අමරකොෂය.

THE AMARAKOSHA

Revised and Edited

BY

MEDDEPOLA WIMALAJOTI THERO

අමරකොෂය.

මැද්දේපොළ විමලජොති සථවිරයන් වහන්සේ

විසින්

සංශොධනයෙන් සකස් කරණලදී.

ඩබ්ලිව්. ජ. බැස්වියන් සහ සමාගමේ

මුද්‍රණාලයෙහි මුද්‍රිතයි.

2477

1934.

අමරසිංහාචාර්යවරයන් විසින්

විරචිත

අමරකෝෂය.

බිබිලාදෙණියේ මලියදෙවාරාම පූජාරණ මහා විහාරාධිවාසී

විමලකීර්ති ශ්‍රී වාගීශ්වරාචාර්ය

මැද්දේපොළ විමලජෝති

සංඝවරයන්වහන්සේ

විසින්

සිංහල ඉංග්‍රීසි අඛොලිපි සහිතකොට

ප්‍රතිසංස්කරණයෙක්.

සංශොධිතයි.

කොළඹ මාලිගාකන්දේ

විද්‍යොදය මහා විද්‍යාලයාධිශ්වර පණ්ඩිත ශිරොමණි

කහවේ ශ්‍රී සුමඞ්ගල රතනසාරාභිධාන

ප්‍රධාන සඞ්ඝනායක මාහිමියන් වහන්සේ

විසින්

අවසානශොධ්‍යපත්‍රාවලොකනයෙන්

පිළිගන්නාලදි.

කොළඹ කැම්බල් ප්ලේස්හි පිහිටි 'සිකාලින්' නිවසෙහි නිවැසි

සමාධාන විනිශ්චයකාරධුරන්ධර ඩබ්ලිව්. ජී. බැස්තියන්

මැතිතුමන් විසින් සවියමුද්‍රණාලයෙහි මුද්‍රාඞ්කිතයි.

ශ්‍රී: බු: ව: 2477

ක්‍රි: ව: 1934

ACHARYA AMARASINGHA'S

AMARAKOSHA

REVISED AND EDITED

BY

WIMALAKEERTI SRI WAGISWARACHARYA MEDDEPOLA
WIMALAJOTI THERO OF MALIYADEWARAMA PURANA
MAHA VIHARA, BIBILADENIYA.

APPROVED BY

Ven'ble Kahawe Sri Sumangala Ratnasara Maha Thero,
Chief High Priest of Western Province,
Principal
Vidyodaya Oriental College, Maligakande,
Colombo, Ceylon.

PRINTED AT
W. E. BASTIAN & CO.,
COLOMBO.

අමරකොෂ මහා ග්‍රන්ථය
ප්‍රතිසංස්කරණයෙන් සංශොධිත
විමලකීර්ති ශ්‍රී වාණීශ්වරාචාර්‍ය
ඇද්දේපොල විමලජෝති ස්ථවිරයන්වහන්සේ.

සංඥපනය.

සංස්කෘත භාෂාව.

ප්‍රාචීන භාෂා අතුරෙහි රීත්‍යනුගතව සකස්වූ පළමුවැනි භාෂාව පාලි භාෂාවයි. දෙවැන්න සංස්කෘත භාෂාවයි. මූල භාෂාව වන පාලිභාෂාව රීත්‍යනුගතව සකස්වූයේ තථාගතප්‍රාදුර්භාවයෙන් පසුවය. පාලි භාෂාව සකස් කරණ ලද්දේ තථාගතයන් වහන්සේ විසිනි. සංස්කෘත භාෂාව රීත්‍යනුගතව සකස්වූයේ තථාගත පරිනිර්වාණයෙනුත් අවුරුදු 244 කට පමණ පසුවය. සංස්කෘත භාෂාව සකස් කරණ ලද්දේ පාණිනී නම් ආචාර්යවරයන් විසිනි. පාණිනාචාර්යවරයා ජීවත්ව සිටියේ ක්‍රිස්තු වර්ෂයට පෙර තුන් වෙනි ශතවර්ෂයේදී පමණය. පාණිනාචාර්යවරයාගේ සංස්කරණයෙන් පසු සංස්කෘත භාෂාව හින්දුධර්මාවලම්බීන් විසින් සමාදත වූවා භාරත වර්ෂයෙහි බහුල ප්‍රචාරයට පැමිණියාය.

භාෂා.

සංස්කෘත භාෂාව පාණිනාචාර්යවරයන්ගේ ව්‍යාකරණයෙන් අනුශාසිත වන්ට පෙර ආර්යයන්ගේ කථිත භාෂාව වූවාත් ඕමය යනු භාරතීයයන්ගේ පිළිගැන්මයි. එහෙත් ආර්යයන්ගේ කථිත භාෂාවට එකල විශෙෂ නාමයක් ව්‍යවහාර නොකරණ ලද්දේය. ඊට නම් වසයෙන් ව්‍යවහාර කරණ ලද්දේ "භාෂා" යනු මය.

අෂ්ටාදශ පුරාණානි-රාමස්‍ය චරිතානි ච
භාෂා යාං මානවඃ ශ්‍රුත්වා-රෞරවං නරකං ව්‍රජේත්"

යන්නෙන් ඒ බැව් ප්‍රසිද්ධවයි. අමරකොෂ ටීකාවලද තන්හි තන්හි දක්නා ලැබෙන " මීට භාෂාවෙන් මෙසේ කියනු ලැබේ" යන අති ඇති සංස්කෘත පාඨයන්හි එන "භාෂා" යන්නද මෙය මය. කලකට පසු "භාෂා" නාමයෙන් ව්‍යවහෘත ඒ පැරණි භාෂාවම "ප්‍රාකෘත" නාමයෙන්ද ඊටත් කලකට පසු "අපභ්‍රංශ" නාමයෙන්ද ව්‍යවහාරයට පැමිණියාය. "ප්‍රාකෘත" ශබ්දයාගේ තේරුම "සවාභාවික" යනුයි. එබැවින් ප්‍රාකෘත භාෂා නම් මනුෂ්‍යයන් අතර සහභාවයෙන් නිපැදුනු භාෂායි. අපභ්‍රංශ නම් සංස්කෘත භාෂාවෙන් බැරදිලෙස ව්‍යවහාර ප්‍රාපනව පහත වැටුනු භාෂාවයි. නුගත් ස්ත්‍රී-පුරුෂ වර්ගයාගේ ව්‍යවහාරයෝ නානාප්‍රකාර දෙෂයන් ගෙන් දූෂිතයහ. ඔවුහු කටට පහසු විදියටම උච්චාරණය කරණු

මිස රීති-යුක්ති කිසිවක් නොදනිත්-නොසලකත්. එබැවින් ඔවුන් විසින් ව්‍යවහෘත භාෂාව. දෝෂ දුෂ්ටවනු අනාශ්‍රයීය. පාණිනීය වායත්තියන් විසින් ඒ දෝෂයන් නිරාකරණය කොට, රීත්‍යනුගත කොට සකස්කළ භාෂාව අර්වානුගතවැ සංස්කෘත නාමයෙන් ව්‍යවහාර ගත වූවාය.

අමරකොෂය.

යම් යම් භාෂා හදුරණු කැමතියවුන්ට ඒ ඒ භාෂාවේ වාඞ්මය ලාවක් මුඛස්ථකරවීම පුරාතන අධ්‍යාපන ක්‍රමයේ ප්‍රධාන අඞ්ගයකි. ඒ පිණිස ඒ ඒ භාෂාවල වචන එක්රැස් කොට තැනූ ග්‍රන්ථ කොෂ (ෂ) ග්‍රන්ථ නාමයෙන් අදුන්වනු ලැබෙත්. කොෂ (ෂ) යන්නෙහි තේරුම ශබ්දාදි සඞ්ග්‍රහය යනුයි. භාෂාවක් තේරුම් ගැණීමට පදාර්ථඥානය නොමැතිව නොහැක. පදාර්ථ ඥානය ලැබෙන්නේ පද ශක්ති ග්‍රහයෙනි. පදශක්ති ග්‍රහයට කොෂා (ෂා) ධ්‍යයනයම ප්‍රධාන කාරණයයි. ඒ බැව්:—

ශක්තිග්‍රහං ව්‍යාකරණෝපමාන-කොෂාප්තවාක්‍යාදව්‍යවහාරතශ්ච
වාක්‍යස්‍ය ශෙෂාද් විවෘතේර්දනාත්-සාංනිධ්‍යතඃ සිද්ධපදස්‍ය වෘද්ධාඃ

යන්නෙන් පැහැදිලි වේ. ව්‍යාකරණයෙන් යෞගික ශබ්දයන් පිළිබඳ ශක්තිග්‍රහය ඇතිවතුදු රූඪ-යොගරූඪ ශබ්දයන් පිළිබඳ ශක්තිග්‍රහය කොෂාධ්‍යයනයෙන් තොරව නොලැබේ. මෙසේ හෙයින් කොෂාධ්‍යයනය අත්‍යාවශ්‍යමය. සංස්කෘත භාෂාව හදුරන්නවුන්ට සංස්කෘත ශබ්ද මාලාවක් මුඛස්ථකර ගැන්ම සඳහා නිෂ්පාදිතව පවත්නා ඉතාම සරල ශබ්ද සඞ්ග්‍රහය නම් අමරකොෂයයි.

අමරසිංහ

මේ ග්‍රන්ථය කරණ ලද්දේ අමරසිංහ නම් පණ්ඩිතයෙකු විසිනි. අමරසිංහ පණ්ඩිතයා කවර කලෙක විසූ කෙනෙක්ද යනු නිශ්චය කිරීම අතිශය දුෂ්කර කාරණයක්ව තිබේ. එහෙත් බහුතර සම්මතය පරිදි ‡ මොහු වික්‍රමාදිත්‍ය රජහුගේ පණ්ඩිත සභායෙහි පණ්ඩිතයන් නව දෙනාගෙන් කෙනෙකැයි පිළිගණු ලැබේ. වික්‍රමාදිත්‍ය නාමයෙන් රජවරුන් තිදෙනෙකුන්-විල්පර්ඩ් මහතාගේ මතයේ හැටියට නම් නව දෙනෙකුන්-විසූ බව පෙණේ. මේ පණ්ඩිතයා ඒ රජවරුන් අතුරෙන් කිනම් වික්‍රමාදිත්‍ය රජතුමාගේ පණ්ඩිත සභාවකට අයත්ව විසූයේද යනු මේ තාක්ම කිසිවෙකු විසිනුත් අවිනිශ්චිතය. අමරසිංහ කිනම් රටක උපන් කෙනෙක්ද, කිනම් ජාතිකයෙක්ද, කවර කලෙක භූමණ්ඩලය අලඞ්කාර කෙළේද යනු අවිනිශ්චිත වුවද, ඔහු බෞද්ධයෙකු බව නම් සියලු පණ්ඩිතයන් විසින්ම පිළිගණු ලැබේ. මේ ග්‍රන්ථයෙහි දෙව විශේෂ නාමයන්ගේ ප්‍රාරම්භයෙහිදී පළමුකොට අප ලොවු තුරා බුදුපියානන් වහන්සේගේ නාමය යෙදීම ඊට නොබිඳිය හැකි ශාස්ත්‍රීයකි.

---

‡ ධන්වන්තරි ක්ෂපණකෝ'මර සිංහ සඞ්ඛු
වෙතාල භට්ට ඝටකර්පර කාලිදාසාඃ,
ඛ්‍යාතා වරාහමිහිරෝ නෘපතේඃ සභායාං
රත්නානි වෛ වරරුචිර්නවවික්‍රමස්‍ය. යනු නිදර්ශනයි.

කාලය.

අමරසිංහ විසූ කාලය අවිනිශ්චිත හෙයින් අමරකෝෂය නිෂ්පාදිත කාලයද අවිනිශ්චිතය. එහෙත් මේ පොතට ඉංග්‍රීසි අනුවාදයක් ලියූ එච්. ටී. කෝල්බ්‍රැක් මහතා බුඩගයා හි සමහරු ශිලා ලිපියක අනුසාරයෙන් මේ පොත අඩුගණනේ මීට අවුරුදු 900 කට ඉහත ලියන ලදැයි කීසැයි.

ටීකා:

මේ කොෂ ග්‍රන්ථයට මථුරේශ, ක්ෂීරස්වාමි, රායමුකුට, භරත මල්ලඅාදී මහා පඬිවරයන් විසින් විරචිත ටීකා ග්‍රන්ථ කිපයක් වෙත්. එහෙත් භානුජීදීක්ෂිත පඬිවරයන් විසින් ලියනලද "ව්‍යාඛ්‍යා සුධා" නම් ටීකාව මෙකල බෙහෙවින් සමහාවිතය. මේ සංස්කරණයේදී අප විසින් අනුගමනය කරණ ලද්දෙත් මේ ටීකා වයි.

සංශොධනය

මෙය 1880 වේදී පළමුවරට සංශොධනය කොට ලක්දිවිහි මුද්‍රණය කරවන ලද්දේ **බවුවන්තුඩාවේ ශ්‍රී දෙවරක්ඛිත** මහා පඬිවරයන් විසිනි. එය දැන් දුර්ලභ්‍යය. එබැවින් විද්‍යෝදය පිරිවෙණේ උපාවාය්‍ය **කුකුල්නාපේ ශ්‍රී දෙවරක්ඛිත** සථවිරපාදයන් වහන් සේගේ උපදෙස් අනුව අපි මේවර මෙසේ සංශොධනයෙන් හා සංස්කරණයෙන් මුද්‍රණය කරවීමු.

මේ සංස්කරණයේ ශොධ්‍යපත්‍ර බලාදීමෙන් අනුග්‍රහ කරවදුල විද්‍යෝදය පිරිවෙණ් උප ප්‍රධානාචාය්‍ය **බුද්ධදත්ත පඤ්ඤාන** මහා සථවිරපාදයන් වහන්සේට හා උපාවාය්‍ය **පණ්ඩිත දැලිවිත්තේ ඉසාරන** සථවිරපාදයන් වහන්සේටද, අවසාන ශොධ්‍ය පත්‍රය බලාදීමෙන් අනුග්‍රහ කරවදුල විද්‍යෝදය පරිවෙණාධිපති අතිගරු කහවේ **ශ්‍රී සුමඟල රතනසාරාභිධාන ප්‍රධාන නායක** මාහිමියන් වහන්සේටද අපේ සහකාතික ප්‍රණාමය මෙහි සදහන් කරමු.

මුද්‍රණකාය්‍යය ඉතා යහපත්සේ කරදුන් සමාධාන විනිශ්චය කාර ධුරන්ධර **ඩබ්ලිව්. ඒ. බැස්තියන්** මහතාට අපේ සතුතියද මෙහි සදහන් කරමු.

ග්‍රන්ථ ගෞරවය.

මේ ග්‍රන්ථයාගේ සංශොධනය හා සංස්කරණය සම්බන්ධ පරිශ්‍රම සාඵල්‍යය ලබන්නා වදුල ශ්‍රී සෙඛණඩශෙලාභිධාන ශ්‍රීවඩිනපුර උපොෂිත පුෂ්පාරාම මහාවිහාරඅධිපති අතිගරු **පහමුණේ ධම්කිත්ති ශ්‍රී සරණඞ්කර සුමඟලාභිධාන සත්‍යාමොපාලි මහා නිකායේ මහානායක මාහිමියන්වහන්සේ** ප්‍රධාන ගරුතර විංශඅර්ගික **කාරකමහාසඞ්ඝ සභාව** විසින් **"විමලකිත්ති ශ්‍රී වාගීශ්වරාචාය්‍ය"** යන උපාධි නාමය තුෂ්ටිප්‍රාහෘත වසයෙන් අප වෙත ප්‍රදානය කරන්නට යෙදුනු බැව් මතක්කරණ අතරම යථොක්ත ගරුතර මහා සඞ්ඝසභාව වෙත අපගේ ගෞරවාදරය භක්තිප්‍රේමභාරාවනතව මෙහි සදහන් කරමිහ.

ග්‍රන්ථකරණ ප්‍රතිඥා.

එතද් ග්‍රන්ථකරණ ප්‍රතිඥාතෘන්වූ නාන්නන්ඩියේ ශ්‍රී සුභූතාරාමාධිපති නාරාවිල වාගීශ්වරාචාර්‍ය්‍ය ධම්මකීර්ති ශ්‍රී ධර්මේශ්වරාභිධාන වයඹ දිසාවේ ප්‍රධාන සඞ්ඝනායක ස්ථවිරපාදයන් වහන්සේ,

ඇවියාවල ශ්‍රී සුමනාරාමාධිපති ඇවියාවල ශ්‍රී ධර්මරක්ෂිත සුවර්ණජ්‍යොත්‍යභිධාන නායකස්ථවිරපාදයන්වහන්සේ,

කුද්දෙවියාවේ ශ්‍රී සුනන්දාරාමාධිපති කොස්වත්තේ ශ්‍රී සුවර්ණජ්‍යොති ශරණඞ්කරාභිධාන නායක ස්ථවිරපාදයන් වහන්සේද,

ග්‍රන්ථකරණ සම්බන්ධ ශ්‍රෙෂ්ඨත්වය ප්‍රකාශ කරමින් උපදෙස් දුන්නාවූ හොඩගෙදර එතනරමුල පිරිවෙන්හි උප ප්‍රධානාචාර්‍ය්‍ය දිප්පිටිගල ප්‍රවචන කීර්ති ශ්‍රී ප්‍රඥානන්දාභිධාන ස්ථවිරපාදයන් වහන්සේ,

රත්මලානේ පරමධර්මවෛත්‍යපරිවේණාධිපති යටපව්වේ මේධානන්ද ස්ථවිරපාදයන් වහන්සේ,

හඳලඹකාවේ ශාසනෝදය පරිවේණාධිපති අපගේ සමානාචාර්‍ය්‍ය නවසිඟහ වත්තේ ශීලානන්ද ස්ථවිරපාදයන් වහන්සේද

මේ ග්‍රන්ථය සම්බන්ධව මූලාරම්භයේදී අප සමග එකට ක්‍රියාකළ විලගෙදර ශ්‍රී පුෂ්පාරාමාධිවාසී නාලපතේ පුණ්‍යානන්ද, ගිඩාන ස්ථවිරපාදයන්ද වහන්සේද,

ග්‍රන්ථකෘත්‍යාවසානාවසරයෙහිදී විවෙක ප්‍රහසු සලස්වා දීමෙන් සඞ්ග්‍රහ කළ මාවඩවිල ගිනිමැල්ලගන ජයනිලකාරාමාධිපති මාජුවානේ ශ්‍රී ප්‍රියරත්නාභිධාන මහාස්ථවිරපාදයන් වහන්සේද මෙහිදී අනුස්මරණය කරම්හ.

මෙය මුද්‍රණය කරවීම පිළිබඳ සාභිලාෂිව තත්පරවූ, මහබුද්ගමුවේ පදිංචි ඩේවිඩ් පෙරේරා අමරසිංහ වෛද්‍යාචාර්‍ය්‍ය තුමාටද, මේ පිළිබඳව සාමාන්‍යයෙන් උපකාරකළ ඇතිකුත් සියලු භවතුන්වද සමාශංසන මුඛයෙන් පසසමිහ.

මෑද්දේපොල විමලජෝති ස්ථවිර.

2477
1934 ජනවාරි මස 30 වන දිනදිය.

PREFACE.

The celebrated Amarakosha or Vocabulary of Sanscrit by Amarasingha has been unanimously regarded by Sanscrit scholars of all times as the best book of its kind. True enough, there are several other Sanscrit dictionaries compiled by different authors, but none of them has been so avariciously quoted by Sanscrit scholars as Amarakosha. The fact that so many Sanscrit scholars had been fascinated to the onerous task of commenting on the contents of Amarakosha, also speaks well of its popularity excepting Hemachandra's. None of other Sanscrit Dictionaries has been commented even by one annotator.

Like other vocabularies of Sanscrit that of Amarakosha is in metre. The different interpretations prepared by the several commentators, and the variation in orthography remarked by them are also specified in the same place.

The Text of Amarakosha.

This vocabulary comprised in three volumes, is frequently cited under the title of Tri Kanda; sometimes under the denomination of Abhidhāna; often under that of Amarakosha from the name of the author. The commentators are unanimous in ascribing it to Amarasinghe. He appeared to have belonged to a sect of our Lord Buddha, and is reputed to have lived in the reign of Vicramāditya.

Sanscrit Dictionaries and Vocabularies. By Other Authors.

Throughout the numerous commentaries on Amarakosha, the text itself is corrected or confirmed, and the interpretations and remarks of the commentators supported by references to other Sanscrit vocabularies. They are often cited by scholiasts for the emendation of the text in regard to the gender of a noun, and not less frequently for variation of orthography or for a difference of interpretation. The authority quoted has been generally consulted, before any use has been made of the quotations; or where the original cannot be procured. The agreement of commentators has been admitted as authenticating the passage this has been particularly attended to in the chapter containing homonymous words, it having judged useful to introduce into the notes of that chapter, the numerous additional acceptations stated in other dictionaries, and are understood to be attended to in the Amarakosha. The following dictionaries have been generally consulted :—

Mēdinī, an alphabetical dictionary of homonymous terms by Mēdinyāchārya. Haima, a dictionary by Hēma Chandra, Abhidhāna Ratnamālā a vocabulary by Hēlāyudhadharani, etc.

The Present Publication.

The present author in adding a Sinhalese interpretation to Amarakosha hopes that the Sinhalese scholar, too, will find this book immensely useful in the study of Sanscrit. In compiling this edition, the following books in general have been consulted : commentary on Amarakosha by Pandit Batuwantudawe, Amarakosha manuscript lying at Bibilādeni Maliyadēvārāma Purāna Mahāvihāraya, etc.

Further, the author is thankful to Revs. Nālapahē Puñnānanda Thero, for helping in the early stages of the work (this work was begun with him but he had to retire from the work before completion owing to ill-

health, Baddegama Piyaratana Mahā Thero, Vice-Principal, Vidyodaya Oriental College, Kukulnāpe Sri Devarakkhita Thero, Pandit Welivitiyē Sōrata Thero, (both of the staff of the same institution as aforesaid), Dippitigala Pravachana Kirthi Sri Pragnananda Thero, Vice-Principal, Uttaramūla Pirivena, Godagedara, Yatipawuwē Mēdhānanda Thero, Principal, Paramadhammachētiya Pirivena, Ratmalāna.

My sincere thanks are also due to Venerable Kahawē Sri Sumangala Ratanasāra Nāyake Thero, Principal, Vidyodaya Oriental College, Māligākande, Colombo, who carefully read over the contents and accepted the work as wholesome.

The Mahānāyake Thero of Pahamunē Sri Sarenankara Sumangala, Chief High Priest of Siam Sect, Malwatte Viharaya, Kandy, and the Siam Sect Committee connected in the welfare of the movement has greatly appreciated this book, and whilst acknowledging same has conferred the name of **"Wimala Kirthi Sri Wāgēswarachārya"** on the author of this book.

I was a class-mate of Rev. Nawasigahawatte Seelananda Thero, Principal, Sastrodaya Pirivena, Handalankawe, later to my own interest, Rev. Nārāwila Wāgēswarāchāry Dharamakirthi Sri Dhammissara Nāyake Thero, Pushpā Rāmaya, Nāttandiya, requested my masters to send me to the Vidyodaya Oriental College, to further my studies. I am, indeed, very much indebted to my Rev. Masters for their great assistance to me during my course of studies. In conclusion my thanks are due to Mr. W. E. Bastian, J.P., Colombo, for helping me to have this book published at his Printing Press.

MEDDEPOLA WIMALAJŌTI THERO.

30th January, 1934.

ප්‍රසන්නවචනා

1. කවිනිරම්‍ර සිංහාද්‍යෙඃ සුරාද්‍යෙශ්චවන්‍ද්‍යං
සුගතම්මර දං තං ශාක්‍යසිංහං ප්‍රණම්‍ය,
ගුරුණිරම්‍ර ඝිංහෙනීනිම්මිතඤාදවන්‍යාම්
ප්‍රපිතඹම්‍ර නාමධා සංසකරිෂ්‍යාමි කොෂම්.

2. ලොකාසීසිඛිහිතකෘතති බහූනි ශාස්ත්‍රා-
ණ්‍යසමින් වරීවෘතති යද්‍යවිතානි ලොකෙ,
ගීර්‍වාණවාග්‍යභිරමා පරමා සමෘතා සා
තසමාජ්‍යනෙඛිහුමතා භුවි ෂෙව භාෂා.

3. කොෂාස්‍යනුදග්‍රහණකර්‍තෘපකාරකාඃ සන්‍තඃ
කෘතඤඛිතාද්‍යනුගතාඃ ඛලු සර්‍වකොෂාඃ,
කොෂෙෂවයං වරතයා ප්‍රමිතඃ කවීන්‍ද්‍රෙඃ
ශ්ලොකාඃ සහස්‍රමපි ෂටශතමත්‍ර සන්‍තඃ.

4. ශ්‍රීදෙවරක්ෂිතගුරුඛ්‍යවන්තුඛාඛ්‍ය-
ග්‍රාමොදභවඃ ප්‍රභුරභූදගුරුශුක්‍රජිද්‍යඃ,
සංසකෘත්‍ය සදවිවරණෙන ච සෙංහලෙන
සොලඤ්ඣකාර වරකොෂමිමං විධිඥඃ.

5. ගුණ්‍යස්‍ය තෙන කවිනා ප්‍රතිසංඝකෘතස්‍ය
මුද්‍රාපිතස්‍ය විධිවත් පරිනිෂ්ඨිතත්වාත්,
සමෙප්‍රරිතඃ සුජනකාරුණිකෙන ධම්මා
ලඞ්කාරනාමයතීනා'හිරතො'හමස්මින්.

6. විද්‍යෝදයාධිපගුරුර්යතිසඞ්ඝනෙතා
යඃ ශ්‍රීසුමඞ්ගලපදාදිකරත්නසාරඃ,
විද්‍යාමදන්ත ඔම වාඞ්මපෙක්ෂමාණඃ
ප්‍රත්‍යග්‍රහීදපි ච සංස්කරණං මදීයම්.

7. දෙදීප්‍යතෙ ගුණගණාංශුභිරත්‍ර ලඞ්කා-
දවීපෙ ප්‍රදීප ඉව යොඃපි සුකීර්තිශොභඃ,
විද්‍යෝදයෙශ්වරවරං සුචිරං දධානඃ
ශ්‍රීරත්නසාරයතිනෙතෘවරඃ ස ජීයාත්.

8. යස්‍ය ප්‍රතීතකරුණාමුපගම්‍ය සම්‍යග්
විඤ්ඤර්විනොඃතිසුඛිතා නිතරාං භවන්ති,
ප්‍රඥාදිරත්නඤ විදිතඃ ස යතීශ්වරොඃසෞ
විද්‍යෝදයඃ ජයතු ශිෂ්‍යභිතාඊකතීඃ.

9. විද්‍යෝදයෙඃත්‍ර මහනීයමුපප්‍රධානා-
චාර්‍යත්වමෙත්‍ය ජයති ප්‍රියරත්නනාමා,
විද්‍යෙ ගුරුඃගීගුරුගුණොඃත්‍ර කෘතොපකාරඃ
සම්ප්‍රීණයඤ්ජනමනාංසි චිරං ස ජීව්‍යාත්.

10. විද්‍යෝදයොපගුරුතාං ගතවාන් ගුණාඪ්‍යඃ
ශ්‍රීදෙවරක්ඛිතයතිඃ සථවිරඃ සුධීරඃ,
යශ්චාභිධම්මනිපුණොඃත්‍ර මමොපකාරී
කෘත්‍යෙ චිරං ස ජයතාඤ්ජගතාං හිතාය.

11. විද්‍යා දිබඹුරිති ලඛසුකීර්තිමූර්තිර්
විද්‍යා ලයෝ'සති හි නුදන් නිතරාමවිද්‍යම්,
විද්‍යා යතඃ ප්‍රථමතෝ'භමුදග්‍රගීෂං
විද්‍යා තනොතු සුචිරං ස ච භූතලේ'ස්මින්.

සෙඟශිල්‍යාඛ්‍යෙගීහු ණෙයෙඃ විලසති සුමනසාරනාමා ච තස්‍ය ශිෂ්‍යෝ'ග්‍රොරතනපාලඃ ප්‍රවරගුණගණසහාවිමෙඟ දෙවඟ ගුරූ මෙ, ආබාල්‍යාදවාඃඛ්‍යිකාමෙඟ මම සදුපකෘතෙඃ කාරකෙඟ පාලකෙඟ ච ජීව්‍යාසහාං පූජ්‍යපාදෙඟ ප්‍රතිදිනමුදිතශ්‍රියුතෙඟ තෙඟ චිරාය.

---

13. ග්‍රන්ථස්‍ය ශොධනමකාෂීම්දං යථාව-
දුවාය්‍යීසංශ්‍රයවශාද් විමලාදිකොඃහම්,
ජෙෂ්‍යානියෂීතිර් විමලකීර්තිපදාදිකශ්‍රී
වාගීශමීඃරා ගුරූරිතිශ්‍රුතමාන්‍යනාමා.

14. භ්‍රමප්‍රමාදප්‍රභවොඃ මදීයෙ
විශොධනෙ යොඃසාවපි දොෂලෙශඃ,
පෘථග්ජනස්‍යාත්‍ර කෘතෙඟ යදි සාහා-
දදොෂතා විසමයකාරිණී සා.

15. සාඪීවරෙ වත්තිනි මුනිවඟෂී
ශාන්තොඃබෙද මණ්ඩිදීපෙ'නිපොෂ
ශොධනමෙතන්නිෂීතමාසි-
දසතුසතාමිදමතිපරිතුෂ්ටය.

---

16. විද්‍යෝදයාභවයමලඛ්‍යතමඕරතෙර්
විද්‍යාප්‍රදීපමුදිතං කෘතවාඤ්ජනාඕම්,
යඃ ශ්‍රීසුමඞ්ගලයතීන්ද්‍රකවීන්ද්‍රනාථඃ
ප්‍රෙමණා සමරං සත්‍රිදිවගං තමහං නමාම්.

17. අඛ්‍යක්ෂතාමගමදග්‍රගුණෛරුපෙතෝ
විද්‍යෝදයාඛ්‍යවරශාස්ත්‍රනිකෙතනෙ යඃ,
ශ්‍රීදෙවමිත්‍රයතිනෙතෘවරං කවීන්ද්‍රං
සඛ්‍ලෝකගං ප්‍රතිදිනං තමහං සමරාම්.

18. විද්‍යෝදයාඛ්‍යමමලං සමපාලයද්‍යෝ
විද්‍යාලයං විබුධශිෂ්‍යගණෛරුපෙතම්,
ඤානෙශ්වරං යතිපතිං ත්‍රිදිවං ප්‍රයාතං
ශ්‍රීමන්නාමග්‍රචරිතං තමහං සමරාම්.

19. විද්‍යෝදයෙ ගුරුතරාං පදවීං දධානඃ
ශිෂ්‍යප්‍රබොධමකරොද්‍යතිසඛ්‍යනෙතා,
ශ්‍රීදෙවරක්ෂිත ඉතිශ්‍රුතශාස්ත්‍රවිද්‍යෝ
ද්‍යුං යාතමග්‍රවිබුධං තමහං සමරාම්.

20. විද්‍යෝදයෙ විශ්‍රුතශාස්ත්‍රසදමං
න්‍යුපප්‍රධානසථවිරෝ ගුරුඃ ශ්‍රීඃ,
දවිතීයනෙතා ජයතිසම දෙවා
නඤ්ඤිධානං තමහං සමරාම්.

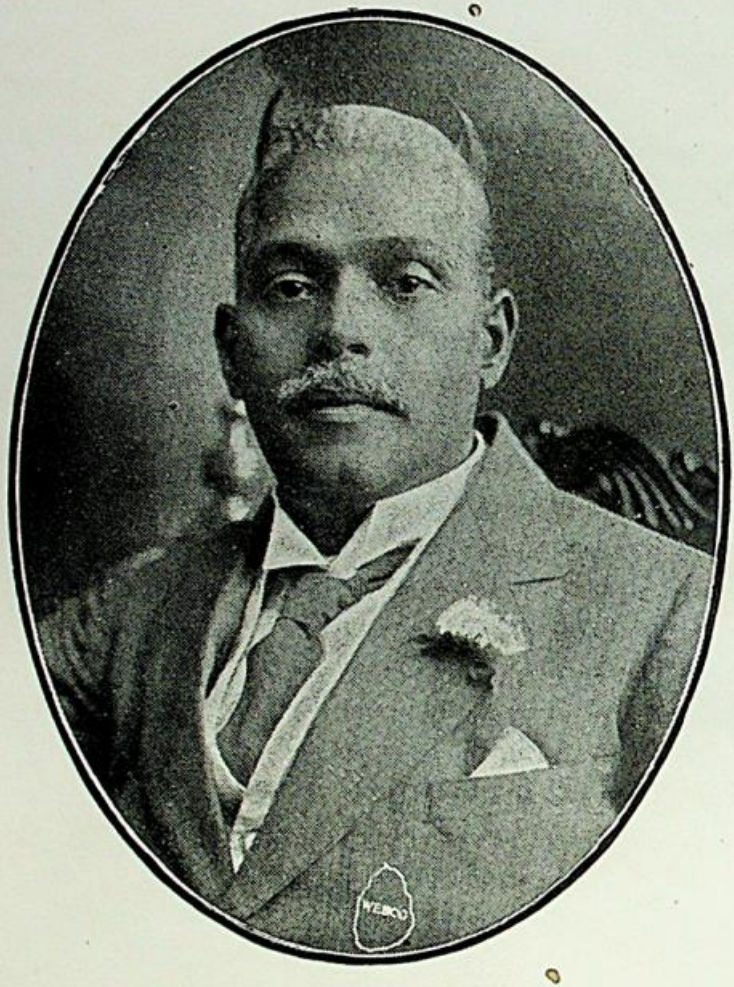

ජේ. පී. ධුරෝ මන්ත්‍රිවරෝ'ස්‍ය බබලිවු.
ඒ. බැස්සියන් විශ්‍රැතසෞගතෝ සඃ,
මුද්‍රාපණාඣීං ව්‍යතරද්ධනං සවං
විද්‍යුතිවඃඩ්‍යෙ සුවිරං ස ජීයාත්.

TO

W. E. BASTIAN, Esq., J.P.

THIS BOOK IS MOST KINDLY DEDICATED AS A TOKEN OF HIS APPRECIATION OF THE PROPAGATION OF LEARNING.

අමරකෝෂ

නමැති මේ මහා ග්‍රන්ථය ශාසත්‍රාභිවර්ධනය සම්බන්ධ සානිලාෂී

සමාධාන විනිශ්චයකාර ධුරන්ධර

ඩබ්ලිව්. ඒ. බැස්ටියන් මැතිතුමන්

වෙත සමාදරයෙන්

සමර්පිතයි.

THE MIXED SINHALESE ALPHABET

INITIALS, VOWELS, MEDIALS, READ, EQUIVALENT AND POWER.

අ	a *			Ayanna	A
ආ	ā	ා	1	Āyanna	a-as father
ඉ	i	ි	2	Iyanna	i-English or inland
ඉ්	ī or ඊ	ී	3	Īyanna	i-machine
උ	u ւ or	ු	4	Uyanna	u-pull
ඌ	ū ւ or	ූ	5	Ūyanna	u-rule
ඍ	ru	ෘ	6	Iruyanna	ru
ඎ	rū	ෲ	7	Irūyanna	rū
ඏ	lu	ෟ	8	Iluyanna	lu
ඐ	lū	ෳ	9	Ilūyanna	lū
එ	e	ෙ	10	Eyanna	e-as the letter a
ඒ	ē ේ or	ේ	11	Ēyanna	e-as the a in ale
ඓ	ay	ෛ	12	Aiyanna	ai or y-as in my
ඔ	o	ො	13	Oyanna	o-as in go
ඕ	ō	ෝ	14	Ōyanna	o-as in pole
ඖ	aw	ෞ	15	Owyanna	ow-as in owl
අං	aṇ	ං	16	Anyanna	an-as in mon
අඃ	ah	ඃ	17	Ahyanna	ah-pah
ඇ	e	ැ	18	Eyanna	e-fell
ඈ	ē	ෑ	19	Ēyanna	e-dem

* Inherent in every consonant

1	ා	ā Elapilla,	11	ේ	ē Kombuwa and Alkirīmā or Dirgha Eyanna
2	ැ	e Ispilla,	12	ෙෙ	ay Kombu Deka,
3	ෑ	ē Ispilla Sahitha Gete or Dīrgha Ispilla,	13	ො	o Kombuwa and Elapilla,
4	ු or ූ	u Papillà,	14	ෝ	ō Kombuwa and Dirgha Elapilla,
5	ු or ූ	ū Dirgha Papilla,	15	ෞ	aw Kombuwa and Gahenukitta,
6	ෘ	ru Elapilla Sahitha Gete,	16	ං	ṇ Binduwa
7	ෲ	rū Elapili Deka Sahita Gete Deka,	17	ඃ	ah Bindu Deka
8	ෟ	iu Gahenukitta,	18	ෙ	e Ede (Maṫransaya)
9	ෳ	iū Gahenukitta Sahita Gete,	19	ේ	ē Dirgha Ede (Matransaya)
10	ෙ	e Kombuwa,			

CONSONANTS

Guthurals	ක	k	*ඛ	kh	ග	g	*ඝ	gh	*ඞ	ṅ
Palatals	ච	c	*ඡ	ch	ජ	j	*ඣ	jh	*ඤ	ñ
Cerebrals	ට	ṭ	*ඨ	th	ඩ	d	*ඪ	dh	ණ	ṇ
Dentals	ත	t	*ථ	th	ද	d	*ධ	dh	න	n
Labials	ප	p	*ඵ	ph	බ	b	*භ	bh	ම	m
Semi-vowels	ය	y	ර	r	ල	l	ව	v *or* w		
Sibilants and aspirates	*ශ	sa	*ෂ	sha	ස	sa	හ	h	ළ	ḷ

* These are called aspirated (Maha-Prana) letters, which have prixed to them in Sanscrit and Pali origins.

DOUBLE LETTERS

ඔක	nka	ඔඛ	nkha		
ඩග	nga	ඩඝ	ngha	ඟ	ng
ඤච	nca	ඤඡ	ncha		
ඦජ	nja	ඦඣ	njha	ඥ	jna
ණට	ṇṭa	ණඨ	ntha		
ණඩ	ṇḍa	ණඪ	ndha	ඬ	nd
නත	nta	නථ	ntha		
ඳද	nda	ඳධ	ndha	ඳ	nd
මප	mpa	මඵ	mpha		
මබ	mba	මභ	mbha	ඹ	mb

ඩග is compound of ඬ and ග; ණඩ is compound of ණ and ඩ;
ඳද is compound of න් and ද; මප is compound of ම් and ප;
ඬ, ඩ ddha; ඇ, ව dw; ඥ jna; ළු lu, ක්‍ර kra

ඬ ඩ is compound of ද and ධ; ඇ ව is compound of ද and ව; ඥ is compound of ජ and ඤ; ළු is compound of ළ and ු; ක්‍ර is compound of ක් kra; ං is called binduwa.

OTHER DIFFERENT SYMBOLS

් or ් mark of the mute consonants. ය-්, ඔ and half sound of it; ය ය- යා (inflected with the medial forms of ා or ෘ.) ෟ repe. uses on the top of a consonant—ර්; as කහිවය.

All the consonants are inflected in this manner.

ක k, කා kā, කි ki, කී kī, කු ku. කූ kŭ, ක්‍ර kru, ක්‍රා krŭ, ක්ලු klu, ක්ලූ klŭ, කෙ ke, කේ kē, කො ko, කෝ kō, කෛ ky, කෞ kow, කං kan, කඃ kah, කෑ ke, කෑ kē.

නම්ගශාකය සිංහාය.

1. යස්‍ය ශුනඳයාසිනෝ
රගාඛස්‍යා ‘නසා ගුණාඃ,
සෙව්‍යනාමක්ෂයා ධිරාඃ
ස ශ්‍රියෙ වා ‘මෘතාය ච.

2. සමාහෘත්‍යාන්‍ය තනත්‍රාණ්
සංක්ෂිප්තෙනාඃ ප්‍රතිසංස්කෘතෙනෝ,
සමස්තාම්ව්‍යතෙ වඉෙ-
නීමලිඛාඅුශාසනම්.

3. ප්‍රායශෝ රූපභෙදෙන
සාහවය්‍යාවව කුත්‍රචින්,
සන්ත්‍රිපුතනපුංසකං ඥෙයං
නදවිශෙෂවිධෙඃ ක්‍වචින්.

4. භෙදුඛ්‍යානාය න දවඥෙවා
ඉනෙකශෙෂෝ න සඛකරඃ,
කෘතෙඃ ‘නු හිතනලිඛාතා
මනුකනානාං ක්‍රමාදානෙ.

5. ත්‍රිලිඛස්‍යාං ත්‍රිපවිති පදං
ඕඋතෙ තු දවයොරිති’
ත්‍රිමිදඛලිඛං ශෙෂාඣීං
තවනාඨාදි න පුළිභාක්.

නමස්සන්‍ති‍යය.

1. **අගාධස්‍ය,** පාතාලතල රහිත හෝ ඉතා ගැඹුරුවූ; **ඤාන දයාසිඤ්චිතාස්,** නැණ කුළුණු සයුරු බඳුවූ: **යස්‍ය,** යම් උතුමෙකුගේ; **ගුණාස්,** ප්‍රඥ කෘපාදිගුණයෝ; **අනඝාස්,** පව් රහිත හෝ නිදොස්ම; **අක්ෂයස්,** නිර්විකාරවූ; සෑ හෙතෙම; **ශ්‍රියෙ ච,** නිවගී සම්පත් පිණිසද; **අමෘතාය ච,** නිවන් පිණිසද; **ධීරාස්,** පණ්ඩිතවරුණී; තොප විසින්; **සෙව්‍යතාම්,** සෙවුනා ලැබේවා.

මේ ශ්ලෝකය බුදුන්නේ නෛයගීතික ගුණානුස්මරණයෙන් බුධ සේවාව කරණුලැබේවයි යන අභිප්‍රායෙන් කියනලදැයි මේ නාම ලිඛිතානුශාසනයෙහි අර්ථ කියන වැඩිතර ආචාර්‍යයන්ගේ සම්මතයි. බ්‍රහ්ම විෂ්ණු මහෙශාදි සෙවා කියන ලදැයි සමහර ආචාර්‍යයන්ගේ මතයි. භවෙවාජීදිඤ්ඡිතාචාර්‍යාතම්ජ භානුදිඤ්ඡිතාචාරීහු ගුරුසෙවා දක්වන බවක් මුත් බුඩසේවා නොවෙත්යයිද අමරාචාර්‍යයන් සෞගතවිමෙහි හෙතුනැතැයිද දැඩිවස් කියති. මේ ආචාර්‍යයන්ගේ දෘෂ්ටි විරොධ හෙයින් කියන පමණක් විනා භාරති නොමෝ ගුරු සෙවා අර්‍ථය සපුට නොකරන්නිය. මහෙශ්වර නම් ආචාර්‍යයන් විසින් විරචිතවූ **අමරකොෂ විවෙක** නම් ව්‍යාඛ්‍යානයෙහි මේ බුධාදි ඛිසිවෙකු නොදක්වා ශ්ලෝකාර්‍ථ පමණක් කියති.

පුරාතන සන්තය.

ශාස්ත්‍රාරම්භයෙහි **සම්බුදයන්වහන්සේට** පූජා විධාන කළකල්හි පරහිතානුශාසනයෙන් විඝෙනාපසමය කරන්නාවූ පුණ්‍යසම්පත්තිය රැස්කරන්නෝ **"යස්‍යඤානදයාසිඤ්චිතාස්"** යනාදී මේ ශ්ලෝකය දැක්වූහ: **ඤාන,** සමස්ත වස්තුවිෂයවූ පරිඥානයෙන් හා; **දයා,** දුඃඛ යෙන් සමුද්ධරණවාඤ්ඡා ලක්ෂණවූ කරුණායෙන්; **සිඤ්චිතාස්,** සාගරය වැනිවූ නොහෙත් උත්තාලඝ්‍රණවූ ඤානදයාදෙදෙනාට විපුල ධාර හෙයින් සාගරය වැනිවූ; **අගාධස්‍ය,** අනුන් විසින් පාතාලතල නොදක්නා ලද ඤානදයාදෙදෙනාගේ කෙළවර ඇති හෙයින් පිරිසිදගත නොහැක්කාවූ ගාම්භීර්‍ය ඇති; **ස්‍ය,** යම් සම්බුදවරයකුගේ; **ගුණාස්,** මෛත්‍රීඝ්‍රමොපශමාදි ගුණයෝ; **අනඝාස්,** රාගාදිදොෂ රහිතයෝ ද; **ධීරාස්,** පණ්ඩිතවරුණී; **අක්ෂයස්,** පරම කරුණාදි ගුණශාලිත්වයෙන් පරහිත සුඛසම්පාදනයෙහිලා සංශයක් නැත්තාවූ හෙවත් විරාමයක් නැත්තාවූ නොහොත් සංසාරයෙන් සුන්දරස්ථානයට ගිය බව හෙතු කොටගෙණ අජරාමර හෙයින් භයක් නැත්තාවූ; **සෑ,** ඒ සම්බුද

තෙම; **ශ්‍රියෙ ච,** නිවනීසම්පත්තිය පිණිසද; **අමෘතාය ච,** නිවන් පිණිසද; **සෙව්‍යතාම්,** තොප විසින් සෙවුනා ලැබේවා.

මේ ශ්ලෝකය සච්ඡ සාගරතිලයෙන් රූපණය හෙයින් සච්ඡ යන්ට හා සාගරයට ශ්ලේෂයි; මෙහි සඞ්ඝයාගේ අගාධත්ව නම් පාතාල තලය නොදුක්කහැකි බවයි; අනඝවූ ගුණයෝ නම් රත්නාකරත්වාදිහුය; අක්ෂයත්ව නම් පරිපූර්ණ බවයි; ශ්‍රී නම් ශ්‍රීදෙවතාය; අමෘත නම් අමායයි දතයුතු. **"සඝස්‍ය ඝුන දයාඛ්‍යිඛ්‍යොඃ"** යනාදියෙන් ඉෂ්ටදෙවතාශිර්වාද දක්වූහු. **"ශ්‍රියෙ ච අමෘතාය ච"** යන්නෙන් සකලඝුනප්‍රවෘත්තිය ඵලප්‍රමාණ හෙයින් ප්‍රවෘත්තිඵල දක්වූහු.

මේ ශ්ලෝකයෙහි ශ්ලේෂයෙන් තමන් කරණ ශාස්ත්‍රයාවේද සවරූප නිහ. හේ මෙසේ දතයුතු: **ඝුනදෘශා,** කවිත්වකතෘත්වාදියෙහි හෝ අභ්‍යාදය විද්‍යුස්ථානයෙහි ඝුනදුන සම්පත්තිය හෙතුකොට ගෙණ; **සිඳ්ධිඃ,** සාගරය වැනිවූ; **අනාධඝ්‍ය,** අනන්‍යතරොත්තවූ ගුණයෝනය හෙතුකොටගෙණ පතුල් නොදුක්ක හැක්කාවූ; **ශඝ්‍ය,** යම් ශාස්ත්‍රයක්හුගේ; **ගුණාඃ,** ලඝුත්ව විශදත්වාදි ගුණයෝ; **අනඝාඃ,** ශුභහෙතුහුද; **හෙ සිරාඃ,** පණ්ඩිතවරුණි; **අක්ෂයාඃ,** සම්පූර්ණවූ; **සඃ,** ඒ ඝුනදයාසිඳ්ධු තෙමේ හෙවත් මේ නාමලිඞ්ගානුශාසනය තෙම. **ශ්‍රියෙ ච,** නිවගීසම්පත්තිය පිණිසද නොහොත් වාඞ්මය ශිල්ප දුනීම ලක්ෂණකොට ඇති සවාඵී සම්පත්තිය තඩෙතුකනිවගී හෙතුවූ පරාඵී සම්පත්තිය යන මේ සවාඵී සම්පත් පරාඵී සම්පත් දෙක පිණිස ද; **අමෘතාය ච,** ඒ සවාඵීසම්පත්තියෙනුදු ප්‍රණ්‍ය ඝුන සම්භාරයෙන් යත්නවශයන් සිඩවන්නාවූ මොක්ෂය පිණිසද; **සෙව්‍යතාම්,** ශ්‍රැති චින්තා ව්‍යාඛ්‍යානාදි ලක්ෂණවූ සේවාව කරණු ලැබේවා.

මේ ශාස්ත්‍රපක්ෂයෙහි 'ඝුනදෘඃ' යන වාක්‍යයෙහි ඩුදෘඤ් දුනෙ යන ධාතුහු කෙරෙන් (**සම්පදාදිභ්‍යඃ කඞ්ච්** ච) සි කඞ්ච් ප්‍රත්‍යය කළ කල්හි දෘ කියා වේ. "ඝුනය්‍ය දෘඃ තස්‍යා ඊ ලක්ෂ්මී ඝුනදෙ" සි වාක්‍ය ගෙණ ෂෂ්ඨීසමාසය කොට 'ඝුනදෙ' ශබ්දය සිඩකල්හි ඔහු කෙරෙන් තෘතීයා කළ කල 'ඝුනදයා' සි කියා රූපය වේයයි දතයුතුසි.

2. අත්‍යනන්‍යාණී, ත්‍රිකාණ්ඩාතපලින්‍යාදීවූ සෙසු අභිධාන ශාස්ත්‍රයන්ද වරරුචි වඳුගොම් වාමනාදි ආචාර්‍යවරයන් විසින් ප්‍රණීතවූ ලිඞ්ග ශාස්ත්‍රයන්ද; **සමාහෘත්‍ය,** රැස්කොට; **සඞ්ක්ෂිපෙතඃ,** පදපූරණාදි නිරර්ථක පදපරිත්‍යාගය කොට මැදපදයකින් බොහෝ අර්ථයන්ගේ අභිධානය හෙයින් සඞ්ක්ෂිප්තාග්‍රන්ථවූ; **ප්‍රතිසංස්කෘතෙනඃ,** විශෙෂාභිධානයෙන් හා දුරුකති පරිහාරයෙන් ප්‍රතිසංස්කරණය කරණ ලද්දවූ; **වඵෙගීඃ,** වර්ගයෙන් උපලක්ෂිතවූ; **සම්පූර්ණාං,** සම්

අජ්ඣයක්හුගේ යම් පමණ නාම කෙනෙක් ඇද්ද යම් නාම කෙනෙකුන්ගේ සම්පූර්ණ ලිඛිත කෙනෙක් ඇද්ද සියලු ඒ නාමයන්ද ඒ ලිඛිතයන්ද අන්‍ය ශාස්ත්‍රයෙන් හැර නිශ්චිතවම කියන හෙයින් සම්පූර්ණවූ; **නාමලිඛිතානුශාසනම්,** නාමයන්ගේ හා ලිඛිතයන්ගේ අනුශාසනය කරණ හෙයින් නාමලිඛිතානුශාසන නම්වූ මේ ශාස්ත්‍රය; **එව්‍යාහ,** කියනු ලැබේ.

ඔබ් ශාස්ත්‍රයක්හුගේ සෙවිව සම්පූර්ණ සාධනය කෙරේද හේ කවරේද යන්නට **"නාමලිඛිතානුශාසනම්"** යනු කිහු පූර්වාචාර්‍ය වරයන්ගේ නාමලිඛිතානුශාසන ශාස්ත්‍රය ඇත, මේ කුමටද යනු ආසඛ්‍යා කොට; **"සම්මාහිතාන්‍යාන්‍යසන්තන්ත්‍රාණි"** යනු මේ කිහිසි දනයුතු. මෙහි සඛ්‍යාපූර්ණාදි විශේෂණයෙන් **උන්පල්ලිත්‍යාදී** ශාස්ත්‍ර අසඛ්‍යාපූර්ණය; **නාමමාලා** දි ලිඛිතගිනය, **ලිඛිතකාරිකා** දි නාම ගිනය, **අභිධානිකා** දි අසම්පූර්ණය, **මොහාලිනා** දි ශාස්ත්‍රවලී ගිනයයි කිවිය නොවේත්. මෙහි අන්‍ය තන්ත්‍රාණි යන්නෙහි අන්‍යානි තන්ත්‍රාණි යනු මේ කිහිසි දනයුතු. අන්‍යේෂාං වා තන්ත්‍රාණි සි වාක්‍යය ගතයුත්තේය. **නාමලිඛිතානුශාසනම්** යන්නෙහි, "අභ්‍යස්‍යතෙ ආවර්ත්‍යතෙ යස්මාත් තන්නාම" යන වාක්‍යයෙහි; මනා අභ්‍යාසෙ යන ධාතුහු කෙරෙන් 'ව්‍යෝමාදයඃ' සි මනින්කොට නිපාතනයෙන් ධාතුහුගේ මකාරයහට ලොප්කළ සැල්හි නාමන් කියාවෙයි, නොහොත් නාමන් ප්‍රභවෙඛ යන ධාතු ශබ්දයෙහිද වැටෙන හෙයින් " නම්‍යතෙ 'හිධියතෙ අනෙන' නෙන " සි වාක්‍යගෙණ පෙරසේ මනින් කොට ධාතුහුගේ මකාරය හට ග්‍රාහකොට අකාරයහට දීර්ඝකළ කල්හි නාමන් කියාවෙයි. " යල්ලිඛ්‍යතෙ සීඛි ඛබාදිහි ව්‍යක්ත්‍යතෙ යෙන වා ශාස්ත්‍රාදයො ව්‍යක්ත්‍යතෙන තත්තු ලිඛගම් " යන වාක්‍යයෙහි ලිඛිගත්‍යර්ථඃ යන ධාතුහු කෙරෙන් සැදූ කළ කල්හි ලිඛගනම් වෙයි. " අනුශාස්‍යතෙ උනපාදූතෙ නාමලිඛෙගඃ ශිෂ්‍යො නෙ'න " යන වාක්‍යයෙහි අනුපූර්වූ ශාසු අනුශිෂ්ටොඃ යන ධාතුහු කෙරෙන් නපුට් අන් කළ කල්හි අනුශාසනම් කියාවේ. "නාම ච ලිඛගඤ්ච නාමලිඛෙගඃ, නාමලිඛගයොඃ අනුශාසනම්" සි වාක්‍යයගෙණ සමාසකළ කල්හි නාමලිඛගානුශාසනම් යනු වෙයි දනයුතු.

3. නාමයන්ගේ ලිඛගාභිධානයක් කළ කල්හි සම්පූර්ණවහානි පරිකර පිණිස නාමයක් පාසා ලිඛගාභිධානයක් කළ මැනවි, එසේ කල්හි නාම පදයෝ යම් පමණක් වූනම් එපමණමවූ ලිඛගපදයන්ගේ අභිධානයක් කළමනාකුසි ශාස්ත්‍ර ගෞරවය වන්නේ වේදඥයනු ආගඛ්කාකොට **" ප්‍රායශඃ රූපභෙදෙන "** යනාදීන් තුමන්ත් කරණ ශාස්ත්‍රයාගේ ව්‍යවසථා දක්වූහු.

ප්‍රායශඃ, බොහෝසේ; **රූපභෙදෙන,** නාමයන් හා නාමවිශෙෂණයන්ගේ පරාමර්ශවූ සර්වනාම ශබ්දයන්ගේ ඩාබ්ඩිබාදි සත්‍රීප්‍රත්‍යය අර්ථාවය යන මේ ආදී කාර්‍යයෙන් කරණ ලද්දාවූ රූපභෙදයෙන්ද; **කුත්‍රචිත්,** කිසි උදාහරණයෙක්හිලා; **සාහචර්‍යාත්,** නියත ලිඞ්ග ශබ්දයන් හා එක්කොට හැදුරීමෙන්ද; **කවචින්,** රූපභෙදයක් නැත්තාවූ හෝ නොහොත් සාහචර්‍යලිඞ්ගාපවාදයෝ හෝ ඉෂ්ටවූ නොවෙතාත් අනෙක ලිඞ්ගාඛ්‍යාභාය හෝ අභිමතවූ සමහර තැනෙක්හි; **නදර්ශනෙපවිධඃ,** සත්‍රීපුංනපුංසකලිඞ්ගයන්ගේ විශෙෂොපාදාන යෙන්ද; **සත්‍රීපුංනපුංසකම්,** සත්‍රීලිඟ පුල්ලිඟ නපුංසකලිඟ; **ඥෙයම්,** දනයුත්තේසි.

ඒ නාමයන්ගේ රූපභෙදයෙන් සත්‍රීවාදි නිර්දිශයට උදාහරණ **"කොමොදකි ශද්‍ය වබ්‍ධනා නයුකඃ" "සලිලං කමලං ජලං"** යනාදිය; මෙහි කොමොදකි යන්නෙහි ලා ඕප්‍රත්‍යයෙන් කරණ ලද රූපභෙදයෙන් සත්‍රීත්වය දනයුත්තේය. නායකඃ යන තන්හි රූඪි විසර්ජනිය කෘතවූ රූපභෙදයෙන් පුංස්ත්වය දනයුත්තේසි. සලිලං කමලං ජලං, යනාදියෙහි අර්ථාවයෙන් කරණ ලද්දාවූ රූප භෙදයෙන් නපුංසකත්වය දනයුත්තේසි. නාම්විශෙෂණයාගේ රූප භෙදයෙන් සත්‍රීත්වාදිනිර්දිශයට උදාහරණ **"ගණෙඛාකපාවලෙ නාපරාහනුඃ"** යනාදිය. මෙහි නාපරා යන නාම විශෙෂණයාගේ ඩා ප්‍රත්‍යයෙන් කරණ ලද රූපභෙදයෙන් විශෙෂ්‍යව සිටියාවූ හනු ශබ්දයාගේ සත්‍රීත්වය දනයුත්තේය. නාමපරාමර්ශවූ සර්වනාමයන්ගේ රූපභෙදයෙන් සත්‍රීත්වාදි නිර්දිශයට උදාහරණ "කුතුඃ කාඃතෙනඃ සෙනාඃපාත්‍රං සෙවාලපා කුතුපඃ ප්‍රමාන්" යනාදිය; මෙහි නාම පරාමර්ශසර්වනාමවූ නන්ශබ්දයාගේ ඩා ප්‍රත්‍යයකෘතවූ රූපභෙදයෙන් කුතු ශබ්ද සත්‍රීලිඟයසි දනයුත්තේසි. සාහචර්‍යයෙනුදු සත්‍රීත්වාදි නිදර්ශනයට උදාහරණ **"අශ්වයුගශ්චිනි" "භානූඃ කරොර්ම්මීඃ" "මිසදල්ඡණුපදම්"** යනාදිය අශ්වයුජ් ශබ්දය තෙමේ තුන්ලිඟ යෙහි අනිත්‍ය රූපභෙදින් ලිඞ්ගාන්තරයෙහිදු සම්භාවනා කරණු ලැබේනුයසි ඕ ප්‍රත්‍යයෙන් කළාවූ රූපභෙදයෙන් නිශ්චිතවූ ලිඟ ඇති අශ්විනි ශබ්දයා හා සාහචර්‍යයෙන් සත්‍රීලිඟයෙහිම නිශ්චය කරණු ලැබේසි. එසේවූ තුන්ලිඟයෙහි අනිත්‍යරූපවූ භානුශබ්ද රූපභෙදයෙන් නිශ්චිත ලිඟවූ කරශබ්දයා හා සාහචර්‍යයෙන් පුල්ලිඟයසි දනයුත්තේය. එසේම ලිඞ්ගත්‍රයෙහි අනිත්‍ය රූපවූ ඒයත් ශබ්දය රූපභෙදයෙන් නිශ්චිතලිඟවූ විෂ්ණුපදශබ්දයා හා සාහචර්‍යයෙන් නපුංසකලිඟයසි දනයුත්තේය. සත්‍රීපුංනපුංසක යන්ගේ විශෙෂොපාදානයෙන් සත්‍රීත්වාදි නිර්දිශයට උදාහරණ, **"වල්ලපිඞ්ගාඤ්ජලීඃ යත්‍රියඃ" "ඛනිඃ යත්‍රියාමාකරඃ භවාත්"**

"විමුඛකං පුංනපුංසකම්" යනාදිය. එහි වල්ලරිං මඤ්ජරිං යන තන්හි රූපභෙදයෙන්ද නිණ්ය නිමිත්තවූ සාහචර්‍යයක් නැති හෙයින් ස්ත්‍රියෙහි විශෙෂොපාදනයෙන් ස්ත්‍රිලිඞ්ගය දතයුත් තේය. **බනිං සත්‍රියාමාකාරූ යාවා'** යන තන්හි ආකාර ශබ්දයා හා සාහචර්‍යයෙන් ප්‍රාපතවූ පුංලිඞ්ගාපවාදය අභි මත හෙයින් සත්‍රියාම් යන විශෙෂොපාදනයෙන් බනි ශබ්ද ස්ත්‍රි ලිඞ්ගයයි දතයුතුයි. **"විමුඛකම් පුංනපුංසකම්"** යනතන්හි අනෙක ලිඞ්ගාඛ්‍යාන ඉෂ්ට හෙයින් 'පුංනපුංසකාම්'යි විශෙෂොපාදනය කළ හෙයින් විවඞ්ක ශබ්ද පුංනපුංසක ලිඞ්ගයයි දතයුතු.

4. අනුකනාකාම්, ප්‍රදෙශානන්තරයෙහි නොදක්වනලද්දාවූ; **භිනනලිඞ්ගානාම්,** ඔවු නොවුන් හා භින්නවූ ලිඞ්ග ඇති නාමයන්ගේ; **භෙදුඛ්‍යානාය,** වන්දවයෙන්ද එකශෙෂයෙන්ද ලිඞ්ගභෙද කථනය කරණු පිණිස; **දවන්දවං,** වාර්‍ත්තිකසමාසයද; **එකශෙෂං,** එකශෙෂ යද; **න කතං,** නොකරණ ලද. භින්න ලිඞ්ගයන්ගේ වන්දොක ශෙෂදෙදෙනා නොකරණලදහ යනු භාවයි.

එහි උදාහරණ, **"ගාහශඝහොදවසිතං"** **"ජනුජිනන ජනමානි"** **"නාසතාාවගවිනෙනදගුා වාගවිශනයෙන එ නාවුභෙන"** **"සාමගමජජා සමමෙන"** **"ජිමුතෙන මෙඝපඨිතෙන"** යනාදිය මෙහිලා ගෘහශඝහොදවසිතං යන්නෙහි 'ගාහඤව ගෙහඤවඋදවසිතඤව=ගෘහගෙහොදවසිතම්' යි නපුංසකලිඞ්ගවූම ශබ්දයන්ගේ සමාහාරයෙහි වාර්‍ත්තිකරණලදී; **"ජනුජිනන ජනමානි"** යන්නෙහි 'ජනුඤව ජනා නඤව ජනම ච=ජනුජිනනජනමානි'යි නපුංසකලිඞ්ගවූම ශබ්දයන්ගේ ඉතරිතරයොගවාර්‍ත්තිය කරණ ලදී; 'නාසත්‍යඤව නාසත්‍යඤව තා උභෙන=නාසත්‍යෙන, යන තන්හි පුලල්ලිඞ්ගවූම ශබ්දයන් දෙදෙනාගේ එකශෙෂය කරණ්ලදී; සාමගමජජා සමෙන යන තන්හි, සමඤව සමඤව සමෙන යි පුලල්ලිඞ්ගවූම ශබ්දයන් දෙදෙනාගේ එකශෙෂය කරණ්ලදී. එසේම ජිමූතෙන මෙඝපඨිතෙන යන්නෙහිද; ජිමූතඤව ජිමූතඤව ජිමූතෙන යි පුලල්ලිඞ්ගවූම ශබ්දයන් දෙදෙනාගේ එකශෙෂය කරණ්ලද යනු අර්‍ත්ථ යි. වාර්‍ත්තිකසමාසයෙහිලා සමාහාරවාර්‍ත්තියෙහි රූපභෙදයෙන් යම් ලිඞ්ගයෙක් හැඟේද එහි **"සමාහාර නපුංසකම්"** යන සූත්‍ර ශයන් සමුදයහටම ලිඞ්ගවිධානය කළශයින්ද ඉතරීතර යොග වාර්‍ත්තියෙහිද රූපභෙදයෙන් යම් ලිඞ්ගයෙක් හැඟේද ඒ ලිඞ්ගය **"පුම්වද් ඉත්‍යවිවඛශබ්ෙන"** යන සූත්‍රයෙන් පරලිඞ්ගාපවාදවූ පුංසත්ව විධානයෙන් පරවත් ලිඞ්ගවිධායුපනාය සමුදයහටම කළශයින් දර්‍ශිතවූවාම වාර්‍ත්තිකසමාසයෙහි අවයවව ඇති යබ්දයන්ට රූපභෙදයෙන් අභිමතලිඞ්ගනිර්‍ණය නොවෙයි.

එකශෙෂයෙහිද දෙවීව දෙවශ්ච=දෙවෝ, කුකකුටී ච කුකකුටශ්ච= කුකකුටෝ, ගෞශ්ච ගෞශ්ච ගෞශ්ච=ගාවඃ ඉමාඃ; ශුකලා ශාටී ශුකලඃ කම්බලඃ ශුකලං වස්ත්‍රං තදිදං ශුකලං, තානි ඉමානි ශුකලානි යනාදියෙහි භින්නාලිඞ්ගවූ පදයන්ගේද එකශෙෂසමභවය හෙයින් සමස්තවූ පදයන්ගේ ලිඞ්ගනිර්ණය නොවෙයි. එහෙයින් වාර්තිකමාසඑකශෙෂ විෂයෙහි රූපභෙදයෙන් ලිඞ්ගනිර්ණය කෙසේවේද යන ආශඞ්කායෙහි "භෙදඛ්‍යානාය" යනාදිය කිහු; මේහි අනුක්තානාං යන්නෙන් **"විද්‍යුඛඉරා ' පසරෙ යක්ෂාරක්ෂොගණඛිකිනනරාඃ"** යනාදී ප්‍රදෙශානන්තරයෙහි දක්වනලද්දුවූ ලිඟු ඇති භින්නාලිඞ්ගවූ අපසරස් ශබ්ද දින්ගේද **"ශවශ්‍රැශවිශුරෙෆ"** යනාදියෙහි නිර්දිෂ්ටවූ ලිඟු ඇති භින්නාලිඞ්ගවූ ශවශ්‍රැශවිශුර ශබ්දයන්ගේද දවන්දෙවකශෙෂයෝ දෙදෙන සවරූපොක්තති ක්‍රමයෙන්ම උක්තාඥන්ගේ ලිඞ්ගාවගතිය වන හෙයින් අවිරුඞ්ධය යනු දක්වූහු. යම් තැනෙක්හි රූපභෙදයෙන් ලිඞ්ගාවගතියවේ නම් එහි අනුක්තවූ භින්නාලිඞ්ගයන්ගේද වාර්තිය අවිරුඞ්ධි. මෙහි උදාහරණ සපෘක්කාපයර්‍යායෙහි **"මරුත්මාලා"** යනු වෙයි; මෙහි මරුත්ශබ්දයාගේ පුංස්ත්වයද මාලා ශබ්දයාගේ ස්ත්‍රීත්වයද රූපභෙදයෙන් හැගෙන හෙයින් දවන්දවයෙහි දෙෂ නැතැයි යනු භාවයි.

විශෙෂවිධිය රූපභෙදය යන මේ ආදීවූ ග්‍රන්ථගෞරවද ප්‍රතිපත්ති ගෞරවද නොවන පරිද්දෙන් **රභසකොෂාදියෙහි** සේ ස්ත්‍රීකාණ්ඩ පුංසත්වාදි විභාගයෙන් නාමයන්ගේ ලිඞ්ගභෙදකථනය කොට භින්න ලිඞ්ගයන්ගේ සඞ්කර කුමැයි කරණු ලැබේද යනු ආශඞ්කාකොට **"ක්‍රමාදනෙන න සඞ්කරඃ"** යනු කිහු; **ක්‍රමාත් ඝෘතෙ,** අනුක්‍රම යෙන්වත් ප්‍රසාවවශයෙන් එන ලිඞ්ගසාංකර්‍යයෙන්පිටත; **සඞ්කරඃ**; ලිඞ්ගයන්ගේ සම්මිශ්‍රභාවශයක්; **නකෘතඃ**, නොකරණලදි; ක්‍රමානු රොධයෙන් වූකලි ලිඞ්ගසාඞ්කර්‍යය කරණලද යනු භාවයි; මෙහි සවෂ්‍යෙමදික්කාලාදින්ගේ පර්‍යායන් හා සම්බන්ධවූ යම්නාම කෙනෙක් ඇද්ද තදභිධානප්‍රභාවයෙහි ඒ සියලු නාමයෝද නාමප්‍රභාවයෙහිලා තදාශ්‍රිතවූ සුරාදී අර්‍ථයෝද සවසම්බන්ධවූ ශබ්දයන් සහිත වූවානු ප්‍රධාන්‍යයවූ පරිද්දෙන් එකතන්හි **සුවසේ** කුලනාමප්‍රතිපත්ති පිණිසද සවරූපප්‍රතිපත්ති පිණිසද නිර්දෙශ්‍යයෝනුයි මේ ක්‍රමය සවීකෘතනුයි පුංලිඟවූ සවඝෝදිපර්‍යායයන් අනුරොධි ලා ස්ත්‍රීලිඟවූ ද්‍යොශබ්දාදිහු ද එසේම හරිහරාදීන්ගේ ප්‍රභාවයෙහි ලක්ෂ්මිගෙෆර්‍යා දීහුද කියයුත්තෝනුයි මෙසේ ක්‍රමානුරොධයෙන් ආවාවූ ලිඞ්ගසාඞ්ක ර්‍යය විනා **"මුනප්‍රීතිඃ ප්‍රමදඃහර්ෂඃ ප්‍රමොදඃමොද සම්මදඃ සාද්‍යනඤ්චුරනඤ්ශර්‍මශාතසුඛානි ච"** යනාදියෙහි පර්‍යායයන්ගේ පුංස්ත්‍රී ප්‍රකරණාදී ක්‍රමයෙන් සම්භවවූ පරිද්දෙන් කියනලද හෙයින් ලිඞ්ගයන්ගේ සම්මිශ්‍රතයෙක් නොකරණලද යනු භාවයි.

THE

AMARA KOSHA.

1. සවර්‍ග වර්‍ගය.

		1.	
දෙව්ලොව	9	සව (ර'ව්‍යයං) සවර්‍ගී නාක ත්‍රිදිව ත්‍රිදශාලයාඃ, සුරලොකෝ ද්‍යෞ දිවෞ (වෙ සත්‍රියාං කලිඞ්ගෙ) ත්‍රිවිෂ්ටපම්.	The Heaven
		2.	
දෙවියෝ	26	අමරා නිර්‍ජරා දෙවා සත්‍රිදශා විබුධාඃ සුරාඃ, සුපර්‍වාණඃ සුමනස සත්‍රිදිවෙශා දිවෞකසඃ.	The gods or Deities
		3.	
		ආදිතෙයා දිවිෂදෙ ලෙඛා අදිතිනන්දනාඃ, ආදිත්‍යා සෘභවෝ 'සවප්‍රා අමර්‍ත්‍යා අමෘතාන්ධසඃ.	
		4.	
		බර්හිර්‍මුඛාඃ ක්‍රතුභුජෝ ගීර්‍වාණා දානවාරයඃ, වෘන්දාරකා දෙවතානි (පුංසි වා) දෙවතාඃ (සත්‍රියාම්).	
		5.	
දෙවතාවගී	9	ආදිත්‍ය විශ්ව වසව තුෂිතා'භාසවර'නිලාඃ, මහාරාජිකසාධ්‍යා (ශව) රුද්‍රා (ශව ගණදෙවතාඃ).	Celestial beings or diverse orders of gods
		6.	
දෙවයොනි	10	විද්‍යාධරෝ'පසරෝ යක්‍ෂ රක්‍ෂෝ ගන්ධර්‍ව කින්නාරාඃ, පිශාචෝ ගුහ්‍යකඃ සිද්ධෝ භූතෝ ('මී දෙවයොනයඃ).	Evil Spirits of divine origin

7.

අසුරසෝ 10 අසුරා දෛත්‍ය දෛතෙය
දනුජේ 'න්‍ද්‍රාරි දානවාඃ,
ශුක්‍රශිෂ්‍යා දිතිසුතාඃ
පූර්දේවාඃ සුරර්ෂිඃ.

Demigods - Titans

8.

බුදුරජ 18 සර්ව්ඥඃ සුගතෝ බුද්ධෝ
ධර්මරාජස්තථාගතඃ,
සමන්තභද්‍රෝ භගවා
නාමාරජිල්ලෝකජිජ්ජිනඃ.

The Buddha (in general)

9.

ෂඩභිඥෝ දශබලෝ
'වයවාදී විනායකඃ,
මුනීන්‍ද්‍රඃ ශ්‍රීඝනඃ ශාස්තා
මුනිඃ

ගෞතම බුදුරජ 7 ශාක්‍යමුනි (සතු යඃ).

The Gautama Buddha

10.

(ස) ශාක්‍යසිංහඃ සර්ව්ඣර්ථ-
සිද්ධඃ ශෞද්ධෝදනි (ශව සඃ),
ගෞතම (ශවා) 'ර්කබන්ධු (ශව)
මායාදෙවීසුත (ශව සඃ).

11.

බ්‍රහ්මා 20 බ්‍රහ්මා 'තමභූඃ සුරජ්‍යේෂ්ඨඃ
පරමේෂ්ඨී පිතාමහඃ,
හිරණ්‍යගර්භෝ ලෝකේශඃ
සවයම්භූ චතුරානනඃ.

The Maha Brahma

12.

ධාතා 'බ්ජයෝනි ර්‍ධාතෘ
විරිඤ්චිඃ කමලාසනඃ,
ස්‍රෂ්ටා ප්‍රජාපති ර්වේධා
විධාතා විශ්වසෘඞ්විධිඃ. 1

1 නාභි ජඤ්මාණඞ්ඝජඃ ප්‍රථීඃ
නිධනඃ කම්බලාතභවඃ
ඝදනඤ්ච රජෝමූර්තිඃ
සත්‍යකෝ හංසවාහනඃ
ඝනු අෂ්ටම් පොතෙක ඉපඅණි.

13.

විෂ්ණු 39 විෂ්ණුර්නාරායණඃ කෘෂ්ණෝ
වෛකුණ්ඨෝ විශ්වරශ්‍රවාඃ,
දාමෝදරෝ හෘෂීකේශඃ
කේශවෝ මාධවඃ සවභූඃ. The Vishnu

14

දෛත්‍යාරිඃ පුණ්ඩරීකාක්ෂෝ
ගෝවින්දෝ ගරුඩධ්වජඃ,
පීතාම්බරෝ වාසුතඃ ශාර්ඞ්ගී
විශ්වක්සේනෝ ජනාර්දනඃ.

15.

උපේන්ද්‍ර ඉන්ද්‍රාවරජ
ශඞ්ඛපාණිඃ ශතුඞ්ජඃ,
පද්මනාභෝ මධුරිපු
ර්හෘෂීකේශස්ත්‍රිවික්‍රමඃ.

16.

දේවකීනන්දනඃ ශෞරිඃ
ශ්‍රීපතිඃ පුරුෂෝත්තමඃ,
වනමාලී බලිධ්වංසී
කංසාරුතිර්'ධෝක්ෂජඃ.

17.

විශ්වම්භරඃ කෛටභජි
ද්චිඞ්ඛඃ ශ්‍රීවත්සලාඤ්ඡනඃ, [1]
වසුදේවෝ('ස්‍ය ජනකඃ
ස එවා)'නක දුන්දුභිඃ. His father

18.

බලභද්‍රඃ ප්‍රලම්බඝ්නෝ
බලදේවෝ'ව්‍යුතාග්‍රජඃ, Balabhadraya-brother of Vishnu
රේවතීරමණෝ රාමඃ
කාමපාලෝ හලායුධඃ.

19.

නීලාම්බරෝ රෞහිණේය
ස්තාලාඞ්කෝ මුසලී හලී,
සංකර්ෂණඃ සීරපාණිඃ
කාලින්දීභේදනෝ බලඃ.

1 පූරුණපූරුෂෝ' යඤ්-
පූරුෂෝ නර ඝාතකඃ
ජලශායී විශ්ව රූපෝ
මුකුන්දෝ මුරමර්දී ඃ

20.

අනඞ්ගයා 21	මදනෝ මන්මථෝ මාරඃ ප්‍රද්‍යුම්නෝ මීනකේතනඃ, කාංදර්පෝ දර්පකෝ'නඞ්ගඃ කාමඃ පඤ්චශරඃ [1] සමරඃ.	The Cupid

21.

	ශම්බරාරි ර්මීනසිජඃ කුසුමේෂුරනන්‍යජඃ, පුෂ්පධන්වා රතිපති ර්මකරධ්වජ ආත්මභූඃ.	

22

බ්‍රහ්මසූ ර්වීශවකේතූඃ (ස්‍යාත්)		His Son
බහු පුත් 2	අනිරුඞ්ධ උෂාපතිඃ,	
සිරිකත 11	ලක්ෂ්මීඃ පද්මාලයා පද්මා කමලා ශ්‍රීර්හරිප්‍රියා.	The Wife of the Vishnu or the goddess of prosperity

23.

	ඉන්දිරා ලෝකමාතා මා ක්ෂීරාබ්ධිතනයා රමා [2],	
විෂ්ණුහුගේ ශඞ්ඛය 1	ශඞ්ඛෝ (ලක්ෂ්මීපතේඃ) පාඤ්චජන්‍ය	The Vishnu's Conch
බහුගේ චක්‍රායුධය 1	(ශවක්‍රං) සුදර්ශනඃ.	Missiledicus or the weapon of Vishnu

24

බහුගේ ගදා යුධය 1	කෞමෝදකී (ගදා)	His weapon
බහුගේ කඩුව 1	(ඛඞ්ගඃ) නන්දකඃ [3]	His Sword
බහුගේ මාණික 1	ශ්‍රී කෞස්තුභෝ (මණිඃ).	The Jewel Necklace of Vishnu
බහුවාහනය වූ ගරුළා 9	ගරුත්මාන්තාරුඬ සත්‍යෙෂ්‍යා වේනතෙයඃ ඛගෙශ්වරඃ,	His car; a race of imaginary Valtures

1 අරවින්ද මශෝකඤ්ච
චූතඤ්ච නවමල්ලිකා
නීලෝත්පලඤ්ච පඤ්චෛතෙ
පඤ්චබාණස්‍ය සායකාඃ
උන්මාදන සන්තාපන ශව
ශෝෂණඃ සම්මොහනස්තථා
සංමොහනශ්ච කාමස්‍ය
පඤ්චබාණාඃ ප්‍රකීර්තිතාඃ

2 භාර්ගවී ලෝකජනනී
ක්ෂීරසාගරසම්භවා

3 චාපඃ ශාර්ඞ්ගඃ මුරාරෙස්තු
ශ්‍රීවත්සා ලාඤ්ඡනං සම්භවම්
අශ්වාශ්ච ශෛව්‍යසුග්‍රීව
ශෛව්‍යපුෂ්පවලාහකාඃ
සාරසීර්‍ය්‍රකෝමන්ත්‍රී
ඝණ්ඨධ්වනිර්ගරුත්මාන් ගදඃ

යක්‍ෂයෙන් ඇතැම් පොතෙක වෙණුගේ දුන්න ආදිය විසතරකෙරේ.

25.

නාගාන්තකෝ විෂ්ණුරථඃ
සුපර්ණඃ පන්නගාශනඃ,
ඊශ්වරඃ 48 ශම්භු'රීශඃ පශුපතිඃ Iswara
ශිවඃ ශූලී මහෙශ්වරඃ.

26.

ඊශ්වරඃ සර්ව ඊශානඃ
ශඞ්කරශ්චන්ද්‍රශෙඛරඃ,
භූතෙශඃ ඛණ්ඩපරශුර්
ගිරීශෝ ගිරිශෝ මෘඩඃ.

27.

මෘත්‍යුඤ්ජයඃ කෘත්තිවාසාඃ
පිනාකී ප්‍රමථාධිපඃ,
උග්‍රඃ කපර්දී ශ්‍රීකණ්ඨඃ
ශිතිකණ්ඨඃ කපාලභෘත්.

28.

වාමදෙවෝ මහාදෙවෝ
විරූපාක්ෂස්ත්‍රිලොචනඃ,
කාශානුරෙතාඃ සර්වඥෝ
ධූර්ජටිර් නීලලොහිතඃ.

29

හරඃ සමරහරෝ භර්ගී
ස්ත්‍රියම්බකස්ත්‍රිපුරාන්තකඃ,
ගඞ්ගාධරෝ'ඞ්කරිපුඃ
ක්‍රතුධ්වංසී වෘෂධ්වජඃ.

30.

ව්‍යෝමකෙශෝ භවෝ භීමඃ
සථාණු රුද්‍ර උමාපතිඃ, [1]
ඔහු ජටාව 1 කපර්දෝ('ස්‍ය ජටා ධූර්වඃ) His turban
ඔහු දුන්න 2 පිනාකෝ'ජගවං (ධනුඃ). His Bow

1 අයි ශ්‍රීඝණ්ඨා 'ඔටුමුතියිගව ගජාරිගව මහාකවඃ

31.

බහු පිරිස	2	ප්‍රමථාඃ (සප්තඃ) පාරිෂද්‍යඃ	His retinue
මාතෘ දෙවතාවෝ	1	බ්‍රාහ්මී (ත්‍යාදයඃසප්තමාතරඃ), [1]	(Seven) mother goddesses
සෞභාග්‍යය	3	විභූතිඃඊතිරෛ'ශ්වර්‍යඃ (ම'ණිමාදික මෂ්ටධා). [2]	Prosperity

32.

පාර්වතිදේවිය	17	උමා කාත්‍යායනී ගෞරී කාලී හෛමවතී 'ශ්වරා, [3] ශිවා භවානී රුද්‍රාණී ශර්‍වාණී සර්වමඞ්ගලා.	Uma, the wife of Iswara

33.

		අපර්ණා පාර්වතී දුර්ගා මෘඩානී චණ්ඩිකාම්බිකා, [4]	
ගණදේවි	8	විනායකෝ විඝ්නරාජ ද්වෛමාතුර ගණාධිපඃ.	Ganadevi, the god of wisdom

34.

		(අප්‍රෙය)'කදන්නහෙරම්බ ලම්බෝදර ගජාන්නඃ,	
කදකුමරු	17	කාර්තිකෙයෝ මහාසේනඃ ශරජන්මා ෂඩාන්නඃ.	Kanda Kumara

35.

පාර්වතීනන්දනඃ සකාඞ්ඃ
සේනානීර'ග්නිභූර්භවඃ,
බාහුලෙය ස්තාරකජි
ද්විශාඛඃ ශිඛිවාහනඃ.

1 බ්‍රහ්මී මහෙශ්වරී චෛව
කෞමාරී චෛෂ්ණවී තථා
වාරාහීව තථෙන්ද්‍රාණී
චා'මුණ්ඩා සප්තමාතරඃ

2 අණිමා මහිමා චෛව
ගරිමා ලඝිමා තථා
ප්‍රාප්තිඃ ප්‍රාකාම්‍යම්'ශිත්වං.
වෘශිත්වං චාෂ්ට සිද්ධයඃ

3 ඊශ්වරී යතු අඃකාම් පොකකපෙණි

4 අර්‍යා දුර්ගාශර්‍වාණී චෛව
ශිරිඩා මේඝකාතමජා
කළී මේඃවිතු චාමුණ්ඩා
චණ්ඩී මුණ්ඩාතු චර්චිකා

36.

ඖණ්මාතුරඃ ශක්තිධරඃ
කුමාරඃ ක්‍රෞඤ්චදාරණඃ, [1]

ශක්‍රඃ 35 ඉන්ද්‍රෝ මරුත්වාන්මඝවා — Sakra, the
විඩෞජාඃ a පාකශාසනඃ. — Chief of the East

37.

වෘඩශ්‍රවාඃ සුනාසීරඃ
පුරුහූතඃ පුරන්දරඃ,
ජිෂ්ණුර්ලේඛර්ෂභඃ ශක්‍රඃ
ශතමන්යුර්දිවස්පතිඃ.

38.

සුත්‍රාමා ගොත්‍රභිදඃ වජ්‍රී
වාසවෝ වෘත්‍රහා වෘෂා,
වාස්තෝෂ්පතිඃ සුරපතිඃ
බලාරාතිඃ ශචීපතිඃ.

39.

ජම්භභෙදී හරිහයඃ
සවාරුන්නාමුචිසූදනඃ,
සංක්‍රන්දනෝ දුශ්චාවන
සතුරුෂාණේමඝවාහනඃ.

40.

ආඛණ්ඩලඃ සහස්‍රාක්ෂ
සාහුතඃ
(තස්‍යතුප්‍රියා) — His Consort
ඔහු භාෂ්‍යාව 3 පුලෝමජා ශචී 'න්‍ද්‍රාණී
(නගරී වා)'මරාවතී, — His City
ඔහු නුවර 1

41.

ඔහු අශ්ව 1 (හය) උච්චෛඃශ්‍රවාඃ — His horse
ඔහු රථාචාර්‍ය්‍යයා 1 (සූතෝ) මාතලි — His Charioteer
ඔහු උයන 1 නන්දනං (වනං). — His Orchard
ඔහු පහස 1 (ඝ්‍යාතප්‍රාසාදෙ) වෛජයන්තඃ — His palace
ඔහු පුතු 2 ජයන්තඃ පාකශාසනිඃ, — His Son

---

1 ඖඞිති හාඞිති රිවිඝතුණ්ඩි
තාන්දිඝෝ තාන්දිඝෝශවරඃ
a විඩෞජාඃ ඇතැම්

		42.	
ඔහු ඇතු	4	ඓරාවතෝ'භ්‍රමාතඞ්ගෙ	His elephant
		'රාවණා'භ්‍රමුවල්ලභාඃ,	
ඔහු විදුරවිය	10	හ්‍රාදිනී වජ්‍රම(ස්ත්‍රීඃස්‍යා)	His diamond weapon
		තකුලිශං භිදුරං පවිඃ.	
		43.	
		ශතකොටිඃ සවරුඃ ශමේඛා	
දෙවරිය	2	දමේභාලි'රඤ්ඣනි(ර්වයෝඃ,	
දෙවරුසි	1	වෛ්‍යාමයානං විමානෝ (සත්‍රී)	Celestial Vehicle
		(නාරදඋද්‍යඃ) සුරර්ෂියඃ.	Devine Sages
		44.	[Gods
දෙවිසබය	2	(ස්‍යා) තසුධර්මී දෙවසභා	The council of
දිව බොජුන	3	පීයූෂම'මෘතං සුධා,	The Celestial food or ambrosia
අහස් ගඟ	4	මන්දාකිනී වියඟඞ්ගා	Heavenly River
		සවණ්ණී සුරදීර්ඝිකා.	
		45.	
මහ මෙර	5	මේරුඃ සමේරුර්හේමාද්‍රී	Mahamera
		රත්නසානුඃ සරාලයඃ,	
දෙවිතුරු	5	(පඤ්චෙවතෙදෙවතරවෝ)	Celestial Tree
		මන්දරඃ පාරිජාතකඃ.	
		46.	
		සනනාතඃ කලපවෘක්ෂ(ශව)	
		(පුංසි වා) හරිවන්දනම්,	
බඹපුත්	2	සනතකුමාරෝ වෛධාත්‍රඃ	Son of Brahma
දෙව වෛද්‍යයෝ	6	සවජේද්‍ර'වශ්විනී සුතෞ.	Divine Physicians
		47.	
		නාසත්‍යාවශ්වි'නෞ දස්‍රා	
		වා'ශ්විනෙයෞ (ව. නාවුභෞ),	
දෙව වෙසඟනෝ	2	(සත්‍රියාංච හුශ්ච) 'පඤරසඃ	The Harlats of Gods
		සවජේශ්‍යා උර්ශිඋම්භාඃ. *	

* නෘතාවි මේනකාරම්භා
උර්ශි ව තිලොත්තමා
සුකෙශි මඤ්ජුඝෝෂාද්‍යඃ
කථ්‍යතෙත'පඤරසඃ බුධෛඃ

	48.	
දෙවඟදෙසිරි. 1	(හා හා හූ හූ ශෛවව මාදූ)	Celestialmusician.
ගීන්න. 34	ගන්ධර්‍වා (සත්‍රිදිවෞකසාම්),	
	අග්නිර්දේවවාහනෝ වහ්නිර්	Fire.
	විතිහොත්‍රෝ ධනඤ්ජයඃ.	
	49.	
	කෘපිටයොනිර්ජ්වලනෝ	
	ජාතවේදාසහන්තූනපාත්,	
	බර්හිඃ ශුෂ්මා කෘෂ්ණවර්ත්මා	
	ශෝචිෂේෂශ්ච උෂර්බුධඃ.	
	50.	
	ආශ්‍රයාශෝ වෘහද්භානුඃ	
	කෘශානුඃ පාවකෝ'නලඃ,	
	ලෝහිතාශ්වෝ* වායුසඛඃ	
	ශිඛාවාන්‍ශුශුක්ෂණිඃ.	
	51.	
	හිරණ්‍යරේතා හුත භූ-	
	ගදහනෘ හව්‍ය වාහනඃ,	
	සප්තාර්චි ර්දීප්තිමාඃ ශුක්ර-	
	ශෝචිත්‍රභානුර්විභාවසුඃ.	
	52.	
	ශුචිරපිත්තත	Submarine fire that comes out in the passage of ebb & tide.
වඩබාඟනිය. 3	මෞ'ර්ව (සතු)	
	වාඩවෝ වඩවානලඃ,	
ඝිනිඝිළ. 5	(වහ්නෙ ර්වයෝ) ර්ජ්වාලකිලා	Flame.
	වර්චිර්ගේතිඃ ශිඛා (සත්‍රියාම්).	
	53.	
ඝිනිසුපුර. 2	(ත්‍රිෂු) ස්ඵුලිඞ්ගා 'ග්නිඝණඃ	Spark.
දූහඝ. 2	සන්තාපඃ සඤ්චරඃ (සමේෂ)[1]	Fomentation Tepefaction.
ඝමරජ. 14	ධර්මරාජඃ පිතෘපතිඃ	The King Yama & God of the South.
	සම්වර්තී පරෙතරාට්.	

* රොහිත—අභෑම්.

1 උල්කා ඝ්‍යානග්නිර්ග්නජ්වාලා
භූතිර්ශිඛිත භෂ්මනී
ක්ෂාරෝ රක්ෂාව ද්‍ය වයතු
ඉවං වත ඝ්‍රුතාඤ්ඤනාඃ=ඉඛිඃ.

	54.	
	කෘතාන්තෝ යමුනාභ්රාතා	
	ශමණෝ ශමරාඩයමඃ,	
	කාලෝ දණ්ඩධරඃ ශ්රාද්ධ-	
	දෙවෝ වෛවස්වතෝ ‘නන්තකඃ.	
	55.	
රාක්ෂසයෝ. 15	රක්ෂසඃ කෞණපඃ ක්රව්යා-	The Rakshasas, demons.
	තක්රව්යාදෞ ‘ස්රප ආශරඃ,	
	රාත්රිඤ්චරෞ රාත්රිචරඃ	
	කර්බුරෞ නිකෂාත්මජඃ.	
	56.	
	යාතුධානඃ පුණ්යජනෝ	
	නෛර්ඍතෝ යාතු රක්ෂසී,	
වරුණයා. 5	ප්රචෙතා වරුණඃ පාශී	The Waruna Deva, the God of the Rain.
	යාදසාම්පති ර්‘පතිඃ.	
	57.	
පවන්. 20	ශ්වසනඃ සපශීනෝ වාය්ව-	The wind, breeze.
	ෂ්ණතරිශ්වා සදා ගතිඃ,	
	පෘෂදශ්වෝ ගන්ධවහෝ	
	ගන්ධවාහා ‘නිලාශුගාඃ.	
	58.	
	සමීර මාරුත මරු-	
	ජ්ජගත්ප්රාණ සමීරණාඃ,	
	නභශ්චඛ්වාතපවන	
	පවමානප්රභඤ්ජනාඃ. [1]	
	59.	
ශරීරවායු. 5	ප්රාණෝ ‘පානඃ සමාන (ශ්චෝ)	The Bodily air.
	‘දානව්යානෞ (ච වායවඃ) [2],	
	ශරීරස්ථා ඉමේ	
ජවය. 5	රංහ-	The Haste or speed.
	සාරසී (තු) රයඃ සම්පදඃ.	

1 ප්රකම්පනෝ මහා වාතෝ
හම්හම්ා වාසඃසමීරණවිසඃ-ඒබා.

2 හෘදිප්රාණෝ ගුදේ ‘පානඃ
සමාතෝ නාභි මණ්ඩලේ
උදානඃ කණඨ දේශෂ්ව ව්යා-
දව්යානඃ සර්ව ශරීරගඃ-ඒබා.

60.

ජවෝ

ඉක්මන. 11 (‘ථ) ශීඝ්‍රං ත්වරිතං ලඝු ක්ෂිප්‍රම්‘රං ද්‍රුතම්, සත්වරං වපලං• තූණී ම්‘විලම්බිතමා‘ශු (ව). The Quickness.

61.

නිරන්තරෙ. 9 සතතා ‘නාරතා ‘ශ්‍රාන්ත සන්තතා ‘විරතා ‘නිශම්, නිත්‍යා ‘නවරතා ‘ජස්‍ර ම(ප්‍යථා) perpetually, always.

අනිශය. 14 ‘නිශයෝ හරස. Excessive, Remuant.

62.

අතිවෙල භෘශා ‘ත්‍යර්‍ථා ‘නිමාත්‍රෝ ‘දහාඝනිර්‍හරම්, තීව්‍රෝ ‘කාන්ත නිතාන්තානි ගාඪ බාඪ ද්‍රඪානි (ව).

63.

(කලීබේ ශිෂ්‍යාද්‍ය සත්‍රෙසස්‍යා- නද්‍රිෂේවෂාං සන්නිගාම් යත්), කුවෙර සත්‍රාම්බකසඛෝ යක්ෂරාඪහුහ්‍යකෙශ්වරස. The Wesamuni, the king of demons & the God of riches & also the God of the North.

64.

මනුෂ්‍යඩම්ෝ ධනදෝ රාජරාජෝ ධනාධිපස, කින්නරෙශෝ වෛශ්‍රවණස පෞලස්‍තෙය නරවාහනස.

65.

යක්ෂෙෂාපිඩෙහ‘ලවිල- ශ්‍රීදපුණ්‍යජනෙශ්වරාස,

ඔහු උයන. 1 (අස්‍යොද්‍යානං) චෛත්‍රරථං His Orchard.

ඔහු පුතු. 1 (පුත්‍රසතු) නලකූබරස His Son.

66.

ඔහු නිවස. 1 කෛලාසස (ස්ථාන) His Abode.

ඔහු නුවර. 1 ම්‘ලකා His City.

ඔහු විමානය. 1 පුර් (විමානංතු) පුෂ්පකම්, His Residence.

කිංපුරුෂයා. 4 (ස්‍යස) තකින්නරස කිංපුරුෂ- සතුරඩහවදතෝ මයුස. The attendants of Wesamuni.

		67.	
නිදන්.	2	නිධි (ස්ත්‍රී) ශෙවධි (භේදඃ පදමශඛාදයො නිධෙඃ). [1]	The Treasures (in general)
		ඉති සඞ්ඝී වර්ගඃ.	
		68.	
අභස.	16	ද්‍යෞදිවෙ (වෙසත්‍රියා ම)'භ්‍රං වේ‍යාම පුෂ්කර ම'ම්බරම්, නභො'නන්තරීක්ෂං ගගන ම'නන්තං සුරවර්ත්ම ඛම්.	Sky.
		69.	
		වියච්ඡණුපදං (වා තු පුංස්‍යා) 'කාශ විහායසී[2],	
		ඉති වේ‍යාම වර්ගඃ.	
දිශා.	5	දිශ (සතු) කකුභඃ කාෂ්ඨා ආශා(ශව) හරිත (ශව තාඃ).	The directions.
		70.	
පූර්වාදි දිශා.		ප්‍රාච්‍ය'පාචී ප්‍රතීච්‍ය ('සතාඃ පූර්වදක්ෂිණපශ්චිමාඃ), (උත්තර'රුදිගු) දීචී (ස්‍යා-)	The East; the West; the South; and the North.
දිශාසෙසී වූ දේ	1	දදිශ්‍යං (තු ත්‍රිෂු දිගභවෙ). [3]	In the direction.
		71.	
දික්පතීන්.	8	ඉන්ද්‍රො වහනිඃ පිතෘපති-ර්නෛර්ඍිතො වරුණො මරුත්, කුවෙර ඊශඃ (පතයඃ පූර්වාදීනාං දිශාං ක්‍රමාත්)[4].	The Regents of the regions.

1 මහා පද්මශව පද්මශව
ශඞ්කිමකර කල්පපෙෂ
මුකුන්ද කුන්ද නීලාශව
ඛවර්ශව නිධඉශා තව-ඉබා.

2 ඒහායසොඃපි තාඉකා'පි
දෘශ්‍යරපිශ්‍යාතතඉදෙවයම්
තාරාප'ර්ථාත්තරීක්ෂඤ්ච
මේඝාඩම්බර මහාබිලම්.

ඒහායඃ සඤ්ඤෙ පුංසි
ගගන පුංනපුංසකම්-ඉබා.

3 අවඃගහව මවාචින
මුදිචින මුදගඛවම්
ප්‍රත්‍යග්ගඛළ. ප්‍රතීචින.
ප්‍රාචිනං ප්‍ර ගඛවං ත්‍රිෂු-ඉබා.

4 රවිඃ ශුක්‍රො මහීසූනුඃ
සවිතාත්‍ර භානුජො විබුඃ
බුධො බෘහස්පති ශෙවති
දිශාංඉවෙව තථාග්‍රහාඃ-ඉබා.

72.

දිසාහත්ථිනෝ. 8	ඵෙරාවතෝ පුණ්ඩරීකෝ වාමනෝ කුමුදෝ'ඤ්ජනෝ, පුප්ඵදන්තෝ සාර්වභෞමෝ සුප්‍රතීක (ශ්‍ව දිග්ගජාඃ).	Elephants at the points.

73.

දිසාහත්ථිනිඅෝ. 8	(කරිණ්‍යෝ) 'භ්‍රමූ කපිලා පිඞ්ගලානුපමාඃ (ක්‍රමාත්), තාම්‍රකර්ණී ශුභ්‍ර දන්තී (වා) 'ඔඝනා (වා) ඤ්ජනාවතී.	She-elephants at the points.

74.

විදිසා. 2	(කාලිඞ්ගව්‍යයං තු) 'පදිශං (දිශොමධ්‍යෙ) විදිඃ (ක්ෂත්‍රියාම්),	An intermediate point.
අන්තර. 2	අභ්‍යන්තරං (තු) නන්තරාලං	Inside.
මණ්ඩලඝ. 2	වක්‍රවාලං (තු) මණ්ඩලම්.	Circle.

75.

මේඝඝ. 15	අභ්‍රං මේඝෝ වාරිවාහඃ ඝන්‍යනයිත්නුජීමූතාඃ, ධාරාධරෝ ජලධර- ඝන්‍යඞ්ගිවාහාරිදෝ'ම්බුභෘත්.	Assembly, cloud.

76.

	ඝනජීමූත මුදිර ජලමුග්ධූම යෝනයඃ,	
මේඝ පඞ්ක්තිඝ. 2	කාදම්බිනී මේඝමාලා	A group of clouds.
මේඝඝෙඝ්‍යවයවඝ. 1	(ත්‍රිෂු මේඝභවෙ) 'භ්‍රියම්.	Any thing in the cloud

77.

මේඝධ්වනිඝ. 4	ඝන්‍යනිතං ගර්ජිතං මේඝ නිඝ්‍රෝහෝ රසිතා '(දි ච),	Thunder.
විද්‍යුලිඝ. 10	ශංපා ශතහ්‍රදහ්‍රාදි- 'ත්‍යෝ'රාවත්‍යඃ ක්ෂණප්‍රභා.	Lightning.

78.

	තඞ්ඉත්‍යෙඌදමනී විද්‍යු- ච්චඤ්චලා චපලා (අපි),	A clap of peal of thunder.
වජ්‍රධ්වනිඝ. 2	ඇසුජිට්ටු ඒජ්‍රනිඝ්‍රෝෂෙ [1]	
විද්‍යුල්ලතිඝ. 2	මේඝජ්‍යොතිරි 'රං මදඃ.	[Lightning. Light of the

1 වජ්‍රනිඝ්ෂපෙ-ටීකාඃ.

79.

දේදුන්න.	2	ඉන්ද්‍රායුධං ශක්‍රධනු-	Rainbow.
ඍදකෑයි දේදුන්න.	1	(සනදෙවසෑජු) රොහිතම්,	A straight rainbow.
වැස්ස.	2	වෘෂ්ටිර්ජීමූතං (තවිෂ්‍යතෙ)	Rain.
වැහිනැවතීම.	2	‘වග්‍රාහාවග්‍රහෞ (සමෙෑ).	Ceasing of the rain.

80.

තද වැස්ස.	2	ධාරාසම්පාත ආසාරඃ	Heavy rain.
වැසිපොද.	1	සීකරොඃ (‘මබුකණාඃ සමෘතාඃ),	Drizzling.
පාණවැස්ස (පාස්මැඟි).	2	වර්ෂොපල (සතු) කරකා	Hail.
වැලලිදිනය	1	(මෙඝවර්ෂන්නෙ‘ගනි) දුර්දිනම්.	A cloudy day.

81.

පිඟන.	8	අනන්තඃ ව්‍යවධා (පුංසි ච්) ‘නන්තර්ධිර‘පවාරණම්, අපිධාන තිරොධාන පිධානාච්ඡාදනානි (ව).	Lid.

82.

චන්ද්‍රයා.	20	හිමාංශුශ්චන්ද්‍රමාශ්චන්ද්‍ර ඉන්දුඃ කුමුදබාන්ධවඃ, ඛිධුඃ සුධාංශුඃ ශුන්‍රාංශු ‘රොෂධීෂොෂා නිශාපතිඃ.	The moon.

83.

		අබෙජා ජෙවාතෘකඃ සොමෙ ගෙලෘමීඃගාඞ්කඃ කලානිධිඃ, විජරාජඃ ශශධරෙ නක්ෂත්‍රෙශඃ ක්ෂපාකරඃ.	

84.

සොළසින් අඩ.	1	කලා (තු ෂොඩශොභාගෙ)	$\frac{1}{16}$th Part of the Moon's diameter.
බිම්බය.	2	බිම්බෙ(‘සන්ත්‍රි) මණ්ඩලං (ත්‍රිෂු),	Orb.
නොසම අඩ.	4	භිත්තා ශකල ඛණ්ඩෙ (වා පුංසි) ‘ඪීං (සමෙං‘ශකෙ).	Unequal half.
සම අඩ.	1		Equal half.

85.

සඳරැස.	3	චන්ද්‍රිකා කෞමුදී ජ්‍යොත්ස්නා	Rays of the moon.
නිවිල ගතිය.	2	ප්‍රසාද (සතු) ප්‍රසත්තතා,	Righteousness.
ලකුණ.	6	කලඞ්කාඞ්කෙෂ ලාඤ්ඡන (ඤ්ච විහතං ලක්ෂම (ව) ලක්ෂණම්.	A mark, a spot.

86.

උතුම් සොභාව. 1	සුෂමා (පරමා ශොභා)	Exquisite beauty.
ශොභාමාත්‍රය 1	ශොභා කාන්තිදීප්තිශ්‍රීවිඃ,	Beauty, effulgence.
පිනි. 7	අවශ්‍යාය (සත්‍ය) නීහාර- සතුෂාරසතුහිනං හිමම්.	Dew.

87.

	ප්‍රාලෙයං මහිකා (වා ථ)	
පිනි රාශිය. 2	හිමානී හිමසංහතිඃ,	A lot of dew.
ශීතලගුණය. 1	ශීතං (ගුණෙ තවදීඃ)	Coolness.
ශීතල වූ දේ. 7	සුෂිමඃ ශිශිරෝ ජඩඃ.	Cold thing.

88.

	තුෂාරඃ ශීතලඃ ශීතෝ හිමඃ (සප්තාන්‍ය ලිඞ්ගකාඃ),	
අගස්තිතාරකාව. 2	ධ්‍රුව ඔත්තානාන පාදිඃ (සත්‍ය)	The south polar star.
අගස්තියා. 3	ද'ගස්ත්‍යඃ කුම්භ සම්භවඃ.	Agasti Rishi.

89.

	මෛත්‍රාවරුණි (ර'ෛත්‍රෙය)	
අගස්ති භාර්‍යාව. 1	ලොපාමුද්‍රා (සධර්මිණි),	Wife of Agasti.
සාමාන්‍යතරු. 6	නක්ෂත්‍ර'මෘක්ෂං භං තාරු තාරකා(පුං) 'ඩු (වා සත්‍රියාම්).	Stars (in General.)

90.

තරුක්ෂත්‍ර තරු. 1	දාක්ෂායණෙය්‍යා ('ශ්විනී ත්‍යාදි	Constellations & the stars.
අසව්දතරුකත2	තාරු) අශ්ව යුග'ශ්විනී,	The so called constellation.
විසා ,, 2	රාධා විශාඛා	Visa, a constellation
පුෂ ,, 3	පුෂ්‍ය(තු) සිධ්‍යතිෂ්‍යෙෂ	Pusa, a constellation.
දේනව ,, 2	ශ්‍රවිෂ්ඨයා.	Denata, a constellation.
	91.	
පුවපුවුපඝ හා උතුපුවුපඝ. 2	(සමා)ධනිෂ්ඨාඃ(සත්‍යඃ) ප්‍රොෂ්ඨ- පදෘ භද්‍රපදෘඃ (සත්‍රියඃ),	A constellation (so called.)
මුවසිරය. 3	මෘගශීෂං මෘගශිර- (සභාසම්ඥෙනවා) 'ග්‍රහායණි.	So called constellation.

92.

මුවසිරස ඉස් තෙකි තරු.	1	ඉනවකා[1](සනවජිරෝ දෙශෙ තාරකා නිවසනඤි යාඃ),	Stars above Muwasirasa.
සුරගුරුඃ.	9	බෘහස්පතිඃ සුරාචාර්‍යෝ ගීර්පතිර්ධිෂණෝ ගුරුඃ.	Jupiter.

93.

කිවි.	6	ජීව ආඞ්ගිරසෝ වාච– සපතීශචිත්‍ර ශිඛණ්ඩිජඃ, ශුක්‍රෝ දෛත්‍යගුරුඃ කාව්‍ය උශනා භාගවඃ කවිඃ.	Venus.

94.

කුජ.	5	අඞ්ගාරකඃ කුජෝ භෞමෝ ලොහිතාඞ්ගෝ මහිසුතඃ,	Mars.
බුද.	3	රෞහිණෙයෝ බුධඃ සෞම්‍යඃ	Mercury.
ශනි.	2	(සෞම්‍ය) සෞරිශනෛශ්චරෞ.	Saturn.

95.

රාහු.	5	තම (සතු) රාහුඃ සචන්ද්‍රාඃ සෛංහිකෙයෝ විධුං තුදඃ[2],	Ascending Node.
සප්ත ඍෂිහු.	1	(සප්තර්ෂයෝ මරීච්‍යත්‍රි මුඛා) චෙත්‍ර ශිඛණ්ඩිනඃ.	Seven Rishis.

96.

රාශිත්‍රේග් පඤ්චම්, මේෂාදිහු.	1	(රාශිනාමුදයෝ) ලග්නං (තෙ තු මේෂ වෘෂාදයඃ),	Turn of the zodiacal signs. Zodiac.
සූරසූර්‍යඃ.	37	සුරසූර්‍යඃ'ර්‍යමා'දිත්‍ය වාදශාතම දිවාකරඃ.	The sun.

97.

භාසකරා'හසකර බ්‍රධ්න– ප්‍රභාකර විභාකරඃ, භාසඛිවිවසවතස පතාශව හරිදශ්වා'ෂණරශ්මයඃ

98.

විකතීනා'කී මාතීණඩ මිහිරාරු'ණ පූෂණඃ, දඃමණිසහස්‍රරණිම්මිත්‍ර– ශ්චිත්‍රභාත්‍රුර්විරොචනඃ.

1 ඉලවලා-ඇසෑම්.
2 සකතු, කතුඃ ශිඛී ඒකා.

	99.	
	විභාවසුර්ග්‍රහපති- සතව්‍යාංපති ර'හර්පතිඃ, භානුර්හිංසඃ සහස්‍රාංශු- සනාපනඃ සවිතා රවිඃ. 1	
සූර්‍යස්‍යගේ භාන්පස, විද්‍යමාන වන්නෝ. 3	100.	
	මාර්තණ්ඩඃ පිඞ්ගලෝ දණ්ඩ-	Those that are to be seen around the sun
	(ශ්වණ්ඩාංශ්වාඃ පාරිපාර්ශ්විකාඃ),	"Aruna" The charioteer.
පිඟැදුරු. (අරුණයා) 5	සූර්‍යස්‍යතෝ 'රුණෝ 'නූරුඃ කාශ්‍යපිගීරුඩාග්‍රජඃ.	
	101.	
රශ්මඩල. 4	පරිවේෂ (සත්‍ය) පරිධි රුපසූර්‍යස්‍යක මණ්ඩලෙ,	Disk of the rays.
කිරුරශ්. 11	කිරණෝ 'ස්‍රම්සූඛා' ංශු ගහස්‍රති ඝෘණීධාඝණයඃ.	Sun beams.
	102.	
	භානුඃ කරොමරීචිඃ (සත්‍රි පුංසයොා) ර්දීධිතිඃ (සත්‍රියාම්),	
ආලොකය. 11	(සූර්‍යඃ) ප්‍රභාරුඟග්‍රැවිසත්විඛහා භාශත්විද්‍යුති දීපනයඃ.	The light.
	103.	
	රොවිඃ ශොවි (රු'හෙ කලීබෙ)	
අවව. 3	ප්‍රකාශොද්‍යෙත ආතපඃ,	Sun.
මෘදුෂ්ණය. 4	කොෂ්ණං කාවොෂ්ණං මෘදුෂ්ණං කදුෂ්ණං (ත්‍රිෂු තවති).	Moderately warm.

1. පදමාක්‍ෂෙයොජඃංරාශි-ඝර්ඃඃනාථසහම්සුකා,
කම්සඃකීජගවව්‍යක්‍ෂ-ලෝකබන්ධුස්ත්‍රිතනුඃ.

ප්‍රදෝතනොදිනමණිඃ-ඛද්‍යොතොලොකබාන්ධවඃ,
ඉනොඝගොඛමණිඛි-ඝවඃගුම්ලාඛජීතිපතිඃ-ඛො.

104.

අතිකොෂණය.	3	තිගමං තීක්ෂණං ඛරං (තව-	Strongly warm.
මිරිඟු.	2	නමඃ) ගතඃඝණා මරීචිකා.	Mirge.

ඉති දිගුවර්ගඃ.

කාලවර්ගඃ.

105.

කාලඃ.	4	කාලොදිෂ්ටෝ ('ප්‍ය)නෙහා (පි) සමයෝ ('ප්‍යථ)	The time, Period.
පෑළවිඃ.	2	පක්ෂතිඃ,	The day after the new moon.
තිථි.	1	ප්‍රතිප (වෙ ඉමෙ සත්‍රිතෙව, (තදුදයූ) ඝතිථයෝ (වයඃ).	A lunar day.

106.

දවඃ.	5	ඝඝ්‍රෝ දිනා 'හනී (වා තූ	The day,
උදඃ.	6	ඝල්ලිබෙ) දිවඝවාඝරෙඟ, ප්‍රත්‍යූෂෝ 'හර්‍ක්ෂඛං කල්‍ය මු'ෂඃ ප්‍රත්‍යූෂඝි (අපි). [1]	The morning.

107.

ඝවඃ.	4	ප්‍රභාත (ඤව) දිනාඝෙත (තූ),	The evening.
ත්‍රිඝඛ්‍යාව (හැන්දෑතුන.)	1	ඝාඃ ඝඛ්‍යා පිතාප්‍රසූඃ (ප්‍රාහණාපරාහණ මධ්‍යාහණා-) සත්‍රිඝඛ්‍යාම (ථ)	The three periods of the day. i. e. (a) the forenoon, (b) after noon and (c) mid day.
රාත්‍රිඃ.	12	සර්‍වරී.	The night.

108.

නිශා නිශීථිනී රාත්‍රි-
සත්‍රියාමා ක්ෂණදා ක්ෂපා,
විභාවරී තමසවිත්‍යෙඟ
රජනී යාමිනී තමී.

109.

අඳුරු බඹුල රෑ.	2	තමිස්‍රා තාමසී (රාත්‍රි-)	A very dark night.
සඳරැසින් යුත් රෑ.	1	ජ්‍යෙඟත්ස්නී (චන්ද්‍රිකායාන්විතා),	Moonlight night.
පෙර'පර දෙදිනෙක් යුත් රෑ.	1	(ආඝාමි වතීමානාඝ- යුක්තායාං නිශි) පක්ෂිණී.	A night between two days.

1 වූෂඃ. විකාඝ. මෙම සැලිබෙ ප්‍රංසි ඉගාඝඝ් ඉෂ්‍යතෙ-ඉබා.

110.

රාත්‍රිසමූහය. 1	ගණරාත්‍රං (නිශා බහව්‍යඃ)	A multitude of Nights.
රාත්‍රිමුඛය. 2	ප්‍රදෝෂෝ රජනී මුඛම්,	Nightfall.
මධ්‍යමරාත්‍රිය. 2	අර්ධරාත්‍ර නිශීථේන (වෙ)	Mid night.
යාමය 2	(වෙ) යාමප්‍රහරෙ (සමෙ).	"Yama" The sixth part of a day of twenty four hours.

111.

පැළවිය පස ලොස්වකයන දෙක අතර, 1	(ස) පර්‍වසන්ධිඃ (ප්‍රතිප–තපඤ්චදශ්‍යොඃ ශ්‍රීදන්තරම්),	The junction of the 15th and the 1st of a lunar fortnight.
පක්ෂාන්තය හෙවත් පඤ්චදශීමය. 1	පක්ෂාන්තෙ (පඤ්චදශ්‍යන්තෙ)	The 15th and the last day of either half month.
පුණු පොහොය. 2	පෞර්ණමාසි (තු) පූර්ණිමා.	Full moon day.

112.

එම අඩුකලා ඇත්නි. 1	(කලාහීනෙ සා) 'නුමතිඃ	The 15th day of the moon's age on which she rises one digit less than full.
එම හොඅඩු කලා ඇත්නි. 1	(පූර්ණේ) රාකා (නිශාකරෙ),	Full moon day.
අව පසලොස්වක. 4	අමාවාස්‍යා (ත්‍රි) 'මාවස්‍යා දර්‍ශඃ සූර්‍යේන්දු සංගමඃ.	New moon day.

113.

ඒ මදක් සඳ ඇත්නි. 1	(සා දෘෂ්ටෙන්දුඃ) සිනීවාලී	The night on which the moon rieses scarcely visible.
එම සඳ රෙඛා නැත්නි. 1	(සානෂ්ටෙන්දුකලා) කුහුඃ,	The first day of the first quarter on which the moon rises visible.
සඳ හිරු ගත් රාහු 2	උපරාගෝ ග්‍රහෝ (රාහු ග්‍රස්තෙ තවිනෙත්‍යව පූර්ණිමේ ච).	The eclipse of the sun or moon.

114.

රාහු විසින් ගන්නා ලද්දහු 2	සොපප්ලවෝ 'පරක්තෙන (වා ව) 'හ්‍යාපතපාත උපාහිතඃ,	The sun or moon in eclipse.
වහන්‍යුතපාතය. 2		Fall of a meteor.
එක්වූ සඳ හිරු. 1	(එකයොක්තෙ) පුෂ්‍යවන්තෙන (දිවාකර නිශාකරෙ).	Joined the sun and moon.

115.

කාෂ්ඨාව කෙවත් ඇසි පිය අටලොස්සක් හෙළන කාලය. 1	අෂ්ටාදශ (නිමේෂාඃතු) කාෂ්ඨාඃ	Time for eighteen twinklings of the eye.
කලාව. 1	(ත්‍රිංශතතු තාඃ) කලා,	A digit.
ක්ෂණය. 1	(තාඃතු ත්‍රිංශ) තත්ක්ෂණඃ (තෙ තු)	Moment or time for 540 twinklings of the eye.
මොහොත. 1	මුහූර්තෝ (චාදශාඃත්‍රියාම්).	Time equals to 12 Khanas.

116.

රෑ දවල් දෙක. 1	(තෙ තු ත්‍රිංශ ද) 'හොරාත්‍රඃ	Night and day.
පක්ෂය හෙවත් අඩ මස. 1	පක්ෂ (සෝ දශ පඤ්ච ච),	A fortnight.
පුර අව පක්ෂදෙක 1	(පක්ෂෞ පූර්‍වාපරෞ) ශුක්ල කෘෂ්ණෞ	First and second fortnights of the month.
මාසය. 1	මාස (සතු තාවුභෞ).	Month.

117

සෘතුව. 1	(වෞ වෞ මාඝාදි මාසෞඃස්‍යා ද)'තු	Season.
අයනයහෙවත් අඩවස. 1	(සෝතර) 'යනා (ත්‍රිභිඃ),	Half year.
වර්ෂය. 1	(අයනෙ වෙගතිරුද– ගඳක්ෂිණාකීඃස්‍ය) වත්සරඃ.	Year.

118

රෑ දවල් සම කාලය. 1	(සමරාත්‍රින්දිවෙ කාලෙ) විෂුව දිෂුව (ඤ්චතත්),	Equinox equal day and night.
උඳුවප් මස. 4	මාර්ගශීර්ෂේ සහා මාගී ආග්‍රහායණීක (ශව සඃ).	The month of December.

119

දුරුතු ,, 3	පෞෂෙ තෛෂ සහස්‍යෞ (වෞ)	The month of January.
තාවන් ,, 2	තපා මාඝෙ	The month of February.
මැදින් ,, 3	('ථ) ඵාලගුනෙ,	The month of March.
බක් ,, 3	(ඝ්‍යා) තත්පඝ්‍යඃ ඵාලගුනීකඃ (ඝ්‍යා) චෛවත්‍රෙ චෛත්‍රිකොමධ්‍යඃ.	The month of April.

120

වෙසක් ,, 3	වෛශාඛෙ මාධවෝ රාධෙ	The month of May.
පොසොන් ,, 2	ජ්‍යෛෂ්ඨෙ ශුක්‍රඃ	The month of June.
ඇසළ ,, 2	ශුචී (සන්වඝම්),	The month of July.
නිකිණි ,, 3	ආෂාඪෙ ශ්‍රාවණෙ (තුඝ්‍යා)– නත්තඃ ශ්‍රාවණීක (ශව සඃ).	The month of August.

	121	
බිනර මස 4	(සපු) නීහස්‍ය ප්‍රෞෂ්ඨපද භාද්‍ර භාද්‍රපදඃ (සමාඃ),	The month of September.
වප් ,, 3	(සපු) 'ශ්වින ඉෂොඃ(ප්‍යා) 'ශ්වයුජෝ ('පි සපු තන්ත්‍රී) කාර්තිකෙ.	The month of October.
ඉල් ,, 4		The month of November.
	122	
හෙමන්ත සෘතුව.1.	බාහුලෝ 'ජේෂ කාර්තිකිෂකා හෙමන්තඃ	Winter (Snow season.)
ශිශිර සෘතුව 1	ශිශිරෝ ('සත්‍රියාම්),	The cold season.
වසන්තසෘතුව 3	වසන්තෙ පුෂප සම්භවඃ සුරභිඃ	Spring.
ගිම්හාන සෘතුව. 7	ග්‍රීෂ්ම උෂ්මකඃ	Summar.
	123	
වර්ෂා සෘතුව. 2	නිදාඝ උෂ්ණෝ 'පගම උෂ්ණ ඌෂ්මාගමස්තාපඃ, (සත්‍රියාං) ප්‍රාවෘට් (සත්‍රියාං භූම්නි) වර්ෂා	Rainy Season.
ශරත්සෘතුව.1	(අථ) ශර (ත්‍රිසත්‍රියාම්).	Autumn.
	124	
අවුරුද්ද. 6	(ෂඞ්මී සෘතවඃ පුංසි මාඝාදීනාං යුගෛඃ ක්‍රමාත්), සංවත්සරෝ වත්සරෝ 'බ්දෝ හායනෝ ('ස්ත්‍රී) ශරත්සමාඃ.	The Year.
	125	
පිතෘ දෙව මානවන් පිළිබඳ අහෝ රාත්‍රිය. 1	(මාසෙන සපු) 'හොරාත්‍රඃ පෛත්‍රෝ (වර්ෂේණ) දෛවතඃ,	A day and Night of the Pitris, Progenitors.
දෙවියන් පිළිබඳ අහඃ රාත්‍රිය. 1		A day and night of gods.
බ්‍රහ්මයන් පිළිබඳ අහෝරාත්‍රිය. 1	(දෛවෙයුග සහස්‍රෙ වෙ) බ්‍රාහමඃ	A day and night of Brahma.
මිනිස් පණිස්.	කල්පඃ (ත්‍රු තෞ නාඃණාම්).	Two aeons in human calculation.

1. පුෂ්‍යයුගසහා පෙෆණිඃසි
පෙෆණි මානෙ තු යත්‍ර සා,
නාම්නා ස පෙෆණිඃ ඊඃඝාඃප්‍ය-
ෙඃශවව මේඝාදඝාපරෙ-ඛඛා,

126

මන්වන්තරඝ. 1	මන්වන්තර (නනු දිව්‍යානාං යුගානාමෙක සප්තතිඃ),	The period of the reign of Manu which is equal to 71 ages of the gods, viz about 306,720000 Solar years.
කල්පාන්තඝ. 4	සංවර්තඃ ප්‍රලයඃ කල්පඃ ක්ෂයඃ කල්පාන්ත (ඉත්‍යපි).	End of the Kalpa or the Destruction of the universe.

127

පව. 12	(අස්ත්‍රී) පඞ්කං (පුමා) න්‍යපා පමා පාපං කිල්බිෂ කලමෂම්, කලුෂං වෘජි නෛ 'නෝ 'ඝ ම 'ංහෝ දුරිත දුෂ්කෘතම්.	Sin, demerits.

128

පින්. 5	(ඝ්‍යා) ඤ්ඣී (මස්ත්‍රියාං) පුණ්‍ය ශ්‍රෙයසී සුකෘතං වෘෂඃ,	Merits, virtues.
ප්‍රීතිඝ. 12	මුතප්‍රීතිඃ ප්‍රමදෝ හර්ෂ– ප්‍රමොද 'මොද සම්මදඃ.	Joy, pleasure, happiness.

129

	(ඝ්‍යාඳ) 'නන්දථු රා 'නන්ද ශර්‍ම ශාත සුඛානි (ව),	
ශුභය කෙවන් යඛපත. 12	ශිවඃ ශ්‍රෙයසං ශිවං භද්‍රං කල්‍යාණං මඞ්ගලං ශුභම්.	Goodness.

130

	භාවුකං භවිකං භව්‍යං. කුශලං ක්ෂෙම (ම'සත්‍රියාම්), ශස්තං (චාථ ත්‍රිෂු ද්‍රව්‍යෙ පාපං පුණ්‍යං සුඛාදි ච).	

131

ප්‍රශස්තඝ. 5	මතල්ලිකා මවර්විකා ප්‍රකාණ්ඩ මු 'දඝ තල්ලජෙෂු, (ප්‍රශස්ත වාචකාන්‍යමූ)–	Excellence.
ඝඛපත උපද වන්නාවු දෙද වඝ. 1	න්‍යායඃ (ශුභාවහො විධිඃ).	Good luck.

		132	
භාග්‍යය දෙවන් පිණ.	6	දෛවං දිෂ්ටං භාගධෙයං භාග්‍යං (සත්‍රි) නියතිර්විධිඃ,	Fortune, luck.
කාරණය.	3	හෙතු (නී) කාරණං බීජං	Cause, reason.
මුල් කාරණය.	2	නිදානං (ක්ලී) ‘දිකාරණං.	Original cause.
		133	
ආත්මය.	3	ක්ෂෙත්‍රඥ ආත්මා පුරුෂඃ	Soul.
ප්‍රකෘතිය.	2	ප්‍රධානං ප්‍රකෘතිඃ (සත්‍රියාම්),	Nature or Constitution.
අවස්ථාව.	1	(විශෙෂඃ කාලිකොඃ) ‘වස්ථා	Spoch, period.
සඩභාවගුණ.	3	(ගුණාඃ) සත්වං රජස්තමඃ.	Natural state.
		134	
ඉපදීම.	6	ජනු ජීවන ජන්මානි ජති ‘රුත්පත්ති ‘රුද්භවඃ,	The birth.
සත්වයා.	6	ප්‍රාණී (තු) චෙතනොඃ ජන්තුඃ ජනතු ජන්‍යු ශරීරිණඃ.	Animal.
		135	
සාමාන්‍යය.	3	ජාති ර්ජාත (ඤව) සාමාන්‍යං	Generality.
ව්‍යක්තිය.	2	ව්‍යක්ති (සතු) ර්ඨගාතමතා,	Manifestation, appearance.
සිත.	7	චිත්තං (තු) චෙතොඃ හෘදයං සවානන්තං හෘන්මානසං මනඃ.	Mind, heart.
		ඉති කාල වර්ගඃ.	
		ධී වර්ගය.	
		136	
ප්‍රඥාව.	14	බුද්ධිර්මනීෂා ධිෂණා ධීඃ ප්‍රඥා ෂෙමුෂි මතිඃ, ප්‍රෙක්ෂොපලබ්ධිශ්චිත්සංවි– ත්ප්‍රති පත්ත්‍යඳපති චෙතනාඃ.	Wisdom.
		137	
ධාරණ ප්‍රඥාව.	1	(ධීර්ධාරණා වතී) මෙධා	Wisdom of keeping in mind.
චිත්ත ක්‍රියාව.	1	සඩකල්පඃ (කම් මානසම්)[1]	Performance of mind.
සිතිවිල්ල.	2	චිත්තාභොගොඃ මානසකාර–	Thought.
සැලකුම් කෑම.	3	ශවච්‍රා සඩඛ්‍යා විවාරණා. [2]	Deliberate wisdom.

1. අවධානං සමාධානං-ප්‍රණිධානං සඤ්චෙව ච.
2. විමර්ශඃ කාවිතා චෙවෙ-වාසනාව නිගද්‍ය තෙ-බෙඃ.

		138	
තර්කඃ.	3	අධ්‍යාහාරස්තර්කී ඌහෝ	Discussion, Argument.
සංශයඃ.	4	විචිකිත්සා (තු) සංශයඃ, සන්දේහ ච පරෝ (වා 'ථ සමෝ) නිර්ණය නිශ්චයෝ.	Doubt, uncertainty.
නිශ්චයඃ.	2		Decision, verdict.
		139	
මිථ්‍යා දෘෂ්ටිඃ.	2	මිථ්‍යා දෘෂ්ටිර්නාස්තිකතා	Heretical heathen.
ව්‍යාපාදඃ.	2	ව්‍යාපාදෝ ද්‍රෝහ චින්තනම්,	Evil design, malice.
සත්‍යශ්‍රද්ධා අදඛ්‍යනාලද්ධ.	2	(සමෝ) සිඛ්‍යානන්තරාඛ්‍යානෙතෝ	Self faith, self belief is true.
විපරීතසිතිඃ.	3	භ්‍රාන්තිර්මිථ්‍යා මතිර්භ්‍රමඃ.	False thinking or ignorance
		140	
සංවිදාරෝන්ද්‍රව ශෛවත්ගිර්විසුම්.	10	සංවිදා 'ඝඃ ප්‍රතිඥානං නියමා ශ්‍රව සං ශ්‍රවඃ, අඞ්ගී කාරා 'භ්‍යුපගම– ප්‍රතිශ්‍රව සමාධයඃ.	An agreement, a promise.
		141	
මෝක්ෂ විශෙෂයි වූ ඥානඃ.	1	(මෝක්ෂෙ ධී) ර්ඥන (ම'න්‍යත්‍ර)	Knowledge of annihilation.
එයින් අන්‍ය සිල්පතර දන් මෙහි ඥානඃ.	1	විඥනං (ශිල්ප ශාස්ත්‍රයෝඃ),	Knowledge of learning.
නිර්වාණ.	8	මුක්තිඃ කෛවල්‍ය නිර්‍වාණං ශ්‍රෙයොනිඃ ශ්‍රෙය සා 'මෘතම්.	Annihilation.
		142	
		මෝක්ෂා 'පවර්‍ගෝ ('ථා) 'ඥන	
අනුභවඃ.	3	'මවිද්‍යා 'භමතිඃ (සත්‍රියාම්),	Spiritual ignorance.
රූපාදි පඤ්.		රූපං ශබ්දා ගන්ධ රස– ස්පර්‍ශා (ශව)	The five objects of senses.
විෂයඃ.	3	විෂයා (අමී).	An Object of sense.
		143	
ඉන්ද්‍රියඃ.	3	ගොචරා ඉන්ද්‍රියාර්‍ථා (ශව) භෘෂීකං විෂයීන්ද්‍රියම්,	An organ of senses.
කර්මේන්ද්‍රිය.	1	කර්මේන්ද්‍රියං (තු පායවාදි)	An organ of action.
බුද්ධීන්ද්‍රියඃ.	1	(මනෝ නෙත්‍රාදි) බුද්ධීන්ද්‍රි යම්.	An intellectual organ.

	144	
කසට රස. 2	තුවර (සත්) කෂායෝ'(සත්‍රී)	An astringent taste
ඉතිරි රස. 5	මධුරෝ ලවණඃ කටුඃ,	Five other tastes
	තික්තෝ'ම්ලෝ(ශව) රසාඃ(පුංසි	
	තදවනසු ෂඩීමේ ත්‍රිෂූ). *	
	145	
පෙම්කරු සුවද. 1	(විම්ඩේපෙ) පරිමලෝ	An exquisite
	(ගන්‍ධෙ ජනමනොහරෙ),	scent
ඉතා විහිදුනු සුවද.1	ආමෝදඃ (සෝ 'නිනිර්හාරි	Far diffused
	වාව්‍යලිඛත්‍ර මාගුණාත්).	perfume.
	146	
විහිදෙන සුවද. 2	සමාකර්ෂී (තු) නිර්හාරි	Spreading odour
සුවඳ. 4	සුරගි ඝ්‍රාණතර්පණඃ,	Sweet smell.
	ඉෂ්ටගන්‍ධඃ සුගන්‍ධිඃ (සව්‍යා	
වත්සුණුසුවද.2	ද) 'මෝදී මුඛවාසනඃ.	Perfume for the mouth.
	147	
දුගඳ. 2	පූතිගන්‍ධි (සත්) දුර්ගන්‍ධෝ	Stinking.
අමුගඳ. 2	විස්‍රං (සව්‍යාද) 'මගන්‍ධි (යත්),	The smell like
සුද. 13	ශුකල ශුභ්‍ර ශුච් ශ්වෙත	that of rawmeat.
	විශද ශ්‍වෙත පාණ්ඩරාඃ.	White
	148	
	අවදාතඃ සිතෝ ගෞරෝ	
	බලක්ෂෝ ධවලෝ 'ර්ජුඃ,	
පඬු පැහැ. 3	හරිණඃ පාණ්ඩුරඃ පාණ්ඩු	Yellowish white
මදක් පඬුපැහැ. 1	(රී·ෂත්‍රපාණ්ඩුශත්) ධූසරඃ.	Dust-colour.
	149	
කලුහෝ අදුරුනිල.	කෘෂ්ණ නීලාසිත ශ්‍යාම	Black or dark
	කාල ශ්‍යාමල මේචකාඃ,	blue
කහා පැහැ. 3	පීතෝ ගෞරෝ හරිද්‍රාභඃ	Yellow colour
පලාවන්පැහැ3	පාලාෂෝ හරිතෝ හරිත්.	Green ,,
	150	
රත. 3	රෝහිතෝ ලෝහිතෝ රක්තඃ	Red ,,
රතුපුලටබඳු පැහැ2	ශෝණඃ කෝකනදච්ඡවිඃ,	Crimson ,,
අරුණු පැහැ 2	අව්‍යක්තරාග(සව) 'රුණඃ	Tawny ,,
පලොල් පැහැ2	ශෙවතරක්ත(සත්) පාටලඃ.	Pink ,,

* ෂඩ්රස Six kinds of tastes

කෂාය රස.	Astringent taste	කටුක රස	Pungent taste.
මධුර ,,	Sweet ,,	තික්ත ,,	Bitter ,,
ලවණ ,,	Salt ,,	අම්ල ,,	Sour ,,

151

කිඹුල් පැහැ. 2	ශ්‍යාවඃ (ශ්‍යා) සකපිශෝ	Dark brown
දුම් පැහැ. 3	ධූම්‍ර	Smoky colour
	ධූමලෝ කෘෂ්ණලොහිතෙ,	
පිඟු පැහැ. 6	කඛාරඃ කපිලඃ පිඞ්ග	Tawny brown
	පිඟඩෙඃ කද්‍රූ පිඞ්ගලෝ.	

152

කබුරුවන්පැහැ. 6	චිත්‍රං කිර්මීර කලමාෂ	Variegated,
	ශබලෙතා (ශවෙ) කර්බුරෙ,	Spotted
	(ගුණෙ ශුකලාදයඃ ප්‍රංසි	
	ගුණීලිඞ්ගාඃසතු තදවයි).	

ඉ නි ධි ව ගී ඃ

ශබ්දාදි වර්ගඃ VI

153

සරස්වය. 7	බ්‍රාහ්මී (තු) භාරතී භාෂා	The goddess of speech
	ගි ර්ඃ ගවාණී සරස්වතී,	
බිණ්ම. 6	ව්‍යාහාර උක්ති ර්ලපිතං	A Speech
	භාෂිතං වචනං වචඃ.	

154

අව්‍යාකරණීය බස 2	අපභ්‍රංශෝ 'පශබ්දඃ (ශ්‍යා-	Corruption of a word
අර්ථාන්විත වචන 1	වහාසෙතු) ශබ්ද (ස්තුවාචකඃ),	a word, sound.
වාක්‍යය. 1	(නිඞ්සුබන්ත චයෝ) වාක්‍යං	A sentence.
	(ක්‍රියාවා කාරකාන්විතා).	

155

වේදය. 3	ශ්‍රැතිඃ (ස්ත්‍රී) වෙද ආමනාඅ-	Sacred scriptures (Vedic)
වේද ධර්මය. 1	ස්තුයි] ධර්ම (ස්තු තච්චිඃ,	Vedism
ත්‍රිවේද.	(ස්ත්‍රියා)'මඃක් සාම යජුර්ම	The first three Vedas.
	(ඉති වෙදඃස්තුයඃ) ත්‍රයී.	

156

වේදඞග. 1	(ශික්ෂෙත්‍යාදි ශ්‍රැතෙර)'ඞග	Branches of Veda.
වේදප්‍රණව. 2	මෝ'ඉකාර ප්‍රණවෝ (සමෝ),	The Holy syllable
පූර්වකථා. 2	ඉතිහාසඃ පුරාවෘත්ත	History
සවර වෙසෙසක්. 1	(මුදාත්තාදයස්තුයඃ) සවරාඃ.	Accent or tone.

157

තර්ක හා අරුත් සතර.	ආන්වීක්ෂිකී දණ්ඩනීති –	Logic° & science of politics
	(ත්‍රයීවිද්‍යා ච ශාස්ත්‍රයොඃ),	
පවත්දන්කථා. 1	ආඛ්‍යායිකෝ'(පලබඩාඃ)	Tale
පුරාණකථා 2	පුරාණං පඤ්චලක්ෂණම්.	Theogony

		158	
ප්‍රබන්ධකථා.	1	ප්‍රබන්ධ (කල්පනා) කථා	Novel, narration
දුරවබොධ කූටං.	2	ප්‍රවහලිකා ප්‍රහෙලිකා,	A riddle, enigma
සමෘතිශාස්ත්‍රය.	2	සම්‍වෘති (ස්ත්‍රී) ධර්‍මසංහිතා	A code of law.
සංග්‍රහය.	2	සම්‍ග්‍රහති (සත්) සඞ්ග්‍රහඃ.	Collection, manual.
		159	
හකුලුවාබණහ ලද්ද.	2	සමස්‍යා (ත්‍රි) සම්‍යාසාඛ්‍යා	A part of a stanza
ආරංචිය	2	කිංවදන්‍ති ජනශ්‍රුතිඃ,	A news
ආරංචිකථා	4	වාර්‍තා ප්‍රවෘත්ත වීෘතන්‍තාන්‍ත උදන්‍තඃ (සත්‍යා ද ථා)'භවත්‍යඃ.	Rumour
නාම.	6		Appellation, name.
		160	
		ආඛ්‍යා'හෙව (වා)'භිධානං (ච) නාමධෙයං (ව) නාම (ච),	
කැඳවිම.	3	හූති රා'කාරණා' වහානං	Invitation
බොහෝදෙනෙ කුගේ කැඳවිම.	1	සංහූති (ඛ්‍යුඃ කෘතා).	Citation by many
		161	
විවාදය.	2	විවාදෙ වාදවහාරඃ (සත්‍යා- ද්‍ය)'පන්‍යාස (සත්) වාඞ්මුඛේ,	Dispute
කථාරම්භය.	2	උපොද්ඝාත උදාහාරඃ	Preface
උදාහරණය.	2	ශපථං ශපථඃ (ප්‍රමාන්).	An example.
දිව්‍යිම.	2		Curse, oath
		162	
ප්‍රශ්නය.	3	ප්‍රශ්නෝ 'නුයොගඃ පෘච්ඡා (ච)	Question
උත්තරය.	2	ප්‍රතිවාක්‍යොත්තරෙ (සත්),	Reply or answer
බොරු බිණීම	2	මිථ්‍යාභියොගොඃ 'භ්‍යාඛ්‍යාන (ම'ථ) මිථ්‍යාභිශංසනම්.	Groundless demand
බොරු අපවාදය.	2		False accusation
		163	
		අභිශාපඃ ප්‍රණාද (සත්)	
අනුරාග ශබ්දය.	2	ශබ්දඃ සභා දනුරාගජඃ),	A shout of applause
කීර්ත්‍යය.	3	යශඃ කීර්ත්‍යඃ සමඥා (ව)-	Fame
ස්තුත්‍යය.	4	යානවඃ යෙනාත්‍රං ස්තුති ස්තුත්‍යඃ.	Praise
		164	
දෙතුන් යලක්කීම	1	ආම්‍රෙඩිතං (විසර්‍ගරූ කෘත)	Repitition
උදඝෝෂණය	2	මු)'ච්චෛර්‍ඝුෂ්ටං (ත්‍රි) ඝොෂණා,	Proclamation
ශෝකාදිහිවූ ශබ්දවිකාර	1	කාකුඃ (සත්‍රියාං විකාරොයඃ ශොකාත්‍යාදිනිඛීවජනඃ).	A cry of fear, grief, etc

165

නුගුණ කිම. 10	අවණ්‍ණේ ක්‍ෂෙප නිර්‍වාද පරිවාද, 'පවාද(වත්), අපක්‍රොශෝ ජුගුප්‍සා (ව) කුත්‍සා නින්‍ද(ව)ගර්‍හණේ.	Reproach, censure

166

පරුෂනෙපුල 2	පාරුෂ්‍යම් තිවාදඃ (සත්‍යා-	Harsh language
අවැඩ නෙපුල 2	දහ) තීඝනං (ත්‍ව)'පකාරගිඃ,	Menáce
පිරිහෙලාබිණීම. 1	(යඃ සනින්‍ද උපාලම්භ-	Reproof
	ඝාත්‍ර සත්‍ය)තප රිහාෂණම්.	

167

මෙවුන් දම්න් බැණීම. 1	(තත්‍තත්‍වා) 'ක්‍ෂාරණා (යඃසත්‍යා	Calumnious accusation esp. of adultery or fornication
	දුක්‍රොශෝ මෛථුනංප්‍රති),	
ප්‍රිය නෙපුල. 2	(සත්‍යාදු) 'භාෂණ මාලාපඃ	Sweet speech
අරුත්නැතිනෙපුල1	ප්‍රලාපෝ '(නර්‍ථකං වචඃ).	Nonsense

168

කීනෙපුල් නැවතකීම 2	අනුලාපෝ මුහුර්‍මුහුඃ	Tautology
වැලපීම. 2	විලාපඃ පරිදෙවනම්,	Weeping
උනුන්ට විරුදු නෙපුල 2	විප්‍රලාපෝ විරොධොක්‍තිඃ	Idle dispute
සමඟින් බණන නෙපුල. 1	සංලාපෝ (භාෂණං මිථඃ).	Conversation

169

මනා නෙපුල 2	සුප්‍රලාපඃ සුවචන	Good speech
වලහා බිණීම 2	ම'පලාප (සතු) නිහනවඃ, 1	Denial
පණිවුඩ නෙපුල. 2	සන්‍දෙශ වාගථාවිකං (සත්‍යා-	Message
	දථාගෙනදෑසතු ත්‍රිඃඝුනතරෙ).	

170

නොකළණබස. 1	රුෂතී (වාඇකල්‍යාණී)	Angry speech
කලණබස. 1	(සත්‍යා)තඛ ල්‍යා(තු නුනාතම්කා),	Beneficial word
අති මියුරු බස. 1	(අත්‍යර්‍ථ මධුරං) සාත්‍යවං	Sweet or elegant word
යුකති යුකත බස 2	සඞගතං හෘදයඞගමම්.	Agreeatbe Talk

171

සැඩ බස 2	නිෂ්ඨුරං පරුෂං	Harsh word
කැම් බස. 2	ග්‍රාම්‍ය	
	මශ්‍ලීලං	Vulgar.
තුවු සැබෑ බස 1	සූනෘතං (ප්‍රියෙ'	True and agreeable word
පෙරපසු විරුදුබස3	සත්‍යෙ)	
	'(එ)ස ඔකුල කලිඥෙ	Inconsistent or contradictory speech.
	පරසපර පරාහතෙ.	

1. වොදෘමාක්‍ෂෙපාභියොගෙෂු—ඝාපාක්‍රොශෙෂු දුරෙෂණාදෙ අඤ්‍ඡි වාවු වවු ඝ්‍රාණා—ප්‍රෙම්ණා මිථඃ මිකත්‍ථනම්. ඉබා.

		172	
ගුඝන පද.	1	(ලුප්තවර්ණ පදං) ගුඝනං	Words inarticulately pronounced or slurred
සුඟු තෙපුල.	2	නිරර්ථකං ත්වරිතොදිතම්,	Words pronounced hurriedly
කොලතොලු බස	1	(අම්බුනෘතං) ඝනිඝ්ඨිව *	Sputtered speech
අසම්බද්ධතෙපුල	2	ම'බබං (සත්‍යාද)'නර්ථකම්.	Nonsensical speech
		173	
බසට නුසුදුස්සු තෙපුල්	2	අනක්ෂර ම්වාච්‍යං (සත්‍යා	Unfit to be uttered
නොඩුවාක් බිණීම	1	ද්‍ය)'හතං (තුම්භාර්‍ථකාම්),	
නොපවුබස.	2	(අථ) ලිඞ්ගට ම්වියපඤ්ථං	Indistinct speech
බොරු බස.	2	වතථං (තව)'නෘතං (චවෘ).	False uttering
		174	
සැබෑ බස.	4	සත්‍යං තථ්‍ය මෘතං සම්‍ය	Truth
		(ගම්භි ත්‍රිෂු තදවති).	
		175	
හඬ.	17	ශබ්ද නිනාද නිනද—	Voice, sound, noise
		ධ්වනි ධ්වාන රව ස්වනාඃ,	
		ස්වාන නිර්ඝෝෂ නිර්හ්‍රාද	
		නාද නිස්වාන නිස්වනාඃ.	
		176	
		ඌරවා'රාව සංරාව	
		විරාවා	
රෙදිකොලහඬ	1	(අථ) මර්මරඃ,	Rustling of cloth or dry leaves
		(ස්වනිතෙ වත්‍ර පණ්ණානාං)	
අබරණ හඬ.	1	(භූෂණානාංතු) ශිඤ්ජිතම්.	Tinkling
		177	
කින්නාරම් ආදියෙහි හඬ.	5	නිඝ්වාණොා නිඝ්වනඃ ඝ්වාණඃ	Musical tone or sound
වීණා හඬ.	2	ඝ්වණඃ ඝ්වණන (ම්තත්‍රප),	
		(වීණායාඃ ඝ්වණ්තෙ ත්‍රාදෙඃ)	
		ප්‍රඝ්වාණ ප්‍රඝ්වණාඃ (දයඃ).	sound of a lute
		178	
කොලාහලය	2	කොලාහලඃ කලකල—	A great shouting
හිරිසතුන්ගේ හඬ	2	(සාරශව්‍යං) වාශිතං රුතම්,	Cry of birds etc.
පිළිරැව.	2	(සත්‍රී) ප්‍රතිශ්‍රුත්ප්‍රතිධ්වානෙ	Echo, reverbration
යි හඬ.	2	ගීතං ගාන (ම්මෙ සමෙ,	Singing

ඉති ශබ්දාදි වර්ගඃ

1. සොල්ලුණ්ඨා තු සොත්ප්‍රාසං—හණීතං රතිකූජිතම්
ශ්‍රාව්‍යං හාද්‍යං මනොහාරි—විසඨෙ ප්‍රකටොදිතම්—ඉබා.

* ඝනිඝ්නෙවඃ—විසඃ.

නාට්‍ය වර්ගඃ V II

179

සප්තස්වර.	නිෂාද ර්ෂභ ගාන්ධාර ෂඩ්ජ මධ්‍යම ධෛවතාඃ, එතේ (ශෛවත්‍යාම් සප්ත තන්ත්‍රී කණේඃ ආපිතාඃ සවරාඃ).	Seven notes of the musical scale.

180

සියුම්මොලොක් අවියත් හඬ. 1	කාකලී (තු කලේ සූක්ෂ්මේ)	A minute tone
මොලොක් අවියත් හඬ. 1	(ධ්වනෝඃ තු මධුරාසඵුටේ), කලෝ	An inarticulate but pleasing tone
ගැඹුරු හඬ. 1	මන්ද්‍ර (ස්තු ගම්භීරේ)	Deep or grave tone
ඉහා උස් හඬ. 1	තාරෝ (තත්‍රතේව ස්ත්‍රියඃ සන්ති ෂූ)[1]	High tone

181

තාලානුගත හඬ. 1	සමන්විතලය (ගෙයක – තාලෝ)	Accurate adjustiment of song
වීණාව. 3	වීණා (තු) වල්ලකී, විපඤ්චී	A lute
සත් සතක් ඇති වීණාව. 1	(සාතු තන්ත්‍රීභිඃ සප්තභිඃ) පරිවාදිනී.	A lute with seven strings

182

වීණාදිය. 1	තතං (වීණාදිකං වාද්‍ය	Musical instruments, lute etc.
මුරජාදිය. 1	මං)ඝනඬං (මුරජාදිකම්),	Drum etc
වේණුකුලල්ආදිය .1	(වංශාදිකං තු) ශුෂිරං *	Wind instruments etc.
කංස්‍යතාලාදිය. 1	(කාංස්‍යතාලාදිකං) ඝනම්.	Any brazen or composite metallic instrument which is struck as a clock

183

චතුරඬ්ගිකතූර්‍ය. 3	(චතුර්විධ මිදං) වාද්‍යං වාදිත්‍රාතොද්‍ය (ඛ්‍යාමකම්),	Four-fold music
ඕතිගු මෙර. 2	මෘදඬ්ගා මුරජා	A double drum
එහි භෙද. 3	(භෙදෘ– ස්තු) ඩක්කාලිඩ්ඩිමාඞ්ගිකා (ස්ත්‍රියඃ	Different kinds of double drums

1. නාණාමුරජි මධ්‍යසඨා—වාචිංගනි විධොධවනිඃ
සමන්තඃ කණ්ඨ මධ්‍යසඨ—නාරඃ ශිරසි ගීයතෙඃබො.

* සුෂිර—බො.

		184	
ඩැක්කිය.	2	(සාහදෘ)'ශෘපටහෝ සනඃසා	A Kettle-drum
ඛේරය.	2	තෙරී (සත්‍රී) දුන්දුභිඃ, ප්‍රමාන්) *	A drum in general
මහ ඩැක්කිය.	2	ආනකඃ පටහෝ '(සත්‍රිසහා–	Alarge kettle-drum
කඩිප්පු ආදිය.	1	තෝකා) ණෝ(වීණාදි වාදනම්).	A drum stick,a fiddlestick etc.
		185	
වීණා දණ්ඩ.	2	වීණාදණ්ඩිඃ ප්‍රවාලඃ (සහා–	The neck of a lute.
කරාවිය.	2	තක)කුහ (සතු) ප්‍රසෙවකඃ,	The belly below the neck
වීණාකය.	1	කොලම්බක(සතු) කායෝ'(සහා)	The body of a lute
තත බදින ඇණය	2	උපනාහෝ නිබන්ධනම්.	A peg to which the strings of a lyre are attached
		186	
වාද්‍ය භෙද.		(වාද්‍යප්‍රභෙදඃ) ඩමරු	Different kinds of musical instrumeents
		මඩ්ඩු භිණ්ඩිම ඣර්ඣරාඃ,	
		මදිලඃ පණවෝ'(තෙහ ච)	
නටන්නිය.	2	නර්තකී ලාසිකෙ (සමෙ).	An actress.
		187	
විලම්බිතාදිය.		(විලම්බිතං ද්‍රුතං මධ්‍යං)	Time in music as slow etc.
		තත්‍රව මෝහෝ ඝනං ක්‍රමාත්,	
තාලය.	1	තාලඃ (කාලක්‍රියාමානං)	Musical measure of time
ගීතාදින් හා නැටීම් සම්බව	1	ලයඃ (සාම්‍යමථාසත්‍රියාම්).	Harmony
		188	
නැටීම.	6	නාණ්ඩවං නටනං නාට්‍යං	Dancing
		ලාසහං නෘත්‍යං (ච) නර්තනෙ,	
නැටුම් ගී වැයුම්.	2	තෞයත්‍රිකං (නෘත්‍යගීත –	Symphony
		වාද්‍යං) නාට්‍ය (මිදං ත්‍රයම්).	
		189	
ගැණුවෙසින් නටන්නා.	3	භ්‍රකුංස (ශව) භ්‍රැකුංස (ශව)	An actor wearing femile apparel.
		භ්‍රෑකුංස (ශෛවති නර්තකඃ–	
		සත්‍රිවෙෂධාරී පුරුෂෝ)	
නාට්‍යයෙහි වෙශ්‍යාව.	1	(නාට්‍යොක්තෝ නගණිකා)'ජ්‍ජුකා.	A courtezan(in theatrical language).
,, බුදුනනියගේ සැමියා.	1		
		190	
		(භගිනී පතිරා) 'බුත්තෙතා	Sister's husband
,, පණ්ඩිතයා	1	භාවෝ (විද්වාන	A learned man
,, පියා.	1	'ථා)'බුකඃ	Father
		(ජනකෝ)	
,, යුව රජ.	2	(යුවරාජසතු)	
		කුමාරෝ භර්තෘදරකඃ.	Viceroy,sub-king

* තෞර්‍යත්‍රිකානඤ්ච සඤ්ඤාඃ—ඊකා.

	191	
,, රජ. 2	(රාජා භට්ටාරකෝ දෙව- (ස්‍යාත්සුතා) හතීඃදුරිකා,	A king (in theatrical language)
,, කුමරී. 1	දෙවී (කෘතාභිෂේකායා	A princess ,,
,, බිසව. 1	ම්තරාසු තු) භට්ටිනී.	A crowned queen,,
,, සෙසු රාජන්‍රිඹු. 1		Any royal maiden,
	192	
දඬුවමටහුසුදුස්ස. 1	අබ්‍රහ්මණ්‍ය '(ඔබධෙය්‍යාකෙනඃ)	Sacred, not to be killed
,, රජ සුහුරා. 1	(රාජශ්‍යාලඃසතු)රාෂ්ට්‍රියඃ,	The brother-in-w of the king ,,
,, මව 1	අම්බා (මාතාඵ)	A mother ,,
,, තරුණී. 1	(බාලාඃසත්‍යා- දවා)ස්‍ත්‍රී	A maiden ,,
,, ගරුකවයුතතා. 1	රා'(ගර්‍හ්‍යතු) මාරිෂඃ	A respectable person,.
	193	
,, බිහුනනී. 2	අනත්තිකා (භගිනී ජ්‍යෙෂ්ඨා)	An elder sister ,,
,, සඤ්ඤාදි නිමාව. 2	නිෂ්ඨා නිර්හණෙ (සමේ),	Conclusion, end
කෑදවීම අඤ්ඤිනිප්‍රාත.	හණෙඬ හඤ්ඤ හලා'(හවාඃතං	Appropriate vocatives
	නිවාං වෙවීං සඛීං ප්‍රති).	Calling up.
	194	
මිලාඝ දුක්වීම. 2	අඞ්ගහාරෝ 'ඞඟව්‍යෙෂෙෂපා	Gestures.
කොපාදියහාඤවීම 2	ව්‍යඤ්ජකා භිනයෝ (සමෙඃ)	Indication of passion
දෙවැදුරුම් හැඟවීම් ලකුණු 1	(නිර්ඃතෙනාත්මඛ සත්වාඛ්‍යාං	Sign of feeling
	දෙවත්‍රිඛවා) 'ඛගික සාත්විකෙ.	
	195	
නාට්‍යරස.	(ශෘඞ්ගාර වීර කරුණා- දහුත හාස්‍ය හයානකාඃ,	The eight sentiments
	බීහත්‍සඃ රෞද්‍රෙඃ ච)රසාඃ	
ඇලියවිහුණ. 3	ශෘඞ්ගාරඃ ශුචි රු'ජ්වලඃ.	The sentiment of love
	196	
වීරබව. 2	උත්සාහවඞ්නො වීරඃ	The heroic sentiment
කරුණාව. 7	කාරුණ්‍යං කරුණා ඔෘණ්‍යා	The sentiment of sorrow or pathos.
	කෘපා දයා 'නුකම්පා (සත්‍යා ද)'නුක්‍රොශෙ '(ප්‍ය ථෙ) හසඃ.	The comical sentiment
හිනාව. 3	197	
	හාසෙ හාස්‍යං (ව)	
පිළිකුල. 2	බීහත්‍සං	The sentiment of disgust
විසමය. 4	විකෘතං (ත්‍රිෂ්විදං දව්‍යම්),	The sentiment of wonder
	විස්මයෙ 'දහුත මා'ශ්චර්‍යාං	
මහාභය. 9	චිත්‍ර (මප්‍යථ) භෙරවම්.	The sentiment of fear

198

දුරුණං භීෂණං භීෂ්මං
ඝොරං භීමං භයානකම්,
භයඞ්කරං ප්‍රතිභයං

රෞද්‍රබව.	2	රෞද්‍රං (තූ) ගුණ(මෙත්‍රිඝ්‍ර.	Wrath.

199

චතුර්දිග)

භය.	6	දර ත්‍රාසෝ	Terror

භීතිර්භීඃ සාධ්වසං භයම්,

චිත්තවික්‍රියා	1	(විකාරෝ මානසෝ)භාවෝ	Temperament.
එයහැඟවීම.	1	‘ඉඟිතාවෝ (භාවබෝධකඃ).	Indication of it.

200

අභිමානය.	3	ගර්‍වෝ ‘භිමානෝ ‘හඞ්කාරෝ	Conceit.
උඩඟු බව.	2	මානශ්චිත්ත සමුන්නතිඃ, 1	Pride.
අනාදරය.	9	අනාදරඃ පරිභවඃ පරිභාව ඝෘෂ්‍ර සක්‍රියා.	Disrespect

201

ඊර්ෂා‘වමානනා‘වඥා-
‘වහෙලනමසූක්ෂීඡ්‍යම්,

ලජ්ජාව.	5	ඉන්ද්‍රියං ශ්‍රීස්ත්‍රපා ව්‍රීඩා ලජ්ජා	Modesty.
අනුන්ගෙන්වූ ලජ්ජාව	1	(ඝා) ‘පත්‍රපා ‘(න්‍යඤ්චනඃ).	Bashfulness.

202

ක්ෂමාව.	2	ක්ෂාන්තිඃ සහිතිඃක්ෂා	Forbearance
අන්සතු යෙහි ආසාව.	1	‘ගිධ්‍යා(තූ පරස්‍ය විෂයෙ සපෘහා),	Coveting another's Property.
ඊර්ෂ්‍යාව.	2	අක්ෂාන්තිඃ ඊර්ෂ්‍යා,	Jealousy.
ගුණයෙහි දෙස්නැඟීම	1	සූයා(තූ දෝෂාරොපෝ ගුණෙ ෂ්වපි).	Detraction malice.

1. දම්භෝ ‘වලෙපෝ ‘වෂ්ඨවම්භා—ඝ්වත්තෙඝා ද්‍රෙඝඃ සමියෝ මදඃ-බෝ.

		203	
වෛරය.	3	වෛරං විරොධො විදෙවෙෂො	Hatred.
ශෝකය.	3	මනෝභවොකෙෂා(තු)ශුක්(සත්‍රීඃ‍ාම්)	Grief,
පශ්චාත්තාපය.	3	පශ්චාත්තාපො 'නුතාප (ශව) විප්‍රතීසාර (ඉත්‍යපි).	Repentence.
		204	
කෝපය.	7	කොප ක්‍රොධා මෂී රොෂ– ප්‍රතිඝා රුච්කුැධො (සත්‍රියෝ),	Anger.
ශීලය.	1	(ශුවෝ තු චරිතෙ) ශීල	Good conduct.
උමතු බව.	2	ඔත්තමාද ශචිත්තන විභ්‍රමඃ.	Madness.
		205	
සෙනෙහය.	5	ප්‍රෙමා (කා) ප්‍රියතා ඝාදීං ප්‍රෙම සෙනහො	Love, affection.
දෙල.	1	'(ථ)දෙහදම්,	Desire as of a pregnant women.
කැමැත්ත.	11	ඉවඡා කාඞ්ක්ෂා සපෘහෙ'ඝාතෘඞ් වාඤඡා ලිපසා මනොරථඃ.	Wish or desire.
		206	
දැඩිකැමැත්ත	1	කාමො 'භිලාෂ සතෂී (ශව) (සො'ත්‍යජීං(ලාලසා(වයොඃ),	Ardent desire.
දහම් සිතීම.	2	උපාධි (ණී) ධම් චින්තා	Virtuous reflection
සිත් පෙළීම.	1	(ප්‍රංසා)'ධි(ම්‍ානසීව්‍යථා).	Mental pain.
		207	
සිහිකිරීම.	3	(සත්‍යා) චින්තනා සම්‍යතිරාධ්‍යාන	Recollection
උකටලිය.	2	ඔත්තණෙණාත්තකලිකෙ (සමේ),	Regretting or missing anything or a person longing for a beloved thing
උත්සාහය.	2	උත්සාහො 'ධ්‍යවසායඃ (සත්‍යා– තස) වියෂී(මති ශක්තිහාක්).	Perseverance.
විශදිය.	1		Fortitude
		208	
රැවටිල්ල.	6	කපටො '(සත්‍රී) ව්‍යාජ දම්භා 'පධඃශඨ දම් කෙතවෙ,	Fraud: Deceit
ඝට බව.	3	කුසෘතිර්නිකෘතිඃ ශාඨ්‍යං	Imposition, trick
ප්‍රමාදය.	2	ප්‍රමාදෙ 'නවධාන්තතා.	Negligence.

209

කුතුල් බව.	4	කෞතූහලං කෞතුකං (ව) කුතුකං (ව) කුතූහලම්,	Curiosity, interest in anything.
භාවශෝ.	6	(සත්‍රීණාං) විලාසෝ බිබ්බොකෝ විභ්‍රමෝ ලලිතං (තථා).	Dalliance,

210

පරිහාසය.	6	හෙලා ලීලේ ‘(තාසාම් භාවාඃ) (ක්‍රියාඃ ශෘඞ්ගාර භාවජාඃ), දූවකෙලි පරිහාසඃ ක්‍රීඩා ලීලා (ව) නම් (ව).	Amusement.

211

වෙස්පෙරලීම.	3	ව්‍යාජෝ උ පදෙශෝ ලක්ෂ්‍යං(ව),	Disguise.
සෙල්ලම.	3	(ක්‍රීඩා ඛෙලා (ව) කූදිනම්,	A play or sport.
ඩානෑගීම.	3	ඝර්මෝ නිදාඝඃ සේවදඃ (සත්‍ය)-	Perspiration, sweat.
ක්‍රියාරහිතබව.	2	තප්‍රලයෝ තම්භවෙම්භවතා.	Rigidity, swooning

212

ආකාරසැඟවීම.	2	අවහිත්‍ථා‘කාර ගූහනිඃ	Dissimulation
හෝහාදියෙන් හටගත්ඉක්මන	2	(සමේඃ) සංවෙග සම්භ්‍රමෝ,	A horse-laugh.
මහ ඝිනාව.	1	(සත්‍යාදූ) ‘වප්‍රරිතකං (හාසඃ සොත්ප්‍රාසඃ)	Violent agitation, excitement.
මද ඝිනාව.	1	(සමන්‍යාක්)යම්තම්.	Smile.

213

මධ්‍යමඝිනාව.	1	(මධ්‍යමඃ සත්‍ය) අවිහසිතං	A laugh.
රොමොදගමය.	2	රෝමාඤ්චෝ ලොමහර්ෂණම්,	Horripilation.
හැඬීම.	3	ක්‍රන්දිතං රුදිතං ක්‍රුෂ්ටං	Weeping.
ඇහුව.	3	ජෘම්භා (සතු ත්‍රිෂූ) ජෘම්භණම්.	Gaping., yawning.

214

රැවටිලිබඳ.	2	විප්‍රලම්භෝ විසංවාදෝ	Deceiving by a false affirmation.
පැකිලීම.	3	රිඞ්ගණ සඛලනෙ (සමේ),	Tumbling
නින්ද.	5	(සත්‍ය) ගෘහීත්වා සර්‍යාං සර්‍වාඃ සර්‍වජාඃ සංවෙශ (ඉත්‍යපි).	Sleep

215

මැලිබව.	2	තන්ද්‍රී ප්‍රම්ලා	Lassitude.
රැවීම.	3	භ්‍රකුටි-	A frown.
		ඊර්ෂ්‍යාකුටි ර්ෂ්‍යාකුටිඃ (සත්‍රියාම්),	A malicious look
සෝපබැල්ම.	1	අදෘෂ්ටිඃ (සත්‍යාදූහෝමේ ‘සෘෂ්ටී)	[illegible] state
සවහාවය.	5	යංසිඩි ප්‍රකෘතිඃ (සත්‍රීමේ).	

216

සවරූපං (ව) සවභාව (ශව)
නිසර්ග (ශවාථ)

වෙවුලුම. 2 වෙපථුඃ, Trembling.

කමෙපා '(ථ)

උත්සවය. 5 සඝණ උඛෙෝ A Festival.
මහ උඛව උත්සවඃ.

ඉ ති නා ම්‍ය ව ර්ගඃ.

පා තා ල භෝ ගි ව ර්ගඃ VIII

217

පාතාලය. 5 අධොභුවන පාතාලං The nether world
බලිසදම රසාතලම්,
නාගලොකෝ '(ථ)

බිලය. 11 ඛුහරං A hole, cavity raving.
ඛුෂිරං විවරං බිලම්.

218

ඡිද්‍රං නිර්ව්‍යථනං රොකං
රඛ්‍රං ශව, භ්‍රං වපා ඛුෂිඃ,
වළ. 4 ගතා 'වථෝ (භූවි ශවභ්‍රෙ) * A pit.
සිදුරුසහිතවූවක්. 1 (සරඛ්‍රෙ) ඛුෂිරං (ත්‍රිෂූ). * Perforated, or full of holes.

219

අඳුර. 5 අඞ්කාරෝ '(සත්‍රියාං) ඛවාන්නා Darkness, gloom.
තමිස්‍රං තිමිරං තමඃ,
දැඩිඅඳුර. 1 (ඛවාෙන්න ගාතෙ) 'ඛනතමසං Intense darkness.
ඇඳිරිය. 1 (ක්ෂීණෙ) 'වතමඝං (තමඃ). Slight darkness.

220

මූඵලෙවඤ්ඤඇඳිරිය 1 විඝවකඝ්න්‍යතමසං Utter or universal darkness.
නාගයෝ. 2 නාගාඃ The Nagas.
කාද්‍රවෙයා
ඔවුන්ගේ අධිපතියෝ 2 (යාතදිඝවරඃ), Their chief,
ශෙෂෝ'නන්තෝ
වාසුකිනාරජ. 4 වාසුකි (සත්) The king of Nagas.
සර්පරාජෝ
තෙලිස්සා. 2 '(ථ) ගොඝසෙ. A Tilitsa, a kind of snake

221

තිලිත්සඃ (සත්‍යා
පිඹුරා. 3 ද) ජඟරෙ A boa.
ශයුර්වාහස (ඉතඋභෙඃ),
දියනයා. 4 අලඟර්දෝ ජලව්‍යාලඃ A watersnake.
දියබඳුණා. 4 ග්‍රසෙෝ රාජීල ඛුණ්ඩුභෙඃ. Amphisbæna

* අවටි *සුඝරම්නිම්

222

නාගවර්ගඃ 2 මාලුධානෝ මාතුලානී-
සැවගැලවූසර්පයා 2 ර්නිර්මුක්තොමුක්ත කඤ්චුකඃ,
සර්පඃ 25 සර්පඃ පෘදාකු ර්හුජගෝ
හුජඞ්ගෝ ‘හිර්හුජඞ්ගමඃ.

223

ආශීවිෂෝ විෂධර-
ශ්චක්‍රී ව්‍යාලඃ සරීසෘපඃ,
කුණපිලි ගුඪ පාවචක්ෂුඃ-
ශ්‍රවාඃ කාකොදරඃ පණී.

224

දර්වීකරෝ දිෂීපෘෂ්ඨෝ
දංෂ්ඨකෝ විලෙශයඃ,
උරගඃ පන්නගෝ භොගී
ජිහ්මගඃ පවනාශනඃ. 1

225

විෂඇටආදිය 1 (ත්‍රිෂ්වා) හෙයං (විෂාසථාදි)-
පෙණය. 2 සථායාං (තු) ඵණා (වයෝඃ),
හැව. 2 (සමෝ) කඤ්චුක නිර්මෝකෝ
විෂ. 3 ක්ෂෙවඪ (යතු) ගරලං විෂං.

226

විෂභෙද. (ප්‍රුංසි කලීබෙව) කාකොල
කාලකූට හලාහලාඃ,
සෞරාෂ්ට්‍රිකං ශෝකලිකෙයෝ
බ්‍රහ්මපුත්‍රඃ ප්‍රදීපනඃ.

227

දූරදෘ වත්‍රසනාභ (ශව
විෂභෙදූ අමී තව),
විෂ වෛද්‍ය ජාඞ්ගුලිකෝ 2 වියාල ග්‍රාහ්‍යහිතුණ්ඩිකඃ.

ඉතිපාතාලභොගිවර්ගඃ.

---

1. ලෙලිහානෝ චිරමනෝ—භොඃකර්ණඃ කඤ්චුකී තථා,
කුමයීනසඃ ඵණධරෝ—හරිර්භොගධරසර්පඨා

අහෝඃ ශරීර. භොගඃඝ්‍යා—දූශීරප්‍යහිදං ජ්‍රිකා=බෝ.

නා ර ක වර්ගඃ IX

228

නිරය. 4 (සත්ත්ව) නඤාරක (ත්‍රි) නරකො නිරයො දුගීතිඃ (ස්ත්‍රියාම්), Purgatory.

එකිහෙද. තදෙකද්‍ය යනපඤා ‘වීචි මහාරෞරව රෞරවාඃ. Divisio s of purgatory.

229

නිරිඝන්තු. 2 * සංඝාතඃ කාලසූත්‍රං (වෛතාද්‍යඃ](සඞ්ඝායත්‍ර) නාරකාඃ, ප්‍රෙතා Purgatarial beings, departed souls

වෛතරණී. 1 වෛතරණී (ස්ත්‍රිඃ) Hindu styx, river of purgatory

නිරයෙකිඅභාග්‍යය2 (සත්‍යාද) ‘ලක්ෂ්මී (ත්‍රි) නිර්ඝෘතිඃ Misfortune.

„බලාත්කාර යෙන්හෙලීම. 2

230

„ පීඩාව. 3 විෂ්ටි රාප්‍රඃ Unpaid labour.

කාරණා (තු)

„මානසිකදුක්ඛ4 යාතනා තීව්‍රවෙදනා, පීඩා බාධා ව්‍යථාදුඃඛ Affliction in purgatory. Pain, anguish

„ නොඝතුව.2 * මාමනඝඃ ප්‍රසුතිජඞ්.

231

„කායිකදුක්ඛ. 3 (සත්‍ය) ක්‍ෂාඝවං කෘච්ඡ්‍ර මාඝීලං (ත්‍රිෂ්වේෂාං හෙදෘගාම්යත්). affliction or misery

ඉති නා ර ක වර්ගඃ.

වා රි වර්ගඃ X

232

ඔහුද. 15 සමුද්‍රෝ ‘බ්ධි රකූපාරඃ * පාරාවාරඃ සරිත්පතිඃ, ඵදන්වානු දධිඃ සිඤ්ඣඃ යරඝ්වා නදාගරෝ ‘ණ්ණවඃ. The ocean.

233

එකිහෙද. රත්නාකරෝ ජලනිධිර් යාදඃපතිරපාම්පතිඃ, (තඝ්‍යප්‍රභෙදඃ) ක්ෂීරොදෙ ලවණොද (සත්‍යාපරෙ). Particular seas.

234

වතුර. 27 ආපඃ (ස්ත්‍රී ඟු) ඔනි වාඞ්ගාරි සලිලං කමලං ජලම් , පයඃ කීලාල මිඉනං ජීවනං භුවනං වනම්. Water.

* සංහාර * අම්බඝඃ * පාරාපාර ඉතිව

		235	
		කබඤ්ච මුදකං පාථඃ	
		ප්‍රෂ්කරං සලිලෝ මුඛම්,	
		අමේධ්‍යා ‘ණිණසෝදායපානීය	
		නීරක්ෂීරාම්බු ශංවරම්.	
		236	
		මේඝ ප්‍රෂ්පං ඔඝරස-	
ජල විඝෘති.	2	(සන්ත්‍රිදෙව) ආප්‍ය මම්මයම්,	Watery, aqueous
රළ.	4	ඔඩ්ඛයන රඔඝ ඌර්ම්මි (ඒ ඔ ඝන්‍රියාං) වීචිර (ඵොම්මිඳ්‍ර).	Wave.
		237	
මහරළ.	2	(මහත්සු) ලෙලාලකලෙලෝලෝ	Surge or billow
දිඝසලාව.	1	(සාහද්‍ර)වතෝ (ඔඝසාම්භ්‍රමඃ),	A whirlpool.
දිඝබිඳු.	4	පෘෂතති බින්දු පෘෂතාඃ (පුමාංසෝ) විපෘෂ් (සන්‍රියාම්).	A drop or spray of water, or of any other liquor
		238	
නදීවක.	2	* චක්‍රාණි පුව හෙදඃ (සඤ්ඣ්)	A winding course of a river
වාරිමාගීඝ.	2	භ්‍රමා (ශව) ජලනිගීමාඃ,	A drain, or a water course
ඉවුර.	5	කූලංරොධ (ශව) තීරං (ව) ප්‍රතීරං (ව) තටං (ත්‍රිෂු).	A shore, a bank.
		239	
දෙතෙර.		පාරාවාරෙ (පරාඕවී-	The opposite & the near shores
ඒඅතර.	1	තීරෙ) පාත්‍රං (තදන්තරම්) ,	Basin or channel between two shores or banks.
දිවසින.	2	ඕපෝ ‘(සන්‍රියාම) න්‍යාරිපං	An island.
		(ඝදන්‍රත ඕරිණ් සතමම්).	
		240	
දියෙන්නැගිවැල්ල.	1	(නොයොජිතංත) නප්‍රලිඪං	A sandy beach, A bank in the middle of a river, an islet.
වැලිකලාව.	2	සෛකතං සිකතාමඝම්,	A sand-bank
මඩ.	5	නිෂ්ඣර (සත්‍ර) ජඹාලඃ	Mud, mire.
		පඞ්කා ‘(සන්‍රි) ශාද කර්දමෝ.	
		241	
දියඉතිරීම.	2	ජලොච්ඡ්වාසඃ පරීවාහඃ	Inundation.
ජලපිණිසහැරුවළු නැවිත්තරණය කළුයුතුජලය	1	කූපකා (සත්‍ර) විදරකාඃ,	A temporary well dug in the dry bed of a rivulet
		නාව්‍යං (ත්‍රිලිඞ්ගංනොතාඇයි)	Navigable.
නැව.	3	(සන්‍රියාං) නෞර්යානරණ්‍යතරිඃ.	A ship.

චක්‍රාණි ඉතිව්

242

පසුර.	3	උඩුපං (තු) පලවඃ කොලඃ	A raft, a small boat afloat
හෝවැල.	1	ස්‍රොතො ‘(ම්බුසරණංසවතඃ),	A rapid stream.
නොමකුලී.	2	ආතරසහර පණ්‍යං (සහාද්)	Fare, or freight
දෙණ.	2	ද්‍රොණී කාඤ්‍යාම්බුවාහිනී.	An oval bason.

243

නැව්වෙළඳ.	2	සාංයාත්‍රිකඃ පොතවණි-	A voyaging merchant
නැවියා.	2	කර්ණීධාර (සහ) නාවිකඃ,	A pilot
නියමුවෝ.	2	නියාමකඃ පොතවාහඃ	A steersman or one employed in watching from the mast head
කුඹස.	2	කූපකො ගුණවෘක්ෂකඃ.	The mast,

244

සුංගාඩම.	2	නෞකා දණ්ඩඃ ක්ෂේපණිඃ(සහා	An oar
හිම.	2	ද)රිත්‍රං කෙනි පාතකඃ,	A rudder, helm.
පලුපත.	2	අත්‍රිඃ (යත්‍රි) කාඤ්‍ඔ කුදඳුලඃ	A shovel.
දියාලුව.	2	සෙක පාත්‍රං තු)සෙවනම්.	A bucket

245

අඩනැව.	1	(කළීබෙ)ඕ‘කාවං(කාවොංඕ)	The boat's half
නැවින්පසු කළදෙය.	2	‘නීත නොකෙ ‘කිතු (ත්‍රිෂූ), (ත්‍රිෂ්වාගාඩා තපු) සහෙනා ‘වඃ	Anything landed from a boat.
පැහැදිලි බව	2	කලුෂොං ‘නවඃ ආවිලඃ.	Clear, clean.
නොපැහැදිලිබව.	3		Turbid, dirty.

246

ගැඹුර.	3	නිම්නං ගභීරං ගම්භ්‍ර	Deep.
නොගැඹුර.	1	මුතනානං (තම්පය්‍යෙ),	Shallow.
ඉනාගැඹුර.	2	අගාධ මතලසපර්‍ශං	Unfathomable.
මස්මරන්නා.	3	කෙවතේ දාස ධීවරෙ.	A fisherman

247

දැල.	2	ආනායඃ (පුංසි)ජාලං (සහාත්)	A net
බිලිඳුව.	2	ශණ සූත්‍රං පවිත්‍රකම් ,	A pack-thread.
කෙමණහෝපැස.	2	මත්‍සහාධානී කුවෙණී (සහාත්)	A fish basket
බිලිකටුව.	2	බලිශං මත්‍සහ වෙධනම් .	A fish hook.

248

මත්ස්‍යයෝ.	8	පෘථුරෝමා ඛ්‍රිඡෝ මත්ස්‍යෝ මීනෝ වෛසාරිණෝ'ණ්ඩජඃ,	A fish.
ගඩුසා නම් මත්ස්‍ය විශේෂ	2	විසාරඃ ශඣලී (වාඨ) ගඩුසාඃ ශකුලාඟීසාඃ.	A sort of gilthead.

249

වලයා.	2	සහස්‍ර දංෂ්ට්‍රඃ පාඨීන	A sheat-fish.
මූඳලයා.	2	උලූපී ශිශුසාඃ (සමේ),	A porpoise.
ඉස්සා	2	නලමීන ඝර්ඝිරිමඃ	A prawn.
සෙවියා.	2	ප්‍රෝෂ්ඨී (තු) ශඵරි (ද්වයෝඃ).	A sort of carp.

250

පිලාව.	2	ක්ෂුද්‍රාණ්ඩමත්ස්‍ය සඞ්ඝාතඃ පෝතාඛ්‍යාන	A small fry.
මත්ස්‍ය විශේෂ.		(මත්ස්‍යෝ ඛ්‍රිඡාඃ), රෝහිතෝ මදගුරඃ ශාලෝ රාජීවඃ ශකුලඃසකීමඃ.	Various sorts of fish.

251

ජලජසත්තු.	2	තිමිඞ්ගලා (දශශබ්ද) යාදංසි ජලජන්තවඃ,	An aquatic animal.
එකී භෙද.		(තදෙභදඃ) ශිශුමාරෝද්‍ර ශඞ්කවෝ මකරා (දශඃ).	Various sorts of them.

252

කකුළුවා.	2	(ස්ත්‍රියා) තන්තුලීරඃ කර්කීටකඃ	A crab.
ඉදුබු හෝ කැස්බෝ	3	කූර්මේ කමඨ කච්ඡපෞ,	A tortoise, a turtle.
මෝරා.	2	ග්‍රාහෝ 'වහාරෝ නක්‍ර (සතු)	A shark, a water-elephant, or a gigantic alligator.
කිඹුලා.	2	කුම්භීරෝ	A crocodile.
ගැඩ විලා.	3	'(ථ) මහිලතා.	A worm.

253

		ගණ්ඩූපදඃ කිඤ්චුලූකෝ නිහාකා ගොධිකා (සමේ)*	
කබරගොයා	2	රක්තපා (තු) ජලෞකායාං (ස්ත්‍රියාං භූම්නි) ජලෞකසඃ.	Aquatic iguana,
සුඩාවා.	3		A leech.

* ගොධා ගොහ ජලගොධිකාඃ=අඃනැම්.

254

මුතුඔල්ලා	2	මුක්තාසෙප්‍යාවඃ (සත්‍රියාං) ශුක්තිඃ	A shell.
ඝඝ.	2	ශඞ්ඛඃ (ඝ්‍යා) ත්‍රිකම්බු (රසත්‍රියාම්),	A conch-shell.
ඝක්ඔල්ලෝ	2	ක්ෂුද්‍රශඞ්ඛාඃ ශඞ්ඛනාඛාඃ	A small conch-shell,
ඔල්ලෝ.	2	ශම්බූකා ජලශුක්‍තයඃ.	A bivalve shell

255

ඉඃඩඃා.	6	හෙකෙ මණ්ඩූක වම්‍ඃහූ ශාලූර පලව දර්දුරාඃ,	A frog.
ගෘඩවිලි.	2	ශිලී ගණ්ඩූ පදී	A female worm, or any small worm.
මැඩිදෙන.	2	හෙකී වම්‍ඃහම්	A female frog or a toad.
ඉදිඔදෙන.	2	කමසී ඩුලිඃ.	A female tortoise.

256

සුංගිය.	1	(මදගුරස්‍ය) ප්‍රියා ශෘඞ්ගී	A sort of sheat-fish.
තෙලියා.	2	දුනීමා දීඝීකොශිඃා,	A cocle.
විල්.	2	ජලාශයා ජලාධාරා-	A tank, reservoir of water.
ගැඹුරු විල.	1	(ඝනාත්‍රාගාධ ජලොා) හ්‍රදඃ.	A deep lake.

257

සමීප ලිඳ.	2	ආහාව (සතු) නිපානං (ඝ්‍යා දුපකූප ජලාශයෙ),	A trough near a well
ලිඳ.	4	(පුංස්‍යෙවා) ‘ඣඃ ප්‍රභිඃ කූප උදපානං (තු පුංසි වා).	A well.

258

ලිං මුවවිට.	2	නෙම්සත්‍රිකා ‘(ඝ්‍ය) ත්‍රිනාහොා (මුඛ බන්ධන මස්‍ය යත්),	The wooden frame for the rope.
ලිං වැස්ම.	1		The cover of a well
සතරැස්පොකුණ	2	ප්‍රෂ්කරිණ්‍යාං (තු) ඛාතං (ඝ්‍යා	A square or a large pond.
ස්වයංජාත පොකුණ	2	ද) ඛාතං දෙවඛාතකම්.	A natural pond,

259

පියුම්විල.	2	පදමාකරසනඩාගොා ‘(සත්‍රී	A pond deep enough for the lotus.
තැනුපියුම්විල	3	කාසාරඃ සරසී සරඃ	Any artificial pond for lotus.
කුඩාවිල.	3	වෙශන්තඃ පලවලං (වා) ලප-	A small pond.
වැව.	2	සරොා වාපි (තු) දීර්ඝිකා.	A large and oblong pond, a well with steps.

260

පරිඛා. 2	ඛෙඝං (තු) පරිඛා	A ditch, a trench.
වෑව්බැම්ම. 1	'ධාර-	A dike.
	(සම්මහසාං යත්‍ර ධාරණම්),	
තෝකැන්න. 3	(ස්‍යා) දුල වාල මාවාල මාවාපො	A basin of water round a tree.
ගඟ. 12	'(ථ) නදී සරිත්.	A river.

261

තරඞ්ගිණී ශෛවලිනී
තවිනී හ්‍රදිනී ධුනී,
ස්‍රොතස්වතී ඕපවතී
ස්‍රවන්තී නිම්නගා'පගා. 1

262

ගඞ්ගානම්ගඟර	ගඞ්ගා විෂ්ණුපදී ජහ්නු-	The Ganges.
	නයා සුරනිම්නගා,	
	භාගීරථී ත්‍රිපථගා	
	ත්‍රිස්‍රොතා භීෂ්මසූ (රපි)	

263

යමුනාගඟ. 4	කාලින්දී සූර්‍යතනයා	The river Jamná,
	යමුනා ශම්‍යාසවසා,	
නර්මදාගඟ. 4	රෙවා (තු) නර්මදා සොමෝ-	The river Narmada.
	දභවා මෙකලකන්‍යකා.	

264

කරතෝයාගඟ 2	කරතොයා සදානීරා	The river Saitavahini.
බාහුදාගඟ. 2	බාහුදා සෛතවාහිනී,	
ශීතද්‍රුගඟ. 2	ශීතද්‍රූ (සතු) ශතද්‍රූඃ (ස්‍යාද් *)	The river Satadru.
විපාශාගඟ 2	විපාශා (තු) විපාට් (සත්‍රියාම්).	The river Vipasa.

265

ශොණභෝය 2	ශොණෝ හිරණ්‍යබාහුඃ (ස්‍යාත්)	The river Sona.
ඇළ. 1	කුල්‍යා (ල්‍පා කෘත්‍රිමා සරිත්),	A small artificial channel.
ගඞ්ගා විශෙෂ	ශරාවතී වෙත්‍රවතී	Various rivers.
	චන්‍ද්‍රභාගා සරස්වතී.	

1 කූලං කෂානිර්ඛරිණී රෙඛොවක්‍රා සරස්වතී=ඉබා.
* ශතද්‍රූඃ ශුතුද්‍රූඃ ඉති ච.

266

නදීමුඛය හෙවත් මෝය 2
පිල්ල. 1

කාවෙරී (සරිතො 'ත්‍යාශව)
සමෙහදඃ සිඤ්චු සඞ්ගමඃ,
(වයොඃ) ප්‍රණාලි (පයසඃ
පදව්‍යාං) (ත්‍රිෂු නූත්තරෙෂ.)

The mouth of a river

An issue from a pond, or a drain of an edifice.

267

දේවිකාදිගංඛිවූයේ

හෙල්මැලි. 2
රතුහෙල්මැලි 2

(දෙවිකායාං සරයවාඤව
භවෙ) දූවික සාරවෙෂ,
සෙෂගඤ්ඣිකං (තූ) කහලාරං
හල්ලකං රකතසඤ්ඣකම්.

A white water lily.
A red water lily.

268

උපුල්. 2
නිලුපුල්. 2
කුමුදු. 2

(සාදු) නපලං කුවලය
(මථ) නීලාම්බුජතම (ච),
ඉන්දීවරං (ව නීලෙ'සම්න්
සිතෙ) කුමුද කෙරවෙ.

A lotus.
A blue lotus.
The esculant white lily.

269

එහි මුල් හෝ අල 1
දියපරණලා. 2
සෙවල. 3

කාලූක (මෙඝාං කාන්දඃ සාා-
ඛා) රිපර්ණී (තූ) කුමඝිකා,
ජලනීලී (තූ) ශෙවාලං *
ශෙවලො

කුමුදුවිල් 2

'(ථ) කුමුදවතී.

Pistia stratiotes.
Vallisneria, moss.

A pond abounding in water-lilies.

270

නෙලුම්විල්. 3

කුමුදිනාාං
නලිනාාං (තූ)
බිසිනී පදමිනී (මුඛාඃ),

A pond abounding in lotuses.

නෙලුම්මල්. 16

(වා ප්‍රුංසි) පදමං නලින
මරවින්දං මහොතපලම්.

A lotus.

271

සහස්‍රපත්‍රං කමලං
ශතපත්‍රං කුශෙශයම්,
පඞ්කරුහං තාමරසං
සාරසං සරසීරුහම්.

* ශෙවලඃ, ශෙවාල ඉති ච.

272

විසප්‍රසූන රාජීව
ප්‍රභෘතාරමෙහාරුහාණි (ව),
හෙලනෙලුම 2 | ප්‍රණ්ඩරිකං සිතාමෙහාජ | A white lotus.
රත්නෙලුම 3 | (මථ) රක්තසරෝරුහෙ. | A red lotus.

273

ඊකෙනාත්පලං කොකනදං
නාලෝ නාල
එහි දඬු. 2 | (මථාසත්‍රියාම්), | Stalk of a lotue.
නෙලුම් දැලි. 2 | මෘණාලං බිස (මබ්ජාදි | A film or fibres attached of a lotus.
පියුම් සමූහය 1 | කදමෙබ) ෂණ්ඩ (මසත්‍රියාම්). | Aassemblage of water-lilies.

274

එහි අල 2 | කරහාටඃ ෂිථාකන්දඃ | The root of a water-lily.
එහි රෙණු. 2 | කිඤ්ජල්කඃ කෙශරෝ'(සත්‍රියාම්), | A filament.
එහි දලු 2 | සංවර්තිකා නවදලං | A new leaf of a lotus.
එහි ඇට. 2 | බීජකොශෝ වරාටකඃ. | The seed, or the honeycombed pericarp of the lotus.

ඉති වාරිවර්ගඃ.

උක්තං සව[1]ර්‍යෝ ම[2]දි[3]කකාල[4]
ධී[5]ශබ්දාදි[6] සනාථ්‍යකම්[7],
පාතාල භොගි[8] නරකං[9]
වාරි[10] වෛෂාඤ්ච සඞ්ඛ්‍යතම්.

භූමි වර්ගඃ. XI

වර්ගඃ පෘථ්වී පුරඃෂමාභෘ-
ද්වනෞෂධි මෘගාදිභිඃ,
න ග්‍රහමඃෂත්‍ර විවිඬ්ද්‍රෛඃ
සාඛෙහාපාඛෛහරිහොදිතාඃ.

275

පොළව. 21 | භූර්භූමි රචලා'නන්තා | The earth.
රසා විශ්වම්භරා සථිරා,
ධරා ධරිත්‍රි ධරණිඃ
ක්ෂොණී ජ්‍යා කාශ්‍යපී ක්ෂිතිඃ

276

සර්වංසහා වසුමතී
වසුධොර්වී වසුන්ධරා,
ගොත්‍රා කුඃ පෘථිවී පෘථ්වී
ක්ෂමා 'වනි මේදිනි මහී.[1]

277

මෑවි.	2	මෘත්මෘත්තිකා	Earth or soil.
පශස්‍යාමෑවි.	2	(ප්‍රශස්‍යාත්තු),	An excellent soil.
සාරවත්වුමෑවි	1	මෘත්සා මෘත්සත්තා (ව මෘත්තිකා), උර්වරා (සර්වශස්‍යාඪ්‍යා)	Fertile soil.
කරමෑවි.	2	ස්‍යාදූෂඃ ක්ෂාරමෘත්තිකා.	Salt ground.

278

කරමෑවි භිම.	2	ඌෂවාන්නූෂරෝ (වාව–පත්‍යත්‍ය ලිඞ්ඛණ)	A spot with such soil.
ගොඛිම.	2	සඨලං සඨලී,	Land.
පැන්දුරුපෙදෙස	2	(සමානෙෆ) මරු ධන්වානෙෆ	A region devoid of water.
භිස්භිම.	2	(වෙ) ඛිලාප්‍රහතෙ (සමෙ).	Untilled or waste-ground.

279

(ත්‍රිෂවථෙ)

ලොකඃ.	5	ජගත්ති ලොකෝ විෂටපං භුවනං ජගත්,	The world.
ඉන්දුරට.	1	(ලොකෝ'ඨං) භාරතං (වර්ෂං)	India.
මිට අඟනිදිඟ.		(ශරාවත්‍යාඃතු යෝ'වධෙඃ	South-east of the river Saravati.

280

දෙශඃ ප්‍රාගදක්ෂිණඃ) ප්‍රාච්‍ය

වයඹදිඟ.	1	උදීච්‍යඃ (පශ්චිමෝත්තරඃ),	North-east of Saravati.
පිටිසර.	2	ප්‍රත්‍යන්තෝ මෙලච්ඡදෙශඃ (ස්‍යාත්)	Bordering land.
මධ්‍යදෙශඃ	2	මධ්‍යදෙශ (සත්තු) මධ්‍යමඃ.	The central region.

281

විඛ්‍ය භිම පව් අතර	2	ආර්‍යාවර්තඃ පුණ්‍යභූම්– (මීධ්‍යං විඛ්‍ය හිමාඟයොඃ),	The region of the Aryans.
ජනපදඃ.	2	නිවෘජ්ජන පදෙ දෙශ	An inhabited country.
දෙශඃ.	3	විෂයෙෆ (තු) පවර්‍තනම්.	A country, a region.

1 විපුලා ගහවරී ධාත්‍රී-ශෙඛරිලා කුමසිනී ක්ෂමා,
භූතධාත්‍රී රත්නගර්භා-ජගතී සාගරාම්බරා=ෂබා.

	282	
	(ත්‍රිෂුවා ගොෂ්ඨාන්නනඩප්‍රායෙ)	A country abounding in reeds.
එම බවබෝවූයේ 2	නඩවානනඩවල (ඉත්‍යපි),	
එම කුමුදු බෝවූයේ 1	කුමුදවාන් (කුමුදප්‍රායෙ)	One abounding in water-lilies.
එම වේ බෝවූයේ 1	වෙතසවාන් (බහුවෙතසෙ).	On abounding in ratans.
	283	
එම තෘණ බෝවූයේ 1	ශාද්වලඃ (ශාද හරිතෙ) (ස ජම්බාලෙතු)	A land green with grass, verdent.
මඩසහිතවූයේ 1	පඞ්කිලඃ,	A marshy or muddy country.
වතුර බොහෝ වූයේ 2	ජලප්‍රාය මනූපං (ක්ලීබෙ පුංසි)	A watery or wet country.
කිස්ස.	කච්ඡ (සතථා ච්ඡඃ).	A land contiguous to water.
	284	
බොරළු සහිත වූයේ 2	(සත්‍රී) ශර්කරා ශර්කරිලඃ ශාර්කරඃ ශර්කරාවති, (දෙශ එවාදිමාවෙව– මුන්‍යොයඃ)	A land full of stony or similar nodules.
වැලිබොහෝවූයේ 4	සිකතාවති. *	A sandy district.
	285	
ගඟ දියෙන් පැහෙන්නේ	(දෙශො නද්‍යම්බු වෘෂ්ට්‍යම්බු සම්පන්නාවිති පාලිතඃ, ක්ලීබෙ) නදීමාතෘකො දෙව–	Watered by a river
වැසිදියෙන් පැහෙන්නේ 1	මාතෘකඃ (ශ්‍රව ඝථාක්‍රමම්).	Watered by rain.
	286	
මනා රජෙකු ඇත්තේ 1	(සුරාෂ්ට්‍ර දෙශෙ) රාජ්‍යවාන්	A country governed by a good and active king.
එසේ නැත්තේ 1	(ඝ්‍යාත්‍තතො ‘න්‍යත්‍ර) රාජවාන්	A country governed by a monarch.
ගාල. 2	ගොෂ්ඨං ගොස්ථානකං (නපුං),	A cow-pen.
එම අතීතවූයේ 1	ගොෂ්ඨීනං භූතපූර්වකම්.	The site of a cow-pen.

* සිකතාඃ සිකතිලඃසෛකතඃ සිකතාවාංනිති චත්වාරි.

287

වෙස කිඹ.	2	පඨ්‍යිනතහඃ පරිසරඃ	Skirts.
සෙය.	2	සෙතුරුලෞ (සත්‍රියාම් පුමාන්),	A bridge.
තුඹස.	3	වාමලූර (ශව) නාකු (ශව) වලමීකාං (පුන්නාප්‍රංසකාම්).	A hillock, an ant-hill.

288

මග.	12	අධනං වනීම මාර්‍ගඃ'ධ්‍ව පන්‍ථානඃ පදවී සෘතිඃ, සරණිඃ පද්ධතිඃ පද්‍ය වතීත්‍යෙක පදී (තිව).	A road, path or way

289

මනා මග.	3	අතිපන්‍ථාඃ සුපන්‍ථා (ශව) සතපථ (ශවාර්චිතෙ 'ධ්‍වනි),	A good road
නොමනාමග.	5	ව්‍යධෙවා දුරධෙවා විපථඃ කදධ්‍වා කාපථඃ (සමාඃ).	A bad road.

290

නොමග.	2	අපන්‍ථා (සත්‍ව) පථං (තුල්‍යෙ)	The want of a road.
සතරමංසකිය.	2	ශෘඞ්ගාටක චතුෂ්පථෙ,	Meeting of four roads.
දුරු හිස් මග.	1	ප්‍රාන්තරං (දූරශූන්‍යෙ'ධ්‍වා)	A long and lonesome way.
කතර මග.	1	කාන්තාරං (වතීම දුර්‍ගමම්).	A difficult pass.

591

ගව්ව.	2	ගව්‍යූතිඃ (සත්‍රී) ක්‍රොශයුගං	A league, 2000 fathoms. Two koss.
රියන්හාරසියයක්	1	නලවඃ (කිෂ්කු චතුඃ ශතම්),	A furlong, 400 cubits.
චිමග.	2	ඝණ්‍ඨාපථඃ සංසරණං	A highway.
විපිය.	1	(නතපුරස්‍යෙ) පනිෂ්කරම් [1]	A street.

ඉති භූමිවර්‍ගඃ.

---

1 ද්‍යුවඃ පෘථිව්‍යෙඃ රොදස්‍යෙඃ-ද්‍යුවඃ භූමි ච රොදසී,
දිවසපාථිව්‍යෙඃ ගඞ්ගාතු-රාමඃ සාඃලුවණාකරඃ=බො.

පුර වර්ගඃ XII

292

නුවර.	7	පුඃ (සත්‍රී) පුරී * නගයෝර්ෂ (වා) ‡පත්තනං පුටභෙදනම්, සථානීයං නිගමෝ	A town, a city.
අතු නුවර	1	(න්‍යතතු යථාමූල නගරාතපුරම්).	A suburb.

293

		(තවර්ජා) ඛානගරං වෙශෝ වෙශ්‍යාජනසමාශ්‍රයඃ,	
වේසා ගෙය.	2		The abode of harlots
සල්පිල.	2	ආපණ (සතු) නිෂ්ක්‍රයාං	A shop.
වණික්හල.	2	†විපණිඃ පණ්‍යවීථිකා.	A market.

294

මහවේ.	3	රථ්‍යා ප්‍රතොලී විශිඛා	A high street.
ප්දකම.	2	(සත්‍යාවව) යොා වප්‍ර(මසත්‍රියාම්),	A mud-wall.
පවුර.	3	ප්‍රාකාරෝ වරණඃ ශාලඃ	An enclosure or rampart.
වැට.	1	(ප්‍රාච්‍යං ප්‍රාන්නතෝ) වෘතිඃ.	A bound hedge.

295

හිතනිය.	2	භිත්තිඃ (සත්‍රී) කුඛ්‍ය මෙඛ්‍යකං (ඝදන්තන්‍යීඝනකීඛසම්),	A wall.
වලිතති හිතනිය.	1		A wall built with rubbish.
ගෘහය.	16	ගෘහං හෙහෝ දවසිතං වෙශම සදම නිකෙතන්‍යම්.	A house.

296

නිඝාන්ත වඝ්‍ය සදනං
භවන්‘ගාර මන්දිරම්,
ගෘහාඃ (පුංසිව භූමෙන්‍යව)
නිකාය්‍ය නිලය‘ලය්‍යඃ.

297

සභාශාලාව.	4	වාඃ කූටී (වයොඃ) ශාලා සභා	Assembly hall.
ඔච්හල.	1	සංඝවනං (නිදම්), (චතුඃ ශාලං)	A group of four houses
පන්සල.	2	(මුනී නාන්‍යතු) පණ්‍ශාලෝ‘ටජෝ‘(සත්‍රියාම්).	A hermitage.

* පුරිර්නිව. — ‡ පවනාම්නිව. † ඔපාණිරිනිව.

298

දෙවොල.	2	වෛත්‍යමායතනං (තුල්‍යෙ)	An altar, a shrine.
අස්හල.	2	වාජිශාලාතු මඤ්ජුරා,	A stable.
සිප්හල හෝ කම්මල.	2	ආවෙෂනං ශිල්පිශාලා	A manufactory, a workshop.
පෑන්හල.	2	ප්‍රපා පානීයශාලිකා.	A place where water is distributed, a cistern.

299

අකුරුහල.	1	මඨශාත්‍රාදිනිලයෝ	A school.
රාහල.	2	ගඤ්ජා (තූ) මදිරාගෘහම්,	A tavern.
ඔබඩාෂඞ්.	2	ගර්භාගාරං වාසගෘහ	The middle of a house, a sleeping room.
නිඹිරිෂඞ්.	2	මරිෂ්‍යං සූතිකාගෘහම්. 1	A woman's apartment, the lying-in chamber,

300

කවුළුව.	2	වාතායනං ගවාක්ෂඃ (ස්‍යා)-	A window.
මඩුව.	2	නාමණ්ඩපෝ'(සත්‍රී) ජනාශ්‍රයඃ,	A temporary hall.
ඉඩ්‍රසෙවෙනි ශේ.	1	හර්ම්‍යා (දීධිතීනාං වාසඃ)	A grand edifice of masonary.
පහෂ.	1	ප්‍රාසාදෙ, (දෙවභූභුජාම්).	A palace

301

රජෂෙන.	2	සෞධෝ'(සත්‍රී) රාජසදන	A royal residence.
එහි වෙසෙසක්.	2	මූපකායෙඕපභාරිකා,	A king's house
ඉසුරන් ගෙවල්.		සවස්‍තිකඃ සර්වතොභද්‍රෝ නන්‍දාවර්‍තෝ (දශෝ'පිව).	Temples of divers holy forms.

302

		විචර්‍ධකඃ (ප්‍රභෙදෙහි භවන්‍තීශ්වර සදමනාම්),	
ඛිසෝ නෙෂ.	4	(සත්‍රියගාරං භූභුජා)මන්‍තඃ පුරං (ස්‍යාද)'වරොධනම්.	Queen's apartment.

303

		ගුඛාන්‍ත (ශ්‍වා)'වරොධ (ශ්‍වේ)	
අටල්ල.	2	(ස්‍යාද) ටවඃ ක්ෂෝම (මසත්‍රියාම්)	An airy room on the top of the house.
පිල්කඩ.	3	ප්‍රඝාණ ප්‍රඝණා ලින්‍දු (බහිර්වාරප්‍රකොෂ්ඨකෙ)	Outer varandah.

304

එලිපත.	2	ගෘහාවග්‍රහණී දෙහ-	The threshold.
මිදුල.	3	ල්‍ය]'ඔඛනං වඤ්චරාජිරෙ,	A yard.
කුඩුලිය.	1	(අධඝතාඝූරුණී) ශිලා	The lower timber of a door.
උඩුකුඩුව	1	නාසා (දූරූපරිසථිතම්).	The upper timber of a door.

1 කුටිමෝ'ස්ත්‍රි නිබද්ධාභූඝවභූශාලාගිරොගෘහම්=ශබ්.

		305	
කුරුඹදුව්	1	ප්‍රවේශ්‍යාමන්තර්වාරං (ස්‍යා)-	A private door within the house.
පසුදොර.	2	තපඃෂ්වාරං (තු) පඃෂකඃ,	A back door.
පියයිකෙළ.	3	වලිකනීධ්‍රෙ පවල-පප්‍රාන්තෙ'(ථ)	The edge of the roof.
පියස්ස.ං	2	පවලං ඡදිඃ.	A thatch roof.
		306	
ගොනැස්.	2	ගොපානසී (තු) වලභි-(වඡාදනෙවක්‍රදරුණී),	The wood of a thatch
කොබෝ ගෙඩි වලල්ල.	2	කපොතපාලිකායාං (තු) විටඞ්කං (පුන්නපුංසකම්).	A dovecot.
		307	
දොරකඩ.	3	(සත්‍රී) චාර්වාරං ප්‍රතීහාරඃ	Door, entrance.
පිල්කඩ.	2	(ස්‍යා) ද්‍රව්‍යතර්දි(සතු) වෙදිකා,	Outer varandah.
තොරණ.	2	තොරණොඃ(සත්‍රී) බහිර්වාරං	An ornamental arch
නුවරදොර.	2	පුරමාරං (තු) ගොපුරම්.	A town-gate.
		308	
ඇන්නිය.	1	(කූටං පූර්වාරිය) ඩඹසි-නඹ (සානසම්න්‍යාථ ත්‍රිෂූ),	A raised place over the gate.
දොර.	2	කපාටමරරං තූල්‍ය තච්ඡකමෙහා)	A leaf or panel of a door.
අගුල.	1	'ගීලං (නපා).	A wooden bolt to fasten the door.
		309	
තරප්පුව.	2	ආරොහණං (ස්‍යා) තෙසාපානං	A ladder.
ඉණිමඟ.	2	නිඃශ්‍රෙණී (ඝත්‍රි) 'ඩිරොහිණී,	A staircase.
මුස්ස	2	සම්මාජ්නී ශොධනි (ස්‍යා)-	A broom.
කසලඅගොඩ.	2	තඃඔකරෙ 'වකර (සතයා).	Sweepings, dust.
		310	
		(ක්ෂිපෙ)	
ගෘහදින් ඉදිරිය.	2	මුඛං නිඃසරණං	The front of a house.
සන්නිවෙසය.	2	සන්නිවෙශො නිකම්‍මණම්,	The road of ingress and egress.
ගම.	2	(සමෙත) සංවසථ ග්‍රාමෙත	A village.
ගෙපළ.	2	වෙශම්භූමීඃසතු (රසත්‍රියාම්).	The site for a habitation.

311

ගම්වෙත.	2	ග්‍රාමාදූත උපශල්‍යං (සාහ්‍ය)-	Vicinity of the village.
සීම.	2	තසීම සීමෙ (සත්‍රියාම්‍ඵහෙෂ),	A boundary.
ගොපදුගම.	2	ඝොෂ ආභීරපල්ලී (සාහ්‍ය)-	A village of herdsmen,
වැදිගම.	2	තපකකණඃ ශවරාලයඃ.	A village of hunters.

ඉති පුර වගීඃ.

ශෛල වගීඃ XIII.

312

පර්වතය.	13	මහීධ්‍රෙ ශිඛරි ක්ෂමා භෘ- දභෘත්‍සාම්බර පර්වතාඃ, අද්‍රි ගොත්‍ර ගිරි ග්‍රාවා- 'වල ශෛල ශිලොච්චයාඃ.	A mountain.

313

සන්ධ්‍යාලෝක.	2	ලොකාලොක ශවක්‍රවාල- සන්ධිකූට සන්ධිකකූ (තසමෙෂ),	The limit of light & darkness
ත්‍රිකූට.	2		A hill with three peaks.
අවරගිර.	2	අසත (සතූ) වරමක්ෂමාභෘ-	Western horizon.
උදගිර.	2	ද්‍රුදයඃ පූර්‍වපර්වතඃ.	Eastern horizon.

314

පර්වතභෙද.		හිමවාන්නිෂෙධො වින්ධ්‍යා මාල්‍යවා නපාරියාත්‍රකාඃ, ගන්ධමාදන (මන්‍යෙ ව) හෙමකූවා (දශොනගාඃ).	Divers mountains.

315

ගල සහ අතලගල.	7	පාෂාණ ප්‍රස්තර ග්‍රාවො පලාශමාත්‍රඃ ශිලා දෘෂ-	A stone or rock.
මුදුන සහ කුළ.	3	තකූටො සත්‍රී) ශිඛරං ශෘඞ්ගං	A peak or summit.
ප්‍රපාතය.	3	ප්‍රපාත (ඇත්‍ර) තටො භෘගුඃ.	A precipice.

316

පර්වත පාෂිවය.	1	කටකො'(සත්‍රී නිතම්බො'ද්‍රෙඃ	The site of a mountain.
මුදුන්න.	3	සානුඃ ප්‍රසථඃ සානු (රසත්‍රියෙෂ),	A table land.
උල්පත.	2	උත්සඃ ප්‍රස්‍රවණං	Spring, fountain.
ඇල්ල.	2	(වාරි- ප්‍රවාහො) නිර්ඣරොඣ්‍රඃ.	A cascade.

317

කන්දර.	2	දරී (තු) කන්දරෙ (වාසන්‍ති)	Valley, vale.
ගුහාව.	3	(දෙවඛාත) බිලෙ ගුහා- ගහවරං	A cave, den.
කන්දෙන් ඇහුණු ගල්.	1	ගණ්ඩශෛලා (සතු ච්‍යුතාඃ සථූලොපලා ගිරෙඃ). 1	Rocks fallen from a mountain.

318

ආකරය.	2	ඛනිඃ (ස්ත්‍රියා) මාකරඃ (ස්‍යා)-	A mine
පිපිවරකඳු.	2	තපාදඃ ප්‍රත්‍යන්තපර්‍වතාඃ,	Hills near a mountain.
පව්වෙනබිම.	1	උපත්‍යකා '(ද්‍රෙරාසන්නා භූම්රුධ්ව	A land near the foot of a mountain.
උමඟ බිම.	1	ම) ධිත්‍යකා.	A land on the upper part of a mountain.

319

මෙනාසිලාදිය.	1	ධාතු (මීනඃ ශිලාද්‍යර්‍ථෙ)-	Ore, mineral.
සිවංගුරු.	1	ගෛරිකං (තු විශෙෂතඃ),	Red chalk.
ලතාදීන් වැසුණු ලෙන	2	නිකුඤ්ජ කුඤ්ජෞ (වාඃ ලීබෙ ලතාදි පිහිතොදරෙ).	A bower.

ඉති ශෛලවර්ගඃ.

වනෞෂධි වර්ගඃ XIIII.

320

වනය.	6	අටව්‍ය'රණ්‍යං විපිනං ගහනං කානනං වනං,	A forest.
මහවනය.	2	මහාරණ්‍ය මරණ්‍යානී	A large forest.
ගෙවතු.	2	ගෘහාරාමා (සතු) නිෂකුටාඃ.	A grove near a house

321

අරම.	2	ආරාමඃ (සත්‍ය) දූපවනං (කෘත්‍රිමං වනමෙව තත්),	A garden, grove.
අමාත්‍යාදීන් ගේ ගෘහොප වනය.	1	(අමාත්‍යගණිකාගෙහොප- 'පවනෙ) වෘක්ෂවාටිකා.	A grove planted by ministers, etc.

1 දනකඤ්චනතු බහිඃකර්‍ණික්‍රප්‍රදෙශානර්‍ගිතා ගිරෙඃ=බො.

322

උෂන.	2	(පුම්ස්තා) ක්‍රීඩ උද්‍යානං (රාඥඃ සාධාරණං වනම්), (සත්‍යාදෙතදෙව) ප්‍රමද- වන (මන්තඃ පුරෝවිතම්.	A royal public garden.
එම ඇතොවුර න්ට සුදුසුවූයේ	1		Royal pleasure park.

323

කුරුපෙල.	5	ව්‍යූහාලි රාවලිඃ පඞ්කතිඃ ශ්‍රෙණී	A row.
වල්රේඛ.	2	ලෙඛා (සත්‍ර) රාජයඃ,	A continuous or thick line.
වනසමූහෂ.	2	වන්‍යා වනසමූහෙ (සත්‍යා)	A multitude of groves.
අඞ්කුරෂ.	2	දඞ්කුරෙ 'භිනවොදඝිදි.	A germ.

324

කුර.	13	වෘක්ෂෙ මහිරුහඃ ශාඛී විටපී පාදපස්තරුඃ, අනොකහඃ කුඪඃ ශාලඃ පලාශී ද්වෞ ද්‍රුමාගමාඃ.	A tree.

325

ඒ මලින් පල ඔන්නේ.	1	වානස්පත්‍යඃ (එලෙඃපුෂ්පා-	A tree fructifying from blossom.
නොමලින් පල ඔන්නේ.	1	තෙතරපුෂ්පා) ඕනස්පතිඃ,	One without apparent blossoms.
ඵලපාකාන්ත යෙහි නස්නේ.	1	*ඔෂධ්‍යඃ (ඵලපාකාන්තාඃ	One dying after ripening its fruit.
පලගන්නේ.	2	(සත්‍යා) දවඞ්‍යඃ එලෙග්‍රහිඃ.	A fruitful tree.

326

නොපලගන්නේ	3	වඤ්ඣ්‍යා 'ඵලො 'වකෙශී (ව)	A barren tree.
පලගෙණසිටියේ.	3	ඵලවා නඵලිනඃ ඵලී,	One bearing fruit.
මල්ගෙණසිටියේ.	8	ප්‍රඵුල්ලො නඵුල්ල සම්ඵුල්ල ව්‍යාකොෂ විකව සඵුටාඃ.	A blown tree.

327

		ඵුල්ල (ශෛවතෙ) විකසිතෙ (සුරවඤ්ඣ්‍යාදයසන්නිඥ),	
කණුව.	3	සථාණු (ඊනා) ධ්‍රුවඃ ශඞ්කු-	The trunk of a lopped tree.
පැලෑවිෂ.	1	(ර්හ්‍රස්ව ශාඛා ශිථඃ) ක්ෂුපඃ.	A small tree.

* ඔෂධිඃ-ඊකා.

328

ගුල්පඝ.	2	(අප්‍රකාණ්ඩෙ) සතම්බ ගුලෙමෆ	A shrub.
වැල.	3	වල්ලී (තු) ව්‍රතතිල්තා,	A creeper.
ඵලපඝ.	3	(ලතාප්‍රතානිනී) වීරු- දතුලම්නාලප (ඉතඃපි).	A spreading creeper.

329

වෘක්ෂාදීන්ගේ උස.	3	(ඌඟාද්‍යුරොහ) උච්ඡ්‍රාය උත්සෙධ (ශෙවා) චිච්ඡ්‍රය (ශබ්සඃ),	Height, loftiness.
කඳ.	2	(අසත්‍රී) ප්‍රකාණ්ඩඃ සකන්ධඃ (සඃ- (නාමූලාච්ඡාඛාව * ඩිසතරොඃ).	Trunk.

330

ඉකිල්ල.	2	(සමෙ) ශාඛා ලතෙ	A branch.
මහඅත්ත.	2	සකන්ධ- ශාඛා ශාලෙ	A large branch.
හීන්මුල.	2	ශිඵා ජටෙ,	A fibrous root.
දරදු.	1	(ශාඛා ශිඵා) 'වරොහඃ (සඃ නාමූලාච්චාග්‍රංගතාලතා).	A root from a radicant branch.

331

රුක්මුදුන.	3	ශිරෝ'ග්‍රං ශිඛරං (වානා)	The crown of a tree.
මුල.	3	මූලං *ඉඛෙනා '(ඛිඞ්ගි කාමඃ),	Its roots.
අරටුව.	2	සාරොමජ්ජා (සමෙෆ)	The pith.
ලෙල්ල.	3	ත්වක් (සත්‍රී) වල්කං වල්කල (මසත්‍රියාම්).	The bark.

332

ලිදඩු.	2	කාෂ්ඨං දාර්	Wood.
දර.	5	ච්ඡිඛනං (තෙ) 'ධ ඉධම ෙධඃ සම් (තසත්‍රියාම්),	Dry wood, fuel.
රුක්සිදුර.	2	නිෂ්කුහඃ කොටරං (වානා)	The hollow of a tree.
වල්ල හෝ කෑණ.	2	වැල්ලරිමීඤ්ජරිඃ (සත්‍රියෙෆ).	A compound pedical

333

පතුඵ.	6	පත්‍රා පලාශං ඡදනං දලං පණ්ඩීං ඡදඃ (පුමාන්),	A leaf.
දලුව හෝ කිනිත්ත.	2	පල්ලවොඃ (සත්‍රී) කිසලයං	A sprout or shoot.
වෙළෙප්.	2	විසතාරොඃ විටපොඃ (සත්‍රියාම්).	The joined places of branches.

* අවඩෙරිනිව * ඉඛන ඉතිසිරි

		334	
තුරු ආදියෙහි ඵල.	2	(වෘක්ෂාදීනාං) ඵලං ශස්‍යං	Fruit.
නටුව.	2	වෘන්තං ප්‍රසවබන්ධනම්,	Stalk.
අමුඵල.	1	(ආමෙ ඵලෙ) ශලාටුඃ (සස්‍ය-වර්‍ගෙෂු)	(Moist) fruit.
වියලි ඵල.	1	වාන (මුහෙන්ත්‍රිඃ).	Dry fruit.
		335	
ඇටෙහෝකැකුල	2	කක්ෂාරකෝ ජාලකං (කලිබෙ)	A bud.
මදක් මූකෙළේ.	2	කලිකා කොරකඃ (ප්‍රමාන්),	An unblown flower.
මල්කැණ.	2	(සස්‍ය) දගුත්‍සක (සකු) සතබකඃ	Nosegay, bunch.
මූකළ කැකුල.	2	කුඩ්මලෝ මුකුලෝ ‘(සන්ත්‍රියාම්)	An opening bud.
		336	
මල.	4	(සන්ත්‍රියඃ) සුමනසඃ පුෂ්පං ප්‍රසූනං කුසුමං (සමම්),*	Flower.
එහි පැණි.	2	මකරන්දඃ පුෂ්පරසඃ	Its nectar.
එහි රේණු.	2	පරාගඃ සුමනොරජඃ.	Pollen, farina.
		337	
ඵලවර්‍ගි.		(වීහීනාං ප්‍රසවෙ සර්‍වං හරිතක්‍යාදයඃ සන්ත්‍රියාම්), ආශවඨ වෛණව පලාෂ නෙයග්‍රොධෙඛහූදං (ඵලෙ).	Fruits of certain plants.
		338	
දඹඵල.		වාහීතං (ව) (ඵලෙ ජම්බ්‍වා) ජම්බූඃ (සන්ත්‍රී) ජම්බු ජම්බවම්, (පුෂ්පෙ ජාති ප්‍රභෘතයඃ සවලිඛහා ත්‍රිහයඃ ඵලෙ.	Fruit of the Eugenia.
		339	
පලොල් මල්.		විදුයස්‍යාද්‍යසතු මූලෙපි පුෂ්පෙ කලීබෙ‘පි) පාටලා.	Blossom of the Bignonia.

* සුමම්නිව.

		340	
බෝ හෙවත් අසතු.	5	බොධිද්‍රුම ශ්‍රවලදලඃ පිපපලං කුඤ්ජරාශනඃ, අශ්වත්ථෝ	Holy Fig tree.
ඉවුල.	7	'(ථ) ඝාපිත්ථෝ (සු)- දීධිත්ථ ග්‍රාහි මනම්ථඃ.	Wood apple.
		341	
දිඹුල්.	4	(තසම්) සුධිඵලඃ පුෂ්ප- ඵල දන්තශඨා (වපි), උදුම්බරෝ ජන්තුඵලෝ යඥඩෙඟා හෙමදුග්ධකඃ.	Glomerous Fig tree.
		342	
ඛොබෝල්ල.	4	කොවිදාරෙ වමරිඝඃ කුද්දාලෝ සුගපත්‍රකඃ,	Mountain ebony.
රුක්ඛත්තන	4	සප්තපර්ණෝ විශාලත්ව- කඤ්චාරදී විෂමච්ඡදඃ.	Echites.
		343	
අසල.	8	ආරග්වධෙ රාජවෘක්ෂ සම්පාක චතුරඞ්ගුලඃ, ආරෙවත ව්‍යාධිඝාත කෘතමාල සුවර්ණීකඃ.	Cassia fistula.
		344	
දෙඛම්.	5	(සු) ජීමබීරෙ දන්තශඨ ජමහ ජම්භීර ජම්භලඃ,	Cityon.
ලුණුවරණ.	5	වරුණෝ වරුණඃ සෙතු- සුකන්තශාඛඃ කුමාරකඃ.	Tapia.
		345	
දෙඛ.	5	පුන්නාගෙ පුරුෂසතුඛඃ කෙසරෝ දෙවවල්ලභඃ,	Rottlera tinctoria.
එරබදු.	4	පාරිභද්‍රෙ නිම්බතරු- ම්භූරඃ පාරිජාතකඃ.	Coral tree.

346

කෝඛු.	7	තිනිශෙ සාන්දනො නෙම් රථද්‍රැරනිම්නකතකාඃ,	Dalbergia Ougeinensis.
ආඹැල.	3	වඤ්ජුල ශවිත්‍රකාඃ (ච්චාථ දොඅ) පිතත කපිතනෙඅ.	Spondias.

347

		ආම්‍රාතසෙ මධුසෙ (තු)	
මිහස්.	5	ගුඩපුෂපමධුද්‍රැමෙඅ, වානප්‍රසථමධුෂයිලෙඅ	Bassia.
ඕමි.	1	(ජලජෙ ‘න්‍ර) මධුලකාඃ.	An agutic bassia.

348

මොර.	2	පිලෙඅ ගුඩඵලඃ ස්‍රංසි	Salvadora persica
එම වෙනෙකි උපන්නේ.	2	(තයමිංසතු ගිරිසම්භවෙ), අඤ්ඡාට *කාඳරාලෙඅ (වා)	Walnut
රුකගුණ.	4	වඩෙකාවෙ (තු) නිකොවකාඃ.	Alangium

349

පත්සැල.	4	පලාශෙ කිංශුකඃ පණ්‍ඩෝ වාතපොථෝ	Butea frondosa.
හොමුනස්.	7	‘(ථ) වෙතසෙ, රථා ‘න්‍රපුෂප විදුල ශිත වානීර වඤ්ජුලාඃ.	The Ratan reed.

350

එම දියෙහි වූයේ	4	(වෙඅ) පරිව්‍යාධ විදුලෙඅ නාදෙයි (වා) මඛුවෙතසෙ,	The water ratan reed.
මුරුන්ගා.	5	ශොභාඤ්ජනෙ ශිග්‍රු නිඝණ ගණ්ඩකාඛ්‍යෙව මොචකාඃ.	Hyperenthera Morunga.

351

රත්මුරුන්ගා	1	(රක්තො ‘සෙඅ) මධුශිග්‍රුඃ (සාඃ)	The Red morunga
රුක්ඵපනෙල	2	දරිණඃ ඵෙනිලඃ (සමෙඅ);	Soap berry.
බෙලි.	5	බිලෙව ශාණ්ඩිල්‍ය ශෛලූෂෙඅ මාලූර ශ්‍රීඵලා (වපි).	Marmelos

*කපිරාල ඉතිව.

352

පුලිල.	3	පලක්ෂෝ ජටී පකීරී (ස්‍යා)-	Ficus venosa.
නුග.	3	න්‍යග්‍රොධෝ බහුපාදඃ,	Indian Fig tree.
ගොලලොන්.	6	ගාලවඃ ශාඛරෝ ලොධ්‍ර-	
		ස්තිරීව ස්තිලව ම්‍රාජිතෞ.	Lod'h.

353

අඹ.	3	ආම්‍රඃ ඍවුතෝ රසාලෝ (සෞ)	Mango.
මිඅඹ.	1	සහකාරෝ (තී සෞරභඃ),	The Sweet mango
ගුගුල්ගස්.	5	කුමෙහාලූබලඝඃ (කලීබෙ)	Bdellium.
		කෞශිකෝ ගුගුලුඃ පුරඃ.	

354

ලෝදු.	5	ශෙලුඃ ශ්ලේෂ්මාතකඃ ශිත	Selesten.
		ඵඤ්ලෝ බහුවාරකඃ,	
පියල්.	4	රාජාදනං පියාල(ශ්‍ව)	Chironia sapida.
		සන්නාකද්‍රැඩිනුඃපවඃ.	

355

ඇන්දෙමට.	7	ගම්භාරී සම්‍රතොභද්‍රා	Gmelina ardorea.
		කාශ්මරී මධුපර්ණී කා,	
		ත්‍රිපර්ණී හද්‍රපර්ණී (ව)	
		කාශ්මර්‍යඃ (ශ්‍රවාප්‍යථවයොඃ).	

356

දෙබර.	3	කර්කන්ධූ බ්‍රදරී කොලිඃ	Jujube.
එහිඟබි.	6	කොලං කුවල ඵේනිලේ,	Its fruit.
		සෞවීරං බදරං කොණ්ඨා	
උගුරස්ස.	5	(ප්‍යථස්‍යා) ත්‍රසවාදුකණ්ටකඃ.	Flacourtia sapida.

357

		විකඞ්කතඃ ස්‍රැවාවාක්ෂෝ	
		ග්‍රන්ථිලෝ ව්‍යාඝ්‍රපාද (පි),	
ගින්නාරං	4	ඵෙරාවතෝ නාගරඞ්ගෝ*	Cityus Aurant.
		නාදෙයී භූම්‍රජම්බුකා.	

* නාරඞ්ග ඉතිව.

358

තිඹිරි.	4	තිඳුකඃ සප්තපර්ණඃ කාල-	Diospyros melanoxlon.
		සඤ්ඣ (ශව) ගිරිසාරකෙ,	
කාවුඩුතිඹිරි.	4	කාකොඳුඃ කුලකඃ කාක-	Another sort.
		තින්දුකඃ කාකපීලුකෙ.	

359

ගොලබු.	5	ගොලීඩො ඝණ්ටාලො ඝණ්ටා	Ghanta-payali.
		පාටලී මෝඝපුෂ්පකාකෙෂු,	
තෙලි හෙවත් මදව.	3	තිලකඃ ක්ෂුරකඃ ශ්‍රීමා-	Tilaka tree.
පිචුල.	2	(ත්‍රසමෙෂු) පිචුල ඝණාවුකෙෂු.	Tamarix

360

කරබෙඹිය හෙවත් කඹට	5	ශ්‍රීපණීඃ්ඩා කුමුදිකා	Katphal.
		කුමසී කෙය්‍යයී කටඵලෙෂු,	
රත්ලෝත්.	4	ක්‍රමුකඃ පට්ටිකා (ඛ්‍යඃ සඃ)-	Red Lodh.
		තාපටී ලාඝ්‍රාප්‍රසාදනඃ	

361

බ්‍රහ්මදරු හෙවත් මහඇඹිලි.	6	*නුද(සතු) යූපඃ ක්‍රමුකො	Mulberry.
		බ්‍රහ්මණ්‍යා බ්‍රහ්මදරු(ව),	
		තූලං (ව)	
බක්මී.	4	නීප ප්‍රියඝ	Naucica orientalis
		කදම්බා (සතු) ඝලිප්‍රියෙ.	

362

බඳුලු.	4	වීරවෘක්ෂා 'රුක්ෂාරෝ 'ගන්ධී-	Marking nut.
		මුඛී හල්ලාතකී (ත්‍රිප්‍රු),	
නෙල්ඇඹකු.	5	ගදිභාණ්ඩ කන්දරාල	Hibiscus Populneoides.
		කපිත්ථ සුපාශ්වකඃ.	

363

		පලඝ්‍ර (ශව)	
සියඹලා.	3	තින්තිඩී චිඤ්චා	Tamarind.
		'මලිකා'(ථෝ)	
පියාඇස්.	6	පීතසාලකෙ,	Terminalia Alata tomentosa.
		සජිකා 'සත බඛ්‍රික-	
		පුෂ්ප ප්‍රියඝ ජීවකඃ.	

*තුද ඉති-බො.

364

සල්.	5	සාලෙ (හු) සජ්ජාත්‍ර්‍යාශ්වකර්ණකාඃ ශස්‍ය සංවරඃ,	Sal tree.
කුඹුක්.	5	නදී සජෝ විටීතරු රිඤ්ජද්‍රුඃ කකුභො ‘ර්ජුනඃ.	Cahua,

365

කිරිපලු.	3	ඍෂාදනඃ ඵලාධ්‍යක්ෂඃ ක්ෂීරිකායා (‘මථ්‍යයොඃ),	Kshirika.
අඟුණුකරණ්ඩ	2	ඉඹුදී නාපසභරුර්	Ingudi.
භූර්ජපත්‍ර.	3	භූජේ වර්ම් මෘදුඞ්වෙත.	Bhurj.

366

ඉඹුල්.	5	පිච්ඡිලා පූරණී මොචා සපීරාසුඃ ශාල්මලී (ර්ව‍යොඃ),	Silk-cotten.
එහිමැලිඝම්.	2	පිච්ඡා(හු) ශාල්මලීවෙෂ්ටෝ	Its gum.
කාටුඉඹුල්.	2	රොචනඃ කූටශාල්මලිඃ.	Ancther sort of Silk-cotton.

367

කරඳ.	4	විරඛිලෙමා නකතාමාලඃ කරජ(ශව) කරඤ්ජසෙන,	Robinia mitis.
සිරිල හෙවත් කුණුකරඳ.	4	ප්‍රකීර්‍යඃ පූතිකරජඃ පූතිකඃ කලිමාරකඃ.	Grey bonduc.

368

එහිභෙද.		(කරඤ්ජභෙදඃ ශඩ්‍රන්ථෝ මකිව්‍යඞ්ගාරවල්ලරි),	Different sorts of Grey bonduc.
වල්එරබදු.	4	රොගී රොහිතකඃ පලිඟ-ශත්‍රු ර්දුනිමපුෂ්පකඃ.	Forest coral tree.

369

කිකිරි.	4	ඛායත්‍රි බාලපත්‍රකඃ ඛදිරෙ දන්තධාවනඃ,	Mimosa catechu.
(ඉඹුරු)කුරුන්ද.	2	අරිමෙදෙ විටඛදිරෙ	A fetid mimosa.
ඵලකිකිරි.	2	ඝ්‍රදරඃ (ඛදිරෙ සිතෙ).	A white sort.

370

එරඬ.	11	සොමවල්ලෙකා (ප්‍රථ) ව්‍යාඝ්‍ර පුච්ඡ ගන්ධිහසනාසොත, එරණ්ඩ උරුබූකඃ (ශව) රුවකාශවිත්‍රකඃ (ශවසඃ).	Palma christi.

		371	
		වඤ්චුඃ පඤ්චාඞ්ගුලෝ මණ්ඩ වඩිමාන ව්‍යඩම්බකාඃ,	
ඝිගින්සෑම්.	1	(අල්පාශමී) ශමීඃ (සප්‍යා)-	Sami(a small sort)
සෑම.	3	චඡමී සකතු ඵලා ශිවා.	Sami.
		372	
කුකුරුමුවන්	6	පිණ්ඩිතකෝ මරුවකඃ ශවසනං කරහාටකඃ,	Vangueria spinosa.
දේවදරු.	8	ශල්‍ය (ශව) මදනෙ ශක්‍ර පාදපඃ පාරිභද්‍රකඃ.	Deodar.
		373	
		භද්‍රදරු ද්‍රැකිලිමං පීතදරු (ව) දරු (ව), පූතීකාෂ්ඨ (ඤව සපනස්‍ය)- දේවදරුණ්‍ය (ඵවයොඃ).	
		374	
පලොල්.	7	පාටලිඃ පාටලා මෝඝා කාචස්ථාලී ඵලෙරුහා,	Trumpet flower.
සුවහු.	12	කෘෂ්ණවෘන්තා කුවෙරාක්ෂී ශ්‍යාමා(තූ) මහිලා (හවයා).	Aglaia Roxburgiana.
		375	
		ලතා ගොවන්දනී ගුන්ද්‍රා පියඞ්ගුඃ ඵලිනී ඵලී, විෂ්වකසේනා ගන්ධඵලී කාරම්භා ප්‍රියඞ්ගු (ශවසඃ).	
		376	
තොවිල.	12	මණ්ඩූකපර්ණී පත්‍රෝර්ණී නටකටවඩග ටුණ්ටුකාඃ, ඉශ්‍යානාඤ්ඣ ශුකනාසඊර්ෂ්‍ය දීර්ඝවෘන්ත කුටන්නටාඃ.	Bignonia Indica.
		377	
නෙල්ලි.	4	ශොණඤ(ශවා) රලෞ තික්‍ත ඵලා (ත්‍රිඃ) මලකී (ත්‍රිෂු),	Embiic myrobalan.
බුලු.	6	අමෘතා (ව) වයසථා (ව) (ත්‍රිලිඞ්ගඤ්ච) විජීතකඃ.	Beleric myrobalan.

		378	
		අක්ෂ සතුෂඃ කෂ්ඨේලෝ	
		භූතාවාසඃ කලිද්‍රුමඃ,	
අරළු.	11	අභයා(ඛ) ව්‍යථා පථ්‍යා	Yellow myrobalan.
		කායස්ථා පූතනාමෘතා.	
		379	
		හරීත්කී හෙමවතී	
		වෙතකී ශ්‍රෙයසී ශිවා,	
හොර.	3	පිතද්‍රුඃ සරලඃ පූති-	Saral.
		කාෂ්ඨං (වාථ)	
කිණිහිරිය.	3	ද්‍රුමොතපලඃ.	Pentapetes acerifolia.
		380	
		කණිණිකාරඃ පරිව්‍යාධෝ	
දේල්.	3	ලකුචෝ ලිකුචෝ ඔභුඃ,	Bread fruit tree
කොස්.	2	පනසඃ කණ්ටකිඵලෝ	Jack tree.
දියමිදෙල්.	3	නිචුලෝ'බුජ ඉජ්ජලඃ.	Eugenia acutangula.
		381	
කොටදිඹුලා.	4	කාකොදුම්බරිකා ඵලගු-	Ficusoppositifolia
		ම්බපූ ජීඝනෙ ඵලා,	
කොසඹ.	6	අරිෂ්ටඃ සඵතෝභද්‍ර	Nimb.
		භිඩගුනිර්ගුණ්ඩිස මාලකාඃ.	
		382	
		පිචුමන්දඃ (ශව) නිම්බ (ථ)	
ඇට්ටෙරිය.	3	පිච්ඡිලා ගුරුශිංශපා,	Dalbergia sissoo.
		කපිලා (භසම ගඞ්ගාසා)	
මහදි.	3	ශිරිෂ (සතු) කපිත්තනඃ	Mimosa seereesa.
		383	
		භණ්ඩිලෝ '(ප්‍යථ)	
සපු.	3	වාමෙපය-	Champac.
		ගවමපසෝ හෙමපුෂ්පකඃ,	
මෙකිණෑකුලු.	1	(එතස්‍ය කලිකා) ගණ්ඩි-	Its bud.
මුහුදු.	2	ඵලි (ඝ්‍යාදථ) කෙසරෙ.	Mimusops Elengi

		384	
		වකුලෝ	
හෝපලු.	2	වඤ්ජුලෝ ‘ශොසෙ	Jonesia Asoca.
දෙළුම්.	2	(සමෙෆ) කාරඝ ඌඩිමෙෆ,	Pomegranate.
නාගකෙසරු.	4	වාමෙපයඃ කොඝරෝ නාග-	Mesual ferrea.
		කෙසරඃ නාගඛවනා හවයඃ.	
		385	
තිවිහ.	5	ජයා ජයන්ති තක්කාරි	Æschynomeno sesban.
		නාදෙයි වෛජයන්තිකා,	
මිදි.	5	ශ්‍රිපණ්ණිමග්‍රනිමඤ්ඣඃ (සඃ)-	Sriparni.
		තකණ්ණිකා ගණ්ණිකාරිකා.	
		386	
		ජයෝ	
කෙළිඳ.	4	‘(ථ) කුටජඃ ශක්‍රෝ	Nerium antidysontericum.
		වත්සකෝ ගිරිමල්ලිකා,	
මෙකිඅම.	3	එතසෛ්‍යව කලිඞ්ගබීජ-	Its seed.
		ඝවභද්‍රයවං (ථලෙ).	
		387	
කරඞ්ග.	4	කාඝණපාඨඵලා ‘විඝන	Carissa carandas.
		සුඝෙණඃ කරමර්දිකෙ,	
තමලු	3	කාලඝකඞ්ග සනමාලඃ (සඃ)-	Tamal,
		තනාපිවෙජා ‘(ථ්‍යථ)	Vitex trifolia and Nigundo,
නික.	5	සිඳුඝකඃ.	
		388	
		සිඳුවාරෙන්ද්‍රසුරසෙෆ	
		නිර්ගුණ්ඩින්ද්‍රාණිකෙ (ත්‍යපි),	
දේවදලි.	5	වෙණි ඛරාගරී දෙව-	Deotar.
		තාඩො ජිමුත (ඉත්‍යපි).	
		389	
දිත්තිඩිඝ.	2	ශ්‍රිඝත්තිනී (තු) භූරුණ්ඩි	Heliotroplum Indicum.
ඉද්ද.	4	තාණ ශූන්‍යං (තු) මල්ලිකා,	Arabian Jasmine.
		භූපදී ගිතනීරු (ශව)	
වල්ලිද්ද.	1	(සෛවා) *සෙඵාතා (වනොදභවා)	A wild variety,

* ආසෙඵාවා ඉතිව.

390

නිල් සේපාලිකා.	4	ශෙඵාලිකා (තු) සුවහා නිර්ගුණ්ඩී නිලිකා (වසා),	Jasminum villosum
හෙල සේපාලිකා.	2	(සිතාසෙෑ) ශ්වේතසුරසා ගුතවෙශ්‍ය	The same white
සිනිද්ද.	4	'(ථ) මාගධී.	Auriculum

391

එම කසාවන්වූවා.	1	ගණිකා යූතිකා 'මඛිඡා (සාපිතා) හෙමපුෂ්පිකා,	Yellow Tasmine
යොහොඹු.	5	අතිමුක්තඃ ප්‍රණඩ්‍රිකඃ (සා)- දවාසන්තී මාධවීලතා.	Banisteria Bengalensis

392

දැසමන්.	3	සුමනා මාලතී ජාතිඃ	Big-flowered Jasmine
සත්පෙනි දැසමන්.	2	සපතලා නවමාලිකා,	Double Jasmine
කොඳ.	2	මාඝ්‍යාං කුසුං	Many-flowered Jasmine
බඳුවද.	3	රක්තක (සතු) බන්ධූකෝ බන්ධුජීවකඃ.	Pentopetes phœniceo

393

කෝමාරිකා.	2	සහා කුමාරි තරණී-	Aloe
කටුකරඹු	3	රම්ලාන (සතු) මහාසහා,	Globe amaranth
එම රතුවූයේ	1	(තත්‍ර ශොණෙ) කුරවක-	The crimson sort
කසාවන්වූයේ.	1	(ඝනතුපිතෙ) කුරුණ්ටකඃ.	The yellow sort

394

නිල් ගිරිනිල්ල	3	(නිලිකාඛ්‍යවයෝ) ඛ්‍යාණා දූසී (වා) 'නීගල (ශවසා),	Blue Barleria
ගිරිනිල්ල.	2	සෛරෙයක (සතු) ඝණ්ටී (සා- තායම්) කුරවකෝ '(රුණෙ).	Barleria Cristata
එම රතුවූයේ.	1		A purple sort

395

කසාවන්වූයේ.	2	(පිතා) කුරුණ්ටකෝ ඝණ්ටී (නයම්) තසහචරී (චයෝඃ),	A yellow sort
වද.	2	ඔඩ්‍රපුෂ්පං ජවාපුෂ්පං	China rose
තලමල්.	1	වර්ත්‍රපුෂ්පං (තිලසම්‍යත්).	The blossom of sesamum

		396	
අලරිය.	5	ප්‍රතිහාස ශතප්‍රාස	Oleander
(කණේරු)		චණ්ඩාත හයමාරකාඃ,	
		කරවීරෙ	
දළුක්.	3	කරීරෙ (තු)-	Caril
		ක්‍රකර ශුන්ටිලා (වුහෝ).	
		397	
අත්තන.	7	උතමත්තඃ කිත වෝ ධුතෝ	Thorn apple
		ධුසතූරඃ කතකා (හවයඃ),	
		මාතුලෝ මදන (ශවාථ)	
එකි ඵල.	1	(ඵලෙ) මාතුලපුත්‍රකඃ.	Its fruit
		398	
ලේනාරඟ.	4	ඵලපූරෝ බිජපූරෝ	Citron
		රුචකෝ මාතුලුඞගකෙ,	
හින් පණිහස.	5	සම්රණෝ මරුවකඃ	Maruva, Small-leaved Ocium.
(කරවුනලා)		ප්‍රසඵපුෂපඃ පණිජ්ඣිකඃ.	
		399	
		ජම්හීරෝ (ප්‍යථ)	
පණිහස.	3	පණිහසෙ	Ocium
(අඳුනලා)		කසිඤ්ජර කුඤෙරකෝඃ,	
හෙලපණිහස.	5	(සිතෙ) 'ර්ජකෝ' (ත්‍ර)	The white sort
(සිරිතේක්කු)			
රත්නිවුල්.	3	පාඨී (තු)	Lead wort
		චිත්‍රකෝ වහනි (සඤකඃ).	
		400	
වරා.	7	අකීා (හව) වසුකාසෙපාත	Swallow wort
		ගණ්ඩරූප විකීරණාඃ,	
		මන්දූර (ශවා) කීපණීා '(ත්‍ර	
හෙලවරා.	2	ඉකෙල) 'ලකී ප්‍රතාපසෙඃ.	White Swallow wort
		401	
වකපුෂප.	5	ශිවමූලලී පාඉුපත	Vakapuspa
(කොක්මල්)		එකාඞ්ගීලෝ බුකෝ වසුඃ,	
පුවටා.	4	වඤ්ඣ වෘඤාදනී වෘඤ-	A parasite plant
		රුහා ජීවන්තිකෙ (න්‍යූ).	

වසුකාසෙපාට ඉතව.

		402	
කිදිවැල්.	9	චතස්‍රාදනී ත්‍රිපත්‍රරුහා ගුඩූචී තන්ත්‍රිකා ‘මෘතා, ජීවන්තිකා සෝමවල්ලී විශල්‍යා මධුපර්ණ්‍යා (ස්ත්‍රී).	Menispermum Glabrum
		403	
මූසිා.	10	මූර්වා දෙවී මධුරසා මෝරටා තේජනී සුවචා, මධුලිකා මධුශ්‍රේණී ශොකශීර්ෂී පිලුපර්ණ්‍යා (ස්ත්‍රී).	Aletris
		404	
දියමින්න.	10	පාඨා ‘ම්ලඝ්‍යා විඩඞ්ගශීර්ෂී- සඨාපර්ණී ශ්‍රේයසී රසා, එකාඞ්ගීලා පාඨවෙලී ප්‍රාචීනා වනතික්තිකා.	Cissampelos hexandra
		405	
කටුකතරාසන	8	කටුඃ කටවඞ්ගරා ‘ශෝක- රොහිණී කටුරොහිණී, මත්‍සාපිත්තා කෘෂ්ණභේදි චක්‍රඞ්ගී ශකුලාදනී.	Katuci
		406	
වඳුරුමැ.	29	ආතමඝුපතා ජඹා ‘ව්‍යඝ්‍රඩා කණ්ඩූරා ප්‍රාවෘෂ්‍යඤ්ණී, සෘෂ්‍යප්‍රෝක්තා ශුකශිම්බිඃ කපි කච්ඡු (ශබ) මකීටි.	Cowitch
		407	
මිතුණ.	10	චිත්‍රොපචිත්‍රා කාඤ්ඡිකා ද්‍රවන්‍තී ශම්බරී වෘෂා, ප්‍රත්‍යක්ශ්‍රේණී සුතශ්‍රේණී රණඩා මූෂිකපර්ණ්‍යා (ස්ත්‍රී).	Musali
		408	
සැබෑ.	8	අපාමිනීඃ ශෛඛරිකෝ ධාමිනීව මයූරකෝ, ප්‍රත්‍යක්පර්ණ්‍යී කෙශපර්ණ්‍යී කිණිහී බරමඤ්ජරී.	Achyranthes Aspera

		409	
දන්දෙවි සුදු.	9	පඤ්චකා *බ්‍රාහ්මණී පදමා නාගිනි බ්‍රාහ්මී ත්‍රායමාණිකා, අඹාරවල්ලි බාලෙය- ශාඛා බබ්බර වඩ්ඩකාඃ.	Orieda Verticollata
		410	
වැල්මදට.	9	මඤ්ජිෂ්ඨා විකසා ජිඝ්නි සමඩගා කාලමෙෂිකා, මණ්ඩුක පර්ණිණී හරිත්තිරි හරිඩී යොජනවල්ලී (පි).	Madder
		411	
ඇල්කසඹිලියා.	10	යාසෝ යවාසෝ දූසපර්ණිා ධනවයාසඃ කුනාශකඃ, රොදනි කව්ප්‍රිරා නහනා සමුද්‍රාහනා දුරාලභා.	Jawasa
		412	
පුස්වැන්න.	9	පෘශ්‍රිපර්ණිණී පෘථකපර්ණිණී චිත්‍රපර්ණිණ්‍යඛ්‍රිවල්ලිකා, ක්‍රොෂ්ටුච්ඡා සිංහපුච්ඡී කලශිඛ්‍රීවනිර්ගුහා.	Chaculia
		413	
කටුවැල්බටු.	10	නිදිග්ධිකා සපෘශී චාඛ්‍රි වෘහති කණ්ටකාරිකා, ප්‍රචොදනි කුලි ක්ෂුද්‍රා දූසපර්ණී රාජවෘක්ෂකය (පි).	A sort of prickly night shade
		414	
බෙරු.	11	නිලී කාලා කලීනකිකා ග්‍රාමිණා මධුපර්ණිණිකා, රඤ්ජනී ශ්‍රීඵලී තුත්‍යා ද්‍රොණී දෙලා (ව) නිලිනී.	Indigo
		415	
සෝමරාජි.	8	අවලගුජඃ සෝමරාජී සුවල්ලිඃ සොමවල්ලිකා, කාලමේඝි කෘෂ්ණඵලා වාකුචි පූතිඵලය (පි).	Conyza Anthelmintica

* හඤ්ජිකා ඉතිච.

		416	
වගපුල්.	10	කෘෂ්ණා'පකුල්‍යා වෛදේහී පිංගධී වපලා කණා, උෂණා පිප්පලී ශෞණ්ඩී කොලා (ථ)	Long pepper
අැන්වඟපුල්.	5	කරිපිප්පලී.	Another sort
		417	
		කපිවල්ලී කොලවල්ලී ශ්‍රේයසී වඝිරඃ (ප්‍රමාන්),	
ගිවිය.	2	වව්‍ය (ත්‍රාතු) වව්කා	Tetranthera Apetala
ගුනිද.	3	කාක-	Abrus precatorius
(ඔලිඳ)		ච්ඡුවී ගුඤ්ජා (තු) කෘෂ්ණලා.	
		418	
ගොකටු.	7	පලඛ්‍යකෂා (න්‍ව්) ක්ෂුගක්ෂා- ගවදංෂ්ට්‍රා සව්‍යාදුකණ්ටකඃ, ගොකණ්ටකෝ ගොක්ෂුරකෝ වනාශ්‍යඛ්‍යාට (ඉත්‍යපි).	Ruellia Longifolia
		419	
ඉවද.	8	විශ්වා විෂා ප්‍රතිවිෂා 'තිවිෂාපවිෂාරුණා, ඝ්‍යඛ්‍යි මහෞෂධං (වාථ)	Atis
(අතිවිඩයන්)			
කිරිකළුදු.	2	ක්ෂීරාවී දුග්ධිකා (සමේ).	Dugdhi
		420	
ඝාතාවරිය.	10	ශතමූලී බහුසුතා 'ගිරුරිඤ්චටී වරී, සෘෂ්‍යප්‍රෝක්තාගිරුපත්‍රී නාරායණඃ ශතාවරී.	Wild
		421	
වණුවැල්	7	අහෙරු (ර'ථ)	Roxb
		පිතද්‍රු	
		*කාලෙයක හරිද්‍රවඃ, ද්‍රුවිලී පවම්පවා දරු හරිද්‍රා පර්ජනී (න්‍යපි)	

* කාලියක ඉතිව.

		422	
වදකෂා.	5	වචොග්‍රහඣා ෂඩ්ග්‍රන්ථා ගොලොමී ශතපර්විකා,	Orris root
ෂෙලවදකෂා	1	(ශුක්ලා) ෂෙමවති	A white sort
වංඅපල.	8	වෛද්‍ය- මාතෘසිංහෝ (තු) වාසිකා.	Justicia
		423	
කටරොළු.	4	වෘෂෝ ‘වරූෂඃ සිංහාස්‍යෝ වාසකෝ වාජිදන්තකඃ, ආස්‍යෝත්තා *ගිරිකර්ණී (ස්‍ත්‍රි)- දන්තශණුක්‍රාන්තා ‘පරාජිතා.	Clitoria
		424	
ඉකිරි.	5	ඉක්ෂුගන්ධා (තු) කාණ්ඩෙක්ෂු කොකිලාක්ෂෝ ක්ෂුරක්ෂුරඃ,	Barleria
පැපිලිය.	6	ශාලෙයඃ (ස්‍ත්‍රි) වර්තනශීව- ශත්‍රා මධුරිකා මිසිඃ.	Anethum
		425	
සිනුක්.	6	මිශ්‍රෙයා (ඵෲඨ) සීහුණ්ඩෝවා වජ්‍රද්‍රුඃ *සනුක් සනුහී ගුඩා, සම්භාතදුග්ධා	Euphorbia
වලඟයාල්.	6	‘(ඵෝ) වෙල්ල මිමෝහා චිත්‍රතණ්ඩුලා.	Vidanga
		426	
බැබිල.	2	තණ්ඩුල (ශව) කෘෂ්ණා (ශව) විඩඩ්ගං (ප්‍රත්‍යන්තපුංසකම්), බලා වාට්‍යාලකා	Sida
අඩතෝඩිය.	2	ඝණ්ටා- රවා (තු) ශණපුෂ්පිකා.	Crotalaria
		427	
මිදිවැල්	5	මෘදවිකා ශොභනා ද්‍රාක්ෂා සාදවී මධුරසෙ (සිව),	A grape
තිරසනවාලු.	7	සර්වානුභූතිඃ සරලා ත්‍රිපුටා ත්‍රිවෘතා ත්‍රිවෘත්.	The white teori

* ආස්ඵෝටා ඉතිව. * ස්නුක්ශ්‍රී ඉතිව.

		428	
එමකලුවුල්ලා.	4	ත්‍රිහණ්ඩී රොවනී	The black sort
		ශ්‍යාමා	
		පාලිඤ්ජෝ (තු) සුඤේණිකා,	
		කාලා මසූරවිදලා-	
		ඨිවක්‍රා කාලමේෂිකා.	
		429	
වැල්මී.	4	මධුකං කලිනකං යෂ්ටි-	Liquorice
		මධුකං මධුයෂ්ටිකා,	
කිරිබඳු.	4	විදාරී ක්ෂීර ශුක්ලේක්ෂු-	Convoevulus Paniculatus
		ඉක්ෂා ක්‍රොෂ්ට්‍රී (චර්‍යාසිතා).	
		430	
එමකලුවුවා.	3	(අන්‍යා) ක්ෂීරවිදාරී (සා්‍යාන්)-	The black sort
		මහාශ්වේතා ‘ර්ක්ෂගන්ධිකා,	
කාවණ්ඩනක.	4	ලාඞ්ගලි ශාරදී තොය	Jussieua repens
		පිපලී ශකුලාදනී.	
		431	
පර්වතල (මොනර කුඩිඹිය.)	5	බරාඟ්‍යා කාරවී දිප්‍යා	Celosia
		මයූරෝ ලොවමර්කඨකඃ,	
කිරමුසු.	5	ගොපී ශ්‍යාමා ශාරිවා (සා්‍යා)-	Syam Lata
		දනතෙන්‍යාතපලශාරිවා.	
		432	
සුදුදඩකලන්.	4	යොගාඃ්‍යමෘඞිඃ සිද්ධිලක්ෂ්‍මී	Siddhi
මහදඩකලන්.	1	වෘද්ධේ (රාඃ්‍යහ්වයා ඉමේ),	Vriddhi
කෙකෙල්.	6	කදලී වාරණ්බුසා	Banana
		රම්භා මොචාංශුඹතඵලා.	
		433	
		කාෂ්ඨිලා	
මුංවැන්න.	3	මුද්ග පර්ණී(ඵු)	Mudga parni
		කාකමුදනා සහෙ (තා්‍යපි),	
හෙලබඹු.	5	වාතීංගී ගිඞ්ගුලී සිංහී	Egg plant
		හරිත්වාකී දුෂ්ප්‍රධර්ෂිණී.	
		434	
අරත්ත.	9	කාකුලී සුරසා රාස්නා	Mangoose's delight
		සුගන්ධා ගන්ධනාකුලී,	
		නකුලෙෂ්ටා භුජඞ්ගාක්ෂී	
		ඡත්‍රාකී සුවහා (ච සා).	

435

අස්වැන්න.	5	විදූරිගඤ්ඡාංශුමති ශාලපර්ණී සථිරා ධ්‍රැවා,	Salparni
කපු.	4	තූණ්ඩිකෙරි සමුද්‍රාන්තා කර්පාසී වදරෙ (ත්‍රිව).	Cotton

436

වනකපු.	1	නාරවාජී (තූසාවන්‍යා)	Wild cotton
ඔසබිස.	3	ඍෂභි (තූ) ඍෂභො වෘෂඃ,	Vrishab
ගස්කැලිස.	4	ගාඩෙහරුකී නාගබලා ක්ෂීරා හ්‍රස්වගවෙධුකා.	Nag bata

437

මහවැටකොළු	2	ධාමාගීවො ඝොෂකඃ (ස්‍යා)-	Ghoshaka (the big sort)
එමරන්වස්වුවා	1	ත්‍රිමහාජාලී (ස පිතකඃ),	The yellow sort
පතෝල.	3	ජ්‍යොත්ස්නී පටොලිකා ජාලී	Patolika
බදුදඹ.	2	නාදෙයී භූම්ජම්බුකා.	Bhumi jambuka

438

ලියනහලා	2	(ස්‍යා) ලලාඩගලිකාඃගැනිශිඛා	Langali
කැන්මේරිස.	2	කාකාඬ්ගි කාකත්‍යාසිකා,	Leea aequata
වලාවැන්න.	2	ගොඩාපදී (තූ) සුවහා	Cissus
නාලමූලිකා.	2	මුසලී තාලමූලිකා.	Musali

439

මැඩහඟු.	2	අජශෘඞ්ගි විෂාණී (ස්‍යා)-	Aja sringi
හෝදිච්.	2	දෙනාජිහ්වා දුර්විකෙ (සමෙ),	A pot herb
බුලත්.	3	තාම්බූලවල්ලි තාම්බූලී නාගවල්‍ය (ප්‍රථ)	Betel

440

රෙහැණිස.	6	විජ.	Renuca
		හරෙණූ රෙණුකා කෞන්තී කපිලා හසමගන්ධිනී,	
එල්වලු.	5	*එලවාලුකඥෙලෙයං සුගන්ධි හරිවාලුකම්.	Elabaluca

* එලාවාලුඛ ඉතිව.

		441	
		වාලුකං (චාථ)	
කුන්දුරුක්කම්.	4	පාලඩකාඛ්‍යං	Kunduru
		මුකුණ්ඩඃ කුඤ්ජ කුඤ්ජරූ,	
ඉරිවේරිය.	6	බාලං හ්‍රීවේර වර්‍ධිෂ්ණෝ-	Hreebera
		දිව්‍යං (කෙඟාම්බුනාමව).	
		442	
කපරවෙල්ලිය.	5	කෘෂ්ණානුසාරිණී වෘෂ්‍යා ගන්ධ	Benzolia
		පුෂ්පා ගිතශිවාණි (තු),	
		ශෛලෙයං	
මුරා (තලිස්පතුරු)	5	තාලපර්ණී (තු)	Mura
		දෛත්‍යා ගන්ධකුටී මුරා.	
		443	
		ගන්ධිනී	
ඉන්ඝළු.	8	ගජභක්ෂ්‍යා (තු)	Boswellia serrata
		සුවහා සුරභී රසා,	
		වරොරණා කුඤ්ජරුකී	
		ශල්‍යකී හලාදිනී (හිව).	
		444	
මලසිත්ත.	4	අග්නිජ්වාලා සුගන්ධෝ (තු)	Lythrum
		ධාතකී ධනඃපුෂ්පිකා,	
එන්සාල්.	5	පෘථ්විකා චන්ද්‍රබාලෙලා	Large Cardamoms
		නිෂ්කුට්බින්දුලා (ඵසා).	
		445	
හින් එන්සාල්.	5	(සූක්ෂ්මාඵ) කුඤ්චිකා තුරුෂ්කා	Small cardamoms
		කොරඩගි ත්‍රිපුටා ත්‍රුටිඃ,	
එපුල්කොල.	6	ව්‍යාධිඃ කුෂ්ඨං පාරිභාව්‍යං	Paribhavya
		ව්‍යාපත්‍යං පාකල මුතපලම්.	
		446	
සක්මල් (වැල්දෙඟි).	3	ශඛ්ඛිනී වොරපුෂ්පී (සා)-	Canscora decussata.
		තෙකශිඛ්‍යා	
බිම්නෙල්ලි.	6	(ථ) විතුන්නකඃ,	Bhumi Amalaki.
		ක්ෂිවා ‘මලාශ්ඨිවා තාලී	
		ශිවානාමලකී (හිව).	

447

පොඩ්ඩරු.	2	ප්‍රපෞණ්ඩරීකං පුණ්ඩර්‍යඃ ස්‍යාම්	Pundarya
නෙඳිරුක්.	6	(අථ) තුන්නඃ කුවෙරකඃ, කුණිඃ කවිඃ කාන්තාලකෝ තණ්ඩිවෘක්ෂෝ	Cedrela toona
චෝරක (සිඟුරු පියලි.)	6	'(ථ) රාක්ෂසී.	Choraka

448

		වණ්‍ණා ධනහරීක්ෂෙම දුෂ්පත්‍ර ගණ ශාසකාඃ,	
දිවිපහුරු.	4	ව්‍යාඩායුධං ව්‍යාඝ්‍රනඛං කරජං වඤ්‍ර කාරකම්.	Vyadayudha

449

නලී හෙවත් පඹුලුපැල.	5	ශුෂිරා පිදුමූලතා කපොතාඞ්ඝ්‍රිනීවී නලී,	Sushira
හව්වවිලාසිනි.	4	ධම්‍යඃඝාසප්‍රත කෙශී (ව) හනුර්හටට විලාසිනී.	Kesi

450

මුතුබෙල්ලා හෝ නඛනම් ශබ්දව්‍යය.	5	ශුක්‍තිඃ ශඹඃ ඛුරඃකොල-දලංනඛ	Nakhya
තුබරි.	6	'(ම්ථා)' ඩකී, කාඤ්‍ජී මෘත්‍සනා තුබරිකා මෘනාලක සුරාෂ්ට්‍රජෙ.	Tuvari

451

කොටවියා මුරු.	8	කුවන්නටං දෘශපුරං වානෙයං පරිපෙලවම්, පලව ගොපුර ගොනදී කෙවතීති මුඤකානි (ව).	Cyperus Rotandus

452

ඝණට වණවි.	5	ග්‍රන්ථිපණ්‍ණීං ශුකං වර්ගි-පුෂ්පං සෙඃණෙය කුක්කුරෙ,	Grantha parni
පික්මල්.	10	මරුත්මාලා (තු) පිඟුතා-ඝෘක්කා දෙවිලතා ලඝුඃ.	Medicago esculenta

453

සමුද්‍රානන්තාවඩ්‍ඩ කොට්ඨී
වර්ණී ලඹුසාපිකෙ (ත්‍යපි),
ජටාමාංශ. 6 තපස්වීනි ජටාමාංසී Spikenard
ජටිලා ලොමසා මිසී.

454

කුරුඳු පොතු 6 ත්වක්පත්‍ර මුත්කාටං හරිඹිගං Woody cassia
ත්වචං වොවං වරාඬ්ගකම්,
සුවඳ සඳා. 4 කර්චූරකෝ ද්‍රාවිඩඃ Zerumbet
කාලපකෝ වෙඩමුඛ්‍යකඃ.

455

ඵලපාකාන්ත සෙසිතාස්තෝ. 1 ඔෂධ්‍යෝ (ජාතිමාත්‍රෙසත්‍ව) A deciduous plant
ඖහත් ද්‍රව්‍ය. 1 (රජාත්‍යෝසධී) ඖෂධම්, A drug
පලාණ්ඩුආදිඝා 1 ශාකා (ඛ්‍යංජත්‍රපුෂ්පාදි) Any esculent plant
සුඳුකුර. 2 තණ්ඩුලීයෝ ‘ලපමාරිෂඃ. Amaranth

456

නිවුල්ගස්. 2 විශල්‍යාඤනිශිබාතහ්‍යා A sort of pot herb
පලිනී ශක්‍රපුෂ්‍ය (පි),
ගෝනකොළ. 5 (ඝ්‍යා) දූෂණඝ්‍රාඝගලා– Another sort
නත්‍රුඝාවෙහි වෘඩ්දූරකඃ.

457

ජුඩෙඟා
බ්‍රාහ්මී (තු) මිතඝ්‍යාක්ෂී
මුගුනුවැන්න. 4 වයස්‍යා ඝොම්වල්ලරී, The moon plant
සබඟ්ගම්ර. 4 පටුපර්ණී හෙමවතී Patu parni
සවර්ණ්‍යක්ෂීරි හිමාවතී.

458

එඳුසැලි. 4 හයපුච්ඡී (තු) කාම්බොජී Kamboji
මාසපර්ණිණී මහාසහා,
බිඹුවැල්. 4 තුණ්ඩිකෙරී රක්තඵලා Bryonia grandis.
බිම්බිකා පිලුපර්ණ්‍ය (පි).

		459	
වේලාගස්.	5	වඩිරා කවරී තුඩගි ඛරපුෂපා ජගත්ඩිකා,	Oxalis monadelpha
එලාවති.	4	එලාපණ්ණී (තු) සුවහා රාසනා යුක්තරසා (වසා).	Mimosa Octandra ?
		460	
ඇඹුලැඹිලිස.	5	වාඹෙගරී චුක්‍රිකා දන්‍ය- ශඨා 'ඔඛඡා' ඕලලොණිකා,	Wood sorrel
ඇඹුල්වේ.	4	සහස්‍රවෙධී චුක්‍රෝ 'මල- චෙතසඃ ශතවෙධ්‍ය (පි).	Sorrel
		461	
නිදිකුම්බ.	4	තම්සකාරී ගණ්ඩකාලී * සමඩිගා ඛදිරීතය (පි), *	A sensitive plant socalled
ජීවන්තිකාවැල්.	5	ජීවන්තී ජීවනී ජීවා ජීවනීයා මධුඃ (යතුවා).	Celtis Orientalis ?
		462	
ජීවක.	5	කුවීශීෂ්ඨෝ මධුරකඃ ශෘඩග හ්‍රස්වාඩග ජීවකාඃ.	Jivaka
බිම්කොහොඹ.	3	කිරාතතික්තෝ ගුනිමෙබා 'නාඅත්තිකෝතා (ඵ)	Geentiana cherayta
සපනලා.	5	සපනලා.	Charma kash
		463	
		විමලා ශාඛලා භූරි- ඵෙනා වමීකඡේ (නාඅපි),	
කවෙළු.	3	වාඅසොලී සවාදුරසා වඅසඨා	Kakoli
දන්ති.	5	'(ඵ) මිකුලකඃ.	Danti
		464	
		නිකුඹෙහා දන්ත්‍යිකාප්‍රත්‍ය- කෙශ්‍රණ්‍යුදුම්බරපණ්‍ය (පි),	
අසමෝදගම්.	2	අජමොද (තු) ගන්ධිකා	Carui
කොරාසානි.	2	බුහුවදඃ ඝවානිකා.	Ligusticun Ajwaen

* කාරි ඉනිව * බදිරෙ ඉනිව,

		465	
පොකුරැමුල්.	3	(මූලෙ) පුෂ්කර කාශ්මීර පදමපත්‍රානි (පෞෂ්කරෙ),	Costus
මැණික්වැන්න.	5	අව්‍යථා 'තිවරා පදමා වාරපි පදමිචාරිණී.	Hibiscus mutabilis
		466	
කුඹවලඟ.	5	කාම්පිල්‍යඃ කකීඟ ශුවන්‍තෝ රක්තාඛ්‍යා රොවනී (තෘපි),	Crinum
පෙනිතෝර.	6	ප්‍රපුන්නාඩ (සෙන්) ඩිඟජෝ දද්‍රුඝ්නඃශුක්‍ර මිදිකඃ.	Cassia
		467	
		පදමාට ඵරණ්‍යාඛ්‍ය (ශව)	
රතුලූනු.	2	පලාණ්ඩු (ඝන්‍ත) සුකන්‍දකඃ,	Onion
නිල්ලූනු.	2	ලතාකී දුර්ද්‍රුමෝ (තන්‍ත්‍ර-හරිතෙ) '(ඵ)	A green onion
හෙලලූනු.	6	මහෞෂධම්.	Garlic
		468	
		ලශුනං නෘසුර්‍යතාරිෂ්ට මහාකන්‍දරසොනකඃ,	
සුදුබුරුඳ.	2	පුනර්නවා (තු) ශොථඝ්නී	Hogweed
කිඹුල්වැන්න.	2	විතුන්නඃ සුනිෂණ්ණකම්.	Marsilea dentata
		469	
අශන පණිණි.	4	(සව්‍ය) දවාතකඃශිතලෝ 'ප-රාජිතඃශත පණ්‍ය (ඊ),	Asana parni
කීඳු.	5	පාරාවතාඞ්ඝ්‍රිඃ කථනී පණ්‍යා ජ්‍යොතිෂ්මතී ලතා.	Heart-pea
		470	
තෙමෙනල.	4	වාර්ෂිකං ත්‍රායමාණා (සව්‍ය)-නත්‍රායන්‍තී බලභද්‍රිකා,	Trayamana
ඌරල.	4	විෂවෙසෂ්‍ය ප්‍රියා ගෘෂ්ටි-ර්වාරාහී වදරෙ (තෘපි).	Dioscorea
		471	
කිකිරිදිය.	2	මාකීවෝ හෘඩිගරාජඃ (සව්‍ය)-	Verbesina prostrata
කැන්මෙරිය.	2	තාකාකමාවී (තු) වායසී,	Solanum trilobatum
ශතපුෂ්ප.	7	ශතපුෂ්පා ශිතවහ්ත්‍රා 'නිවහත්‍රා මධුරාම්භිඃ.	Anise

		472	
		අවාකපුෂ්පී කාරවී (ව) .	
ආපසුමදු.	5	සරණා (තු) ප්‍රසාරණී, (තස්‍යාං) කටම්භරා රාජ- බලා භද්‍රබලෙ (තිව).	Paederia Foetida
		473	
වටැස්ස.	6	ජනී ජතුකා රජනී ජතුකාවවක්‍රවර්තිනී, සංසපිණී	Chakravartini
සිඟුරුපිසලි.	5	(ථ) ශටී ගඤ්- ඣුලි ඝඩිග්‍රන්ථිකෙ (නාගපි).	Sati
		474	
කරවිල.	3	කර්බුරෝ ‘(පි) පලාශෝ ‘(ථ) කාරවෙල්ලඃ කටිල්ලකඃ, සුෂවී (වාථ)	Momordica charantia
දුම්මැල්ල.	4	කුලකං පවොලසහිඤ්ඣකඃ පටුඃ.	Trichosanthes diocca
		475	
කොමඩු හෝ පුසුල්.	2	කූෂ්මාණ්ඩක (සතු) කාකීරු	A pumpkin gourd
සරස්නා කැකිරි.	2	රීඩීරුඃ* කාකිටී (යත්‍රයෝ),	Cucumis utilatissimus.
තිත්තලබු.	2	ඉක්ෂ්වාකුඃ කටුතුම්බී (සත්‍ය)-	A bitter gourd
ලබු.	7	තුම්බඃ ලාබූ (රූහෙසමෙ).	A long gourd
		476	
කැකිරි.	3	චිත්‍රා ගවාක්ෂී නොඩුම්බා	A sort of oucumber
ගොන්කැකිරි.	2	විශාලා (නි) ඣුවාරුණී	Coloquintida
කිඩාරම්.	3	අශෝඣනඃ ශූරණඃ කන්දෙ	Arum campanulatum
බිම්නල්.	2	ගණ්ඩීර (සතු) සමෂ්ඨිලා.	A pot herb
		477	
විල්පලාදිඝ.		කලම්බ්‍යුපොදකා (යත්‍රීතු) මූලකාංගිලමොචිකා, වාසතූකං (ශාකහෙදඃසම්ූර්)	Various sort of pot herbs
ඒතණ.	6	දූර්ව්‍ය (තු) ශතපර්විකා.	Bent grass

* ඉම්බරුඃ ඊම්බරුඃ උම්බරුඃ ඌම්බරුඃ එම්බරුඃ ඉතිච.

		478	
		සහස්‍රවීර්‍යාඃ ශාලීවෙය්‍යා රුහාඃ තණ්ඩුලාඃ	
එල ජාතිය.	4	‘(එ)සාසිතා),	The white sort
		හොලොමී ශතවීර්‍යාඃ (ව) ගණ්ඩාලි ඝකුලාඃඝකා.	
		479	
වම්මුතු.	4	කුරුවින්දෙ මෙඝ (නාමා) මුස්තා මුස්තක (මසන්‍ත්‍රියාම්),	Cyperus rotundus
මහවම්මුතු.	2	(ස්‍යා) තාහද්‍රමුස්තකෝ ගුන්ද්‍රා	Large cyperus
හින් වම්මුතු.	3	චූඩාලා චක්‍රලොවවටා.	Zedoary
		480	
කුණගස්.	10	වංශෙ ත්වක්සාර කර්මාර ත්වක්සාර තෘණධ්වජාඃ, ඝතපර්‍වා යවඵලෝ වේණුඃ සකර තේජනාඃ.	A bamboo
		481	
පවනින් හඩනාගුණ.	1	(වෙණවඃ) කීචකා (සෙතසත්තූර් ඉසවතණ්ණය නිලොඛතාඃ),	The same rattling
පුරුක්.	3	ග්‍රන්ථි (න්‍ථී) පර්‍වී පරුෂී	A knot or joint
බට.	3	ගුන්ද්‍රඃ සාරජනකඃ ශරඃ.	Saccharum sara
		482	
බටදඬු.	3	නඩ (ඩා) ඛමනඃ පොට- ගුලෝ	A reed
වැලුක්.	3	‘(ථෝ) කාශ (මසන්‍ත්‍රියාම්), ඉක්ෂුගන්ධා පොටගලඃ	Saccharum spontaneum
බබුස්නාණ.	1	(ප්‍රංඝිහුම්නිතු) වලවජඃ.	Eleusine Indica
		483	
උක්ගස්.	2	රසාලඉක්ෂු	Sugarcane
එහිභෙද.	2	(සහදෙහදඃ) පුණ්ඩ්‍රකාන්තාරකා (දඃ),	Its varieties
සැවැන්දරු.	2	(ස්‍යා) දවීරණං වීරතරං	Andropodon muricatum
එහිමුල්.	10	(මූලෙ ‘සෙෂා) ඛීර (මසන්‍ත්‍රියාම්.)	Its roots

		484	
		අහඤ්ච කලදං සෙව්‍ය	
		මම්බණාලං ජලාසයම්,	
		ලාමජ්ජකංලඝුලඤ්ච	
		වවඳුහෙෂවකාපඤ්ච.	
		485	
තෘණ.	1	(නඩාදඣ) ඝතෘණං (ගම්මූ-	A gramineous plant
		වහ්‍යාමාඣ ප්‍රමුඛා අපි),	
කුඝතණ.	4	(අඝ්‍රි) කුඝං කුථො දර්භඃ	Sacrificial grass
		පවිත්‍රම් (ථ)	
සුවඳ තණ.	6	කත්තෘණම්.	Fragrant grass
		486	
		පෞර සෞගන්ධික ධ්‍යාම	
		දෙව ජඟධක රෝහිෂම්,	
තෘණ වෙසෙසක්.	3	ඡත්‍රාතිවඡත්‍ර පාලඝෙතෘ	A kind of grass
බැලතණ.	2	මාලාතෘණක හැයතෘණෙ.	Andropogon
		487	
ලතණ.	2	ශෂ්පං බාලතෘණං	Young grass
තණ වගීයක්.	2	ඝාසෝ	Meadow grass
		ඝවසං	
තණකොල.	2	තෘණමර්ජුනම්,	Grass in general
තෘණ සමූහය.	1	(තෘණානාංසංහති) ස්‍යුතෘණතා	Abundance of grass
බව සමූහය.	1	නඩ්‍යා (තුනඩසංහතිඃ).	Abundance of reeds
		488	
තල්.	2	තෘණරාජ (හවය) ඝතාලෝ	Palmyra
පොල්.	2	නාලිකෙර* (සතු) ලාඞ්ගලී,	Coconut
පුවක්.	5	ඝොණඣා* (තු) පූගඃ ක්‍රමුකෝ	Arecanut
		ඝුවාකඃ බප්පුරෝ ‘(ඝ්‍යතු).	
		489	
වෙඟි ඵල.	1	ඵල (මුදෙවන මෙතෙව)	
කිතුල්.	1	ගිනතාල (සඟිතාඝත්‍රයඃ),	Marshy date tree
යොන්ඉදි.	1	ඛර්ජූරඃ	Date
දුනුකේ.	1	කෙතකී	Pandanus
තල.	1	තාලී	Corypha
ඉදි.	2	ඛර්ජූරී (ව) තෘණද්‍රුමාඃ.	Wild date tree
		ඉති වනෞෂධිවර්ගඃ.	

* නාරිකෙර ඉතිව * ඝොණඣා ඉතිව.

සිංහාදිවර්ගඃ XV

490

සිංහයා.	6	සිංහෝ මෘගෙන්ද්‍රඃ පඤ්චාස්‍යෝ හර්යක්ෂඃ කෙසරී හරිඃ [1]	A lion
ව්‍යාඝ්‍රයා.	3	ශාර්දූලලම්පිතෝඃ ව්‍යාඝ්‍රේ	A tiger
කරබානාවලඝා.	2	තරක්ෂු (ත්‍රු) මෘගාදනඃ.	A hyena

491

ඌත.	12	වරාහඃ ශූකරෝ ඝෘෂ්ටිඃ කොලඃ පොත්‍රී කිරිඃ කිට්ටිඃ, දංෂ්ට්‍රී ඝොණී යනබ්ධරෝමා ක්‍රොඩෝ හුදර (ඉත්‍යපි).	A hog

492

ගිලාවඳුරෝ.	9	කපි පලවඞ්ග පලවග ශාඛාමෘග වලීමුඛඃ, ඔකීවෝ වානරඃ කීශෝ වනෞකා	A monkey or ape
වලඝා.	4	(අථ) භල්ලුකෝ.	A bear

493

		ඍක්ෂාවිශ භලී භල්ලුකා	
ඒකශෘංගා.	3	ගණ්ඩකෝ බඞ්ග ඛඞ්ගිනෝඃ,	A unicorn
මීමා.	5	ලුලායෝ මහිෂෝ වාග චිඤ්ච තාකාසර සෛරිභාඃ.	A buffalo

494

ඔවලා.	10	(ස්ත්‍රියාං) ශිවා භූරිමාය ගොමායු මෘගධූර්තිකාඃ, ශෘගාල වක්‍රුඛ ක්‍රොෂ්ටු ඵෙරු ඵෙරව ජම්බුකාඃ.	A jackal

495

බලලා.	5	ඔතුචිවිඩාලෝ මාර්ජාරෝ වෘෂදංශක ආඛුහුක්,	A cat
ගොඩගොයා.	3	(ත්‍රයෝ) ගෝධෙර ගෝධාර ගෝධෙඤා (ගොධිකානම්පේ).	An iguana

1 කණ්ඨීරවොමෘගරිපුම්ගදෂ්ඨපිම්ගාඝනඃ
පුණ්ඩරීඝඃ පඤ්චනඛ දිවිත්‍රකාය මෘගඝිඝඃ = බො.

		496	
ඉත්කැවා.	2	ශවාවි (නතු)ශල්‍ය	A porcupine
එමකුරු.	3	(යතලෙලාමිනි) ශලලී ෂලලං ශලම්,	His quills
වාතමුවා.	2	වාතප්‍රම් වාතමෘගඃ	A swift antelope.
නොක්නාවා.	3	කොක ඊහා මෘගෙ වෘකඃ.	A wolf.
		497	
මුවා.	5	මෘගෙ කුරඩග වාතායු හරිණාජින යොනයඃ,	A deer or antelope.
මේදෙනටඅයිගිදු.	1	එණෙය (මේණ්‍යාශවම්‍යාදූ)	Belonging to a doe.
මුවාට අයිනිවූයේ.	1	(මේණසෙය) ණමුහෙ ත්‍රිෂු.	Belonging to a buck
		498	
නොහෙල්මුව ආදිය	6	කදලි කඤලී චින— ශවමූරුප්‍රියකා (වපි), සමූරු (ශෙවති හරිණා අමී අජිනයොනයඃ).	Different kinds of deer
		499	
නොයෙක් මුව ජාතිහු.	6	කෘෂ්ණසාර රුරුක්‍යඩකු රඩකු ශම්බර රෞහිණාඃ, ගොකර්ණී පෘෂ්ත තෛණශ්‍යී රොහිතා ශවමරෝ (මෘගාඃ).	Their varieties.
		500	
පශුනම්බදස.		ගක්‍රවීඃ ශරභෝ රාමඃ සෘමරෝ ගවය්‍යඃ ශශඃ, (ඉත්‍යාදයෝ මෘගෙඤ්‍චාද්‍යා ගවාද්‍යඃ) පශු (ජාතයඃ). 1	Beasts.
		501	
මීයා.	3	උන්දුරුර්මූෂිකෝ ‘(ප්‍යා)‘ ඛු-	A mouse.
කික්ණියා.	2	ගිරිකා වාලමූෂිකා ,	A small rat.
කටුස්සා.	2	සරටඃ කෘකලාසඃ (ඝ්‍යා)-	A cameleon.
හූනා.	2	තාමුසලි ගෘහගොධිකා.	A lizard.

1 අඩොඟනනාතු ඔනකොං වෘකඃ පුංඛවජ උන්දුරඃ==ඛෙ,

		502	
මකුළුවා.	4	ලූතා (ස්ත්‍රී) තන්තුව්‍යොණ්ණාභ මර්කටකඃ (සමාඃ),	A spider.
කුඩාප්‍රාණීහු	2	නීලඩඹු (සත්‍ර) භ්‍රමීඃ	An insect.
කන්වැෂා හෝ පත්තැයා.	2	කුණ්ඩී— ජලෞකඃ ශත පදඃ (හෙ).	A centipede.
		503	
දලඹුවා.	2	වෘශ්චිකඃ ශූකකීටඃ (සත්‍රා)	A caterpillar.
මකානුස්සා.	3	දලිදූණෙඃ (තු) වෘශ්චිකොඃ,	A scorpion.
පරවියා.	3	පාරාවතඃ කලරවඃ කපොතොඃ	A dove.
උකුස්සා.	3	‘(ථ) ශශාදනඃ.	A hawk.
		504	
බකමූණා.	3	පත්‍රීශ්වන උලූක (සත්‍ර)	An owl.
රාජාලියා.	2	වායසාරාති පෙචකොඃ, 1 වන්‍යශ්‍යාවඃ (සත්‍රා) දහරවජඃ	A sky-lark.
වෙරළවටුවා	2	ඛඤ්ජරීට (සත්‍ර) ඛඤ්ජනඃ.	A wagtail.
		505	
ලෝතුඩුවා	2	ලොහපෘෂ්ඨ (සත්‍ර) කඞ්කඃ (සත්‍රා)	A heron.
නලගිරිත්තා.	2	(දථ) වාෂඃ කිකිදිවිඃ,	A blue jay.
සම්හතාම්පක්ෂියා.	3	කලිඞ්ග භෘඞ්ග ධූම්‍යාවා	A fork-tailed shrike.
කැරලා.	2	(අථසත්‍රා) චඡතපත්‍රකඃ.	A wood-pecker.
		506	
කැදැත්තා.	3	දුර්ගහාටෙ ‘(ථ) සාරඞ්ග- සොකකකශ්වාතකඃ (සමාඃ),	The chataka bird.
කුකුළා.	4	කෘකවාකු යනාම්වුඞඃ කුක්කුට ශ්වරණායුධඃ.	A cock.
		507	
ගේකුරුල්ලා.	2	වටකඃ කලවිඞ්කඃ (සත්‍රා-	A sparrow
එම කිරිල්ලි.	1	(තසත්‍ය ස්ත්‍රී) වටකා	Its female
එම පැවිසෝ.	2	(තයොඃ ප්‍රමජනෙත්‍ය) වාවකෙර (සත්‍රාජනෙත්‍ය) වටකෙව (සා).	Their offspring.

1 දිවාකඃසොගතිකොඃ සූඩොඃ—දිවාගිරතඃ නිශාවසඃ = බෙ

508

පක්ෂිවශීසක්. 2	කකීරෙට්ටිඃ කරෙට්ටිඃ (සත්‍යා)-	Numidman crane
කොරවකා. 2	තකෘකණ ක්‍රකරෝ (සමේ.),	Perdix Sylvatica.
කොවුලා. 4	වනප්‍රියඃ පරභෘඃඃ	A cuckoo.
	කොකිලඃ පික (ඉත්‍යපි).	

509

කාවුඩා. 10	කාකෙ (තු) කරටාරිෂට	A crów.
	බලිපුෂ්ට සකෘතප්‍රජඃ,	
	ධ්වාඞ්ක්ෂාතම ඔෂ පරභෘ-	
	ත්‍රවලිභු ශවායසා (අපි). 1	

510

කාවුඩුවශීසක්.2	ද්‍රොණකාක (සත්‍ර) කාකොලෝ	A raven.
දාතූඩුවා'ජලකාක,2	දාතූහඃ කාලකණ්ඨකඃ,	A gallinule.
ඌකුඩුවශීසක් 2	ආතාසි චිලෙලඃ	A kite.
ගිජුලිහිණියා.2	දාක්ෂායය	A vultire.
	ගෘධ්‍රිඃ	
ගිරවා. 2	කීර ශුකොඃ (සමේ.).	A parrot.

511

කොස් ලිහිණියා. 2	කෘෂ්ණඩික්‍රඃ කෘෂ්ණවා	A curlew
කොකා. 2	‘(ඵ) වකඃ කහවඃ	A crane.
විල්ලිහිණියා 2	පුෂ්කරා (හවන්ත්‍ර) සාරසඃ,	A lake crane.
සක්වා ලිහිණියා. 4	කොකශෙක්‍ර ශෙක්‍රවාකො	Ruddy goose.
	රථාඞ්ගා (හවයන්තාමකඃ).	

512

විලි කුකුලා. 2	කාදම්බඃ කලහංසඃ (සත්‍යා)	A drake.
කිරලා. 2	දුනෙක්‍රාශ කුරරෝ (සමේ.),	An osprey
හංසයා. 4	හංසා (සත්‍ර) ශෙවතගරුත-	Flamingo, Swan.
	ශවක්‍රාඞ්ගා මානසෞ කසඃ.	

513

රාජ හංසයා. 1	රාජහංසා (සතුනෙවඤ්චු	Their highest variety
	වරශෙණ්ලෝහිතතුණ්ඩපාදාඃ),	
එකිම වශි. 1	(මලිනෙතා)ම්බලිකා(ඛ්‍යාසෙත)	Varieties of Swans.
	ධාතිරාෂ්ට්‍රාඃ (සිතෙතරෙඃ).	

1 සර්වව විරඤ්ජිව වෛකාදෘෂ්ටිශව මෙඝකුලිඃ = ඉබා

514

කොක්කා ලිහිණියා	4	ඝරාරිරාටි රාඞි (ශබ)	Turdus Ginginianus
කණකොහා.	2	බලාකා විසකණ්ඨිකා,	A small bird.
හංසිය.	1	(හංසස්‍ය යොසි) දවරවා	A goose
විල්ලිහිණියා.	1	(සාරසස්‍යතු) ලක්‍ෂ්මණා.	A female lake crane

515

වවුලා.	2	ජතුකා ජීත පත්‍රා (ස්‍යා)-	A bat.
කැරපොත්තා	2	තාපරොඤ්ඡී තෛසිලපායිකා,	A cockroach.
නිලමැස්සා.	1	වඩිණා (මක්ෂිකා නිලා)	A blue fly.
මී මැස්සා.	2	සරඝා මධුමක්ෂිකා.	A bee.

516

කණ මී මැස්සා	2	පතඞ්ගිකා ප්‍රත්‍යිකා (ස්‍යා)-	A small bee.
ඇටමැස්සා.	2	දදංශ (ස්‍තු) වනමක්ෂිකා,	A gad-fly
හීන් ඇටමැස්සා.	1	දංශි (තජ්ජාතිරල්පාස්‍යා)-	A small sort of gad-fly
දෙබරා.	2	දගඤ්ඡොලි වරවා (ඔයොඃ).	A wasp.

517

රැහිණා.	4	භෘඞ්ගාරී *කඩිරුකා වීරී කඩිලලිකා (වසම්‍ා ඉමාඃ),	A cricket.
පලහැවිසා.	2	(සමෝ) පතඞ්ග ශලභෝ	A grass-hopper
කණමැදිරිසා.	2	ඛද්‍යොතෝ ජ්‍යොතිරිඞ්ගණඃ.	A fire fly.

518

බඹරා.	11	මධුව්‍රතෝ මධුකරෝ මධුලිණ්මධුපාලිනඃ, විරෙඵ පුෂ්පලිඞ්හඃඞ්ග ෂට්පද භ්‍රමරා ‘ලයඃ.	A large black bee

519

මොනරා.	9	මයූරෝ වර්හිණෝ වර්හී නීලකණ්ඨඃ භුජඞ්ගභුක්, ශිඛාවලඃ ශිඛී කෙකී මේඝනාදානුලාස්‍ය (පි).	A peacock

520

මොනර හඬ.	1	කෙකා (වාණී මයූරස්‍ය සමෝ)	Its cry.
සදුස්පිල්.	2	චන්‍ද්‍රක මෙවකෝ,	The eye on peacock's feathers
කුඩිඹිබිය.	2	ශිඛා චූඩා	Its crest.
පිල්වැවිය.	3	ශිඛණ්ඩ (ස්‍තු) ඵිවහ වර්හී (නපුංසකෙ).	Its taily feathers.

		521	
සාමාන්‍ය පක්ෂියා	27	ඛගෙ විහඞ්ග විහග විහඞ්ගම විහායසඃ, ශකුන්‍ති පක්ෂි ශකුනි ශකුන්‍ත ශකුන ච්ඡා.	A bird in general.
		522	
		පතත්‍රි පත්‍රි පතග පතතපත්‍ර රථාඞ්ගජාඃ, කණ්ගෘකෝ වාජී විකිර- විච්ඡකිර පතත්‍රයඃ.	
		523	
එකී භෙද.		නීඩොත්තභවා ගරුත්මන්තඃ පිතසනෙත්‍රා නභසඞ්ගමාඃ, (තෙෂාං විශෙෂා) හාරීතෝ මදගුඃ කාරණ්ඩවඃ පලවඃ.	Various birds.
		524	
		කිත්‍යාරිඃ කුක්කුභෝ ලාවෝ ජීවඤ්ජීවශුකොරකඃ, කොයෂ්ටිකෂට්ටිහකෝ වර්තිකෝ වර්තිකා (දඃ).	
		525	
පියාපත්.	6	ගරුත්පක්ෂ වඡදඃ පත්‍රං පතත්‍රං (ක්ලීව) තත්තුරුහම්,	A wing.
පියාමුල.	2	(සත්‍රී) පක්ෂතිඃ පක්ෂමූලං	Its root.
තුඩ.	2	චඤ්චු සෙත්‍රාවි (රූ හෙයත්‍රියෙඃ.	The beak.
		526	
පියා හැඹීම.	3	ප්‍රඩීනොඩ්ඩීන සණ්ඩීනා (ත්‍රොත්‍රතඃ ඛනගති ක්‍රියාඃ),	Act of flying.
බිජුවට.	3	පෙශී කොෂො (ච්ඡීත්‍රෙ) 'ණ්ඩං	An egg.
කැදැල්ල.	2	කුලායෙ නීඩ (මයත්‍රියාම්).	A nest.
		527	
පැවිසා.	7	පොතඃ ප්‍රාකෙ 'ඡීකොඩ්ඩභඃ පෘථුකඃ ශාවකඃ ශිශුඃ,	A young, a child
මිථුනය.		(සත්‍රීපුංසෙඃ) මිථුනං වන්වං	A couple (male and female.)
යුගලය.	3	යුගඤං (තු) යුගලං යුගම්.	A pair

	528	
සමූහඃ. 12	සමූහ නිවහ වූහ සඤ්ඡෙහ විසර වුජඃ, සෞමෙෂ නිකර වාත වාර සඞ්ඝාත සඤ්චයාඃ.	A flock, herd, crowd
	529	
	සමුදයඃ සමූදයඃ සම්වායශ්චයෝ ගණඃ, (සත්‍රියාංතු) සංහතිර්ඝඤ්ඣං නිකුරම්බං කදම්බකම්.	
	530	
සමානයන්ගේ සමූහය. 1	(වෘන්දෙභෙදඃ සමේ) ඒකීඃ	A class, species.
ප්‍රාණී සමූහය. 2	සඞ්ඝ සාර්ථඃ (තුජන්තුගිඃ),	A flock of animals.
සමානජාතිසමූහය 1	(සජාතීයෛඃ) කුලං	A flock of homogeneous animals
	යූථං	A flock of beasts or birds.
නීරිසන් සමූහය. 1	(තිරශ්චාං ප්‍රභූ ප්‍රංසකම්).	
	531	
පශු සමූහය. 1	(පශූනාං) සඞ්ඝෝ (නෘෂූණාං)	A flock of beasts.
මනුෂ්‍යාදි සමූහය. 1	සඞ්ඝෝ	A crowd of men, etc.
සඛණ්ඩ සමූහය. 1	‘(ථ සඛර්මිණාම්),	An order, brotherhood, sect.
	(සභා) නානිකායඃ	
ධාන්‍යාදිරාශිඃ. 4	පුඤ්ජරාශි	A heap of grain, etc.
	(තූ) තකරඃ කූට (ම්සත්‍රියාම්).	
	532	
කාපොතාදි සමූහය.	කාපොත ශ්‍යෙන මායූර ඒතෙතිරා (දීනි තදනණේ),	A flock of doves, etc.
ඇතිකළ පක්ෂි ආදිය. 2	(ගෘහාසක්තානඃ පක්ෂිමෘගා)- ශෙෂිකා (ස්‍යෙ) ගෘහ්‍යකා (ශ්වෙතෙ).	Tame or domesticated animals

ඉති සිංහාදිවර්ගඃ

		මනුෂ්‍යවර්ගඃ XVI	
		533	
මනුෂ්‍යයෝ.	6	මනුෂ්‍යා මානුෂා මර්‍ත්‍යා මනුජා මානවා නරාඃ,	Men, mankind
පුරුෂයෝ.	5	(සත්ත්වඃ) පුමාංසඃ ජන්තුර්ජන්තුඃ පුරුෂඃ පුරුෂා නරඃ.	Male
		534	
ස්ත්‍රීජාතිය.	11	ස්ත්‍රියොෂිදඛ බලා යොෂා නාරී සිමන්තිනී වධූඃ, ප්‍රතිපදශීඝිනි වාමා වනිතා මහිලා (තථා).	Female
		535	
එකී භෙද.		(විශෙෂාශ්‍රා) ඔහතා ඝීරඃ නාමිනි වාම ලොචනා, ප්‍රමදා භානිනි කාන්තා ලලනා (ච) නිතම්බිනී.	Various descriptions of women
		536	
		සුන්දරී රමණී රාමා	
කිපෙන්නී.	2	කොපනා (සෛව) භාමිනී,	A passionate woman
ශ්‍රී ස්ත්‍රියාදින් නොබනී.	4	වරාරොහා මත්තකාශි කාවන්තමා වරවර්ණිනී.	An excellent woman
		537	
මෙහෙසිය.	1	(කෘතාභිෂෙකා) මහිෂී	A queen.
සෙසුරාජස්ත්‍රීහු	1	හොගිනෙයා (න්‍යාතෘපත්‍නියඃ),	Other wives of a king
භාෂ්‍යාව.	7	පත්‍නී පාණිගෘහීතී (ච) ජිතියා සහ ධර්‍ම්මණී.	A wife.
		538	
		භාෂ්‍යා ජායා (ඵපුංභූමනි) දරාඃ	
දරුවන් ඇත්තී.	2	(සභාසතු) කුටුම්බිනී,	A matron.
පතිව්‍රතා ස්ත්‍රිය.	4	පුරන්ධ්‍රී සුචරිත්‍රා (තු) සතී සාධ්වී පතිව්‍රතා.	A virtuous, faithful wife.

		539	
පළමුගිදි භාර්‍යාව.	3	කෘතසා පතනිකා 'ධ්‍වසා	A superceded wife.
සෙවල්ගෑවෙන් වලලුහයාවෙන් } ගොටගන්නී.	3	'ධිවිත්තනා (ථ) සවියංවරා, පතිංවරා (ව) වයස්ථා (ථ)	A bride choosing her husband
කුල ස්ත්‍රී.	2	කුලස්ත්‍රී කුලපාලිකා.	A chaste woman.
		540	
කන්‍යාව.	2	කන්‍යාකුමාරී ගෞරී (තු)	A girl, a maiden.
අවභැවිරිදි වූවා.	3	කගනිකා 'නාගතාර්තවා,	A girl.
දුටුඹසප් ඇත්තී.	2	(සත්‍යාතම) ඛ්‍යවා දුෂ්ටරජ-	One arrived at puberty.
තරුණිය.	2	ස්තරුණී යුවතිඃ (සමේ).	A young woman.
		541	
පුත්‍රාදීන්ගේ භාර්‍යාවෝ. }	3	(සමාඃ) සුතුෂා ජනිබධ්ව-	A daughter-in-law
පියහුගෙහි වසන්නී. }	2	ශ්වශුරණවී (තු) සුවාසිනී,	One staying in her father's house.
ආසා ඇත්තී.	2	ඉච්ඡාවතී කාමුකා (සත්‍ය)-	A amorous woman
කාමුක නැනැත්තී.	2	දවෘෂ්‍යත්‍යහති (තු) කාමුකී.	A lustful woman.
		542	
අභිසාරිකාව.	1	(කාන්තාර්ථිනී තූයාත්‍යති සඞ්කේතතංසා) 'ඔභිසාරිකා,	A woman who goes to an assignation.
දුර්නීසත්‍රී.	8	පුංශ්චලී ධර්ෂිණී බන්ධ කාසතීකුල වෙත්තරී.	An unchaste woman.
		543	
		සෛවරිණී පාංශුලා (ථසත්‍ය)	A childless woman.
දරුවන් නැත්තී.	1	දෘෂ්ටවී ශිශුකා වීනා,	One who has neither husband nor son.
සැමියුත් නැත්තී.	1	අවීරා (නිෂ්පතිසුතා)	
වැන්දඹු ස්ත්‍රී.	2	ඊශවතසා විධවෙ (සමේ).	A widow.
		544	
සෙහෙලි.	3	ආලිඃ සඛීවයසසා (ථ)	A female friend.
සැමියා ඇත්තී	2	පතිවතති සහතීතෘකා,	One whose husband is living.
මැහැලි.	2	වෘඛා පලිතනී *ප්‍රාඥී (තු)	An old woman.
නැණැත්තී.	2		An intelligent woman.
වෙසෙස් නැණැත්තී. }	2	*ප්‍රඥ ප්‍රාඥ (තු) ධිමතී.	A wise woman.

* ප්‍රඥ = ධිමතී *ප්‍රාඥී. ප්‍රාඥ.
මෙසේනම් මැතවි

545

ශූද්‍ර භාර්‍යාව	1	ශූද්‍රී (ශූද්‍රස්‍ය භාර්‍යාස්‍යා –	The wife of a low caste.
ශූද්‍රස්ත්‍රී	1	ශූද්‍රා (ජාත්‍යාකීරඞ්ගනා),	A woman of a low caste.
ආභීර සත්‍රී	2	ආභීරී (තු) මහා ශූද්‍රී (ජාතිප්‍රත්‍යයොගයෝඃසමා).	A cowherd's wife.

546

වෛශ්‍ය භාර්‍යාව	2	අර්‍යාණී (සවයඃ) ය්‍යා (ස්‍යාත්)	A woman of the farmers' or merchants' clan.
ක්ෂත්‍රිය සත්‍රී	2	ක්ෂත්‍රියා ක්ෂත්‍රියාණ්‍ය (පි),	A woman of the royal family.
විද්‍යෝපදේශ දෙන්නී.	2	උපාධ්‍යායා (පත්‍ර) පාධ්‍යායී	A female teacher.
ව්‍යාඛ්‍යාන කරන්නී.	1	(ස්‍යාද්) වාඃයී (ඃපිචඃඨතඃ).	

547

ගුරු භාර්‍යාව.	1	ආචාර්‍යාණී (තු ප්‍රංයොගෙ)	Wife of a tutor.
වෛශ්‍ය භාර්‍යාව.	1	(ස්‍යාදර්) සී	Wife of a farmer or merchant.
ක්ෂත්‍රිය භාර්‍යාව.	1	ක්ෂත්‍රියී (තථා),	Wife of a prince.
උපාධ්‍යාය භාර්‍යාව.	2	උපාධ්‍යායානාම්පාධ්‍යායී	Wife of a preceptor.
දැළි ආදිය ඇත්තී.	1	පොවා (සත්‍රීප්‍රුංසලක්ෂණා).	A masculine woman

548

වීර භාර්‍යාව.	1	වීරපත්නී වීරභාර්‍යා	A hero's wife.
වීර මාතාව.	2	වීරමාතා (තු) වීරසූඃ,	A hero's mother.
වැදූ කෙනෙක්කී.	4	ජාතා පත්‍යා ප්‍රජාතා (ව) ප්‍රසූතා (ව) ප්‍රසූතිකා.	A woman who has borne a child.

549

නග්න සත්‍රී.	2	(ස්‍යාත්) නග්නිකා කොටවී(ස්‍යා)–	A naked woman.
දූත සත්‍රී.	2	දූතී සඤ්චාරිකා (සමේ),	A female messenger.
මැදිවයස්සියි වැන්දඹුව කෙහ පිළිගදිනී.	1	කාන්තාවස්ථා (ජීවෘඞ්ගායා කෘෂ්ණාඝවසනාඞවා).	A middle-aged widow.
මෙරමාගෙකිවැස සවප්‍රධානවකොශ ප්‍ර සා ධ නා දී වූ ශිල්ප කරන්නී.	1	සෛරන්ධ්‍රී (පරවෙශ්මස්ථා සවවශා ශිල්පකාරිකා),	A female artisan in another's house.
මහාදේවින්විසින් යවනු ලබන්නාවූ අන්තඃපුරචාරිණී නොමහැලිඝන්‍රිය.	1	අභිකර්‍මිණී (ස්‍යාද වෘඞ්ගායා ප්‍රෙෂ්‍යාගතඃ පුරචාරිණී).	A female servant.

551

වෙශ්‍යා සත්‍රී.	4	වාරස්ත්‍රී ගණිකා වෙශ්‍යා රූපාජීවා (ඵ)	A harlot.
ඕම ප්‍රධානවූවා.	1	(සාජනෛඃ, සතකෘතා) වාරමුඛ්‍යා (ස්‍යාත්)	The head of a set of harlots.
කූටවනිඝ.	2	කූටවනී ශම්‍යාලී (සමේ)	A procuress.

552

ශුභාශුභ දන්නී.	3	විප්‍රශ්නිකා (ත්‍රි) ප්‍රශ්නිකා දෛවඥා (ඵ)	A fortune-teller.
ඔසප් ඇත්තී.	8	රජසවලා, සත්‍රී ධර්ම්මිණ්‍යා විරාත්‍රෙයි මල්ලිනි ප්‍රෂ්පවත්‍යා (පි).	A woman in her courses.

553

ඔසප්.	3	ඍතුමත්‍යා (ප්‍රෘ) දක්‍ෂා (පි ෂ්‍යා) ද්‍රජඃ පුෂ්ප මාතනවම්,	The courses.
දෙල ඇත්තී.	2	ශුඛාලුර්දෝහදවතී	One longing as in pregnancy.
ඔසප්කල් ඉකුත්වූවා.	2	නිෂ්කලා විගතාර්තවා.	One past child-bearing.

554

ගැප් ඇත්තී.	4	ආපන්න්‍යසත්වා (සත්‍යා)දගුර්විණ්‍යනන්තර්ජතිනි (ව) ගර්භිණී,	Pregnant woman.
ගවසඹු සමූහය	1	(ගණිකා දෙසතු) ගාණිකාඃ	An assemblage of harlots.
ගර්භිනී සමූහය.	1	ගාර්භිණ්‍යං*	An assemblage of pregnant women.
යුවති සමූහය.	1	යෞවතං (ගණෙ).	An assemblage of young women

555

දෙවරක් සරණගියා.	2	පුනර්භූ දිධිෂූ (රූඪා (ව්‍රීතසත්‍යා දිධිසුඃ (පතිඃ),	A twice-married woman.
ඇගේ සැමියා	1	(ස තුවිජෝ) ‘ද්‍රෙදිධිසූඃ	Her second husband
එම බමුණුවූයේ.	1	(සෙව යස්‍ය කුටුම්බිනි).	One in whose family she presides.

556

කන්‍යාවගේ පුතා.	2	කානීනඃ කන්‍යකා ජාතඃ (සුතොඵ)	Son of an unmarried woman.
භාග්‍ය කැනැත්තියගේ පුතා.	2	සුභගා සුතඃ, ශොභාගිනෙයඃ (ස්‍යත්)	Son of an auspicious mother.
පරස්ත්‍රියගේ පුතා.	1	පාරස්ත්‍රෙණෙය(ස්තු පරස්ත්‍රිඃ).	Son by another's wife.

557

පියහු සහෝදරියගේ පුතා.	2	පෙතෘෂ්වසෙයඃ (ස්‍යාත්) පෙතෘෂ්වස්‍රීය (ශ්වපිතෘෂ්වසුඃ, සුතොමාතෘෂ්ව සුශ්වෙවං)	Paternal aunt's son. Maternal aunt's son
අන්මව කුස උපන්නේ.	2	වෛමාත්‍රෙයෝ විමාතෘජඃ.	Step=mother's son.

*ගාර්භිණ මිනිව

		558	
කොපනිනිය ගේ පුතා.	5	(අථ) බාඛකිනෙයඃ (සාහ්) බඛුල (ශවා) 'සතිසුතඃ,	A bastard.
සිඛාපනිනි යගේ පුතා.	2	කොලවෙයඃ කොලඃවරෝ නිඃසුකීතු සතීයදිඃ.	A son of a female beggar.
		559	
		(තද) කොලවිනෙයො '(සාහඃ) කොලවෙයො ('පිවාතඃජඃ),	
පුතා.	5	ආතමජඃ තනයඃ සූනුඃ සුතඃ පුත්‍රඃ	A son.
දුව.	1	(සත්‍රියාංතවම්).	A daughter.
		560	
දරුවෝ.	2	ආහුර්) දුහිතරං (සවේ) 'පත්‍යං තොකං (තයොඃසමෙ),	Offspring.
ලෙහිදු දරුවෝ.	2	(සවජතෙතෙ) රසො රසෙඃ	A legitimate son.
පියා.	3	තාත (සත්‍ර) ජනකඃ පිතා.	Father.
		561	
මව්.	4	ජනයිත්‍රී ප්‍රසූර්මාතා ජනනී	Mother.
සහෝදරී.	2	භගිනී සවසා,	A sister.
පුරුෂයාගෙ සහෝදරී.	1	නනාන්‍දෘ (තුසවසා පතඃසූර්)	Husband's sister.
මිනිබිරී.	3	නපත්‍රී පොත්‍රී සුතාතමජ.	Grand daughter.
		562	
සැමියාගේ සහෝ දරයන් අඹුවෝ.	1	(භාඃසාඃසතු භ්‍රාතෘවගීඃසඃ) ඥාතරඃ (සඃඃ පරසපරම්),	Husband's brother's wife.
සහෝදරයාගේ භාඃසාඃව.	2	ප්‍රජාවතී භ්‍රාතෘජායා	Brother's wife
මාතුල භාඃසාඃව.	2	මාතුලානී (තු) මාතුලී.	Maternal uncle's wife.
		563	
අඹුසැමියන්ගෙ මව්.	1	(පති පත්‍නාඃ ප්‍රසූඃ) ශවශ්‍රූඃ	Mother-in-law.
ඔවුන්ගේ පියෝ.	1	ශවශුර (සතු පිතාතයොඃ),	Father-in-law.
සුලුපිය මහපියෝ.	2	පිතෘර්භ්‍රාතා පිතෘවඃඃ (සාහ්)	Paternal uncle.
මවගේ සහෝ දරියෝ.	2	මාතෘර්භ්‍රාතා (තු)මාතුලඃ.	Maternal uncle.
		564	
භාඃසාඃවගේ සහෝදරයා.	1	ශාඃලාඃ (සත්‍රූර් භ්‍රාතරඃ පත්‍නාඃ)	Wife's brother.
සැමියාගේ සහෝදරයා.	2	(සවාමිනො) දෙවෘ දෙවරෙඃ,	Husband's brother.
සහොදරිය ගේ පුතා.	1	සවස්‍රීයො භාගිනෙඃඃ (සාහ)-	Sister's son.
දුවගේ සැමියා	2	ජාඃමාතා දුහිතුඃපතිඃ.	Son-in-law.

565

මුත්තා.	2	පිතාමහඃ පිතෘ පිතා	Grand father.
ඔහුගේ පියා.	1	(තතපිතා) ප්‍රපිතාමහඃ,	Great grand father.
මව්පස මුත්තෝ පරම්පරාවේ නැයෝ.	1	(මාතු)ර්මාතාමහා (ද්වෙවං)	Maternal grand father.
	2	සපිණ්ඩා (ඝාතු) සනාභයඃ.	Kinsmen.

566

සහෝදරයෝ	4	සමානොදර්‍යඃ සොදර්‍යඃ සගර්භ්‍යසහජාඃ (සමාඃ),	A brother
නැයෝ.	6	සගොත්‍ර බාන්ධව ඥති බන්ධුස්‍ව සවජනාඃ (සමාඃ).	A distant kinsman.

567

නැබව.	1	ඥතෙයං	Relationship.
නැසමූහයා.	1	බන්ධුතා (තෙෂාං ක්‍රමාදභාව සමූහෛයාඃ),	An aggregate of kinsmen.
සැමියා.	4	ධවඃ ප්‍රියඃ පතිර්භර්තා	A husband.
හොරසැමියා.	2	ජාර (ඝාතු) පතිඃ(සමෙ).	A paramour.

568

සැමියා නොමැළි කල හොර සැමියාටදුවළුපන්නේ	1	(අමෘතෙජාරජඃ) කුණ්ඩා	An adulterine.
සැමියා මළකල එසේළුපන්නේ	1	මෘතෙභර්තරි) ගොලකඃ,	A widow's bastard.
සහෝදරයාගේ පුතා.	2	භ්‍රාත්‍රියො භ්‍රාතෘජෝ [භ්‍රාතෘ	A brother's son.
සහෝදර සහෝදරියෝ.	2	භගිනෙය්‍යා භ්‍රාතරා(වුභෙ.)	Brother and sister.

569

මව්පියෝ.	3	මාතාපිතරෞ පිතරෞ මාතරපිතරෞ ප්‍රසූජනයිතාරෞ,	Parents.
අඹුසැමියන්ගේ මව්පියෝ.	2	ශ්වශ්‍රැශ්වශුරෞ ශ්වශුරෞ	Mother-in-law or father-in-law.
දූ පුත්තු.	1	පුත්‍රෞ (පුත්‍රශ්ච දුහිතාව).	Son and daughter.

570

අඹුසැමියෝ.	4	දම්පතී ජම්පති ජායා-පතිභාර්‍යඃ පති (වතෙ),	Husband and wife.
දැලුබුව.	2	ගර්භාශයො ජරායුඃ (සත්‍ය)	The womb.
කැලැස.	2	දුලවං(ච) කලලෙ (සත්‍රියාම්).	Faetus.

571

වදනමස.	2	සුතිමාසො වෛජනතො	Last month of gestation.
කුසහොත්දරුවෝ	1	ගර්භොභ්‍රූණ (ඉමෞසමෞ),	An embrio.
නපුංසකයා.	5	නාරීණාප්‍රකෘතිඃ ශණ්ඩඃ කලීබඃ පණ්ඩා නපුංසකෙ.	An eunuch.

572

බාලබව.	3	ශිශුත්වං ශෛශවං බාල්‍යං	Childhood.
තරුණබව.	2	තාරුණ්‍යං යෞවනං (සමේ),	Youth.
මහළුබව.	2	(ස්‍යාත්) ජරාවිරං (තු) වෘද්ධත්වං	Old age.
මහළුසමූහය	2	වෘද්ධ සඞ්ඝය (පි) වාද්ධකම්.	An assemblage of old men.

573

කේසාදිය පැසීම	1	පලිතං (ජරසා ශ්වේතකේශ්‍යං	Greyness of hair.
ජරාව.	2	කෙසාදෙඃ) විස්‍රංසාජරා,	
ලදරුවෝ.	4	ස්‍යාදුත්තානශයෝ'ඩ්ඩමා–	Decay..
		ඝාතපෝ(ව) ඝාතකඃසී.	An infant.

574

බාලයා.	2	බාල (ඝතුඝ්‍යා) තරුණවකෝ	A child.
තරුණයා.	3	වයඝ්‍යඨයතරුණෝයුවා,	A young man.
මහල්ලා.	6	ප්‍රවයාඃ ඝඨවිරෝ වෘද්ධෝ	An old man.
		ජීනෝ ජීර්ණෝ ජරන්න (පි).	

575

ඉතාමහලුවයේ.	3	වර්ෂීයාන් දශමී ජ්‍යායාන්	One very aged.
වැඩිමහල්ලා.	3	පූර්ව ජ (සඤ්) ඥියෝ'ග්‍රජඃ,	Elder, first-born.
සහෝදරයා.		ජඝන්‍යජෝ(සපුඃ) කනීයඃ	Younger brother.
බාලසහෝදරයා	3	යවීයෝ 'වරජා 'නුජාඃ.	

576

දුබිලයා.	3	අමාංසෝ දුර්බලශ්ශාතෝ	Feeble
බලඇත්තේ	3	බලවාන්මාංසලෝ'ං සලඃ,	Strong.
සැළක්සේ බඩ ඇත්තේ.	5	තුන්දිල ඝතුන්දිකඝතුන්දි වෘහඤ්කුක්ෂිඃ පිවණ්ඩිලඃ.	Pot-bellied.

577

පැනැලිනාස ඇත්තේ.	3	අවටීටෝ 'වනාටි (ශ්වා) 'වභ්‍රටෝ නතනාසිකෝ,	Flat-nosed.
බොහෝ ඩොහෙ ඇත්තේ	3	ඝකශවඃ කෙශිකඃ කෙශී	Hairy.
රැලි ඇත්තේ.	2	වලිතෝ වලිහඃ (සමේ).	Flaccid.

578

ඟීනඅවයව ඇත්තේ.	2	විකලාඞ්ග (ත්‍රි) පොඟණ්ඩඃ	Deformed.
මිටිවුයේ.	3	ඛර්ව්‍යෝහ්‍රස්ව (ශ්ව) වාමනඃ,	A dwarf.
උල්නාසාඇත්තේ	2	ඛරණාඃ(ස්‍යාත්) ඛරණසෝ	Sharp-nosed.
නාසානැත්තේ.	2	විභ්‍ර (ඝතු) ගන්‍යනාසිකඃ.	

579

කුරයන්වැනි නාසාඇත්තේ	2	ඛුරණසඃ(සත්‍යාත්) ඛුරණසඃ	Having hoof-like nose.
බඳලඇත්තේ	2	ප්‍රඤ්චුඃ ප්‍රගතජානුකඃ,	Bandy-legged.
දික්දණඇත්තේ.	2	ඌඛඊඤ්චු රූඛඊඤ්චුඃ (සත්‍යාත්)	Long-kneed.
ගැටෙන දණ ඇත්තේ.	2	සංඤ්චුඃ සංහත ජානුකඃ.	Knock-kneed.

580

බිහිරිතැනැත්තේ	2	සත්‍යාදෙ' ඩෙ බධිරඃ	Deaf.
කුදුතැනැත්තේ	2	කුබෙජ ගඞ්ගුලඃ	Hump-backed.
අත්ආදිය වක්වූයේ	2	කුකරෙ කුණිඃ,	Having crooked arm.
කුරුතැනැත්තේ	2	ඍඝනි රලඵතනෙඃ	Small, short or thin.
පිලා.	2	ශ්‍රොණඃ පඞ්ගුඃ	A cripple.
මුඛතැනැත්තේ.	2	මුණ්ඩි (සතු) මුණ්ඩිතෙ.	Bald.

581

වපරතැනැත්තේ.	2	වලිරඃ කෙකරෙ	Squint-eyed.
ඩොරතැනැත්තේ	2	ඛොඩෙ ඛඤ්ජ (සත්‍රිඳුජරාචරඃ),	Lame.
ලප හෝ කැලල්.	3	ජඞ්ඝිලඃ කාලකඃ පිදලු-	A freckle.
තලකැලල්.	2	සතිලක සතිලකාලකඃ.	A mole.

582

නිරෝගිබව.	2	අනාමයං (සත්‍යාදු)රොගඃ	Health.
පිළියම.	2	චිකිත්සාරුඤ්ඣතික්‍රිඃසා,	Physicking.
බෙහෙත.	5	භෙෂජෝෂධ භෙෂජ්‍යා- නාග්‍යගදෙ ජායු (රිත්‍යපි).	Medicine.

583

රෝගය.	7	(සත්‍රි)රූ ග්‍රැජ (වො) පතාප රොග ව්‍යාධි ගදාමයාඃ,	A disease.
ක්ෂයරෝගය.	3	ක්ෂයඃ ශොෂ (ශව) යක්ෂ්මා(ව)	Consumption.
පීනසය.	2	ප්‍රතිශ්‍යාය (සතු) පීනසඃ.	Catarrh.

584

කිබිසිම.	3	(සත්‍රි) ක්ෂුත් ක්ෂුතං ක්ෂවිඃ (පුංසි)	Sneezing.
කැස්ස.	2	කාස (සතු) ක්ෂවථුඃ (ප්‍රමාත්),	Cough.
ඉදිමුව.	3	ශොථ (සතු) ශ්වයථුඃ ශොථඃ	Intumescence
පාපොල.	2	පාදසෙථොවො විපාදිකා.	Kibe.

585

කිලාසය.	2	කිලාසසිඩෙම	Blotch.
විතචර්චිකාකුෂ්ඨය.	4	කච්ඡවා (හතු) පාමපාමා විවර්චිකා,	Scab.
කැසිම.	3	කණ්ඩූඃ ඛර්ජූ (ශ්ව) කණ්ඩූයා .	Itch
පොල.	2	විසෙපාදිඃ පිටිකඃ (ස්ත්‍රියාම්.)	Boil.

586

වණය.	3	වූණෝ ‘(ස්ත්‍රියාම්) ව්‍රණරුඃ	Sore.
ඔඩුවණය.	2	(කලීබෙ) ක්ෂතව්‍රණඃ (පුම්.),	Ulcer.
මණ්ඩලකුෂ්ඨය.	2	ශ්වෙත්‍රෝ මණ්ඩලකං	White leprosy.
කුෂ්ඨය.	2	කුෂ්ඨ	Hemorrhoids.
		ශ්වෙත්‍රෙ	Epistasis.
අර්ශස්.	2	දුනාමකාශිසි.	

587

මලබඛය.	2	ආනාහ (සතු)විබන්ධඃ (සත්‍යාද්)	Constipation.
ප්‍රවාහිකාව.	2	ග්‍රහණී රුක්ප්‍රවාහිකා,	Diarrhoea.
වමනය.	3	ප්‍රවර්දිකා වමී (ශ්වසති) (ප්‍රම්ංසතු) වමථුඃ (සමාඃ).	Vomiting.

588

රොගභෙද.		(ව්‍යාධිභෙද) විද්‍රධිඃ (සති)	Various diseases.
		ප්‍රවරමෙහ භගන්දරාඃ, 1	
අශ්මරී.	2	අශ්මරී මූත්‍රකෘච්ඡ්‍රං (සත්‍යාත්) (ප්‍රුවේ ශුක්‍රාවධෙසත්‍රිඡූ).	

589

වෙද.	5	රොගහාඍී ගදඛිකාරෝ ගිෂ්මෛවද්‍යෝ චිකිත්සකෙ,	Physician.
නිරෝගි තැනැත්තේ.	4	වාතෝ නිරාමයඃ කල්‍ය ඵලාහකා (නිර්‍ගතොගදුත්).	Reserved from illness.

590

ගිලන්තැනැත්තේ	2	ග්ලාන ගලාසනූ	Emaciated.
රෝගිතැනැත්තේ	7	ආමයාවී	Ill.
		විකෘතෝ ව්‍යාධිතෝ ‘පටුඃ,	Scabby.
		ආතුරෝ ‘භ්‍යාම්තෝ ‘භ්‍යාන්තඃ	Suffering from herpes.
කස්අැත්තේ.	2	(සමෝ) පාමන කච්ඡුරෝ.	

591

දදඅැත්තේ.	2	දද්‍රූණෝ දද්‍රූරොගි (සත්‍යා)	Suffering from hemorrhoids
අශිස්අැත්තේ	2	දර්‍ශී රොගග්‍රතෝ ‘ශිසඃ,	Suffering from gout.
වාතරෝග අැත්තේ.	2	වාතකී වාතරොගි (සත්‍යාත්)	Suffering from dysentery.
අතීසාරඅැත්තේ	2	සාතිසාරෝ ‘තිසාරකී,	

1 ඇලිපදඃ පාදවලම්සඃ සොඝඝ්‍රසනවිඳු ලූපතකඃ=ඇබඃ,

		592	
කඩඅැත්තේ.	3	(සප්‍තෑ) කලිඤ්ඤාකෙඋල්ලලවිල්ල ප්ලල්ලාඃ (කලිඤ්ඤෙනඤ්ඤණිවාපඨම්),	Blear-eyed
පිස්සුනැනැත්තේ.	2	උත්තත්ත උත්තම්දවති	Insane
ශ්ලේෂමාඇත්තේ.	3	ශ්ලෙඝ්මලං ශ්ලේෂ්මණඃ කර්.	Phlegmatic
		593	
කුදුනැනැත්තේ.	1	නම්‍රඛ්ජේ (ගුග්ගෙරුජ)	Gibbous
මහනැබ ඇත්තේ.	3	වඃඛ් නාභෙඃ	Having an elevated navel
		*තුන්දිල තුන්දිකෙඃ,	
කිලාසඇත්තේ.	1	කිලාසී සිධ්මලෝ	Having blotches
අදනැනැත්තේ.	2	'ක්ලිඃ'දඃඛ්	Blind.
මූර්ඡා ඇත්තේ.	3	මූච්ඡාලෙ මූති මූච්ඡිතෙඃ.	Fainting
		594	
ශුක්‍ර ධාතුව.	6	ශුක්‍රං තෙජෝ රෙතසී (ව) බීජ වීයෙර්ඉන්ද්‍රියානි (ව),	The semen
පිත්ත.	2	මායුඃ පිත්තං	Bile.
සෙම.	2	කඵඃ ශ්ලේෂ්මා	Phlegm
සම.	2	(සන්ත්‍වඤ්ඤාත්‍ර) ත්වචඃ ඍගඛරා.	The skin
		595	
මස්.	6	පිශිතං තරසං මාංශං පලලංක්‍රව්‍ය මාමිෂම්,	Flesh
වියලි මස්.	3	ඵත්තඵලං ශුෂ්කමාංසං (සප්‍ත)- දවලලූරං (තන්ත්‍රිලිඛිතකම්).	Dry flesh
		596	
ලේ.	7	රුධිරෙ 'සඃගෙල්‍යාහිතා 'සුරත්තඤ්ඤතජ ශොණිතම්,	Blood
වකු ගඩුව.	2	බුක්කා 'ග්‍රමාංසං	The thorax
හදවත.	2	හෘදයං හෘන්	The heart
මේද තෙල්.	3	මෙද(සතු) වපා වසා.	The serum of flesh
		597	
පිටිසරමහනහරය	1	(පඤ්චාදඤ්ඩිවාඤ්ඩිරා) මන්‍යා	Muscles at the nape of the neck
මහ නහර.	3	නාඩී (තු) ධමනිඃ සිරා,	A nerve tendon or gut
කිලොමය.	2	තිලකං කෙලාම්	The bladder
හිස්මොළ.	2	මස්තිෂ්කං ගොදීං	The brain
කණ්මලාදිය.	2	කිට්ටං මලෝ (සන්ත්‍යාම්).	An excretion

*තුන්දිඝ තුන්දිලෙඝ=ටීකා.

593

අතුනු බහන.	2	අන්ත්‍රං ප්‍රෝත-	Entrails
පිලාව.	2	දාඝුල්(සතු)	The spleen
මහනහරය.	2	පලිහා (ප්ලංඝ්‍යථ්)	A tendon or muscle
අක්මාව.	2	වසකසා, සකාඝ්‍යඃ (සත්‍රියාං) කාලඛණ්ඩ	
		යකෘතී (තුසමේ ඉමේ).	The liver

599

කෙල.	3	සෘණිකා සාඤ්ජිනී ලාලා	Saliva
කඹ.	1	දූෂිකා (නෙත්‍රයොර්මලම්), 1	Rheum of the eyes
මූත්‍ර.	2	මූත්‍රං ප්‍රස්‍රාව	Urine
මල.	9	උච්චාරා	Excrement
		'වසකරෝ ශම්ලංශකෘත්.	

600

ගූථං පුරීෂං වච්චකෂ
(මසනු) විෂ්ඨා විශෝ (සත්‍රියෝ)

හිස්කබල.	2	(සාන්) කපීරඃ කපාලෝ (සත්‍රී)	The scull
ඇට.	3	කීකසං කුල්‍ය මසථි (ව).	Any bone

601

ඇට සැකිල්ල	1	(ශරීරාසථනි) කඞ්කාලඃ	The skeleton.
පිට කටුව.	1	(පෘෂ්ඨාසථනි) කශෙරුකා,	The back bone
හිස්ඇට.	1	(ශිරොඝ්‍රථනි) කරොටිඃ (සත්‍රී)	The scull or bones of the head
ඉඟඇට.	1	(පාඤ්වාසථනිතු) පර්ශුකා.	Ribs

602

ශරීරාවයව.	4	අඞ්ගං ප්‍රතීකෝ 'වයවෝ 'පඝනෝ(ථ)	Limbs
ශරීරය.	11	කලෙබරම්, ගාත්‍රං චප්‍රුඃ සංහනනං ශරීරං වපුම විග්‍රහඃ.	The body

603

කායෝ දෙහඃ (ක්ලීබප්‍රුංසොඃ)
(සත්‍රියාං) මූර්තීර්යනානුයනානූඃ,

අග් පතුල.	2	පාදාග්‍රං ප්‍රපදං	Point of the foot
පතුල.	4	පාදඃ පද'ඞ්ඝ්‍රිශවරණෝ (සත්‍රියාම්).	A foot

1 නාසාමල·තුසි· නා ණ· පිණ්ඩ්‍රුඃ කර්ණයොර්මල·=බෝ.

604

ඛොලම.	2	(නදගුන්ථි) සුප්කෙගුලෙහෝ	The ankles
විලුඹ.	1	(ප්‍රමාන්) පාෂ්ණි (රඛයතයොඃ),	A heel
කොණ්ඩය.	2	ජඞ්ඝා(තු) ප්‍රසෘතා	A leg
දණ.	3	ජානු	A knee
		රූපඵා ‘ෂ්ඨිවද (සත්‍රියාම්).	

605

කලවය.	2	සක්ථි (කලිඛෙප්‍රමානු)රෑස්	Thigh
ඉකිලිය.	1	(තතසඤ්ඤඃ ප්‍රුංසි) වඞ්ක්‍ෂණඃ,	The groin
ගුදය.	3	ගුදං (ක්ලි) පායුං පායු (නීා)	The anus
යටිබඩ හෙවත් මුවින	1	වස්ති (නීාහෙරඩොවයොඃ).	The abdomen

606

උකුල.	2	කඨෝ (කා) ශ්‍රොණීඵලකං	The hip
කටිය.	3	කටිඃ ශ්‍රොණීඃ කකුධම්හී,	The loins
මාගමුන්ගේ තබ	1	(පඤ්චාන්) නිතම්බඃ (සත්‍රිකට්‍යාඃ) (කලිඛෙතු)	A woman's buttocks
ඵටඉදිය.	1	ජඝනං පුරඃ.	Mons veneris

607

නිතම්බ කුපයෝ.	2	කුපකෝ (තු) නිතම්බසෙථා වයඝීතෙ කුකුන්දරෙ,	Cavities of the loins
පුළුමය.	2	(සත්‍රියාං) සථිවෝකටිප්‍රොවා	The buttocks
ලිඞ්ගමය.	1	වුපසෙථා (වඤ්චමොණයොඃ).	Parts of generation

608

මාගමුන්රහසඟ.	1	භගං යොනි (ර්වයොඃ)	Vulva
පිරිමින් රහසඟ.	4	ශිෂෙනා මෙඤ්ජඃ මෙහන සෙපසී	Penis
අණ්ඩකොෂය.	3	මුෂ්කොණ්ඩකොෂෝ වෘෂණඃ	The scrotum
පිට කටුඅග.	1	(පෘෂ්ඨවංෂාධරෙ) ත්‍රිකම්.	The end of the spine

609

බඩ.	5	පිවණ්ඩ කුක්ෂි ජඨරෝ ‘දරං තුන්දං	The belly
පයොධර.	2	ඝතනෝ කුචෝ	The paps
(පයොධරාග්‍රය.)	2	චූචුකං (තු) කුචාග්‍රං (සත්‍රා–ත්‍මනාතා)	A nipple
තනපුඩුව.			
ඇඟය.	2	ක්‍රොඩං හෘජාහෘතරම්.	The bosom

610

ලෂ.	3	උරෝ වනසං (ව) වක්ෂ (ශව)	The heart
පිට.	1	පෘෂ්ඨං (තු වරම්ං තඤ්ඣෝඃ),	The back
උරහිස.	3	සකඤ්ඣෝ භුජසිරෝං ‘සෝ, (සත්‍රී සඤ්ඣතෛෂෙව)	A shoulder
දසඟව.	1	ජත්‍රුණී.	The collar bones

611

කිඹිල්ල.	2	බාහුමූලෙ (උභෝ) කක්ෂෝ	The armpits
ඇලය.	1	පාර්ශ්ව (මසත්‍රී තයොරධඃ),	A side
මැද.	3	මධ්‍යම (ක්‍ලීබ) ‘වලග්ග (ක්‍ලීව) මධ්‍යෙ (සත්‍රීෂොපරෝචයොඃ).	The waist

612

බාහුව.	4	භුජබාහු ප්‍රවෙෂ්ඨෙවා දෙඃ	An arm
වැලමිට.	2	(සත්‍යාන්) කපොණී (සත්‍ර) කූර්පරඃ	An elbow
ඉණ්ඩෙ.	1	(අස්‍යොපරි) ප්‍රගණ්ඩඃ (සත්‍යාන්)	Hamerus
අත්තර.	1	ප්‍රකොෂ්ඨඃ (යතස්‍ය චාපත්‍යඩඃ).	A fore arm

613

කරභෂ.	1	(මණිබන්ධාදූකනිෂ්ඨවං කරස්‍ය) කරභෝ (වහිඃ),	Metacarpus
අත්ල.	3	පඤ්චශාඛඃ ශෂඃ පාණී-	A hand
දබර ඇඟිල්ල.	2	ශාර්ජණී (සත්‍යාන්) ප්‍රදෙශිනී.	Fore finger

614

ඇඟිලි.	2	අඞ්ගුලඃ කරශාඛාඃ (සත්‍රඃ පුංසත්‍ර)	Fingers
මාපට ඇඟිලි ආදිය.		‘ඕඝුෂ්ඨඃ ප්‍රදෙශිනී, මධ්‍යමා නාම්නිකා (වාපි) කනිෂ්ඨකා (වෙයිතාඃක්‍රමාත්).	The several Fingers

615

නිය.	4	ප්‍රනඛීවඃ කරරුහෙ නඛෙ (සත්‍රී) නඛරෙ (සත්‍රියාම්),	Nails
ප්‍රදේශාදිය.		ප්‍රාදෙශතාලගොකර්ණී- (සතර්ජන්‍යාදි යුතෙ කතෙ).	A short span of three kinds

616

විසත.	1	(අඞ්ගුෂ්ඨසකනිෂ්ඨසත්‍යා)- ඒතත්‍සත්‍රී (ර්ව්‍යාදසාඞ්ගුලඃ,	A long span-
විදහු ඇතුල්.	3	(පාණ්ඉ) වපෙට ප්‍රතල- ප්‍රහත්‍යතා (වියතාඃතාඞ්ගුලෙ).	The palm with extended fingers

617

එසේ එක්කළ දෙඅත්ලආදිය	2	සොසංගතෙසංහතල- ප්‍රතලෙවාමදක්ෂිණෙ,	Both such palms joined
එක්කොට දික් කළ ඇහිලි.	1	(පාණිර්නිකුඛඃ) ප්‍රසෘති-	The palm bent
අඤ්ජ.	1	(යොසු යුතාව) ඤ්ජලිඃ (ප්‍රමාන්).	Both such palms joined

618

රියන.	1	(ප්‍රකොෂෙඅවිඤෙතකරෙ) හයොහා	A cubit
මිටිරියන.	1	(මුෂ්ටාතුබඛඃ), සරත්නිඃ (සඃ	A short cubit
සුලුනිල්ලෙන් ගන් රියඃ.	1	ද) රත්නි (සතු නිෂ්කනිෂෙඅතමුෂ්ටිනා).	An intermediate one

619

බඹස.	1	ව්‍යාමොා (වාන්ථොඃසකරයොා- ත්තතයොඃසාර්යඃඝහන්තරම්),	A fathom
පුරුෂස.	1	(උභෞව ව්‍යසෘතදෙඃ පාණී නෘමානෙ) පෙරුෂං (ත්‍රිෂු).	The measure of a man's reach

620

උගුර.	2	කණෙඨා ගළොා (ළ)	The throat
කර.	3	ග්‍රීවාඃ ශිරොධිඃ කන්ධරෙ (ත්‍රාත්‍රි),	The neck
තුන්ඉරි ඇනිකර	1	කම්බුග්‍රීවා (ත්‍රිරෙඛාඃ)	One streaked with three lines
ඵනුණුවළ.	3	වට්ටුකීරිකා ඝෘකාවාටිකා.	Back of the neck

621

මුව.	7	වක්ත්‍රාසෙඅ වදනං තුණ්ඩ මාතනං ලපනං මුඛම්,	The mouth
නාසස.	5	(කලිඛෙ) ඝ්‍රාණං ගන්ධවහා ඔොණ්‍රා නාසා (ව) නාසිකා.	The nose

622

තොල්.	4	ඔෂ්ඨාඛරෞ (තු) රදන- වජ්‍රදෙඃ දශනවාසසි,	The lips
නිකට.	1	(අධඃ සඃවි) චිබුකං	The chin
දෙකොපුල්.	2	ගණෙඛඃ කපොලෞ	The cheeks
හනුව.	1	(තත්පරා) හනුඃ.	The jaw

623

දන්.	4	රදනා දශනා දනනා රදා	Teeth
තල්ල.	2	සනාලූ (තු) කාකුදම්,	The palate
දිව.	3	රසඥ රසනා ජිහ්වා	The tongue
තොල් කෙළවර	1	(ප්‍රාන්තනාවොෂ්ඨස්‍ය) සෘඤ්ජිණී.	The c oners of the mourth

624

නලල.	3	ලලාට මලිකං නොඩි	The fore-head
දෙබැම.	1	(රූඪෞවදුගහ්‍යාං) භ්‍රුවෝ (සත්‍රියාම්),	The eye brows
බැම මැද.	1	කුඕ (මසත්‍රි භ්‍රුවොර්මධ්‍යං)	Space between the eye brows
විහිනිය.	2	තාරකා (ක්ෂණිඃ) කනීනිකා.	Pupil of the eye

625

ඇස.	7	ලොචනංනයනං නෙත්‍ර මීක්ෂණං චක්ෂුරක්ෂිණී, දෘගඳ්ෂි (වා)	An eye
කඳුලු.	5	‘ශ්‍රු නෙත්‍රාම්බු ඃරොදනං (වා) ස්‍ර ම්ස්‍රු (ව).	Tears

626

නුවන්කෙළ.	1	අපාඞ්ගඃ (නෙත්‍රයෝ රනෙනඃ)	The outer corners of the eye
එසින්බැල්ම	2	කටාක්ෂෝ ‘පාඞ්ගදර්ශිනෙ,	
කණ.	6	කර්ණී ශබ්දග්‍රහඃ ශ්‍රොත්‍රං ශ්‍රුතිඃ (සත්‍රී) ශ්‍රවණං ශ්‍රවඃ.	An ear

627

ඉස.	5	උත්තමාඞ්ගං ශිරඃ ශීර්ෂං මූර්ධා (න්‍රා) මස්තකෝ (සත්‍රියාම්),	The head
ඉසකෙස්.	6	වීකුරඃ කුන්තලෝ වාලඃ කචඃ කෙශඃ ශිරොරුහඃ.	Hair

628

ශිසකෙස්රැස.	2	(තවඃස්තෙ) කෙශිකං කෙශ්‍ය	Head of hair
කිසඹුවැල.	2	මූලකාශවූර්ණී කුන්තලාඃ,	Curls
එමනලල්සිවුයේ	1	(තෙලලාටෙ) භ්‍රුවරකාඃ	The same on the fore head
කුඩුම්බිය	2	කාකපක්ෂඃ ශිඛණ්ඩකඃ.	Locks left at the tonsure

629

ගැවසුකෙස්.	2	කවරී කෙශඃවශෝ (ථ)	A braid or tress
සැරසුකොණඹය.	1	ඛම්මිල්ලඃ (සංයතාඃ කචාඃ),	Braided hair
මුදුන්කුඩිමිය	3	ශිඛා චූඩා කෙෂපාසී	A block left on the crown of the head
ජටාව.	2	(වූතිනස්‍යා) ජටා සටා.	An ascetic's clotted hair

630

රන්ආදීන්ගොතා එලුංකහෙ	2	වෙණීඃ ප්‍රවෙණීඃ ශිතිලශාත	Unornamented hair
පිරුණෙස්.	2	ශිරසෙහා (විශදේකශේව),	Clean and unentangled hair
නොගපාගස.	3	පාශඃ පක්ෂ (ශව) හයත (ශව) (කලාපාථොඃකවාතපරෙ).	Much or ornamented hair

631

ශෝමයෝ	3	තනූරුහං රොම ලොම	Hair of the body
රවුල.	1	(තවඃඬෙ) ශම්ශ්‍රු (ප්‍රම්මුඛෙ),	The beard
ආකල්පස.	5	ආකලප වෙශෙඃ නෙපත්‍යං ප්‍රහිකම් ප්‍රසාධනම්.	Dress or embellishment

632

(දශෙතෙ ත්‍රිෂව)

අලංකරණ සවභාවය.	2	‘ලඞ්කාතීතා ‘ලඞ්කරිෂ්ණු (ශව)	Adorned
සරඝනල්ද්ද.	5	මණ්ඩිතඃ, ප්‍රසාධිතොඃ ‘ලඞ්කෘත (ශව) භූෂිත (ශව) පරිෂ්කෘතඃ.	

633

දිලිසෙන්නා	3	විභ්‍රාඩ් භ්‍රාජිෂ්ණු රොචිෂ්ණු	Elegant
සැරසිම.	2	භූෂණං (සත්‍යාද) ලඞ්ක්‍රියා,	Act of adorning
අබරණ.	5	අලඞ්කාර (සත්‍රා) හරණං පරිසකාරොඃ විභූෂණම්.	Ornaments

634

මණ්ඩනං(වා ථ)

වොටුන්න.	2	මුකුටං කිරීටං (ප්‍රන්නාපුංසකම්),	A crest
සිළුමිණ.	2	චූඩාමණීඃ ශිරොරත්නං	A gem on the crest
මුතුවැල නාගසාම්ණ.	1	තාරලොඃ (හාරමධ්‍යගඃ).	The middle gem of a string

635

ශිරොජාලස.	2	වාලපාශත්‍ය පාරිතථ්‍යා	A trinke for the hair
නළල්පට.	2	පත්‍රපාශත්‍ය ලලාටිකා,	A trinket for the forehead
නෝඩුව.	2	කර්ණිකා තාලපත්‍රං (සත්‍යා)-	A trinket for the ear
නොඩොල.	2	තකුණ්ඩලංකණ්ණේචණ්ඨකම්.	An ear-ring

636

කරපලදනාව 2	ග්‍රෛවෙයකං කණ්ඨසූත්‍රං	A collar
ඇටවැල්ආදිය 2	ලම්බනං (සඤ්ඡ) ලලාහිකා,	A necklace
එමරණින් කෙළේ. 1	(සවණ්ණේඃප්‍රාලම්බිකා)	A golden one
	පොරඃ	One of pearls
මුතුයෙන් කරණලද්දේ 1	සුත්‍රිකා (මෞක්තිකෛඃකෘතා)	

637

මුතුහර. 2	හාරෝ මුක්තාවලී	A garland of pearls
එම සියක් පවින් කෙළේ. 1	දෙව–	One composed of 100 strings
	ච්ඡන්දෝ (ශතෛඃ ශතයෂ්ටිකා),	
එකිනෙද.	(හාරභෙදෘ යෂ්ටිභෙදෘ)–	Garlands of various sorts
	දුතසඝුත්‍යාර්ධගොස්තනාඃ.	

638

	අර්ධහාරෝ මානවක	
එකාවැල. 1	එකාවල්‍යෙ (කයෂ්ටිකා),	A single string
සත්විසිඇටක් ඇත්තේ.	(සෛව) නක්ෂත්‍රමාලා (සත්‍යාත්	One containing 27 pearls
	සප්තවිංශති මෞක්තිකෛඃ).	

639

අත් වලල්ල. 4	ආවාපකඃ පාරිහාර්‍යඃ	A bracelet
	කටකෙ වලයෙ (සත්‍රියාම්),	
බාහුවලය. 2	කෙයූර මඞ්ගදං (තුල්‍යෙ)	Ornament of the arm
මුදුව. 2	අඞ්ගුලීයකා මුද්‍රිමිකා.	A finger ring

640

එම අකුරු සහිතවුවා. 1	(සාක්ෂර) ඞ්ගුලිමුද්‍රා (සා)	A seal ring
හස්තාභරණය. 2	කඩකණං කරභූෂණම්,	Ornament of the wrist
මෙවුල්දම. 5	(සත්‍රිකව්‍යාං) මේඛලා කාඤ්චි	A woman's girdle
	සප්තකී රසනා (තථා).	

641

	(කලීබෙ) සාරසනං (වාථ)	
හවඩි ආදිය. 1	(පුංසකව්‍යාං)ශ්‍රෝණිබන්ධනං (ත්‍රිෂු),	A man's belt
පාසලඹ. 6	පාදඞ්ගදං තුලාකොටිර්	Ornament of the feet
	මඤ්ජීරෝ නූපුරෝ (සත්‍රියාම්).	

642

	නංඝනාඃ පාදකටකාඃ	
රහුවැල. 2	කිඞ්කිණී ක්ෂුද්‍රඝණ්ටිකා,	Bells or tinkling ornaments
වස්ත්‍රාභරණ 1.	(ක්වත්පල ක්‍රිමිරෝමාණි)	Materials of cloth
	වස්ත්‍රයොනි (දීඝත්‍රිෂු).	

643

කොමුපිළි.	1	වාල්කං (ක්ෂෞමාදි)	Made of bark.
කපුපිළි.	3	පාලං (තූ)	Made of cotton.
		කාර්පාසං බාදරං (චතත්),	
පටපිළි.	1	කෞශෙයං (කෘමිකොශොත්ථං)	Silver.
රෙමු පිළි	1	රාඞ්කවං (මෘගරොමජම්).	Woolen.

644

කොසේදුඅඵත්පිළි.	4	අනාහතං නිෂ්ප්‍රවාණි ත්නත්‍රකං (ව) නවාම්බරම්,	New and unbleached cloth.
සේදු පිළි යුගල.	4	(තත්‍සාහදු) දශමනීයං (යඞ්ඛෞතයොජීසත්‍රයොර්යුගම්)	A pair of bleached cloths.

645

සේදු පටපිළි	2	පත්‍රොණ්ණං ධෞතකෞශෙයං	Bleached silk.
මාහැගි පිළි.	2	බහුමූල්‍යං මහාධනම්,	Anything precious.
දුහුල් පිළි.	2	ක්ෂෞමං දුකූලං (සහාදෙවතු)	Wove silk.
පෙරවගන්පිළි.	2	නිර්තං ප්‍රාවෘතං (ත්‍රිෂු).	A veil or mantle.

646

දුවල්ල.	2	(සත්‍රියාංබහුත්වෙවත්‍රස්‍ය) දශාඃ (සහු)ජීසතයොඃ(ර්වයොඃ),	Ends of a cloth.
දික්ඛව.	3	දෛඝ්‍යීමායාම ආරොහඃ*	Length.
පළල්ඛව.	2	පරිණාහො විසාලතා.	Width.

647

මහලු පිළි.	2	පටචීවරං ජීණීවසත්‍රං	Old cloth.
කිලිටි පිළි.	2	(සමේෂ) නකත්තක කර්පෙෂ,	Dirty or tattered cloth.
සාමාන්‍ය පිළි	6	වසත්‍රමාචහ්‍යාදකං වාඝ- *ශෙවලං වසත ම්ංශුකම්.	Cloth.

648

මනාපිළි.	2	සුවෙලකඃ පලොඃ(සත්‍රිසහා)-	Fine cloth.
දළ පිළි.	2	ඛරරූඃ සථූලශාටකඃ,	Coarse cloth.
වහණතරාව.	2	නිවොලඃ ප්‍රවෘද්දපටඃ	A cover or wrapper
පලඟ.	2	(සමේෂ) රල්ලකකම්බලෙෂ.	A blanket.

649

යටහඳනා පිළි.	4	අන්තරීයොප සංඛ්‍යාත පරිධානාන්‍යධොංශුකෙ,	Lower garment.
මතුහඳනා පිළි.	6	(වෙෂ) ප්‍රාවාත්තරොරුසඞ්ඛෂ (සමේෂ) වෘහතිකා (තථා).	Upper garment.

* ආහාහ=ඉනිව. ළවල=මිහිව.

650

චෝලිය.	2	සංව්‍යාන මුත්තරියං (ව) චොලඃ කූර්‍පාසකොඃ(සත්‍රියාම්),	A bodice.
පොරෝණය.	1	නීශාරඃ (සාමාන්‍යප්‍රාවරණෙ භිමානීලනිවාරණෙ).	A warm cloak.

651

ඔහොරිය.	1	අධොරුකං වරස්ත්‍රීණාං සෘවව)ණඩාතක (මංශුකම්),	A petticoat.
පාඅගදක්වා වැවෙන පිළී.	1	(සාමාන්‍යස්ත්‍රීණාං) ප්‍රපදීනං (සත්‍ප්‍රාපෙනාත්‍යාප්‍රපදංශියත්).	A dress reaching to the feet.

652

විසන.	2	(අස්ත්‍රී) විතාන මුල්ලොවොදූෂ්‍යං (ද්‍යූං වස්ත්‍රවෙශ්මනි)	An awning. A tent.
ඉවිණේ.	1	ප්‍රතිසීරඃ *ජවනිකා	A screen or wall of cloth.
තිරය.	3	(සාමාන්) තිරස්කරණී (වසා).	

653

සිරුරපෙහෙසක්‍රියා.	2	පරිකර්මාඞ්ග සාසකාරඃ	Embellishment of person.
එමක්‍රියාඕත්‍රය.	3	(සාමාන්) මාර්ජිමාර්ජිනා මෘජා,	Cleaning of it.
ඇඟඉලීම.	2	උද්වර්තනොත්සාදනොඃ (වෙ සමෙ) ආපලාව ආපලවඃ.	Cleaning with perfumes.
නෑම.	3		Bathing.

654

සස්නානං

ඇඟසුවඳගෑම.	3	වර්‍ය (තු) වාර්ත්තිකාඃ සථාසකොඃ (ථ)	Perfuming.
ගඳවිශෙෂය නැවත වැඩීම.	2	ප්‍රබොධනම්, අනුබොධඃ	Reviving a fragrancy.
ගෑණුන් කොපුල්ආද්‍යෙසි කස්තූරු ඇඳින්කළ සිතුවම.	2	පත්‍රලෙඛා පත්‍රාඞ්ගුලි (රිමෙසමෙ).	Painting the person.

655

නළලතිලකඃව	4	කමාලපත්‍ර තිලක චිත්‍රකානි විශෙෂකම්, (ච්තීයං චතුර්‍යංව නාසත්‍රියා මථ)	A circle on the forehead.
කොකුම්	1i	කුඞ්කුමම්.	Saffron.

656

කාශ්මීරජන්මා 'ගනිශිඛං
වරං වාහ්ලීක පීතනෙ,
රක්ත ශඞ්කොව පිශුනං
ධීරලොහිත වන්දනම්.

* යමනිකා=ඉතිව.

		657	
ලාඛඩ.	6	ලාක්ෂා රක්ෂා ජතු (කලිඹෙ) යාබෝ'ලක්තා ද්‍රුමාමයඃ,	Sealing wax.
කරාබු.	3	ලවඞ්ගං දෙවකුසුමං ශ්‍රී සඤ්ඤ (මථ)	Cloves.
කසාවන්අගිල්.	3	ජායකම්.	A yellow fragrant wood.
		658	
අගිල්.	6	කාලීයකං (ව) කාලානුසාරයී (වාථ) සමාඛ්‍යකම්, වංශිකා 'ගුරුරාජාර්හී ලොහංක්‍රිම්ජජොඞ්ගකම්.	A gallocham.
		659	
කළු අගිල්.	2	කාලාගුර්ගුරුඃ	A black kind.
සමන්පුප්සේ සුවඳැති අගිල්.	1	(සාමානතන්) මඞ්ගල්‍ය (මල්ලිගන්ධියත්),	A very fragrant sort.
ධූම්මල.	5	යක්ෂධූපඃ සර්ජරසෝ 'රාලසර්ජරසඃ (වපි).	Resin.
		660	
කලපිත ධූපය.	4	බහුරූපෝ (පාථ) වෘක-ධූපකෘත්‍රිමධූපකෝ,	Compounded perfume.
තුරුක්තෙල්.	4	තුරුෂ්කඃ පිණ්ඩකඃ සිහ්ලා* යාවනෝ (පාථ)	Incense.
සිරිවටු.	5	පායසඃ.	Plant, *sida cordifolia.*
		661	
කසතුරු.	3	ශ්‍රීවාසෝ වෘකධූපෝ '(පි) ශ්‍රීවේෂ්ට සරලද්‍රවෝ, මෘගනාභිර්මෘගමදඃ කස්තූරී (වාථ)	Musk.
කකුල්.	3	කෝලකම්.	Bdellium.
		662	
කප්පුරු.	5	*කර්කෝලකං කොශඵලං (අථ) කර්පූර (මස්ත්‍රියාම්), ඝනසාරශිවඤ්ච(සඤ්ඤඃ, සිතාභ්‍රෝ හිමවාලුකා.	Camphor.

* සිලඤ=ඉතිව. *කර්තෘකෝකාලඞ්කිති ව.

		663	
සඳුන්.	4	ගන්ධසාරෝ මලයජෝ භද්‍රශ්‍රීඛණ්ඩනෝ (සත්‍රියාම්),	Sandal wood.
එහි භෙද.		තෛලපර්ණිකගොශීර්ෂේ හරිචන්දන (මධ්‍යනියාම්).	Varieties of sandal wood.
		664	
රත්සඳුන්.	5	තිලපර්ණිකී (තූ) පත්‍රාඞ්ගං රඤ්ජනං රක්තචන්දනම්, කුචන්දනං (චාථ)	ජාතී-	Red sanders.
වසවාසි සාදික්කා.	2	කොශජාතීඵලේ (සමේ).	Mace.
		665	
සුවඳසුණු.	1	(කර්පූර*ගුරු කඝතුරී කක්කෝලේ) සීඝ්‍රකදීවඃ,	Perfumed paste.
විලවුන්.	4	ගාත්‍රානුලේපනීවර්ත්ති- ර්ණීකං (ඝ්‍යා) දව්ලේපකම්.	Perfume for the person.
		666	
සුවඳකළවන්සුණු.	2	චූර්ණානි වාසයෝගාඃ (ඝ්‍යර්)	Powder.
සුවඳකෑවුදුණ.	2	භාවිතං වාසිතං (ත්‍රිෂු),	Perfumed.
සුවඳකෑවිම.	1	(ඝංඝකාරෝ ගන්ධමාල්‍යාද්‍යෛ- සීඃ ඝ්‍යාත්ත) දධිවාසනම්.	Adjusting with perfumes.
		667	
මුදුන්මල්කඩ.	3	මාල්‍යං මාලාඝ්‍රජෞ (ඉඨීනි)	A Chaplet.
කෙස්සිගැවසුමල්.	1	(කෙශමධ්‍යෙතූ) ගර්භකඃ,	One worn in the hair.
සිළුසි එල්ලෙන මල්.	1	ප්‍රත්‍රඝ්‍රටකං (ශිඛාලම්බි)	One suspended from the middle lock.
කලලෙහි බැඳි මල්.	1	(පුරොභාඝසනං) ලලාමකම්.	One falling over the forehead.
		668	
ගලින් ඉදුරා එල්ලෙන මල්.	1	ප්‍රාලම්බ (ඃප්‍රලම්බිඝ්‍යාත් කණ්ඨා)	One hung round the neck.
උරෙහි සරස බැඳි මල්.	1	දෞකක්ෂකං (තූතත්), (ඝතනිසීක්ක්ෂිපනඉරසි)	One worn as a scarf.
හිරුළැබැඳි මල්.	2	(ශිඛාඝ්‍වා) පීඩශෙඛරෞ.	One tied on the crown.
		669	
පත්‍රාදි විභාගය.	2	රචනා (ඝ්‍යා) භපරිඝ්‍වඳ*	Decoration of hair
රචනාව පිරුණුබව	2	ආභොගඃ පරිපූර්ණතා,	Completion.
කොට්ටේ.	2	උපධානං (තූ) පවර්හඃ	A pillow.
ඇඳනය.	3	ශය්‍යාඝාං ශයනීය (වත්).	A bedstead.

* අගරුරිතාව.* පරිඝ්‍වඳ ඉතිව.

		670	
		ශයනං	
ඇඳ.	4	මඤ්චපල්ලඞ්කෝ ඛට්වයා (සමාඃ),	A bed.
පන්දුව.	2	ගෙණ්ඩුකඃ කන්දුකෝ	A ball to play with.
පහන.	2	දීපඃ ප්‍රදීපඃ	A lamp.
අස්න.	2	පීඨමාසනම්.	A chair.
		671	
කරඬුව.	2	සමුද්ගකඃ සම්පුටකඃ	A casket.
කෙලමලාව.	2	ප්‍රතිග්‍රාහඃ පතද්ග්‍රහඃ,	A spitting pot.
පණාව.	2	ප්‍රසාධනී කඞ්කතිකා	A comb.
වත්සුණු.	2	පිෂ්ටාඃ පටවාසකාඃ.	Perfumed powder.
		672	
කැඩපත.	3	දර්ශෙ මුකුරාදර්ශෝ	A mirror.
විජිනිපත.	2	ව්‍යජනං තාලවෘන්තකම්.	A fan.

ඉති මනුෂ්‍යවර්ගඃ.

බ්‍රහ්මවර්ගඃ XVII.

		673	
කුලය.	9	සන්තතිර්ගෝත්‍රජන්ම කුලාන්‍ය'භිජනා'ඛ්වයෙෂු, වංශෝ'ඛ්වායඃ සන්තානෝ	Race or lineage.
ඉවිකුලය.		වර්ණාඃ (ස්ත්‍රුර්බ්‍රාහ්මණාදයඃ). [1]	Tribes.
		674	
රජකුලවූයේ.	2	රාජර්ෂිර්ජි රාජවංශ්‍යෝ	Sprung from a royal house.
කුලෙහි උපන්නේ.	2	ජ්‍යෝ (ස්ත්‍රී) කුලසම්භවඃ,	Sprung from any family.
මහකුල ඇත්තේ.	6	මහාකුල කුලීනාර්‍ය සභ්‍ය සජ්ජන සාධවඃ.	Of honourable parentage.
		675	
බ්‍රහ්මචර්‍යාදි සතරදෙනා.		බ්‍රහ්මචාරී ගෘහීවාන-ප්‍රසෙප්තා භික්ෂු (ශ්චතුෂ්ටයෙ),	The four orders.
අසපුව.		ආශ්‍රමෝ '(ස්ත්‍රී)	An order or religious state.
බමුණෝ.	6	ජන්මභූදෙව වාඩවඃ.	A man of sacerdotal tribe.
		676	
ෂඩ්සය දන්නේ.	1	විප්‍ර (ශ්ච) බ්‍රාහ්මණෝ'(සෙෂ)[ෂට්කර්‍මා (ඨාශාදිභිර්‍යුක්තඃ),	One practising the six allowed acts.
පණ්ඩිතයෝ.	22	විද්වාන්විපශ්චිදෙදුෂ්ඨඃ, සන් සුධීඃ කොවිදෙ බුධඃ.	Wise.

1 විප්‍ර ක්ෂත්‍රිය විට් ශූද්‍රඃ-ශ්චාතුර්ණ්ණ්‍යම්හිසමෘතම්.

677

ධීරො මනීෂි ඥඃ ප්‍රාඥඃ
සඛ්‍යාවාණ් පණ්ඩිතඃ කවිඃ,
ධීමාන් සූරිඃ කෘතී කෘෂ්ටි-
ලීඛවඛෙෂී විචක්ෂණඃ.

678

දූරදර්ශී දීඝීදර්ශී

වේද හදරන්නේ.	2	ශ්‍රොත්‍රියඃ ඡාන්දසෙ (සමෙ), [1]	A priest conversant with scripture
වේදඋගන් වන්නේ.	2	උපාධ්‍යායොඃධ්‍යාපකො (ථ)	A teacher.
ක්‍රතුඃ චාරී.	1	(සත්‍යානග්නිෂෙකාදිකඃ)දඟුරුඃ.	A spiritual parent.

679

වේද තෝරන්නේ	2	(මන්ත්‍රවිත්‍යාඛ්‍යාකඃ)දෘවාග්‍යී	An instructor in holy writ.
යාගඝඃ මී.	3	(ආදෙඝවාඛධරෙ) ව්‍රතී,	An employer of priests.
එම ඍත්විජාන යෙකි.	1	යඝවා (ව) යජමාන (ශව) (ඝ සොමවති) දීක්ෂිතඃ.	The same for peculiarities.

680

යාගසිලිවූඝේ.	2	ඉජ්‍යාශීලොඃ යාගයූකඃ	One who frequently sacrifices.
ක්‍රමයෙන් යාග කරන්නේ.	1	යජවා (තුවිධිනෙෂ්ටවාන්),	One who sacrifices in due form.
බ්‍රහස්පති යාගය කරන්නේ.	1	(සගීර්පතීෂ්ටඃ්‍යා) සඪපතිඃ	—Who does so in a certain form.
ඍත්විජානය කරන්නේ.	2	සොමපීති (තු) සොමපඃ.	—Who has drunk the juice of acid asclepias.

681

විඝවප්‍රදදියාගය කෙළේ.	1	සර්වෙදඃ (සයෙතෙසෙවා) (යාගඃසර්ඝවදඤ්ඡිණඃ),	—Who has bestowed all his wealth.
සර්වෙදඝදළේ.	1	අනූචානඃ (ප්‍රවචනෙ) සාඞ්ගෙඝධීතී	—Who is completely learned.
ගුරුන්ගෙන් අනුඥාලද්දේ.	1	(ගුරොසනුඃයඃ).	—Who has taken leave of his preceptor.

682

යාගයට සැරසුනේ.	1	(ලබ්ධානුඥඃ) සමාවෘතඃ සුත්‍යා (ඪතිඝෙකෘතෙ),	—Who has made ablutions.
ශෝලඝා.	3	ඥාත්‍රානෙතවාසිනෙඝ ශිෂ්‍යෙ	
වෙදරම්භඅන්නේ.	2	ශෛක්ෂඃ ප්‍රාථමකල්පිකඃ.	A pupil.

683

එක්ව වෙද උගන්නේ.	1	(එකබ්‍රහ්මාව්‍රතාචාරු මිථඃ) සබ්‍රහ්මචාරිණඃ,	Novices.
එක ගුරුඝු අනවැස්සෝ.	2	සනීඪ්‍යා (ශෙව) කගුරව-	Fellow students.
ගිනිදෙවියා පුදන්නේ.	1	(ශ්‍රිතවානග්නි) මඟනිවිත්.	A worshipper of fire.

---

* 1 මීමාංසකො ජෙමිනීයෙ-වෙදඃනිත්‍ය බ්‍රහ්මවාදිනී
වෛශෙෂිකෙඝඃයදෙඉලූක්‍යඃ-සෞගතඃසූත්‍රාත්‍යවාදිනී,
නෛයායිකඝඊඝඃපාදඃ-ඝ්‍යාත්‍යාත්‍යාවාදික ආර්හඃ,
මාර්හාලෞඛාඃයනිඝෙඃ-සතඝාඃයෙඝඃඛ්‍යකාපිලෞ-බෙඃ.

		684	
උපදෙස්පරම්පරාව.	2	(පාරම්පර්‍යෝපදෙශඃ) දෛතිහ්‍යම්තිහා (ව්‍යයම්),	Traditional instruction.
පළමු නුවණ.	1	උපඥ (ඥානමාද්‍යං ස්‍යාජ්	Untaught knowledge
උපායවත් ආරම්භය.	1	ඥාවාරම්භ) උපක්‍රමඃ.	Deliberate commencement.
		685	
යාගය	7	යඥඃ සවෝ ‘ධ්වරෝ යාගඃ සප්තතන්තුර්මඛඃ ක්‍රතුඃ,	A sacrifice.
මහායාග.		(ප්‍රාක්ඝොමශ්වාතිථිනාං සපර්‍යා තර්පණං බලිඃ.	The great sacraments.
		686	
සභාව.	9	එතෙ පඤ්ච) මහා යඥ (බ්‍රහ්මයඥාදි නාමකාඃ), සමජ්‍යා පරිෂදෝෂසී සභා සමිති සංසදඃ.	An assembly.
		687	
එහි වෙශෙසක්.	1	අග්‍රෙපානී (කාලිඛ) මාසථානං (ස්ත්‍රීනපුංසකයෝඃ) සදඃ, ප්‍රාගවංශඃ (ප්‍රාගහර්ගේහාත්)	A room in front of the offerings.
යාගශාලාවන්නෝ.	1	සදස්‍යා විධිදර්ශිනඃ.	By standers.
		688	
සභික ජනයෝ.	4	සභාසදඃ සභාස්ථාරඃ සභ්‍යාඃ සාමාජිකා (ශ්වතෙ),	Members of the assembly.
යජුර්වේදය දන්නේ.		අධ්වර්‍යූදහානඃ හොතාරෝ (යජුඃ සාමර්ග්වේදඃ ක්‍රමාත්).	Reciters of the prayers.
		689	
යාගකරුවෝ.	2	(ආග්නීධ්‍රාද්‍යා ඛත්වොර්‍යඃ) ඍත්විජෝ යාජකා (ශ්වතෙ),	Officiating priest.
යාගය කැටුබීම.	1	වෙදිඃ (පරිෂ්කෘතාභූමිඃ	The altar.
හොතාපිණිස කැටු බීම.	2	සමෙ) සථණ්ඩිල වත්තිරෙ.	Sacrificial ground.
		690	
යූපවලස.	2	වෂාලෝ යූපකටකඃ	A ring on the post.
යාගබිමවැට.	1	කුම්බා (ස්‍රුගාහතා වෘතිඃ),	An enclosure.
යාගටැම්අග.	2	යූපාග්‍රං තම්	Top of the post.
ගිනිගානලිස.	1	(නිර්මථ්‍ය දරුණීභ්‍යාං) රණී (ර්වයොඃ)	Wood for lighting a fire.
		691	
අගනිවිශෙෂ.		දක්ෂිණාග්නි ර්ගාර්හපත්‍යා හවනීයෙෂ (ත්‍රයොග්නයඃ,	Sorts of fire.
තුන්ගින්න.	1	අග්නිත්‍රයම්දං) ත්‍රෙතා	Three sorts of sacred fire.
පිළියෙලකළගින්න.	1	ප්‍රණීතඃ (සංස්කෘතොග්නිඃ).	The fire consecrated by prayers.

692

යාගාග්නියෙකි යාගකරන්නේ.	}	සමූහ්‍යඃ පරිචාය්‍යොප-චාය්‍යඃ (වහ්නෙඃප්‍රයොගිණඃ),	Sacrificial fire.
දක්ෂිණාග්නි විශෙෂයක්.	1	යො ගාහීපත්‍යාදනීය දක්ෂිණාග්නිඃ ප්‍රණීයතෙ.	Sort of sacred fire.

693

අග්නිභාෂ්‍යාව.	3	(තස්මින්) නාභාය්‍යෝ (ඵා) ‘හ්නායී	The wife of fire.
ගිනිදල්වනකල කියන වේදය.	2	සවාහා (ච) හුත හ්‍රක්ප්‍රියා, (සෘක්) සාමධෙනී ධාය්‍යා (ච් - යා සාය්‍යාදග්නිඃසම්බ්‍රතෙ).	Prayer uttered to excite fire.

694

ගායත්‍ර්‍යාදිය.	1	(ගායත්‍රිප්‍රමුඛං) ඡන්දෙ	Metre.
දෙවියන් පිණිස පිසූ ආහාරාදිය.	1	(හව්‍යපාකෙ) චරුඃ (පුමාන්,	A prepared oblation for the gods.
ඕදෙනකිරි.	1	ආමික්ෂා (සාශෘතොෂෙණයා ක්ෂීරෙ සාය්‍යාදධියොගතඃ).	Curd of two milk whey.

695

සම්විජිනිය.	1	*ධවිත්‍රං (ව්‍යජනංතඤ්ච-ද්‍රුචිතං මෘග චර්මණා),	A leather fan.
දි සහිත ගිතෙල්.	1	පෘෂදාජ්‍යං (සදධ්‍යාජ්‍යෙ)	Oblation of butter and curds.
කිරිඔන්.	2	පරමාන්නං (තු) පාය්‍යසම්.	—Of rice milk.

696

දේව පිතෘන්ගේ බත්.	2	හව්‍ය කව්‍යෙ (දෙව්‍යපිත්‍ර්‍යෙ අන්නෙ)	Food of the gods and manes.
භාජනය.	1	පාත්‍රං (ස්‍රුවාදිකම්)	A vase or vessel.
එකිහෙද.		ධ්‍රුවොපභෘජුහූ (නීතු) ස්‍රුවොඃ (භෙදඃ) ස්‍රුචඃ (ස්ත්‍රියඃ).	Various sorts.

697

මනුවම්‍යරූගොනා.	1	උපාකෘතඃ (පශුරසෞ යොඃභිමන්ත්‍රය ක්‍රතෞහතඃ),	A victim.
යාගපිණිස පසුමරනය.	3	පරමපරාකං ශමනං ප්‍රොක්ෂණං (ච වධාඵකම්).	Immolation.

698

යාගපිණිස මරණලද්දේ.	3	(වාව්‍යලිඛඃ) ප්‍රමිතොප සමපන්නප්‍රොක්ෂිතඃ (හතෙ),	Slain or immolated.
හෝමකටයුතුදෙය.	2	සාන්නාය්‍යං හවිර (ගෙනෞතු)	An intended oblation.
ගින්නෙහිපිදූදු.	2	හුතං ත්‍රිෂු) වෂට්කෘතම්.	Burnt as a sacrifice.

* ධ්‍රුවිත්‍රං=ඇතැම්.

699

යාග විශේෂ.	1	(දීක්ෂානෙතා) වහෘතෝ (යඥසන්තතකර්මාභිහෘතු)	Supplemental sacrifice.
යාගාදියට සුදුස්ස.	1	යඥියම්,	Suitable to a sacrifice.
යාග ක්‍රියාව.	1	(නිෂ්පාදනක්‍රතුර්‍යාමේ)ෂ්ටං	An act of sacrifice.
පුණ්‍යකර්මණ්‍යාදි කෑමේ.	1	පූතං (ඛාතාදි කර්මණි).	Of pious liberality.

700

යාගශේෂ භුක්තශේෂය.	1	අමෘතං විඝසෝ (යඥශේෂභෝජනශේෂයෝඃ),	Remains of a sacrifice.
ත්‍යාගය හෙවත් දානය.	13	ත්‍යාගෝ විහාපිතං දාන මුත්සර්ජන විසර්ජනෙ.	Gift.

701

විශ්‍රාණනං විතරණං
සර්ජනං ප්‍රතිපාදනම්,
ප්‍රාදෙශනං නිර්වපණ
මුපවර්ජන මංහතිඃ.

702

මළවුන්නිසා එදවස දෙන දැය	1	(මෘතාර්ථං නදඥෙදනං නිර්වප්‍යා)දෞර්ධ්වදෙහිකම්,	Obsequies of a deceased person.
මළ පියන්නිසා දෙන්නේ.	2	පිතෘදානං නිවාපඃ (සඃ)-	Gift in honour of the deceased
එම ශාස්ත්‍රයෙන් දෙන්නේ.	1	චාන්ද්‍රාබං (තතඤ්ච ශාස්ත්‍රතඃ).	Funeral repast.

703

මසින්මස දෙන දන්.	2	අබ්ධාහාර්‍යං මාසිකෙ ('ංශෝ-	Monthly obsequies.
දිනයාගේ අට වෙනි භාගය.	1	'ෂ්ටමෝ භාගඃ) කුතපෝ (නපුංසකේ)	Eighth hour of the day.
සෙවීම.	4	පර්යේෂණා පරිෂ්ඨි (ඉව)- ඛෙෂණා (ව) ගවේෂණා.	Research.

704

ප්‍රාර්ථනාව.	2	සති (සප්ත) ඛ්‍යෙෂණා	Request or solicitation.
ඉල්ලීම.	4	යාචඤ්ඤා	Asking or begging.
පිදිය යුත්ත.	1	'නිෂ්පාදනීයවිධානා'ර්පණා, (ෂ'ර්පතුර්නිෂ්ඨව)'ඝ්‍ය (මර්‍ඝාර්ථේ)	A respectful oblation.
පාදෝනා පැන්.	1	පාද්‍යං (පාදඤ්ච මාරිණි).	Water or ablution of the feet.

705

අමුත්තන්ට සුදුස්ස.	1	(ක්‍රමාදූ) තිථ්‍යාතිථෙයෙ (අතිථ්‍යර්‍ථෙත්‍ර සාධුනි),	Proper for a guest.
අමුත්තා.	3	(ස්‍යාදූ) වෙශික ආගන්තු රර්තිකි (නීගෘහාගතෙ).	A guest.

706

පිදීම.	6	පූජනමස්‍යා 'පචිතිඃ සපර්‍යා'ර්හණාඃ (සමාඃ),	Worship.
ගුරුආදීන්ට කීකරුබව.	4	වරිවස්‍යා (තු) ශුශ්‍රූෂා පරිචර්‍යා පර්‍යු) පාසනම්.	Service

707

භික්ෂාදිය පිණිස ඇවිදීම.	3	චර්‍යා 'චාර්‍යා පර්‍යටනං	Roaming.
ඉරියව්.	1	චර්‍යා (තච්ඡීලපර්‍යටස්ථිතිඃ),	Perseverance in austcrities.
ආචමනය.	2	උපස්පර්‍ශී (ෂ්ඨා) චමන	Sipping.
මුවෙන් නොබිණීම.	2	(මඨ) මෞන මහාභිණම්.[1]	Silence.

708

පිළිවෙල.	5	ආනුපූර්ව් (ස්ත්‍රියාංවා) වෘතපරිපාටී අනුක්‍රමඃ,	Order.
අනපසුකිරීම.	3	පර්‍යය (ශවා)'නිපාත (සතු) (ස්‍යාත්) පර්‍යය උපාත්‍යයඃ.	Neglect.

709

පුණ්‍යය.	2	නියමෝ ව්‍රත (මස්ත්‍රීත-චෙෝපවාසාදි) පුණ්‍යකම්,	Meritorious act.
උපවාසය.	2	ඔෞපවස්‍යං (තු) පවාසෝ	A fast.
විවේකය.	2	විවෙකඃ පෘථග්භාවතා.	Discrimination.

710

ශුඛබව.	2	(ස්‍යා දබ්‍රහ්මවච්සං වෘත්තා-ඛ්‍යයනර්ධි (රථාඤ්ජලිඃ, පාඨෙ) බ්‍රහ්මාඤ්ජලිඃ (පාඨෙ විපලුෂ්ණෝ) බ්‍රහ්මබින්දවඃ.	Holiness.
ඇඳිලිහා වේද යන්ගේ මිශ්‍රය.	1		Joining both hands while reading the Vedas.
වේදපාඨයෙහි ඉසෙන කෙල බින්දු.	1		Sanctified saliva.

711

බ්‍රහ්මාසනය.	1	(ඛ්‍යානයොගාසනෙ) බ්‍රහ්මා-'සනං	A holy posture.
වේදවිධිය.	3	කල්පෙ විධි ක්‍රමෙෂ	A sacred precept.
ප්‍රධාන විධිය.	1	මුඛ්‍යඃ (ස්‍යාතප්‍රථමඃ කල්පෝ 'නු කල්ප (සතු තතෝ'ධමඃ).	A chief injunction.
දෙවන විධිය.	1		A secondary one.

712

විධිවුලෙස වේදය හැදෑරීම.	1	(සංසකාර පූර්‍වග්‍රහණං ස්‍යා) දුපාකරණං (ශ්‍රුතෙඃ),	Holy study.
වැඳීම.	2	(සමෙතු) පාදග්‍රහණ මභිවාදන (මිත්‍යුභෙ).	Obeisance.

1 ප්‍රවෙතසශවාදිකෙභිඃ- ස්‍යාදෙතම්ත්‍රාවරුණීශවයඃ
වාලම්කශවාථ ගාඩෙයෙඃ- විශවාමිත්‍රශව කෞශිකඃ
ව්‍යාමෝ දෙවපායනං පාරා- ශර්‍යඃ සත්‍යවතීසුතඃ=බෝ.

		713	
මහණහු	5	භික්ෂුඃ පරිව්‍රාට් කෂෛණීඃ පාරුශය්‍යඃ (පි) මසකරි,	A mendicant.
තාවිසා.	3	තපසවී තාපසඃ පාරිකාඞ්ක්ෂී	An ascetic.
මෙහෙණිත්තේ.	2	වාවංයමෝ මුනිඃ.	A holy sage.
		714	
දැඩුනේ.	2	තපඃකෙලෂසහෝ දැන්තෝ	Patient of austerity.
බඹසරවස්ඇත්තෝ	2	වර්ණිඞ්නෝ බ්‍රහ්මචාරිණඃ,	Religious students.
රැසිහු.	2	ඍෂයඃ සත්‍යවචසඃ	Saints.
වුතපිණිසනැයේ.	2	සනාතක(සබා)*පලවව්‍රති.	An initiated house holder.
		715	
ඉඳුරන් දිනුවෝ.	3	(යෙ) නිජිතෙන්ද්‍රියග්‍රාමා යතීනෝ යතය (ශවතෙ),	Sages with subdued senses.
වුතපිණිසු පිළ හෝනේ.	2	(ඃ සථණ්ඩිලෙ වුතවශාච් ජේතෙ) සථණ්ඩිලශායය (සෙ).	One who sleeps on the bare ground.
		716	
		සථාණ්ඩිල (ශවාථ)	
රාගාදි රහිනවූයේ.	2	විරජසනමසඃ (සූර්) වයාතිගාඃ	Men perfectly virtuous
පවිත්‍රවූයේ.	3	පවිත්‍රඃ ප්‍රයතඃ පූතඃ	A purified person.
යානූපාසණ්ඩයෝ.	2	පාසණ්ඩාඃ සඡීලිඞගිනඃ.	Heretics and impositors.
		717	
තවුස් සැරයටිය.	1	(පාලාසොදණ්ඩ) ආෂාණෙඩා	A student's staff.
එම උණගසින් කෙළේ.	1	(මුතෙ) රාමඃ (සතුවෙණවඃ),	One cut from a bamboo.
කමණ්ඩලාව.	2	(අසත්‍රී) කමණ්ඩලුඃ කුණ්ඩී	His water pot.
තවුස් අස්න	1	(වුතිනාමාසනං) වෘෂී.	His cushion.
		718	
මුව ඇදින්නේ සම		අජිනං චර්ම කෘතනිඃ (සත්‍රී)	A hide used by him
භික්ෂාසමූහය.	1	භෛක්ෂං (භික්ෂාකදම්බකම්)	Ageregate of alms.
වේදභ්‍යාස කිරීම.	2	සවාධ්‍යායඃ (සුආජ්) ජපඃ	Reading or muttering of prayers.
සෝමපානය.	3	සුත්‍යා	Religious bathing.
		'භිෂවඃ සවනං (වසා).	

* ආපලුතඃ=බෙ.

		719	
පවිනසන් ජපය.	1	(සලෛන සාම පධවංසි ජප්‍යං ත්‍රිෂව) 'සමිඛිණම්'	An expiatory prayer
දෙපසළොස් වක්හි යාග.	}	දර්ශ (ශව) පෞර්ණමාස (ශව යාගෙහ පඤ්චානතයෝඃ පෘථක්).	Half monthly sacrifice.
		720	
යාවජීවයෙන් කරණ අසෙන ආදිය.	1	(ශරීරසාධනාපෙක්ෂං නිත්‍යං යත්කර්මතදය) මඃ,	A perpetual duty.
කැමයෙන්.	1	නිඝම (සතුසඝතුකාමී නිත්‍යමාඝනතු සාධනම්).[1]	A voluntary one.
		721	
දකුණතට යවින් ලූ ජපහුය.	1	උපවීතං (යඥසූත්‍රං ප්‍රොඛතෙ දක්ෂිණෙ කරෙ),	The cord passed over the left shoulder.
එම වමතටයවින් ලූයේ	1	ප්‍රාචීනාවීත (මන්‍යසම්)	Over the right shoulder.
ගෙලෙකිලූයේ.	1	නිවීතං (කණ්ඨලම්බිතම්).	Suspended over the neck.
		722	
අඟිලිඅග.	1	(අඞ්ගුල්‍යග්‍රෙ තීර්ථං) දෙවං	Part of the hand sacred to the gods
සුලඟිදි වෙදහිලි අතර.	1	(සවලාඞ්ගුලෙල්‍යාර්මූලෙ) කායම්	Part of the head sacred to the creator.
මෙඅඟිලිමුල.	1	(මඞ්ගෙඞ්ගුෂ්ඨාඞ්ගුලෙත්‍යඃ) පෙත්‍ර	—to the manes.
මෙහපටඅතිලි දබරඅතිලි අතර	1	(මූලෙහ්‍යඞ්ගුෂ්ඨස්‍ය) බ්‍රාහම්‍යම්.	—to the Vedas.
		723	
බ්‍රහමබව.	3	(ස්‍යාදබ්‍ර)හමභූයං බ්‍රහමත්වං බ්‍රහමසායුජ්‍ය (මිත්‍යපි),	Deified state.
දේවබව.	1	දෙවභූයා (දිනං තදවත්)	Inferior deification
තපස් විශෙෂ.	1	කෘච්ඡ්‍රං (සානතපනාදිකම්).	Penance.
		724	
තපස් පිණිස නොකෑම.	1	(සාන්‍යාසවත්‍ය නයතෙ ප්‍රුමාන්) ප්‍රායොඃ (ථ)	Fasting to die.
ගිනිදෙවියාපිදීම කැරගියේ.	2	විරහා තෂ්ඨාග්නිඃ	One who has left his sacred fire.
කුහකබව.	1	කුහනා (ලොභා-නාම්නෙත්‍යශ්මාපථ කල්පනා).	Hypocrisy.

1 ක්ෂෞරංතු භද්‍රාකරණං මුණ්ඩනං වපනං ත්‍රිසු=බබා.

		725	
සංස්කාරහීනස්ත්‍රියේ.	2	ම්‍රාත්‍යඃ සංස්කාරහිතං (සත්‍යා)-	An uninitiated person.
වේදප්‍රඝ්‍රණසෝළේ.	1	දසවාඩ්‍යායෝ නිරාකෘතිඃ,	One who has not duly read the Vedas
දිවිපිණිය තපස් රක්නේ.	2	ධර්ම්මධ්වජී ලිඞ්ගවෘත්තී	A hypocrite.
බුන්වත් ඇත්තේ.	2	රවකීර්ණී ක්ෂණවෘතඃ.	A violator of his vow.
		726	
වීසඤ්ඤාක්‍රීයා හීනසෝළේ.		(සුප්තෙ යස්මින්නස්තමෙති සූර්ය්‍යෙ යස්මින්නුදෙතිච, අඃශුමාන) ඝ්නිර්ම්මුක්තා භ්‍යුදිතෙඉ (තෙඉයථාක්‍රම්ම්).	One who is asleep at sun-set or at sun-rise.
		727	
බෑයාට පළමුව පරිණයසෝළේ	1	පරිවෙත්තා (නුජෙ'නුජෙ ජ්‍යෙෂ්ඨෙ දාරපරිග්‍රහාත්),	One married before his elder brother.
ඔහුගේ බෑයා.	1	පරිවිත්තී (සතු තජ්‍ජ්‍යායඃ)-	The unmarried elder brother.
විවාහය.	6	උද්වාහෙ පයමෙඉ (සමෙඉ).	Marriage.
		728	
		(තථා) පරිණයෙඃ්වාහෙ පයාමාඃ පාණිපීඩනම්,	
ගැම්දම.	5	ව්‍යවායෙ ග්‍රාමඃධර්ම්මෙ මෛථුනං නිධුවනං රතම්.	Copulation.
		729	
ත්‍රිවර්ගසම්පත්.	1	ත්‍රිවර්ගෙඝ (ධර්ම්මකාමාර්ථෙ)-	Three human pursuits.
චතුවර්ගසම්පත්.	1	ශ්චතුර්වර්ගඃ (සමොක්ෂසෙඃ),	Four objects,
සමානඵලඇති එමහතර.	1	(සඛලෙ'සෙන)ශ්චතුර්වර්ගං	The same equally potent.
බෑනාගේ යහළුවෝ.	1	ජන්‍යාඃ (සන්‍ධිබාන්ධවසඃ යෙ).	The bridegroom's friends.

ඉති බ්‍රහ්මවර්ගඃ.

ක්ෂත්‍රියවර්ගඃ XVIII

		730	
ක්ෂත්‍රියයෝ	5	මූර්ද්ධාභිෂික්තෙඃ රාජන්‍යෙඃ බාහුජඃ ක්ෂත්‍රියෙ විරාට්,	A man of the military tribe.
රජ දරුවෝ.	7	රාජ්ඥි රාට් පාර්ථිවක්ෂ්මාභෘන්නෘප භූප මහික්ෂිතඃ.	A king.
		731	
අගරජ.	1	(රාජාතු ප්‍රණතා ශෙෂ සාමන්තඃ ස්‍යාද) ධිගවරඃ,	An emperor.
සක්විතිරජ.	2	චක්‍රවර්ත්තී සාර්ව්හෞමෙ	A universal monarch.
මණ්ඩලීඛරජ.	1	(නෘපෙ'න්‍යෙඃ) මණ්ඩලෙශ්වරඃ.	Any other prince,

		732	
රාජසූයානම් යාගස කෙළේ.	1	(යෙනෙෂ්ටං රාජසූයෙන මණ්ඩලස්යෙශ්වරගවයඃ, ශාස්ති යශ්චාඥයා රාඥඃ ස) සාම්‍රාඩ (ථ්) රාජකම්.	An assemblage of princes.
රාජසමූහය.			
		733	
ක්ෂත්‍රිය සමූහය.		රාජන්‍යකං (ව නෘපති ක්ෂත්‍රියාණාං ගණෙ ක්‍රමාත්),	An assemblage of soldiers.
මහඇමතියෝ	3	මන්ත්‍රි ධිසවිවෝ'මාත්‍යෝ	Ministers.
ඇමතියෝ.	1	('න්‍යෝ) කර්‍මී සවිවා (සතතඃ).	Other ministers.
		734	
ප්‍රධානයෝ.	2	මහාමාත්‍රාඃ ප්‍රධාන්‍යානි	The kings companions
පෙරවියා.	2	පුරොධා (සතූ) පුරොහිතඃ,	The priest or chaplain.
අධිකරණනායකයා.	2	(ද්‍රෂ්ටරිව්‍යව 'හාරුණාං) ප්‍රාඩ් විවාකාක්ෂදර්‍ශිකෙෂු.	The judge.
		735	
දොරටුපාලයා.	5	ප්‍රතිහාරෙ වාරපාල වාසථ වාසයිත දර්‍ශිකාඃ,	The porter
රජුන්රක්නෝ.	2	රක්ෂිවර්‍ගී (සර්‍ව) නීකසෙථා	Armed guards.
නිලදරන්නෝ.	2	('ථා) ඛ්‍යක්ෂා ධිකෘතෙෂු (සමෙෂු).	Superintendents
		736	
ගම්මුදලියා.	1	සථායුකො (ධිකෘතොග්‍රාමෙ)	An overseer of a village.
මුදලියා.	1	ගොපො (ග්‍රාමෙෂු භූරිෂු),	An inspector of a district.
රන්බලන්නා.	2	හෙරිකඃ කනකාධ්‍යක්ෂෙ	The treasurer.
මුදල්නායකයා.	2	රූප්‍යාධ්‍යක්ෂ (සතූ) නෛෂකිකඃ.	The master of the mint.
		737	
අන්තඃපුරනායකයා.	1	(අන්තඃපුරෙ ත්‍වධිකෘතඃ සථාද) නතඒංශිකො (ජනඃ),	The chamberlain.
සැවිටලන ඇමතියෝ.	4	සෙවිදලලාඃ කඤ්චුකිනඃ සථාපත්‍යඃ සෙවිද (ශ්වතෙ).	Attendants of the women.
		738	
නපුංසකයා.	2	ශණ්ඪෝ වර්‍ශවර (සතූලෙෂු)	A eunuch.
සේවකයා.	3	සෙවකා ච්‍යතූ ජීවිනඃ,	A servant.
සතුරුරජ.	1	(විෂයාන්තනරෝ රාජ) ඝත්‍රු	A foe.
මිතුරුරජ.	1	මිත්‍ර (මතඃපරම්).	A stranger or neutral.

739

උදාසීනවූයේ.	1	උදාසීනඃ (පරතරඃ)	A stranger.
සතුරාපිටුබලි.	1	පාර්ෂ්ණිග්‍රාහ (සතු : ආක්‍රන්තඃ),	An enemy in the rear.
සතුරා.	19	රිපෞ වෛරිසපත්නාරී විෂ වෙෂණ දුර්හෘදඃ.	Any enemy.

740

විඛ්විපක්ෂෞ හිතා මිත්‍ර
දාසීනෞ ශාත්‍රව ශත්‍රවඃ,
අභිඝාති පරා රාති
ප්‍රත්‍යර්ථී පරිපන්ථිනඃ.

741

සමවයස්ඇති මිත්‍රයා.	3	වයස්‍යඃ සහිබඃ සවයා	A friend and contemporary.
මිතුරා.	3	(අථ) මිත්‍රං සඛා සුහෘත්,	A friend.
සහඵබව.	2	සඛ්‍යං සාඵනපදීනං (සඛ්‍ය)–	Friendship.
අනුකූලබව.	2	දානුරොධෙ 'නුවර්තනම්.	Complaisance.

742

චරපුරුෂයා.	7	ඝථාහීවර්ණිඃ ප්‍රණිධි රප සර්පිශ් චරඃ සපඃ, චාර (ශව) ගූඪපුරුෂ	A spy.
ඇදසිසයුතු බස්ඇත්තේ.	2	(ශව) ප්‍රාඃ ප්‍රත්‍යයිත (සත්‍රිත්‍ර).	Trusted.

743

නැකත් දන්නා.	8	සාංවත්සරෙ ජ්‍යෞතිෂිකෙ දෛවඥ ගණකා (වපි), (සුර්) මෞහූර්තිකෘ මෞහූර්ත ඥානිකා නීතානතිභා (අපි).	An astrologer.

744

ශාස්ත්‍රදන්නේ.	2	තාන්ත්‍රිකෙ ඥාසිඛාන්තඃ	A man versed in any science.
ගෘහපතියා.	3	සන්ති ගෘහපතිඃ (සමෞ),	A generous householder.
ලියන්නා.	4	*ලිපිකාරෙ 'ක්ෂරවන්නෙ ක්ෂරචුඤ්චු (ශව) ලෙඛකෙ.	A scribe.

745

ලියමන.	2	(ලිඛිතාක්ෂර සංස්ථානෙ) ලිපිලිලිවි (රෙ භෙත්‍රියෞ),	Scripture or writing.
දූතයා	2	(ස්‍යාත්‍ස) නෙදෂහරෙ දූතෙ	A messenger,
දූතක්‍රියාව.	1	දූත්‍යං (තදභාව කර්මණි).	An embassy.

* ලිපිං කර ඉති ච * ඔත්‍යා සෙ-ථීකා.

		746	
මාර්ගිණ්ඨනය.	5	අධ්වනීනෝ ‘ධ්වගෝ ධ්‍යායඃ පාන්ථඃ පථික (ඉත්‍යපි),	A traveller.
රාජ්‍යාඞ්ගානාන මෙෝ අව.	2	(සාම්‍යමාත්‍ය් සුහෘත්කෝෂ රාෂ්ට්‍ර දුර්ගී බලානිව).	The requisites of legal administration.
		747	
ෂට්ගුණ්‍යය.	6	රාජ්‍යාඞ්ගානි ප්‍රකෘතයඃ (පෞරුණාං ශ්‍රෙණයෝ‘පිව), (සන්ධිර්‍ය විග්‍රහෝ යාන මාසනං වෛධමාශ්‍රයඃ).	Six expediments of defence.
		748	
		(ෂඞ්) ගුණාඃ	
ත්‍රිශක්තිය.	1	ශක්තය (සත්‍රිඃ ප්‍රභාවොත්සාහ මන්ත්‍රජාඃ),	Power.
ත්‍රිවර්ගය	1	(ත්‍රෙයඃ සථානාංව වාඞ්ගව) ත්‍රිවර්ගෝ (නීතිවෙදිනාම්).	The threefold object.
		749	
ප්‍රතාපය	2	(ඍ) ප්‍රතාපඃ ප්‍රභාව (ශව යත්තෙජඃ කොෂදණ්ඩජම්),	Majesty.
චතුරුපාය.		(හෙදෙ දණ්ඩඃ සාමෘදන මිත්‍ය) පාය (චතුෂ්ටයම්).	Four means of success.
		750	
දණ්ඩනය.	3	සාහසං (තු) දමෝ දණ්ඩඃ	Punishment.
සාමය.	2	සාම සාන්ත්‍වව (මථොසමෙෂ),	Conciliation.
භෙදය.	2	භෙදෙපජාපා	Disunion.
ධර්මාදිශයන් සෙවීම.	1	වුපධා (ධර්මාද්‍යෙයිතපරීක්ෂණම්).	Trial or test of honesty.
		751	
		(පඤ්චත්‍රිංවේ)	
සතරකන් මන්ත්‍රණය.	1	ෂඩ්කර්ණෙෝ (යත්තෘතීයස්‍ය ගොවරඃ),	Secret.
විවේකය.	7	විවික්ත විජන චර්‍ය්‍යා නිඃ ශලාකා (සකථා) රහඃ.	Solitary.

752

රහ (ශෙවා) 'පාශු (වාලිඛිල)

රහස.	1	රහස්‍යං (තදහවෙත්‍රිෂු),	Occurring in private
විශ්වාසය.	2	(සමෝ) විශ්‍රම්භ විශ්වාසෝ	Trust or confidence
සුදුස්සෙන් පිරිහීම.	1	භ්‍රෙෂෝ (භ්‍රංශොයථොවිතාත්).	Deviation from right

753

සුදුසුබව.	5	අභ්‍රෙෂ න්‍යායකලපා (සත්‍ර) දෙශරූපං සම්භූජසම්,	Propriety or fitness
යුක්තිය.	6	යුක්තඅමෝ පාසිකංලක්‍ෂණ්‍යං භජමාතා 'භිනීත (චන්).	Right, fit or proper

754

න්‍යායං (චත්‍රිෂුෂ්ච්)

යුක්තා යුක්ත විභාගය.	3	සම්ප්‍ර– ධාරණා (තු) සමර්ථනම්,	Deliberation
ආඥාව.	6	අවවාද (සත්‍ර) නිදේශෝ නිදෙශඃ ශාසත්‍යඃ (වසඃ).	An order or command

755

ශිෂ්ට (ශෙවා) 'ෂු (ව)

සුදුස්සෙහි පැවැත්ම.	4	සංසථා (තු) මර්යාදා ධාරණා සථිතිඃ,	Continuance in the right way
අපරාධ ක්‍රියාව.	3	ආගෝ 'පරාධෝ මෙනතු (ශව)	Offence or transgression
බැම්ම.	2	(සමෙතු) 'දූත බන්ධතෙ.	Binding

756

විගුණ දඩුවම.	1	විපාදෙ (දවිගුණොදණ්ඩෝ)	Double penalty
බලි.	3	භාගධෙෂඃ කරෝ බලිඃ,	Royal revenue
සුංකම්.	1	(ෂට්වාදිදෙයං) ශුලෙකා '(සත්‍රි)	Toll
පඬුර.	9	ප්‍රාභෘතං (තු) ප්‍රදෙතශම්.	A present

757

දෑගැදය.	2	උපායත්‍ත මුපග්‍රාහ්‍ය මුපහාරා (යතථෝ) පද, (සෞතකාදිතු යදෙදයං) *සුදුයෝ හරණං (වතත්).	A special gift

758

එකල.	2	නතකාල (සත්‍ර) නදුභවං (සත්‍ය)	Past time
අනාගතකාලය.	1	(දුතතරඃකාල) ආයතිඃ,	Future time
එකල්හිවූ පල.	1	සාසූඃෂ්ඨිකං (පලංසද්‍ය)	Immediate consequence
මතුපල.	1	උදකීඃ (පලමුත්තරම්).	Future consequence

* සදය ඉතිව.

759

ගිනිආදින්භය.	1	අදෘෂ්ටං (වඥනිතොයාදි)	Casual & unseen danger
සියරවින් පරරවින් උපදනා භය	1	දෘෂ්ටං (සවපරචක්‍රජම්),	Obvious danger
රජුන්ට සියපසින් වන භය.	1	(මහීභුජම්) ගිහයං (සවපක්‍ෂප්‍ර භවංභයම්).	Latent danger

760

ව්‍යවස්ථානැඹීම.	2	ප්‍රක්‍රියා (ත්‍ව) ධිකාරඃ (සත්‍ය)-	Bearing of Royal insignia
චාමරය.	2	චචාමරං (තු) ප්‍රකීර්ණකම්,	A cow tail
රාජාසනය.	2	නෘපාසනං (යත්තදහ) ද්‍රා-'සනං	A throne
ඵම රණින් කෙළේ.	1	සිංහාසනං (තුතත්).	One made of gold

761

(හෙමං)

ඡත්‍රය.	2	ඡත්‍රං (ත්‍රා) 'තපත්‍රං	A parasol
රාජඡත්‍රය.	1	(රාඥසතු) නෘපලක්‍ෂම (තන්),	A royal one
පුන්කලස.	2	භද්‍රකුම්භඃ පූර්ණකුමෙහා	An auspicious jar
රන්කොණ්ඩිය.	2	භෘඞ්ගාරඃ කනකාලුකා.	A golden vase

762

කඳවුර.	2	නිවෙශඃ ශිවිරං (ෂණ්ඪ)	A camp
සේනාරැක්ම.	2	සජ්‍ජනං (තු) පරක්‍ෂණම්,	A sentry or guard
සිවිරඟ සෙනඟ.	1	(හය්‍යාශ්වරථපාදාතං) සෙනාඞ්ගං (සත්‍යවචතුෂ්ටයම්).	Component part of an army

763

ඇනා.	15	දන්තී දන්තාවලෝ හස්තී විරදෙ 'නෙකපෝ ඒපඃ, මතඞ්ගජෝ ගජෝ නාගඃ කුඤ්ජරෝ වාරණඃ කරි.	An elephant

764

රැලවනායකවූයේ.	2	ඉහඃ යූතමෙහරමඃ පදම් යූථනාථ (සතු) යූථපඃ,	The leader of a wild herd
නවොද්ගත මදඇත්තේ.	2	මදෙතකටෝ මදකලභඃ	A rutting elephant
ඇත්පැටවා.	2	කලභඃ කරිශාවකඃ.	A young elephant

765

වැහෙනමද ඇත්තේ.	3	ප්‍රගිතෙභා ගර්ජිතෝ මත්තඃ	A furious elephant
මදගලිතවූයේ.	2	(සමා) වුවානත්ත නිර්මදෝ,	An elephant out of rut
ඇත්රැල.	2	භාසතිකං ගජතා (වෘන්දෙ)	A herd of elephants
ඇතින්න.	3	කාරිණී ඩෙනුකා වශා.	A female elephant

		766	
කොපුල.	2	ගණ්ඩඃ කථෝ	The temples
මද.	2	මදෝ, දානං	The temporal juice
සොඬින්ඉස්නා පෙණ.	2	වමතුඃ කරශිකරඃ,	Water emited from the elephant's trunk
ඇස්කුඹ.	1	කුමෝහඃ (තුපිණ්ඩෝශිරසඃ)	His frontal globes
ඒඅතර.	1	(තයෝර්මධ්‍යෙ) විදුඃ (ප්‍රමාන්).	The hollow between them
		767	
නළල.	2	අවග්‍රහෝ ලලාටං (සත්‍යා)	His forehead
ඇස්ගුලය.	1	දිපිකා (චක්ෂුඃකුටකම්),	His eye ball
නෙත්‍රාන්තනය.	1	(ආපාඞ්ගදෙශෝ) නියන්ත්‍රණං	Corner of his eye
කම්මුල.	2	කර්ණමූලං (තු) චූලිකා.	Root of his ear
		768	
සවිකුඹ.	1	(අධඃ කුම්භස්‍ය) වාහිප්‍යං	Part below the frontal globes
ඉන්යට දළ අතර.	1	ප්‍රතිමාත (ම්ධෝ'ස්‍යයත්),	Under that between the tusks
ඇස්කඳ.	2	ආසනං සකකුදෙශඃ (සත්‍යාත්)	His withers
බිඳුදුල.	2	පදමකං බිඳුජාලකම්.	Marks on his face & trunk
		769	
ඇලය.	2	පක්ෂභාගඃ පාර්ශ්වභාගෝ	His side or flank
ඉදිරිය.	1	දන්තභාග (සතුයෝ'ග්‍රතඃ),	His front
ක්‍රමයෙන් පෙර පසුභාගයෝ.		(ස්කන්ධපූර්වපශ්චාද්‍රජඃආදි දෙශෝ) ගාත්‍රවරෙ (ක්‍රමාත්).	His shoulder & thigh
		770	
පත්තොහොල.	2	තොත්‍රං වෛණුක	Pike to drive him
බැම්ම හා ඇතුන් බඳින ටැඹ.	2	මාලාතං බන්ධනතෙහ (ථ)	Post to which he is secured
ඇතුන්බඳිනයදම.	3	ශෘඛලෙ, අඤ්ඤකෝ නිගඩෝ (සත්‍රිස්‍යා)	Chain for his feet
අඟුස්ස.	2	දඞ්කුශෝ(සත්‍රී) සෘණිඃ(සත්‍රියාම්).	Hook to guide him
		771	
පොරොද්ද.	3	දූෂ්‍යා කක්ෂ්‍යා වරත්‍රා (සත්‍යාත්)	Leathern girt
සැරසිම.	2	කල්පනා සජ්ජනා (සමෙ),	Dressing an elephant
ඇතුන් පිට ලන කඹය.	5	ප්‍රවෙණ්‍යාස්තරණං වර්ණඃ පරිස්තොමඃ කුථෝ (වයෝඃ).	His trappings
		772	
ආරොහණයට නුසුදුසුවූයේ.	1	චිතං (ප්‍රකෘත්‍යාරං හස්ත්‍යශ්වං)	Unfit for riding
	2	වාරි (තු) ගජබන්ධනි,	An elephant stable
ඇත්හල.	10	ශෝවකෙ පිතිතුරග තුරඞ්ගශ්වතුරඞ්ගමාඃ.	A horse
අශ්වයා.			

773

වාජී වාහාළී ගන්ධබ්බී
හය සෛන්ධව සපතයඃ,

ආජානෙය අස්සු.	2	ආජානෙයඃ කුලීනඃ (සත්‍ත්‍ව්) Horse of a good breed
මනාව උපන් ලත අස්සු.	2	විනීතඃ සාධුවාහීතඃ. Trained for the manege

774

අශ්ව විශෙෂ.		*වනායුජඃ පාරසීකඃ කාමෙබොජ වාලහීකා (හයාඃ), Horses of certain local breeds
යාගයටසුදුසුවූයේ.	2	යයුර (ෂ්ඨා) ‘ශ්වමෙධියොඃ A horse fit for sacrifice
දිවි මෙන් සුරවූයේ.	2	ජවන (ත්‍රි) ජවාධිකඃ. A fleet horse, a courser

775

බරඅදින්නේ.	2	පෘෂ්ඨ්‍යඃ සෛන්ධරි (ඝිනඃ) A pack horse
සුදුවූයේ.	1	කර්කෝ A white horse
රියඅදිනේ.	1	රථ්‍යා (වොඪාරථසත්‍යඃ), A charriot horse
අස්පැටවා.	2	බාලඃ කිශොරෝ A colt
මැලබ.	3	වාම්‍යශ්වා A mare
ඍවලඹුන් රැස.	1	වඩවා වාඩවං (ගණෙ). A stud

776

අසුපිටින් දින කින් යාහැකි වූයේ	1	(ත්‍රිෂ්වා) ශීඝ්‍රං (ඍදශෙවන ද්‍යොත්‍යොත්‍යෙන ගම්‍යතෙ), A day's journey for a horse
අස්කඳ.	1	කශ්‍යං (තුම්බ්‍යම්ශ්වාඨාං) A horse's flanks
අස්හඬ.	2	හෙෂා හ්‍රෙෂා (වනිඃසවනඃ). Neighing

777

අසුන්ගේගෙල සමූහය.	2	නිගාල (සත්‍ව) නලොදෙදශෝ The throat
අස්රැල.	2	(වෘෂ්ණ්‍යා) ශ්‍රීය මාශ්‍ව (වන්), A multitude of horses
අශ්වගතිවිශෙෂ.		ආසනඤ්චිතං ධෙරිතකං රෙචිතං චලිතඤ්ච පලුතම්. A horse's paces

778

මේ පස්ගතිම.	2	(නතයෝ-‘මූඃ පඤ්ච) ධාරා His paces generally
අසුන්ගේ නාසය.	2	ශොණා (තු) ප්‍රොථ (මිසත්‍රිඃ), His nose
මුඛවල්ලර.	1	කවිකා (ඩු) බලීකෝ (සත්‍රී) The bit of the bridle
අස්කුරය.	2	ශඵං (කලීබෙ) ඛුරඃ (පුමාන්). A horse's hoof

779

වාලඝිස.	5	පුවේෂා (‘සත්‍රී) ලූම්ලාඛ්නුලෙ His tail වාලහස්ත (ශව) වාලධිඃ,
තිම පෙරලෙන අ ව සථා වෙහි අඟවාදින්ටනම්	2	(ත්‍රිෂ්ණු) පාවෘත්‍තත ලුඨිතෙඃ A horse rolling himself පරාවෘත්‍තත ලූහුර්භූවි.

* වානායුජඃ පාරසීකාඃ=කලිඞ්ගානා.

780

යුද පිණිසවූ යාන	3	(යානෙචක්‍රිණි යුබාපේ) ශතාඞ්ගං සඞ්ඝනෝ රථඃ,	A war charriot
සුඡස රථය.	1	(අසෝ) ප්‍රඞ්ගරථ (ශෙක්‍ර යානං න සමරාඝ යත්).	Any other car

781

මඩහල රථය.	3	කර්ණිරථඃ ප්‍රවහණං ඛඤ්ඣං (වසමං තුඣම්),	A covered car
ගැල.	2	(කත්‍රිබෙ) 'නඃශකටෝ' (සත්‍රිඝඃ-	A cart
එම හොතුන් විසින් ඇද්ද හැ ක් කේ.	2	දනත්‍රී (කඛලිවාහඣකම්).	A carriage drawn by oxen

782

සිවිගෙය.	2	ශිවිකා යාප්‍යඝානං (සඣා)-	A litter
දෙලාදිය.	2	දෙලා ප්‍රෙඩඛා (දිකාඃසත්‍රියාම්),	A hammock or swing
දිවිසම් අතුළ රථය.	2	(ලහොතු) වෛප වෛඝාඝ්‍රෞ (ශිපිවමේඕවෘතෙ රථෙ).	A car covered with tiger skin,

783

සුදු කම් බල යෙන් වැසුයේ	1	(පාණ්ඩුකඛබල සංවිතඃ සඣඤනඃ) පාණ්ඩුකඛලී,	With white woollen cloth
කම්බලාදින් වැ සු යේ		(රථෙ) කඛබලවඝතා (දඣාඃ කඛබලාදිභි රාවෘතෙ).	With blanket or cloth

784

(ත්‍රිෂ්‍රුදෙවපාදඝෙ)

		රථඣා	
රථ සමූහය.	2	රථකඣා (රථවූජෙ),	A multitude of cars
රථාදින්ගේ පූර්වභාගය.	2	ධුඃ (සත්‍රිකලිබෙ) යානමුඛං	Forepart of a carriage
රථාවයව.	2	(සඣාදූථා) ඕගමපඝකරඃ.	Any part of a carriage

785

රියගඟ.	2	චක්‍රං රථාඞගං	A wheel
		(තඝඣාඤෙ)	
නේවලල්ල.	2	ඤෙමිඃ (යත්‍රිඝඣා) තප්‍රධිඃ (ප්‍රමාන්),	Its periphery
රියනැබ.	2	පිණ්ඩිකානාභි	Its nave
රථ ඇණය.	2	රඤ්ඣාග්‍ර- කීලකෙ (තුවයොර) ණීඃ.	The pin of the axle

786

රථාවරණය.	2	රථගුප්තිවීරූථෙ (නා)	The fender of a carriage
කිඹුල්මුව.	2	කූබර (සතු) යුගකීරඃ,	The pole
රියපත්ල.	1	අනුකර්ෂෙ (දූවීඩඝථං)	Bottom of a carriage
වියෙන්වීය.	1	ප්‍රාඝඩෙගා (නාඝුඝාදඝුගඃ).	A separate yoke

787

ඇත් අශ්වාදී වාහනය.	5	(සබ්බංසාදිවා) හත්ථං යානං සුන්දං පත්‍රං (ච) ධාරණම්,	Any vehicle
යාන පරම් පරාව.	1	(පරම්පරාවාහන්තං-තත්තෙදව) නිත්තකම් (සත්‍රියාම්).	A mediate one

788

ඇතුරුවෝ.	4	ආඩ්ඩාරණා හත්ථිපකා හත්ථාරොහා නිහාදිනෝ,	Elephant drivers
රියැදුරෝ.	8	නියන්තා ප්‍රාජිතා යන්තා සූතෝ සාරථි (ච) සාරථිෂ්.	Charrioteers

789

		සවෙජ්ඣංදයිණියෙථෝ (ච සංඛුරථ කුටුම්බිනෝ),	
රියෙහි නැගෙන්නෝ.	2	රථිනෝ සත්‍ථාරොහා	Warriors in charriots
අසුරුවෝ.	2	අශ්වාරොහා (සත්‍ථු) සාදිනෝ.	Horsemen

790

යෝධයෝ.	3	හථා යොධා (ශව) යොඛ්බාරෝ	Warriors generally
සේනාරක්ෂකෝ.	2	සෙනාරක්ඛා (සත්‍ථු) සෛනිකාෝ,	Guards or sentinels
රැස්වූ යෝධ සේනාව.	2	(සෙනාඝාං සමවෙතාෂ්ඨ) සෛන්‍යා (සෛන) සෛනිකා (ශවතෙ).	Arrayed troops

791

දහසට නායකයා.	2	(ඛලිනොෂෙසහස්සෙණ) සාහස්සා (සෛන) සහස්සිණෝ,	A thousand strong
හාත්පස සිටින්නෝ.	2	පරිධියථෝ පරිචරෝ	A guard or attendant
සෙනෙවියා.	2	සෙනානීර්වාහිනිපතිෂ්.	A general

792

චෝල කාදී සන්නාහය.	2	කඤ්චුකෝ වාරබාණෙණ (සත්‍රී)	Armour, hawberk-
උරසෙනරණය.	2	(තතත්‍රු මණ්ඩෙය සකඤ්චුකාෝ), බඛනති තත්සාරසන මධිකාඩෙහා (ථ)	The girdle over the coat of man
හිඹෙහි ඉස ලන තොප්පිය.	3	ශිර්ෂකම්.	A helmet

793

		ශිර්ෂණ්‍ය (ණ්‍යව) ශිරස්‍යෙත්‍ර (ථ)	
සන්නාහය.	7	තනුත්‍රං වර්ම්දංශත්‍රම්, උරශ්ඡදෝ කඞ්කට්ටෙකෝ ජගරෝ කවචෝ (සත්‍රියාම්).	Mail

794

හඳනාලද්දේ.	4	ආමුක්තඃ ප්‍රතිමුක්ත (ශස්) පිනඬ (ශවා) පිනබ (වත්),	Clothed or accoutred
සන්නාහයෙන් සැරසෙන ලද්දේ.	5	සන්නඬෝ වර්‍මිතඃ සඤ්ජෝ දංශිතෝ වර්‍මයකඃතකවඃ.	Armed or mailed

795

මොවුන්ගේසමූහය.		ත්‍රිඡවාමුක්තාදයෝ (වම්‍මී හඃතාං) කාවච්කං (නණෙ),	Multitude of soldiers mailed
පදිකයා.	7	පදාති පත්‍ති පදග පාදාතික පදජඃ.	A foot soldier

796

පදන (ශව) පදික (ශවාඵ)

පදික සේනාව.	2	පාදාතං පත්‍ති සංහතිඃ,	Infantry
ආයුධ ශිල්පයෙන් ජීවිකෙන් තෝ.	4	ඝඤ්ඣාජීවේ කාර්‍ඝඩපෂඣා යුධ්‍යා යුධිකාඃ (සම්ඃ).	A soldier by profession

797

ධනුශ්ශිල්පයෙහි දක්ෂවූයේ.	3	කෘතහඣාඃ සුප්‍රයොග- විශිඛඃ කෘතපුඛ (වත්),	Skilled in archery
ලක් වැරදවූයේ.	1	අපරාඛ පෘෂ්තොඝා ('සෙඃ ලඤ්ඣාදඃශවූතසායකඃ).	Unskilled, missing the butt

798

දුනුගන්නේ.	6	ධන්වී ධනුෂ්මාන් ධානුෂ්කා නිෂඞ්ගඃසන්ති ධනුර්ධරඃ,	An archer or bowman
ගිගන්නේ.	2	(සත්‍යකා) ඉෂ්වාං (සතු) කාණ්ඩීරඃ	One fighting only with arrows
අඩයවිගන්නේ.	2	ශාක්තීකඃ ශක්තිහෙතිකඃ.	A warrior armed with an iron lance

799

මුගුරු පොරෝ ආයුධ කොට ඇත්තේ.		යාෂ්ටිකපාරශවධිකෝ (යෂ්ටිපාශිවධහෙතිකෝ),	With a club or a battle axe
කඩුගන්නේ.	2	තෛඝත්‍රිංශිකෝ 'සිහෙතිඃ (සත්‍යා- තඃසමඃ) ප්‍රාසිකකෝනත්‍තිකෝ.	With a sword
කුන්තායුධ ගන්නේ.			With a spear

800

පලිස්ගන්නේ.	2	වර්‍මී ඵලකපාණිඃ (සත්‍යත්)	Bearing a shield
කොඩිගන්නේ.	2	පතාකී වෛජයන්තිකඃ,	A standard bearer
අනුචරයා.	4	අනුඵලවඃ සහායඃ (ශවා) 'නුචරෝ ඝිසරඃ (සමඃ).	A companion or follower

		801	
පෙරටුවයන්නා.	7	පුරොගාඃ'ග්‍රෙසරප්‍රෂ්ඨා 'ග්‍රනඃසරපුරඃසරාඃ, පුරොගමඃ පුරොගාමී	A leader
සෙමින් යන්නා.	2	මන්‍දගාමී (තු) මන්‍දරඃ.	Marching slow
		802	
දිවිමෙහි දක්‍ෂයා.	4	ජඛ්‍සාලොා 'තිජවඃ (තුලේ‍යා) ජඛ්‍සාකරික ජාඛ්‍සිකොා,	Marching fast
වේගවත් තැනැත්තේ.	6	තරස්වී ත්‍වරිතොා වෙගි ප්‍රජවි ජවනොා ජවඃ.	A runner or express
		803	
දිනියහැක්කේ.	1	ජයේ‍යා (යඃ ශක්‍යතෙජෙතුං)	Able to conquer
දිනියයුත්ත.	1	ජෙෙයා (ජෙතව්‍යමාත්‍රකෙ),	Fit for conquest
දිනන්නා.	2	ජෙතු (සතු) ජෙතා	A conqueror
අන්‍යවිසෙන් සතුරාසන් සේ.	3	(යොගවිභ- ත්‍යාලං විදර්‍ශයඃප්‍රති).	One who ably faces the foe
		804	
		(සොා) 'න්‍යමිත්‍රොා 'භය මිත්‍රියොා (පඃ) 'භය මිත්‍රිණ (ඉත්‍යපි),	
අඩිසා බල ඇත් සේ.	3	ඌර්ජස්වලඃ (සත්‍යා) ඌර්ජස්වී (ය ඌර්ජතිශයානිතඃ).	Strong powerful
		805	
ප්‍රශස්ත හෝ මහත් ලය ඇත් සේ.	2	(සත්‍යා) දුරස්වානුරසිලොා	Broad-chested,
රථස්වාමියා.	3	රථිකොා රථිනොා* රථී,	The owner of a car
සිය කැමැත්තෙන්යන්නෝ	2	කාමඛ්‍යාමන්‍යනුකාමීනොා	One who goes as he lists
අතිශයින් කැම නිසේ යන්නා.	1	(භය)'ත්‍යත්‍යර්‍ථින (සත්‍යථාභඃශම්).	One who moves much
		806	
සූරයා.	3	ශූරොා වීර (ශව) වික්‍රාන්තොා	A hero
දිනන සුල්ලා.	3	ජෙතා ජිෂ්ණු (ශව) ජිත්වරඃ,	Victorious; used to conquer
යුඛයෙහි දක්‍ෂතැනැත්තේ.	1	සාංයුගීනොා (රණෙසාඛ්‍යඃ) (ශස්ත්‍රාජීවාදයසන්‍ත්‍රු).	Skilled in war

* රථිරඃ=බොා.

807

සිවුරඟ සෙනඟ. 11	ඛවජිනී වාහිනී සෙනා පෘතනා ‘නීකිනී චමූඃ, වරූථිනී බලං සෛන්‍යං වක්‍රං (වා) ‘නීක (මසත්‍රිකාම්).	An army or forces

808

සේනා වින්‍යාසය. 2	ව්‍යූහ.(සත්‍රු) බලවින්‍යාසෝ (හේදදණ්ඩාදයොයුධි),	Array of troops
එහිහෙද.		Different forms of array
ව්‍යූහයාගෙ පසු භාගය. 2	ප්‍රත්‍යානීකාරෝ ව්‍යූහපාර්ෂ්ණිඃ	
සේනා පිටිපස. 1	(සෛන්‍යපෘෂ්ඨේ) ප්‍රතිග්‍රහඃ.	The rear

809

ව්‍යූහ හෙද. 1	(එකෙහෙකරථාත්‍රාශ්වා) (පත්තිඃ පඤ්චපදත්තිකා),	Reserve a platoon
සෙනා විශෙෂය.	(පත්තාත්‍යඞ්ගෝසත්‍රිකුණේඃ සඞ්ඝෛඃ ක්‍රමාදුඛ්‍යා යථොත්තරම්).	Greater bodies

810

	සෙනාමුඛං ගුල්මගණෝ වාහිනී පෘතනා චමූඃ	
සෙනාහෙද. 1	අනීකිනී (දශානීකිනාත්‍ය) ෙක්ෂෞහිණ්‍ය ‘(ථ)	A complete army
අක්ෂොහිණිය. 1		

සම්පත්තිය. 4	සම්පදි.	Success or prosperity

811

	සම්පත්ඃ ශ්‍රී (ශව) ලක්ෂ්මී (ශව)	
විපත්තිය. 3	විපත්තෘ විපදුපදෝ,	Adversity
ආයුධය. 4	ආයුධං (තු) ප්‍රහරණං ශස්ත්‍රමස්ත්‍ර (ඉථාසත්‍රියෝ).	A weapon

812

දුන්න. 7	ධනුශ්චාපෝ ධන්වශරාසනකොදණ්ඩ කාර්මුකම්, ඉෂ්වාසෝ (පත්‍ර (‘ථ)	A bow
කර්ණියාගේ දුන්න. 1	(කර්ණස්‍ය) කාලපෘෂ්ඨං (ශරාසනම්).	The bow of Karna

		813	
අර්ජුනයා ගේ දුන්න.	2	(කපිධ්වජස්‍ය) ගාණ්ඩීව ගාණ්ඩීවෝ (ප්‍රහාසපුංසකෝ),	That of Arjuna
දුනුසෙලවර.	2	(කෝටිරස්‍යා) ධනීගුණේ තලේ (ප්‍රත්‍යාඝාතවාරණේ).	Notched extremity of a bow Leathern fence for the arm
		814	
දුනුමැද.	2	ලඝුනක (සතු) ධනුර්මධ්‍යං	Middle of the bow
දුනුදිය.	4	මෞර්වීජ්‍යා ශිඤ්ජිනීගුණඃ,	The bow string
ස්ථාන පංචකය හෙවත් සිවිමෙහි ආකාර පස.	5	(ස්‍යාත්) ප්‍රත්‍යාලීඪමාලීඪ (ශ්ච්‍යාදියථානපඤ්චකම්).	The fine attitudes in shooting
		815	
ඉලක්කය.	3	ලක්ෂ්‍යං ලක්ෂං ශරව්‍ය (ඤව)	A butt or mark
දුනුකම් පුරුදුකිරීම.	2	ශරාභ්‍යාස උපාසනම්,	Archery
ඊය.	12	පෘෂත්කං වාණ විශිඛා අජිහමග ඛගාශුගාඃ.	An arrow
		816	
		කලඔඛ මාගීණ ශරාඃ පක්‍රිරොප ඉෂු (ර්ච්‍යොඃ),	
යකඩඊය.	2	ප්‍රක්ෂෙවඩනා (සතු) නාරාචාඃ	Iron arrow
ඊකිබෑදිපත්.	2	පක්ෂෝ වාජ (සන්ත්‍රිභූතනරෙ).	Feather of an arrow
		817	
විදිගිය.	1	නිරස්තඃ (ප්‍රහිතෙවාණේ)	Shot as an arrow
විෂපෙවූඊ	2	(විෂාක්තෝ) දිග්ධ ලිප්තකෝ,	Poisoned arrow
ඊසවුර	6	තූණෝ පාසඩ්ග තූණීර නිසඩ්ගා ඉෂුධි (දීර්ඝයොඃ).	
		818	
		තූණ්‍යාං ඛඩ්ගෙන (තු) නිස්ත්‍රිංශ	
කඩුව.	9	වසුහාසා 'සිරිඡටයඃ කෝෂෙඤ්ඡකෝ මණ්ඩලාග්‍රඃ, කරපාලඃ කෘපාණ (වත්).	A Scimiter
		819	
කඩුඇදියෙහි මිට.	1	තසරුඃ (ඛඩ්ගාදීමුෂ්ටෝ ස්‍යාත්)	A hilt or handle
කඩුඇදිස් ගේ බැම්ම.	2	මෙඛලා (තත්‍රනිබඞ්ධනම්),	A sword knot
පලඟ.	3	ඵලකෝ, (ස්ත්‍රී) පලංචම්ම	A shield
ඇතිමිට.	1	ග්‍රඞ්ගාහෝ (මුෂ්ටිරස්‍යාඃ).	The gripe of a shield

	820	
මුගුර. 3	දැඟණෝ මුදගර ඝනෝ	A mallet
කොටකඩුව. 2	(ස්‍යාදි) ලිකරපාලිකා,	A cudgel
නාලිකා ඝඤ්‍ජය. 2	ඛිඤ්ජිපාලඃසඃග (ඝතුලෙඃ)	A short arrow
යසඩබෑදි මුගුර. 2	පරිඝඃ පරිඝාතනඃ.	A bludgeon
	821	
පොරොව. 4	(වයෝඃ) කුඨාරඃ සවඩිතිඃ පරශු (ශව) පරශවධඃ,	An axe
සිදිය. 4	(ස්‍යා) වඝත්‍රී (වා) 'සිප්‍රත්‍රි (ව) ප්‍රවීකා (වා)' සිධෙනුකා.	A knife
	822	
හෙල්ලය. 2	(වාප්‍රුංසි) ශල්‍යං ශඩකු (නී)	A javelin
කෝමරය. 4	සඵලා තොමරෙ '(සත්‍රිඝාම්),	An iron crow
කුණනායුධය. 2	ප්‍රාස (සතු) කුණනඃ	A bearded dart
කඩුතුඩුආදිය. 2	කොණ (සතු) (සත්‍රියඃ) පාලඃශ්‍රිකොටයඃ.	Sharp edge of a sword
	823	
සිවිරඟසෙන් සැරසීම හෝ රැස් වීම. 3	සඛීගිසාරඃ සඛේඃඝඃ සඛීසන්නහනා.(ඊකඃ),	Assembling of a complete army
ඝන්‍රවාහනාදි පූජනවිධිය. 1	*ලොහාගිහාරො ('යත්‍රනඃතාං රාඥං නීරාජනා විධිඃ).	Lustration of arms
	824	
සෙන් හා සතු රා කරායාම. 1	(ශත්‍රෙඝනයාභිගමන මරෝ තද) භිඝෙණනම්,	March to repel an enemy
යුදපිණිස යාම. 6	ඝාත්‍රාව්‍රජ්‍යා 'ගිනියඃාණං ප්‍රඝඨානං ගමනං ගමඃ.	March of an assailant
	825	
සෙන්පැනිරයාම. 2	(ස්‍යා)දූසාරඃ ප්‍රසරණං	Surrounding a foe
සෙනාචලනය. 2	ප්‍රවක්‍රංචලිතා (ඊකම්),	An army in motion
යුඛඃයඝි භය නාත්‍රා ඛ්‍රගේඝ තුරු කරායාම. 1	(අඝිතාඃාප්‍රත්‍ය ගීතඝ්‍ය රණෙඝාත) මඝික්‍රමඃ.	A gallant attack
	826	
වඤ්ඩිවිටයෝ. 2	වෛතාලිකා බොධකරා-	Awakeners
වන්දිවිශෙඝ. 2	ශචක්‍රිකා ඝණවිනා (ඊකා),	Bards in throngs
රජුන්වෙන වංඝ ක්‍රම කියන්නෝ. 2	(සූත්‍ර්) මාගධා (සතු) මඝධා	Bards by birth
රාජාදීන්ට හතු නි කියන්නෝ. 2	වන්දිනඃ සතුතිපාඨකාඃ.	Panegyrists

* ලෙහාඝිඃාර ඉතිව,

		827	
යුඛයෙහි පලා නොයන්නෝ.	1	සංශප්තකා (සත්‍යසමයාත් සඞ්ග්‍රාමාද නිවර්තිතාඃ),	Chosen soldiers
දූලි.	4	රේණුර්ද්‍ව (යෝඃසන්ත්‍යාං) ධූලිඃ පාංශූ (නීතමයෝ) රජඃ.	Dust
		828	
		චූර්ණෝ ස්ත්‍රියාං	Powder
සේනාව්‍යවුල් ආදිය.	2	සමූහපිඤ්ජර පිඤ්ජරලෝ (හඃශමාකුලේ),	An army in great disorder
ධජය.	4	පතාකා චෛජයන්තී (සත්‍යාත්) කේතනං ධ්වජ (ම්සන්ත්‍යාම්).	A flag or banner
		829	
ඉතා බිහිසුනු රණ බිම.	1	(සා) වීරශංසනං (යුද්ධ භූම්‍යාඃ්තී භයප්‍රද),	The post of danger
අහම් පූර්විකාව.	1	(අහං පූර්ව මහං පූර්වි කේත්‍ය) 'හම්පූර්විකා (සන්ත්‍යාම්).	Emulative onset
		830	
සමන්බැව් පහළකිරීම.	1	ආහොපුරුෂිකා (දර්ශා- ඤ්‍යාතසම්භාවනාතමනි),	Boasting
ඔවුනොවුන් බලා කරණ අභිමානය.	1	අහමහම්කා (තුසා සත්‍යාත් පරස්පරංයෝ භවත්‍යහඞ්කාරඃ).	Conceit of superiority
		831	
ශක්තිය.	10	ද්‍රවිණෝත්තරඃ සහෝබල ශෞර්‍යස්ථාණූ සථාම ශුෂ්ම (ව), ශක්තිඃ පරාක්‍රම ප්‍රාණෝද්‍ය	Strength or power
අධික ශක්තිය.	2	වික්‍රම (සව) 'තිශක්තිතා.	Great power
		832	
යුද්ධවුසාල්හි හෝ ඔතුවන සාල්හිපානය.	1	වීරපාණං (තු යත්පානං වෘත්තෙන හාවිනි වාරණෙ),	Drinks of warriors
යුද්ධය.	31	යුඞ්මාජෝධනං ජන්‍යං ප්‍රධනං ප්‍රවිදාරණම්.	War, battle, combat
		833	
		මෘධ මාසක්‍රන්දනං සඞ්ඛ්‍යං සම්ඵිකං සඔපරාසිකම්, (අසන්ත්‍යාං) සමරාණීක රණාඃ කලහවිග්‍රහෝ.	

834

සම්ප්‍රහාරාභිසම්පාත
කලිසංඝෝට සංයුගාඃ,
අභ්‍යාමර්ද සමාඝාත
සඞ්ඝාමාභ්‍යාගමාහවාඃ.

835

සමුදයඃ (සත්‍රියඃ) සංඝත්
සමිත්‍යාජි සමදඃඛඃ,

මල්ලව ඇල්ලීම.	2	නියුඛං බාහු යුඛේ ‘(ථ)	Close fight struggle
යුඛසංඝට්ටනය.	2	තුමුලංරණසඞ්කුලෙ.	Mingled combat
පරසෙන් මඛ නා පිණි ස කරණ අහ ඞ්කාර ශබ්දය	2	ඝෙඝෙඩා (තු) සිංහනාදඃ (සත්‍යාත්)	Warwhoop
එසේම ඇත්හඬ.	2	(කරිණාං) ඝටනා ඝටා,	Troop of elephants
යුඛයට කෑදි ම් හ ඛ.	2	ක්‍රුඤ්ජනං ඝොධසංරාවෝ	Mutual defiance of combatants
හස්තිගර්ජනාව.	2	වෘංහිතං කරිගර්ජිතම්.	Roaring of elephants

837

දුනුපෙළුම් හඬ.	1	ටිඤ්ඣාරෝ (ධනුෂඃ ඝවානඃ)	Twang of a bow
පටහ බෙරහඬ.	2	පටහාඩ්ඩඩ්ඩරෝ (සමෝ),	Drum used in battle
බලාත්කාරය.	3	ප්‍රසහං (තු) බලාත්කාරෝ නයෝ (‘ථ්)	Violence
කුටයුඛාදි යෙහි සිමාප ගමනය.	2	සඛලිතංඡලම්.	Fraud; stratagem; circumvention

838

ශුභාශුභ සූචක නුත විකාරය.	3	අජන්‍යං (කළිඹ) මුත්පාත උපසර්ගඃ (සමන්තුඝම්),	A portent
මූර්ඡාව.	3	මූර්ඡා (තු) කඝම්ලං මොහෝ	Fainting
ඝඝ්‍යාදි පිඬනය.	2	(‘පත) ‘වමර්ද (සතු) පිඬනම්.	Devastation

839

පහරදීම් ආදි යෙන් සතුරන් බලබිදීම.	2	අභ්‍යවස්කන්දනං (නව) හත්‍යා-සාදනං	Striking to disable the foe
දිනුම.	2	විජයොජයඃ,	Victory
පලිගැන්ම.	3	වෛරශුද්ධිඃ ප්‍රතීකාරෝ වෛරනිර්යාතනං (වසා).	Revenge.

		840	
පලායාම හෝ පසුබැස්ම.	8	ප්‍රද්‍රාවොද්‍රාව සඞ්‍රාව සඞ්‍රවා විද්‍රවොද්‍රවඃ, අපක්‍රමෝ 'පසානඋ (ව)	Flight; retreat
යුඩයෙන්බිඳීම.	2	රණෙභඞ්ගඃ පරාජයඃ.	Defeat
		841	
පරදනාලද්දේ.	2	පරාජිත පරාහූතෞ	Defeated; vanquished
සැඟවිගියේ.	2	(ත්‍රිෂු) නෂ්ට තිරොහිතෞ,	Missing; lost; having vanished
මාරණය.	30	ප්‍රමාපණං නිබර්හණං නිඝාරණං නිඝාරණම්.	Slaughter
		842	
		ප්‍රවාසඤං පරාසනං නිෂ්ඵදනං නිශිංසනම්, නිර්වාසඤං සඥපනං නිර්ග්‍රහඤ මපාසනම්.	
		843	
		නිඝර්හණං නිහනනං ඝෘණකං පරිවර්ජනම්, නිර්වාපණං විශසනං මාරණං ප්‍රතිඝාතනම්.	
		844	
		ඵවාසන ප්‍රමථන- ක්‍රථකොර්‍යාසනානි (ව), ආලම්භ පිඤ්ජවිශර *ඝාතොඝාඃ ස වධා (අපි).	
		845	
මරණය.	10	(ඝ්‍යා) තපඤ්චතා කාලධර්මෝ දිෂ්ටාන්තඃ ප්‍රලයෝ 'න්තයඃ, අත්‍යන්තාභාවෝ (වයෝර්) මෘතත්වර් මරණං නිධනෝ (ස්ත්‍රියාම්).	Death
		846	
මළාහු.	7	පරාසු ප්‍රාපන පඤ්චත්ව පරෙත ප්‍රෙත සංඝපිතාඃ, මෘතප්‍රමීතෞ (ත්‍රිෂ්වෙතෙ)	Dead; having expired
දරඹෑය.	3	චිතා චිත්‍යා චිතිඃ (ස්ත්‍රියාම්).	A funeral pile

* ඝාතොඝමාථ = ටීකා.

847

කබඳය.	1	කබන්ධෝ 'සත්‍රික්‍රියායුක්ත මපමූර්ධ කලෙබරම්),	A headless trunk
සොහොන.	2	ශවස්ථානං (ස්‍ථාන්) පිතෘවනං	A cemetery
මළසිරුර.	2	කුණපඃ ශවම් (සත්‍ර්‍යාම්).	A dead body

848

බලයෙන් හසු කොටගත්තේ	3	ප්‍රග්‍රහෝ පග්‍රහෝ වන්‍ද්‍යාං	A prisoner
සිරගෙ.	2	ක්‍ෂාරා (ස්‍ත්‍රී) දබන්ධනාලයෙ,	A prison or jail
පණනල.	2	(පුංසි හූමන්‍ත්‍ය) 'සවඃ ප්‍රාණා-	Breath
ජීවය.	2	ශෛවං ජීවෝ 'සුධාරණම්.	Life

849

දිවිපැවැත්ම.	2	ආයුර්ජීවිතකාලෝ (කා)	Age; duration of life
මියයන්ට හොත් නැත් ජීවත් කරණබෙහෙත්.	2	ජීවාතුර්ජීවනෞෂධම්.	Drug to revive the dead

ඉති ක්ෂත්‍රිය වර්ගඃ.

වෛශ්‍ය වර්ගඃ XIX

850

වෛශ්‍යයෝ.	6	ඌරව්‍යා ඌරුජා අර්‍යඃ වෛශ්‍යා භූමිසෘශෝ විශඃ,	Men of the third tribe
ජීවිකාව.	6	ආජීවෝ ජීවිකා වාර්‍ත්තා වෘත්තිර්වර්‍ත්තනං ජීවනෙ.	Livelihood, profession

851

හිඟවපාලන වෙළඳුම්.		(ස්‍ත්‍රියාං) කෘෂිඃ පාශුපාල්‍යං වාණිජ්‍යං (චෙතිවෘත්තයඃ),	Various professions
රාජාදිසෙවනය.	2	සෙවා ශ්වවෘත්ති	Service
සිසැම.	2	කෘෂි රතෘතං	Agriculture
කරල්ආදිය ඇහිලීම.	1	රුඤ්ඡශීලං (ත්‍වෘතම්).	Gleaning

852

ඉල්ලූ හොඉල්ලූදු	2	(දෙව්‍යාවිතා යාචිතයොර් යථාසඞ්ඛ්‍යං) මෘතා 'මෘතෙ,	Alms solicited; or unsolicited
වෙළඳුම.	2	සත්‍යානෘතං වණිග්භාවඃ	Traffic commerce
ණය.	3	(ස්‍ත්‍රී) දෘණං පය්‍යුදඤ්චනම්.	Debt

853

උඩාරෝ'
ඕප්‍රයොගු (සත්‍රු) — Profession of usury
කුසීදං වෘද්ධිජීවිකා,
ඉල්ලාගත්තෑය. 3 *යාචිඤ්ඤාපනං යාචිතකං — A thing borrowed for use
මාරුකළ දී. 1 (*නිමයාදු) පමිත්‍යකම්. — Obtained by barter

854

නයකිම් නය කාර දෙන්නා. } ඵත්තමණ්ණා 'ධම්මණ්ණෝ (ණ්‍යෝ ප්‍රයොත්තෘග්‍රාහකෝ ක්‍රමාත්), — Creditor and debtor
පොලියෙන් රැකෙන්නේ. } 4 කුසීදිකෝ වාර්ධුෂිකෝ — A usurer
වෘද්ධ්‍යාජීව (ශව) වාර්ධුෂිඃ.

855

ගොවියා. 4 ක්ෂෙත්‍රාජීවඃ කර්ෂක (ශව) — A husbandman
කෘෂික (ශව) කෘෂීවලඃ,
විහිල්පැහෙන සෙත්. (ක්ෂෙත්‍රං) ව්‍රීහෙය ශාලෙය. — (Field) fit for corn and rice
(ව්‍රීහි ශාලප්‍රභවොවිතාම්*).

856

යවාදිය පැ සෙන්නේ. යව්‍යං යවකාර්‍ය්‍යං යෂ්ටිකාර්‍ය්‍යං — Producing barley
(යවාදිභවනං හි යත්),
තලඅතින්. 2 *තිල්‍ය තෛලීන (වනම්ක්ෂෙ මාණුභඩාදවිරූපතා). — Producing sesamum

857

මුංඇදිඅතින්. 2 ඉදගින කොද්‍රවීණා (දි ශෙෂධාන්‍යොදහනවොවිතම්), a — Fit for other grain as pulse, etc
වපුට සෑවේ. 2 විජකෘඨං (තු) ඌනකෘෂ්ටං — (Land) ploughed after sowing
සෑවේ. 3 සීත්‍යං කෘෂ්ටං (ච) හල්‍ය (වත). — Land anyhow ploughed or tilled

858

තෙවරක් සෑවේ. 4 ත්‍රිගුණාකෘතං තෘතියා කෘතං ත්‍රිහල්‍යං ත්‍රිසීත්‍යා (මපි තඤ්ඤ). — Thrice ploughed
දෙවරක් සෑවේ. 5 විගුණාකෘතෙ (තුසඊං-දවිප්ලවීං) සම්බාකෘතෙ (මපිහ). — Twice ploughed

859

නිඔක්ලහසක් පමණ කෙත් ආදිය. } ද්‍රොණාඪකාදි වාපාදෙ
සොළොස් ලහස් කෙත් ආදිය. } 1 ද්‍රොණිකාඪකිකා (දයඃ), (ඛාරිවාපසත්‍රු) ඛාරිකා (ඵත්තම ණ්ඩාදයඤ්ඤ්‍රු). — Sown with a certain measures of seed

---

* 1 යාචඤ්ඤාප්‍රාපනං = * 2 නියමාදු ඉතිව.
* 3 භවඤ්ඤම්ම = ඊකා. * 4 තිලං = ඤලිඩාතා.
a. ශාඩාඤ්ඤෙත්‍රාදිඤොඤාඤ-ශාඩාටංඤාඤ ශාඤිතම් = ඵොඃ,

861

ක්ෂෙත්‍ර.	3	(පුන්නපුංසකයෝ) ඵිප්‍රඃ කෙදාරඃ ක්ෂේත්‍ර (මධ්‍යතු),	A field
කෙත් පඬුරිය.	4	කෙදාරකං (සත්‍ය) තෙකෙදාරයඃං ක්ෂේත්‍රං කෙදාරිකං (ගණේ).	A multitude of fields

862

මැටිකැට.	2	ලෝෂ්ඨාඃනි ලෙෂ්ටවඃ (පුංසි)	Clods of earth, G
කැටබිඳින මුගුර.	2	කොට්ටිශෝ ලෝෂ්ටභෙදනඃ,	A harrow
කෙවිට.	3	ප්‍රාජනං තොදනංතොත්‍රං	A goad
උදලු ආදිය.	2	ඛනිත්‍රමවදාරණම්.	A spade or hoe

863

දැකැත්ත.	2	දාත්‍රංලවිත්‍ර	A sickle
විසබැම්ම.	3	මාබන්ධෝ යොත්‍රං යොක්ත්‍ර	The tie or the yoke
වක් අත්ත.	3	(මපෝ) ඵලම්, නිරීෂං කුවකං	The body of the plough
හිවැල.	2	ඵාලඃ කෘෂ්ණෝ	The plough share
නඟුල.	4	ලාඞ්ගලං හලම්.	A plough

864

		හොදාරණඃ (ව) සීරෝ '(ථ)	
විසබැම්ම	2	ශම්‍යා (ඝන්‍ර) යුගකීලකඃ,	The pin of the yoke
නඟුලිය.	2	ඊෂා ලාඞ්ගලදණ්ඩඃ (සත්‍යාත්)	The pole or shaft of the plough
හිවිට.	2	සීතා ලාඞ්ගලපද්ධතිඃ.	A furrow

865

මක්සානිය හෙවත් වියදණ්ඩ.	1	(පුංසි) මෙඩිඃ (ඛලෙදාරු ත්‍යඤ්ඤංයතපසු බන්ධතෙ),	Post of the threshing floor
වී.	3	ආශුර්ව්‍රීහිඃ පාවලඃ (සත්‍යාත්)	Paddy rice ripening in the rains
යව.	2	ශිතශූකා යවෝ (සමෝ).	Barley

866

නුමුසුළු යව.	2	හොකම් (සතු නත්‍රහරීතෙ)	Green or unripe barley
ඉලිඇ	4	කලාය (සතු) සතීලකඃ*, හරෙණුබණ්ඩිකෝ (වාසම්න්)	Peas
අමු.	2	කොරදූෂ (සතු) කොද්‍රවඃ.	Sort of Grain

* ශිඤ්ඣුන * සතීනකඃ=ථිකා.

		867	
වටමුං.	2	මඩගල්‍යකොෂ මසූරෝ (ථ)	Lentil
වනමුං.	3	මකුෂ්‍යක මසූෂ්‍යකොෂ, වනමුදෙන	Sort of kidney bean
අබ.	3	සර්ෂපේ (තු දෙවෘ) තන්නුඛකදම්බකොෂ.	Mustard seed
		868	
හෙල අබ.	1	සිද්ධාර්ථේ (සෙවෂධවලොෂ)	The white sort
තිරිඟු.	2	ගොධූමඃ සුමනඃ (සමෙෂ),	Wheat
කොමු.	2	(ෂත්‍ය) දයාවක (ත්‍ය) කුලමාෂ- ශ්වතකොෂ හරිමන්‍යකඃ.	Half ripe barley
කඩල.	2		Chick pea
		869	
තල මුරුවම.	2	(දෙවෘතිලෙ) තිලපෙජ (ශව) තීලපිඤ්ජ (ශවනිෂ්පලෙ),	Barren sesamum
කළුඅබ.	5	ක්‍ෂවඃ ක්ෂුධාගිජනතොෂ රාජිකා කෘෂ්ණිකාසුරි.	Black mustard
		870	
තණ.	2	(සත්‍රියොෂ) කඞ්ගුපියඞ්ගු (දෙව)	Panio seed
වරා=තණ=උවා.	3	අතසී (සත්‍ය) දුමා ක්ෂුමා,	Lin and linseed
විවගීඝක්.	2	මාතුලානී (තු) හඩ්ගායාං	Hemp
ව්‍රීහි ප්‍රභේද.	1	(ව්‍රීහිභෙද සත්‍ව) ‘ණුඃ (ප්‍රමාන්).	
		871	
හණඹුව.	2	කිංශාරුඃ ශසෘඟ්කං (සත්‍ය)-	Beard of corn
කරල්.	2	නකණිශං ශස්‍යමඤ්ජරී,	Car spike
වීහාදිඝ්.	2	ධාන්‍යංව්‍රීහිඃ සාමබකරිඃ	Corn or rice
පඳුරු.	2	ඝාමෙබාගුවහ (ඝාතෘණාදිනඃ).	Clump of Grass
		872	
මෙහිදඬු.	3	නාඩී නාලං (ව) කාණ්ඩා (‘සත්)	Stalk or culm
පිදුරු.	1	පලාලොෂ (සත්‍රිසනිෂ්පලඃ),	Straw
බොල්.	2	කඩ්ගරා බුසං (කලිඞ්බෙ)	Chaff
දහසිඝා.	1	(ධාන්‍යතුෂව්ප්‍රමාං) සතුෂඃ.	Husk of rice or corn
		873	
විඹුව.	2	ශූකොෂ (යත්ශූකලක්ෂණ) [හීක්ෂණාග්‍රෙ	An awn
මුංආදිකරල්.	2	ශමීසිම්බා (ත්‍රිෂ්‍රුතතරෙ),	A legume or fiod
පිදුරෙන් තොරකළ ධාන්‍ය.	2	සෘඞ්මාවසිතං (ධාන්‍යං)	Stored as grain
එම කොටු ගුල්ආදියෙහි නැබුවේ.	2	පූතං (තු) බහුලීකෘතම්.	Threshed out and winnowed

		874	
උදුමුං ආදිය.	1	(මාෂාදයඃ) ශම්බ්‍යාන්‍ය *	Grain in pods
සව.	1	ශුකධාන්‍ය (යවාදයඃ),	Bearded corn
කලමාදිය.	1	ශාලයඃ (කලමාදෂ්ව ෂෂ්ටිකාදෂ්ව ක්‍ලීංසාම්).	Rice
		875	
බොඩහමු ආදිය.	2	නෘණධාන්‍යානි නීවාරාඃ	Wild grains
ඌරුවි.	2	(ස්ත්‍රී) ගවෙධුකී වෙධුකා,	Coix
මොහොල.	2	අයොග්‍රා මුසලෝ (ස්ත්‍රියාං)-	A pestle for cleaning rice
වත.	2	දුදූඛල මුලූඛලම්.	A mortar
		876	
කුල්ල.	2	ප්‍රසෙපාවනං ශූර්පී (ම්සත්‍රී)	A winnowing basket
කොරමරුව හෙවත් පෙතේරේ.	2	වාලනී තිතඋඃ (ප්‍රමාන්),	A sieve or cribble
පසුම්බිය හෝ ගෝණිය.	2	සතූනප්‍රසෙවේ‍ය කාණ්ඩාල පිටෝ	A sack
පැසහෝබ්‍රිස්ස.	2		A granary
කළාලය හෝ පැලැල්ල.	2	කඨකිලිඤ්ජකෝ.	A mat
		877	
		(සමාහෝ)	
මුලුතැන්ගෙය.	3	රසවත්‍යාං (තු) පාකසථාන මිහානසෙ,	A kitchen
මුලුදෙට.	2	පෞරොගව (ඝනදධ්‍යක්ෂඃ)	Overseer of the kitchen
අරක්කැමියෝ.	7	සූපකාරා (සූදූ) බල්ලවාඃ.	Cooks
		878	
		ආරාලිකා ආඛ්සිකාඃ සූදූ ඔදනිකා ගුණාඃ,	
සූනරු.	3	ආපූපිකඃ කාන්දවිකෝ භක්ෂකාර (ඉමෙත්‍රිඡූ).	A boker
		879	
ලිප්.	5	අසමන්‍ත මුදඛාත්‍තමයි- ශ්‍රයණී චුල්ලිරත්‍තිකා,	A furnace or fire-place
ගිනිකබල.	4	අඞ්ගාරධානිකා (ඉඟාර ශකට්‍ය (පි) හසත්‍තාය (පි).	A portable furnace

* මුදඟා මාෂෝ රාජමාෂඃ-ඝුල්ලත්‍ථඟවනාඛ්‍යකලඃ † ශාලායසතුවර ඉති-ශම්බ්‍යාන්‍ය ගණ. සම්ෂාඃ.

		880	
		හසනාම (ප්‍රථනයන්තස්‍ය	
අඟුරු.	1	ද) ඕඝාරෝ	A fire brand
පෙනෙල්ල.	2	ලාත මුලම්බකම්,	Charcoal
ඇනිලිය.	2	(කත්‍රිබෙ) 'ඔබරීෂං හ්‍රාෂෙට්‍රා (කා)	A frying pan
පාකපාත්‍රය.	2	කඤ්චීඅසෙවදනි (සත්‍රියාම්).	An iron plate or pan
		881	
මහඇළ.	2	අලිඤ්ජරඃ (සත්‍ය) තමණ්ඩිකඃ	A jar
කොනලේ.	3	කකීයඝීලුඝීලනාඩිකා,	A pitcher
තාළිය හෙවත් ඇළිය.	4	පිඨරඃසථාලඋඛාකුණ්ඩං	A pot
කලය.	4	කලශ (සතුත්‍රිඝුවයොඃ).	A water pot
		882	
		ඔවඃ කූව නිපාව' (සත්‍රි)	
මලාව.	2	සරාවොවඩිමානකඃ,	A lid
පුකිරිය.	2	ඨෘජීෂං පිෂ්ටපචනං	A seether or boiler
ඔඩම.	2	කංසො '(සත්‍රි) පානභාජනම්.	A goblet
		883	
සමින්කළ තෙල්කුලාව.	2	කුතුඃ කෘතෙතඃ (සෙනහපාත්‍රම්)	A leather bottle for oil
එමකුඩාවුයේ.	1	(අසෙචාලපා) කුතුපඃ (ප්‍රමාන්),	A small one
බඳුන.	5	(සවීමා) වපනං භාණ්ඩං පාත්‍රාමත්‍රං (ව) භාජනම්.	Any vessel
		884	
හැන්ද.	3	දවීවිඃ කම්බිඃ ඛජකා (ව	A ladle or spoon
සරලුව.	2	ත්‍යාත්) තද්දූදීරුහයතකං,	A wooden ladle
පලා.	3	(අසත්‍රි) ශාකං හරිතකං ශිඟු	A potherb
මෙකිනවුල්.	2	(රස්‍යතුනාඩිකා).	Its stalk
		885	
		කඩම්බ (ශව) කලම්බ (ශව)	
වේසවාර.	2	වෙසවාර උපසකරඃ,	A condiment
සියඹලා	3	තින්තිඩීක(ඝඥ) චුක්‍රං (ව)	Acid seasoning
ගම්මිරිස්.	6	වෘතාමල (මථ) වෙල්ලජම්.	Pepper

		886	
		මරිචං කොලකං කෘෂ්ණ මූෂණං ධර්මපත්තනම්,	
දුරු.	4	ජීරකෝ ජරණෝ ‘ජාජී කණ	Colonji
කළුදුරු.	6	(කෘෂ්ණජීරකෙ).	Colonji
		887	
		සුෂවී කාරවී පෘථවී පෘථ්වීඃ කාලොපකුඤ්චිකා,	
අමුණුගුරු.	2	ආර්ද්‍රකං ශෘඞ්ගවෙරං (සද්‍යා-	Ginger
කොතඹුරු හෙවත් කොත්තමල්ලි.	4	දඵ) ඡත්‍රා විතුන්නකම්.	Coriander
		888	
සිඹිගුරු.	5	කුසත්‍රුබ්බුරු (ව) ධාන්‍යකම් (අඵ) ශුණ්ඨී මහෞෂධම්, (සන්‍නිපුංසකයෝර්) විශ්වං නාගරං විශ්වභෙෂජම්.	Dry ginger
		889	
කාඩි.	8	ආරන්‍වාලක සෞවීර කුලම්මාඝාභිෂුතානි (ව), අවන්‍ති සොම ධාන්‍යාම්ල කුඤ්ජලානි (ව) කාඤ්ජිකෙ.	Sour gruel
		890	
සුඟ=පෙරැන් කායන්.	5	සහස්‍රවෙධි ජතුකං වාලනිකං හිඞ්ගුරාමඨම්,	Assa fœtida
සුඟපත්.	5	(තාපත්‍රී) කාරවී පෘථවී වාෂපිකා කවරී පෘථ්වීඃ.	Hingupatr
		891	
කහා.	5	නිසාහවා කාඤ්චනී පීතා හරිද්‍රා වරවර්ණිනී,	Turmerick
මුහුදුලුණු.	2	(සාමුද්‍රංයත්තුලවණ) මක්ෂීවං වසිර (ඤවත්).	Sea salt
		892	
සිඳුලුණු.	4	සෛන්ධවෝ ‘(සත්‍රී) ශිතශිවං මානිමඵං (ව) සිඛුජෙ,	Rock salt
සංහරනම් ලුණු.	2	රොමකං වසුකං	Another sort
බලල් ලුණු.	2	පාක්‍යං	Factitious salt
		පිඩ (ඤවකෘතකෙදව්වයම්).	

		893	
සුවඝ ලුණු.	3	ඉසෘවච්ලෙ 'ඝරුවකෙ	Sochal salt white
එමඝඑවූයේ	1	ඝිලකං (තත්‍ර මෙවකෙ),	The same black
හකුරුවෙසෙඝක්.	3	ඉක්ෂුඛණ්ඩි ඨාණිතං ඛණ්ඩ	Raw sugar
උක්ඝකුරු.	2	විකාරඃ] සකීරා සිතා.	Refined sugar
		894	
කිරිවඛ්ඝක්.	2	කුච්වකා ක්ෂීරවිකෘතිඃ	Inshissated milk
ලේහඝක්.	2	(සත්‍රද්) සාලා (තු) මාර්ජිතා,	Curds with sugar and spices
ව්‍යඤ්ජනඝ.	2	(සත්‍රා) තෙනඉතං (තු) නිඝ්‍යානං (ත්‍රිලිඛ්‍යාවාසිතාවඛෙඃ).	Sauce or condiment
		895	
උලින් පැලූඉස්.	3	ශූලාඝෘතං හවිත්‍රං (සත්‍රා)-	Roasted on a spit
බදනෙඝි පිසුයේ.	2	වඨ්ලත්‍ර] ඉඛ්‍යං (තු) පෙඅරම්,	Boiled in a caldron
රසාදින් යුකත ව්‍යඤ්ජනාදිඝ.	2	ප්‍රණිත මුපසඉපන්නං	Dressed
දුම්පිව්‍යංජනාදිඝ.	2	ප්‍රයත්නං (සත්‍රා) තසුසංසකෘතම්.	Seasoned
		896	
ඉණඝසහිතවුදී.	2	(සත්‍රා) තපිවත්ලං (තු) විජිලං	Sauce mixed with rice gruel
පවිත්‍රාහාර.	2	සඉශෘෂ්වං සොධිතං (සමෙ),	Strained
සිනිඳු ආහාර.	3	විඝකණං මසෘණං සන්ඝඛං	Bland, soft
සුවඳි හැන්වූයේ.	2	(තුලෙත්‍ර) භාවින වාසිතෙ.	Scented
අඩක් තැම්බූ නෝ ගිතෙල් ආදීන් බැඳ්දූ නෝ යවා දින් උයාපු ආහාරය.	3	897 ආපක්වං පෞලි රහ්‍යූඉෂො	Food half dressed
වීලඳ.	2	ලාජාඃ (පුංභූමනිවා) ක්ෂතාඃ,	Fried grain
පුළුහෙවත් හබලපෙනි.	2	පෘථුකාඃ (සත්‍රා) චිවිපිටකො	Rice, flattened
බැදිඝවාදිඝ.	2	ඛානා භෘඉඨයවෙ (සත්‍රියාම්).	Fried Barley or rice
		898	
සූ.	3	පූපො' පූපඃ පිඡවකඃ (සත්‍රාත්)	Cake
දියෙන් හැකූ බැදි පිරි	2	කරමෙහා දධිසක්තාවඃ,	Mixed with curds
බත්.	6	හිඝසා (සත්‍රී) භක්තම්බො'න්නා මොදනො (සත්‍රිඝ) දිදිවිඃ.	Boiled rice
		899	
දඹුබත්.	2	හිඝසථා දගධිකා (සඒ	The same scorched
පහන් ගිතෙල් ආදිඝ.	1	රඝාග්‍රෙ) ම්ඉණ්ඩ (ම්සත්‍රියාම්),	Scum
බතින් පෙරූ කැඳ.	3	මාසරාවාම් නිස්‍රාවා (මණ්ඩහක්තඝසමුදහවෙ).	Scum of boiled rice

900

කැඳ.	5	යවාගූ රුෂණිකා ශ්‍රාණා විලේපී තරලා (වසා), 1	Rice gruel
ගෙරින් අයත් සියල්ල.	1	ගව්‍යං (ත්‍රිෂුගවාං සචිං)	Belonging to a cow
ගොම.	2	ගොවිඩ්ගොමය (මයත්‍රියාම්).	Cowdung

901

ගොම වැරටි.	1	(තුත්තුශුෂ්කං) කරීෂං (සත්‍රී)	Dry cowdung
කිරි.	3	දුග්ධං ක්ෂීරං පයඃ (සමම්),	Milk*
ගිතෙල් දී ආදිය.	1	(පයසඃ මාජ්‍යදධ්‍යාදි)	Prepared from milk
තුනී දී.	1	ද්‍රප්‍යං * (දධිඝනෙතරත්).	Thin or diluted curds

902

ගිතෙල්.	4	ඝෘත මාජ්‍යං හවිඃ සර්පි-	Clarified butter
වෙඩරු.	1	නීවනීතං (නවොඩෘතම්),	Fresh butter
ඊයේ දෙවි කිට්ටුන්නැගූ වෙඩරු.	1	(තද්‍යතු) හෛය්‍යඞ්ගවීනං (ඝ- තෙන්‍යාගොදෙ,හොදහවං ඝෘතම්).	Butter of yesterday's milk

903

ගෝරස සාමාන්‍යය.	4	දණ්ඩාහතං කාලශෙය මරිෂට (මපි) ගොරසඃ,	Butter milk
ඇලලූදී.		තක්‍රඃ (හ්‍යූ) දශභාගමපිතං (පාදූඛවඩාම්බුනිර්ජලම්)[1].	With proportions of water

904

දිපෙරළිදිය.	1	(මණ්ඩංදධිභවං) ලිසතු	Whey of curds
වදු සන්දි නෙන්දෝනා කිරි.	1	පියුෂෝ ‘(ශීතවංපයඃ),	Milk of a cow which lately calved
බඩසාය.	3	අශෝඃආ ඛ්භූඝාඃඝු-	Hunger
ගුාසය හෙවත් බත්පිඩ.	2	දඝාස (සතු) කවලා (ස්ත්‍රීකඃ).	A mouthful

905

සහ්පානය.	2	සපීතිඃ (සත්‍රී) තුල්‍යපානං	Drinking together
සහ භොජනය.	2	සඤ්ඣිඃ (සත්‍රී) සහභොජනම්,	Eating together
පිපාසය.	4	උදන්‍යා (තු) පිපාසා තෘට්	Thirst
අනුභවය.	7	නඤ්ඣා] ජග්ධි (සතු) භොජනම්.	Food

1 "මුද්ගණාවඃඝුජනෙතෙලඃ-කාසරසඛුගිලෙඉදඃ,'=බො.

* ද්‍රප්‍යඃ=ද්‍රුප්‍යඃ=තුප්‍යඃ=ඉනිව.

906

ජේමනංලෙහ ආහාරෝ
නිඝසොඩ්ඩාදෙ (ඉත්‍යපි),
තෘපනීය. 3 සෞහිත්‍යං තර්පනං තෘප්තිඃ Satisfy
ඌෂ්ඨතිදිදෙෂ 2 පෙලා භුක්තසමුද්ඝිතම්. Orts, leavings

907

කාමැතිසේයතාඇති 6 කාමං පක්‍රාම පය්‍යාපතං Voluntarily
නිකාමෙෂ්වා යථෙප්සිත,
ගොපල්ලා. 6 ගොපගොපාල ගොසඞ්ඛ්‍ය Herdsman
ගොඝ්නගාභීරවල්ලවාඃ.

908

ගෝමහිෂාදි ධනය. 1 (ගොමහිෂ්‍යාදිකං) පාද- Stock of cattle
ඛන්ධනං *(වෛ)
ගෙරිගිමිසා. 3 ගව්‍යෙරෙ, Owner of kine
ගොමාන්ගොමී
ගෙරිරැළ. 2 ගොකුලං (තු) A herd
ගොඨකං (සාදනවාංවුජේ).

909

ගෙරින් මිසින් පුරාභුක්තවූයේ. 1 (ත්‍රිෂ්වා) ශිතං ගවීතං (ත Formerly grazed by cattle
දානවෝ යත්‍රාශිතාඃ පුරා),
ගොනා. 9 උක්ෂාඃඛද්‍රෝ බලිවර්දී A bull or ox
ඍෂභතෝ වෘෂභෝ වෘෂඃ.

910

අනඩ්වාන් සෞරභෙයොගෝ
ගොන්රැළ. 1 (රුක්ෂණාංසංහති) රෝක්ෂකම්, A herd of oxen
දෙනුන්රැළ. 2 ගව්‍යාගොත්‍රා (ගවාං) (වත්‍ස A herd of kine
වස්සන් ද නුන් රැළ. 1 ධෙනවා) ඒතත්සකධෙනුකෙ. Of calves, and milk cows

911

මහගොනා. 1 (වෘෂොමහා) නඩ්වාන්ඃ (සාහ්‍ය) A large bull or ox
මහලුගොනා. 2 දූඩොක්ෂ (සතු) ජරදනවඃ, An old bull
ප්‍රාජනවෘෂභ ඇත්තේ. 1 (උනප්‍රහණඋක්ෂා) ජතොක්ෂඃ A bullock
ලමාවස්සා. 1 (සද්‍යොජාතසතු) තර්ණිකඃ. A new born calf

912

වස්සා 2 සකෘතකරි (සතු) වත්සඃ (සාහ්‍ය)- A calf
නාම්බා. 2 දමාය වත්සත්‍යතරෝ (සමේ), A steer
කරඇඹිමට සුදුස්සා. 1 ආෂීභවඃ (මණ්ඩනායොගාඃ) One fit to be set free
පුසිසාළ ගොනා. 3 ෂණ්ඩෝ නොපති රිට්වරඃ. A bull at liberty

* යාදවං ඛනම්නිව.

913

කඳඅැම.	1	(සකක්‍ඛප්‍රදෙශසතු) වහඃ	A bull's shoulder
කැල්ල.	2	ඝාසනා (තු) ගලකම්බලඃ,	His dewlap.
නැහැලනුලූයේ.	2	(සත්‍ය)නාසාස්‍රිත(සතු) නස්‍යොතඃ	An ox with a rein through his nose.
පුරුදුකරණකල් වියපැත්තක යෙදුෙ	2	ප්‍රෂ්ඨවාඞ්‍යුගශාශ්වගඃ.	Young cattle in training.

914

වියඅදින් උසුලන්නේ.		(යුගාදීනාඤ්ච වොඝාරෙ) යුග්‍යප්‍රාඝඞ්ග්‍යශාකටඃ,	Cattle yoked.
ඝාන හොන් ආදිඤ්ඣ.	2	(ඛනතිතෙන නදොඝා ඝෙදං) හාලික සෛරිකෙඳ.	Ploughman, plough cattle.

915

බරඋසුලන්නේ.	5	ධුර්‍යෙ ධුර්‍යෝ ධෙඉරෙය ධුරිණඃ (ඝ) ධුරන්ධරඃ,	Cattle for burden.
එකධුරයක් උසුලන්නේ.	3	(උභාවෙ) කධුරිණෙක ධුරාවෙකධුරාවහෙ.	Cattle for special burden.

916

සිග්ලුබුර උසුලන්නේ.	2	(සතු) සඊධුරිණඃ ස්‍යා- ද්ඩෙවෙ) සඊධුරාවහඃ,	—For any carriage.
දෙන.	9	මාඉෙයී සෛරභෙයී ගෞ රුස්‍රාමාතා (ච) ඝෘඬගිණී.	A cow.

917

උතුම්දෙන.	1	අපිප්‍රත්‍යඝත්‍යා රොහිණී (ස්‍යා දුත්තමාගොඅු) නෛවිකී,	An excellent one
සුදුදෙන.	2	(වර්ණිණාදිභෙදාත්තසංඥඃඝ්‍යඃ) ඝවලී ධවලා (දයඃ).	Cows brindle, white & etc.

918

දෑවුරුදුවූවා.	2	විහායනී විවර්‍ෂා (ගෞ)	A heifer, two years old.
එක්අවුරුදුවූවා.	2	රෙකාබ්දෘ (තෙ) කහායනී,	—One year old.
සිව්අවුරුදුවූවා.	2	චතුරබ්දෘ චතුර්හායන-	—Four years old.
තුන්අවුරුදුවූවා.	2	(ණ්‍යෙවං) ත්‍ර්‍යබ්දෘ ත්‍රිහායණී.	—Three years old.

919

වඳදෙන.	2	වඝා වඤ්‍යා' වතොකා (තු)	A barren cow.
ඇබිහෙලන්නී.	2		A cow miscarrying by accident.
ගොනුන් මසින් පිහිටෙවූ ගැබ් ඇත්තී.	1	ශ්‍රවදගර්භා (ථ) සන්නිනී,	One which has gone to the bull.
වෘර්‍ෂොපගම යෙන් ගැබ් හෙලන්නී.	2	(ආක්‍රාන්තා වෘෂභෙණ' ථ) වෙහදගර්භොපඝාතිනී.	Miscarrying from going unseasonably.

920

ගැප්ගැන්මේහි යොග්‍යවූවා.	1	කාල්‍යෝපසඥීා (ප්‍රජනෙ)	Fit for the bull.
බාලකල ගැබ් ගත්තා.	2	ප්‍රජෙවෙණි බාල ගර්හිණී,	A pregnant heifer.
කිකරු දෙන.	2	(සාද) වණ්‍ඩි (තු) සුකරා	A tractable cow.
බොහෝ දරු වන් වදන්නී.	2	බහුසූතිඃ පරෙඡුකා.	A cow bearing many calves.

921

දුවුරුද්දකින් ගැප්ගත්නී.	2	චිරසූතා වඡකඩිණී	Carving every two years.
අළුත වැදූ දෙන.	2	ධෙනුඃ (සාා) න්‍යනවසූතිකා,	One which has lately calved.
සුවසේ දෙවිය හැක්කී	2	සුව්‍රතා සුඛසඤෙහ්‍යා	Easily milked.
පිරුණු බුරුලු ඇත්තී.	2	පීනොධනී පීවරස්තනී.	With a large udder

922

ද්‍රෝණක්ෂීරා ද්‍රෝණදුගධා	2		Yielding a *drona* of milk.
ගොනාප්ණිස බදනාලද්දී	1	ධෙනුෂ්‍යා (බන්ධකෙසපිතා),	Standing at the dairy.
අවුරුදුපතා වදන්නී.	1	සමාංසමීනා (සාායෙව-ප්‍රතිවර්ෂං ප්‍රසූයතෙ).	Calving every year

923

බුරුල්ලහෝ තනය.	2	ඌධ (සතුකලිඛ) මාපීතං	An udder.
ගාලමැද කණුව.	2	(සමෙෂ) ශිවක කීලකෙෂ,	A pillar.
ගෙරින්බදනා බාන.	2	(නපුංසි) දාම සන්දානං	A rope or cord.
අශ්වාදීන්ගේ පා බදනා බාන.	2	පශුරජ්ජු (සතු) දාමනී.	A string or tie.

924

මන්දඹුව නොහොත් කිරිකොටන දණ්ඩ.	5	වෛශාඛම්පමන්ථාන මන්ථනෝ මන්ථදණ්ඩකෙ,	A churning stick.
බදනා කණුව.	2	කූඨරෙ දණ්ඩවිඡාමොහා	A post round which its string winds.
දිගේරු අලුත කළය.	2	මන්ථනී භාණ්ඩී (සමෙ).	A churn.

925

ඔටුවා.	4	උෂ්ට්‍ර ක්‍රමෙලකමය මහාඔගාඃ	A camel.
එම පැටියා.	1	කරභඃ (ශිශුඃ),	A young one.
බදනාලද ඔටු පැටියෝ.	1	(කරභාඃ ස්‍යුඃ) ශෘඛලකා (දූරවෙඃපාදබන්ධනෙඃ).	Young camels clogged.

926

එළු දෙන.	2	අජා ඡාගී	A she-goat.
එළුවා.	5	සතුහවඡාග වසතවඡගලකාඅජෙ,	A he-goat.
බැටළුවා.	7	මෙෂ්‍රොරභ්‍රොරණොණීායු-මේෂවෘෂණය එඩකාඃ.	A ram.

		927	
ඔටුන්, එළු, බැටළු සමූහ		උෂ්ට්‍රාරභ්‍රාජවෘන්දෙ (සත්‍යං) දෙෂ්ට්‍රකෞරභ්‍රකාජකම්,	Herd of camels, flock of sheep and goats.
කොටළුවෝ.	1	චක්‍රීවන්ත (සත්‍ත්‍ව) බාලෙයා රාසභා ගර්දභාඃ ඛරඃ.	Asses.
		928	
වෙළෙන්දා.	8	වෛදෙහකඃ සාර්ථවාහො * නෛගමො වාණිජෙ වණික්, පණ්‍යාජීවො (හ්‍යා) පණිකඃ ක්‍රය වික්‍රයික (ශවඃ).	A trader.
		929	
බඩු විකුණන්නා.	2	වික්‍රෙතා (ත්‍රෘ) ද්වික්‍රයිකඃ	A vendor.
බඩුගන්නා.	2	ක්‍රායක ක්‍රයිකෞ (සමෙෞ),	A buyer
වෙළඳාම.	2	වාණිජ්‍යං (ත්‍ව) වණිජ්‍යා (ඝ්‍යාන්)	Traffick.
මිල.	3	මූල්‍යං වසෙනඃ (ප්‍ය) වක්‍රයඃ	Price.
		930	
මුල්මුදල.	3	නීවි පරිපණං මූල-	Capital; principal.
ලාභ මිල.	3	ධනං] ලාභොඃධිකං ඵලම්,	Gain profit.
මාරුකිරීම.	4	පරිදානං පරිවර්තනා* නෛමෙය නිමයා (වපි).	Barter.
		931	
උකස.	2	(පුමා) නුපනිධිනාඃසඃ	A deposite.
උකස් ගැලවීම.	2	ප්‍රතිදානං (තදපිණම්),	The return of it.
විකුණනුපිණිස තැබූ දෑ.	1	(ක්‍රයෙප්‍රසාරිතං) ක්‍රය්‍යං	Exposed for sale.
මිලයෙන් ගත හැක්කේ.	1	ක්‍රෙය (ක්‍රෙතව්‍යමාත්‍රකෙ).	Purchasable.
		932	
විකිණිය යුත්ත.	3	වික්‍රෙය පණිතව්‍යං (ච) පණ්‍යං (ක්‍රය්‍යාදය සන්‍ත්‍රිෂු),	Vendible.
පොරොන්දු ඉෂ්ට කිරීම හෝ වීම.	3	(කලිබෙ) සත්‍යාපනං සත්‍ය- ඔකාරඃ සත්‍යාකෘතිඃ (සත්‍රියාම්).	Ratification of a bargain.
		933	
පොරොන්දු සහිත වෙළඳාම.	2	විපණො වික්‍රයඃ	Contract of sale.
ගණන්වාළි ශබ්ද.		(සඞ්ඛ්‍යාඃ සඞ්ඛ්‍යෙ සඞ්ඛ්‍යාදශන්ත්‍රිෂු, විංශත්‍යාද්‍යඃ සදෙකතෙ. සඞ්ඛ්‍යඃ සඞ්ඛ්‍යයොඃ.	Numerals.

* "වාණි ඉතිච. * පරෙවර්තිතා ඉතිච.

		934	
		සඞ්ඛ්‍යායෝ විබහුත්වෙ‍ය්‍යාඃ	
		තාසුවා නවතෝඃ සත්‍රියඃ,	
		පඤ්චතඃ ශතසහස්‍රාදි	
		ක්‍රමාදුශගුණොත්තරම්).	
		935	
මැනීම් අර්ථ ශබ්ද.	4	යෞතවං ද්‍රැවයං පාය්‍ය	Measure.
		(මිති) මානා (ර්‍ථකාන්ත්‍රයම්),	
තුන්ආකාර මැනීම්.		(මානං) තුලාඞ්ගුලිප්‍රසෛර්ථ	Of three sorts.
මදටෙක් ෙහෝ අඩෙක්.	1	(ගුඤ්ජාඃපඤ්චා) ද්‍යමාෂකඃ.	A *masha*.
		936	
කර්ෂයෙක්.	2	(තෙෂොඩශා) ක්ෂඃ කර්ෂෝ' (සත්‍රී)	Sixteen times as much.
පලමෙක්.	2	පලං (කර්ෂචතුෂ්ටයම්),	Four times the last.
රන්කර්ෂයෙක්.	2	සුවර්ණිණවිසෙත්‍ය(ඝෙමෙනා'ෂෙ)	A *carsha* of gold.
රන්පලමෙක්.	1	කුරුවිඤ්ච (සතුතතපලෙ).	A *pala* of gold.
		937	
සියය්පලමෙක්.	1	(තුලාසත්‍රියාං) පලශතං	100 *palas*.
තුලාවිස්සෙක්.	1	භාරඃ (ස්‍යාවිංශතිසතුලාඃ),	Twenty times as much.
භාරදශයෙක්.	1	ආවිතෝ (දශභාරාඃ ස්‍යුඃ)	Ten times the last.
ගැල්බරක්.	1	(ශාකටොභාර) ආවිතඃ.	A cart load.
		938	
රිදිකහවණුව.	2	කාර්ෂිපණඃ කාර්ෂිකඃ (ස්‍යා)-	A *carsha* of silver.
තඹෙන්කළ මස්ස.	1	(තකාර්ෂිකෙතාම්‍රිකෙ) පණඃ,	A *pana* of copper
ප්‍රසථමානශබ්ද		(අස්‍ත්‍රියා) මාෂකද්‍රොණෙෂ	Various measures of capacity.
		ඛාරීවාහෝ නිකුඤ්චකඃ.	
		939	
		කුඩවඃ ප්‍රසථ (ඉක්ෂ්වාද්‍යඃ	
		පරිමාණාර්ථකාඃ පෘථක්),	
සතරින් කොටස.	1	පාද (සතුරීයො භාගඃ ස්‍යා	A quarter.
භාගයෙක්.	3	ද්) ංශ භාගෙෂ (තු) වණ්ටකඃ.	A part, share, or portion.
		940	
ධනය.	13	ද්‍රව්‍යං විත්තං ස්වාපතෙයං	Substance, thing or wealth.
		රික්ථමෘක්ථං ධනං වස්‍රු,	
		හිරණ්‍යං ද්‍රවිණං දෘඤ්මන	
		මීරෙ විභවා (අපි).	

941

කළ නොකළ රන් රිදී.	2	(සප්‍යඃ)නෙකාශ (ශව) හිරණ්‍යං (ව හෙමරූප්‍යෙ කෘතාකෘතෙ),	Wrought and unwrought gold.
නඹආදිය.	1	(තාඹ්‍යාං යදන්‍යත්තනාත්) කුප්‍යං	Base metals.
රූනැගූ දෑ (මිල.)	1	රූප්‍යං (තද්ඛය මාහතම්).	Bullion.

942

මරකම්මිණි.	4	ගාරුතමතං මරකත *මශමගාහීං හරිනමණිඃ,	An emerald.
රතුකැට.	3	ශොණ රතනං ලොහිතකඃ පදමරාගො (ඵ) මෙඝකනිකම්.	A ruby.
මුතු.	2		A pearl.

943

		මූඛතඃ (ඵ)	Coral.
පබළු.	2	විද්‍රුමඃ (පුංසි) ප්‍රවාලං (ප්‍රත්‍නාපුංසකම්),	
රූවන්.	2	රතනං මණිඃ (ර්වයොරශම ජාතෙෂ මූඛතාදිකෙපිච).	Any gem.

944

රන්.	1	සවණ්ණිණං සුවණ්ණිණං කනකං හිරණ්‍යං හෙම භාටකම්, තපනීයං ශාතකුම්භං ගාඞ්ගෙයං භම්කර්බුරම්.	Gold.

945

වාම්කරං ජාතරූපං
මහාරජතකාඤ්චනෙ,
රූඛමං කාතීස්වරං ජාම්බූ
නදමෂ්ටාපදෙ' (ස්ත්‍රියාම්).

946

අබරණට ගත්තේ.	1	අලඞ්කාරසුවණ්ණිණං (ස'වර්‍ණඞ්ගි කනක (මිත්‍යදඃ),	Gold for ornaments.
රිදී.	5	දුජීවණ්ණිණං රජතං රූප්‍යං ඛර්‍ජූරං ශෙවත (මිත්‍යපි).	Silver

947

පිත්තල.	2	රීතිඃ (ස්ත්‍රියාමා) රකුටොඃ (න ස්ත්‍රියාමඵ)	Brass.
නඹ.	6	තාම්‍රකම්, ශුල්වං මෙලවඡමුඛං ව්‍යඡටං වරිඡොඃ දුම්බරාණි (ව).	Copper.

* මඡමගඡඃ ඉතිච.

948

යකඩ.	7	ලොහො (සත්‍රී) ශස්ත්‍රකාංතීක්ෂ්ණං පිණ්ඩං කාලායඃ සායසී, අයමසාරෝ (ථ),	Iron.
යකඩමල.	2	මණ්ඩූරං සිංහාන (මපි තත්තම්ලෙ).	Rust of iron.

949

රත්ආදි ලොහො සියල්ල	1	(සමීංස්‍යාතෛජසං) ලොහං	Anything meltallick.
හිවැල.	1	(විකාරසත්ත්වයඃ) කූශී,	Wrought iron, bar iron.
කඳ.	2	ක්ෂාරඃ කාචො (ථ)	Glass.
රසදිය.	4	වපලෝ රසඃ සූත (ශව) පාරදෙ.	Quicksilver.

950

මී අහ.	1	ගවලං (මාහිෂං ශෘඞ්ග)	Buffalo's horn.
මිහිරන්.	3	මභ්‍රකං ගිරිජ'මලෙ,	Talc.
හොයඳුන්.	4	ස්‍රොතොඤ්ජනං (තූ) සෞවීරං කාපොතාඤ්ජනයාමුනෙ.	Antiimony.

951

පිදිතුත්තම්.	4	තුත්ථාඤ්ජනං ශිබිග්‍රීවං විතුන්නාක මයූරකෙ,	Blue vitriol.
වතුවැල්කඟ යෙන්වූතුත්තම්.	3	කර්පරි දූර්විකා (කාථොදභවං) තුත්ථං	Collyrium.
රසඳුන්.	3	රසාඤ්ජනම්.	Another sort.

952

		රසගර්භං නාක්ෂ්‍යිගෛලං	
ගෙන්දගම්.	3	ගන්ධාශමනි (තූ) ගන්ධකඃ, සෞගන්ධික (ශව)	Sulphur.
අඳුන් නවසෙසක්.	3	චක්ෂුෂ්‍යා කුලාල්‍යෞ (තූ) කුලත්ථිකා.	A blue stone used as a collyrium.

953

පිත්තලමල යෙන්කළඅඳුන්.	4	රීතිපුෂ්පං පුෂ්පකෙතු පෙෞෂ්පකං කුසුමාඤ්ජනම්,	Calx of Brass.
හිරියල්.	5	පිඤ්ජරං පීතනං තාල මාලං (ව) හරිතාලකෙ.	Yellow orpiment.

654

ගල්සෙවෙල්.	5	ගෛරෙයම්ව්‍යං ගිරිජ මෂමජං (ව) ශිලාජතු,	Red chalk.
යොන්රට උපදින බෙහෙත් විශෙෂයක්.	6	බොල ගන්ධ රස ප්‍රාණ පිණ්ඩ ගොප රසාඃ (සමාඃ).	Myrrh.

955

මුහුදුපෙනු.	3	*භිණ්ඩිරෝ'ඛධිකාඨඃ එතඃ	Cuttle fish bone.
සින්දූරම්.	2	සින්දූරං නාගසම්භවම්,	Minium or red lead.
කළුතුඹ.	4	නාග සීසඤ්ච යොගෙෂ්ට වප්‍රාණි	Lead.
සුදුතුඹ.	4	ත්‍රපු පිච්චටම්.	Tin.

956

		රඞ්ගවඞ්ගෙ (අථ) [පිවු-	
ඉඹුල්ඵුලුන්.	2	ඤතූලෝ (ථ)	Cotton.
වණුක්මල්.	4	කම්බලොත්තරම්, (සඃත්) කුසුම්භං වහ්නිසිඛම් මහාරජන (මිත්‍යපි).	Safflower carthamus.

957

එළුලොම්න්කළ කම්බිලි	2	මේෂකම්බල ඌණ්ණායුඃ	A woolen blanket.
සාලොම්.	2	ශශොණ්ණං ශශලොමනි,	Hare's or rabbit's hair.
මී.	3	මධු ක්ෂෞද්‍රං මාක්ෂිකා (දි)	Honey.
මීඉටි.	2	මධූච්ඡිෂ්ටං (තු) සිකථකම්.	Wax.

958

මනොසිල්.	7	මනඃශිලා මනොගුප්තා මනොහ්වා නාගජිහ්විකා, නේපාලී කුනටී ගොලා	Red arsenic.
යවක්ෂරලුණු.	3	යවක්ෂාරොයවාග්‍රජඃ.	Nitre, salt, petre.

959

		පාක්‍යඃ (ථ)	
සජ්ජිකාක්ෂාර.	5	සජ්ජිකාක්ෂාරඃ කාපොතඃ සුඛවච්චඃ,	Natron, alkali.
හුණමකුළු.	2	සෞවර්චලං (සඃ) ද්‍රැවකං ක්ෂීරි වංශරොචනා.	Manna of bamboos.

960

මුරුංඟාඇට.	2	ශිග්‍රුජං ශ්වෙතමරිවං	Seed of morunga.
උක්මුල්.	1	මොරවං(මූලමේක්ෂවම්),	Root of sugarcane.
තිප්පිලිමුල්.	3	ශ්‍රුත්‍යකං පිප්පලිමූලං වට්කාශිර (ඉත්‍යපි).	Root of longpepper

961

ජටාමාංසි.	2	ගොලොම් හුතකෙශෝ (නා)	Root of sweetflag.
පතඟි.	2	පත්‍රාඞ්ගං රක්තචන්දනම්,	Red-wood.
කිකුළු.	3	ත්‍රිකට්වු ත්‍ර්‍යූෂණං ව්‍යෝෂං	Three spices.
තිපල්.	2	ත්‍රිඵලා (තු) ඵලත්‍රිකම්.	Three myrobalans.

ඉති වෛශ්‍යවර්ගඃ.

ශූද්‍ර වර්ගඃ XX.

962

ශූද්‍රයෝ.	4	ශූද්‍රා (ශවා) වරවර්ණීශව වෘෂලා (ශව) ජඝන්‍යජාඃ,		Men of the fourth tribe.
සඞ්කරයෝ.	1	(ආවර්ණ්ඩාලාන්තා) සඞ්කීර්ණා (අම්බෂ්ඨකරණාදයඃ).		Men of mixed origin.

963

කරණයඃ.	1	(ශූද්‍රාවිශොසතු) කරණෝ-	1	A scribe.
අම්බට්ඨයඃ.	1	'ඔඛෂ්ඨෝ' වෛශ්‍යාවිප්‍රාත්මනොඃ	2	A physician.
උග්‍රඃ.	1	(ශූද්‍රාක්ෂත්‍රියයොඃ) 'රුග්‍රෝ	3	An ugra.
මාගධඃ.	1	මාගධඃ (ක්ෂත්‍රියාවිශෙඃ).	4	A bard.

964

මාහිෂ්‍යඃ.	1	මාහිෂ්‍යෝ (ශ්‍යාක්ෂත්‍රියයොඃ)	5	A *Mahishya*.
ක්ෂත්තෘ.	1	*ක්ෂත්තා (ශ්‍යාශූද්‍රයොඃ සුතඃ),	6	A *Chattri*.
සූතඃ.	1	(බ්‍රහ්මණ්‍යාං ක්ෂත්‍රියා) තස්‍රුතඃ	7	A charioteer
වෛදෙහකඃ	1	(තස්‍යාං) වෛදෙහකෝ (විශඃ).	8	A trader.

965

රථකාරඃ.	1	රථකාර (සතු මාහිෂ්‍යා- තකරණ්‍යාං යස්‍ය සම්භවඃ),	9	A car maker.
චණ්ඩාලඃ.		(ස්‍යා) චණ්ඩාල (සතුජාතිතෝ බ්‍රාහ්මණ්‍යාං වෘෂලේනඃ).	10	A *Chandala*.

966

ශිල්පිඃ.	2	*කාරුඃ ශිල්පී	An artisan.
ඔවුන්ගේ සජාතීය සමූහය.	1	(සංඝතෛස්සෛර්- වයොඃ) ශ්‍රේණිඃ (සජාතිභිඃ),	A company of artists.
ඔවුන්ගේ කුල දෙටුවා.	2	කුලකඃ (ස්‍යා) තකුලශ්‍රෙෂ්ඨි	One eminent by birth.
මාලාකාරඃ.	2	මාලාකාර (සතු) මාලිකඃ.	A florist.

* ක්ෂත්තා ශූද්‍රාත්ක්ෂත්‍රියාජේ-ප්‍රතීහාරෙව සාරථඃ,
භූජිෂ්‍යානන්‍තරෙපිස්‍යා-න්නිර්‍යුක්තඃ වෙධසෝ ප්‍රමාන්.

1. වෛශ්‍යයෙකුට දුව ශූද්‍රස්ත්‍රිය කුස උපන්නේ- කරණනාමී.
2. බ්‍රාහ්මණයෙකුට දුව වෛශ්‍යස්ත්‍රිය කුස උපන්නේ- අම්බට්ඨනාමී.
3. ක්ෂත්‍රියයෙකුට දුව ශූද්‍ර ස්ත්‍රියකුස උපන්නේ- උග්‍රනාමී.
4. වෛශ්‍යයෙකුට දුව ක්ෂත්‍රියස්ත්‍රිය කුස උපන්නේ- මාගධනාමී.
5. ක්ෂත්‍රියෙකුට දුව වෛශ්‍යස්ත්‍රිය කුස උපන්නේ- මාහිෂ්‍යනාමී.
6. ශූද්‍රයෙකුට දුව ක්ෂත්‍රියස්ත්‍රිය කුස උපන්නේ- ක්ෂත්තෘනාමී.
7. ක්ෂත්‍රියයෙකුට දුව බ්‍රාහ්මණස්ත්‍රිය කුස උපන්නේ- සූතනාමී.
8. වෛශ්‍යයෙකුට දුව බ්‍රාහ්මණස්ත්‍රිය කුස උපන්නේ- වෛදෙහනාමී.
9. මාහිෂ්‍යයෙකුට දුව කරණීය කුස උපන්නේ- * රථකාරනාමී.
10. ශූද්‍රයෙකුට දුව බ්‍රාහ්මණස්ත්‍රිය කුස උපන්නේ- චණ්ඩාලනාමී.

* රථකාරනාමී, ක්ෂත්‍රියයෙකුට දුව වෛශ්‍යස්ත්‍රිය කුස උපන්නේ මාහිෂ්‍යයි,
ඔහුට දුව කරණීය කුස උපන් නැනැත්තේ රථකාරයි
වෛශ්‍යයෙකුට දුව ශූද්‍රස්ත්‍රිය කුස උපන් ස්ත්‍රිය කරණීනාමී.

* තක්ෂාවතනානුවායශව-නාපිතොරජකසහථඃ,
පඤ්චමශවශීකාරශව-කාරවඃ ශිල්පිනොමතාඃ.

967

කුඹලා.	2	කුම්භකාරඃ කුලාලඃ (සත්‍යාත්)	A potter.
සුණුවඩුවා.	2	පලඝණ්ඩ (සතු) ලෙපකඃ,	(A brick-layer or plaisterer).
පෙළහරා.	2	තන්තුවායඃ කුවින්දඃ (සත්‍ය-	A weaver.
සන්නාලියා.	2	තතු) ත්‍රාණවාඡ (සතු) සෙවිකඃ.	A taylor.

968

සිත්තරා.	2	රඞ්ගාජීවශිල්පි කාරඃ	A painter
අවිහණ ගාන්නා.	2	ශස්ත්‍රමාජීවඃ සිධාවකඃ,	An armourer.
සම්කරුවා.	2	පාදුකාචර්මකාරඃ (සත්‍ය)-	A shoemaker.
ලොහොකරුවා.	2	දෙව්‍යාකාරෝ ලොහකාරකඃ.	An iron smith.

969

රන්කරුවා.	4	නාඞ්ගිමඃ සවණ්ණීකාරඃ	A gold smith.
		කලාදෙ, රූපකාරකෙ,	
හක්පිඹින්නා.	2	(සත්‍ය) චඡාඩ්ඩිකඃ කාම්බවිකඃ	A shell cutter.
තඹකරුවා.	2	ශෞලවික්‍යාත්‍රාම්‍ර කුට්ටකඃ.	A copper smith.

970

වඩුවා.	5	තක්ෂා (තු) වර්ධකිඃසඤ්ඤඃ	A carpenter.
		රථකාර (ශව) කාෂ්ඨතට්,	
ගම්අයිති වඩුවා.	2	ග්‍රාමාධිනෝ ග්‍රාමතක්ෂඃ	One working for the village.
ගම්අයිති නැති වඩුවා.	1	නෞවතක්ෂා (නධිනකඃ).	One independent.

971

කරනැවැමියා.	5	ක්ෂුරිමුණ්ඩි දිවාකීර්ති	A barber.
		නාපිතා (නතාවසායිනඃ,	
රදවා.	2	නිර්ණේජකඃ (සත්‍යාද්‍ර) ජකඃ	A washer man.
සුරාකරුවා.	2	ශෞණ්ඩිකෝ මණ්ඩහාරකඃ.	A distiller.

972

එළුපාලකයා.	2	ජාබාලඃ (සත්‍යාද) ජාජීවෝ	A goatherd.
යද්දෙස්සා.	2	දෙවාජීවී (තු) දෙවලඃ,	An attendant on an idol.
ඉඳුජාල මායාව.	2	(සත්‍ය) නමායා ශාම්බරී [මායා-	A female jugglar.
ඉඳුජාලිකයා.	2	කාර (සතු) * ප්‍රතිහාරිකඃ.	A jugglar.

973

නැට්ටුවෝ.	6	ශෛලාලින (සතු) ශෛලූෂා	Dancers and tumblers.
		ජායාජීවඃ කෘශාශ්වින්,	
		භරතා (ඉත්‍යපි) නටා-	Dancers and
වඳිවිශෙෂයක්.	2	ශ්වාරණා (සතු) කුශීලවඃ.	mimics,

* ප්‍රතිහාරක=ප්‍රාතිහාරක ඉතිව.

		974	
මිහිඟුබෙර වයන්නෝ.	2	මාදීඞ්ගිකා මෙඟරජිකාඃ	Players on drums.
අත්තලෙහි තාල ශඛා වාදනය කරන්නා.	2	පාණිවාදූ (සතු) පාණීඝාඃ,	Striking with their hands only.
වස්කුලල් පිඹින්නෝ.	2	වෙණුධමාඃ (ඝ්‍යු) ෛවේණවිකා	Players on the flute.
තවණවයන්නෝ.	2	විණාවාදූ (සතු) වෛණිකාඃ.	On the lute.
		975	
ලිහිණිවැද්දා.	2	ජීවානනකඃ ශාකුනිකෝ	A fowler or bird catcher.
දැලින් මුවන් බඳින වැද්දා	2	(ඩෙඹ) වාගුරික ජාලිකෝඹ,	A hunter using nets.
මස් විකුණා ජීවත්වන්නා.	3	වෛතංසිකඃ කෞටික (ශව) මාංසික (ශව සමං ත්‍රයම්).	A vendor of flesh meat.
		976	
බැලෙඝා.	4	භෘතකෝ භෘති භුකකර්ම කරෝ වෛතණිකෝ' (පිසඃ),	A hireling a servant or labourer.
වාතීගෙතයන්නා.	2	වාතීතාවහෝ වෛවධිකෝ	A chandler.
බරලසුලන්නා.	2	භාරවාහ (සතු) භාරිකඃ.	A porter.
		977	
නීචඝා.	10	විවණීඃ පාමරෝ නීචඃ ප්‍රාකෘත (ශව) පෘථඟ්ජනඃ, නිඝීනෝ 'පඝදෙ ජාලම්ඃ ක්ෂුල්ලක (ශෙව) තර (ශවඝඃ).	A low man.
		978	
ගැත්තෝ හෙවත් දඝඝෝ.	11	භෘත්‍යෝ දූඝෙ ඝදූ ඝෙර දූඝගොප්‍යක වෙටකඃ, නියොජ්‍ය කිඞ්කරප්‍රෙෂ්‍ය* භුජිෂ්‍ය පරිචාරකඃ.	A servant or slave.
		979	
අනුන්විසින් පොෂ්‍යකරණ ලද්දේ.	4	පරාවිත පරිඝකන්‍ද පරජාත පරෛඩිකඃ,	One nourished by a stranger.
		980	
අලඝා.	6	මන්දඝතුන්‍ද පරිමෘජ ආලඝ්‍යඃ ශිතකෝ 'ලඝෝ 'නුඝණඃ,	A lazy man.
දක්ෂඝා.	6	දඝෙ (තු) වතුර පෙශල පටවඃ සුඝාන උඝණ (ශව).	A dextrous person.
		981	
චණ්ඩාලයෝ.	10	චණ්ඩාල පලව මාතඞ්ග දිවා කීර්ති ජනඞ්ගමාඃ, නිශාදශ්ව පචාවනෙත වාසි චණ්ඩාල පුක්කුසඃ.	A chandala.

* ප්‍රෙෂ්‍ය ඉතිව.

		982	
එකි හෙද.		(හෙදඃ කිරාත ශබර පුලිඳ) මේලච්ඡ (ජාතයඃ),	Barbarians.
වැද්ද.	4	ව්‍යාඛෝ මෘගවධාජීවෝ මෘගයුර්ලුබ්ධකෝ'පි (සඃ).	A hunter or deer-killer.
		983	
බල්ලා.	7	*කෞලෙයකඃ සාරමෙයඃ කුක්කුරෝ මෘගදංශකඃ, ශුනකෝ භෂකඃ ශ්වා (ස්‍යා–	A dog.
විසරු බල්ලා.	1	දුලකී (සතු සයොගිතඃ).	A mad dog.
		984	
දඩයම් බල්ලා.	1	(ශ්වා) විශ්වක්සේනඃ (මෘගයා කුශලඃ)	A dog trained for the chase.
බැල්ලි.	2	සරමා ශුනි,	A bitch.
ගම්ඌරා.	1	විට්වරඃ සූකරෝ ග්‍රාම්‍යෝ	A village hog.
තරුණ සිවුපාවා.	1	වකීර (සතරුණඃපශුඃ).	Any young animal
		985	
මුවදඩසම.	4	*ආක්ෂෝදනං මෘගව්‍යං (ස්‍යා)	Chase hunting a deer.
දකුණුලෙයි වණ ඇත්තේ.	1	දක්ෂිණා රුර්ලුබ්ධයොගා– දක්ෂිණෙණී (කුරඬගකඃ).	Wounded on its right side.
		986	
හොරු.	10	චෞරෛකාගාරිකසේනන දස්‍යු තස්කර මොෂකඃ, ප්‍රතිරොධි පරුසකන්දි *පාටච්චර මලිම්ලුචඃ.	A thief or robber.
		987	
සොරකම.	4	චෞරිකාසේනන්‍ය චෞර්‍යේ (ච) සේනයං	Theft robbery.
සොරගත් බඩු.	1	*ලොපත්‍රං (තූතඞ්ගම්),	Booty.
මෘග පක්ෂීන් බඳින උපකරණ.	1	විතංස (ඝතූපකරණං) (බන්ධනෝ මෘගපක්ෂිණාම්).	A net, chain, or cage.
		988	
උගුල් මලපත් ආදිය.	2	උන්මාථඃ කූටයන්ත්‍රං (ස්‍යා)–	A snare or trap.
වරදුල.	2	ඛාගුරා මෘගබන්ධනී,	A net.
මළබාණ හෙවත් රැහැන.	5	ගුලවං* වරාටකඃ (සත්‍රී තු) රජ්ජු (සත්‍රිඃ) වටී ගුණඃ.	A cord rope, or string.

* ශුනිඃ ශ්වාඃ කපිලෝ මණ්ඩලඃ සුනඃ ඉතිච.

* ආවෙඡෘදනං වීකා. * පටච්චර * ලොපත්‍ර. * වරාටකඃකීයච.

989

ලිඳෙන් දියනඟන තුලා යන්ත්‍රය.	2	උදඤ්චනං ඝටියන්ත්‍රං (සලිලොවහනංප්‍රහෙඃ),	Kope and bucket of a well.
කඩාව හෙවත් රෙදි වියන දණ්ඩ.	2	(පුංසි) වෙමං*වාඨදණ්ඩඃ	A loom.
නූ හෙවත් නූල්.	2	සූත්‍රාණි (නරි) තන්තවඃ.	Threads.

990

විසමන.	2	වාණිර්ය්‍යූතිඃ (ස්ත්‍රියෙඤතූල්‍යෙ)	Weaving.
සිතියම්කරුතැනීම.	1	පුස්තං [1]ලෙප්‍යාදි කර්ම්ණි,	Plaistering.
රූකඩ (පෙතැල්ල).	2	පාඤ්චාලිකා පුත්‍රිකා (ස්‍යා-ඣස්‍යුදන්‍යාදිභිඃ කෘතා). [2]	A doll or puppet.

991

මල්ල-පැස-පෙට්ටිය.	4	පිටකඃ පෙටකඃ පෙටා මඤ්ජූසා (ථ)	A basket.
කන්ලිය.	1	විහඩගිකා,	A pole for carrying burdens.
සහල්ල.	2	(භාරයෂ්ටිසහදුලම්බි) ශික්‍යං කාවො (ථ)	
වහන.	3	පාදුකා.	Its string.

992

		පාදූරුපානත (තස්ත්‍රී) සෙවා	A shoe.
එකිම විශෙෂ	1	නුපදීනා (පදුයතා),	A boat.
වරමදු.	3	*නදධ්‍රි වදධ්‍රි වරත්‍රා (ස්‍යා	A thong.
සැමිටිය හෙවත් කසය.	1	දශාදෙසනාඛනී) කශා.	A whip.

993

සැඩොලි.	3	වාණ්ඩාලිකා (තූ) කණ්ඩාල වීණා වණ්ඩාලවල්ලකී,	A vulgar lute.
රන්කරුදිය.	2	නාරාචී (ස්‍යා) දෙවෂණිකා	Goldsmith's scalse
උරගල.	3	ශාණ (සත්‍ව) නිකෂඃ කෂඃ.	A touch stone

994

ලොහොකපන කටුව.	2	වෘශ්චනඃ පත්‍රපරශු	An iron chisel.
පෙල්ල.	2	රෙඛිකා තූලිකා (සමෙ),	A pencil or brush.
කෝව.	2	*තෙජසා වතීනි මූෂා	A crucible.
කඹුරුසම.	2	භස්ත්‍රා චර්ම්ප්‍රසෙවිකා.	Bellows.

* වාපදණ්ඩම්හිව.

1. මෘදවඃදරුණාවාථ-වෘසන්‍රණාප්‍යථ චර්ම්ණා, ලොහරතෙනඃකෘතංවාපි-ප්‍රසනම්ත්‍යභිධීයතෙ.
2. ජතුනඃපුත්‍රිකාරෙතු-ජාතුෂංන්‍රාභුෂංත්‍රිභු.

* නර්ඛරී බර්ඛරී වදඛරී තෙජසඃ-ඉතිව. * වෙඛනිකා.

* ලොහප්‍රතිමඃ-කලිකාතඃ.

995

මුතුමැණික් ආදිය විදිනා කටුව.	2	ආසෙථාවනීවෙධනිකා*	A gimlet or augar.
රන්ආදිය කපනා කතුර.	2	කෘපාණී කතීරී (සමේ),	Scissors or shears.
රුක්පලන සැන් වෙසෙසක්.	2	වෘක්ෂාදනී වාක්ෂහෙදී	A carpenter's chisel.
හල්කටුව	2	වඩකඃ පාෂාණ දාරණඃ.	A hatchet.

996

කියත.	2	ක්‍රකචො '(සත්‍රී) කරපත්‍ර	A saw.
හම්මිදින කටුව.	2	මාරු චර්ම්ම ප්‍රභෙදිකා,	Shoemaker's knife
ලොහොපිළිරුව.	3	සූර්ම්මී සථූණයඃප්‍රතිමා*	An image of iron.
කලා කෞශල්‍යාදිකම් එනම් ශිල්ප.	1	ශිල්පං (කාමීකලාදිකම්).	An art.

997

පිළිරූව.	8	ප්‍රතිමානං ප්‍රතිබිම්බං ප්‍රතීමා ප්‍රතියාතනා ප්‍රතිචජ්‍ඤා, ප්‍රතිකෘතිරවා (පුංසි) ප්‍රතිනිධි	An image statue or picture.
උපමාව.	2	'රූපමොපමානං (ඝ්‍යාත්).	Resemblance.

998

සමානාර්ථය.	12	(වාච්‍යලිඞ්ගඃ) සමසතුල්‍යඃ සදෘක්ෂඃ සදෘශඃ සදෘක්, සාධාරණඃ සමාන (ශව) (ඝ්‍යූරෘතතරපදෙචිම්).	Like, similar.

999

කුලිය-පඩිය.	11	නිභ සඞ්කාශ නීකාශ ප්‍රතීකාශො 'පමා (දඃ), කර්ම්මණ්‍ය (තු) විධා භෘත්‍යා භෘතයො හර්ම්ම වෙතනම්.	Wages or hire.

1000

සුරා.	13	හරණ්‍යං හරණං මූල්‍යං නිර්ෂෙඃ පණ (ඉත්‍යපි), සුරා හලිප්‍රියා හාලා පරිස්‍රැ වරැණාතමජා.	Spirituous Liquor.

1001

අවුල් හෙවත් බැදිමස්.	1	ගඞ්ඛාතනමා ප්‍රසනෙනරා කාදම්බයීඃ පරිස්‍රැතා, මදිරා කාශ්‍ය මද්‍යෙ (වා) පෘ) 'වදංශ (සතු භක්‍ෂණම්).	Eating what excites thirst.

* ලොහප්‍රතිමාඃ=කලිකාතා.

1002

රාහල.	3	ශුණ්ඩා පානං මදසථානං	A tavern.
බොන පිළිවෙළ.	2	මධුවාරා මධු ක්‍රමාඃ,	Tippling.
මධුපුෂපයෙන් පෙරූ සුරා.	4	මධවාසවෝ මාධවකෝ මධු මාධවික (මදාථයොඃ).	Spirit distilled from Bassia.

1003

මේරය.	3	මෛරෙය මාසවඃ ශිධු-	Rum.
සුරාකල්කය.	2	මේදකෝ ජගලඃ (සමෙෆ),	Venous liquor for distilling.
සුරාකැනීම.	2	සඞ්ඝානං (සඃාද) භිෂවඃ	Distillation.
සුරාබිජ.	2	කිණවං (පුංසිතු) නගනඝූඃ.	Ferment.

1004

සුරාමණ්ඩ.	2	කාරොත්තරඃ සුරාමණ්ඩ	Yest, barm, froth.
රමැඹිල්ල හෙවත් සුරාපානය කරණ භූමිය.	2	ආපානං පානගොෂ්ඨිකා,	Place where people drink together.
ඔඩම හෙවත් රෑබාන බඳුන	2	චෂකෝ' (සත්‍රී) පානපත්‍රං	Drinking vessel.
සුරාවිත හෙවත් මත්පැන් බඳුන	2	සරකෝ' (පුෂ) 'නුතෂීණම්.	

1005

දූකෙළින්නා.	5	ධූතෝනා'ක්ෂදෙවී කිතවෝ 'ක්ෂධූතෝනා දූයූතකඃ (තඃමාඃ),	A gamester.
ඇපකාරයෝ.	2	(සූය) ලිගනකාඃ ප්‍රතිභුවඃ	Sureties.
දූකෙළවන්නෝ.	2	සභිකා දූයූතකාරකාඃ.	Keepers of gaming houses.

1006

දූකෙළිය.	4	දූයූතෝ' (සත්‍රියා) මක්ෂවතී	Gaming.
පරදු තැබිදූ හෙවත් දූකෙළියෙහි පැරදගිය කල දෙන දෙය.	2	කෙතවං පණ (ඉතඃපි), පණෝ' (ක්ෂෙෂු) ගලහොඃ	
පසඇට.	2	'ක්ෂඃ (සතු) දෙවනඃ පාශකා (ශවතෙ).	Dice.

1007

දූඉන්නන් මෙහෙයීම හෙවත් ඇත මැත යැවීම.	1	පරිණාය (සතු ශාරිණාං සමනතාඃනාඃ ඝතෙ'සත්‍රියාම්),	Moving a piece at play.
දූපෝරුව.	2	අෂටාපදං ශාරිඵලං	A checkered board or cloth.
එළු කුකුල් ආදී සුදුව.	2	ප්‍රාණිදූයූතං සමාහවයඃ.	A match of cocks.

ඉති ශූද්‍රවගීඃ.

(උකතාඃභූරිප්‍රයොගත්වා
දෙකසම්න්ධෙ'ත්‍රයෙෆගිකාඃ,
කාඩම්‍යාදන්‍යතෝ වීඃතතා
වූඃඃාලිඞ්ඝාඃනතරෙ පිතෙ).

විශෙෂ්‍යනිඝන වර්ගඃ XXI.

විශෙෂ්‍යනිඝෙනඃ සඞ්කීර්ණෛර්-
නානාවෛරව්‍යයෛරපි,
ලිඞ්ගාදිසඞ්ග්‍රහෛර්ලිඞ්ගීඃ
සාමාන්‍යෛර්වර්ගීසංශ්‍රයාඃ.

සත්‍රීදරාද්‍යෛර්යදී විශෙෂ්‍යං
යාදෘශෛඃ ප්‍රසූතං පදෛඃ,
ගුණද්‍රව්‍යක්‍රියාශබ්ද-
යතඨාස්‍යූසතස්‍ය භෙදකාඃ.

1008

පිනැත්තේ.	3	සුකෘතී පුණ්‍යවාන් ධන්‍යෝ	Fortunate well fated.
උදර අදහස් ඇත්තේ.	2	මහවෙජ (සතු) මහාශයඃ,	Magnanimous.
පසස්කා සිත් ඇත්තේ.	2	හෘදයාලුඃ සුහෘදයෝ	Good hearted.
මහා වෑයම් ඇත්තේ,	2	මහොත්සාහෝ මහොද්‍යමඃ.	Perseverant dilligent.

1009

ක්‍රියායෙහි දක්ෂවූයේ.	10	ප්‍රවීණෝ නිපුණෝ ‘භිඥ විඥ නිශ්ණාත ශික්ෂිතාඃ, වෛඥානිකඃ කෘතමුඛඃ කෘතී කුශල (ඉත්‍යපි).	Skillful, conversant.

1010

ගරුකටයුත්තේ.	2	පූජ්‍යඃ* ප්‍රතීක්ෂ්‍යඃ	Venerable.
සැකකටයුතු දු.	2	සාංශයිකඃ	Dubious.
දක්ෂිණාගීයා.	3	සංශයාපන්නමානසඃ, දක්ෂිණෙයෝ දක්ෂිණාර්හ- (සත්‍රා) *දක්ෂිණ්‍ය (ඉත්‍යපි).	Meriting a fee or reward.

1011

දැනපතියා.	4	(ස්‍යු) ඊදෘග්‍ය සඵුල්ලස්‍ය දෘතශෞණ්ඩා ඒහුප්‍රදෙ,	Munificent.
ආයුෂ්මත්තේ.	2	ජෛවාතෘකඃ (ස්‍යාද්) යුෂ්මා-	Long-lived.
ශාස්ත්‍රඥයා.	2	නන්‍යතමීණී (සතු) ශාස්ත්‍රවිත්.	Skilled in sacred sciences.

1012

පරීක්ෂකඃ කාරණිකෝ			Acutely investigating.
ඉෂ්ටඵලදඃ යඃ.	2	වරද (සතු) සමර්ථකඃ,	Granting a prayer.
තුටුසිත් ඇත්තේ.	4	හර්ෂිමාණෝ විකුර්වාණඃ ප්‍රමනා හෘෂ්ටමානසඃ.	Joyful, cheerful.

* ප්‍රතීක්ෂ්‍යඃ=කාලිකාතා. දක්ෂිණ්‍ය=ඉතිව.

1013

ව්‍යාකුල සිත් ඇත්තේ.	3	දුර්මනා විමනා අනත-මීනාඃ (ඝ්‍යා)	Sad, perplexed.
උකටලිවූයේ.	2	දුඃඛිත උන්මනාඃ,	Regretting
අව්පරිකත්‍යා.	3	දක්ෂිණෙ සරලොදුරෙ	Sincere, candid.
දැයකද හොඟිද වූයේ.	1	සුකාලෝ (දුතඃහොත්තරි).	Liberal in giving and using.

1014

නියැලුනේ.	3	(ත) තපරෙ ප්‍රසිතා සක්තා	Dilligent, attentive.
උත්සාහඇත්තේ.	2	විත්‍යාඕද්‍යුක්ත උත්සුකඃ,	Zealously active.
ප්‍රසිද්ධවූයේ.	6	ප්‍රතීතෙ ප්‍රථිතඛ්‍යාත විත්ත විඥත විශ්‍රැතඃ.	Known, celebrated famous.

1015

සෞඛ්‍යාදින් ප්‍රසිද්ධයා.	2	(ගුණෛඃ ප්‍රතීතෙතු) කෘත ලක්ෂණා'හතලක්ෂණෛඃ,	Noted, far-good qualities.
ධනවත්තා.	3	ඉහ්‍ය ආඪ්‍යෝ ධනී	Opulent wealthy.
ඊශ්වරයා(ස්වාමියා)	10	සවාමී	An owner or master.
		(තවී) ශ්වරඃ පතිරීශිතා.	

1016

		අධිභූනීඃයකෝ නෙතා ප්‍රභූඃ පරිවෘඪෝ 'ධිපඃ,	
සමෘද්ධයා.	2	අධිකර්ධිඃ සමෘද්ධඃ (ඝ්‍යාත්)	Every way, happy.
කෙළෙඹියා.	3	කුටුම්බව්‍යාපෘත (සතුයඃ).	Attentive to support his family.

1017

		(ඝ්‍යා ද) භ්‍යාගාරික (සතසම්)-නුපාධි (ශ්‍ව ප්‍රමාණයම්),	
යහපත් අවයව හා සිරුරු ඇත්තේ.	1	(වරාඞ්ගරූපොපෙතෝ යඃ) සිංහසංහනනෝ (භිඃඃ).	Handsome and well shaped.

1018

නිර්භයත්වය ඇත්තේ.	1	නිර්භීඃයිඃ (කාර්‍යාකුර්‍වතා යඃ සම්පත්තෘඃසත්ව සම්පද),	Acting fearlessly.
මොළොව්.	2	අවාවී මූකෝ (ථ)	Dumb.
පියාවැන්නා.	2	මනෝ ජවඃ (ස) පිතෘඃසන්නිභඃ.	Fatherly.

1019

සකසේ සරසා කන්‍යා දානය කරන්නේ.	1	(සතකෘත්‍යාලඞ්කෘතාංකන්‍යාං යොද්දානිස) කුකුදඃ,	Giving a girl in marriage
ශ්‍රී ඇත්තේ.	4	ලක්ෂ්මීවාන් ලක්ෂ්මණඃශ්‍රීලඃ ශ්‍රීමාන්	Prosperous, happy
සෙනේහඇත්තේ.	2	සනිගධ (සතු) චත්සලඃ.	Affectionate

1020

කරුණා ඇත්තේ.	4	(සත්‍ය) දදයාලුඃ කාරුණිකඃ කෘපාලුඃ සුරතඃ (සමාඃ),	Compassionate
සවප්‍රධාන වූයේ.	5	සවතන්ත්‍රා 'පාවෘතඃ සෛවරී සවවශෙ නිරවග්‍රහඃ.	Unrestrained

1021

අනුන් අයත් නැනැත්තේ.	4	පරතන්ත්‍රඃ පරාධීනඃ පරවාන් නාථවාන (පි),	Dependent
අයත් මානුෂ.	5	අධීනො නිඝ්න ආයත්තො 'සවවශෙ ගෘහ්‍යකො' (පත්‍යසෝ).	Docile

1022

ඇමදීම් ඇ කරන්නේ.	2	ඛලපූඃ (සත්‍ය) දබහුකරො	A sweeper
ක්‍රියාහි පමාවූයේ.	2	දීඝී සුත්‍රශවිරක්‍රියඃ,	Dilatory, slow
අපරීක්ෂාකාරී නැනැත්තේ.	2	ජාලෙමා 'සමීක්ෂ්‍යකාරී (සත්‍යාන්)	Acting inconsiderately
ක්‍රියායෙහි අලසයා හා මුග්ධයා.	1	කුණෙඨා (මඤඃක්‍රියාසුඨඃ).	Indolent

1023

ක්‍රියායෙහි සමර්ථයා.	2	කමෛවාඝමො' ලඩකර්මීණඃ	Competent to an act
ක්‍රියාහි උත්සාහ ඇත්තේ.	1	ක්‍රියාවාන් කර්මී සුදාසතඃ,	Engaged in a business
ක්‍රියාහි ව්‍යාපෘත වූයේ.	2	(ස) කර්මීමාඃ කර්මශීලො (ඨඃ)	Laborious
කර්මහි සුර නැනැත්තේ.	2	කර්මිශූර(සතු) කර්මඨඃ,	Finishing carefully

1024

බැළමෙහෙ කරන්නේ.	2	භරණ්‍ය භුක්තකර්මකරඃ	Working for hire
කම්කරු.	1	කර්මකාර (සතු) නක්‍රියඃ,	Working without wages
මළහුනිසා නැයේ.	2	අපසනාතො 'මෘතසනාත	Bathing after mourning
මස් බුදින්නේ.	2	ආමිෂාශී(නු)ශොෂ්කලඃ.	Eating flesh and flesh

		1025	
බඩසා ඇත්තේ.	4	බුභුක්ෂිතඃ (සත්‍ය) ක්ෂුධිතෝ ජිඝත්සු රශනාසිතඃ,	Hungry
අනුන් බත්සා වැළඳෙන්නේ.	2	පරාන්නඃ පරපිණ්ඩාදෙ,	Feeding at another's cost
බොහෝ බුදිසු හැක්කා.	3	ඝක්ෂකෝ ඔසම්භරෝ ‘දම්භරඃ.	Gluttonous
		1026	
කා වැයම් නොකරන්නේ	2	ආදඤ්ඡනඃ (සත්‍ය) දෙදරිකෝ (විජිගිෂාව්‍යවර්ජිතෙ),	Shamelessly voracious
බඩ රකින්නා.	2	(උභෙ) ස්වාතම්භරිඃ කුක්ෂිංභරිඃ (සෙවාදරපූරකෙ).	Selfishly voracious
		1027	
කුල නොතෝරා කන්නේ.	2	සර්වාන්නීන (සතු) සර්වාන්න නොජී	Eating everything
ගිජුතැනැත්තේ.	5	*ගෘධ්නු (සතු) ගර්ධඃ,	Covetous; greedy
ලෝභ ඇත්තේ.	2	ලුබ්ධෝ ‘ගිලාඡුකඃතෘෂ්ණ-	
ඉතා ආසා ඇත්තේ.	2	(කසමෝ) ලොලුපලොලුභෙඃ.	Very covetous
		1028	
උද්ගත මද ඇත්තේ.	2	උන්මද (සතු) උන්මදිෂ්ණුඃ (සත්‍ය)	Mad; insane
උඩහුවූයේ.	2	දුර්විනීතඃ සම්භවිතඃ,	Misbehaving
මත්වූයේ.	4	මත්තෙභශ්‍යෙණඛාතකටයූථීවාඃ	Drunk
කාමුක තැනැත්තේ.	9	කාමුකෙ කමිතා ‘නුකඃ	Lustful
		1029	
අවවාද ගිවිස්සේ.	4	කම්‍යඃ කාමයිතාභිකඃ කමනඃ කාමනෝ ‘භිකඃ, විධෙයෝ විනයග්‍රාහී වචනෙසථිත ආශ්‍රවඃ.	Compliant
		1030	
වශවූයේ.	2	වශ්‍යඃ ප්‍රණෙයෝ	Governable
හික්මුනේ.	3	නිභෘත විනීත ප්‍රශ්‍රිතඃ (සමඃ),	Modest
මිළි නැත්තේ හෝ නොහික්මුනේ.	3	ධෘෂ්ටධෘෂ්ණ ගර්‍යාතඃ (ශව)	Impudent; shameless.
එළඹසිටි මහි ඇත්තේ.	2	ප්‍රගල්භඃ ප්‍රතිභානවිතඃ.	Bold; present.

* ගෘධ්නඃ=ඉතිව. සෞභාග්‍යමද සූනමද සූනම්ද=ඉතිව.

		1031	
ව්‍රිලි ඇත්තේ.	2	(සත්‍ය),ධඨෂෙව (තු) ශාලීනෝ	Ashamed
විසමයඇත්තේ.	2	විලක්ෂෝ විසමයාභවිතෙ,	Astonished
භයඝූත් පිපෑ සාදීන් ව්‍යාකූල වූයේ.	2	අධිරෙ කාතර .	Confused
බියවනසුලු වූයේ.	4	යතුසෙතෝ	Timid
		භීරු භීරුක භීලුකාඃ.	
		1032	
කිසිවක්පතන්නේ	2	ආශංසුරාශංසිනරි	Wishing blessings
කිසිවක් ගන්නේ.	2	ගෘහයාලුනීගතීතරි,	Disposed to take
සැදැහෑ ඇත්තේ.	1	ශ්‍රඬාලුඃ (ශ්‍රඬ්ධායුකෙත)	Faithful; believing
ගිලිහෙන වැඩෙන සුලු වූයේ.	2	පතශ්‍යාලු (සතු) පාතුකඃ.	Habitually falling
		1033	
ලජ්ජාශීලී තැනීඇත්තේ.	2	(ලජ්ජාශීලෝ) ‘පත්‍රපිෂ්ණු-	Bashful
වදනාසුලුවූයේ.	2	විඤුරුරනිවාදකෙ,	Civil; polite
හිංසාසිලිවූයේ.	3	ශරාරුඤාඩුකෝ හිංස්‍රඃ	Mischievous
වැඩෙනසුලුවූයේ		(සත්‍ය) දවර්ධිෂ්ණු (සතු) වර්ධනඃ.	Thriving; growing
		1034	
උඩපනිනසුලු වූයේ.	2	උත්පතිෂ්ණු (සතු) තාපතිතා	Jumping up
අලංකාරසීලී වූයේ.	2	ලඛකරිෂ්ණු (සතු) මණ්ඩනඃ,	Inclined to ornament
වනසුලු වූයේ.	3	භූෂ්ණුතීවිෂ්ණුතීවිතා	Faring well
වැටෙනසුලුවූයේ.	2	චතීනිෂ්ණුචීතීතඃ (සමෝ).	Stationary
		1035	
බාහැරලන සුලු වූයේ.	2	නිරාකරිෂ්ණුඃ ක්ෂිපනුඃ (සත්‍යාත්)	Obstructive
ගනා සිනිදුවූයේ.	2	සාතුසනිගධ (සතු) මෙදුරඃ,	Very smooth
දන්නේ.	3	ඥතා (තු) විදුරෝ විඥුර්	Knowing; intelligent
පිපෙනසුලුවූයේ.	2	විකාසී (තු) විකසත්වරඃ.	Expanding
		1036	
පැතිරෙන හෝ ගලනා සුලු වූයේ.	4	විසෘත්‍වරෝ විසෘමරඃ ප්‍රසාරි (ව) විසාරිණී,	Flowing or creeping Patient; content
සමාවනසුලුවූයේ.	6	සහිෂ්ණුඃ සහතඃ ක්ෂමනා තිතික්ෂුඃ ක්ෂම්නා ක්ෂමී.	

		1037	
කිපෙන සුලුවූයේ.	3	ක්‍රොධනෝ ‘මර්ෂිණඃ කොපි	Passionate wrathful
ඉතා කිපෙන සුලුවූයේ.	2	චණ්ඩි (සංස්) ‘තීව්‍රතරකොපනඃ	Very passionate
නිදිමරණසුලු වූයේ.	2	ජාගරූකෝ ජාගරිතා	Wakeful
නිදිමතින් ඇස් බඹින්නේ.	2	ඝූර්ණිතඃ ප්‍රචලායිතඃ.	Rolling as in sleep
		1038	
නිදනසුල්ලේ.	3	සුප්තඃ ශයාලුර් නිද්‍රාලුර්	Sleeping; sluggish
නිදිගත්තේ.	2	නිද්‍රාණ ශයිතෝ (සමෝ),	Asleep
මුහ දෙවත් කරන්නේ.	2	පරාඞ්මුඛඃ පරාචීනඃ	Averting the face
පාත බලාලූ මුවඇත්තේ.	2	(සත්‍ය) දවාඞ් (පත්‍ය) ‘ඩෝමුඛඃ.	Down looked
		1039	
දෙවියන්කරා යන්නේ.	1	(දෙවානඤ්චති) දෙවාද්‍යඞ්	Adoring deities
සියලුඅතයන්නේ.	1	විශ්වද්‍යඞ් (විශ්වගඤ්චති),	Going everywhere
කැටුව යන්නේ.	1	(යඃසහානඤ්චති) සහ්‍යඞ් (ස)	Accompanying
සරස යන්නේ.	1	(ස) තියඞ් (යඤ්තිරොඤ්චති).	Moving tortuously
		1040	
කියන්නේ.	3	වදෙ වදැවදෙ වක්තා	Speaking sensibly
වදන්පගිවූයේ.	2	වාගිශෝ වාක්පතිඃ(සමෝ),	
වාක්තාණ:	4	වාචොයුක්තිපට්‍වීගමී	Eloquent
බොහෝ බණනේ.	2	වාචදූකෝ‘තිවක්තරි.	Speaking much
		1041	
නින්දිත බොරුහෝ බස් ඇත්තේ.	4	(සත්‍ය) ජල්පාක (සතු) වාචාලෝ වාචාඨෝ බහුගහ්‍යවාක්,	Talking nonsense
අප්‍රිය වාදිවූයේ.	3	දුම්මුඛෙ මුඛරා බඛ මුඛෝ	Foul-mouthed;scurrilous
ප්‍රියවාදිවූයේ.	2	ශකුලඃ ප්‍රියංවදෙ.	Speaking civilly
		1042	
අඹියන්නෙපුල් ඇත්තේ.	2	ලොහලඃ (සත්‍ය) දසද්‍රුවාග්	Lisping
නින්දිතව කියන්නේ.	2	ගහ්‍යවාදී (තු) කවදඃ,	Speaking ill
දෙස් කියන්නේ.	2	(සමෝ) කුවාද කුවරෝ	Censorious detracting
කැපුරු සවර ඇත්තේ.	2	සත්‍ය) දසෝම්‍යසවරෝ‘සවරඃ.	Having a bad voice

		1043	
ශබ්දශීලීවූයේ.	2	රවණඃ ශබ්දනෝ [නාෂ්ඨි	Sonorous
ඇතුනිවාදීවූයේ.,	2	වාදී නාෂ්ඨිකරඃ (සමෝ),	Speaker of a prologue
අන්‍ය ~ මූඵයඃ.	2	ජඩෝ'ඳූ	Idiot, stupid
කියන්ට හෝ අසන්ට ඉහෝ නොහැක්කේ.	1	එඩමූක (සතු වකතුංශ්‍රොතුමශික්ෂිතෙ).	Deaf and dumb
		1044	
මූවෙන්, නොබණනේ.	2	තූෂ්ණීංශීලී (සතු) තූෂ්ණීකෝ	Silent
නග්නඃ.	3	නඟනා 'වාසා දිගම්බරෙ,	Naked
නික්මවූයේ.	2	නිෂ්කාසිතෝ 'වකෘෂ්ටඃ (සඃ)	Expelled
හරණාලද්දේ.	2	දපධවයත (සතු) ධික්කෘතඃ,	Cursed
		1045	
දප්බිඳුනේ.	2	ආත්තගවෝ 'ගිහූතඃ (සඃද්)	Humbled; subdued
දෙවනාලද්ද හෝ දින ලද්ද.	2	*දූපිතඃ සාධිතඃ (සමෝ),	Condemned; or adjudged
බැහැර ලනාලද්දේ.	4	ප්‍රත්‍යාදිෂ්ටෝ නිරස්තඃ (සඃත්) ප්‍රත්‍යාඛ්‍යාතෝ නිරාකෘතඃ.	Removed; set aside
		1046	
විවණිසොළේ.	2	1 නිකෘතඃ (සඃ) දවිප්‍රකෘතෝ	Deceived; tricked
රවටන ලද්දේ.	2	විප්‍රලබ්ධ (සතු) වඤ්චිතඃ,	Disappointed
සින්බිදිනාලදුයේ.	4	මෝහාහතඃ ප්‍රතිහතඃ ප්‍රතිබබෝ හත (ශවසඃ).	Distressed Put to flight
		1047	
කෙපසොළේ.	2	අධික්ෂිපතඃ ප්‍රතික්ෂිපතා	Calumniated
රිහැන් ආදියෙන් බඳනා ලද්දේ.	3	බඹ කීලිත සංයතෙඃ,	Unsteady
විපත්ගතවූයේ,	2	ආපන්න ආපත්ප්‍රාප්තඃ (සඃත්)	Afflicted
බියෙන්පලාගියේ.	2	කාඤ්ඣිතෝ හඝද්‍රුතඃ.	Confounded, perplexed
		1048	
අපවාදයෙන් කෙලෙසුනේ.	3	ආක්ෂාරිතඃ ක්ෂාරිතෝ'ගිඃ යෙන	Overcome by fear, etc.
අසිරිතැනැත්තේ	2	සඛකසුකෝ සථිරෙ,	
ව්‍යසනයෙන් පෙළුනේ.	2	ව්‍යසනාතේතාපරතෙතඃ (දෙවඃ)	Apprehensive of death
බියවුල් ඇත්තේ.	2	විහස්තාව්‍යාකුලෙඃ (සමෝ).	

*දූපිතඃ=ඉතිව.

1 නිකෘතඃ විප්‍රලබ්ධඃ-එස්යෙ විප්‍රකෘතෙ ත්‍රිෂූ.

ගොකාදියෙන් බුන් සිරුරු ඇත්තේ.	2		
		1049	
		විකෘතෝ විභවලඃ (ඝ්‍යාතතු)	Hateful, detestable
අරිට්ටලකුණෙන් කෙලෙසි පෑණ ඇත්තේ.	2	වධශා 'රිෂ්ටදුෂ්‍යවධිඃ,	Meriting beheading
කසයෙන් තැළිය යුත්තේ	2	කෂ්‍යඃ කෂාර්හෙ	Deserving whipping
වදයට සැරසුනේ.	1	සන්නාඩෙ	Murderous; a felon
		(තෘ) තතායි 1 වඩොද්‍යතෙ.	
		1050	
දෙවෂයටසුදුස්සේ	1	ඝවඝෂ්‍ය (තෘ) 'ඝිගතෝ	Hateful detestable
වධයට සුදුස්සයේ.	1	වධ්‍යඃ	Meriting beheading
විෂයෙන්නැසි ය යුත්තේ.	2	ශිඛීවෙහිද්‍ය (ඉමෝඝමෝ), විෂ්‍යා (විෂෙණයොවධ්‍යා)	Meriting death by poison
මුසලයෙන් පහටයුත්තේ.	2	මුසල්‍යා (මුසලෙනයඃ).	— by knocks of a pesthle
		1051	
පව්නොකරන්නේ	2	ශිඟවිදූනෝ' කෘෂ්ණඝාමී	Innocent
නොවිචාරාවදි දියයුත්තේ.	2	වපලඃඋව්කුරඃ (සඃමෝ),	Inconsideratey guilty
වරදපමණක් දක්නේ.	2	දෙෂෛකදෘක් ප්‍රරොහාගි	Malevolent and sensorious
වංක අදහස් ඇත්තේ.	3	නිකෘත (ඝත්‍ව) 'ඝාඃවූඃ ඝඨඃ	Wicked persons
		1052	
අනුන්දෙස් කොදුරා කියන්නේ.	2	කණේජපඃ සූචකඃ (ඝ්‍යාත්)	Informer
උනුන්බිඳුවන්නේ	3	පිශුනෝ	Mischiefmaker
		දුර්ජනඃ බලඃ,	
අනුන් කෙරෙහි ද්‍රොහ කරන්නේ.	3	කෘඝංසෝ ඝාතුකඃ ක්‍රූරඃ පාපෝ	Destructive mischievous
රැවටිල්ලෙන් පරා බැඳ ගත්තේ.	2	ධූර්ති (සතු) වඤ්චකඃ.	Fraudulent; crafty
		1053	
මූර්ඛතැනැත්තේ.	6	අඥෝ මූඪ යථාජාත මූර්ඛ ඒවෙඩඃ බාලිශඃ,	Idiot
මසුරුවූයේ.	5	ඝාදඥෝ කෘපණඃකදු කිම්පචාන මිතම්පචඃ.	Miser; avaricious
		1054	
දිළින්දු.	5	නිඃසව (සතු) දුර්ව්ධොදිතෝ දරිද්‍රෝ දුඃතෝ '(පිසඃ),	Poor; indigent
ඇවකාසා.	5	වනීඃතෝ යාචඤෝ මාර්ගණෝ යාචඤාර්ථිතෝඃ.	Beggar; mendicant

1 අඝනිදෙහරදඥෙවව—ඇඥ්‍රපාණිඛිතා පහඃ,
ඤෙතුදරූපහාරව—ඉඩෙතෙ ආතතාඝිනඃ.

	1055	
අහංකාරඇත්තේ. 2	අහඞ්කාරවානහංයුඃ	Proud
ශුභයුක්තනවුයේ, 2	ශුභංයු (සතු) ශුභාන්විතඃ,	Happy
ඕපපාතිකයෝ. 1	දිව්‍යොපපාදුකා (දෙවඃ)	Of divine origin
ජලාබුජයෝ .1	(නෘගවාදූ) ජරායුජාඃ.	Viviparous
	1056	
සංසෙදජයෝ. 1	ඉසේදජාඃ (කෘමිදංශාදූඃ)	Engenderedbydamp
අණ්ඩජයෝ. 1	(පක්ෂිසර්පාදයෝ) 'අණ්ඩජාඃ,	Oviparous
රුක් වැල් ආදී දූ. 1	ඵදනිද (ඝෘතගුල්මාදූ)	Vegetables
දලුලන දූ. 3	ඵදභීදුදභිජ්ජ මුදභිදම්,	Sprouting germinating
	1057	
හොඳනා දූ. 12	සුන්දරං රුචිරං චාරු *සුෂමං සාධු ශොභනම්, කාන්තං මනොරමං රුචඃ මනොඥං මඤ්ජු මඤ්ජුලම්.	Beautiful or pleasing
	1058	
නෘත්ති අවසන් නැතිව බලනදූ 1	*(නදූ) 'සෙවනඃ (නෘත්තෙ-නීඃඝ්‍යතෙනායඝ්‍යදඃතිනා ෆ්),	Charming
අභිමවදූ. 6	අභීෂ්ටවා භිපසිතං හෘදඃ දයිතං වල්ලභං ප්‍රියම්.	Beloved: deserved
	1059	
නින්දිතදූ. 13	නිකෘෂ්ටප්‍රතිකෘෂ්ටාවී රෙපඝාපඝ්‍යාව මාධමාඃ, කුත්සඃ කුත්සිතාවද්‍ය බෙව ගර්හ්‍යාණකාඃ (සමාඃ).	Inferior: low
	1060	
මලයෙන්කිලිවිදූ. 4	මලිමඃසං (තු) මලිනං කවවරං මලදූෂිතම්,	Foul: dirty
පවිත්‍රදූ. 3	පූතංපවිත්‍රං මේධඃසං (ව)	Purified
සෑබෑවින් නිමල්දූ. 2	විඛුං(තු) විමලා (නම්නාම්).	Clean

සුසමං=කළිකානා. * අසෙවනඃ=ඉනිව.

		1061	
කිලිවිහඬද.	5	නිර්ණික්තං ශොධිතං මෘෂ්ටං නිඃශොධ්‍යමන්තවසකරම්,	Cleansed
බෙලගිනද.	2	අසාරං ඵලතු	Pithless
තිස්සද.	4	ශූන්‍යඃ(න්‍යූ) වඝිකා තුච්ඡරික්තතෙ.	Void, empty
		1062	
ප්‍රධානද.	17	(ක්ලීබෙ) ප්‍රධානං ප්‍රමුඛං ප්‍රවෙකාත්‍රුත්තමොත්තමාඃ, මුඛ්‍යවර්‍යවරෙණ්‍යා (ශ්‍රෙ) ප්‍රවර්‍යොලනවරාඣ්‍ය (වත්).	Chief; principal
		1063	
ඉතාහොබතද.	5	පරොඣ්‍යාග්‍ර ප්‍රාග්‍රහර- ප්‍රාග්‍ර්‍යාග්‍ර්‍යාග්‍රීය මග්‍රිඃම්, ශ්‍රෙෂ්ඨාත්ශ්‍රෙෂ්ඨඃ ප්‍රසකලඃ(ස්‍යාත්) සත්තම (ශ්‍රෙ) ‘තීශොභතෙ.	Excellent
		1064	
ශ්‍රෙෂ්ඨාදී ශබ්ද.		(සප්තරුත්තරපදෙ) ව්‍යාඝ්‍ර ප්‍රඞ්ගවකුඤ්ජරාඃ, සිංහශාර්දූලනාගා (ඤඃ පුංසිශ්‍රෙෂ්ඨාදී ගොවරාඃ).	Pre-eminent
		1065	
අප්‍රධානද.	3	අප්‍රාග්‍ර්‍යං (ව්‍යතීතෙමෙ) අප්‍රධානොපසර්ජතෙ,	Secondary subordinate
විසල්ද.	9	විශඞ්කටං පෘථුවෘහ- දවිශාලං පෘථුලං මහත්.	Great
		1066	
තරද.	4	වඞ්ගාරු විප්‍රලං පීත පීනවී (තූ) සථූල පීවරෙ,	Fat, large
කුඩාද.	14	යෙනාකාලප්‍රකුලලකාඃ සූක්ෂ්මං ශලක්ෂ්ණං දභ්‍රං කෘශංතනූ.	Little, small

1067

(සත්‍රියාං) මාත්‍රා තුැටි (පුංසි)
ලවලෙශකණාණවඃ,
ඉතා කුඩාදු 5 (4) අත්‍යල්පෙ 'ලඝිෂ්ඨමල්පියඃ කනීයෝ 'ණීය' (ඉත්‍යපි). Very small.

1068

බොහෝදු, 10 ප්‍රභූතං ප්‍රචුරං ප්‍රාජ්‍ය
මඳුං බහුලං බහු,
*ප්‍රරුහං පුරු භූයිෂ්ඨං
*සභිරංහුය (ශව) භූරි (ව). Much, many

1069

සතාදියෙන් අඩිකදු. 1 පරඃශතා (ද්‍යුසෙනයෙශ්‍යාං පරාසඞ්ඛ්‍යා ශතාදිකාත්.) Countless

1070

ගිණියයුතුදු, 2 ගණ්‍යනීයෙ (තු) *ගණෙයං Numerable
ගිණුදු. 2 සඞ්ඛ්‍යාතං ගණිතම (ථ) Numbered
නොඅඩුදු. 14 සමිං සවිම්, All, entire
විශ්වමශෙෂං කෘත්ස්නං
සමග්‍රනිඛිලා 'ඛිලානි නිඃශෙෂම්.

1071

සමිග්‍රං සකලංපූර්ණි
මඛණ්ඩං (සත්‍ය) දත්‍රුතකෙ,
ඝනදු. 3 ඝනං නිරන්ත්‍රරං සාන්ද්‍රං Coarse
තුනිදු. 2 පෙලවං විරලංනනු. Delicate, fine

1072

සමීපය. 15 සමීපෙ නිකටාසන්න
සන්නිකෘෂ්ටසනිඛ (වත්),
සදෙශාභ්‍යාසසවිධ
සමයාඃදසවෙශ (වත්).

පුරහං=කලිඝාතා. පුරුහූඃ=මරාරි
*සත්‍යරාඃ=ඉනිව. *ගණෙයං=ඉනිව.

1073

උපකණ්ඨාන්තිකාභ්‍යණ්ණා
භ්‍යග්‍රා (අප්‍ය) හිතෝ '(ව්‍යයම්),

ඇලුනුදු.	3	සංසක්තෝ (ත්‍රි) ව්‍යවහිත *මපටාහාන්තර (ම්නාපි).	Adjoining, contiguous

1074

ඉනා සම්පදු.	2	නෙදිෂ්ඨමන්තිකතමං	Very near
දුරදු.	2	(ෂ්‍යා) දදූරං විප්‍රකෘෂ්ටකම්,	Distant
ඉනාදුරදු.	3	දවීය (ශ්‍රේ) දවිෂ්ඨං (ව) සුදූරං	Very remote
දික්දු.	2	දීර්ඝමායතම්.	Long

1075

වටදු.	3	වර්තුලං නිඝාතලං වෘත්තං	Round
මදක්නැම් උස්දු.	2	*බන්ධුරං (තු) නතතාඝාතම්,	Uneven; wavy
උස්දු.	6	උච්චප්‍රාංශුන්නතොදග්‍රෝ- ච්ඡ්‍රිතාඝතුඞ්ග '(ථ)	High; tall
කුරුදු.	5	වාමනෙ.	Short

1076

නාඩිනී (ව) බර්හිණ්‍යඃ (ස්ත්‍රී)

අගනැම්දු.	3	රවාග්‍රෙ 'වනතාඝාතම්,	Bending; stooping
වක්දහෝනැම්දු.	11	අරාලං වෘජිනං ජිහ්ම මූර්මිමතකුඤ්චිතඃනතම්.	Crooked

1077

ආවිඛං කුටිලං භුග්නං

ඵදුදු.	3	වෙල්ලිතං වක්‍ර (ම්නාපි),	Strait
ආකුලවුහෝ වෙන්වුදු.	3	සෘජාවජිහ්මප්‍රගුණෝ ව්‍යසෙන (ත්‍රි) ප්‍රගුණාකුලෝ.	Confounded

1078

සදුකාලිකදු.	5	ශාශ්වත (සතු) ධ්‍රැවොනිත්‍ය සදෘතන සනාතනාඃ,	Eternal
ඉනානිරදු.	3	සඨාසත්‍ඃ ස්ථිරතරඃ සෙඨසා	Permanent, firm
නිර්විකාරදු.	1	(නෙකරූපතයාතු යඃ).	Uniform; perpetually the same

1079

(කාලව්‍යාපිස) කූටස්ථඃ

නිශ්චලදු.	2	සඨාවරෝ (ජ්ඣමෙතරඃ,	Immovable
චංචලදු.	6	චරිෂ්ණුජඞ්ගමචරං භූසම්භිගං චරාචරම්.	Movable

*අපඨාන්තර මිනිව.
බන්ධුර මිනිව.

		1080	
සැලෙනසුලුදු. සෙලවීම.	10	චලනං කම්පනං කම්පං චලං ලොලං චලා 'චලම්, චඤ්චලංතරල්ං (ෂවෙව) පාරිපලව පරිපල්ලවෙ.	Shaking; moving
		1081	
වැඩිහෝ ඉනිරිදු.	2	අතිරිඤ්ඤතෘ සමධිකො	Exceeding
දැඩියේ ගැළපිදු.	2	දෘඪ්ඪ'ක්ති (ඝතු) සංහතෘ,	Strong knit
රළුවූහෝකැකුලුදු	9	*කර්කිශං කඨිනං ක්‍රූරං	Hard, solid
		කායොරං නිෂ්ඨුරං දෘඪ්ම්.	Material; corporeal
		1082	
		ජඨරංම්භීනිම්නම්නානි	
ඉතාවැඩුනුදු	3	ප්‍රවෘඩ්ධං ප්‍රෞඪමේධිතම්,	Fullgrown
පරණදු.	5	පුරාණෙ ප්‍රතන ප්‍රත්‍න පුරාතනචිරන්‍තනානෘ.	Old, ancient
		1083	
අළුත්දු.	7	ප්‍රත්‍යග්‍රෘ 'ගිනවෝ නවේ‍යා නවීනෝ නූතනෝ නවෘ, නූත්‍න(ශව)	New
කොමල හෝ සිව්මැලිදු.	4	සුකුමාරං (තු) කොමලං මෘදුලං මෘදු.	Soft
		1084	
අනුවයන්නේ.	4	අන්‍වග්‍රචක්ෂමනුගෝ 'නුපදං (කලිඛම්වය්‍යයම්),	Following
පසක්කටහැකිදු.	2	ප්‍රත්‍යක්ෂං (සත්‍ය) දෛෂ්ටියක	Perceptible
පසක්නොකට හැකිදු.	2	මප්‍රත්‍යක්ෂමතීන්‍ද්‍රියම්.	Imperceptible
		1085	
එකඟෂ.	7	එකතානෘ 'නාත්‍යවෘත්ති රෙකාග්‍රෙකාඅනා (වපි), (අපේ‍ය) කසඛී එකාග්‍රේ‍යා ('පේ‍ය) කායත්‍ය ගතෝ (පිව).	Closely attentive
		1086	
ප්‍රථමය.	5	ප්‍රංස්‍යාදිඃ පූර්‍ව පෞරස්‍ත්‍ය ප්‍රථමාදූ (අථාසන්‍ත්‍රිඤ්ම්),	Prior; first; initial
අනන්‍තය.	6	අන්‍තෘා ජඝන්‍යං චරම මන්‍ත්‍යපාශ්චාත්‍ය පශ්චිමාඃ.	Last; ultimate

*සංඝඛ්‍ය ඛක්ඛ=ඉනිච.

		1087	
ව්‍යර්ථදෑ.	2	මොඝං නිරර්ථකං	Vain; useless
ව්‍යක්තදෑ.	4	සඵවං සපුටං ප්‍රව්‍යක්තමුලූවණම්,	Apparent, evident
සාධාරණදු.	3	සාධාරණං (තු) සාමාන්‍ය	Common
ඉදකලාදෑ.	2	මේකාකී (තේ) ක එකකඃ.	Alone; solitary
		1088	
නොරවුදෑ.	6	ඉතරා (ඒකා) අන්‍යතර එකතෙතා ‘නෙතරා (වපි),	Other different
බහුප්‍රකාරදු.	2	ඵවවාචවං නෙක හෙද	Various
ඉක්මන්දු.	3	මුඛරශබ්ධමවිලම්බිතම්.	Quick, expeditious
		1089	
මඹිබිඳින්.	2	අරුන්තුදං (තු) මර්මසප	Sharp; corrosive
අනිවාරිතදෑ.	2	අබාධං (තු) නිරගීලම්,	Unobstructed
විපරීතදෑ.	4	ප්‍රසව්‍යං ප්‍රතිකූලං (සත්‍ය) දපසව්‍ය මපෂඨු (ව).	Contrary
		1090	
වම් ඉරුර.	1	වාමං (ශරීරං) සව්‍යං (සත්‍ය)	Left
දකුණුඉරුර.	1	දපසව්‍යං (තු) දක්ෂිණම්,	Right
අල්පාවකාශය.	2	සංකවං (නාතු) සබ්බාධඃ	Narrow
දුර්විභව්‍යදෑ.	3	කලිලං ගහනං (සමේ).	Impervious
		1091	
සංකීර්ණදු.	2	සංකීර්ණේ සඩකුලා‘කීර්ණේ	Crowded, confused
ගිසමුඩුකෙළේ	2	මුණ්ඩිතං පරිවාපිතං,	Shaved
ගෙතුදෑ.	3	ග්‍රථිතං සඤිතං දෘබ්ධං	Strung; tied
විහිදිදු.	3	විසෘතං වියතෘතං තතම්.	Spread; diffuse
		1092	
විස්මෘතදු.	2	අහෘතනිතං විසමෘතං (සත්‍යාත්)	Forgotten
ලදදු.	2	ප්‍රාපත ප්‍රණිහිතෙ (සමේ),	Placed
ඔදක් සැලෙනදෑ.	6	වෙල්ලිතප්‍රෙඩ්ඛිතාධූත වලිතාකම්පිතා ධූතෙ.	Shaken
		1093	
මෙහෙයූදු.	7	ක්‍ෂිප්ත ක්‍ෂිප්තාඃත *නිෂඨූතා විඛ්‍යෂ්ඨෙරිතාඃ (සමාඃ),	Thrown; cast; sent
අඟල්ආදියෙන් වටකළදෑ.	2	පරිඛ්‍යපතා (තු) නිවෘතං	Intrenched
සොරාගත්දෑ.	2	මුෂිතං මුෂිතා (ඵකම්).	Stolen

*නිෂඨූත = කාලිඛාතා.

1094

වේගවත්දැ=ගලායනදැ.	2	ප්‍රවාඞ ප්‍රසෘතෙ	Expanded, dispersed
තැබූ හෝ-දැමූදැ.	2	න්‍යස්ත	Deposited
සුඩුකළදැ.	2	නිසෘෂ්ටෙ ගුණිතාහතෙ,	Multiplied
රැස්කළදැ.	2	නිදිග්ධො පච්තෙ	Plaistered
සැඟවුදැ.	2	ගුප්ත	Hidden
දුලිගැසුනුදැ.	2	ගුපෙතා *ගුණිතරුෂිතෙ.	Pounded

1095

දිගෙවුදැ.	2	ද්‍රැතාවදිග්ධෝ	Melted
නගාබාලද ඝණ්ඨාදිය.	2	උදගුශ්‍රිතා	Raised, held up
සහල්ලක්සේ කළදැ.	2	ධෘතෙ කාචිත *ශිකයිතෙ,	Suspended in a swing
ආඝ්‍රාණය කරණදැ.	2	ඝ්‍රාණ ඝ්‍රාතෙ	Smelled
ආලේප ද්‍රව්‍යය.	2	දිග්ධලිප්තා	Smeared, annointed
ලින් ආදියෙන් කැඟුදැ.	2	සමුදග්‍රතාඞ්කෘතෙ (සමෙ)	Drawn; raised from a deep place

1096

ගං ඇසින්. වෙළෙදැ පවරා	5	වෙෂ්ටිතං (ත්‍රා) දවලයිතං සංවිතඃ රැඞ්මාවෘතම්,	Surrounded
බිඳුනු නැමුනුදැ.	2	රුග්ණං භුග්නෙ (ථ)	Bent, crooked
තියුණුකළදැ.	4	නිශිත ශෘණ්ඨ ශාතානි තෙජිතෙ.	Sharpened, whetted

1097

විනාශය බලා ගියදැ.	2	(ත්‍රා) දවිනාශොතමුඛං ඵකවං	Mature
ලජ්ජාකෙළේ.	3	ත්‍රිණ ත්‍රිනෙ (තු) ලජ්ජිතෙ,	Ashamed
වැළකුදැ.	3	වෘතෙ (තු) වෘතවාවෘතෙතා	Chosen; appointed
සංයුක්ත කෙළේ.	2	සංයොජිත උපාහිතඃ.	Joined; annexed

1098

පැමිණියහැක්කේ.	3	ප්‍රාප්‍යං ගම්‍යං සමාසාද්‍යං	Attainable
වැගුරුණේ.	4	ස්‍යන්‍දාං රීණං සනුතං ස්‍රුතෂ්,	Flowing; dropping
එක්ගැබේ.	2	සඞ්ඝාඃ (ස්‍යාත්) සඞ්කලිතො	Arranged or heaped
නින්දිතදැස.	2	‘ගිතඃ ඛ්‍යාත ගර්හිණඃ.	Detested

1099

නන්වැදුරුම්වූවා.	4	විවිධඃ (ත්‍රා) දබහුවිධො නානාරූපඃ පෘථග්විධඃ,	Various, multiform
නිකුමාතුය.	2	අවරීණො ධික්කෘත (ශවා	Censured, blamed
බැහැරදුවා-සුණුකෙළේ.	2	පත) ‘විධවයෙතා ‘වචූර්ණිතඃ.	Coarsely peunded

*ශික්‍ෂ්‍යසථාපිතස්‍ය=වීකා. *ගුණිත=කලිකාතා.

1100

සිතඝණයාය.	1	අනාඝායසකෘතං පාණ්ඩවං	Diluted decoction
ශබ්දඝණදූ.	2	සවනිතං ධවනිතං (සමේ),	Sounded; making noise
බැන්ද.	6	බබේ සන්නානිතං *මූත *මූදිතං සඤ්ඡිතං සිතම්.	Bound

1101

කඝාළේ.	2	නිෂ්පක්වකවථිතං	Decocted
දියඇඩක් හෙව තක්‍රාදි කිරි ආදිය.	1	(පාකෙ ක්ෂීරාජ්‍ය පයසාං) ඝෘතම්,	Boiled
නිර්ඝාණශබ්ද ය මුනිගිනිආදි යෙහි වැවේ.	1	නිර්ඝාණෝ (මුනිවහන්‍යාදෝ)	Departed
නැමූ පවන්.	1	නිර්ඝාත (සතුනතා'නිලෙ).	Become calm

1102

මූසළා=ඉදුනා.	2	පක්වං පරිණතෙ	Mature, ripe
පාඝාල මල.	2	ගූනං	Passed, as (ordure)
		හත්තෙන	Passed (as urine)
පාඝාළමූ	2	මීඪං (තූ) මූත්‍රිතෙ,	
පෝෂණයකෙළේ.	2	ප්‍රඝෙව (තූ) ප්‍රඝිතං	Nourished
ඉවසුණේ.	2	සොඪෙ	Borne
වමනයකෙළේ.	2	ඝඝාත්‍ති *මූවාත්‍ත මුදගතෙ.	Vomited

1103

දැමුනේ.	2	දාන්ත (යතූ) දමිතෙ	Tamed, subdued or trained
සැනසුනේ.	2	ශාන්තං ශමිතෙ	Pacified, appeased
ඉල්ලුයේ.	2	ප්‍රාර්ත්‍රිතෙර්දිතඃ,	Asked, requested
දැන්වූදූ.	2	ඥපන (සතූ) ඥපිතෙ	Made known
වැසුයේ.	3	ඡාදන-ශඝාදිතෙ	Covered
පිදුයේ.	2	පූජිතෙ 'ඣුචිතඃ.	Worshipped, revered

1104

පිර වූයේ.	2	පූර්ණ් (සතූ) පූරිතෙ	Filled, full
වෙහෙසුයේ= කෙලෙසුයේ.	2	කෘිෂ්ටඃ කෘිශිතෙ	Fired. fatigued
නිමවූයේ.	2	'වසිතෙ සිතඃ,	Finished
දූයේ.	4	ප්‍රඃවපලුෂෙවා ඝිතා දගෙධ	Burnt
තුනිකෙළේ.	3	තාම්‍රවත්වෙවාතතනූකෘතෙ.	Pared, made thin

1105

විද්දේ=සිදුරු කෙළේ.	3	වෙධිත වර්ත්‍රිතෙඃ විඛෙ	Pierced
විචාළේ.	3	විත්‍ත විතෙත්‍තඃ විචාරිතෙ,	Judged, discussed
දීප්තිනැත්තේ.	3	නිෂ්ප්‍රභෙ විඝතාරොකෝ	Gloomy, obscured
ඉවිගිතෙල් ඇදිසවූයේ.	3	වලිතෙ විද්‍රැතද්‍රැතෙඃ.	Liquid

*මූතීම්නිව. *උදධිතම්නිව *උදවාතම්නිව.

1106

සෑදුයේ. 3	සිඛෙ නිර්වෘත්ත නිෂ්පන්නෝ	Accomplished
බින්දේ=පැලුයේ. 8	දරිතෙ භින්න භෙදිතෝ,	Split
ඣ (භුල්) ත. භුතයේ.4	ඌතං සූනතමුතං (ච්චති) (ත්‍රිතඤං තන්ත්‍රි සංතනෙ.	Woven

1107

පිදුයේ. 6	(සභා) දර්හතෙ නමසිත නමස්සිතමඨචාසිතාර්ච්චි තාපනිතම්,	Saluted, honoured
පුදනලදුයේ. 4	වරිවසිතෙ වරිවසිත මුපාසිතං (චෝ) ඨචරිතං (ව).	Served, adored

1108

නෑවුයේ. 5	සන්තාපිත සන්තපෙතෝ ඛූපිත ඛුපාසිතෝ (ව) දුන (ඤව),	Suffering pain
පිණාගියේ. 6	හෘෂ්ටෙවමත්ත සන්තපතඃ ප්‍රහලන්තඃ ප්‍රමුදිතඃ ප්‍රීතඃ·	Pleased, glad, content

1109

කැඩුයේ=කැපුයේ.8	ජින්නං ඡාතං ලූනං කෘත්තං දෘතං දිතං ඡින්නං වෘඤ්ඡිම්,	Cut
ගිලිහුනේ. 7	ස්‍රස්තං ධ්වස්තං භ්‍රෂ්ටං සඤ්ඡන්නං පන්නං චුතං ගලිතම්.	Fallen

1110

ලැබුයේ. 5	ලබ්ධං ප්‍රාප්තං විත්තං භාවිතඛාඝාදිතං (ච) භූතං (ච),	Obtained
සෙවුයේ. 5	අන්වෙෂ්ටිතං ගවේෂිත මන්විච්ඡවං මාගීනිතං මෘගිතම්.	Sought

1111

තෙමුනේ. 7	ආර්ද්‍රං සාර්ද්‍රං ක්ලින්නං නිමිතං සන්නිමිතං සම්පන්න මුත්තං(ව),	Wet, moistened
රැකියේ. 6	ත්‍රාණං ත්‍රාතං රක්ෂිත මවිතං ගොපායිතං (ව) ගුපතං (ච)·	Preserved, saved, guarded

1112

නොසැලකියේ. 5	අවගණිතමවමනාවඥුතෙ අවමානිතං (ව) පරිභූතෙ,	Disregarded, despised
දැමුයේ. 6	ත්‍යක්තං හීනං විධුතං සම්ප්‍රකම්පිතං ඛූතමුත්සෘෂ්ටම්.	Abandoned, left

1113

කීයේ. 7 උක්තං භාෂිතමුදිතං ප්‍රලපිතමාඛ්‍යාත මීහිතං ලපිතම්, — Spoken, said

අවබොධයෙළේ. 7 බුඬං බුධිතං මතිතං විදිතං ප්‍රතිපන්නමවසිතාවගතෙ. — Known, understood

1114

ගිවිස්සේ. ඌරීකෘතමුරරීකෘත මඞ්ගීකෘත මාශ්‍රැතං ප්‍රතිශ්‍රුතම්, — Promised

පිළිගත්තේ. 14 *සංගිෂ්ඨේ විදිත සංශ්‍රැත සමාහිතොපශ්‍රැතොප ගතම්. — Praised

1115

සතුතියෙළේ 12 ඊලිත ශස්‍ත පණාසිත පශාසිත ප්‍රශ්‍රුත පණිත පනිතානි, අපිගිණිවර්ණිතා ‘භිෂ්ටුතෙඩිතානි සතුතා (ජ්‍ඤානි). — Praised

1116

කෑයේ. 11 භක්ෂිත වර්විත *ලීඪ ප්‍රත්‍යවයිත ගිලිතඛාදිත පසානම්, අභ්‍යවහෘතාහ්‍නජගඬ– ග්‍රහනලසාශිතං භුක්තම්. — Eaten

1117

අතිශයාර්ථ ප්‍රකාශක ප්‍රත්‍යාන්ත ශබ්ද. අතිප්‍රෂ්ඨතෙෂාදිෂ්ඨ– ප්‍රෂ්ඨවරිෂ්ඨ සථිෂ්ඨවංනිෂ්ඨාඃ, (ශ්‍රේෂ්ඨ ප්‍රෂ්ඨ ද්‍රාඝිෂ්ඨ පෘථු පීව බහු ප්‍රකෂීෂ්ඨඃ). — Certain irregular Superlatives

1118

සාධිෂ්ඨ ද්‍රාඝිෂ්ඨ සෙපස්ඨ නරිෂ්ඨ භ්‍රසිෂ්ඨ වෘද්ධිෂ්ඨාඃ, (වාඪ්ව්‍යාන බහු ගුරු වාමන වෘඪ්ර කාර්ශ්‍යෙ).

ඉති විශෙෂ්‍යනිඝණ්ටු වර්‍ගඃ

*සංගිෂ්ඨේ සංවිදිත=ඉතිව. *ලිපනම්තිව.

සඞ්කීර්ණ වර්ගඃ. XXII

1119

(ප්‍රකෘතිප්‍රත්‍යයාඞ්ගාදෛඃ
සඞ්කීර්ණේ ලිඞ්ගමුන්නයෙත්),

ක්‍රියාව.	2	කර්මක්‍රියා (ත්‍වත්සාත්‍මත්‍ය	Action.
අවිච්ඡින්නභාව පවත්නා ක්‍රියාව හෝ ක්‍රියාවත්හු.	1	ගමෙර්‍යස්‍ය) රපරසපරාඃ.	Continual.

1120

සියල්ල ආශක්ති යන අර්ථාන්විත ශබ්දවල පිළිවෙළින්		(සාකල්‍ය සඞ්ගවචනෙ) පාරායණ*තුරායණෙ,	Totality. Adherence. Attachment.
සියකැමැතිසේ හැසිරීම.	2	යදෘච්ඡා චෛචරිතා (හෙතු)	Wilfulness. Independence.
කාරණාහැති විසිම.	1	(ශූන්‍යාවාස්‍යා) විලක්ෂණම්.	Vain and causeless state.

1121

විනෙතාපශමඃ.	3	ශමථ (සතු) ශමඃ ශාන්තිර්	Quiet.
ඉන්ද්‍රිය දමනඃ.	3	දාන්ති (සතු) දමථෝ දමඃ,	Self-command
සුචිවර්තිතඃ	2	*අවදානං කර්මවාත්තං	Approved Occupation.
ත්‍යාගාහාරාදි දානඃ.	2	කාම්‍යදානං ප්‍රවාරණම්.	A desirable gift.

1122

මන්ත්‍රාදියෙන් වසඟ කිරීම.	2	වශක්‍රියා සංවර්‍යනං	Subduing by charms.
බෙහෙත් මූලින් කරණ උවමාට නාදිය.	2	මූලකර්‍ම (තු) භාර්‍යණම්,	Magic.
සැලීම් හෝ සෙලවීම්.	2	විධුනනං විධ්‍වනං	Tremour.
පිණා යාම.	3	තර්පණං ප්‍රීණනා'ර්‍යනම්.	Satisfaction.

1123

මරණාදින් තෝරකිරීම.	3	පර්‍යාපත්තිඃ (ස්‍යාත්) පරිත්‍රාණං *හස්තවාරණ (ම්ත්‍යපි),	Warding of blow.
මැහීම.	3	සෙවනං සිව්‍යං සූත්‍රනිර්	Sewing.
වස්ත්‍රාදිය පැලීම.	3	විදරඃ සඩ්ඨනං භිදා.	Tearing, rending.

1124

ශාපඃ.	2	ආක්‍රොශනමභිශබ්දඃ	Curse imprecation.
සුව ආදිය විඳීම.	2	සංවෙදෙ වෙදනා (නනා),	Sensation. Perception.
පැතිරීම.	2	සම්මූර්ඡනමභිව්‍යාප්තිර්	Co-extending pervading.
ඉල්ලීම.	1	යාචඤ්ඤා භික්ෂාර්‍ථනාදීනා.	Begging.

* පරායනඞ්ගිනි ච. * අපදානම්හි ච. * හස්තබාරණම්හි ච.

		1125	
කැපීම.	2	වඩ්ඪනං ඡේදනෙ (ථවේ)	Cutting. Courtesy.
සංවඩ්ඪනය.	3	ආනන්ද්‍යසහාජනෙ, ආප්‍රච්ඡ්‍යනාම (ථා)	Welcome or adieu.
පරම්පරායාත සද්ධර්මදේශය.	2	‘ම්‍නායඃ සම්ප්‍රදායඃ	Received doctrine.
අපචය=හානිය.	2	ක්ෂයෙ ක්ෂියා.	Loss.
		1126	
ගැන්ම.	2	ග්‍රහෙ ග්‍රාහො	Taking.
කැමැත්ත.	2	වඤ්ඡා කාන්තෙන	Wish, desire.
ගුප්තිය.	2	*රක්ෂණසත්‍රාණෙ රණඃ ක්වණෙ,	Protection, defence.
ශබ්දකිරීම.	2		Sound, noise.
සිදුරුකිරීම	2	ව්‍යධො වෙධෙ	Perforation, piercing.
පුසිම.	2	පචා පාකෙ	Maturity.
කැඳවීම.	2	හවො හූතෙෂ	Calling; challenging.
වෙළීම=සම්භාකනිය.	2	වරො වෘතෙෂ.	Engaging, appointing.
		1127	
දැවිල්ල.	2	ඔෂඃ පෙලාෂෙ	Combustion, burning.
නීතිය.	2	නයො නායෙ	Guiding, directing.
ජරාව.	2	ජ්‍යානිර්ජීණේෂ	Wearing, growing old.
බැම්ම.	2	භ්‍රමො භ්‍රමෙෂ,	Whirling, going surround.
වැඩීම.	2	සඵාතිර්වෘඩ්ධෙෂ	Increase, growth.
ප්‍රසිද්ධිය.	2	ප්‍රථාඛ්‍යාතෙෂ	Fame, notoriety.
ස්පර්ශය.	2	සපෘඡ්‍යඃ පෘකෙනෂ	Touch, contact.
වැගිරීම.	2	සතවඃ ස්‍රවෙ.	Dripping.
		1128	
උපචය	2	විධා සමෘද්ධෙෂ	Thriving.
සඤ්චලනය.	2	සද්ධරණෙ	Throbbing.
තත්ත්වඥාන්ම.	2	*සද්ධරණා ප්‍රමිතෙෂ ප්‍රමා,	True knowledge.
දරුවන්වැදීම.	2	ප්‍රසූතිඃ ප්‍රසවෙ	Bringing forth as young
ඉසීම=තෙමීම.	2	ශෙච්‍යාතෙ ප්‍රාධාරඃ	Pouring forth aspersion.
ශිලන්ධව.	2	කෘමථඃ කෘමෙ.	Fatigue.

* සද්ධරණං සෙතාරණං සද්ධරඃ ඉතිව. * රක්ෂා ඉතිව.

1129

ප්‍රකර්ෂය.	2	උත්කර්ෂෝ'ත්‍යුදයෙ	Excellence.
සඤ්ඣානය.	2	සංධිඃ	
		ශ්ලේෂෙ	Union, junction.
නිකේතනය.	2	විශඤ්ච *ආශ්‍රයෙ,	Refuge, asylum.
මෙහ්‍වෙඩිම.	2	සම්පාදාං ප්‍රේෂණං	Sending, directing.
උද්ගාරය.	2	ගිර්ණිර්	Swallowing.
		ගිරෙෂ	
උත්සාහඃ	2	*ගුරණමුද්‍යමෙ.	Effort, exertion.

1130

උඩනැගීම.	2	උත්තාඃය උත්තයෙ	Rising.
ඇසුරුකිරීම.	2	ශ්‍රයඃ	
		ශ්‍රයණෙ	Reliance, taking refuge.
දිනීම.	2	ජයනෙ ජයඃ,	Conquest, victory.
කථනය.	2	නිගාදෙ නිගදෙ	Discourse, speech.
භාෂිය.	2	මාදෙ	
		මදෙ	Pried.
චිත්තවික්කාරය.	2	උවෙග උදභ්‍රමෙ.	Regret.

1131

ගඳසුණුකිරීම.	2	විමර්දනං පරිමලෝ	Trituration of perfumes.
පිළිගැන්ම.	2	'භ්‍යුපපත්ති රනුග්‍රහඃ,	Conferring of benefit.
නොපිළිගැන්ම.	2	නිග්‍රහ *(සතුනිරොධඃ සභා)	Disfavour.
ඔබරට කෑදවීම.	2	දභියොග (සඛ)'භිග්‍රහඃ.	Attack on set.

1132

මිටින් පෙළාගැන්ම.	2	මුෂ්ටිබන්ධ (සතු) සඞ්ග්‍රාහෝ	Clinching of the first.
කලහ විශෙෂයක්.	3	භිමෙඛ ඛමරවිපලවෙෂ,	Affray, assault.
බැඳුම.	3	බන්ධනං ප්‍රසිතිශවාරඃ	Ligament, fetters.
උපනාපය.	3	සපඤීඃ සප්‍රඡෝ'පතප්තාරි.	Morbid heat.

1133

අපකාරය.	2	නිකාරෙ විප්‍රකාරඃ (සභා)	Injury.
ඉඟි=අඟිපායාකු රූප ශාරීරික විකාර.	3	ඊකාර (සනවි) ඔභ*ඉඞගිතම්,	Hint, sign token.
ප්‍රකෘති විකාරය මුහුකුරායාම.	2	පරිණාමෝ විකාරෙ (වෙ	Change of form.
විකෘතිඛණීය.	2	සමෙ) විකෘතිවිඥියෙ.	

** ආඟය.
* ගුර්ණ.

* විග්‍රභයඤ්ච විරොධඃ ඉති ච.
* ඉඞගිතඃ.

		1134	
අපහරණය.	2	අපහාර (ඝඤ්) පචයඃ	Loss.
කැවිකිරීම.	2	සමාහාරඃ සමුච්චයඃ,	Assemblage.
ඉන්ද්‍රියාකර්ෂණය.	2	ප්‍රත්‍යාහාර උපාදානං	Abstraction.
පසින්සෑම.	2	විහාර (සතු) පරික්‍රමඃ.	Walking for pleasure.
		1135	
පැහැරගැන්ම.	2	අභිහාරෝ'භිග්‍රහණං	Robbery.
සලල්‍යාඞ්ගරණය.	2	නිහාරෝ'භ්‍යවකර්ෂණම්,	Extraction.
අනුකරණය= ශබ්දසාදෘශ්‍යය.	2	අනුහාරෝ'නුකාරඃ (ඝඤ්)	Imitation.
ව්‍යයදම.	1	(දර්‍ශස්‍යාපගමේ) ව්‍යයඃ.	Expenditure.
		1136	
ජලාදීන්ගේ නිරන්තර ගතිය.	2	ප්‍රවාහ (සතු) ප්‍රවෘත්තිඃ (ඝඤ්ත්)	Stream.
නික්මීම.	1	ප්‍රවහොඃ (ගමන්‍යං වහිඃ),	Going forth, issuing.
සංයමය.	6	වියාමෝ වියමෝ යාමෝ යමඃ සංයාමසංයමෙඉ.	Forbearance.
		1137	
මන්ත්‍රාදීන් කට යුතු හිංසාව.	2	හිංසා කර්‍මාභිචාරඃ (ඝඤ්)–	Incantation to destroy.
නිදිමැදීම.	2	ජාගර්‍යාං ජාගරඃ (වයොඃ),	Waking watching.
අනන්තරාය.	3	විඝ්නෝ'න්තරායඃ ප්‍රත්‍යූහඃ	Obstacle, impediment.
සම්පාශ්‍රය.	2	(ඝඤ්) දූපඝ්නෝ'නන්තරාශ්‍රයේ.	Contiguous support.
		1138	
උපභොග.	2	නිඝේශ උපභොගඃ (ඝඤ්ත්)	Enjoyment.
පිරිවැරීම.	2	පරිඝඃ පරික්‍රියා,	Encompassing surrounding.
අත්‍යන්ත විචෙදය.	2	විධුරං (තු) ප්‍රවිශ්ලේෂෝ	Separation.
අභිප්‍රාය.	3	'භිප්‍රායශ්චඤ්ඣාශයඃ.	Meaning, intention

		1139	
සංක්ෂේපය.	2	සංක්ෂේපණං සමසනං	Abridgment.
විරෝධය.	2	පශ්චිවස්ථාවිරෝධනම්,	Contradiction.
සිසාරා ඇවිදීම.	2	පරිසර්‍යා පරිසාරඃ	Perambulation.
නිදීම.	3	(ස්‍යා) දෘස්‍යා (ඨාං) සන්‍නාසපිතිඃ.	Stay.
		1140	
විසනිණීය.	3	විසනාරෝ විග්‍රහෝ ව්‍යාසඃ	Diffusion.
විස්තරය.	1	(ඍ ඒ ශබ්දස්‍ය) විස්තරඃ,	Prolixity.
හසනාදීන් මැඩීම.	2	සම්වාහනං මර්දනං (ස්‍යා)-	Rubbing of the person.
අනනඛ්‍යානය.	2	විනාශඃ (ස්‍යා) දදශීනම්.	Disappearance.
		1141	
පුරුද්ද.	2	සංසනවඃ (ස්‍යාත්) පරිචයඃ	Acquaintance.
පිළකාදීන් පැතිරසාම.	2	ප්‍රසර (සතු) විසර්‍ණම්,	Spreading.
ධනාදියෙහි ආදරාතිශය.	2	නීවාඤ (ඤතු) ප්‍රයාමඃ (ස්‍යාත්)	Scarcity.
සමීපබව.	2	*සංනිධිඃ සංනිකර්‍ෂණම්.	Proximity.
		1142	
ධාන්‍යසඤ්චය හෝ ධාන්‍යාදිය සැපිම.	3	ලවෝ'හිලාවෝ ලවනෙ	Reaping.
විඅදිය සුද්දකිරීම.	3	නිෂ්පාවඃ පවනෙ පවඃ,	Winnowing, cleaning.
ප්‍රසනාව.	2	ප්‍රසනාවඃ (ස්‍යා) දවසර-	Occasion. opportunity.
නඩාව.	2	සත්‍රසරඃ සූත්‍රවෙෂ්ටනම්.	A shuttle.
		1143	
ගැබ්ගැන්ම.	2	ප්‍රජනං (ස්‍යා) දුපසරඃ	First pregnancy of cows.
ප්‍රේමය.	2	ප්‍රශ්‍රයප්‍රණයෙෂ (සමෙෂ),[1]	Affectionate solicitation.
බුද්ධිසම්පත්.	2	ධී ශක්තිර්නිෂක්‍රමෝ ('සන්‍ත්‍රිතු)	Intellectual faculty.
දුගාදි ප්‍රවෙශමා ගියහෝප්‍රවෙශය	2	*සංක්‍රමෝ දුගීසංචරඃ.	Difficult progress.
		1144	
යුදයට අතිශය උත්සාහය.	2	ප්‍රත්‍යුතක්‍රමඃ ප්‍රයොගාර්‍ථඃ	Act tending to a main object.
මූලාරම්භය.	2	ප්‍රක්‍රමඃ (ස්‍යා) දුපක්‍රමඃ,	Beginning.
ආරම්භය.	3	(ස්‍යා) දභ්‍යාදානමුද්‍යමාත ආරම්භඃ	
සංවේගය.	2	සම්භ්‍රමසත්වරා.	Haste, hurry.

* සංනිධඃ ඉති ච.

1. ශුශ්‍රූෂා ශ්‍රවණෙෂ්වව-ග්‍රහණං ධාරණං තථා,
ඌහා පොහෂ්වව විඥාං-තත්ඵලඤ්ච යී ගුණාඃ.
* ඔඛ්‍යාමේඃ-කලිකාඤ.

		1145	
කායස්ස පතිඝාතය.	2	පතිබන්ධඃ පතිඝාතෝ	Impediment.
පාත වැටීම.	2	'වනාය (සත්‍ර) නිපාතනම්,	Causing to descend
පත්‍යක්ෂ කාරණය	2	උපලම්භ (සත්‍ර) 'නුභවඃ	Apprehension.
සඳුන් ආදී ගැම්හෝ ගානද.	2	සමාලම්භෝ විලේපනම්.	Smearing.
		1146	
රාගී උනුන් වියොගය.	2	විප්‍රලම්භෝ විප්‍රයොගෝ	Separation of lovers.
අතිදානය.	2	විලම්භ (සත්‍ර) නිසර්ගඃ,	Liberality.
අති ප්‍රසිද්ධිය.	2	විශ්‍රාව (සත්‍ර) ප්‍රවිඛ්‍යාති*	Celebrity.
ප්‍රත්‍යවෙක්ෂාව.	2	රවෙක්ෂා ප්‍රතිජාගරඃ.	Attention
		1147	
හැදෑරීම.	3	නිපාඨනිපඨෙ පාඨෙ	Reading, lecture.
තෙම්ම.	3	තෙමස්තෙමෙ සම්ප්‍රඳනෙ,	Wetness.
ක්ලෙශය.	3	ආදීනවාස්‍රවෙ ක්ලෙශෙ	Distress from disease.
සමාගම.	3	මෙලකෙ සඞ්ගසඞ්ගමෙ.	Meeting, union.
		1148	
අපවත්දු නත්පරයෙන් සෙවීම.	5	*සංමීක්ෂණං විචයනං මාර්ගණං*මෘගණා මෘගඃ,	Research.
වැලඳගැන්ම	4	පරිරම්භඃ පරිෂ්වඞ්ගඃ සංශ්ලෙෂ උපගූහනම්.	Embrace.
		1149	
නිරීක්ෂණය.	5	නිර්‍ඊර්ණනං (තු) නිධ්‍යානං දර්ශනාලොකනෙක්ෂණම්,	Sight-seeing, looking.
බැහැරලීම.	4	ප්‍රත්‍යාඛ්‍යානං නිරසනං ප්‍රත්‍යාදෙශෝ නිරාකෘතිඃ.	Rejection, disallowance.
		1150	
භ්‍රුවමාරු නිත්ද.	2	උපශ්‍රුයෝ විශ්‍රුය (ශ්‍රව *පය්‍යුය ශයනාඩ්ඩිකෙෂු),	Watching alternately.
පිළිකුල.	4	අනීනං (ව) ඝෘණියා (ව) ඝෘණ්‍යා (ව) ඝෘණාඩ්ඩිතෙ.	Consure reproach.

* ප්‍රතිඛ්‍යාති-ඉතිව.
* මෘගයා ඉති ව.
* ආන්වීක්ෂණං ආන්වෙෂණඞ්ගිති ච.
* පය්‍යුය-කලිඞ්ගාතා.

1151

විපර්‍යාසය.	4	(ස්‍යා)*ව්‍යත්‍යාසෝ විපර්‍යාසෝ ව්‍යත්‍යය (ශව) විපර්‍යේ,	Contrariety, opposition.
ඉක්මගාම.	4	පර්‍යායෝ'තික්‍රම (සාසම්) න'නිපාත උපාත්‍යයඃ.	Transgression.

1152

කැඳවා ගෙහෙයීම.	1	(ඉප්‍රේෂණං යත් සමාහූය තත්‍ර ස්‍යාත්) ප්‍රතිශාසනම්,	Mission after calling.
යාගයෙහි බමුණන්ගේ සතුති භූමිය.	1	(ඝ) සංසනාවඃ (ක්‍රතූඤ්‍ඤ යා සතුතිභූම්ර්විජනාම්).	Place where the priests stand.

1153

කච්චිකඳ.	1	(නිධාය තක්ෂ්‍යතෙ යත්‍ර කාෂ්ඨේ කාෂ්ඨං ඝ) උදඤ්චනඃ,	A carpenter's work bench.
පණ්ණ දැකුම්	2	සනම්බඤ්ඤන (සතු) සනම්බඤ්ඤනඃ (සනම්බ්‍යාගෙන නිහන්‍යතෙ).	Tool for cutting corn and grass.

1154

බුරුම්කටු ආදිය.	1	ආවිධෝ (විධ්‍යතෙ යෙන-තත්‍ර) (විෂවකසමේ) නිඝඃ,	An auger.
උස හා විසාල තිය සම රුක් ආදිය.	1	උතකාර (ශව) නිකාර (ශව චෙෂධාන්‍යාතෙඤ්ඤපණාර්‍ථීකොෂ).	Round, circular. Winnowing of corn.
විආදිය ගුළංකිරීම.	2		

1155

ගරණාදිය.		නිගාරොදහාර විඤ්‍ඤාවෝ-දග්‍රාහා (නිගරණාදිෂු),	Swallowing.

1156

විරතිය.	4	ආරත්‍යවරතිවිරතය උපරමේ	Stopping, ceasing.
කාරාදුම්ම.	4	('ථාසත්‍රියාංතු) නිෂ්ඨෙවඃ, *නිෂ්ඨූතිර්නිෂ්ඨෙවනං නිෂ්ඨිවන (මිත්‍යභිධානාත්).	Spitting.

* ව්‍යත්‍යයය ඉතිව. * නිෂ්ඨූත්-කලිකාතා.

		1157	
වේගඝ.	2	ජවනෙ ප්‍රීතිඃ	Speed.
කෙළවර.	2	සාති (සත්‍ව) ‘වසානෙ (ක්‍ලීබ)	Conclusion.
උණ.	2	(දථ) ‘ඵරෙ ප්‍රුතීතිඃ,	Fever.
ගවාදීන් මෙහෙයීම.	2	උදජ (සකු) පශුප්‍රෙරණ	Driving of cattle.
ශාපඝ.	1	මකරණී (රිත්‍යාදයඃ ශාපෙ).	Cause.
		1158	
අපත්‍යප්‍රත්‍යය ව්‍යාඝයන්ගේ සමූහයෝ.	1	(ගොත්‍රානෙතහ්‍යසනසත්‍යවෘද්ධ මිත්‍යෙෂ) පඟවකා (දිකම්),	Aggregate patronymick.
අප්‍රාණීන් සමූහඝ.	2	ආප්‍රූපිකං ශාෂ්කුලික (මෙවමාද්‍යමවෙතසාම්).	Multitude of loaves and pies.
		1159	
බාලසමූහඝ.	1	(මාණවානානතු) මාණවඨං	Multitude of boys.
සහඵ සමූහඝ.	1	(සහායානාං) සහායතා	Of coadjutors.
නඟල්රැසඝ.	1	ඵල්‍යා (ඵලානාං)	Of ploughs.
බමුණුරැසඝ.	1	ඛ්‍රාහමණ්‍ය වාඩවෙය (තුච්ජතමතාම්).	Of priests.
		1160	
ඉලඇට, පිට ඇටරැසඝ.	1	(වෙ පර්ශුකානං පෘෂ්ටානාං පාඨීවං පෘෂ්ඨ්‍ය (මිතික්‍රමාත්),	Of ribs and back bones.
කලවිටි සමූහඝ.	2	(ඵලානාං) ඵලිනී ඵල්‍යා	Of threshing flowers.
මිනිස් සමූහඝ.	1	(‘ප්‍යථ) මානුෂ්‍යකං (නෘණාම්).	Of men.
		1161	
ග්‍රාමනාදිඝ.		ග්‍රාමතා ජනතා ධුම්‍ය පාශ්‍යා ගල්‍යා (පෘථකපෘථක්) (අපි) සාහස්‍රකාරීඝ වාමීණාථපීණා (දිකම්).	Of villages.

ඉති සඞ්කීර්ණවර්ගඃ.

නානාජ්ඣ වග්ගෝ XXIII

(නානාජ්ඣානං කෝපි කාත්‍යාදි
වගීසේවචාත්‍ර කීත්තිතානා,
හුරිප්‍රයොගා සෙ යෙඹු
පයාගෙසේවපි තෙඹු තෙ).

1162

නාක නාමය— (අහස, දෙව්ලෝ යන මෙහි.)	(ආකාසෙ ත්‍රිදිවෙ) නාකෝ	1 Sky, ether. 2 Heaven
ලෝක නාමය- (ලොකය, ජනයා යන මෙහි.)	ලෝක (සත්තු භුවනෙ ජනෙ),	1 World 2 People
සිලෝක නාමය (පද්‍යරචනා, කීර්ති යන මෙහි.)	(පද්‍යෙ යසසි ච) සිලෝකෝ	1 Verse 2 Glory
සායක නාමය— (ඊහස, කඩුව යන මෙහි.)	(ශරෙ ඛඩ්ගෙ ච) සායකෝ.	1 Arrow 2 Sword

1163

ජම්බුක නාමය- (සිඟාල, වරුණ යන මෙහි.)	ජම්බුකෝ (ක්‍රොෂ්ටුවරුණෙ)	1 Shakal 2 God of water
පෘථුක නාමය— (පුළු, පිළවුන් යන මෙහි.)	පෘථුකෝ (විපිටාතීතෙ),	1 Fried rice flattened 2 Infant
ආලෝක නාමය (දැනීම, එළිය යන මෙහි.)	ආලොකෝ (දර්ශනාභදෘතෙ)	I Sight, look 2 Light

ආනක නාමය- (බෙරය, පටාය යන මෙහි.)	(භෙරිපටහ) මානකෝ.	1 A double drum 2 A large drum

1164

අඩ්ක නාමය— (ඇඟය, ලකුණ යන මෙහි.)	(උභයඩඛ්භාවයො) රඩ්කඃ	1 Mark 2 Flank.
කලඩ්ක නාමය: (කැලල, අපවාද යන මෙහි.)	කලඩ්කෝ '(ඛ්‍යාපවාදයොඃ)'	1 Spot 2 Defamation
නක්ෂක නාමය- (නාගවර්ගියක් ය, එඩුවන්ය යන මෙහි.)	නක්ෂකෝ (නාගවර්ධකොත්‍යා)	1 A carpenter 2 The chief of snakes.
අර්ක නාමය— (පිළිම්ණය, හිරුය යන මෙහි.)	රර්කඃ (සපර්ණ සූර්‍යයොඃ).	1 Crystal 2 The sun.

	1165.	
ක නාමය— (පවන්, මහබඹ, සූර්‍යයා, හිස, ජලය යන මෙහි.)	(මාරුතෙ වෙධසි බ්‍රහ්මනි පුංසි) කඃකං (ශිරෝ'ම්බුහොඃ),	1 Wind 2 Brahma 3 sun 4 Soul 5 Head 6 Water
සුලාක්‍කා නාමය- (බොල් හෝ ඇඟිවි සංක්ෂෙප, බත් තුල යන මෙහි.)	(ස්‍යාත්) සුලාක්‍කා (සතුවජ්ධාන්‍යෙ සඞ්කුඤ්චිතෙ හෙහ්කනසිකථෙ).	1 Shrivelled grain 2 Brevity
	1166	
පෙචක නාමය- (බකමූඛුණු, ඇතුන් නහුටුමුල හෝ ගුදය වසාගෙන සිටින මාංසපිණ්ඩය යන මෙහි.)	(ඵලූකෙ කරිණඃ පුච්ඡ මූලොපාන්තෙතව) පෙචකඃ,	1 An owl 2Root of a tail
කරක නාමය— (ඛබරා යන මෙහි.)	(කමණ්ඩලෙචව) කරකඃ	Water pot
විනායක නාමය (සුගතිදු යන මෙහි.)	(සුගතෙච) විනායකඃ.	A Buddha or saint
	1167	
කිෂ්කු නාමය— රියන, වියත යන මෙහි.)	කිෂ්කුර් (හස්තොවිතස්තොඃච)	1 Cubit 2 A span
වෘශ්චික නාමය (දලඹු යන මෙහි.)	(ශූකකීටෙච) වෘශ්චිකඃ,	1 Scorpion
ප්‍රතීක නාමය— (විලෝම, ඒක දේශ යන මෙහි.)	(ප්‍රතිකූලෙ) ප්‍රතීක (ස්ත්‍රීඅවයවකදෙශෙ ච පුංස්‍යයම්).	An integrant part
	1168	
භූනිම්බ නාමය— (බිම්කොහඹ, සුවඳ තණ වෙසෙසක්, බැලතණ යන මෙහි.)	(ස්‍යාත්) දභූනිම්බ (නතු භූනිම්බෙ කතතෘණෙ භූයතෘණෙ'පිච),	1 Gentian 2 A fragrant grass
කොශාතකී නාමය— (පතොල, වැට කොළු, යන මෙහි.)	(ජ්‍යොත්ස්නිකායාං ච.කොශෙ ච) කොශාතක්‍යා (ඵකවිඵලෙ).	Sorts of Cucurbitaceous plants
	1169	
සොමවල්ලක නාමය— (ඇද්දෙමට, හෙල කිත්රියන මෙහි.)	(සිතෙච බදිරෙ) සොමවල්ලකඃ (ස්‍යාදථ සිහලකෙ,	A white sort of Mimosa
පිණ්‍යාක නාමය (ඉන්සදු, තල මුරුවට යන මෙහි.)	තිලකලෙක ච) පිණ්‍යාකොඃ	1 Incense 2 Meal of sesame
වාහ්ලීක නාමය (පෙරුම් කායම් යනමෙහි.)	වාහලීකං (රාමඨෙ'පිච).	Asafœtida

1170

(මඝෙඤුගුගඟුලූලූක්

කෝශික නාමය (ශක්‍ර, ගුගුල්, මහ වන්, අහිතුණ්ඩික යන මෙහි.)	වාලග්‍රාහිණ්) කෞශිකඃ,	1 Indra 2 Bdellium 3 Owl
ආතඞ්ක නාමයඃ (රොග, තැවිලි, භය යන මෙහි)	(රුක්තාපශඞ්කායාඃ) තඞ්කඃ	1 Disease 2 Pain 3 Fear
ක්ෂුල්ලක නාමය [මදදෙය යන මෙහි.]	(සුවලෙ'පි) ක්ෂුල්ලක (සත්‍රිණ්).	1 Small

1171

ජෛවාතෘක නාමය— (සදම්බල යනමෙහි.)	ජෛවාතෘකඃ (ශශාඞ්ක'පි)	The moon
වනීක නාමය— (අස්කුර යන මෙහි.)	(ඛුරෙපශුවස්‍ය) වනීත්තකඃ,	A horse's hoof
ක්‍රුණ්ඩරීක නාමය— (දිවියන් යන්න මෙහි.)	(ව්‍යාඝ්‍රේ'පි) ක්‍රුණ්ඩරීකෝ (නා)	A leopard
දීපක නාමය— (අදිමොද) (කඳු දුරු යන මෙහි.)	(යවාන්‍යාමපි) දීපකඃ.	An aromatick seed

1172

ශාලාවෘක නාමය— වඳුරු, කැනසිල්, බල්ලා, යන මෙහි.)	ශාලාවෘකඃ (කපික්‍රොෂ්ඨ	1 Ape 2 Dog
ශෛලික නාමය— (රත් යන මෙහි,)	සවාහඃ) (සවණේ'පි) ශෛලිකම්,	3 Shakal Gold
ව්‍යලීක නාමය- (පෙළීම යන මෙහි.)	(පිඩාපේ'පි) ව්‍යලීකං (සත්‍යා)	Pain
අලීක නාමය— (අප්‍රියය, අසත්‍යය, නවුල යන මෙහි.)	දලීකං (තප්‍රියෙ 'කෘතෙ).	1 Falsehood 2 Any thing displeasing

1173

අන්වය නාමය— (සභාව, වංශය යන මෙහි.)	(ශීලාඛ්‍යයා) වන්‍වයෙ (මෙව)	1 Disposition 2 Race family
ශල්ක නාමය— (පිලිපොතු, සුඹුලු යන මෙහි.)	ශල්කෙ (ශකල වල්කලෙ), (ඝාෂෙට ශතෙ සුවණ්‍ණානාං හෙමන්‍යුරොහුෂණෙ පලෙ).	1 Part 2 Scale of a fish 3 Bark

1174

නිෂ්ක නාමය— (අටතුරාසිය, රන් පලම, රන්, ලෙහි පලඳනාආබරණ, දෙතිස්ඔලිදක් බරරන් පවුම යන මෙහි.)	දීනාරෙ ‘පිව) **නිෂ්කා** (‘ස්ත්‍රී)	1 A weight 2 Gold 3 Ornament on the breast
කලඞ්ක නාමය— (මලය, පව, නිකෘතිය යන මෙහි)	**කලඞ්කා**‘(ස්ත්‍රී ශමලෙඛසොඃ),	1 Sin, 2 fraud
පිනාක නාමය- (හුල, ඊ ශිව ධනුව, යනමෙහි.)	දවෙහ‘පය) (ඵ) **පිනාකො** ‘(ස්ත්‍රී ශූලශඞ්කරධනුතොඃ).	1 Siva's bow 2 Trident

1175

ඛෙනුකා නාමය (ඇතින්න, අඵක වැදුදෙන යනමෙහි.)	ඛෙනුකා (තු කරෙණවාංච)	A female elephant
කාලිකා නාමය (මෙඝ පඞ්කතිය, ඤ්‍ර යන මෙහි.)	(මෙඝජාලෙව) **කාලිකා**,	Cloudiness
කාරිකා නාමය: (නියුණුවේදනාව, වෘතතිය යන මෙහි.)	**කාරිකා** (යාතනාවෘතෙතාඃ)	1 Agony 2 Explanatory verse
කර්ණිකා නාමය— (තෝඩු,ඇන්හොඹ අග ඇතිලි, පියුම් කෙම්ය යන මෙහි.)	**කර්ණිකා** (කාණ්ඩහූෂණෙ).	An earring

1176

	(කරිහස්තාඩගුලෙ පදම විජකොශ්‍යාං) (ත්‍රිමූතතරෙ),	
වරාරක නාමය— (රූපවත්, නායක යනමෙහි.)	වරාරකෙ (රූපිමුඛ්‍යා)	1Handsome 2 Chief principal
එක ශබ්දය— (ප්‍රධානය, ඉතරය, හුදකලාය යන මෙහි.)	එකෙ (මුඛ්‍යාන්‍යකෙවලාඃ).	1 Chief 2 Other 3 Alone 4 One

1177

කෛතවකුටිල ශබ්දය— (මායාවීය, දුර නොබැලීම ඇත යන මෙහි.)	(සත්‍යාදෘඔහිකඃ) කෛතවකුටිලො (යශ්වාදුරෙරිතෙඤණඃ),	Hypocritical
ලලාටික ශබ්දය: (අභිප්‍රාය දන්නා පිණිස අදක්ෂ බැවින් නෝ සවාමියා නලල බැලීම යන මෙහි.)	**ලලාටිකඃ** (ප්‍රභොනීාල-දර්ශි කාඃස්‍යාඤඉඉශව යඃ).	1 Attentive 2 Indolent

ඉති කාණ්ඩානාඃ.

1178

මයූඛ නාඹය- (දීප්ති, රශ්මි, ගිනිසිළු, යන මෙහි.)	මයූඛ (ස්තවිකරජ්වාලා-	1 Brightness 2 Ray of light 3 Flame
ගිලිමුඛ නාම- (භෘංගය, ඊගසය යන මෙහි.)	සඛා (ලිවාණෙඃ) ගිලිමුඛෙඃ,	1 A bee 2 An arrow
ඝණ්ඨ නාමය— (කුවෙරනිධානය, නලල්ඇට, සක් යනමෙහි.)	ඝණ්ඨා (නිධෙඃ ලලාටා සථනි	An auriferous gem
ඛ ශබ්දය— (ඉන්ද්‍රියය යන මෙහි.)	ඝඛෙඛඃ නසත්‍රී) (ඉන්‍රියෙපි) ඛම්.	Organ of sense

1179

ශිඛා ශබ්දය— (රශ්මි, ගිනි සිළු යන මෙහි.)	(ඝඃණිජ්වාලෙ අපි) ශිඛෙ	1 Ray of light 2 Flame
නග අග යන ශබ්දවය— (සෙල්, රුක්, යන දෙ හි.)	(ශෛලවෘඃක්ෂෙඃ) නාගාවගෙඃ,	1 A mountain 2 A tree
ආසුග නාමය— (පවන්, ඊදබු යන මෙහි.)	ආශුගෙඃ (වායුවිශිඛෙඃ)	1 Wind 2 An arrow
ඛග නාමය— (ඊදබු, කිරැ, ලිහිණි යන මෙහි.)	(ශරාකීවිහගාඃ) ඛගාඃ.	1 An arrow 2 The sun 3 A bird

1180

පතඛග නාමය- (ලිහිණි, කිරැ යන මෙහි.)	පතඛගෙඃ (පක්ෂිසූයෙඃඃච)	1 A bird 2 The sun
පූග නාමය— (පුවක්, සමූහ යන මෙහි.)	පූගඃ (ක්‍රමුකචෘඃඝූයොඃ),	1 Areca 2 Multitude
මෘග ශබ්දය— (සිව්පා යනමෙහි)	(පශවොඃපි) මෘගා වෙගඃ	Cattle
වෙග නාමය— (මල ආදියෙන් බැහැරයාම, ජවය යන මෙහි.)	(ප්‍රවාහජවයොරපි).	1 Stream 2 Speed

1181

පරාග නාමය- (මල්, රොන්, කහ හු ආදී ධූලි යන මෙහි.)	පරගඃ (කොසුමෙ රෙණෙඃ සනානියාදොඃ රජසඃපි),	1 Pollen of flowers 2 Dust
නාගමානඛග යන ශබ්දවය— (ඇතුන් යන මෙහ.)	(ඉභෙඃපි) නාගමානඛගා-	An elephant
අපාංගශබ්දය- (තිලක යනුමෙහි)	වපාඞ්ගඃ (තිලකෙඃදිව්).	A circlet on the forehead

1182

සර්ග නාමය— (සවභාව, ත්‍යාග, නිශ්චය, පරිවෙජ දය, නිර්මිති යන මෙහි.)	**සර්ගඃ** (සවභාව නිර්මොක්ෂ නිශ්චය්‍යාඛ්‍යාය සෘෂිවිෂු),	1 Nature 2 Relinquishment
සොඝ නාමය— (සන්නාහය, උපාය, ඛ්‍යානය, සංඝමය, යුඝ්ජනය, යන මෙහි.)	**සන්නාහඃ** (සන්නහන්නාපාය- ඛ්‍යානසඛහති යුඝ්මසු).	1 Armour 2 Means

1183

භොඝ නාමය- (සැප, ධරාදීන් පාලනය, නාගින් ගේ පෙණ දරණය යන මෙහි.)	**භොඝඃ** (සුඛෙ සත්‍යාදිඝෘතා (වහෙශව ඵණකායයොඃ), වාතකෙ හරිණෙ පුංසි)	1 Enjoyment 2 Hire
සාරාඝ නාමය- (කැදැනිවුව, යන මෙහි.)	**සාරඞඝඃ** (ශබලෙත්‍රිෂු).	1 Sort of bird 2 A deer.

1184

පලවඝ ශබ්දය- (වඳුරන් යන මෙහි.)	(කපෙඃච) **පලවඝඃ** (ශාපෙ)	An Ape
පරිභංඝ නාමය (ඝාපය, පරාඝය යනමෙහි.)	**පරිභඞ්ඝඃ** (පරාභවෙ),	1 Curse Defeat
යුඝ නාමය— (රියගැල් ආදින් ගේ අවයවය යන මෙහි.)	(ඝානාදෘඩෙඝ) **යුඝඃ** (පුංසි) **යුඝං** (යුඝමකෘතාදිෂු).	1 A yoke 2 A pair 3 An Age

1185

ගෝ ශබ්දය— (සුරලොව, රිඝස්, ගෙරි, වදන්, විදුරු, දිසා, නොත්, රශ්මි, පොළෝ, ජල යන මෙහි.)	(සවනේෂු පශුවාගවජ්‍ර දිගෙනාත්‍රිඝෘණිභූජලෙ), (ලක්ෂ්‍යදෘෂ්ටයා සත්‍රියාං පුංසි)	1 Heaven 2 An arrow 3 A bull 4 Speech
ලිංග ශබ්දය— (ලකුණ, පුරුෂාදි නිර්මිත්ත යන මෙහි.)	**ගෝලිඛඝං** (චිහ්නශෙපසොඃ).	1 A mark 2 Privy part

1186

ශෘඞඝ ශබ්දය— (නායකත්වය, ශිඛරය යන මෙහි.)	**ශෘඞඝං** (ප්‍රාධාන්‍යසානෙවා ශව)	1 Preferableness 2 Summit
වරාංග නාමය- (ඉඝ, යෝනිය යන මෙහි.)	**වරාඞඝං** (මූර්ඛගුහ්‍යයොඃ),	1 The head 2 Privy part
භග නාමය— (ශොභා, කැමති, ඉසුරු, වියඹ, වෑයම්, භිරු, යසස් යන මෙහි.)	**භගං** (ශ්‍රීකාමමාහාත්ම්‍ය වීර්‍ය්‍යයත්නාකීර්තිෂු).	1 Prosperity

ඉතිඝානකාඃ.

1187

පරිඝ නාමය— (දඬු ආදිය්යන් පැහැරීම, යකඩ මුගුර යන මෙහි)	පරිඝඃ (පරිහංතෙ'නෙන	1 Destruction 2 An iron club
ඔඝ නාමය— (සමූහ, ජලවෙග යන මෙහි.)	පෙතා) ඔඝෝ (වෘෂ්ණෙ'මහසාංරයෙ)	1 Multitude 2 A current
අර්ඝ නාමය— (මිල, පූජාකිරීම, යන මෙහි.)	(මූල්‍ය පූජාවිධා) වර්ඝෝ	1 Price 2 Mode of Adoration
අඝ නාමය— (පව්, දුක්, විපත් යන මෙහි.)	('හොදුඃඛවාඝසනෙෂව) 'ඝම්.	1 Sin 2 Pain 3 Passion

1188

ලඝු නාමය— (ඉෂව, අල්ප යන මෙහි.)	(ත්‍රිෂවිෂෙව'ලෙ) ලඝුඃ *ඝාවාඃ	Pleasing
ඝාව නාමය— (සහල්ල, ඝඳ මැවි, අක්ෂිරොග යන මෙහි.)	(ශික්‍යාමෘදෙහදදුග්‍රැජඃ,	1 A swing 2 Glass
ප්‍රඝව නාමය- (විපරිතය, විසන රය යන මෙහි.)	විපයර්‍යාසෙ විසාරෙව) ප්‍රඝවඃ (පාවකෙ) ශුචිඃ.	1 Reverse 2 Copiousness

1189

ශුචි නාමය— (ශින්න, මාස, ශුඛ චිත්ත ඇති අමාත්‍යය, පවිත්‍ර, සුද යන මෙහි.)	(මාසාත්මාතෙත්‍ය වාත්‍යුපධෙ පුංසි මෙධ්‍යෙ සිතෙ ත්‍රිෂු), (අශිෂවඞ්ගෙ සඃහාසාසුව	1 Fire 2 a month 3 A tried minister 4 clean 5 white
රූචි නාමය— (වැලඳගැන්ම, අභිලාස, කිරණ, යන මෙහි.)	ගහසෙනාව) රූචිඃ *(සත්‍රියාම්).	1 Passion 2 Desire

1190

අකිහුජ් නාමය- (මොණර, ගුරුළු, යන මෙහි.)	(කෙකිනාකිෂ්‍යාව) 'කිහුජෙඊ	1 A peacock 2 Vishnu's bird
විජ නාමය— (දත්, බමුණු, පිපුවවින් උපන්නාහු යන මෙහි.)	(දන්‍යාවිප්‍රාණාඃජ) දවිජාඃ,	1 A tooth 2 A regenerate man
අජ නාමය— (විෂ්ණු, ශිව, එළු යන මෙහි,)	අජ (විෂ්ණුහරවහාගා)	1 Vishnu 2 Siva 3 A goat
වුජ නාමය— (ගොවුද, මග, සමූහ යන මෙහි.)	(ගොෂඨාධවනිවහා) වුජාඃ.	1 A cowpen 2 A road

*ඉති ඝාත්‍යාඃ. ඉති වාත්‍යාඃ.

1191

ධර්මරාජ නාමය (බුද්ධ, යමරාජයන මෙහි.)	ධර්මරාජෝ (ජිනයමේ)	1 A deified saint 2 Yama
කුඤ්ජර නාමය— (දන්ත යනමෙහි.)	කුඤ්ජරා (දන්තෝ 'පිනසත්‍රියාම්),	An elephant's tooth
වලජ නාමය— (කෙත, නුවරදෙර යන මෙහි.)	වලජේ (ක්ෂේත්‍රපුර්වාරෙ)	1 A field 2 A city goat
වලජා නාමය— (මනා දැකුම් ඇති ස්ත්‍රී යන මෙහි.)	වලජා (වලගුදර්‍ශිනා).	1 A pretty woman

1192

අජි නාමය— (සම බිම, යුඛය යන මෙහි.)	(සමෙසඃමාංශෙ රණෙ'ප්‍යා)'ජිඃ	1 Even ground 2 War
ප්‍රජා නාමය— (දරු මුනුබුරු පරම්පරා, ප්‍රාණීන්‍ර යනමෙහි.)	ප්‍රජා (ස්‍යාත්සහතතෙජසෙ),	1 A progeny 2 People
අබ්ජ නාමය— (සඬ, සඳ යන මෙහි.)	අබ්ජෝ (ශඬඛයශාඛෙකාව)	1 A conch 2 The moon
නිජ නාමය— (තමාඅයත්තය, නිත්‍යය යන මෙහි.)	(සවකෙනිත්‍යෙ) නිජං(ත්‍රිෂු).	1 Own 2 Perpetual

ඉති ජානනාඃ.

1193

(පුංස්‍යාත්මනි ප්‍රවීණෙව)

ක්ෂෙත්‍රඥ නාමය (පරමාත්ම, නිපුණ යන මෙහි.)	ක්ෂෙත්‍රඥෝ (වාච්‍යලිඞ්ගකඃ),	1 Soul
සංඥා නාමය— (බුඩිය, නම, හසනා දින් අර්ථප්‍රකාශය යන මෙහි.)	සංඥා (ස්‍යාච්චෙතනානාම හසනාදෙශවාර්‍ථසුවනා).	1 Thought 2 Name 3 Hint

ඉති ඥානනාඃ.

1194

කාරට නාමය— (කවුඩා, ඇත්කොපුල් යන මෙහි.)	(කාකෙහගණෙඛඃ) කාරටෝ	A crow
කට නාමය— (ඇත්කොපුල්, තුනටි යන මෙහි.)	(ගජගණ්ඩකටී) කටෝ,	An Elephant's cheek 2 The hip
ශිපිවිෂ්ට නාමය: (ඕලුස්සා,) (කොස් නැති හිස්ඇත්තා, පහවූ සම් ඇති ලිඟු ඇත්තා, මහදෙවියා යන මෙහි.)	ශිපිවිෂ්ට (සතු බලුතෙ දුශවර්‍ණේ මිහෙශවරෙ).	1 Bald 2 Without prepuce

1195

ත්වෂ්ටෘ නාමයෂ= (විශ්වකර්ම යන මෙහි.)	(දෙවශිලපිත්‍යපි) ත්වෂ්ටෘ	1. Divine artist
දිෂ්ට නාමය= (පෙරකළ සුචරිත යන මේහි.)	දිෂ්ටං (දෛවේ'පි තවර්‍යයෝඃ),	Destiny
කටු නාමය= (කුඑරස, තොකට යුතු, මසුරු, ඇයුණු යන මෙහි.)	(රසෙ) කටුඃ (කටවකාර්‍යෙ) (නිර්‍ඝුණතස්කරතීක්ෂණයෝඃ).	Pungency Improper act

1196

දිෂ්ට නාමය= (සැනසිල්ල, අශුභ, ශුභ යන මෙහි.)	දිෂ්ටං (ක්ෂෙමාශුභාභාවෙ	1. Happiness 2. Ill luck
අදිෂ්ට නාමය= (ශුභ, අශුභ යන මෙහි.)	ෂු) 'දිෂ්ට (තු ශුභාශුභෙ), (මායා නිශ්චලයනෙත්‍රු කෙතවානාතරාශිෂු).	1 Happiness 2. Misery

1197

කූට නාමය= (මායා, ශාඨ්‍ය, උගුල්, කපට, අසත්‍ය, පුඤ්ජ, යකුල, කඳුමුදුන, නඟුලිස යන මෙහි.)	(අයොඝනෙ ශෛලඝඃඩෙග ගිරාඩෙග) කූට (මසත්‍රියාම්),	1. Illusion 2. Fraud 3. Lie 4. Assemblage 5. Summit
ත්‍රුටි නාමය= (හින් එන්සාල්, ලඝුකුරු සතරින් කොටසක් උච්චාරණයකරණ අති සූක්ෂම කාලය, මද දෙය, සැකය යන මෙහි.)	(සූක්ෂෙමලාඝං) ත්‍රුටිඃ (සත්‍රිඝ්‍යා-තකාලෙ'ලෙපේ‍රඃඝයෙ'පිඝඃ).	1. Small Cardamom 2. An instant

1198

කෝටි නාමය= (දුනුමුඩාව, උසස් බව, ඉලස් යන මෙහි.)	(අතීනප්‍රතකෂීඃශ්‍රයඃ) කෝටේ‍යා	1. End of a bow 2. Eminence
ජටා නාමය= (මුල්, අවුල්කෙස් යන මෙහි.)	(මූලෙ ලඝ්නාකවෙ) ජටා,	1. A root 2. Clotted hair
වෘද්ධි නාමය= (සිදුකටයුත්ත, සම්පත් යන මෙහි.)	වෘද්ධිඃ (ඵලෙ සමෘඩ්ඪෙව)	1. Consequence 2. Opulence
දෘෂ්ටි නාමය= (බුඩිය, නෙත්‍රය, බැල්ම, සිඩ්ධාන්ත නිශ්චය යන මෙහි.)	දෘෂ්ටි (ර්ඥනෙ'ක්ෂණිදර්ශනෙ).	1. Knowledge 2. An eye 3. Sight

1199

ඉෂ්ටි නාමය= (යාග, ඉච්ඡා යන මේනි.)
ඉෂ්ටි (ර්යාගෙචඡ්ඡයොඃ) ඉෂ්ටිර්
1. A sacrifice
2. Desire

ඝනිෂ්ඨ නාමය= (නිශ්චිත, බොහෝ දෙය යන මේනි.)
(නිශ්චිතෙ බහුලෙ ත්‍රිෂූ),
1. Certain

කෂ්ට නාමය= (දුඃඛ, දුරධිගම, දුෂ්ප්‍රවේශ යන මේනි.)
කෂ්ට (තුඃඛෙචදුර්ගගහනෙ)
(දඃඛාමනුගදෙෂූතු).
1. Painful
2. Difficult

1200

පටු නාමය= (අනලස්, නිපුණ, නිරොගි යන මේනි.)
පටු (ර්වෙඉවාව්‍යලිඛෙඉඉව)
1. Diligent
2. Skilful

ඉති මාංසවර්ගඃ.

නීලකණ්ඨ නාමය= (ඊශ්වර යන මේනි.)
නීලකණ්ඨඃ (ශිවෙ'පිච),
Siva

කොෂ්ඨ නාමය= (ඇතුළතකුස, සොටුව, ඇතුළතේ යන මේනි.)
(පුංසි) කොෂ්ඨඃ ('නතර්ජඨරං කුසූලෙ 'නතර්ගෘහනතථා).
1. The Stomach
2 A granary

1201

නිෂ්ඨා නාමය= (සිඳි, අදශීන, ප්‍රධවංශ යන මේනි.)
නිෂ්ඨා (නිෂපතතිතාශානතාඃ)
1. Confirmation
1. Excellence
2. Limit
3. Region

කාෂ්ඨා නාමය= (ඊසස්බැව්, සීමා ඡාඃ කාලවිශෙෂ, දිශා යන මේනි.)
කාෂ්ඨා (තකෂේඊසපිතොදිශි),

ජ්‍යෙෂ්ඨ නාමය= (ඉතා පසස්නාලද යන මේනි.)
(ත්‍රිෂූ) ජ්‍යේෂ්ඨෙඨා ('නිශයෙත'පි)
Preeminent

කනිෂ්ඨ නාමය= (ඉතා බාල, ඉතා කුඩා යන මේනි.)
කනිෂ්ඨෙඨා ('නියුවාලපයොං).
1. Very young
2. Small

ඉති ධාන්‍යවර්ගඃ.

1202

දණ්ඩ නාමය= (වුගුරු යන මේනි.)
දණ්ඩඃ ('සත්‍රිලගුඩෙ'පිසාහ්‍යා)–
A staff

ගුඩ නාමය= (මැටි ආදි යම් කිසි ගුළි, ඉක්ෂුවිකාණි යන මේනි.)
දගුඩඃ (ගොලෙක්ෂුපාකයොඃ),
1. A globe or A ball
2. Raw sugar

ව්‍යාඩ නාමය= (නාග, ව්‍යාඝ්‍ර යන මේනි.)
(සර්පිමාංසාතපගු) ව්‍යාඩඬ
1. A serpent.
2. A carnivorous beast

ගුඩා ගුලා යන නාම්දවය= (ගෙරි, බිම, වාක් යන මේනි.)
(ගොභුවාවසතුවි) 'ඩාගුලාඃ.
1. A cow
2. The earth
3. Speech

1203

කෙණ්ඩා නාමය= (ලිසිණියන් දමන මැදිරි සිසාරූ සිදුවන ග්‍රන්ථකූරු යන මෙහි.)	කණ්ඩා (වංශනලාකාපි)	A Bamboo Rod
නාඩි නාමය= (ඝටිකාක්ෂණ හෝ ඝටිකා කාල යන මෙහි.)	නාඩි (කාලෝපිඝටිකාක්ෂණෙ),	An Indian hour
කාණ්ඩ නාමය= (දඬු, ඊදඬු, කුන්සිත, පරිවෙජ්ද, ප්‍රකාණ්ඩ, ජල යන මෙහි.)	කාණ්ඩා (සත්‍රිදණ්ඩවාණාවී වගීාවසර වාරිෂු).	1. A stem 2. An arrow

1204

භාණ්ඩ නාමය= (අසුන් සරසාදු බදහා, වෙළඳුන්ගේ මූලධනය යන මෙහි.)	(ස්‍යා) දභාණ්ඩ (මශ්වාභරණෙ 'මත්‍රෙ මූලවණිගධනෙ), ඉති ධානනාෂ.	Trappings of a horse
චාඩ නාමය= (බොහෝ, ශිවිසීම යන මෙහි.)	(භෘශප්‍රතිඥයොෂ) චාඩං	1, Much 2 Promise
ප්‍රගාඩ නාමය= (දැඩි බව, දුක යන මෙහි.)	ප්‍රගාඩං (භෘශකෘවිප්‍රයොෂ).	1. Much 2. Difficult

1205

දෘඩ නාමය= (සම්පිඩ, සථූල යන මෙහි.)	(ශකතසථූලෙෂත්‍රිෂු) දෘඩෙෂ	Able Bulky 1. Arranged 2. Compact
විෂ්ඨ නාමය= (විත්‍යාස, හැසුරුබව යන මෙහි.)	විෂ්ඨෙෂ (විත්‍යාසසංහතෙෂ), ඉති ධානනාෂ.	1. Child 2. Human foetus
භ්‍රූණ නාමය= (දරු, දරු ගැබ යන මෙහි.)	භ්‍රූණෙෂ (හීකෙෂෙත්‍රූණගභේ)	
බාණ නාමය= (බලි අසුරයාගේ පුත්‍ර, ඊය යන මෙහි.)	බාණෙෂ (බලිසුතෙ ශරෙ).	1 Son of Bali 2. An arrow

1206

කණ නාමය= (ඉතා සියුම් දෙය, සුණුසාල් යන මෙහි.)	කණෙෂ (තිසුක්ෂෙමධානාස්‍යාංශෙ	1. A Particle 2. Eye of corn
ගණ නාමය= (සමූහ, ඊශ්වරානුචර යන මෙහි.)	(සඛ්‍යාතෙ ප්‍රමථෙ) ගණෂ,	1. Multitude
පණ නාමය= (දූ ආදියෙහි නැබූ පරදුර, වැටුප්, විකණීය සුතු ද, කාණීහෝ තුවිටු සතර යන මෙහි.)	පණෙෂ (දූතාදිෂුකෘෂෂෙ ෂෂතෙෂ මූල්‍යෙ ධනෙ'පිච).	1. A stake at play 2. Wages

1207

	(මෙෂවිෂාං ද්‍රව්‍යාශ්‍රිතෙ සර්ව	
ගුණ නාමය=	ශෙෂයෂ්‍ය සඛ්‍යාදිකෙ) ගුණඃ,	1. A bow string
(දුනුදිය, රස ගඳ		2. Quality
ආදිය, සර්ව රජස්		
ආදිය, සුරු බව,		
සන්ධි විග්‍රහ ආදිය	(නිර්‍ය්‍යාපාරසර්පිතෙෂ කාල	
යන මෙහි.)		
ක්ෂණ නාමය=	විශෙෂොත්සවයොඃ) ක්ෂණඃ,	1. State of being unemployed
(තුෂ්ණීම්භාවය,		
දස විනාඩියක්	1208	
පමණ කාලය, පෙ		
ළහර යන මෙහි.)		
වර්ණ නාමය=	වර්ණෝ (විප්‍රාදෙෂ ශුක්ලාදෙෂ	1. Tribe
(බමුණු ආදිය, සුදු		2. Color
ආදිය, සතුති, අකු	සතුතෙෂ) වර්ණ (තුවාඃෂ්ෂරෙ),	
රු යන මෙහි.)		
අරුණ නාමය=	අරුණඃ (හාඃසකරෙ'පි ඝ්‍යාඃ–	1. The sun
(සිරු, වර්ණභෙද	වර්ණභෙදෙ'පිච ත්‍රිෂු).	
යන මෙහි.)	1209	
ඝ්‍රෂ්ණු නාමය=	ඝ්‍රෂ්ණුඃ (ශෂෙ'පත'ථ) ද්‍රෙණඃ	1. Siva
(මහ දෙව් යන		
මෙහි.)		
ද්‍රෝණ නාමය=		1. A Raven
(කවුඩුයන මෙහි.)		
රණ නාමය=	(කාකෙ'පිවරවෙ) රණඃ,	1. Sound
(යුධ. හඬ යන		
මෙහි.)		
ග්‍රාමණී නාමය=	ග්‍රාමණී (නාපිතෙපුංසි	1. A barber
(කරණැවැම්,	ශ්‍රෙෂ්ඨෙ ග්‍රාමාධිපෙ ත්‍රිෂු).	
ශ්‍රෙෂ්ඨ, ග්‍රාමනා		
යක යන මෙහි)	1210	
ඵෞණී නාමය=	ඵෞණී (මෙෂාදිලොමනිඝ්‍යා	1. Wool felt
(එළු ආදීන්ගේ		
ලෝම, බැම අතර	ද්‍රවතේචානතරාභ්‍රැවොඃ),	
ආවර්තය යන		
මෙහි.)		
හරිණී නාමය=	හරිණී (ඝ්‍යානමෘගිහෙම–	1. A doe
(මුවදෙන, රන්පිළි		2. A golden image
රූව, පලාවණී	ප්‍රතිමා හරිතාව ඝාඃ).	
යන මෙහි.)		

1211

හරිණ නාමය= පාණ්ඩුවර්ණ යන මෙහි.)	(ත්‍රිෂු පාණ්ඩුවේ) හරිණඃ	Yellowish white
ඝට්ටණා නාමය= (ගෙය, වැඹ යන මෙහි.)	ඝට්ටණා (සනාමෙහි'පි වෙසමනඃ).	A house post
තෘෂ්ණා නාමය= වාඤ්ඡා, පිපාසා යන මෙහි.)	තෘෂ්ණේ (සපෘහා පිපාසෙ වෙ)	1. Desire 2. Thirst
ඝෘණ නාමය= (පිළිකුල්, කරුණා යන මෙහි.)	(ජුගුප්සාකරුණෙ) ඝෘණෙ.	1 Blame 2. Pity

1212.

විපණි නාමය= (සල්පිල් යන මෙහි.)	වණික්පථෙව) විපණිඃ	1. A market
වාරුණී නාමය: (රා, බවහිරදිග යන මෙහි.)	(සුරාප්‍රත්‍යක්ව) වාරුණී,	1.Spirituous liquor 2. The west
කරේණු නාමය: (ඇතිනි, ඇතුන්, යන මෙහි.)	කරේණු (රිභ්‍යංසත්‍රීනෙහෙ)	A female elephant
ද්‍රවිණ නාමය= (පරාක්‍රම, ධන යන මෙහි.)	ද්‍රවිණං තු බලංධනම්).	1. Strength 2. Wealth

1213

ශරණ නාමය= (ගෘහ, ආරක්ෂක යන මෙහි.)	ශරණං (ගෘහරක්ෂිත්‍රොඃ)	1. A house 2. Preserve
ශ්‍රීපර්ණී නාමය= (පියුම යන මෙහි.	ශ්‍රීපර්ණං (කමලෙපිව), (විෂාභිමරලොහෙෂු)	A lotus
තීක්ෂ්ණ නාමය= (වස, යුධ, ලොහ, තියුණු යන මෙහි.)	තීක්ෂ්ණං (කෙළිබේ ඛරෙත්‍රිෂු).	1. Poison 2. War

1214

ප්‍රමාණ නාමය= (අවබොධ, හෙතු, සීමා, ඝාඅත්‍ත, පරිවෙජද, පමණ දන්නේ යන මෙහි.)	ප්‍රමාණං (හෙතු මය්‍යාදෘ ඝාඅෙත්‍රයතනාප්‍රමාතෘෂු),	1. Proof 2 Limit
කරණ නාමය= (ක්‍රියාසිඛිහෙතු, කොත, සිරුර, ඉන්‍ද්‍රිය යන'මෙහි.)	කරණං (සාධකතමං ක්ෂෙත්‍රඝාත්‍රෙන්‍ද්‍රියෙෂුවපි).	1. Instrument 2. Field

1215

සංසරණ නාමය: (ප්‍රාණීන් ඉපැද්ම, නිරවරණසේනා වගේ ගමන, සතරමං සන්ධිය, යන මෙහි.)

ප්‍රාණ්‍යුත්පාදෙ) සංසරණ (මසම්බාධවමූගතෙෆ, ඝණ්ටාපථෙ) ('ඵවාත්තාත්තෙන'

1. Birth
2. Unresisted march of troops

සමුදගිරණ නාමය= (ආහාර, වමන, දියබඳුන් ඇ ළඹ නැගීම යන මෙහි.)

සමුදගිරණ (මුත්තායෙ).

1216

විෂාණ නාමය= (අඟ, ඇන්දන් යන මෙහි.)

(අත සත්‍රිෂු) විෂාණං (ඝ්‍යා–තපශුඝාඛෙඝභදනතායොඃ),

1. Food vomited
2. Raising
1. A horn

ප්‍රවණ නාමය= (කෙමෙන්නැම්බිම, අවනත, සතරමංසන්ධි යන මෙහි.)

ප්‍රවණඃ (ක්‍රමනිමෙනාවීත්‍යාං ප්‍රහෙව නාතු වතුෂපථෙ).

2. Elephant's tooth
1. Declivity
2. Humble

1217

සංකීර්ණ නාමය= පිරිම හෝ පැනිරිම, මිශ්‍ර යන මෙහි.)

සංකීර්ණෙෆ (නිවිතාශුඛා)

1 Miscellaneous
2 Impure

ඉරිණ නාමය= (හිස්බිම, ලුණුමුසුබිම යන මෙහි.)

වරිණං (ශූන්‍යමූෂරම්), ඉති ණානතාඃ.

1 Desert
2 Salt and barren-soil

විවස්වත් නාමය: (දෙව්, හිර යන මෙහි.)

(දෙවසූයෙෂීෆ) විවස්වතෙනෆ

1 A god
2. The sun

සරස්වත් නාමය: (නදිඝ' මුහුදු යන මෙහි.)

සරස්වතෙනෆ (නදෘණීවෙෆ).

1. A river
2. The sea

1218

ගරුත්මත් නාමය= (ලිහිණි, ගුරුළු යන මෙහි.)

(පක්ෂිතාක්ෂෙෂීෆ)ගරුත්මතෙනෆ

1. A bird
2. Vishnu' bird

ශකුනත නාමය: (ගෙෂඨකුකකුට, සාමාන්‍ය පක්ෂි යන මෙහි.)

ශකුනෙනෆ (භාඝපක්ෂිණෙෆ),

1. The Indian vulture
2 A bird

ධූමකෙතු නාමය= (ගිනි, දුම්වල්ග යක් ඇති තරු යන මෙහි.)

(අග්‍ර්‍යුත්පාතෙෆ) ධූමකෙතු

1 Fire
2 A comet

ජීමූත නාමය= (වලාව, පව්ත යන මෙහි.)

ජීමූතෙෆ (මෙඝපර්වතෙෆ).

1 A cloud
2 A mountain

1219

හසන නාමය= (අත්ල, හතෙරැකෙන යන මෙහි.)	**හසෙනෑ** (තු පාණිනක්ෂත්‍රෙ)	1. A hand 2. Theasterism
මරුත් නාමය= (පවන්, දෙවි යන මෙහි.)	**මරුතෙෑ** (පවනාමරෙෑ),	1. Wind 2. A deity
යනෙන නාමය= (ඇත්ගොව්, රියැදුරු යන මෙහි.)	**යනෙතා** (හස්තිපකෙ සුතෙ)	1. An elephant driver 2. A charioteer
භර්තෘ නාමය= (දරණ්නේ, පොෂණය කරණ්නේ යන මෙහි.)	**භර්තා** (ධාතරි පොෂ්ටරි).	1. A holder 2. A nourisher
	1220	
පොත නාමය= (ඔරු, පිලව් යන මෙහි.)	(යානපාත්‍රෙ ශිශෙෑ) **පොතඃ**	1. A boat 2 A young animal
ප්‍රෙත නාමය= (මුතයා මළ කෙනෙත්තා යන මෙහි.)	**ප්‍රෙතඃ** (ප්‍රාණ්‍යනන්තරෙමෘතෙ),	1. A departed soul
කෙතු නාමය= (කෝතුග්‍රහයාය කොඩිය යන මෙහි.)	(ග්‍රහභෙදෙ ධ්වජෙ) **කෙතුඃ**	1. The moon's descending node
සුත නාමය= (රජය, පුත්‍රය යන මෙහි.)	(පෘර්ථිවෙ තනයෙ) **සුතඃ**	1. A king 2. A son
	1221	
සථපති නාමය= (වඩුවන් යන මෙහි.)	**සථපතිඃ** (කාරුභෙදෙ'පි)	1. An Architect
භූභෘත් නාමය= (පවත, රජුන් යන මෙහි.)	**භූභෘත්** දහුම්ධරෙ නෘපෙ),	1. A mountain 2. A king
මුර්ධාභිෂික්ත= (රජුන් යන මෙහි.)	**මූර්ධාභිෂික්තකා** (භූපෙ'පි)	1. A king
ඍතු නාමය= (මාගමුන් ඔසප් යන මෙහි.)	**ඍතුඃ** (සත්‍රිකුසුමෙ'පිච).	1. A woman's courses
	1222	
අජින, අව්‍යක්ත යන ශබ්දවය= (විෂ්ණු, කොදිනුදේ යන මෙහි.)	(විෂ්ණාවපා) **'ජිනඃ' 'ව්‍යක්තෙනෑ**	I. Vishnu
සූත නාමය= (වඩු, රියැදුරු යන මෙහි.)	**සූත** (ස්ත්‍රිජවරිසාරථෙෑ),	1. A cart wright 2. A Charioteer
විද්වත් නාමය= (පැණවත්, සඳුට යන මෙහි.)	**විද්වත්**ඃ (ප්‍රාඥෙ'පි) දෘෂ්ටාන්තනා	Wise' learned
දෘෂ්ටාන්ත නාමය= (තර්කව්‍යාකරණාදිය, උදාහරණය යන මෙහි.)	(වුභෙෂාසත්‍රනිදර්ශනෙ).	1 A science 2. An example

1223

ක්ෂත්තෘ නාමය: (රියැදුරු, දොරටුපාල, ශූද්‍රයෙකු නිසා ක්ෂත්‍රියාණියගේ කාවකෘගේ දරුයන දෙනි.)

ක්ෂත්තෘ (ස්‍යාත්සාරථෞවාසෙ ක්ෂත්‍රියාගාඤ්ච ශූද්‍රජේ),

1. Charioteer
2. A porter

වස්තුනාමය= (ප්‍රකෘතිය, භාව, සියල්ල, ලොකප්‍රසිද්ධිය. ක්‍රියා යන මෙනි.)

වස්තූනි (ස්‍යාත්ප්‍රකරණේ ප්‍රකාරෙකාතීඝත්‍යවාතීයෝඃ).

1. Topic
2 Mode

1224

ආනතී නාමය= (ශුද්ධ, නාටක ශාලා, ජනපද වෙසෙසක් යන මෙනි.)

ආනතීඃ (සංගරෙ නාත්‍ය-සථානනිවෘද්ධිශෙෂයොඃ),

1. War
1. A stage

කෘතාන්ත නාමය= (යම් සිද්ධාන්ත දෙවාකුශලකාමීසු).

කෘතාන්තෙකා (යම සිද්ධාන්ත

1. Yama
2. Right conclusion

1225

ධාතු ශබ්දය= (සෙම්පිත් ආදිය, රසරක්තාදිය, පෘථිවි ආදී පසඳුම මහාභූතය, එම භූතයන් ඇසුරු කොට ඇති ගන්ධාදි ගුණය, චක්ෂුරාදී ඉන්ද්‍රියය, ශෛරීක්‍යාදී ශෛශලවික්‍රියාදිය, භූසත්තායාං යන්නාදී ශබ්ද මූලය යන මෙනි.)

(ශෙලශ්මාදිරස රක්තාදි මහාභූතානි තදගුණාඃ, ඉන්ද්‍රියාත්‍ය ශම්වික්‍රියාතිඃ ශබ්දයොනිශ්ච) **ධාතවඃ.**

1. Principle of the body

1226

ශුද්ධාන්තනාමය (සියල්ලවුන්, වැද්ද නොහෙන රජුන් රහස් පියෙස් යන මෙනි.)

(කක්ෂ්‍යාන්තරෙ'පි) **ශුද්ධාන්තෙෂු** (නෘපස්‍යාඃසතී හොවරෙ),

The seraglio

ශක්තී නාමය= (අඩයවි, සමත් බව යන මෙනි.)

කාසූඝාම්ව්‍යයොඃ) **ශක්තිර්**

1. An iron spear
2 Power

මූර්ති නාමය= (දැඩිබව, කය යන මෙනි.)

මූර්තිඃ (කාඨින්‍යකායයොඃ).

1 Matter
2. Body

1227

වුනති නාමය= (විසල්බව, වැල යන මෙහි.)	(ශිෂ්‍යාරවලෙල්‍යාර්) **වුනතිර්**	1 Expansion. 2 A creeping plant
වසති නාමය= (රාත්‍රිය, ගේ යන මෙහි.)	**වසති** (රාත්‍රිවෙශ්මනෝ),	1 Night. 2 House.
අපචිති නාමය= (හානිය, පූජා යන මෙහි.)	(ක්ෂයාර්ථයොර) **පචිතිඃ**	1 Loss. 2 Worship.
ඝාති නාමය= (දෑන, අවඝාත යන මෙහි.)	**ඝාති** (දීනාවඝානයොඃ).	1 Gift. 2 Destruction.

1228

අර්ති නාමය= (පීඩා දුනුකොළවර යන මෙහි.)	**අර්තිඃ** (පීඩාඛනුඝෙෂාවේ‍යාර්)	1 Pain. 2 End of a bow.
ජාති නාමය= (සමානබව, ඉපැත්ම යන මෙහි.)	**ජාතිඃ** (සාමාන්‍ය ජනමනොඃ),	1 Kind or sort. 2 Birth.
රීති නාමය= (කුලාචාරය, වැගිරීම යන ලෙහි.)	(ප්‍රවාරස්‍යන්දයොඃ) **රීති**	1 Usage. 2 Oozing.
ඊති නාමය= (ස ස්‍ය උ ප ද්‍ර ව ය, නොරට විසීම යන මෙහි.)	**රීතිර්** (ඕඛප්‍රවාසයොඃ).	1 Calamity of season.

1229

ප්‍රාපති නාමය= (උත්පත්තිය, ලාභය යන මෙහි.)	(උදයෙ'ධිගමෙ) **ප්‍රාපති**-	1 Gain. 2 Obtaining.
ත්‍රෙතා නාමය= (දක්ෂිණ,ගාර්හපත්‍ය, ආහවනීය යනකුන් ගින් තෙහි හා ඒ දවනයුග යනමෙහි.)	**ත්‍රෙතා** (ත්‍රිගග්නිත්‍රයෙ යුගෙ),	1 Three sacrificial fires.
මහති නාමය= (නාරදරෂිකුගේ වීණාව යන මෙහි.)	(වීණාභෙදෙ පි) **මහති**	A harp.
භූති නාමය= (අළු, සම්පත් යන මෙහි.)	**භූති** (භස්මනි සම්පදි).	1 Ashes. 2 Success.

1230

භොගවතී නාම්‍ය: (නාගගඟ, නාගකුවර යන මෙහි.)	(නදීනාග්‍යෙහීනාගානාං) **භොගවත්‍ය** (ථ සඞ්ඝරෙ),	1 River of snakes. 2 City of serpents.
සමිති නාමය= (කලහය, සඞ්ගම, සභාව යන මෙහි.)	(සඞ්ඝ සභායාං) **සමිතිඃ**	1 Combat. 2 Company. 3 Assembly.
ක්ෂිති නාමය= (වැරීම හෝ හානිය, නිවාසය යන මෙහි.)	(ක්ෂයවාසාවපි) **ක්ෂිති**.	1 Wane, loss. 2 Abode.

1231

(රවෙරර්ව්ගව ශසත්‍රංව වහනිජවාලාව) **කෙතයඃ**,

කෙති නාමය= (කිරුරිස්, අව්, ගිනිදැල් යන මෙහි.)

1 Sunbeam. 2 Weapons. 3 Flame.

ජගති නාමය= ලෝකය, මාදඟා ක්ෂර, ජඳුස, පොළොව යන මෙහි.)

ජගති (ජගතිව්ජන්තු විශෙෂෙ'පි ඝෂිතාවපි)

1 The world. 2 Sort of metal.

1232

පඞ්කති නාමය= (දශාක්ෂර පාදජඳුස යන මෙහි.)

පඞ්කති (ඝඡන්තු'පි දශමං)

1 A metre. 2 Ten.

ආයති නාමය= (තේජස්යන මෙහි)

(ඝ්‍යාතප්‍රභාවෙ'පි චා) 'ඝතිඃ,

Majesty or dignity.

පතති නාමය= (ගමන් යන මෙහි)

පතති (ගීතෙෂු ච) (මූලෙ තු)

Motion.

පක්ෂති නාමය- (ලිඹිණියන් පියා මුල, පෑළවිය යන මෙහි)

පක්ෂතිඃ පක්ෂහෙදයොඃ).

1 Root of a wing.

1233

ප්‍රකෘති නාමය= (සන්නිමිත්ත පුරුෂ නිමිත්ත යනමෙහි)

ප්‍රකෘති (යොනී ලිඞ්ගෙ ච)

1 Origin. 2 Sex.

වෘත්ති නාමය= (කෛශිකාදි යන මෙහි.)

(කෛශිකාඝ්‍යාශව) වෘත්තයඃ,

Style of composition.

සිකතා නාමය= (වැලි ඇති දෙශය යන මෙහි.)

සිකතාඃ (ඝ්‍යුජීලුකා පි)

Sand.

ශ්‍රුති නාමය= (වෙදය, කන් යන මෙහි.)

(වෙදෙ ශ්‍රවසි ව) ශ්‍රුතිඃ.

1 Holy scripture. 2 An ear.

1234

වනිතා නාමය= (උපදවනලද අන්‍යා කුරුගවත් මාගවුන්ස, සාමාන්‍ය මාගමුන්ස යන මෙහි.)

වනිතා (ජනිතා කන්‍යාඃ කුරුගාඛාං ච යොෂිති),

Beloved woman.

ගුහති නාමය- (පෘථිවිවිවර, රැකිම් යන මෙහි.)

ගුහනිඃ (ඝ්‍රිතිව්‍යූදෙ'පි)

A cavern.

ධෘති නාමය= (දැරීමය, ධෛර්‍ය්‍ය යනමෙහි.)

ධෘති (ධාරණ ධෛර්‍යයොඃ).

1 Holding. 2 Steadiness.

1235

බෘහතී නාමයඃ= (වැල්බටු, නවාක්ෂර ඡන්දස, මහත්බව යන මෙහි.)

බෘහතී (ක්ෂුද්‍ර වාතීංකි ඡත්‍රෙහෙදෙ මහත්‍යපි),

1 An egg-plant. 2 A metre.

වාෂිතා නාමයඃ= (මාගම, ඇතින්න යන මෙහි.)

වාෂිතා (යත්‍රී කරිණ්‍යාංච)

1 A woman. 2 A female elephant.

වාර්තා නාමයඃ= (ජීවිකාව, ප්‍රවෘත්තිය යන මෙහි.)

වාර්තා වෘත්තෙෂු ජනශ්‍රැතෙෂු).

1 Livelihood. 2 Rumour.

1236

වාර්තී නාමයඃ= (නිස්සාර, නිරොගිබව යන මෙහි.)

වාර්තීං (ඵලහුන්‍යරොගෙ ච

1 Chaff. 2 Health,

ඝෘත, අම්බූ යන ශබ්දවයඃ= (ජල යන මෙහි.)

නිෂ්ඨවපසු ච) ඝෘතාම්බූතෙ,

1 Water.

කලධෞතනාම්නඃ (රිදී, රන් යන මෙහි)

කලධෞතං (රූප්‍යහෙමෙනොර්)

1 Silver. 2 gold.

නිමිත්ත නාමයඃ– (කාරණය, ලකුණ යන මෙහි.)

නිමිත්තං (හෙතුලක්ෂණෙඃ).

1 Cause. 2 Token.

1237

ශ්‍රැත නාමයඃ= (ශාස්ත්‍රය, ආකර්ණිතය යන මෙහි.)

ශ්‍රැතං (ශාස්ත්‍රාව ධෘතයොර්)

1 Science.

කෘත නාමයඃ= (කෘතයුගය, සෑහීම යන මෙහි.)

(යුගපය්‍යාප්තයොඃ) කෘතම්,

1 The golden age. 2 Enough.

අත්‍යාහිත නාමයඃ (මහාභය, ජීවිත අපෙක්ෂා රහිත ක්‍රියා නොහොත් ජීවිතාපෙක්ෂා රහිතවූ මහත්භය ඇතිකම්ම යන මෙහි.)

අත්‍යාහිතං (මහාභීතිඃ

කාම් ජීවාන පෙක්ෂි ව).

1 Great dread. 2 Valiant act.

1238

භූත නාමයඃ= (යුකෙන ක්ෂමාදිවෘතෙ) භූතං

(ප්‍රාණ්‍යතීතෙ සමෙ ත්‍රිෂු),

1 An element.

වෘත්ත නාම්නඃ= (පද්‍යරචනා, චරිත, ඉකුත්, දැඩි, වට යන මෙහි.)

වෘත්තං (පද්‍යෙ චරිත්‍රෙ ත්‍රි-

ෂවතීතෙ දෘඩ නිසතලෙ).

1 Verse. 2 Conduct,

1239

මහත් නාමය= (රජබව, විසල් යන මෙහි.) — **මහ** (ද්‍රාජ්‍යං චා) වගිතං — 1 Realm. 1 Calumny.

අවගීත නාම ෙ= (ලොකෘ පවාදය, නිඝු යන මෙහි) — (ජනෛඃසභ්‍යාඃඛර්හිතෙ ත්‍රිෂු),

ශෛවන නාමය= (මුතුහර, රිදී, සුදු යන මෙහි.) — **ශෛවනං** (රූපෙ'පි) **රජතං** (හෙමනිරූප්‍යෙ සිතෙ ත්‍රිෂු). — 1 Silver. 1 A necklace. 1 Silver.

1240

ජගත් නාමය= (ජඞ්ගම යන මෙහි — (ත්‍රිෂුවතෝ) **ජග** (දිඞ්ඔ'පි) — Moveable. Locomotive.

රක්ත නාමය= (නිල් ආදි යෙන් රැඳුදු යන මෙහි) — **රක්තං** නීල්‍යාදිරාගි ච), — Died, Tinged.

අවදාත නාමය= (සුදුපැ, කහපැ, පිරිසිදු යන මෙහි.) — **අවදාතඃ** (සිතෙ පීතෙ — White. Yellow. Clean.

සිත නාමය= (බදනාලද්ද, සුදු යන මෙහි.) — (ශුඩෙ) බඩාර්ජුනෙෂු) **සිතෙෂු**. — Bound, white.

1241

අභිනීත නාමය= (සුදුස්ස, මනාසෙ: වි සඩස්කෘ දේ ඥෝ අති ප්‍රශසනය, ක්ෂමා ඇත්තේ යන මෙහි.) — (යුක්තෙ'නි සංස්කෘතෙ මර්ෂිණ්‍ය) **භිනිතෝ** '(ථ) **සංඝඨනම්**, (කෘන්ත්‍රිමෙ ලක්ෂණොපෙතෙ — 1 Fit. 2 Excellent. Wrought, finished.

සංඝඨන නාමය= (කම්සෙන් නිර්වර්තදේ, ඝාසන්‍ලක්ෂණයුක්ත දෙය යන මෙහි.)

අනන්ත නාමය= (සීමාරහිතඃද් යන මෙහි.) — **'ප්‍ය) නනෙනා** ('නවඩාව පි) — Infinite, endless.

1242

ප්‍රතීත නාමය= (ප්‍රසිඩ, සන්තුෂ්ඨ යන මෙහි.) — (ඛ්‍යාතෙ හෘෂ්ටෙ) **ප්‍රතීතෝ**'භි — 1 Famous. 2 Glad.

අභිජාත නාමය= (වංශවත්, පණ්ඩිත යන මෙහි.) — **ජාත** (සතු කුලජෙ බුඩෙ), — 1 Noble. 2 Learned.

විවික්ත නාමය= (පවිත්‍ර, විවෙක යන මෙහි.) — **විවික්තෙෂු** (පූතවිජනෙෂු) — 1 Pure. 2 Descent

මූර්ඡිත නාමය= (මෝඝ, උස යන මෙහි.) — **මූර්ඡිතෙෂු** (මූඝසොර්ජ්‍රයෙෂු). — 1 Foolish. 2 Highest.

1243

ශුක්ත නාමයෙ (ඇඹුල්, රළුබව යන මෙහි.)	(වෙෂ්වාමලපරෘෂෙෂු) **ශුක්තෙෂු**	1 Sour. Vinegar. Harsh.
ශිති නාමයෙ (සුදු, නිල් යන මෙහි)	**ශිති** (ධවල මෙවකෙෂු), (සත්‍යෙෂ්‍වාධෙෂු විද්‍යමානෙ	1 White, Blue.
සත් නාමයෙ (සැබවක, සත්පුරුෂ, විද්‍යමානවූ, පස්නාදී, පූජිත යන මෙහි.)	ප්‍රශස්තෙ'භ්‍යර්හිතෙ ච) **සත්**.	1 True. 2 Right.

1244

සූරසඤ්ඣන නාමයෙ (සුජීත, සතුරු විසින් ආක්‍රාන්තයෙ, දෙරටුකටාණලද්දෙ යන මෙහි.)	**සූරසඤ්ඣනෙ** (ප්‍රජිතෙ'රා ත්‍යභියුක්තෙන'ක්‍රතෙ සාතෙ),	1 Reneved. 2 Distress by foes.
නිවාන නාමයෙ (නිවාසස්ථානයෙ, විනා ශූන්‍ය ස්ථානයෙ, ශාස්ත්‍රයෙන් කිව් නොකටහැකි කදිමය යන මෙහි.)	**නිවානා** (වාශ්‍ව යාවාතෙෂ ශස්ත්‍රාහෙද්‍යං ච වම්‍මීයත්).	1 Secure.

1245

(ජාතොන්නාඛප්‍රවෘද්ධාෙ ස්‍යු)

උච්ඡ්‍රිත නාමයෙ (උත්පන්නයෙ, දැඩිපිනහෝ උස්ය, ප්‍රකාශියෙන් වැඩිමෙ යන මෙහි.)	**රූඪච්ඡ්‍රිතා උන්නිතා** (සත්‍ව මී, වෘඩ්මතෙප්‍රාද්‍ය තොතපන්නා)	1 Produced. 2 High.
උන්නිත නාමයෙ (වැඩිමත්, උත්සාහවත්, උපන් යන මෙහි.)		1 Increased.
ආදෘත නාමයෙ (ආදර කරණලද්ද, පුදනලද යන මෙහි.)	**ආදෘතෙෂු** (සාදරාර්චිතෙෂු).	1 Respectful. 2 Respected.

ඉති නානාර්ථාෙ.

1246

අර්ථ නාමයෙ (වචනාර්ථය, ධනය, කාරණය, ප්‍රයෝජනය, වැළක්ම යන මෙහි)	**අර්ථෙ'** (භිධෙය රෛවසතු ප්‍රයොජන නිවෘතතිෂු),	1 Meaning. 2 Wealth.
තීර්ථ නාමයෙ (ලිඳසමීප ජලාශය, බුඩාගමෙන් පිටත සෘෂීන් විසින් සෙවිත ජලය, උපදේෂ්ඨා යන්නමෙහි.)	(තීර්ථානාගමයොෂ) **සතීර්ථෙ** (මෘෂිජුෂ්ට ජලෙ ගුරෞ).	1 Piece of water.

1247

සමර්ථ නාමය= (ශක්තිමත්, සම්බන්ධීය, අනුකූල යන මේහි)

සමර්ථ (සත්‍රිෂු ශක්තිසෙථ සම්බන්ධාසෙථ හිතෙ'පි ච),

1 Powerful.

දශමිසථ නාමය= (ඉෂ්ටකාමී, මංගල්‍ය යන මේහි.)

දශමිසෙථ (ක්ෂීණ රාග

1 Important. 2 Very old.

වීති නාමය= (මාර්ග යන මෙහි.)

වෘඩෙ) වීති (පදවත්‍යපි).

1 Road.

1248

ආස්ථා නාමය= (සභා, ප්‍රයත්න යන මෙහි)

(ආස්ථානීයතනයෙ) ආස්ථා

1 Assembly. 2 Care.

ප්‍රසථ නාම්ය= (සාදුමුදුන, කැලිය යන මෙහි.)

ප්‍රසෙථ' (සත්‍රි සානුමානයෙෂ්),

1 Side of a hill.

ඉති ථානනාෂ.

ඡන්ද නාමය= (සැමැත්ත, වශය හෝ අයිතිය යන මෙහි.)

(අභිප්‍රායවශෙෂ) ඡන්ද

1 Meaning, Opinion, Subjection.

අබ්ද නාමය= (වලාකුල්, අවුරුදු යන මෙහි.)

වබ්දෙෂ (ජීමූතවත්සරෙෂ).

1 Cloud, 2 Year.

1249

අපවාද නාමය= (ගර්හා, ආඥා යන මෙහි.)

අපවාදෙෂ (තු නින්දාඥෙ)

1 Defamation. 2 Command.

දෂාද නාමය= (දරුවන්, ඥාති යන මෙහි)

දෂාදෙෂ (සුතබාන්ධවෙෂ),

1 Son. 2 Kinsmen.

පාද නාමය= (කිරණ්, පතුල්, සතරෙන් කොටස යන මෙහි)

පාදෙ (රශ්මාඞ්ඝ්‍රි තුයාංශා)-

1 A ray of light. 2 A foot.

භමොනුද්= භමොනුද යන ශබ්දවය= (සඳ, ගිනි, කිරණ යන මෙහි)

(ශවන්ද්‍රාගන්‍යකීෂ) භභමොනුදෂ.

1 The moon. 2 Fire. 3 The sun.

1250

නිර්වාද නාමය= (ලොකාපවාද යන මෙහි)

නිර්වාදෙ (ජනවාදෙ'පි)

Ill report.

ශාද නාමය= (වඩ, ලානණ යන මෙහි.)

ශාදෙ (ජම්බාල ශෂ්පයෙෂ්), (ආරාවෙ රුදිතෙ ත්‍රාත-

1 Mud. 2 Young grass.

ආක්‍රන්ද නාමය= (බැගෑහඬ, කැඬීම, ආරක්ෂක, දරුණු, යුද යන මෙහි)

සීෂ) ක්‍රන්දෙෂ (දරුණෙ රණෙ).

1 Cry.

1251

ප්‍රසාද නාමය= (කරුණා ගුණ මෙහි.)	(සස්‍යා) නාප්‍රසාදෙ, ('නුරෙඩෙ'පි)	Favor.
සූද නාමය= (ව්‍යංජන යන මෙහි.)	සූදඃ (සස්‍යාදව්‍යඤ්ජනෙ පි ච),	Sauce or condiner.
ගොවිඤ නාමය= (ගොපල්ලයනු නමහි.)	(ගොඤ්ඣඩ්‍යඤ්‍යෙ'පි) ගොවිඤෙ,	A cowhead.
ආමොද=මද යන ශබ්දවය= (තුෂ්ටි යන මෙහි.)	'(හර්ෂෙ'ප්‍යා) මොද (ව) නාම්දඃ.	Joy.

1252

කකුද නාමය= (ප්‍රධානබව, ඡත්‍රාදි රාජලක්ෂණය, යොන්මොල්ලිය යන මෙහි.)	(ප්‍රාධාන්‍යෙ රාජලිඞ්ගෙ ච වෘෂාඞ්ගෙ) කකුදෙ '(සන්ත්‍රියාම්),	1 Chief. 2 Royal signia.
සංවිද් නාමය= ('ප්‍රඥ' පරුස්පරාලාප. ගිවිසගැන්ම, යුඬ, සඥ යන මෙහි)	(සන්ත්‍රී) සංවිද් (ඥාන සංභාෂා ක්‍රියාකාරුජිනාම්සු)	1 Knowledge. 2 Cry.

1253

උපනිෂත් නාමය: (වෙදැන්න, රහස් යන මෙහි)	(ධර්මේ රහස්‍ය) පනිෂත්	Religious and moral merit.
ශරත් නාමය= (සරාඝාතු, හවුරුදු යන මෙහි.)	(සස්‍යා ඍතෞ වත්සරෙ) ශරත්,	1 Sultry reason. 2 Year.
පද නාමය= (උපමා, රක්ෂණ, සථාන, ව්‍යංජන, පියවර, වසතු යන මෙහි.)	පදං (ව්‍යවසිතිත්‍රාණ- සථාන ලක්ෂමාඞ්ඝ්‍රි වසතුෂු).	1 Industry. 2 Defence.

1254

ගොෂපද නාමය: (ගෙරින් විසින් සෙව් පෙදෙස, ගෙරින් පාදප්‍රමාණ භූමිය යන මෙහි.)	ගොෂපදං (ඛෙවිතෙ මානෙ)	1 Spot frequented by kine
ආෂපද නාමය= (ප්‍රතිඥා කෘත්‍ය) මාෂපදම්, (ප්‍රිය්‍යඤ්ඣමධුරෙෂු) ෂාදු		1 Dignity. 2 Business.
ෂාදු නාමය= (රිසි, මිස්රි යන මෙහි.)		1 Desired. 2 Sweet
මෘදු නාමය= (සිහිදු, මොලොක් යන මෙහි.)	මෘදු (වාතීක්ෂණකොමලෙෂු).	1 Blunt. 2 Soft.

1255

(මූඪාලපා පටු නිර්භාගහ්‍යඃ)

මන්ද නාමය= (අඥ, අල්ප, අව්‍යක්ත, පින්නැති යන මෙහි.)

මන්ද්‍යඃ (සුදුර්වෛතු) ශාරදෙඉ,

1 Foolish, dull. 2 Little.

ශාරද නාමය= (අළුත්, එඩිරහිත යන මෙහි.)

(ප්‍රත්‍යග්‍රාප්‍රතිහෛ) (වීව-

1 New. 2 Diffident.

විශාරද නාමය= (පණ්ඩිත, එඩිතහිත යන මෙහි.)

තත්ප්‍රගලෙභෛ) විශාරදෙඉ.

ඉති දුනනාඃ.

1256

න්‍යග්‍රොධ නාමය: (බඹය, නුගරුක යන මෙහි.)

(ව්‍යාමෝ වටශ්ච) න්‍යග්‍රොධා

1 A fathom. 2 The Indian fig tree.

උත්සෙධ නාමය= (උස. උඩ යන මෙහි)

වුත්සෙධඃ (කාය උන්නතිඃ), (පඨ්‍යාහාරශ්ච මාණීශ්ච)

1 Body. 2 Height.

විවධ=විවධ යන ශබ්දවය=

විවධෛ විවධෛ (ව තෛ).

4 A yoke for burden. 2 A highway.

1257

පඹිඩි නාමය= (යාගසථම්භ ශාඛා, පරිවෙෂ යනමෙහි)

පඹිඩි (යූපේඉධතරෝඃ

ශාඛායාමුප සූඅඪීකෙ), (බන්ධකං ව්‍යසනං වෙතඃ පීඩාධිෂ්ඨාන) මාධඉඃ.

A branch of a tree at a sacrifice.

1 A pledge. 2 A calamity.

ආධි නාමය= (උකස්, බිපත්, සිත් පෙළීම්, අධිෂ්ඨාන යන මෙහි.)

1258

සම්‌ධි නාමය= (වොදෘපරිහාර, වචනාභාව, අඞ්ගීකාර යන මෙහි.)

(සුඃ සමජීන නීවාක නියමාශව) සමාධඉඃ,

A reconciling of differences.

අනුබන්ධ නාමය= (දෙස්, ඉපැග්ම, ප්‍රකෘති ප්‍රත්‍යය දීන් අතුරෙහි නොසිවින සුලු වණ්ඩ, ප්‍රධානියා අනුව යන දරුඅ, ආරබ්ධානුවර්තනය යන මෙහි.)

(දෙෂොත්පාදෙ)'නුබන්ධිඃ (සත්‍යතප්‍රකෘත්‍යාදි චින්තාශවරෙ.

1 Offence or guilt.

1259

මුඛ්‍යානුයායිනි ශිශෙෂ
ප්‍රකෘතුසාහානු වතීනෙ),
විෂ්ණු (ර්‍ව්‍යාපෙණෂ වන්‍ද්‍රමසි)

1. Vishnu.
2. Moon.

විෂ්ණු නාමය= (විෂ්ණු, සඳ යන මෙහි.)

(පරිවෙෂ්ඨදෙ බිලෙ) 'වඩ්‍ඩිඃ.

1. Limit.
2. A hole.

අවඩ්‍ඩි නාමය= (සීමා, බිල යන මෙහි.)

1260

විධි (ර්‍ව්‍යවහානෙ දෙවෙ'පි)

1. Rule, form
2. Fate.

විධි නාමය= (ඝාතීව්‍යය, ශුභා ශුභවු පුවී සම්ය යන මෙහි.)

ප්‍රණිධිඃ (ප්‍රාර්‍ථනෙ චරෙ),

1. Request.
2. A spy.

ප්‍රණිධි නාමය= (පැතීම, චරපුරුෂ යන මෙහි.)

බුධ වෘද්ධ

බුධ වෘද්ධෙ (පණ්ඩිතෙ'පි)

Learned.

බුධ, වෘද්ධ යන නාමවය= (බුද්ධිමතුන්, ඥෙෂ්‍ය ය, මහල්ලන් යන අර්‍ථයි.)

සඞ්ඝඃ (සමූදයෙ'පි ච).

Multitude.

සඞ්ඝ නාමය= (සමූහ යන මෙහි)

1261

(දෙශෙ නද විශෙෂෙ (බෙධෙ)
සින්ධු (නී සරිති සන්‍ත්‍රියාම්),

1 Name of a country.
2. Of a river.

සින්ධු නාමය= (සින්ධු දෙශය, සින්ධු නම් ගඟ, මුහුදු, ඇතුන්ගේ මද යන මෙහි.)

විධා (විධෙෂ ප්‍රකාරෙ ච

1. Form or rule.
2. Manner, sort.

විධා නාමය= (විධානය, ප්‍රකාරය යන මෙහි.)

සාධු (රම්‍යෙ'පි ච ත්‍රිෂු).

Handsome, pleasing.

සාධු නාමය= (මනොඥ යන මෙහි.)

1262

වධූ (ජායා සනුෂා සත්‍රීව)

1. A wife.
2. Daughter-in-law.

වධූ නාමය= (අඹු, පුත්‍රයාගේ අඹු, ස්ත්‍රී යන අර්‍ථයෙහි.)

සුධා (ලෙපෙ 'මෘතංඝනුගි),

1. Plaster.
2. Nectar.

සුධා නාමය= (සුණු, අමා, සීනුක් යන මෙහි.)

සඞ්ඛා (ප්‍රතිඥ 'මසීද)

1. Promise.
2. State.

සඞ්ඛා නාමය= (ගිවිසීම; සීමා යන මෙහි.)

ශ්‍රද්ධා (සංප්‍රත්‍යයඃ සපෘහා).

1. Belief, confidence.
2. Fondness.

ශ්‍රද්ධා නාමය= (ආදරය, කැමැත්ත යන මෙහි.)

1263

මධු නාමය= (සුරා, මල්පැණි, මී යන මෙහි)

මධු (මද්‍යෙ පුෂ්පරසෙ

1. Ardent spirit.
2. Nectar of flowers.

අන්ධ නාමය= (අඳුර යන මෙහි.)

ක්ෂෙත්‍රඥෙ'ප්‍ය) න්ධං (තමස්‍යපි),

Darkness.

සමුන්නද්ධ නාමය (නම්‍ය පණ්ඩිතයයි සිතන්නහු, උඩඟු වූවන් යන මෙහි)

(අතසන්ත්‍රිම්‍ය) සමුන්නද්ධෙ (පණ්ඩිතං මන්‍යගර්විතෙ.

1. Conceited of learning.

1264

බ්‍රහ්මබන්ධු නාමය: (නීතිඥවය, දුස්විමය යන මෙහි.)

බ්‍රහ්මබන්ධු (රහික්ෂෙපෙ නිදෙශෙ) (ඊාවලම්බිතඃ,

A reproachful appellative.

අවසථබඛ නාමය= (ආශ්‍රය, ඛුදුරු යන මෙහි.)

අවිදූරෙ'ප්‍ය) වසථබඛඃ

1. Relied on.
2. Near.

ප්‍රසිද්ධ නාමය= (පසිදු, සැරසිම යන මෙහි.)

ප්‍රසිද්ධෙ (ඛ්‍යාතභූෂිතෙ).

1. Famous.
2. Adorned.

ඉති බාහනාඃ.

1265

චිත්‍රභානු නාමය= (සූර්‍යයා හා, චිත්‍රභානූ

(සූර්‍යස්‍යවහනි) චිත්‍රභානූ

1. The sun.
2. Fire.

භානු නාමය= (රැස්, කිරු යන මෙහි.)

භානූ (රශ්මි දිවාකරෙ),

1. Ray of light.
2. The sun.

භූතාත්මන් ශබ්දය (මහබඹු, සිරුර යන මෙහි.)

භූතාත්මා (ධාතූදෙහෙ

1 Brahma.
2. Body

පෘථග්ජන නාමය: (මූඪ, නීච යන මෙහි)

මූර්ඛනීචෙ) පෘථග්ජනෙ.

1. An ignorant man. 2. One of a low tribe.

1266

ග්‍රාවන් ශබ්දය= (පහණ, (ගල) පර්වතය, ඛණ්ඩ යන මෙහි.)

ග්‍රාවාණෙ (ශෛල පාෂාණෙ)

1. A mountain
2. A rock or stone.

පත්‍රින් ශබ්දය= (රීග ඇස්, ලිහිණි යන මෙහි.)

පත්‍රිණෙ (ශර පක්ෂිණෙ),

1 an arrow.
2 A bird,

ශිඛරින් ශබ්දය= (රුක්, ගල් යන මෙහි.)

(තරු ශෛලෙ) ශිඛරිණෙ

1. A tree.
2. A mountain.

ශිඛින් ශබ්දය= (ගිනි, මොණරා යන මෙහි.)

ශිඛිනෙ (වහනිබර්හිණෙ).

1. Fire.
2. A pea-cock.

1267

ප්‍රතිඝඤ්ඤානාමය= (ආශා, අනුකූල (වශීකරණ) යන මෙහි.)	**ප්‍රතිඝඤ්ඤා** (දිහෙන ලිපෙසා	1. Desire. 2. Making Prisoner.
සාදින් නාමය= (රිය‍ැදුරු, අශ්වාරූඪ යන මෙහි.)	පග්‍රහාවථ) **සාදිනෙෆ්,** (දෙවෆසාරථි හයාරොහෙෆ)	1. Charioteer. 2. Horseman.
වාජින් නාමය= (අසුන්, ඊතල, ලිස්සන් යන මෙහි.)	**වාජිනො** (ශෙෂ්‍යුපක්ෂිණඃ).	1. A horse. 2. An arrow. 3. A bird.

1268

අභිජන නාමය= (කුල ප්‍රධාන හෝ වංශය, ජන්මභූමිය යන මෙහි.)	(කුලෙ'පය) **'භිජනො** (ජනම්	1. Family. 2. Native spot.
භාඝන නාමය= (අවුරුදු, කිරණ, විවරණයක් යනමෙහි.)	භූම්‍යාමප්‍යථ) **භාඝනාඃ,** (වර්ෂාඍතුර්වර්ෂේ හෙදුශව)	1. A year 2. Ray of light.
විරොචන නාමය= (චන්ද්‍ර, වහ්නි, සූර්‍ය්‍ය යන මෙහි.)	(චන්ද්‍රාග්‍නයකෝ) **විරොචනාඃ.**	1. The moon. 2. Fire. 3. The sun.

1269

වාජින නාමය= (කෙස්, තැම්ම, පව, තෙළිසම් යන මෙහි)	(කෙශෙපි) **වාජිනොව්ශව**	Hair.
විශ්වකර්මන් නාඃ= (ශිරු, දෙව්සිපි යන මෙහි.)	**කර්මා** (කෝ සුර ශිල්පිනොඃ,	1. The sun. 2. The artist of the gods.
ආත්මන් නාමය= (උත්සාහ, ධෛර්‍ය්‍ය, බුද්ධි, ස්වභාව, පරමාත්ම, ශරීර යන මෙහි.)	**ආත්මා** (යත්නෙනා ධෘතිර්බුද්ධිඃ සස්වභාවොා බ්‍රහ්ම වර්ම්මව).	1. Care. 2. Firmness.

1270

	(ශක්‍ර ඝාතුක මත්තෙන	
ඝනාඝන නාමය= (ඉඳු, කුරිරු, මතැත්, වස්නාසුලුව ලා යනමෙහි.)	වර්ෂිකාබෙද්) **ඝනාඝනාඃ,**	1. Indra. 2. A vicious elephant
අභිමාන නාමය= (ධනාදියෙන් උපන් එඩිය, ඥාන, ස්නෙහ, හිතා යන මෙහි.)	**අභිමානො** ('ර්‍ථාදි දර්පේ ඥනෙ ප්‍රණය භිංසයොඃ).	1. Pride of wealth etc. 2. Knowledge.

1271

ඝන නාමය= (මේඝ, දූඩිබව, දූඩි දෙය, ගනදු යන මේඝි.)

ඝනෝ (මෙසෙ මූර්තිගුණෙ නිස්සුමූතේ නිරන්තරෙ),
1. A cloud.
2. Solidity.

ඉන නාමය= (හිරු, ප්‍රධාන යන මේඝි.)

ඉනඃ (සූයේ‍ය ප්‍රභෞ) රාජ
1. The sun.
2. A master

රාජන් නාමය= (ඔද, ක්ෂත්‍රිය කුල, රාජ යන මේඝි.)

(මෘගාඞ්ක ක්ෂත්‍රියෙ නෘපෙ).
1. The moon.
2. A soldier by tribe

1272

වාණිනී නාමය= (නවන්නාවුද, මත් වුද ගැහැණුන් ෙක රෙඝි.)

වාණ්‍යෞ (නර්තකීමතෙත)
A dancing girl.

වාහිනී නාමය= (නදිය, චතුරඞ්ගිනී සේනාව, සේ නා භෙද යන මේඝි)

ස්‍රවනත්‍යෘමපි) වාහිනී,
A river.

හ්‍රාදිනී නාමය= (හෙන, විදුලි යන මේඝි.)

හ්‍රාදිනේ‍යෟ (වජ්‍රතඩිතෞ)
1 The thunderbolt.
2 Lightning.

කාමිනී නාමය= (වඤ්චාක්ෂය, ගැහැණි, භයසුලු ගැහැණි, ශෘඞ්ගාර රූපිවූ කාමය ඇති සත්‍රී යන මෙඝි.)

(වඤ්චයාමපි) කාමිනී.
A climbing plant.

1273

තනූ නාමය= (සිවිය, සිරුර යන මෙඝි)

(ත්වඟෙදඝයොරපි) තනූඃ
1. The skin.
2. Body.

සූනා නාමය= (ඝටදිව, රඝදිව යන මෙඝි.)

සූනා (ඩොඣ්ඣවිකාපි ච),
(ක්‍රතු විකාරයොරසත්‍රී)
The noula.

විතාන නාමය= (යාග, විසතිණ්ණි, හිස්, මද යන මෙඝි)

විතානං (ත්‍රිෂු තුච්ඡකෙ).
1. Asacrifice.
2. Expansion.

1274

කෙතන නාමය= (කතිව්‍ය, කොඩි, වෙ න ට කැ ද වි ම් යන මේඝි.)

(මඤ්ඣ) කෙතනං (කෘතෙය
(කෙත,වුපනිමන්ත්‍රණෙ),
Indispensable act.

බ්‍රහ්මන් නාමය= (චතුර්වෙද, නඞ්ඝ, තපස්, බමුණු, මහ බඹ යන මෙඝි.)

වෙදඝතඞ්ඝං තපොා) බ්‍රහ්ම
1. Holy write.
2. True knowledge.

බ්‍රහ්මා (ව්‍රිප්‍රඃ ප්‍රජාපතිඃ.
1. A priest by birth.
2. The creator.

1275

(උත්සාහනෙ ච හිංසායං සූචනෙවාපි) ගඞ්ඝනම්,

ගඞ්ඝන නාමය= (ව්‍යායාම, හිංසා, ආශය ප්‍රකාශ හෝ හැඟවීම යන මෙයි)

1. Perseverance. 2. Destruction.

ආහඤ්ඣනනාම (මුඛාන්ආදිබහාලිම වේශය, පිඬන විම යන මෙයි.)

ආහඤ්ඣනං (ප්‍රතිවාප ජවනාපායනාළිකම්).

Calcining.

1276

වාඤ්ඣනං (ලාඤ්ඡනංශ්මශ්‍රු නිඝණ්ඨානාවයවෙෂ්වපි),

වාඤ්ඣන නාමය= (ලකුණ, රැවුල, සූපාදිය, හනු පුරුෂ ලක්ෂණ යන මෙයි.)

1. A mark or token 2. A beard.

(ඝ්‍යා) ඛෙඛ්‍යාලිනං (ලොකවාදෙ යුඛෙ පශවගි පක්ඛිණාම්).

ඛෙඛ්‍යාලින නාමය= (ලොකාපවාද, සිවුපා, ඝපි, පක්ෂි යන මෝවුන්ගේ යුද්ධ යන මෙයි.)

Detraction.

1277

(ඝ්‍යාදු) ඤානං (නිඃසරණෙ වනහෙදෙ ප්‍රයොජනෙ),

අවකාශෙ සථිතෙෆ) ඝ්‍යානං

එඤ්ඤාන නාමය= (ඉඟියන් පිටත්විම, සමීපවාහන, ප්‍රයෝජන යන මෙයි.)

1 Going forth, exit.

ඝ්‍යාන නාමය= (අවසර, සපිනි ය යන මෙයි.)

1. Leisure. 2. Place.

දෙවන නාමය= (ක්‍රීඩා දිය යන මෙයි.)

(ක්‍රීඩාදුවපි) දෙවනම්.

1. Sport, play.

1278

උත්ථානං (පෞරුෂෙ තථෙත්‍ර සංනිවෙෂොදහමෙපි ච),

උත්ථාන නාමය= උදුම්, නහනු, උන්නවුන් නහා භිදීම යන මෙයි.)

1. Manly exertion. 2. An army.

ව්‍යුත්ථාන නාමය= (වැළක්ම, විරුද්ධ හැසිරීම යනමෙයි.)

ව්‍යුත්ථානං (ප්‍රතිරොධෙ ච විරොධාවරණෙ'පි ච).

1 Turning away. 2. Opposition.

1279

(මාරණෙ මෘත සංස්කාරෙ

ඝතෙෂ ද්‍රව්‍ය'ඤි දූපතෙ,

නිෂිතීනොපකරණා

නුව්‍රජ්‍යාසු ච) ඝාඛනෂි.

ඝාඛන නාමය= (ඇදීම, ඕනි දැවීම, ඝමන,ඛන,ඛනාදිය දෙවීම, නිපදවීම, යමක් මුදුන්පත් කිරීමට උපකාරවන දැ, කැවිව යාම යන මෙහි.)

1. Killing.
2. Obsequies.
3. Motion.

1280

නිර්ඝාතන නාම: (පලිගැන්ම, දීම, කැබුදු කැවන දීම යන මෙහි)

නිර්ඝාතන (වෛරශුඛෙ

දූනෙත්‍යාඝාතණෙ'පි ච),

1. Revenge.
2. Gift.

ව්‍යඝන නාමය= (විපත,පහතවැටීම කාමයෙන් හා සොපයෙන් වූ දෙෂය යන මෙහි.)

ව්‍යඝනං (විපදිභ්‍රංශෙ

දූෂෙ කාමජ කොපජෙ).

1. Calamity.
2. Fall.
3. Fault.

1281

පක්ෂ්මන් නාමය= (ඇසිපිය ලොම්, නෙළුම් ආදි රේණු ඝ ආදි අනුතර අවයව යන මෙහි.)

පක්ෂ්මා (ක්ෂිලොමනි කිංජලෙඝ

තනාව්‍යංශෙ'ප්‍යණ්ඩියඝි),

1. Eyelash.
2. Filament of a flower.

පර්ව්‍ව නාමය= (අමාවාසි ආදිය, නැකැත්කෙළි යන මෙහි.)

(තිථිහෙදෙ ඝණෙ) පර්ව්‍ව

1. Certain days of the lunar month

වර්ත්මන් නාමය= (ඇසිපිය, මාර්ග යන මෙහි)

වර්ත්ම (නෙත්‍රවඝදෙ'ධ්වනි).

1. Eyelid.
2. A road.

1282

මෙෂජින නාමය= [සටයුත්ත, ලිඛ යන මෙහි.)

(අකාර්‍යෙගුහ්‍යෙ) මෙෂජිනං

1. Wrong or unfit act.

මෙථුන නාමය= (සංගම, සුතර යන මෙහි)

මෙථුනං (සංගතෙෂ රතෙ),

1. Union.
2. Copulation.

ප්‍රධාන නාමය= (මහබඹ, බුඩි යන මෙහි.)

ප්‍රධානං (පරමාත්මාඩිඃ)

1. The supreme soul.
2. Intellect.

ප්‍රඥාන නාමය= (ඥ ව ණ, ලකුණ යන මෙහි.)

ප්‍රඥානං (බුඩිවිඝනයොඃ).

1. Knowledge.
2. A mark, token.

1283

පුප්ඵන නාමය= (මල්, ගෙඩි ආදා මෙහි)	පුප්ඵනං (පුෂ්ප ඵලයෝර්)	1. A blossom. 2. A fruit.
නිධන නාමය= (වංශ, මරණ යන මෙහි.)	නිධනං (කුල නාශයෝඃ),	1. A family. 2. Disappearance.
කන්දන නාමය= (හැ ඬීම, කැඳවීම යන මෙහි.)	කන්දනෙ (රෝදනාහ්වානෙ)	1. Weeping. 2. Lamenting.
වණ්ණ නාමය= (ශරීර, මැනීම යන මෙහි.)	වණ්ණ (දෙහප්‍රමාණයෝඃ).	1. Body. 2 Measure.

1284

(ගෘහදෙහනිව්ප්‍රභාවා)

ධාමන් නාමය= (ශරීර, රශ්මි, තෙජස් යන මෙහි.)	ධාමානි (ථ චතුෂ්පථෙ,	1. A house. 2. Body. 3. Light.
සංඝාත නාමය= (සතරමංසඬිය, අවයව විභාග, ආකෘති සමරණ යනමෙහි.)	සංනිවෙශෙ ච) සංඝාතං	1. Meeting of four roads.
ලක්ඛණන් නාමය= (ලකුණ, ප්‍රධාන බව යන මෙහි.)	ලක්ඛණ (විහනප්‍රධානයෝඃ).	1. A mark, 2. A chief token.

1285

ආවජ්ජන නාමය (පියන, ආවරණ යන මෙහි.)	ආවජ්ජනෙ (සංපිධාන	1. Covering, clothing.
	ඔපවාරණ මිත්‍යුභෙ),	
ආරාධන නාමය= (නිපදවීම, ලැබීම, තුෂ්ටිය යන මෙහි.)	ආරාධනං (සාධනෙසා	1. Accomplishment
	දවාපෙණ තොෂණෙ'පි ච).	

1286

අභිඤ්ඤාන නාමය: (රියසඟ. නුවර, ප්‍රධානබව, මහිම, ආක්‍රමණ යන මෙහි.)	අභිඤ්ඤානං (චක්‍ර පුර–	1. A wheel. 2 A town.
	ප්‍රභාවාධ්‍යාසනෙෂ්ව පි),	
රතන නාම්ය= (සවජාතිශ්‍රෙෂ්ඨ, උත්තම යන මෙහි.)	රතනං (සවජාතිශ්‍රෙෂ්ඨ'පි),	Excellent of kind
වන නාමය= (ජලය, වනය යන මෙහි.)	වනෙ (සලිලකානනෙ).	1. Water. 2. A forest.

1287

කලින නාමය= (තුනීද, මිදුදු යන මෙහි.)

කලිනං (විරලෙ සොකෙ) (වාච්‍යලිඞ්ගං තථොක්තරෙ),

1. Separate.
2. Small

සමාන නාමය= (පණ්ඩිත, සදෘශ, එක යන මෙහි.)

සමානාඃ (සදෘසමෙකෙ ත්‍රයඃ)

1. Virtuous.
2. Similar.
3. Same.

පිශුන නාමය (දුර්ජන, කේලාමි කීම යන මෙහි.)

පිශුනෙ෭ (ඛලසූචකෙ෭).

1. Wicked.
2. A whisper.

1288

හීනනින්‍ද්‍ය නාමය: (අඩු, නිඳිත යන මෙහි.)

හීනනින්‍ද්‍යා (වූනගර්හෙ෭)

1. Deficient.
2. Blamable.

තරස්වින් නාමය= (දිවිමෙහිගුරස බල වන්ත යන මෙහි.)

(වෙගිගුරෙ෭) **තරස්විනෙ෭**,

1. Swift.
2. Valiant.

අභිපන්න නාමය= (අපරාධ ඇත්තා, සතුරන් විසින් පැරද වුණේ, විපත්පැමිණියේ, ස්වීකෘත, උදුර යන මෙහි.)

අභිපන්නෙතා ('පරාදොඃහි ග්‍රස්තව්‍යාපදඃතාව පි).

1. Guilty.
2. Subdued.

ඉති නානනාඃ.

1289

කලාප නාමය= (අබරණ, මොණර පිල්, හිඳුරු, හැසුරු දැ හෝ සමූහ, නිතුදම් යන මෙහි.)

කලාපෙ (භූෂණෙ වහේ තූණීරෙ සංහතාවපි),

1. An ornament.
2. A string of bells

පරිවාප නාමය- (වපතු කුට්ටි ආදිය, සම්පූර්ණ වැ පිරීම, ජලධාරා යන මෙහි.)

(පරිවෙෂ්ටදෙ) **පරිවාපඃ**

(පයස්ථපොන සලිලසිතෙන).

1. Furniture.
2. Sowing around.

1290

ගොප නාමය= (ගොප්ල්, ගෙරිහිම් යන මෙහි.)

(ගොධුග්ගොඝෂ්ඨපති) **ගොපෙ෭**

I. A herdsman.
2. The head of a cowpen.

වෘෂාකපි නාමය= (මහදෙවියා, විෂ්ණු යන මෙහි.)

(ඝරවිෂ්ණු) **වෘෂාකපි**,

1. SIVA.
2, VISHNU.

වාෂප නාමය= (උණුසුම්, කදුලු යන දෙමහි)

වාෂප (ඌෂමාශ්‍රු) **කෂිපු**

1. Vapour.
2. A tear.

කෂිපු නාමය= (ආහාර, වස්ත්‍ර යන මෙහි)

(භක්ෂණමාවශ්‍යාදනං ද්වයම්).

1. Food.
2. Clothing.

1291

තලප නාම්‍යෑ (ඇ ද, අ ට ල් ල. භාර්‍යා යන අර්ථයෙහි)	තලපං (ශය්‍යාට්ටද්‍යුරෙෂු)	1. A bed. 2. An upper story.
විටප නාමය= (තණ ලතුරු ආදිය, විහිදි, අතු යන අර්ථයෙහි)	(සත්‍යෙඛ'පි) විටපෝ ('සත්‍රියාම්)	A clump or cluster
ප්‍රාපතරූප-සඛරූප-අභිරූප යන ශබ්දත්‍රය= (පණ්ඩිත, මනෝහර යන අර්ථයෙහි.)	ප්‍රාපතරූපසඛරූපාභිරූපා (බුධ මනොඥයොඃ).	1. Learned. 2 Pleasing.
	1292	
කච්ඡපී නාමය= (ඉදිබුදෙන, සරස්වතී, වීණාව යන අර්ථයෙහි)	(හෙඩ්‍යලිඛඃ අමී. කූර්මී වීණාභෙදශව) කච්ඡපී,	1. A female turtle. 2. A sort of lute.
රෙඵ නාමය= (රකාර. කුත්සිතාර්ථ යන අර්ථයෙහි)	(රවණෝපුංසි) රෙඵඃ (සත්‍ය-තකුතයිතෙ ලාව්‍යලිඛඃ කඃ).	1. The letter R.
	1293	
ගඞ්ඛේ නාමය= (මව්කුස පිළිසිඳගන්නා ක්ෂණ ඇති සත්ත්ව, අශුචය, දිව්‍යගායකය, යන අර්ථයෙහි.)	(අනන්තරභවසත්තේ'ශෙව) ගඞ්ඛේඃ (දිව්‍යගායනෙ),	1. Spirit after death.
ඛම්බු නාමය= (වලල්ල, සක්ගෙඩිය යන අර්ථයෙහි.)	ඛම්බු (නී වලයෙ ශඛෙ)ඃ-	1. A ring. 2. A conch or shell
දවිජිහව නාමය= (සර්පයා, කේලාම් කියන්නා යන අර්ථයෙහි)	දවිජිහෙවෑ (ඍපිසූචකොඃ).	1. A serpent. 2. A whisper or informer.
	1294	
පුබ්බ නාමය= (පූර්වදික් දේශාදිය, පූර්වජනයන්, පළමු නැයන් යන අර්ථයෙහි.)	පූර්ඛෙඃ ('න්‍යලිඛඃ ප්‍රාගාඛ දුංඛහුතෙ පි පූර්ඡජාන්),	1. Eastern. 2. Prior.
කුඛහ නාමය= (කුළුගෙඩිය, ඇන් කුඹය යන අර්ථයි)	කුමෙහෑ (සවෙහමූඩිංශෙෂ)	1. A jar.
ඩිමහ නාමය= (දරුය, මෝඩය යන අර්ථයෙහි.)	ඩිමෙහෑ (තු ශිශුබාලිශෙෂ).	1. A child. 2. An ignorant man.

	1295	
ඝනමහ නාමය= (ඵෑඹ, ජඩබව යන මේහි.)	ඝනමෙහෑ (සථුණාජඩීභාවේ෭)	1. Post or pillar 2. Insensibility.
ඝමහු නාමය= (මහබඹ, මහදෙව් යන මේහි.)	ඝමහු (බ්‍රහ්මන්ත්‍රිලොචනෙ෭),	1 *Brahma*. 2. *Siva*.
ගර්භ නාමය= (කුසය, කු සෙ හි කොත් ද රු වා ය, සාමාන්‍ය දරුවාය යන මේහි.)	(ඝුක්ෂිභ්‍රූණාර්භකෝ) ගර්භ	1. The belly. 2. A fetus. 3. A child.
විස්‍රම්භ නාමය= (ශෘඞ්ගාර, ප්‍රාර්ථනා යන මේහි.)	විස්‍රම්භඃ ප්‍රණයේ'පි ච).	Acquaintance.
	1296	
දුන්දුභි නාමය= (බෙරය, පසඇට යන මේහි)	(ස්‍යාදෙභය්‍යාං) දුන්දුභිඃ (පුංසි ස්‍යාදක්ෂෙ) දුන්දුභිඃ (ස්ත්‍රියාම්), (ස්‍යාත්තමහාරජතෙ කලිඛං)	1. A large drum.
කුසුම්භ නාමය= (වණුක්මල්, ඩබරු යන මේහි.)	කුසුම්භං (කරකෙ පුමාන්).	Safflower.
	1297	
ක්ෂත්‍රි නාමය= (රියනැබ, ක්ෂත්‍රිය යා, ප්‍රධානරජ යන මේහි.)	(ක්ෂත්‍රියේ'පි ච) ක්ෂත්‍රි (නී)	A Cshatriya.
සුරභි නාමය= (වසන්තඋාලය, සුවඳ දෙන යන මේහි.)	සුරභි (ශීවි ව සත්‍රියාම්),	A cow.
සභා නාමය= (සඟෘෂ්ඨිය, සභාසද යන මේහි.)	සභා (සංසදි සහෙය්‍ය ව)	1.An assembly. 2. One of a company.
වල්ලභ නාමය= (ප්‍රියදෙය, ප්‍රධානියා, ප්‍රියයා ය න මේහි)	(ත්‍රිෂවධ්‍යක්ෂේ'පි) වල්ලභඃ.	A superintendent.
	1298	
රශ්මි නාමය= (කිරණ්, රිදිරිඇදිරිස්, රියරිහැන් යන මේහි.)	(කිරණප්‍රග්‍රහෙ෭) රශ්මි	1. A ray of light. 2. A rein.
පලවඞ්ගම නාමය= (වඳුරුය, මැ ඕ ය යන මේහි.)	(කපිභෙකෙ෭) පලවඞ්ගමෙ෭,	1. An ape. 2. A frog.
කාම නාමය= (කැමැත්ත, කාම දෙව, යන මේහි.)	(ඉච්ඡාමනොභවෙ෭) කාමෙ෭	1. Desire. 2. Love, cupid.
පරාක්‍රම නාමය= (ශූරබව, ව්‍යාඝාමය යන මේහි)	(ශෞර්‍යෙෂ්‍වාද්‍යෙගෙ෭) පරාක්‍රමෙ෭.	1. Power. 2. Exertion.

1299

ධර්ම නාමයඃ (ඝ ස ල්, යමරජ, යුක්ති, ස්වභාව, කැසිරීම, සොම්බරස පානය කරන්නා යන මෙහි.)

ධර්මඃ (පුණ්‍යයසම්නාශය ස්වභාවාචාර සොම්පාඃ), (උපායපූර්ව ආරම්භ උපධා වාපත්ති) පක්‍රමඃ.

1. Moral and religious merit.

1. Deliberate undertaking.

1300

නිගම නාමයඃ (වෙළඳුම, නුවර, වේදය යන මෙහි.)

(වණිකපථඃ පුරං වේදෙ) නිගමෝ (නාගරෝ වණික්),

1. A market.
2. A town.
3. Holy writ

නෛගම නාමයඃ (නුවරවැස්සා, වෙළඳුම්හෝ වෙළෙන්දී යන මෙහි.)

නෛගමෝ (වෙශ බලෙ) රාමෝ (නීලවාරුණිතෙ ත්‍රිෂු).

1. A citizen, a townsman.
2. A trader.
1. *Balaráma.*

1301

රාම නාමයඃ (බලභද්‍රයාය, රාම නම් පඤ්චගිය, නිල් පැහැය, ශීත්කාලය, සුදුය යන මෙහි)

(ශබ්දාදිපුර්ෂෝ වෘත්තෙ'පි)

ග්‍රාම නාමයඃ (ශබ්දග්‍රාමස්වරග්‍රාම යනාදිවිසයෙන් ශබ්දදිනාමයක් පෙර දුරිවුකල සමූහ යන මෙහි.)

ග්‍රාමඃ (ග්‍රානෙතෘ ච) වික්‍රමඃ,

In comp. A multitude.
1. Power.
2. Valour.
3. Walking.

වික්‍රම නාමයඃ (සතුරන්මැඩීම, අභිසඤ්ඤිය, සම්පතිය යන මෙහි.)

ගුල්ම නාමයඃ (රෝගය, පදුර, සේනාරක්ෂණය යන මෙහි.)

ගුල්මඃ (රුසසනාමබසෙනාශව)

1 A disease of the spleen.

ජාමි නාමයඃ (සහෝදරිය, කුලස්ත්‍රිය යන මෙහි.)

ජාමිඃ (සවසෘකුලසත්‍රියොඃ).

1. A sister.
2. A chaste woman

1302

ක්ෂමා නාමයඃ (භූමිය, ඉවසීම යන මෙහි.)

(ක්ෂිතිස්ත්‍රානෙතෘඃ) ක්ෂමා (ස්‍රුකෙත)

1. The earth.
2. Patience.

ක්ෂම නාමයඃ (යෝග්‍යය, හැකිය, පථ්‍යය යන මෙහි),

ක්ෂමං (ශකෙත හිතෙ ත්‍රිෂු),

ශ්‍යාම නාමයඃ (පලාවන්ස, කලුය යන මෙහි.)

(ත්‍රිෂු) ශ්‍යාමෝ (හරිතකෘෂ්ණෙ)

1. Green.
2. Black.

ශ්‍යාමා නාමයඃ (ඖරම්සු, රාත්‍රිය යන මෙහි,)

ශ්‍යාමා (ඝ්‍යාවස්ත්‍රීරාත්‍රිෂා).

1. Sarsaparilla.
2. Night.

1303

ලාම නාමය= (ලාඩසිය, අශ්වාදීන්ගේ කෙල්ල සිදුවම, අශ්වාභරණ, ප්‍රධාන, කෙඳිය යන මේහි)

ලාමං (ප්‍රවෘ පුණ්ඩ්‍රාශ්ව භූෂා ප්‍රාධාන්‍ය කේතුෂු)

1. A tail. 2 A mark on the forehead of a horse, bud etc.

ශුක්‍රම නාමය= (අධ්‍යාත්ම යන මේහි.)

ශුක්‍රම (මධ්‍යාත්මිප්‍යාදෙෂ

The supreme soul

ප්‍රථම නාමය= (ආදිය. ප්‍රධානය යන මේහි.)

ප්‍රධානෙ) ප්‍රථම (ත්‍රිෂු)

1. First. 2. Chief.

1304

වාම නාමය= (මනොහරය, විරුද්ධ පක්ෂය යන මේහි.)

වාමෙෂු (වලහුප්‍රතීපෙෂ වා)

1. Pleasing. 2. Reverse, contrary.

අධම නාමය= (හීනය, නින්දිතය යන මේහි.)

වධමෙෂු (නූනකුතසිතෙෂු), (ජීර්ණං ච පරිභූතඃ ච)

1. Low. 2. Vile.

ඝාත-ඝාම යන ශබ්දවය= (මර්දිය, පරිභූත් තය යන මේහි.)

ඝාතඝාම (මිදං ත්‍රයම්).

1. Old. 2. Used.

1305

තාක්ෂ්‍ය නාමය= (අශ්ව, ගුරුළු යන මේහි)

(තුරඬ්ග ගරුඩෙෂු) තාක්ෂ්‍යෂු

1. A Horse. 2. *Vishnu's* bird.

ක්ෂය නාමය= (ගෙය, වැරීම යන මේහි.)

(නිලයාපචයෙෂු) ක්ෂයෙෂු,

1. A house. 2. Less.

ශවශුෂ්‍රූ නාමය (ස්වාමියාගේ සහෝදරයෝය. බිරිඳුගේ සහෝදරයා යන මේහි)

ශවශුෂෙෂු (දෙවරශ්‍යාලෙෂු)

1. Husband's brother. 2. Wife's brother.

භ්‍රාතෘව්‍ය නාමය= (සහොදරයාගේ පුත්‍රයා, සතුරාගේ පුත්‍රයා යන මේහි.)

භ්‍රාතෘව්‍යෙෂු භ්‍රාතෘජද්විෂෙෂු).

1 A brother's son. 2. An enemy.

1306

පර්ජන්‍ය නාමය= (වළාකුළ. ශක්‍රයා යන මේහි.)

පර්ජන්‍යෙෂු (රසදබෙදන්‍යෙෂු

1. A thunder cloud. 2. *Indra.*

අර්‍යෂ නාමය= (හිමියා, වෛශ්‍ය කුල ඇත්තා යන මේහි.)

(ස්වා)දර්‍යෂිඃ(ස්වාමි වෛශ්‍යයොඃ)

1. A master. 2. A man of the third tribe.

තිෂ්‍ය නාමය= (ප්‍රසාදය, කලියුගය යන මේහි)

තිෂ්‍යඃ (පුෂ්‍ය කලියුගෙ)

1. The 8th asterism. 2. The 4th age.

පර්‍යාය නාමය= (ප්‍රසාදය, ක්‍රම යන මේහි.)

පර්‍යායෂා (වසරෙ ක්‍රමෙ).

1. Opportunity. 2. Succession.

1307

ප්‍රත්‍යය නාමය= (ආඥාත්, ශිෂ්ටිම, ප්‍රඥා. ඇදහීම්, කාරණා, සිද්ධර, ශබ්ද ය යන මෙහි.)

ප්‍රත්‍යයෝ ('ධිග ශපථ ඥන විශ්වාස හෙතු ෂු,

1. Subjected.
2. Oath or deal.

අනුශය නාමය= (දිගේ වෛරය, පසුතැවිල්ල යන මෙහි.)

රඹ්‍රි ශබේද 'ථා) 'නුශයෝ (දීඝීලෙඛානුතාපයෝ:).

1 An old enmity.
2 Repentance.

1308

සත්‍යලෝචනය නාමය= (අඛ්‍යාපුණි. ඇතුන්ගේ ඊධ්‍යම ගමන යන මෙහි.)

සත්‍යලෝචනය (ඇඩඛ්‍යාකලෙය ගජානාං මධ්‍යමේ ගතෙ),

1. Incompleteness.

සමය නාමය= (දිවිරීම, ආචාරය, කාලය, සිද්ධාන්තය, එකඟවීම යන මෙහි.)

සමයාඃ (ශපථාචාර කාල සිද්ධාන්ත සංවිදඃ).

1, An oath.
2. Usage.
3. Time.

1309

අනය නාමය= (අඛ්‍යාපොබ්බැව්, සුරාපොබ්බැව් ආදි ව්‍යසනය. දෙදීවය, හානිය යන මෙහි.)

ව්‍යසනාන්‍ය ඝුහං දෛවං (විපදිත්‍ය) නයා (සත්‍රයඃ),

1. Vice.
2. Illfortune.
3. Calamity.

අත්‍යය නාමය= (ඉක්ම්ම, අවසාන වරදටපැමිණීම, දඬුවම යන මෙහි.)

අත්‍යයෝ ('නික්‍රමේ කාවෙර්‍ය්‍ය දෙෂෙ දණ්ඩෙ ප්‍රථාපදි.

1. Transgression.
2. Distress.

1310

සම්පරාය නාමය= (විපත්තිය, දඹය, ආගාම්කාලය යන මෙහි.)

යුද්ධායතෙත්‍යාඃ) සම්පරායඃ

1. Calamity.
2. War.
3. Futurity.

ශ්වශුර නාමය= (අඛ්‍යාමියන්ගේ පියරුවා, පිදියයුත්තන් යන මේහි.)

ශ්වශුර (සඛු ශවශුරෙපි ච), (ප්‍රශවාදවසථාහි බලං

A father-in-Law.

සන්නාහ නාමය= (සෙනා, අනුබල සෙනා, සමූහ යන මෙහි.)

සම්වායශව) සන්නාහයෙඉ.

1. Rear guard.
2. Multitude.

1311

(සඞ්ඝාතෙ සන්නිවෙශෙ ච)

සංඝ්‍යාශ නාමය= (සමූහය, නගරාදින් බැහැර පෙදෙස යන මෙහි.)

සංඝ්‍යාශඃ ප්‍රණයා (සන්තමී,

1. Assemblage.
2. Vicinity.

ප්‍රණශ නාමය= (විශ්වාස, ඉල්ලීම, ප්‍රේම යන මෙහි.)

විස්‍රම්භයාවයඃ ප්‍රෙමාණො)

1. Acquaintance.
2 Solicitation.

සමුවප්‍රශ නාමය= (වීරුඬ යන මෙහි.)

(විරොඬපි) සමුවප්‍රශඃ.

1. Enmity.

1312

විෂය නාමය= (දෙශය, ඉන්ද්‍රියගොචරය යන මෙහි)

විෂයො (යස්‍ය යොඤ්ජත-සන්තත්‍රඤබද්ධදි කෙෂවපි),

1. Frequented and known.

කෂාය නාමය= (ක්වාථ යන මෙහි.)

(නිර්‍යාසෙපි) කෂායො (සත්‍රි)

1. Infusion, extract.

ප්‍රතිශ්‍රය නාමය= (සභා යන මෙහි.)

(සභායාඤව) ප්‍රතිශ්‍රයඃ.

1. Assembly.

1313

ප්‍රාය නාමය= (බාහුල්‍ය, ප්‍රතිඤ්ඤුවීකා අනසන, (මරණ) යන මෙහි.)

ප්‍රායො (භූම්‍නාන්‍නා ගමනෙ)

Abundance, frequency

මන්‍යු නාමය= (බැහැ බව, ශෝක, කොප යන මෙහි.)

මන්‍යු (දෛන්‍යෙක්‍රතෙෂක්‍රැඛි),

Distress, a sacrifice, anger.

ගුහ්‍ය නාමය= (රහස, ක්ලී පුං නිම්න්න යන මෙහි.)

(රහස්‍යොපස්ථොර්) ගුහ්‍යං

1 A secret.
2. Privy part.

සත්‍ය නාමය= (දිවිරීම, සත්‍යවචන යන මෙහි.)

සත්‍යං (ශපථ තත්ත්‍වයොඃ).

1. An oath.
2. Truth.

1314

විෂ්‍ණී නාමය= (ශක්තිය, තෙජස යන මෙහි.)

විෂ්‍ණීං (බලෙ ප්‍රභාවෙ ච)

1. Animal, strength.
2. Dignity.

ද්‍රව්‍ය නාමය= (විශ්‍රුත්ත, ගුණාධාර යන මෙහි.)

ද්‍රව්‍යං (භව්‍යෙ ගුණාශ්‍රයෙ),

1. Right, fit.
2. Substance.

ධිෂණ්‍ය නාමය= (තැන, ගෙය, තරුව, ගිනි යන මෙහි.)

ධිෂණ්‍යං (සථානෙ ගෘහෙ හෙශෙනෘ)

1. A place.
2. A house.

භාග්‍ය නාමය= (සුභකෝ අසුභකෝ ස්ත්‍රීකර්ම යන මෙහි.)

භාග්‍යං (කර්ම ශුභාශුභම්).

1 Destiny.
2. Goodluck.
3. Ill fate.

1315

හාටකඛය නාමය: (කොකටිය, රන් යන මෙහි.)

(කනෙරුහෙමෙනාර්) හාටකඛං

1. A pignut.
2. Gold.

විශල්‍යා නාමය= (දුන්න ගස යන මෙහි.)

විශල්‍යා (දනතිකාපි ච),

A plant.

වෘෂාකපායි නාමය= (ශ්‍රීකාන්තාය, උමා යයන මෙහි.)

වෘෂාකපායි (ශ්‍රීගෞරියෝ)

1. The goddess, Lacshmi.
2. Umâ.

අභිඛ්‍යා නාමය= (නම, ශොභනාබව යන මෙහි.)

රභිඛ්‍යා (නාම් සොභයෝ:).

1. A name.
2. Beauty.

1316

ක්‍රියා නාමය= (උපක්‍රම, පව් ශෙවන පිළිවෙත්, භික්මීම්, පිදීම, ප්‍රත්නා යුක්ත ව්‍යාගයෙන් අපතීරණය, සාධනය, කම්ය, වැයම් කිරීම, පිළියම් යන මෙහි.)

(ආරමෙහා නිෂ්කෘතිඃ ශික්ෂා පූජනං සමප්‍රධාරණම්, උපායඃ කර්ම වෙෂවා ච චිකිත්සා ච නව) ක්‍රියාඃ.

1. Beginning, undertaking.
2. A tonement.

1317

ඡායා නාමය= (භිරුගේ භාර්‍යාව, ශොභාව, පිළිරුව, ශෙවන යන මෙහි)

ඡායා සූර්‍ය්‍ය ප්‍රියා කාන්තිඃ ප්‍රතිබිම්බ මනාතපඃ),

1. Wife of the sun.
2. Beauty.

ඛණ්ඩ්‍යා නාමය= (රජගෙවල් ආදිය ගේ ඇතුළුගෙය, මෙවුල්දම, ඇතුන් බඳ පොරොද්ද යන මෙහි)

ඛණ්ඩ්‍යා (ප්‍රකොෂ්ඨෙ හර්මාදෙඃ කාණ්ඩ්‍යං මධ්‍යෙහබන්ධනෙ).

1. Enclosure of an edifice.

1318

ඛෘත්‍යා නාමය= (යම්ක් කිරීම, දෙවතා, ධනාදින්ගේ භෙදකරවයුතු යන මෙහි.)

ඛෘත්‍යා (ක්‍රියා දෙවතාභෙදෝ සන්ත්‍රුභෙද්‍යෙ ධනාදිභිඃ),

1. An act.
2. A certain deity.

ජන්‍ය නාමය= (ජනාපවාද සන යන මෙහි.)

ජන්‍යඃ (ස්‍යාජ්ජනවාදෙ'පි)

A rumour.

ජඝන්‍ය නාමය= (අන්තිමය, අධමය යන මෙහි.)

ජඝන්‍යා ('නෙත්‍ය'ධමෙ'පි ච).

1. Last, ultimate.
2. Low, vile.

1319

වක්තව්‍ය නාමය= (නින්ද කටයුත්ත, අනුන් අණින් වැටෙන්නා යන මෙහි.)	(ගර්හ්‍යාධිනෙෂු ච) වක්තව්‍යෙ	1. Reprehensible. 2. Subject, dependent.
කල්‍ය නාමය= උපතරණ ඇත්තෝ, රෝග නැත්තෝ යන මෙහි.)	කල්‍යෙ (සජ්ජ නිරාමයෙ), (ආතම්බානත පෙතොඤ්ඤා)	1. Ready, prepared 2. Healthy.
අඪ්‍ය නාමය= (පැණවත්, ධනවත් යන මෙහි.)	දක්ෂිණෙ පුණ්‍යං (තු වාජීව).	1. Intelligent. 2. Wealthy.
පුණ්‍ය නාමය= (පවිත්‍ර, සොඳුරු යන මෙහි)		Pleasing.

1320

රූප්‍ය නාමය= (පසස්න ලද රූ ඇත්තා යනමෙහි.)	රූපාං (ප්‍රශස්‍යා රූපෙපි)	Beautiful.
වදන්‍ය නාමය= (මනා නෙපුල් ඇත්තා යන මෙහි.)	වදන්‍යෙ (වලඟුවාගපි),	Eloquent.
මධ්‍ය නාමය= (උචිත යන මෙහි.)	(න්‍යායෙපි) මධ්‍යං සෞම්‍යං (තු සුන්දරෙ සෝම්දෙවතෙ).	Just, reasonable. 1. Handsome. 2. Sacred to the moon.
සෞම්‍ය නාමය= (සොඳුරු, චන්ද්‍ර දෙවතා සම්බන්ධ ඇති යාගය යන මෙහි.)		

1321

වාර නාමය= (සමූහය, ප්‍රසාරය හෝ අවකාශය යන මෙහි.)	(නිවහාවසරෙ වාරෙ	1. Multitude. 2. Occasion.
සංස්තර නාමය= (ඉළුබුවිවරහෝ එළිත් වළින යයාව, යාගය යන මෙහි.)	සංස්තරෙ (ප්‍රස්තරාධ්වරෙ),	1. A bed of grass or bark. 2. A sacrifice.
ගුරු නාමය= (වෘහස්පතිය, මව්පිය යන මෙහි)	ගුරූ (ගීර්පති පිත්‍රාදිෂු)	1. Vrihaspati. 2. A parent.
ද්‍යුපර නාමය= (තුන්වනදාය, සැඩෙස යන මෙහි.)	ද්‍යුපරෙ (ත්‍රුහ සාශයෙ).	1. The 3rd ago. 2. Doubt.

	1322	
ප්‍රකාර නාමය= (නානාවිධ, සදෘශ යන මේහි.)	**ප්‍රකාරෝ** (භෙද සාදෘශ්‍යෘ)	1. Difference. 2. Similitude.
ආකූත නාමය= (ඉහිහෝ ඝාතුවිකාර, අවයව සංස්ථානය කෙරේ සටහන යනු මේහි.)	**වාකාරෝ** (විඛිතාකෘතී),	1 Hint 2. Form.
කිංශාරු නාමය= (විබුව කෝ නන්ඛ්‍ර, ඊගස යනු මේහි.)	**කිංශාරූ** (ධාන්‍යශූකෙෂු)	1. Beard of corn. 2. An arrow.
මරු නාමය= නිර්ජල දෙශය, පර්වත යන මේහි)	**මරූ** (ඛණ්ඩරාධරෙෘ).	1. A country, void of water. 2. A mountain.
	1323	
අද්‍රි නාමය= (රුක්, සෙල්, කිරු යන මේහි.)	**අද්‍රයෝ** (ද්‍රුම ශෛලාකීෘඃ)-	1. A tree. 2. A mountain. 3. The sun.
පයොධර නාමය= (ගැහැණු න්ත න, වලා යන මේහි.)	(සස්ත්‍රීසනනාඛෙදෘ) **පයොධරෙෘ**,	1. A woman's breast. 2. A cloud.
වෘත්‍ර නාමය= (අසුරු, ඇතුරු, අසුර යන මේහි.)	(ධ්වානනාරි දූනවා) **වෘත්‍රා**	1. Darkness, 2. A foe. 3. A demon.
කර නාමය= (රජුන්ට දියයුතන, අත, රශ්මි යන මේහි.)	(බලිහසනාංශවඃ) **කරාඃ**.	1. Tax. 2. Hand. 3. Ray of light.
	1324	
ප්‍රදර නාමය= (පැලීම, සන්ත්‍රොග ඝන්, මහලේ, හිදබු යන මෙහි.)	**ප්‍රදරා** (භඞ්ගනාරි රූත්-	1. Splitting.
අස්‍රි නාමය= (කෙස් යන මෙහි.)	බාණා) අස්‍රාඃ (කවාඅපි),	Hair.
නූවර නාමය= (සුදුසුසකල අං නොනැගි ගොන්ස, සුදුසුසකල දැළිනොනැගි පුරුෂය යනමේහි.)	(අජාතශ්‍මඛෙහා ගෙෂඃ කාලෙ පාශමශ්‍රැනීාව) **නූවරෙෘ**.	1. A hornless bull. 2.A beardless man.
	1325	
රෛ නාමය= (රන් යන මෙහි.)	(සඛණේපි) **රාඃ පරිකරඃ**	Gold.
පරිකර නාමය= (ඇදු, පිරිවර යන මෙහි.)	(පශ්‍ඛිඛක පරිවාරයෝඃ),	1. A bed. 2. A dependent.
තාර නාමය= (මුකතා ශුද්ධි යන මේහි.)	(මුකතා ශුඛෙෂව) **තාරඃ** (සත්‍යා)-	Elegance of a pearl.
ඛාර නාමය= (මාන, චිත්‍රවණී යන මේහි.)	**චිත්‍රාරෝ** (වාගෙෂ සතුත්‍රිඃ).	Air

1326

සඞ්ගර නාමය= (ගිවිසීම, සුඛය, ක්‍රීඩාකාරය, මේසේ යනි කවයුතු ගිවිසීම, විපත්තිය යන මෙහි.)

කර්බුරෙ (ඵ්‍රතිඥේ සංවිදුපතසු) **සඞ්ගරඃ**, (වෙදභෙදෙ ගුහ්‍යවාදෙ)

1. Promise.
2. War.
3. Bargain.

මන්‍ත්‍ර නාමය= (වෙදමන්ත්‍රය, රහස්කථා යන මෙහි.)

මනොත්‍රා මිත්‍රො (රවාවපි).

The prayers of the *Vêdas*.
The Sun.

1327

මිත්‍ර නාමය= (හිරු යන මෙහි.)

(මඛෙෂු යූපඛණ්ඩෙ'පි)

සරූ නාමය= (යාග, ඊදබු, යාග වැඩ, සස්නාඝල පළමුවෙන් හැලවූ පතුර, ඉසුවඳ්‍රඛවනි යන මෙහි.)

සරූ (ගුහ්‍යෙ'ප්‍ය) වඤ්ඣරඃ,

1. A sacrifice.
2. An arrow.

අවඤ්ඣර නාමය= (පුරුෂාදි නිමිත්ත, විෂයාදිමල යන මෙහි.)

Part to be concealed.

ආඩම්බර නාමය= (වාද්‍යශබ්ද, හස්තිඝණ්ටා යන මෙහි.)

ආඩම්බර (සතූර්‍යතූරවෙ ගජෙන්ද්‍රාණාඤ්ච ගර්ජිතෙ).

1. Charge sounded by trumpets.

1328

අභිහාර නාමය= (යුද්දයෙහි සතුරු සෙන් බැහැරලන පරිදි ඉදිරියට රිම, සොරකම්, යුද්දපිණිස සැරසීම යන මෙහි.)

අභිහාරෙ ('භියොගෙව වෙගෙන්‍යී සන්නහනෙ'පිව),

1. A brisk assault.
2. Robbery.

පරිවාර නාමය= (පිරිවර, කඩුකොප්‍ර, උපකරණ යන මෙහි.)

(සන්නජ්ජඛගමෙ) **පරිවාරඃ** (ඛඞ්ගකොශෙ පරිවර්‍තදෙ).

1. An attendant.
2. A scabbard.

1329

විෂ්ටර නාමය= (රුක්, ඉලුප්ම්ව, පුටු ආදී අසුන්, තෙළිසම් යන මෙහි.)

විෂ්ටරෙ (විටපිදභී මුෂ්ටිඃ පිඨාද්‍යාසනම්),

1. A tree.
2. A handful of sacred grass.

ප්‍රතීහාර නාමය= (දොර, දොරටුපාල යන මෙහි.)

(ද්වාරිද්වාඃසෙඨ) **ප්‍රතීහාරඃ**

1. A door.
2. A porter.

ප්‍රතීහාරි නාමය= (දොර, දොරටුපාලිකා යන මෙහි.)

ප්‍රතීහාරඝ්‍රී (පශ්චාත්තරෙ).

A female porter.

1330

බභ්‍රු නාමය= (නම්බරිළු, (හෝනඹු) විෂ්ණු, පිඟුවන් යන මෙහි.)

(විපුලෙ නකුලෙ විශෙණෑ) බභ්‍රුඃ (ඝ්‍යාත් පිඹලෙනිඳු), 1. A large ichneumon. 2. Vishnu.

සාර නාමය= (සාම්ප්‍ය, කිසිරිඇදි ඉර, ශුසතිශුසත, ශ්‍රෙෂ්ඨ යන මෙහි.)

සාරෙ (බලෙසපිරාංශෙ ච ත්‍යායෙය කලිබං වරෙසත්‍රිඳු). 1. Strength. 2. Essence.

1331

දුරොදර නාමය= (දූකෙළි, තතපර, පරදු, දූකෙළිමාත්‍ර යන මෙහි.)

දුරොදරෙ (දෑතකාරෙ පණෙ දෑතෙ) දුරොදරම්, (මහාරණ්‍යෙ දුගීපථෙ) 1. A gamester. 2. A stake.

කානනාර නාමයඃ (මතවන, සෑමට දුෂ්කරවූ මඟ යන මෙහි.)

කානනාරඃ (පුනපුංසකම්). 1. A forest. 2. A difficult road.

1332

මත්සර නාමය= (අනුන්ට වත සුභ නොකැමැත්ත, මසුරු යන මෙහි.)

මත්සරෙ (න්‍යඃශුභදොශෙ තථත් කෘපණයො සන්ත්‍රිඳු), Envy.

වර නාමය= (දෙවියන්ගෙන් ඉල්වූදෙය, ශ්‍රෙෂ්ඨය, මදක් ප්‍රිය දෙය යන මෙහි.)

(දෙවාවෘතෙන) වරඃ (ශ්‍රෙෂ්ඨෙ ත්‍රිඳුකලිබෙ මන්‍යාක් ප්‍රියෙ). A boon.

1333

කන්දීර නාමය= (ඛුණකිළිල්, මඟුක්, කැලස් යන මෙහි.)

(වංශාඞ්කුරෙ) කන්දීරෙ ('සන්ත්‍රී තරුහෙදෙ ඝවෙවනා), Shoot of a Bambu.

ප්‍රතිසර නාමය= (සෙනා පෂ්ඨභාගය, අස්නුල යන මෙහි.)

(නා වම්‍රුජඝනෙ හඝන සූත්‍රෙ) ප්‍රතිසරෙ ('සන්ත්‍රියාම්). 1. Rear guard.

1334

හරි නාමය= (යමයා, වායුදේවතා, ඉඳුරා, චන්ද්‍රයා, සූර්‍යයා, විෂ්ණු, සිංහ, රශ්මි, අශ්ව, ශිරා, සර්පි, වඳුරා, මැසි, කිඹුල්වන්, අන්‍ය ලෝකා, පලාවන් යන මේහි.)

(යමා නිලෙන්ද්‍ර චන්ද්‍රාර්කී
විෂ්ණු සිංහාංශු වාජිෂු,
ශුකාහි කපිහෙතොෂු)
හරි (නී කපිලෙ ත්‍රිෂු).

1. *Yama.*
2. Wind.
3. *Indra.*

1335

ශකීරා නාමය= (කැබිලිති යන මේහි.)

ශකීරා (කපිරාංශෙපි)

A potsherd.

යාත්‍රා නාමය= (සිරාරෝ යැපීම, ගමන යන මේහි.)

යාත්‍රා (සම්භාවනෙ ගතෙෂ),

1. Passing away time.

ඉරා නාමය= (පොළොව, නෙපුල්, රා, ජල යන මේහි.)

ඉරා (භූවාක් සුරාපසුසම්භාත්)

1. The earth.
2. Speech.
3. Ardent spirit.

තන්ද්‍රී නාමය= (නිදි, ඉදුරන් මැලවීබව, යන මේහි.)

තන්ද්‍රී (නිද්‍රා ප්‍රම්ලයොෂ්).

1 Drowsiness.
2. Lassitude.

1336

ධාත්‍රී නාමය= (කිරිමව්, පොළෝ, ඇඹුල්, වැදූ මව යන මේහි.)

ධාත්‍රී (ස්‍යාදුපමාතාපි
ක්ෂිතිරපත්‍ය මලකෂ්‍යපි),

1. A nurse.
2. The earth.

ක්ෂුද්‍රා නාමය= (අඩම විසල හෝ හීන කැනැත්තිය, නළඟන, වෙසඟන, මීමැසි, කුටුවැල්බටු යන මේහි.)

ක්ෂුද්‍ර (ව්‍යඩහා නටී වෙශ්‍යා
සරඝා කණ්ටකාරිකා.

1. Wanting a limb.
2. Dancing girl.

1337

ක්ෂුද්‍ර නාමය= (රළු, අධම, අල්ප යන මේහි.)

ත්‍රිෂු ක්‍රූරෙ'ධමෙ'ල්පෙ 'පි)
ක්ෂුද්‍රෙ මාත්‍රා (පරිවෂ්දෙ,
අල්පෙව පරිමාණෙ සා)

1. Requisites, materials.
2. A little.

මාත්‍රා නාමය= (උපකරණ, අල්ප, ප්‍රමාණ යන මේහි.)

මාත්‍රං (කාතෙසාන්‍ය'වධාරණෙ).

මාත්‍ර නාමය= (සියල්ල, අවධාරණ යන මේහි.)

චිත්‍ර නාමය= (සිතුවම්, ආශ්චර්‍ය්‍ය යන මෙහි.)

1338

(ආලෙඛ්‍යාශ්චර්‍ය්‍යයොශ්) චිත්‍රං

1. Painting, delineation.
2. Wonder.

කලත්‍ර නාමය= (උකුල, අඹු යන මෙහි.)

කලත්‍රං (ශ්‍රොණීභාර්‍ය්‍යයොඃ),

1. The hip & loins.
2. A wife.

පාත්‍ර නාමය= (සුදුස්ස, බඳුන යන මෙහි.)

(යොග්‍ය භාජනයොඃ) පාත්‍රං

1. Fit, capable.
2. A vessel.

පත්‍ර නාමය= (වාහන, පක්ෂ යන මෙහි.)

පත්‍රං (වාහන පක්ෂයොඃ).

1. A vehicle.
2. A wing.

1339

ශාසත්‍ර නාමය= (ආඥා, ශාස්ත්‍ර යන මෙහි.)

(නිදෙශ ග්‍රන්ථයොඃ) ශාසත්‍රං

1. Command.
2. Institutes of a science.

ශස්ත්‍ර නාමය= (අවි, ලොහො යන මෙහි.)

ශස්ත්‍රං (ආයුධ ලොහයොඃ).

1. A weapon.
2. Iron.

නේත්‍ර නාමය= (ඇස, රුක්මූල, දුඹුල යන මෙහි.)

(ක්ෂ්‍යාජ්‍යවාං ශුකයොර්) නේත්‍රං

1. Root of a tree.
2. Wove silk bleached.

ක්ෂේත්‍ර නාමය= (අඹු, සිරුර යන මෙහි.)

ක්ෂේත්‍රං (පත්නී ශරීරයොඃ).

1. A wife.
2. Body.

1340

(මුඛාග්‍රෙ ක්‍රොඩ ඝලයොඃ) පොත්‍රං ගොත්‍රං (තුනාම්නිච),

1. Snout of a hog.
2. Fore part of a plough.

Name.

පොත්‍ර නාමය= (උගුරන්ගේතුඩුඅඟ, නහුල්තුඩුඅඟ යන මෙහි.)

ගොත්‍ර නාමය= (නාම යන මෙහි.)

යත්‍ර නාමය= (පිළි, යාඟ, නිති දන්, වන යන මෙහි.)

යත්‍ර (මාචඥාදනෙ යඥෙ සදෘදනෙ වනෙ'පිව).

1. A vesture.
2. Sacrifice.
3. Constant alma.

1341

අක්ෂර නාමය= (රූපශබ්දාදිය, සිරුර යන මෙහි.)

අක්ෂරං (විෂයෙ කායෙ

1. Object of perception.
2. A body.

අම්බර නාමය= (අහස, පිළි යන මෙහි.)

ව්‍යෝ) 'ම්බරං (වෙය්‍යාමනි වාසසි),

1. Ether; the sky.
2. Apparel.

චක්‍ර නාමය= (රට යන මෙහි.)

චක්‍රං (රාෂ්ට්‍රෙ'ප්‍ය) ක්ෂරං (තු)

1. A realm.
2. Exemption from transmigration.

අක්ෂර නාමය= (නිවන් යන මෙහි.)

ක්ෂීර නාමය= (ජල, කිරි යන මෙහි.)

(මොක්ෂෙපි) ක්ෂීර (මපස්‍රුව).

Water.

භූමි-චන්ද්‍ර යන නාමද්වය= (රත් යන මෙහි.)

1342

(සබ්බේපි) භූමිචන්ද්‍රෝ (දෙවෙ වාරමාත්‍රෝ'පි) භොසුරම්,

Gold.

A door.

භොසුර නාමය= (මාර, මානු යන මෙහි.)

ගහවර නාමය= ගුහාව, ඝර්ඝබව යන මෙහි.)

(ගුහාදමෙහෙ) ගහවරෙ (දෙව රහොනතිකම්පි) පහවරෙ.

1. A cavern.
2. Pride.

1. Solitude.
2. Near.

උපහවර නාමය= (රහස, සම්පස යන මෙහි.)

1343

අග්‍ර නාමය= (ඉදිරිය, අඹිස, මුදුන යන මෙහි.)

(පුරෙඛිකම්මුපයෝ) ග්‍රා-

1. Front, fore-part,

පුර- මන්දිර යන ශබ්දද්වය= (ගෘහ, නුවර යන මෙහි.)

(ණ්‍යගාරෙ නගරෙ) පුරම්,

මන්දිරං (වාථ) රාෂ්ට්‍රා (සත්‍රී විශයෙ සාහු පද්‍රවෙ).

1. A house.
2. A town.
1. Country or realm.
2. Calamity.

රාෂ්ට්‍ර නාමය= (රට, උවදුරු යන මෙහි)

1344

දර නාමය= (බිය, සිදුර යන මෙහි.)

දරෝ (සත්‍රියාං භයෙඝබ්‍රෙ)

1. Fear, dread.
2. A hole in the ground,

වජ්‍ර නාමය= (විදුරු, අකුණු යන මෙහි.)

වජ්‍රෝ (සත්‍රීහීරකෙපවෙෆ),

1. A diamond.
2. The thunderbolt

නෙතන්ත්‍ර නාමය= (ප්‍රධාන, විවාදරහිත නිශ්චය, නූල්කවි න්නා හෝ නූල්දික් ගැස්වීම, පවුල පිළිබඳ කටයුතු යන මෙහි.)

නෙතන්ත්‍රං (ප්‍රධානෙ සිද්ධානෙන සූත්‍රවායෙ පරිවජ්දෙ).

1. Chief.
2. Right conclusion.

1345

ඛෘශීර නාමය= (වාමර දණ්ඩ යන මෙහි.)

ඛෘශීර (ශවාමරෙ දණ්ඩෙ

Handle of a fan of cow's hair,

ඛෘශීර නාමය= (ඇඳ, පුටු යන මෙහි.)

පෙෂෆ) ශීරං (ශයනාසනෙ),

1. Bed.
2. Chair.

පුෂ්කර නාමය= (ඇතුන් සොඬඅග, බෙරඇස් ආදී වාද්‍ය භාණ්ඩ මුඛය, ජලය, අහස, කඹුමැදි, පියුම්, තොටු, පොකුරු, මුල් යන මෙහි.)

පුෂ්කරං (කරි හස්තාග්‍ර වාද්‍යභාණ්ඩමුඛෙ ජලෙ.

Tip of an elephant's trunk.

1346

වෙය්‍යාමනි ඛඹගඵලෙ පදෙම
නීලෙඵගඛි විශෙෂයොඃ),

අනන්තර නාමය= (අවසර, සීමා, අදි නාදූ, ලූවංවීම, වෙ නස, තාදර්‍ය්‍යය, සි දුර, නමා අගස්, කැර, බැහැර, ස්‍රාපන කාල, මැද 'පරපරි කල්පිතානතමය යන මෙහි.)

අනන්තර (මවකාශාවධි
පරිඛානානන්තර්ධිහෙදතාදර්‍ශ්‍යෙ.

1. Interval
2. Period.
3. Clothing.
4. Covering.

1347

ඡිද්‍රාතම්ය විතා වහි
රවඉරමබ්‍යෙ'නතරුතම්නිව),

පිඛර නාමය= (සා ලා දු රු යන මෙහි.)

(මූසෙ'පි) පිඛරං (රාජ

Fragrant root of grass.

නාගර නාමය= (කොකවිය, ඉතුරු යහා මෙහි.)

කශෙරුණ්‍යපි) නාගරම්.

1. Cyperus.
2. Pertenuis.

1348

ශාඛීර නාමය= (දුඛිඅඳුරු, හයානක යහා මෙහි.)

ශාඛීරං (ඔඛිතමසෙ
ඝාතුකෙ හෙදාලිඛකම්),

1. Very dark.
2. Mischievous, destructive.

ගෞර නාමය= (මදරත, සුදු, කසාවන් යන මෙහි.)

ගෞරෙ ('රුණෙ සිතෙ පිතෙ)

1. Pale red.
2. White.
3. Yellow.

අරුෂ්කර නාමය= (බදුල්ලගෙඩි යහා මෙහි.)

(වූණකාගඞ්'පය) රුෂ්කරඃ.

Sharp, corrosive.

1349

ජඩර නාමය= (දුඹිදෙය, කුස, උදර රොග යන මෙහි.)

ජඩරඃ (කඨිනෙ'පිසහා

Hard.

අධර නාමය= (යට, තොල යන මෙහි.)

දධසනාදපිවා') ධරඃ,

Inferior, low.

ඒකාග්‍ර නාමය= (නිරවුල් තෝ නිරොසි යන මෙහි.)

(අනාකුලෙ'පිවෙ) කාග්‍රෝ

Unperplexed.

ව්‍යග්‍ර නාමය= (ව්‍යාපෘත්, විඇවුල් යන මෙහි.)

ව්‍යග්‍රෝ (ව්‍යාසකත අාකුලෙ).

1. Distracted.
2. Perplexed.

1350

(උපයන්දීච්ච ශ්‍රෙෂ්ඨයව
පූර්ව)තනරඃ (ස්‍යාද) නුත්තනරඃ,
එෂාං විපර්‍යයේ ශ්‍රෙෂ්ඨේ

උත්තර නාමය= (උඩ, උතුර, අතිප්‍ර ශස්‍ය යන මේහි.)
1. Superior, high.
2. Nothern.

අනුත්තර නාමය: (යට, දකුණ, ශ්‍රෙෂ්ඨ යන මේහි.)
1. Inferior.
2. Southern.

පර නාමය= (දුර, අත්‍යන්ත, උත්තම යන මේහි.)

දූරාත්‍යන්තෙමාත්‍යන්තමාඃ) පරඃ.

1. Distant, remote.
2. Other.

1351

මධුර නාමය= (මිහිරි, ප්‍රිය යන මේහි.)

(ස්වාදුප්‍රියෙෂ්වඳු) මධුරෙෂු

1. Sweet.
2. Pleasing.

කෘපණ නාමය= (දුබ්බව, දයානැති බව යන මේහි.)

කෘපණෙ (කෂින නිර්ඝෘණෙ),

1. Hard.
2. Pitiless; cruel.

උදාර නාමය= (දන්දෙන්නා, මහාත්ම යන මේහි.)

උදාරෙ. (දාතෘ මහතෝ)

1. Generous.
2. Great.

ඉතර නාමය= (සෙසු, නීච යන මේහි.)

ඉතර (ස්ත්‍රියා නීචයෝඃ).

1. Other.
2. Low, vile.

1352

ස්වෛර නාමය= (මඳ, ස්වාධීන යන මේහි.)

(මන්දස්ථවශීන්දෙෂු) ස්වෛරිඃ

1. Indolent.
2. Independent, uncontrolled.

ශුභ්‍ර නාමය= (ඉතාබැබලීම, සුදු යන මේහි.)

ශුභ්‍ර (මුද්දීප්ත ශුක්ලයෝඃ),
ඉති රත්නානඃ.

1 Splendid.
2. White.

මෞලි නාමය= (සිළු, කිරුළ, බැඳි කෙහෙ යන මේහි.)

(චූඩාකිරීටං කෙශාශ්චව
සංඝතා) මෞලයඃ (ස්ත්‍රියඃ).

1. Lock on the crown of the head.

1353

පීලු නාමය= (ඇසෙහෙණ, ඇත්, ඊ, ඉල් යන මේහි.)

(දෘම්ප්‍රභෙද මාතඞ්ග
කාණ්ඩප්‍රභෘතිෂු) පීලවඃ,

1. The tree *Pilu*.
2. An elephant.

කාල නාමය= (යම්, කාල යන මේහි.)

(ක්‍රතානන්තානෙහසෝඃ) කාලෙ-

1. *Yama*.
2. Measured time.

කලි නාමය= (සතරවන යුග ය යන මේහි.)

(ශ්වත්‍රෙෙඵපි යුගෙ) කලිඃ.

The fourth age.

1354

කමල නාමය= (කළු රතු, කොවු මුවජාතියක් යන මේහි.)
(සාත්*කුරඛෙඝපි) **කමලඃ** — A deer.

කම්බල නාමය= (මතු හඳහා පිළි යන මෙහි.)
(ප්‍රාව්‍රෙ'පිව) **කම්බලඃ**, (කරොපහාරයොඃ පුංසි) — A blanket.

බලි නාමය= (සුංකම්, පූජාවිශෙෂ, ඇහැරැලි යන මෙහි.)
බලිඃ (ප්‍රාණ්‍යඞ්ගජෙසත්‍රියාම්). — 1. Tax, revenue. 2. An oblation.

1355

බල නාමය= (තරබව, හැකිබව, සෙනඟ, සවුඩ්ඩ, බල සඳහ යන මෙහි.)
(ස්ථෙල්‍යසාමර්ථ්‍යසෙන්‍යෙෂු) බලං (නා කාකසීරිණොඃ), — 1. Bulkiness. 2. Strength. 3. Army, forces.

වාතූල නාමය= (වාතසමූහ, වාත විකාර ඇත්තා යන මෙහි.)
වාතූලඃ (පුංසි වාත්‍යායා මපිවාත සහෙත්‍රිෂු). — 1. A whirlwind.

1356

ව්‍යාල නාමය= (දුජ්ජන, සිංහ, ව්‍යාඝ්‍රාදි චණ්ඩ සිව්පා, සර්ප යන මෙහි.)
(හෙද්‍යලිඞ්ගඃ ශයෙ) **ව්‍යාලඃ** පුංසි ශ්වාපද සර්පයොඃ), — 1. Wicked

මල නාමය= (පව්, ඩහ, වුරුණු තෙල්, ශුක්‍ර, ලේ, මිදුලු, මල, මූ, කන් මල, නියමල, සෙම, සඳුළු, කබ යන මෙහි.)
මලොඃ (ස්ත්‍රී පාප විට්කිට්ටා — 1. Sin. 2. Filth. 3. Excretion.

ශූල නාමය= (රුජා, අවි යන මෙහි.)
න්‍යඃස්ත්‍රී) ශූලං (රුගායුධම්). — 1. Colick. 2. A weapon.

1357

කිල නාමය= (කුන්න, ගිනිසිළු, වැලම්ටු, හුල්, කණු යන මෙහි.)
(ශඞ්කාවපිදාඝයොඃ) **කිලඃ** — A lance.

පාලි නාමය= (කාඩු ආදියේ මුව අත හෝ කොණ, කන්වැල, කැලඟ, ඇඹය, පෙල, උකුණු, ලකුණු යන වෙහි.)
පාලිඃ (සත්‍ර්‍යශ්‍රාඞ්ඝාපඞ්කතිෂු), — 1. A corner. 2. The hollow above the hip.

කලා නාමය= (ශිල්ප, නිමෙෂකාල යන මෙහි.)
කලා (ශිල්පෙ කාලභෙදෙ — 1. A mechanical art. 2. A measure of time.

ආලි නාමය= (යෙහෙළි, පඞ්කති යන මෙහි)
පත්‍යා) 'ලි (සඞ්ඛ්‍යාවලී අපි). — 1. A companion. 2. A row.

* එණඃ කෘෂ්ණසාරඞ්ගෙයොඃ-හරිණසාමා උච්‍යතෙ,
නකෘෂ්ණෙණා න ච තාම්‍රාභ-කුරඞ්ගඃසොඃ'ඛිධීයතෙ. 30

1358

වේලා නාමය= (මුහුදු දිය වැ ඩී ම, වෙරළ, ඝටිකාදි කාල, සීමා යන මේහි.)

(අබ්ධ්‍යම්බුවිකාතෙෂ) වේලා (කාලමය්‍යාදයෝ ර'පි),

1. Tide.
2. Time.
3. Limit.

බහුලා නාමය= (කැතිකැඹත, දෙහුන්, එන් සාල්, යන මේහි.)

බහුලාඃ (කෘත්තිකාගාවෝ)

1. The Pleiades.
2. A cow.

බහුල නාමය= (ගිනි, කෘෂ්ණපක්ෂ, අශ්ව, කලුපැහැ, බොහෝදේ යන මේහි.)

බහුලෝ (ගෞ ශිතෞත්‍රිෂු).

1359

ලීලා නාමය= (ස්ත්‍රීන්ගේ ශෘඞ්ගාරඡඳය, ක්‍රියා යන මේහි.)

ලීලා (විලාසක්‍රියයෝ)

1. Sport.
2. Gesture.

රූපලා නාමය= (කැටගල්, කැඩගකුරු යන මේහි.)

රූපලා (ශර්කරාපිව),

A stony nodule.

කීලාල නාමය= (ලෙහෙ, දිය යන මේහි.)

(ශොණිතෝ'මෘසි) කීලාලං

1. Blood.
2. Water.

මූල නාමය= (ආරම්භ, රුක්අැ මුල්, මූලේනැඟත යන මේහි.)

මූලමා (ද්‍යෙශිප්‍රභවයෝඃ).

1. Origin.
2. Root.

1360

ජාල නාමය= (සමූහ, දැල්, කවුළු, මල්ලැකුළු යන මේහි.)

ජාලං (සමූහ ආනායෝ ගවාක්ෂකාරකාවපි),

1. A multitude.
2. A net.

ශීල නාමය= (ප්‍රකෘතිය, මනා පැවතුම යන මේහි.)

ශීලං (සභාවෙසදෘෂ්ටෝ)

1. Disposition.
2. Good conduct.

ඵල නාමය= (ගස්ගෙඩි, විපාක යන මේහි.)

(සස්‍යෙ හෙතුකෘතෙ) ඵලම්.

1. Fruit.
2. Result.

1361

පටල නාමය= (පියසි, ඇස්රොග, සමූහ යන මේහි.)

(ඡදිනෝත්‍ර රූඪෝඃ කලිඛං සමූහෙ) පටලං නනා),

(අධඃ සවරූපයොරසත්‍රී)

1. A roof.
2. A film over the eye.

තල නාමය= (යට, සමරූප යන මේහි.)

තලං (ස්‍යාච්චාම්ෂෙ) පලම්.

1. Bottom.
2. Essential character.

පල නාමය= (මස්, පලම යන මේහි.)

Flesh.

1362

පාතාල නාමය= (මඩබාඟනි, නාලෝ, සිදුරු යන මෙහි.)	(ඔඝීනලෝ'පි) **පාතාලං**	Submarine fire.
චෙල නාමය= (පිළි, අඹම යන මෙහි.)	**චෙලං** (වසෙත්‍ර ඨමෙත්‍රිඃ),	1. Clothes. 2. Vesture.
කුකුල නාමය= (හුලින් ගැවසි වළ, දැසෙවිය ගිනි යන මෙහි.)	**කුකුලං** (ශඞ්කුභිඃ කිණේ ශවඥ්‍රෙ නාතු තූෂානලෙ).	1. A hole filled with stakes.
	1363	
කෙවල නාමය= (නිශ්චිත, හුදකලා, සියලු යන මෙහි.)	(නිර්ණීතෙ) **කෙවල** (ම්හි (නිලිඛිතං තෙකකෘත්‍යනයොඃ), (පථ්‍යාපතිකෙෂම පුණ්‍යෙෂු)	1. Absolute, certain.
කුශල නාමය= (සාම්ප්‍රය, නිර්‍ය, පින, නිපුණ යන මෙහි.)	**කුශලං** (ශිඤ්ඡිතෙත්‍රිෂු).	1. Adequacy. 2. Safety. 3. Virtue.
	1364	
ප්‍රවාල නාමය= (ලපලු, පබලු, විණා දණ්ඩ යන මෙහි.)	**ප්‍රවාලම** (ඞ්කුරෙ'ප්‍යාත්‍ර	1. A shoot or sprout.
ඝට්ටුල නාමය= (අඥ, තරඳ යන මෙහි.)	ත්‍රිෂු) **ඝට්ටුලං** (ජඩෙ'පිව),	Stupid.
කරාල නාමය= (උස්දත් ඇත්තන්, උස්දු යන මෙහි.)	**කරාලෝ** (දනතුරෙ තුඞ්ඛ	1. Having projecting teeth. 2. High.
පෙශල නාමය= (මනොඥ, චතුර යන මෙහි.)	චාරෞ දක්ෂෙව) **පෙශලඃ**.	1. Beautiful. 2. Expert.
	1365	
බාල නාමය= (අඥ, දරු යන මෙහි.)	(මූර්ඛෙනීකෙ'පි)**බාලඃ** (ඝ්‍යා)-	1. Ignorant. 2. Young, a child.
ලොල නාමය= (චංචල, තෘෂණා සහිත යන මෙහි.)	**ලෙලාල** (ශ්වල සතෘෂණයොඃ), **ඉති ලානනාඃ.**	1. Tremulous. 2. Thirsty.
දව, ද්‍රු යන ශබ්දවල= (වන, වනාඝනි යන මෙහි.)	**දවද්‍රවෞ** (වකාරණ්‍ය	1. A forest. 2. A fire in a forest.
භව නාමය= (උත්පත්ති, ඊශ්වර යන මෙහි.)	වහනිජනමඞ්කරෞ) **භවෞ**).	1. Birth. 2. *Siva.*

1366

සචිව නාමය= (ඇමති, යහලු යන මෙහි.)

(මන්ත්‍රි සහායඃ) සචිවෙ෭

1. A counsellor.
2. A companion.

ධව නාමය= (සැම්, දූවරුන්, මිනිස් යන මෙහි.)

(පතිශාඛිතරු) ධවඃ,

1. A husband.
2. Lythrum fruticosum.

අවි නාමය= (ගෙල්, එළු, හිරු, දුහුනි යන මෙහි.)

අවයඃ (ශෛලමේෂාර්කා

1. A mountain.
2. A sheep.
3. The sun.

භව නාමය= (අණ, කැඳවීම, යාග යන මෙහි.)

අඥහවාභාධවරු) භවාඃ.

1. A command.
2. Call.
3. Sacrifice.

1367

භාව නාමය= (විෂ, ප්‍රභෑති, අභිප්‍රාය, ශාරීරික උත්සාහ, ආත්ම, ජනම යන මෙහි.)

භාවඃ (සත්තා සඛභාවාභි-ප්‍රායවෙෂ්ටාතම්ජන්මසු), (ස්‍යාදුත්පාදෙ එලෙ පුෂ්පෙ)

1. A living being.
1. Production.
2. Fruit.
3. Blossom.

ප්‍රසව නාමය= (උත්පත්ති, ගෙඩි, මල්, වැදීම, දරුවන් යන මෙහි.)

ප්‍රසවොඃ (ගර්භ මොචනෙ).

1368

නිහ්නව නාමය= (අවිශ්වාස, වළහා කීම, සඟවා යන මෙහි,)

(අවිශ්වාසෙ 'පහ්නවෙ'පි නිකෘතාවපි) නිහ්නවඃ, (උත්සෙකාමර්ශයොරිච්ඡා

1. Distrust.
2. Denial.
3. Concealment.

උත්සව නාමය= (උඩනැගීම, කෝප, රිසි, උත්පත්ති, සෑණ කෙළි යන මෙහි.)

ප්‍රසවෙ මහ) උත්සවඃ.

1. Elevation.
2. Impatience.

1369

අනුභාව නාමය= (නෙද, සාධ්‍යන්ගේ ප්‍රඥනිශ්චය යන මෙහි.)

අනුභාවඃ (ප්‍රභාවෙඝ්‍යාත් සතාඤ්චමති නිශ්චයෙ),

1. Dignity, authority.
2. Firm, opinion.

ප්‍රභව නාමය= (උත්පත්තිහෙතු, උපලබ්ධිස්ථල යන මෙහි.)

(ස්‍යාජ්ජන්මහෙතුඃ) ප්‍රභවඃ (ස්ථානඤ්චාද්‍යෙපලබ්ධයෙ).

1. Generative cause.
2. Origin.

1370

පාරශව නාමය= (ශූද්‍රබ්‍රිඤ්ඤ බම්‍ම ණෙඤ්ඤනිඤ උපන් පින්, පොරෝ, පර ඤ්‍රි ශ පු ත් යන මෙයි.)

(ශූද්‍රායාං ව්‍රිප්‍රතනයෙ ඤසෙත්‍ර) **පාරශවඃ** (පුමාන්),

1. Son of a Brahmana by a Sudra woman.

ධ්‍රැව නාමඤ= (ධ්‍රැවතාරකා, නිශ්චින, නිත්‍ය යන මෙයි.)

ධ්‍රැවෝ (ඟඤෙදෙකලීබනතු නිඤවිතෙ ඤාඤවතෙ ත්‍රිෂු).

1 The polar star.

1371

සඛ නාමය= (ඤුතා, ආතම, නමා ඤතුද, ධන යන මෙයි.)

සෙඛා (ඤුතාවානම්නි) **සඛං** (ත්‍රිෂ්වාතම්යෙ) **සෙවා** (සත්‍රිඤාංධනෙ), (සත්‍රී කථිවඤත්‍ර බෙඛ්‘පි)

1. A kinsman.
2. The soul.

නීවි නාමය= (ඤතුන් ඛ්‍රණ බැඳි වන, වෙළුදුන්ගේ මූලධන යන මෙයි.)

නීවි (පරිපණෙ‘පිව).

Cloth round a woman's waist.

1372

ශිවා නාමය= (උමා, සිවල් යන මෙයි.)

ශිවා (ගෞරී ඵෙරවයොර්)

1. *Gauri*.
2. A shakal.

දවඤව නාමය= (ඩබර, යුගල යන මෙයි.)

දව ඤවං (කලහ යුගමයොඃ), (ද්‍රව්‍යාසුවඨව සායෙෂු)

1. Dispute, quarrel.
2. A pair.

ඝන නාමය= (වඤතු, ප්‍රාණ, නිඟව ය, ප්‍රාණ් යන මෙයි.)

ඝන (මඝත්‍රී තු ජනතුෂු).

1. Substance.
2. Breath.

1373

ක්ලීබ නාමය= (නපුංඝක, අලඝ යන මෙයි.)

ක්ලීබං (නපුංඝකෙ ඟණෙඩ වාව්‍යලිඬග මවික්‍රමෙ), **ඉති වානනාඃ.**

1. Neuter gender.
2. An eunuch.

විශ් නාමය= (ඟොවි කුල ඇත් නඟ, මිනිස් යන මෙයි.)

(දෙව) **විශෙව** (වෛශ්‍යමනුජෙව

1 Man of the commercial tribe.

ඔපශ නාමය= (වර පුරුෂ, සුද්ධ යන මෙයි.)

දෙවඤවරාගි මරෙව) **ඔපඤව.**

1. A spy.
2. War.

1374

රාශි නාමය= (සමූහ, මේෂාදිරාශි යන මෙහි.)

(ද්වෙ) **රාශි** (පුඤ්ජමේෂාද්‍යෙ

1. A heap.
2. A sign of the zodiack.

වංශ නාමය= (ශෙත්‍ර, ත්‍රුණගස් යන මෙහි.)

දෙවෙ) **වංශෙ** (කුලමසකරෙ),

1. Family, race.
2. A bambu.

විකාශ නාමය= (විජ්‍ඤායස්‍ථාන, සත්‍රව යන මෙහි.)

(රහඃ ප්‍රකාශෙ) **විකාශෙ**

1. Solitude.
2. Display.

නිර්‍දේශ නාමය= (වෙතන, උපභොග සම්පත් යන මෙහි.)

නිර්‍දේශෙ (භෘතිභොගයොඃ).

1. Wages, hire.
2. Enjoyment.

1375

කිනාශ නාමය= (යම, දිළිදු, සස්කරු යන මෙහි.)

(කෘතාන්තෙ පුංසි) **කිනාශඃ** (ක්‍ෂුද්‍රකර්‍ෂකයොඃ ත්‍රිෂු),

1. *Yama.*

අපදෙශ නාමය= (ව්‍යාජ, ඉලක්ක, සලකුණු යන මෙහි.)

(පදෙ ලක්‍ෂ්‍යෙ නිමිත්තෙ)ඝ

1. A place or spot.
2. A butt.
3. A cause.

කුශ නාමය= (ජලය යන මෙහි.)

දෙශඃ (ස්‍යාත්) **කුශම** (පසුව).

Water.

1376

දශා නාමය= (බාල්‍යාදි නානා අවස්‍ථා යන මෙහි.)

දශා (වස්‍ථානෙකවිධා

Age, as youth etc.

ආශා නාමය= (දිශා, දිශි තෘෂ්ණා යන මෙහි.)

ප්‍යා) **ශා** (තෘෂ්ණාපි වාඝතා),

1 Hope, desire.
2. Breadth.

වශා නාමය= (ගැහැණි, ඇනිනි යන මෙහි.)

වශා (ස්‍තී කරිණී ච ස්‍යාද්)

1. A woman.
2. A female elephant.

ද්‍යුත් නාමය= (නුවණ, නුවණැති යන මෙහි.)

ද්‍යුත් (ඥනෙ ඥානරින්‍ද්‍රිෂු).

1. Knowledge.

1377

කර්කිශ නාමය= (සැහැසි, කෲර, අමිදු යන මෙහි.)

(ස්‍යාත්) **කර්කිශඃ** (සාහසිකඃ කර්‍ෂොරාමසෘණාවපි),

1. Violent.
2. Hard.
3. Intangible.

ප්‍රකාශ නාමය= (ඉතා ප්‍රසිඛ යන මෙහි.)

ප්‍රකාශඃ ('ති ප්‍රසිද්ධෙ'පි

Notorious.

බාලිශ නාමය= (දරු, අඥ යන මෙහි.)

ශිශාවඥෙව) **බාලිශඃ**

1. Young.
2. Ignorant.

ඉති ශානනාඃ.

1378

අනිමිෂ නාමය= (දෙව්, කුඩම්බු යන මෙහි.)	(සුරමත්ස්‍යාව) නිමිෂෞ	1. A god. 2. A fish.
පුරුෂ නාමය= (ආත්මය, පිරිමි, දෙඹ යන මෙහි.)	පුරුෂා (වාතුර්මාත්‍රවෙෂ),	1. The soul. 2. A man.
ධ්වාඞ්ක්ෂ නාමය= (කුවුඩු, කොක් ආදි ලිහිණි යන මෙහි.)	(කාකමත්ස්‍යාත්ඛගෙෂු)ධ්වාඞ්ක්ෂෞ	1. A crow. 2. Any bird which preys on fish.
කක්ෂ නාමය= (තණ, ප්‍රතානවත් ලතා යන මෙහි.)	කක්ෂෞ (තෘතාණ විරූඪෙෂු).	1. Grass. 2. A climbing plant

1379

අභිප්‍රු නාමය= (රියැරිහැන්, හිරු ආදිත්‍යගේරිස් යන මෙහි.)	අභිප්‍රුඃ (ප්‍රභූතෙ රශ්මෙෂු)	1. A halter, or rein. 2. A ray of light.
ප්‍රෙෂ නාමය= (මෙහෙයීම, මැඩීම යන මෙහි.)	ප්‍රෙෂඃ (ප්‍රෙෂණමාදිතෙ),	1. Despatch. sending. 2. Paining.
පක්ෂ නාමය= (සහලු යන මෙහි.)	පක්ෂඃ (සහායෙපත්‍යු) 'උණ්ෂඃ (ශිරොවෙෂ්ට කිරීටයොඃ).	Partisan. 1. A turban. 2. A diadem.

1380

වෘෂ නාමය= (ශුක්‍රලාඞ්ක, මූෂික, ශ්‍රේෂ්ඨ, සත්ක්‍රියා, වෘෂභ යන මෙහි.)	(ශුක්‍රලෙ මූෂිකෙ ශ්‍රෙෂ්ඨෙ සුකෘතෙ වෘෂභෙ) වෘෂඃ,	1. Lustful. 2. A rat.
කොෂ නාමය= (මල්කැකුලු, කඩු කොපු, ඵලතූරාගි, දිවිරිම් යන මෙහි.)	කොෂෞ ('සත්‍රිකුඩ්මලෙ ඛඩ්ග පිධානෙ'ඵෙෂදිව්‍යයොඃ).	1. A bud. 2. A sheath. 3. Treasure.

1381

අක්ෂ නාමය= (දූතකෙළි, පසෑව, දූ පෙරු යන මෙහි.)	(දීව්‍යතෙ'නෙන සාරිඵලකෙ	1. Gaming with dice.
අක්ෂ නාමය= (අක්ෂඵල, පසඵට, කෂි, රිශසක, අය වැයසැලකීම, බිල්ල ගස් යන මෙහි.)	'පත්‍රා) 'ඝාතෂ්ඨා ('ථා) ක්ෂෞ(ම්‍යද්‍රියෙ නාදත්‍තතාඛෙන කර්‍තීවක්‍රෙ ව්‍යවහාරෙ කලිද්‍රුමෙ).	2. A die. An organ of sense.

1382

කර්ෂූ නාමය= (ජීවිකා, ගොම්වැර විශිනි, ඇල යන මෙහි.)

කර්ෂූ (ර්වාතී කරිෂාගනිඃ) කර්ෂූඃ (කුල්‍යාභිධායිනී), (ප්‍රමහාවෙ තතක්‍රියායාඤ්ච)

1. Agriculture.
2. Fire with cow-dung.

පෞරුෂ නාමය= (පිරිමිබව, පිරිසකම යන මෙහි.)

පෞරුෂං විෂම් (පසු ව).

1. Virility.
2. Manly act.

විෂ නාමය= (ජලය යන මෙහි.)

1383

ආම්ෂ නාමය= (අත්ලස්, අනුභව කටයුතු යන මෙහි.)

(උපාදෘතෙ'ප්‍යා) 'ම්ෂං (සප්‍යා)

Water.
A bribe.

කිලවිෂ නාමය= (පාප, රෝග, අපරාධ යන මෙහි.)

(දපරාඩෙ'පි) **කිලවිෂම්**, (සප්‍යාදවෘෂෙඵ ලොකධාත්වංශෙ

An offence.

වර්ෂ නාමය= (වර්ෂා, දඹදිව හෝ භාරතාදී කාණ්ඩ, අවුරුදු යන මෙහි.)

වතසරෙ) **වර්ෂ** (මසත්‍රියාම්).

1. Rain.
2. A country.
3. A year

1384

ප්‍රෙක්ෂා නාමය= (නාටුම්බැලීම, නුවණ යන මෙහි.)

ප්‍රෙක්ෂා (නාෘත්‍යෙඤණං ප්‍රඤ)

1. Dancing.
2. View.

භික්ෂා නාමය= (සේවා, අත්‍යාහා, බැළමෙහෙ, සිහාගත්ද යන මෙහි.)

භික්ෂා (සෙවා ඵනාභෘතිඃ),

1. Service.
2. Begging.
3. Hire, wages.

තවිෂ් නාමය= (කාන්ති, වචන, රැව් යන මෙහි.)

තවිෂි (ශොභාපිත්‍රිෂුපරෙ)

Splendour.

නිඃශෙෂ නාමය= (සියලු, දිළිඳු හෝ අධම් යන මෙහි.)

නිඃශෙෂං(කාර්ත්‍සභ්‍යනිකාෂ්ටයොඃ

1. Entire.
2. Inferior.

1385

අධ්‍යක්ෂ නාමය= (ඉන්ද්‍රියඤ්ඤදෘහෝ ප්‍රමාණප්‍රමෙය, ප්‍රධාන යන මෙහි.)

(ප්‍රත්‍යක්ෂෙ'ධිකෘතෙ) 'ධ්‍යක්ෂඃ

1. Perceptible.
2. Superintendent.

රූක්ෂ නාමය= (අප්‍රෙම, නොමේලෙස් යන මෙහි.)

රූක්ෂ (සප්‍රෙම්ණ්‍යවිකකණෙ), **ඉති ඣානනාඃ.**

1. Unfriendly.
2. Rough.

හංස නාමය= (සිරු. තිසර යන මෙහි.)

(රවිශ්වෙතවජ්‍රදෙව) **හංසෞ**

1. The sun.
2. A goose.

විභාවසු නාමය= (සිරු, ගිනි, මුක්තාවලී යන මෙහි.)

(සූයර්‍යවහනී) **විභාවසූ**

1. The sun.
2 Fire.

1386

වත්සඃ නාමයඃ= (වසූ, ඤවුරුද්දේ යන මෙහි.)

වත්සොඝෘ (කණ්ඨිකවත්සේතරොත්ථෙ

1. A calf.
2. A year.

දිවෞකස් නාමයඃ (කෑදුනි යන මෙහි.)

සාරඞ්ගශව) දිවෞකසඃ, (ඝෘඞ්ගාරාදෙඝ විඝෙ පිසේ

A bird, Cuculus

රස නාමයඃ= (නවභාව්‍යරස, සප් ඇ විෂ, තෙද, මධුර රදී ශව්‍රස, වියඹ්, අනුරාග, ඡුලාදී ද්‍රව්‍ය යන මෙහි.)

ගුණෙ රාගෙ ද්‍රවෙ) රසඃ.

1. Taste or sentiment in dramas

1387

උත්තංසඅවතංස නාමවයඃ= (ඝ ණිඃ භ ර ණ, මුදුන් මල් කඩ යන මෙහි.)

(පුංස්‍යු)'ත්තංශාවත්තංසෞ(දෙවෞ කර්ණිපුරෙ'පිශෙඛරෙ), (දෙවහෙදෙ'නලෙ රශෙමෆ)

1. An earring.
2. A crest.

වසූ නාමයඃ= (අෂ්ට වසූ දෙවතා, ගිනි, භිරූරුස්, රනත, ධන යන මෙහි.)

වසූ (රතෙන ධනෙ) වසූ.

1. A class of deities.
2. Fire.

1388

වෙඛස් නාමයඃ= (විෂ්ණු, බ්‍රාහ්මණ, පණ්ඩිතයන මෙහි.)

(විශෙණෆව) වෙඛාඃ(සත්‍රිවා) 'ශිර්

VISHNU.

ආශිස් නාමයඃ= (ඉට්ට පැතුම්, සප් දළ යන මෙහි.)

(හිතාශංසාභිදංෂ්ට්‍රයොඃ),

1. Benediction.
2. Fang of a serpent.

ලාලස නාමයඃ= (ඇදුම, වැඩම හෝ ආශා යන මෙහි.)

ලාලසෙ (ප්‍රාර්ථනෙෆතසුක්‍යෙ)

Request.

හිංසා නාමයඃ= (සොරකම්, බන්ධන, ත්‍රාසන, තාඩන, වෘතති නාශාදිය යන මෙහි.)

හිංසා (වෙෆයර්‍යාදිකර්‍ම ච).

Injury, mischief as robbery &c.

1389

ප්‍රසූ නාමයඃ= (වෙළඹ යන මෙහි.)

ප්‍රසූ (රශ්වාපි භූය්‍යොවෙෆ)

A mare.

රොදස්.රොදසි යන නාමවයඃ= (අහස, පොළෝ යන මෙහි.)

රොදසෞඝ රොදසි (වතෙ),

Earth and sky.

අර්චිස් නාමයඃ= (ගිනි සිළු, රශ්මි යන මෙහි.)

(ජ්වාලාභාසොනීපුංස්‍ය) ර්චිර්

1. Flame.
2. Light.

ජ්‍යොතිස් නාමය (තාරකා, ආලොක, දෘෂ්ටි යන මෙහි.)

ජ්‍යොතිර් (භද්‍යොතදෘෂ්ටිශූ).

1. A star.
2. Light.
3. Pupil of the eye.

1390

ආගස් නාමය= (පව්, අපරාධ යන මෙහි.) (පාපාපරාධයොඃ) **ආගඃ**

1. Sin.
2. An offence.

වයස් නාමය= (ලිහිණි, ලදරු, යොවුන්යන මෙහි.) (බගබාල්‍යාදිකොර්) **වයඃ**,

1. A bird.
2. Age.

වර්චස් නාමය= (තෙද, මල යන මෙහි.) (තෙජඃ පුරීෂයොර්) **වර්චඃ**

1. Splendour.
2. Ordure.

මහස් නාමය= (පෙරහර, මහිම යන මෙහි.) **මහස්** (තූත්සවතෙජසොඃ).

1. A festival.
2. Light.

1391

රජස් නාමය= (රජොගුණ, ඊගමුත් ඔසප් යන මෙහි.) **රජෝ** (ගුණෙ සත්‍රී පුෂ්පෙ ච)

1. Quality of passion.
2. Woman's menses.

තමස් නාමය= (රාහුෙෆ ධ්‍වානෙන ගුණෙ) **තමඃ**,

1. Moon's ascending node.
2 Darkness.

ඡන්දස් නාමය= (සිව්පද ඈ කවි ආඝ යන මෙහි.) **ඡන්දඃ** (පද්‍යෙ'භිලාෂෙව)

1. Poetical metre.
2. Desire.

තපස් නාමය= (දුෂ්කර ක්‍රියා ආදිය යන මෙහි.) **තපඃ** (කෘච්ත්‍රාදිකමීව).

Austerity, penance.

1392

සහස් නාමය= (ශක්තිය, උදුවප් මස යන මෙහි.) **සහඃ** (බලඃ) **සහඃ** (මාෂෙ)

1. Strength.
2. Month of Agrahâyana.

නභස් නාමය= (අහස, නිකිණි මස යන මෙහි.) **නභඃ** (බං ශ්‍රාවණෙ) **නභඃ**,

The sky.

ඔකස් ඔක යන නාමවය= (ගේ, ආශ්‍රය යන මෙහි.) **ඔකඃ** (සදමාශ්‍රයශෙවෙ) **කඃ**

A house.

පයස් නාමය= (කිරි, දිය යන මෙහි.) **පයඃ** (ක්ෂීරං) **පයඃ** ('මඩුව).

1. Milk.
2. Water.

1393

ඔජස් නාමය= (දීප්තිය, ශක්තිය යන මෙහි.) **ඔජෝ** (දීප්තොබලෙ **ස්‍රොත**

1. Splendour.
2. Strength.

ස්‍රොතස් නාමය= (ඉන්ද්‍රිය, නදීවෙග යන මෙහි.) (ඉන්ද්‍රියෙ නිම්නගාරයෙ),

1. Organ of sense.
2. Stream of a river.

තෙජස් නාමය= (අග්‍රභා, තෙද, ශක්ති, ශුක්ල ධාතු යන මෙහි.) **තෙජඃ** (ප්‍රභාවෙ දීප්තොව බලෙශුක්‍රෙ'ප්‍යතසත්‍රිෂු).

1. Dignity.
2. Splendour.
3. Strength.

විදවස් නාමය= (නුවණැති යන මෙහි.)	1394 විදවාන් (විදංශව) බිහනනසා හිංස්‍රෝ'ප්‍යතිශයෙ ඝම්),	Intelligent. Mischievous. Cruel.
බිහනනස නාමය= (කෲර යන මෙහි.)		
ජ්‍යාශස් නාමය= (අතිශයින් මහලුවූයේ හෝ ප්‍රශංසා කටයුතු වූයේ යන මෙහි.)	වෘද්ධප්‍රශස්‍යයොර්) ජ්‍යායාන්	1. Very old. 2. Very excellent.
ක්‍ෂනියස් නාමය= (අතිශයින්යොවුන් වූයේ හෝ බාල වූයේ යන මෙහි.)	ක්‍ෂනියාං සතු යුවාල්පයොඃ).	1. Very young. 2. Very small.
	1395	
වරියස් නාමය= (අතිශයින් මහත් වූයේ හෝ උතුම් වූයේ යන මෙහි.)	වරියාං (සතුරුවරයොඃ)	1. Very great. 2. Very excellent.
සාධියස් නාමය= (අතිශයින් මනා වූයේ හෝ දැඩිවූයේ යන මෙහි.)	සාධියාන් (සාධුවාසයොඃ), ඉති සානතාඃ.	1. Very right. 2. Very firm.
ඛඟී නාමය= (පත්‍ර, සඳැස් පිල්, පිරිවර යන මෙහි.)	(දලෙපි) ඛඟීං (නිඛ්නො	A leaf,
ග්‍රහ නාමය= (බාධා, ග්‍රහණ, සූර්‍ය්‍යා දිග්‍රහ යන මෙහි.)	පරාභාකීා දයොා ග්‍රහාඃ. 1396	1. Seizure. 2. An eclipse.
නිර්ය්‍යූහ නාමය= (දොර, ශෙඛර කෂාය, ආලම්බනය පිණිස ගේහා දිහිකනියෙන් නික්මුනු දඹු යන මෙහි.)	(දවාඝ්‍ර්‍යාපිඩෙ ඛාඨරසෙ) නිර්ය්‍යූහො (නාගදනතකෙ), (තුලාසූත්‍රෙ'ශවාදිරශෙමෂ)	3. A planet. 1. A door. 2. A chaplet.
ප්‍රග්‍රාහ ප්‍රග්‍රහ යන නාමවය= (තරාදි බැඳ එල්වන ලනු, රියරි හැන් හෝ අශවාදීන් මුව බඳනා රැහැන් යනමෙහි.)	ප්‍රග්‍රාහඃ ප්‍රග්‍රහො (·පිව). 1397	1. The string suspending a balance.
පරිග්‍රහ නාමය= (අම්බිකා, සෙවක, හැණුම්, මුල්, දිවි රීම් යන මෙහි.)	(පතනීපරිජනාදූන මූලඝාපාඃ) පරිග්‍රහාඃ,	1. A wife. 2. Family dependent.
භාර්‍ය්‍යා නාමය= (භාර්‍ය්‍යා, අම්බිකා යන මෙහි.)	(දූරෙෂවපි) භාර්‍ය්‍යාඃ (ශ්‍රොණ්‍යඃ)	A wife.
ආජරෙහ නාමය= (උතුම් ස්ත්‍රිය උකුල, උඩට නැගීම, උස, දිණිනිය, ඇතුන්ට නැගිම යන මෙහි.)	(මප්‍යඃ) 'ජරෙහො (වරසත්‍රියඃ).	A woman's waist.

	1398	
වූහ නාමය= (සමූහය යන මෙහි.)	වූහෝ (වෘන්දෙපත්‍ය') ගිදී (වෘන්දෙ	A multitude.
අහි නාමය= (වෘත්‍ර නම් අසුරයා යන මෙහි.)	ප්‍රහණීන්ද්‍රවඤ්චස්) **නමොපහාඃ,**	The demon Vritra.
නමොපහනාමය (ගිනි, සඳ, හිරු, බුදුන් යනමෙහි.)	(පරිවෙෂදෙනෘපාහේෂෝ)	1. Fire. 2. The moon. 3. The sun.
පරිබර්හී නාමය= (පිරිවර, රජාහී සේ සත් ආදිය යන මෙහි.)	**පරිබර්හෝ** (ව්‍යයාඃපරෙ).	1. Retinue. 2. Insignia of Royalty.
	1399	
ආඞ් යන අව්‍යය= (ඊෂදර්ථ, අභිවිධි, සීමා, ධාතුයොග යන මෙහි.)	**ආඞ්** (ෂදර්ථෝ'භිව්‍යාප්තෞ සීමාර්ථෝ ධාතුයොගර්ථෝ),	1. A little. 2. Until.
ආ යන අව්‍යය= (සම්‍රණ, වාක්‍ය යන මෙහි.)	**ආ** (ප්‍රශ්නහ්‍යඃ සම්‍රණෙවාක්‍යෙ	1. Oh (remembering).
ආඃ යන අව්‍යය= (කොප, පීඩා යන මෙහි.)	**ආඃ** (තුඃඛාත්කොපපීඩයොඃ).	1. Ah angrily). 2. Alas sorrowfully).
	1400	
කු යන අව්‍යය= (පාප, නින්දිත, මද යන මෙහි.)	(පාපකුත්සෂදර්ථෝ) **කු**	1. Sinful. 2. Bad. 3. A little.
ධික් යන අව්‍යය= (ධිකාරාර්ථ, නින්‍ද යන මෙහි.)	**ධිග්** (නිර්භර්ත්සනනින්‍දයොඃ),	1. Fy (menacingly 2. Fy (reproachfully)
ච යන අව්‍යය= (අන්වාචය, සමාහාරය, ඉතරෙතරයොගය, සමුච්චය යන මෙහි.)	**චා** ('ච්චාවයෙ සමාහාරෙ තරෙතරසමුච්චයෙ)	1. Moreover. 2. and. 3. mutually. 4. also.
	1401	
සඔසති යනඅව්‍යය (ආශීර්වාදය, (ක්‍ෂෙම ය) නිරුපද්‍රවය, පුණ්‍යයයන මෙහි.)	**සඔසත්‍යා**('ශිඃ ක්‍ෂෙම්‍යපුණ්‍යාදෙෂු)	1. Well (a benediction 2. Safe.
අති යන අව්‍යය= (ඉතා උත්කර්ෂය, උල්ලඞ්ඝනය හෝ ඉක්ම පැවැත්ම යන මෙහි.)	(ප්‍රකර්ෂෙ ලඞ්ඝනෙ'ප්‍ය)'ති,	1. Very. 2. Surpassing.
කච්චිත් යනඅව්‍යය= (ප්‍රශ්නය, විතර්කය හෝ පක්‍ෂාන්තර විත්‍යාසයන මෙහි.)	**කච්චිත්** (ප්‍රශ්නෙව විතර්කෙව)	1. What? (intorrogative) 2. (Doubtingly)
තු යන අව්‍යය= (භෙදය, අවධාරණය යන මෙහි.)	**තු** (ස්‍යාදෙභදෙ'වධාරණෙ).	1. But (indicating difference) 2. Indeed

1402

සකාන් යන අව්‍යය= (සහාර්ථය, ඒකවාරය යන මෙහි.)	සකාන් (සහෛකවාරෙවා	1. Together. 2. Once.
ආරාන් යන අව්‍යය= (දූරාර්ථය, සමීපාර්ථය යන මෙහි.)	ප්‍යා) 'රා(දූරසමීපයෝඃ),	1. Far. 2. Near.
පශ්චාන් යන අව්‍යය= (පැළඳිඟ, අනාගතකාලය යන මෙහි.)	(ප්‍රතීව්‍යාංවරමේ) පශ්චා	1. Westward. 2. Behind.
එතා යන අව්‍යය= (අප්‍රශ්නාර්ථය හෝ සමුච්චය, නානාපක්ෂය යන මෙහි.)	දුනා (ප්‍රශ්නවිකල්පයෝඃ).	1. Also. 2. What?

1403

ශශ්වන් යන අව්‍යය= (පෙණෙනාඃපුණ්‍යාර්ථය සහාර්ථය යනු මෙහි.)	(පුනඃ සහාර්ථයෝඃ) ශශ්වන්	1. Again, often. 2. Always.
සාක්ෂාන් යන අව්‍යය= (ප්‍රත්‍යක්ෂය, තුල්‍යය යන මෙහි.)	සාක්ෂාන් (ප්‍රත්‍යක්ෂතුල්‍යයෝඃ), (ඛේදානුකම්පාසන්තොෂ	1. In presence, before 2. As, like,
වත යන අව්‍යය= (ඛේදය, අනුකම්පාය, සන්තොෂය, විස්මය, ආමන්ත්‍රණය යන මෙහි.)	විස්මයාමන්ත්‍රණේ) වත.	1. Also, (sorrow) 2. Compassion.

1404

හණන යන අව්‍යය= (හර්ෂය, අනුකම්පාය වාක්‍යාරම්භය, කාන්‍යස්වල්ප යනාමෙහි.)	හණන (හර්ෂේ'නුකම්පායාං වාක්‍යාරම්භවිශාදයෝඃ),	1. Oh (Joy) 2. (Pity) 3. (Inceptive) 4. (Alas!).
ප්‍රති යන අව්‍යය= (ප්‍රතිනිධි = මුඛ්‍යසදෘශය, විපසාය, ලක්ෂණය යනාදියෙහි.)	ප්‍රති (ප්‍රතිනිධෙෂ විපසාලක්ෂණාදෙෂ ප්‍රයොගතඃ).	1. Instead. 2. Each respectively. 3. Towards.

1405

ඉති යන අව්‍යය= (හේතුය, ප්‍රකාරය, ප්‍රකාශය, එවම්ඵලය වාක්‍යාවසානය යන මෙහි.)	ඉති (හෙතුප්‍රකාරණප්‍රකාශාදිසමාප්තිෂු),	1. Therefore. 2. Thus.
පුරස්තාන් යන අව්‍යය= (ප්‍රාග්ව්‍යය, ප්‍රථමාර්ථය, පුරාර්ථය, අග්‍රතෝ'ර්ථයන්‍ය මෙහි.)	(ප්‍රාග්ව්‍යාං) පුරස්තාන් (ප්‍රථමේ පුරාවේ'ග්‍රත ඉත්‍යපි).	1. Eastward. 2. Prior, first. 3. Formerly. 4. In front.

	1406	
යාවත් = තාවත් යන ශබ්දවල= (සකලාර්ථය, සීමාය, ප්‍රමාණය, නිශ්චය යන මෙහි.)	යාවත්තාවත් (ව සාකල්‍යෙ වධෙෂ මානෙ'වධාරණෙ),	1. As much as (the whole) 2. Until.
අථෝ = අථ යන අව්‍යය ශබ්දවල= (මඞ්ගලය, අනන්තරය, ආරම්භය, ප්‍රශ්නය, සාකල්‍යයෙන් ක්‍රියාර්ථයක් නිම යන මෙහි.)	(මඞ්ගලානන්තරාරම්භ ප්‍රශ්නකාත්ස්න්‍යෙෂු) 'ථෝඅථ.	1. A uspicious particle. 2. After.
	1407	
වෘථා යන අව්‍යය= (නිරර්ථකය, අවිධිය යන මෙහි.)	වෘථා (නිරර්ථකාවිධේ‍යා)-	1. In vain. 2. Wrong.
නානා යන අව්‍යය= (නාන්‍යර්ථය, උභයාර්ථය යන මෙහි.)	නානා (නෙකොභයාර්ථයොඃ),	1. Many. 2 Both.
කු යන අව්‍යය= (ප්‍රශ්නය, විකල්පය යන මෙහි.)	කු (ප්‍රෂ්නායාං විකල්පෙව)	1. What? (interrogative) 2. Or.
අනු යන අව්‍යය= (පශ්චාද්ර්ථය, සදෘශය, යන මෙහි.)	(පශ්චාත්සාදෘශ්‍යයොඃ) ර්‍අනු.	1. After, 2. Like.
	1408	
නනු යන අව්‍යය= (ප්‍රශ්නය, අවධාරණය, අනුදැන්ම, නැලවිල්ල, සම්භාවනය යන මෙහි.)	(ප්‍රශ්නා'වධාරණානුඥානුනයාමන්ත්‍රණෙ) නනු,	Interrogative particle.
අපි යන අව්‍යය= (ගර්හාය, සම්භවය, ප්‍රශ්නය, සැකය, සම්භාවනාය යන මෙහි.)	ගර්හා සම්භවයප්‍රශන ශඞ්කාසම්භාවනාසු) 'පි.	Reprehensive particle.
	1409	
වා යන අව්‍යය= (උපමාය, විකල්පය යන මෙහි.)	(උපමායාං විකල්පෙ) වා	1. As, like 2. Or, either.
ඍම් යන අව්‍යය= (අර්ධය, ජුගුප්සිතය යන මෙහි.)	ඍම් ර්‍අර්ධෙ ජුගුපසිතෙ),	1. Half. 2. Blamably.
අමා යන අව්‍යය= (සහාර්ථය, සමීපාර්ථය යන මෙහි.)	අමා (සහ සමීපෙව)	1. With, together. 2 Near.
කම් යනු= (දිය, හිස, සැප යන මෙහි.)	කං (වාරිණිවමූර්ධනි).	1. Water. 2. Head.

1410

එවං යන අව්‍යය= (ඉච්ඡාර්ථය, ඉත්ථම්භූතය යන මෙහි.)	ඉවෙත්ථම්භූතයෝ) එවං	1. Like, as. 2. Thus.
නූනං යන අව්‍යය= (තර්කය, නිශ්චය යන මේහි.)	නූනං (තර්කේ ච නිශ්චයේ),	1. Perhaps. 2. Certainly.
ජෝෂං යන අව්‍යය= (තූෂ්ණීම්භූතය, සුඛාර්තිය යන මෙහි.)	(තූෂ්ණීම්භූතේ සුඛේ) ජෝෂං	1. Silently. 2. At ease.
කිම් යන අව්‍යය= (ප්‍රශ්නය, ජුගුප්සන යන මෙහි.)	කිම් (ප්‍රාවර්ණ්‍යායාං ජුගුප්සනේ).	1. What? (interrogative) Bad, ill.

1411

නාම යන අව්‍යය= ප්‍රසිද්ධිය, සම්භාවනාය, ක්‍රෝධය, උපගමය, නිහ්නවය යන මෙහි.)	නාම (ප්‍රාකාශ්‍යසම්භාව්‍ය-ක්‍රෝධොපගමකුත්සනේ),	1. Evidently. 2. Possibly.
අලම් යන අව්‍යය= (භූෂණ, පර්‍යාප්තිය, ශක්තිය, වාරණය යන මෙහි.)	අලම් (භූෂණ පර්‍යාප්ති ශක්ති වාරණ වාචකම්).	1. Ornament. 2. Enough. 3. Able.

1412

හුම් යන අව්‍යය= (විතර්කය, ප්‍රශ්නය යන මෙහි.)	හුම් (විතර්කේ පරිප්‍රශ්නේ)	1. Indicative of doubt and reflection.
සමයා යන අව්‍යය= (සම්පය, මධ්‍යය යන මෙහි.)	සමයා (සාන්නිකර්ෂමධ්‍යයෝඃ),	1. Near. 2. Within, midst.
පුනර් යන අව්‍යය= (අප්‍රථමය, භේදය යන මෙහි.)	පුනර් (ප්‍රථමේ භේදේ)	1. Again. 2. But on the contrary.
නිර් යන අව්‍යය= (නිශ්චය, නිෂේධය යන මෙහි.)	නිර් (නිශ්චය නිෂේධයෝඃ).	1. Certainly. 2. Negation.

1413

පුරා යන අව්‍යය= (ප්‍රබන්ධය, විරාගිතය, නිකටය, ආගාමි අර්ථය යන මෙහි.)	(සාත්‍ය ප්‍රබන්ධේ විරාතීතේ නිකටා (ගාමිනෙ) පුරා,	1. Ancient story. 2. Old. 3. Past.
ඒවරර්= ඒවර්= ඒවර් යන අව්‍යය= (විසාරය, අඛ්ගීකාරය හෝ පිළිගැන්ම යන මෙහි.)	ඒවරර් ඝාත්‍වී (වෝ) ‘රර්’ (ව විසාරේ ‘ඛ්ගීකාරතෙ ත්‍රයම්).	1 Expansion. 2. Assent.

1414

සඞ්ර් යන අව්‍යය= (ස්වර්ගය, පරලෝ යන මෙහි.)	(සවඡේ පරෙව ලොකෙ) සඞ-	1. Heaven, 2. Next world.
කිල යන අව්‍යය= (ප්‍රවෘත්තිය, සම්භාව්‍යය යන මෙහි.)	(ඊතිහාසම්භාව්‍යයොඃ) කිල,	1. News, so reported.
	(නිෂෙධවාක්‍යාලඞ්කාරෙ	2. Probably.
බළු යන අව්‍යය= (ප්‍රතිෂෙධය, වාක්‍ය භූෂණය, දන්නා කැමැත්තය, නැළ විල්ල යන මෙහි.)	ජිඥ ඝානු නයෙ) බළු.	1. Prohibition. 2. Expletive.
	1415	
අභිනඃ යන අව්‍යය= (සමීපය, උභයාර්ථය, ශීඝ්‍රාර්ථය, ඝාඝල්‍යාර්ථය, අභිමුඛය යන මෙහි.)	(සමීපොභයතඃ ශීඝ්‍ර ඝාඝල්‍යෘ'භි මුඛෙ) 'භිනඃ,	1. Near. 2. Both. 3. Quickly. 4. Entirely. 5. In front.
ප්‍රාදුස් යන අව්‍යය= (නාමය, ප්‍රකාශ්‍යය යන මෙහි.)	(නාම ප්‍රකාශ්‍යයොඃ) ප්‍රාදුර්	1. Name. 2. Appearance.
මිථස් යන අව්‍යය= (අන්‍යොන්‍යාර්ථය, රහස යන මෙහි.)	මිථො ('නේ‍යාන්‍යං රහස්‍ය'පි).	1. Mutually. 2. In private,
	1416	
තිරස් යන අව්‍යය= (අන්තර්ධානය, නියඞ්ගත්වය යන මෙහි.)	තිරො ('නනඩෙඃ තියඞ් ගපෙී)	1. Concealment, 2. Awry.
හා යන අව්‍යය= (විශාදය, ශොකය, පීඩාව යන මෙහි.)	හා (විශාදශුගනීතිෂු),	1. Alas! (sorrow) 2 (Regret).
අහහ යනඅව්‍යය= (අද්භූතය, ඛෙදය, යන මෙහි.)	අහහෙ (තද්භූතෙ ඛෙදෙ)	1 Indication of wonder. 2. Of Pain or Datigu e-
හි යන අව්‍යය= (හෙතුව, අවධාරණය යන මෙහි.)	හි (හෙතා'වවධාරණෙ).	1. Because, for. 2. Indeed.
	ඉති නානාර්ථ වර්ගඃ.	

* ආදි ශබ්දයෙන් විර= විරෙණ= විරන්=විරේ.

අව්‍යයවර්ගඃ XXIV

චිරකාලාර්ථවාචක අව්‍යයශබ්ද. 3	1417 චිරාය චිරරාත්‍රාය චිරස්‍යා* (ද්‍රුශචිරාර්ථකාඃ),	Long time
නානෙක්වර යන අර්ථ වාචක- අව්‍යයශබ්ද. 5	මුහුඃ පුනඃපුනඃ ශශ්වද් දඃඛඤ්ච මසකෘත් (සමාඃ).	Again and again; frequently
ශීඝ්‍රාර්ථ වාචක- අව්‍යයශබ්ද. 7	1418 ඍග් ඣටිත්‍යඤ්ජසාහනාය ද්‍රාඞ්මඞඤ්ඣ සපදි ද්‍රැතෙ,	Soon; instantly
අතිශයාර්ථ වාචක- අව්‍යයශබ්ද. 6	බලවත්සුෂ්ඨුකිමුත සවන්‍යත්ව (ව නාහීරෙ).	Much; ver
වර්ජනාර්ථ වාචක- අව්‍යයශබ්ද. 6	1419 ඍඨග්විනානන්තරෙණතෙ ගිරුඞ්නානා (ව වර්ජනෙ),	Without Except
හෙත්වර්ථ වාචක- අව්‍යයශබ්ද. 4	යත්තද්‍යතඃතතො (හෙතා	Because Therefore
එකදෙශාර්ථ වාචක අව්‍යයශබ්ද. 2	වඃකල්‍යෙඣු) චිච්වන.	Some
කිඤ්චිත්කාල යන අර්ථ වාචක අව්‍යයශබ්ද. 2	1420 කදාචිජ්‍යාතු	Sometimes
සහාර්ථ වාචක- අව්‍යයශබ්ද. 5	සාර්ධං (තු) සාකං සත්‍රා සමං සහ,	Together, with
අනුකූලාර්ථ වාචක- අව්‍යයශබ්ද. 1	(ආනුකූල්‍යාර්ථකං) ප්‍රාඞ්වං	Conformity
නිරර්ථකාර්ථ වාචක- අව්‍යයශබ්ද. 2	(ව්‍යර්ථකෙඣු) වෘථා මුධා	In vain
අනෙකානන්තාර්ථ වඃ අඃ ශබ්ද. 6	1421 ආහොඋතාහොකිමුත (චිකල්පෙ) කිං කිමුත (ව),	Either; or (Indicating deliberation)
ඣඤ්ජස්පූරණාර්ථ වඃ අඃ ශබ්ද. 6	තු හි ච සම හ ඒව (පාද	Expletives
පූජනාර්ථ වාචක- අව්‍යයශබ්ද. 2	පූරණෙ පූජනෙ) සඛි.	Particles of praise and reverence

*ආදි ශබ්දයෙන් චිර.-චිරෙන.-චිරාත්,

දිවාකාලාදී වාචක අව්‍යයශබ්ද. 1	1422 දිවා (භනිත්‍ය ථ)	By day
රාත්‍රිකාලාදී වාචක අව්‍යයශබ්ද. 2	දොෂා (ව)	By night
ඍජු යන අර්ථ වා: අ: ශබ්ද. 2	නක්තං (ච රජනාවිති), (නියම්ගතෙහී) සාවි නිරෝ ('පත්‍ථ සම්බොධනාඥිකාඃ).	Crooked, bent; awry
සම්බොධනාදී වාචක අව්‍යයශබ්ද. 6	1423 (සම්‍යඃ) පත්‍යාදිපාඩඛහෙහේහොඃ	Vocative particles
සමීපාදී වාචක- අව්‍යයශබ්ද. 3	සමයා නිකෂා හිරුක්,	1. Near 2. Midst
අනර්කිතාදී වාචක අව්‍යයශබ්ද 1	(අනර්කිතෙතු) සහසා	Inconsiderately, suddenly.
සම්මුඛාදී වාචක- අව්‍යයශබ්ද. 3	(සම්‍යක්) පුරඃ පුරතෝ, ග්‍රතඃ.	Before, in front
යාගද්‍රව්‍ය දාන වාචක- අව්‍යයශබ්ද. 5	1424 සවාහා (දෙවහවිර්දානෙ) ශ්‍රොෂඩ් වෞෂඩ් වෂට් සවධා,	Obiations to the gods
අල්පාදී වාචක- අව්‍යයශබ්ද. 3	කිඤ්චිදිෂනමානාන (ල්‍රෙප)	A little
ජනමාන්තර වාචක- අව්‍යයශබ්ද. 2	ප්‍රෙත්‍යාමුත්‍ර (භවාන්තරෙ).	In the next life
සාදෘශ්‍යාදී වාචක- අව්‍යයශබ්ද. 6	1425 වවායථා නතෛ වෛවං	As, like
විසමයාදී වාචක- අව්‍යයශබ්ද. 2	(සාමෙය) 'හොගි (ව විසමයෙ),	Ah! (Indicating surprise)
අභාෂණාදී වාචක අව්‍යයශබ්ද. 2	(මෞනෙතු) තූෂ්ණීං තූෂ්ණීකාං	Silently
තත්කාලාදී වාචක අව්‍යයශබ්ද. 2	සද්‍යඃසපදි (තත්ෂණෙ .	Instantly
ආනන්දාදී වාචක- අව්‍යයශබ්ද. 2	1426 දිෂ්ට්‍යා සම්‍රුපජෝෂං (වෙ-	Indication of joy
මධ්‍යාදී වාචක- අව්‍යයශබ්ද. 3	තත්‍ර, නඤෙ ථා) නතරෙනතරා,	Between, amidst
බලහත්කාර යන අර්ථ වාචක- අව්‍යයශබ්ද. 1	අනාදරෙණ (ව මධ්‍යෙ සම්‍යඃ) ප්‍රසහ්‍ය (තු භථාඛ්‍යිකම්).	Forcibly, violently

සුකතාථ වාචක- අව්‍යයශබ්ද. 2	1427 (යුක්තෙදෙව) සාමඳුතං සථානෙ	Properly
නිරන්තරාථ වාචක අව්‍යයශබ්ද. 2	නිඝණං ගඞ්ග (දනාරතෙ),	Continually perpetually
අභාවාථ වාචක- අව්‍යයශබ්ද. 4	(අභාවෙ) නඤ්ඤනො නා (පි)	No, not
ප්‍රතිඝෙධාථ වාචකඅව්‍යයශබ්ද 3	මාඝම මා'ලං (ච වාරණෙ).	Negative and prohibitive
පඤ්ඤානන්තරාථ වාචක- අ: ශ: 2	1428 (පඤ්ඤානන්තරෙ) වෙදෑදිව	If
නඤ්චාථ වාචක- අව්‍යයශබ්ද. 2	නනෙ නිඩාඤ්ඣා (වයම්),	Truly
ප්‍රකාශාථ වාචක- අව්‍යයශබ්ද. 3	(ප්‍රාකාශෙය) ප්‍රාදුරාසිං (සඤ්)	Apparent
ප්‍රතිග්‍රහණාථ වාචක-අව්‍යයශබ්ද 3	දෙමමිවං පරමං (මතෙ).	Yes
සාකල්‍යය යන අර්ථවාචක- අව්‍යයශබ්ද 4	1429 සමන්තතස් (තු) පරිතඃ සඞ්තඃ ඒඛ (ඛ්‍යාසති),	Every way; all around
නොසතුවු පිළිගැන්ම යන අර්ථ වාචක අව්‍යයශබ්ද 1	(අකාමාහු මතෙන) කාම	Willingly
නොසතුවු පෙරදැරිවිදි ගැන්ම යන අර්ථ වාචක අව්‍යයශබ්ද 1	(මසූයොපගමෙ) 'සතු (ච).	Be it so
විරුද්ධ කථාථ වාචක- අ: ශ:1	1430 නහු (ච ස්‍යාදවිරොධොකෙතන)	Indicating contradiction
ඉෂටවිචාරණාථ වාචක- අ: ශ: 1	කච්චිත් (කාම ප්‍රවෙදනෙ),	Introductory of a kind question
අයෝථ වාචක- අව්‍යයශබ්ද. 2	නියමං දුඃඛමං (ගඞ්ග්‍ය)	Improperly: unseasonably
යථායොගාථ වාචක අව්‍යයශබ්ද2	යථාසඞ්ඛං (තු) යථායථම්.	As there to appertaining

අසත්‍යාඕ වාචක- අව්‍යයශබ්ද. 2	1431 මෘෂා මිථ්‍යා (ච විතථේ)	Falsely
සත්‍යාඕ වාචක- අව්‍යයශබ්ද. 2	යථාර්‍හං (ත්‍රි) යථාතථම්,	Properly, suitably
නිශ්චයාඕ වාචක- අව්‍යයශබ්ද. 5	(ස්‍ත්‍රී) රෙවංතු පුනිවේවෙ (න්‍යවධාරණවාචකාඃ).	Indeed
අනිත්‍යාඕ වාචක- අව්‍යයශබ්ද. 1	1432 ප්‍රාග (නිතාන්තිකං)	Before; anterior
නිශ්චිත්‍යාඕ වාචක- අව්‍යයශබ්ද. 2	ඣුන මවශ්‍යං (නිශ්චයෙදවයම්),	Certainly; necessarily
සංවත්සර වාචක- අව්‍යයශබ්ද. 1	සම්ච (දවඉී	A year
පශ්චාත්අඕ වාචක- අ: ශ: 1	වරෙඩ) ඕා	Former, prior
පිළිගැන්ම යන අර්ථ වාචක- අ: ශ: 1	ගාමෙවං	Assent, consent, promise
තමා විසින් යනඅර්ථ වාචක- අව්‍යය ශබ්ද 1	සවය (මාතම්නා).	Self; of himself
අල්පාර්ථ වාචක- අව්‍යය ශබ්ද. 1	1433 (අල්පෙ) නිවෙවෙ	Little; low
මහත්අර්ථ වාචක- අව්‍යයශබ්ද. 1	(ඕණාත්‍ය) චෛවෟ	Great; high; load
බාහුල්‍යාර්ථ වාචක- අව්‍යයශබ්ද. 1	ප්‍රායො (භූමන්‍ය	Frequently; generally
අශීඝ්‍රාර්ථ වා: අ: ශ:1	ද්‍රුතෙ) ශනෛඃ,	Slowly
නිත්‍යාර්ථ වා: අ: ශ:1	සනා (නිත්‍යෙ)	Perpetually, ever
බාහිරර්ථ වා: අ: ශ:1	වහි (ඕාහ්‍යෙ)	External; out
අනිත්‍යාර්ථ වාචක- අව්‍යයශබ්ද. 1	සමා (තීතෙ)	Formerly
අදර්ශනාර්ථ වාචක- අව්‍යයශබ්ද. 1	‘ස්‍ත (මදර්ශනෙ).	Disappearance

1434

විද්‍යමානාර්ථ වාචක- අව්‍යයශබ්ද. 1	අත්‍ථි (සන්‍ති	Present; now, being
කිපිමි යන ධූ ථී වා: ආ: ශ: 1	රුෂොක්තා) වූ	Interjection, expressive of wrath
ප්‍රශ්නාර්ථ වාචක- අව්‍යයශබ්ද. 1	ඌං (ප්‍රශ්න	Interrogative particle
නැළවීම් යන අර්ථ වා: ආ: ශ: 1	'නුහයෙන්ව) 'සි'	Encouraging Vocative
නකාරාර්ථ වාචක- අව්‍යයශබ්ද. 1	හුං (නකෙර්ත්‍ය)	Particle indicative reflection
අවසාන යන අර්ථ වා: ආ: ශ. 1	දුෂ (රාත්‍රෙ	Close of the night; Morn, break of day.
නමස්කාරාර්ථ වාචක ආ: ශ: 1	රවසානෙ) නමෝ (ණුත්‍තෙ):	Half: Salutation. bow
නැවත යන අර්ථ වාචක ආ: ශ:1	1435 (පුනරර්ථෙ) 'ඔග (නිස්සෘ්‍යාල	Again
නින්‍දාර්ථ වාචක- අව්‍යයශබ්ද. 1	දුෂ්ඨු	Ill
ප්‍රශංසනාර්ථ වාචක ආ: ශ: 1	සුෂ්ඨු (ප්‍රශංසනෙ),	Well
සවස්කල යන අර්ථවාචක ආ: ශ: 1	සායං (සායෙ)	Evening, close of the day
උදයන යන අර්ථ වාචක ආ: ශ: 2	ප්‍රගෙප්‍රාහ: (ප්‍රභානෙ)	Morning
සම්පාර්ථ වාචක- අව්‍යයශබ්ද. 1	නිකෂා('නතිකෙ.)	Near

ගතවූ අවුරුද්ද, ඊට පූර්වූ අවුරුද්ද, එනිමාන අවුරුද්ද යන අර්ථ වාචක- අව්‍යය ශබ්ද තුන පිළිවෙළින්	1436	Last year; default and present years
	පරුතපරායෙර්‍ය්‍යමෝ ('බෙදපූර්‍ය්‍යේ පූර්‍ය්‍යතරෙ යනි)	To day
මෙ දවස්හි යන අර්ථ වාචක- අව්‍යයශබ්ද. 1	අද්‍ය (ත්‍රාහ්‍නාර්‍ථ පූර්‍ය්‍යේ'හනි' ත්‍යා දෙව පූර්‍ය්‍යෝත්තරා පරාත්).	A former day, &c
පෙර දවස්හි යනාද් අර්ථ වාචක- අව්‍යයශබ්ද.	1437	
	(තර්‍ය්‍යධරාන්‍යාන්‍යතරෙ) තරාත්) පූර්‍ය්‍යෙද්‍යුරා (දයඃ),	
දෙදවස්හි යන අර්ථ වාචක අව්‍යයශබ්ද 2	උභයද්‍යු (ශෙෂා) 'භයෙද්‍යුඃ	Both days
අනිද්ද යන අර්ථ වාචක අව්‍යයශබ්ද 1	(පරෙඞ්‍යුහනි) පරෙද්‍යුර්.	Next day
	1438	
ඉස්ස යන අර්ථ වාචක අව්‍යයශබ්ද 1	හ්‍යෝ ('නීතෙ	Yesterday
හෙට යන අර්ථ වාචක අව්‍යයශබ්ද 1	'නාගතෙ'හනි) ශ්‍වඃ	Tomorrow
අනිද්ද යන අර්ථ වාචක අව්‍යයශබ්ද 1	පරශ්වස් (තතපරෙ 'හනි),	The day after tomorrow
එකල්හි යන අර්ථ වාචකඅව්‍යයශබ්ද. 2	තදා තදානීං	Then, at that time
එකට්ම යන අර්ථ වාචක අව්‍යයශබ්ද 2	යුගප දෙකදා	At once; at the same time
සියලුකල්හි යන අර්ථ වාචක ඃ: ශබ්ද 2	සර්‍ව්‍වදා සදා.	Always at all times
	1439	
මෙකලහි යන අර්ථ වාචක අව්‍යයශබ්ද 5	එතර්හි සම්‍ප්‍රති 'දානීං මධ්‍යනා සාම්‍ප්‍රතං (තථා),	Now; at this time
දිශා, දෙශ, කාල යන මේ අර්ථ වාචකඅව්‍යයශබ්ද තුන පිළිවෙළින්	(දිගෙදශ කාලෙ පූර්‍ව්‍වාදෙව)* ප්‍රගුදක් ප්‍රත්‍යය ගා (දයඃ). *	East, north, west &c

ඉති අව්‍යය වර්‍ගඃ.

* අවාච්‍යදිශි-අවාච්‍යෙදෙශාත්-අවාඞ්දෙශඃ යනාදිසයි.

* උත්තරාත්-අධරාත්- දක්‍ෂිණාත් - උත්තරෙන, අධරෙන, දක්‍ෂිණෙන උත්තරතඃ යනාදිසයි.

ලිඞ්ගාදිසඞ්ග්‍රහවගීඃ XXV.

1440

සලිඞ්ගශාස්ත්‍රෝඃ සනනාදි
කෘත්තඞ්තපුමාඥපේඃ,
අනුක්තෙතෘ සඞ්ග්‍රහොලිඞ්ගං
සඞ්කිණීවදිහොන්නායෙත්.

1441

ලිඞ්ගශෙෂවිධිච්‍යාපි
විශෙෂෙයෑදබාධිතඃ,
සත්‍රියාමිදුදඵිරාමෙකාච්
සයොනිප්‍රාණි නාමව.

1442

නාම විද්‍යුනතිශාවලලි
විණාදිගහුනදිග්‍රියාං,
අදනෙතර්දවිගුරෙකාඝෝ
න ස පාත්‍රයුශාදිභිඃ.

1443

තල්වෘන්ද යෙනිකටත්‍රා
වෛරමෙට්ටුනිකාදිවුන්,
සත්‍රිභාවාදුව නිකතිණවුල්
ණවිණවූවිකත්‍යබ්‍යුජ් ඝඩ්නිශාඃ.

1444

උණාණාදිෂු නිරුඊශව
ඩ්‍යාබ්ඩනාං චරං සත්‍රම්,
තතක්‍රීඩායාං ප්‍රහරණං
වෙතෙමෂ්ටා පාල්ලවා ණදික්.

1445

ඝඤඩු ඝඥඃ සා ක්‍රියාසත්‍යාං වෙ-
දාණඩපානාඟි ඵාලගුනි,
ශ්‍යෙනවිජාතාව මෘගයා
තෙල්ම්පානා සඩධෙ නි දික්.

1446

සත්‍රියාත්කාවිනමණාල්‍යාදිර්
විවක්ෂාපවයෙ යදි,
ලඬකා ශෙඵාලිකා ටිකා
ධාතකි පඤ්ජිකා ඛ්‍යාති.

1447

සිධ්‍රකා සාරිකා ගිකකා
ප්‍රාච්කොල්කා පිපිලිකා,
තිණුකි කණිකා භඞ්ගිඃ
සුරුඬා සූච් මාඝයඃ.

1448

පිචඡා චිතණඩා කාකිණ්‍ය-
ශවූර්ණිඃ ශාණි ද්‍රැණ දරත්,
සාති කඤ්චා (තථා) සඤ්චි
නාණි රාජසභා (පිච).

1449

ඛිල්ලරී චර්චරී පාරී
හොරා ලටවා (ච) සිධමලා,
ලාඝා ලිඝා (ච) ගණ්ඩුණා
ගෘධ්‍රසී චමසි මසි.

ඉති සත්‍රිලිඞ්ගශෙශඃ.

1450

ප්‍රුංසෙඞ සංභදානුචරාඃ
සපත්‍නීයාඃ සුරාසුරාඃ,
සවර්ගීයාගාදිමෙඤාඛ්‍යි
ද්‍රැකාලාසිගරාරයඃ.

1451

කරගණෙඩෂ්වදෙදිනත
කණ්ඨකෙශන බන්‍ධනාඃ,
අහනාහානත්‍යාඃ ශෙෂවඩහෙදා
රාත්‍රාවත්‍යාඃ ප්‍රාගසඤ්ඣකාඃ.

1452

ශ්‍රීවෙෂවාදූශාශ්ච නිසර්‍ගාසා
අසන්නන්නා අබාධිතාඃ,
කශෙරුජතුවසතුනි
හිත්වා කුරුවිඳාමකාඃ.

1453

කෂණහමරොපාන්නා
යදුදන්නා අමි අථ,
පථනයසවොපාන්නා
ශගාත්‍රාඛ්‍යාඃ චරණාහවයාඃ.

1454

නාමන්‍යකහිරි භාවෙව
ඍඤුජජනඞ්ගඤාථුච්ඃ,
ලුඃ කහිරි මනිජ්හාවෙ
කො ඝොඃ කිඃ ප්‍රාදිතෝ'න්‍යහඃ

1455

විනොවඤ්'වඩවාවඤව
විඩවානසවාහාතෙ,
කාන්තඃ සුඅයේඳුජයඞ්ය
පුමෙඞ්'යඃපුළිකෝ'පිව.

1456

විවක (ශබ්) නුවාක (ශබ්)
රලුලක (ශව) කුඃඩගකඃ,
ප්‍රඝෙබා න්‍යුඞිබඃ සමුදග (ශබ්)
ඊවපථවබිවඃ බවඃ.

1457

කොටවාරඝටවහටවා (ශව)
පිණඩ නොණඩ පිවණඩ (මත්),
ගඩුඃ කරණෙඩා ලගුඩො
වරණඩ (ශව) කිණෙණ ඝුඤඃ.

1458

දෘති සීමන්තහරිතෝ
රොමන්ථොදන්ථ්‍යබුද්බුදඃ,
කාසමර්‍දෝ ‘ර්බුදඃ කුක්ෂඃ
ඵෙනඝතූපෙෂ (ඌ) ශූපකෞ.

1459

ආතපඃ (ඝන්‍ත්‍රියෙ) නාභිඃ
කණප ක්ෂුර කෙදරාඃ,
පූරක්ෂුරප්‍ර චක්‍රා (ශව)
ගොල භිඬුල පුඛලාඃ.

1460

වෙතාල මල්ල භල්ලා (ශ්ච)
ප්‍රරොඩාශ්ච (‘පි) පට්ටිශඃ,
කුලම්බෝ රහස (ශෙවව
ස) කටාහඃ පදද්‍රහඃ.

ඉති පුල්ලිඬඝඬග්‍රහඃ.

1461

දවිහිනෙ‘න්‍යවව ඛාරණ්‍ය
පණීඃශ්චන්‍ද්‍රහිමොදකම්,
ශීතොෂ්ණමාංසරුධිර
මුඛාක්ෂිද්‍රවිණංබලම්.

1462

ඵල හෙම ශුල්ව ලොහං
සුඛදුඃඛ ගුහා ශුභම්,
ජලපුෂ්පාණි ලවණං
ව්‍යඤ්ජනාන්‍යනුලෙපනම්.

1463

කොට්‍යාඃ ශතාදිසඞ්ඛ්‍යානන්‍යා
වා ලක්ෂා නියුතඤව තත්,
ව්‍යවකමසිසුඝන්‍නානන්තං
යදනාන්තමකතීරි.

1464

ත්‍රාණන්තං සලොපධං ශිෂ්‍යං
රාත්‍රංප්‍රාක්සඞ්ඛ්‍යයානවිතම්,
පාත්‍රාද්‍යදන්තෙතරෙකාමීා
විගුල්ඞ්ඝ්‍යානුසාර්තඃ.

1465

දවිදෙවකථාව්‍යයීභාවෙ
පථඃ සඞ්ඛ්‍යාව්‍යයාත් පරඃ,
ෂෂ්ඨ්‍යාශ්ඡායා බහුනාංචෙ-
දවිච්ඡායං සංහතෙන සහා.

1466

ශාලාඛීාපි පරා රාජ්‍ඤා
මනුෂ්‍යාඛීාදරාජඤාත්,
දූසිසහං නෘපසහං
රක්ෂඃසහම්මාදිශඃ.

1467

උපඥෙපක්‍රමාණකඤ්ච
තදුදිවප්‍රකාශනෙ,
කොපඥ කොපක්‍රමාදි
කඤොශිනරනාමසු.

1468

භාවෙ නාණකවිදෙහ්‍යා'ඤ්‍ඤෙ
සමූහෙ භාවකම්මණොඃ,
අදන්තප්‍රත්‍යයාඃ පුණ්‍ය
සුදිනාභ්‍යාං ඨවඃ පරඃ.

1469

ක්‍රියාව්‍යයානාං භෙදකා-
ඤ්‍ඤෙකඤ්ඤේ'ප්‍යුක්ථතොටකෙ,
වොචං පිච්ඡං ගාහසඤ්ඣං
නිරීටං මම්මයොජනෙ.

1470

රාජසූයං වාජපෙයං
ගද්‍යපද්‍යෙ (කෘතෙෂු සාවේෂ),
මාණික්‍යභාෂ්‍ය සින්දූර
චීර චිවරපඤ්චරම්.

1471

ලොකායතං හරිඛාලං
චිදලං සථාලවාහලිකම්,
ඉති කලිඛඝඔඝහඃ.
(පුන්නපුංසකයොඃ) ගෙඡෝ-
'ඩීඒ ජිණ්ණාක කණ්ටකාඃ.

1472

මොදකඝතණ්ඩකඡවඩිකාඃ
ශාටකාඃ. ඛජ්ජෝ 'ර්බුදඃ,
පාතකොද්‍යෙග චරක
තමාලා මලකා නඩඃ.

1473

කුෂ්ඨං මුණ්ඩං ශිබු බුසතං
ඝෙඡඩිතං ඝෙඡම කුටජිමම්,
සඩගමං ඝතමානාම්
ඝමබලාච්‍යඝතාණ්ඩවම්.

1474

කවියං කන්‍ද කජීඝං
පාරාවාරං ඝුගඞ්ගරම්,
ඝූපං ප්‍රග්‍රීවපාත්‍රිවෙ
ඝූෂං චමඝචික්කඝෙඡ.

1475

අඪීඕදෙඡ ඝෘතාදිනාං
පුංඝත්වාදඣං වෛදිකං ධ්‍රැවම්,
තනෙනාක්තමිහ ලොකෙ'පි
තවෙවදඝ්‍යඝතු ශෙෂවත්.

1476

ඉති ප්‍රුතනපුංසකසඞ්ග්‍රහඃ.

ස්ත්‍රීපුංසයොරපත්‍යානතා
ද්විවත්‍රඃෂට්පදෞරගාඃ,
ජාතිභෙදාඃ ප්‍රුමාඛ්‍යාශ්ච-
ස්ත්‍රියොගෛඃ සහ මල්ලකඃ.

1477

මුනිඑරාවකඃ සඛානි-
ච්ණිකො ඣාටලිමන්‍ත්‍රඃ,
මූෂා සඃපාටි කකිඛ්‍ර-
යඃෂට්ඃ ශාටි කුටී.

ඉති ස්ත්‍රීපුංසසඞ්ග්‍රහඃ.

1478

ස්ත්‍රි නපුංසකයොර්භාව-
ක්‍රියයොඃ ෂඃක්ත් ඣවිවව වුක්ත්,
ඔඝචිත්‍යමොඝිනි මෛත්‍රි
මෛත්‍ර්‍යං වුක්ත් ප්‍රාගුදාහෘතඃ.

1479

ෂණ්ඩ්‍යනන්තප්‍රාක්පදඃ සෙනා-
චිඡායා ශාලා සුරා නිශාඃ,
සඃදවා නඃසෙනං ශ්වනිශං
ගොශාලමිතරෙ ච දික්.

1480

ආබහනනෙතාතතරපදෙ
ද්විගුශ්චාපුංසි නඤ් ලුප්,
ත්‍රිඛටවං ච ත්‍රිඛටීච
ත්‍රිතඤ්ඤං ච ත්‍රිතඤ්ඤ'පි.

1481

ඉති සඞ්කීනපුංසකසඞ්ග්‍රහඃ.

(ත්‍රිෂු) පාත්‍රි පුරී වාරී
පෙටී කුවලදෘඞ්මෙෂු,

ඉති ත්‍රිලිඞ්ගසඞ්ග්‍රහඃ.

පරලිඞ්ගං සවප්‍රධානෙ
දවන්දෙව තනපුරුෂෙ'පි තත්.

1482

අසීඃනග්‍යාඃ ප්‍රාදෘලම්ප්‍රාපපා
පනනපූඃඃඃ පරොපගාඃ,
තඩිතාඃඃඃවිග්ගඃ සඩ්ඛ්‍යා
සඃඃනාමතදනතිකාඃ.

1483

බහුබ්‍රිහිරදිඩනාමනා
මුත්තෙනයං තදුදහෘඛම්,
ගුණද්‍රව්‍යක්‍රියායොගො
පාධයඃ පරගාමිනඃ.

1484

කෘතඃ කතියඃඃසංඛ්‍යායාං
කෘත්‍යාඃ කතිරි කම්ණි,
අණාදෘනතාඃඃතෙන රකතා-
දෘඃඃ නානාඃඃභෙදකාඃ.

1485

ඃවිසංඥෙකාඃඃත්‍රිඃ සමා
යුඃමදසමනතිඩව්‍යයම්,
පරංචිරොධෙ ඉෙෂනතු
ඥෙයං ගිෂ්ඨප්‍රයොගතඃ.

ඉති ලිඩාදිසඩ්‍රහවගීඃ.

1486

ඉත්‍යමරසිංහකෘතෙ
නාමලිඩාත්‍රුශාසනෙ,
සාමාන්‍යකාණ්ඩඃඃතීයඃ
සාඩඝ එව සමර්පිතඃ.

සමාපෙතා'මරකොෂඃ.

ලිඞ්ගාදි සඞ්ග්‍රහ වගීව්‍යාඛ්‍යානය.

1440 සලිඞ්ගශාසෛත්‍රස,(පාණිනි ආදීන් විසින් උපදිඤ) ලිඞ්ගානුශාසනෘ, සහිතවූ; සනන දිකෘත්තනඞ්ත සමාසජෛඃ, විකිර්‍යාදෘභෘති සන්ක්‍යජාදි ප්‍රත්‍යයාන්තඤවපාකාදි කෘත්ප්‍රත්‍යයාන්තය යන මෙයින්හා වාශිෂ්‍යාදී තඞ්තප්‍රත්‍යයෙන්හා ත්‍රිලොකී යනාදී සමාසප්‍රත්‍යයෙන් නිෂ්පන්නවූද; අනුක්තෛඃ, පූර්වයෙහි නොකියන ලද්දාවූද ශබ්දයන් ගෙන්; සඞ්ග්‍රහඃ, මේ සඞ්ග්‍රහය තෙමේ (කරණුලැබේ); ඉහ, මෙහි; සඞ්කීර්ණීවත්, සඞ්කීර්ණීවගීයෙහි සෙයින්; ලිඞ්ගං උත්තයෙත්, ලිඞ්ගාවබොධය කර්න්නේසි.

1441 විශෙෂෛඃ,විශෙෂකථනයෙන්; යදිඅබාඩිතඃ, ඉදින් (සමක්) අප වාදනොකරණලදානම් (එය); ලිඞ්ගශෙෂවිධිඃ; ලිඞ්ගශෙෂවිධිය; ව්‍යාපී, වැනිර සිටගණී-විරාමෙකාවි. අවසානෘසගි එකස්වරව සිවියාවු! ඊදූත්, ඊකාරාන්තයි ශ්‍රී ආදියහා ඌකාරාන්ත භූ භ්‍රූ ආදී ශබ්දද සයොනි; ප්‍රාණිනාම්ව, ධෙනු මානෘ ආදී යොනිසහිත සතුන්ගේ නම්ද; සත්‍රියාම්, සත්‍රිත්වයෙහි වෙති.

1442 ඛිද්‍යුත්, විදුලිවාවි, විද්‍යුත්, තඞ්ත් යනාදිය; නිශා රාත්‍රිවාචිවූ නිශි ශිනි, ත්‍රියාමා, යනාදිය; වල්ලි, ලතාවාචිවූ වේතති, ලහා යනාදිය; වීණා වීණාවාචිවූ විපඤවි, පරිවාදිනි. යනාදිය, දික්, දිඞ්නාවාචිවූ හරිත්, කාෂ්ඨායනාදිය, භූ, භූමිවාචිවූ අචලා, අනන්තා, ඔනාදිය; නදි, සරිත් වාචිවූ තරඞ්ගිණි, ශෛවලිනි. යනාදිය; ත්‍රියාං, ලජ්ජාවාචිවූ ත්‍රපා, අපත්‍රපා, යනාදි" (මොවුන්ගේ); නාම, අභිධානය; අදන්තෛඃ, අකාරාන්ත ශබ්දයෙන් කරණලද; එකාර්ථෘඃ විශ්‍රූඃ, 'විශ්‍රූරෙකවචනං' යන්නෙන් එකත්වකරණලද ද්විශ්‍රූසමාසය (සත්‍රියාම් සි අනුවර්තනය කරණු); සඃ, ඒ ද්විශ්‍රූසමාසය තෙමේ; පාත්‍රයුගාදිභිඃ, පාත්‍රයුගා දි ශබ්දයන්ගෙන් කරණලදුයේ; න, (සත්‍රි ලිඞ්) නොවේ.

1443 තල්, 'ගුඤ්ජනා' සුදුබව 'බ්‍රාහ්මණතා' බමුණුකම 'ග්‍රාමතා' ගම්වැසි සමූහය 'දෙවතා' දෙවිය, මෙසේ භාව,කර්ම, සමූහ, සඞ්ඛ්‍යා යන චතුෂ්කයෙහි තල්ප්‍රත්‍යයාන්ත ශබ්දය-වෘත්ති, සමූහාර්ථයෙහි වන; යෙනිකව්‍ය ත්‍රාඃ,ය, ඉනි, කව්‍යච,ත්‍ර,යන මේ ප්‍රත්‍යය සතර අඤතකොට ඇත්තෝද සත්‍රිලිඞ්ගහෙහි වෙත්.

'පාෂ්‍යා, මලපත් සමූහය; පාෂාණාං සමූහඃ, සි විග්‍රහයි; වාත්‍යා ආදියද මෙසේමැයි; වාතානාං සමූහඃ' සි විග්‍රහයි 'බලිනි, කලවිටි සමූහයි; බලානාං සමූහඃ' සි විග්‍රහයි 'පද්මිනි, යනාදියද මෙසේමැයි; පද්මානාං සමූහඃ' සි 'විග්‍රහයි, පියුම්රැසහෝ පියුම් විලයි 'රථකව්‍යා රථසමූහයි ණථකඞ්‍යා' සිද ව්‍යවහාරයි 'ගොත්‍රා' ගෙරින් සමූහයි-

වෛරමෛථුනිකාදිවුන්, වෛරය මෛථුනිකාය,යනාදි අර්ථයෙහි වන වුන් ප්‍රත්‍යයසත්‍රියි; අඤ්ඣමගිඹිකා' අසුන් මිවුන්ගේ වෛරයි—කාකොලූකිකා, යනුදු මෙසේමැයි 'අන්‍ත්‍රිභරවාජිකා' අන්‍ත්‍රිකුල භරමාජි කුල යන්ගේ විච්ඡේහ යනු අර්ථයි' කුත්සකුශිකිකා' යනාදියද මෙසේමැයි-මේ වුන් ප්‍රත්‍යයට උපලක්ෂණයෙන් වුණ්ද් ප්‍රත්‍යයද දතයුතු' කාශිකා. ගාර්ගීකා' යනාදිය ඊට උදාහරණයි-ශ්ලෝකයෙහි ආදි ශබ්දයෙන් විප්‍රාදි අර්ථයෙහි වන වුණ්ද්ප්‍රත්‍යයාගේද ග්‍රහණයි.

සත්‍රී භාවාදෙෂ, 'සත්‍රී විශිෂ්ටභාවදියෙහි වැටෙන; අනි, කතින්, ණවුල්ණ්ව, ණවුව්, ක්‍යප්, යුව්, ඉඤ්, අඞ්, නි, ශ, මේ එකොළොස් ප්‍රත්‍යයයන්තයෝ සත්‍රී ලිඞ්ගයහ- 'අකරණීෂ, නොකිරීමවේවයි ශාපහෝ ආක්‍රොශයි, 'අජන්නිෂ' අනුතපත්තිය වේවයි ආක්‍රොශහෝ ශාපයි, 'අජීවනිෂ' යනුදු මෙම නයයි-අනිප්‍රත්‍යය මෙසේයි-'කෘතිෂ' කිරීම; 'ගතිෂ' ගමනකිරීම් මෙසේයි-'ප්‍රවර්ද්කා' අතිවමනයි 'ප්‍රවාහිකා' හිඳන් අතීසාරයි; ආසිකා, භිඳීමයි; ණවුල් මෙසේයි-'ව්‍යාවක්‍රොශි ඔවු නොවුන් ආක්‍රොශාව, ණව් මෙසේයි-'ශාසිකා' නිදිම 'ඉක්ෂුභක්ෂිකා' උගුරුබඩ කැම; ණවුව් මෙසේයි-'ව්‍රජ්‍යා' ගමන, 'ඉජ්‍යා' යාගය දැනය හෝ යි; ක්‍යප්මෙසේයි-මෘෂොදය බ්‍රහ්මභූයාදියෙහි ක්‍යප් ප්‍රත්‍යයතෙමේ සත්‍රී භාවාදියෙන් බැහැරහෙයින් නපුංසකයි-'කාරණා' හෙතුහෝ වධයි 'ආසනා' භිඳීමයි; යුව් මෙසේයි-'වාසි' වැයයි; ඉඤ් මෙසේයි-(ඉඤ් ප්‍රත්‍යයට, උපලක්ෂණහෙයින් ඉණ්, ඉක්, ප්‍රත්‍යයද්වයද අන්‍තගීතයි 'ආජිෂ' යුඞයි 'කෘෂිෂ' සීසැමයි-'පවා' පිසීමයි, 'ත්‍රපා' ලජ්ජායි 'භිදා' භෙදයි; අඞ් මෙසේයි-' ග්ලානිෂ' ගිලන්බව, හානිෂ, හානිය= පිරිහීම; නි මෙසේයි- 'ක්‍රියා' කිරීමයි 'ඉච්ඡා' කැමැත්තයි; ශ මෙසේයි

1441 ඌණණාදිෂු, ඌණාදි ප්‍රත්‍යය විෂයෙහි; නිරූරීඝව,නිඝ. ඌඝ ර්ඝ, යන මේ ප්‍රත්‍යයත්‍රය අන්‍තකොට ඇත්තෝ (සත්‍රී ලිඞ්ගයහ- ත්‍රෙණීෂ' ශිලාපි සමූහය 'ශ්‍රොණීෂ' කටිය; ද්‍රොණීෂ' හොරු ආදී දඬු බඳන; එසේ කල 'අත්‍රීනිසෘධෘධම්‍යශ්‍යවිතෘෘඇහ්‍යා 'නිෂ' 2. 103. යන සූත්‍රයෙන් සිඞ්වන්නාවූ අනිප්‍රත්‍යය ගැණේ-

ධරණීෂ, ධමණීෂ, ශරණීෂ, යනාදියයි; ධරණී, පොළොව; ධමනි, නහරවිශෙෂයක්; ශරණී, මාඝයි; අනිමෙසේයි 'වමූ' ස්තෝභයි; 'කර්ණූ' ඇළහෝ නදීමාත්‍රයි; ඌ ප්‍රත්‍යය මෙසේයි- තනන්‍ත්‍රීෂ' කිඳි, වෙණ, ආදියයි; 'තරීෂ' නැවයි; ර්දන්‍තාදි-ඩ්‍යාබ්ඞන්‍තං, ඞීය, ආප්‍ය, ඌඞ්ය, යන ප්‍රත්‍යත්‍රය අන්‍තකොට ඇති; චරංඝීරං, ජඞ්ඝම සථාවරදෑ සත්‍රී ලිඟුයි-' නාරී 'ගැහැණි, 'ශිවා' සිවලා 'බ්‍රහ්මවඩූෂ' බැමිණි; ප්‍රත්‍යයත්‍රය පිළිවෙළින් වරදුයි,- කදලී' කෙසෙල්ය;, මාලා' මල්දම් ඇයි. 'කකිඞ්ඛූෂ,

ඉලනදු=ඩෙබරයි; ප්‍රත්‍යඞ්ගය පිළිවෙළින් සහිරදැයි ...තතඤ්ඩායාං,ඒ කෙළිමෙහි; ප්‍රහරණං වෙත්, (මුෂ්ටිආදිය) අවි වීනම්; ණ,එහි වන්නාවූ ණප්‍රත්‍යයානන්තයා සඤ්ඤා ලිඟුයි-මොෂ්ඨවා පාලලවා දික්, මොෂ්ඨවා, පාලලවා, යනු උදාහරණ දිශායි-'මුෂ්ටිඃ ප්‍රහරණං අස්‍යාං ක්‍රීඩායාං=මොෂ්ඨවා; පලලවඃ ප්‍රහරණම් අස්‍යාං ක්‍රීඩායාං=පාලලවා-(දික්යනුයෙන්) දණ්ඩඃ ප්‍රහරණම් අස්‍යාං ක්‍රීඩායාං=දණ්ඩා; මුසලඃ ප්‍රහරණම් අස්‍යාං ක්‍රීඩායාං=මොසලා-ආදියයි.

1445. ඛෙත්, ඉදින්; ඝඤඃ, ඝඤඋත්ත කෘද්වාචී ප්‍රථමාන්තයා කෙරෙන්; අස්‍යාං සා ක්‍රියා,මෙහි ඒ ක්‍රියාය යන වාක්‍යයෙහි; ඤඃ, කරණලද තඞ් තඤ්ඤත්තවිනම් ඒ සඤ්ඤා ලිඟුයි-'දණ්ඩපාතෝ'ස්‍යාං ඵාලගුන්‍යාං=දණ්ඩ පාතා, ඵාලගුනී, ශ්‍යෙනපාතෝ 'ස්‍යාං=ශ්‍යෙනපාතා, මෘගයා; කිසි දෙශයක මැදින පුණ්‍යපොහෝ දවස්හි දණ්ඩපතන සහිතවූ නකත් කෙළිඇති එරට උකුස්සන් වැටෙන තරම් දඬකෙළියයි 'නිලපාතෝ, ස්‍යාං=ශබ්ධා ක්‍රියයාං තෙලපාතා, සඩා, තලඉසිමින් මළවිවුපියන් සඳහා දෙන දානයි-ඉති, මේ දැක්වූයේ; දික් උදාහරණ දිශා මාත්‍රයයි.

1446. ඹෘණාල්‍යාදීඃ කාචිත්, ඹෘණාලී ආදි කිසිවක්; අපචයෙ, ඤඩා බැව්හි; යදිවිවක්ෂා, ඉදින් කියවිවිනම්; සඤ්ඤා ස්‍යාත්, සඤ්ඤා ලිඟුවේයි; අල්පං ඹෘණාලං=ඹෘණාලී' ආදිශබ්දයෙන් හ්‍රස්වඃවංශඃ = වංශි-අල්පඃ කුම්භඃ= කුමසි ප්‍රණාලී-ඡන්ත්‍රී-පටි-තටි මසි-ආදියද මෙසේමැයි ...ලඞ්කා.ලක් දිව, ශෙඵාලිකාඵනම් පුෂ්පවෘක්ෂවගීය; ටීකා' විෂමපදව්‍යාඛ්‍යා' සි වචන හෙයින්ගැටපදසන්නයි; ධාතකි මලඉත්ත (මසිල); පඤ්ජිකා 'නිශෙෂ ෂපද ව්‍යාඛ්‍යා,යි ටීකාහෙයින් සකලපදයන්ගේ අර්ථව්‍යාඛ්‍යානයි; (තාල ව්‍යවගී පළමුවැන්න මැදිවූපඤ්චිකාශබ්දය මෙරට ව්‍යව හාරයි, සන්න යෙහිත් එසේයි. බාරාණසි කලිකාතා මහාරාජ්‍ඥි මුද්‍රිත හැම පොත් හිම චවගී තෘතිය ජකාර මධ්‍යයි—තවද සිංහල සන්නයෙහි ටීකා යනු සකල පදව්‍යාඛ්‍යාය; පඤ්චිකා යනු විෂමපදව්‍යාඛ්‍යායි ඉපෙණේ— දඹදිවපොත් සතරමලි පරිදියි; ආඪකි යනු, ලහස්සෙහි, රුවරෙහි වැටේ.

1447. සිඛ්‍රකා තුරුවෙසෙසක්; සාරිකා, සැළලිහිණියි; භික්ඛා, ඉක්කා ය; ප්‍රාණිකා, ඇටමැස්සෝය (පක්ෂිභෙදයෙකැයි සඞ්ගරාවාමි කියත්ලු.) උළුකා, තෙජස්පිඛඞි; පිපිලිකා, වෙයෝයි (කුහුඹුවෝයිද සමහරු කියත්) 'ගතෙසීනි පිපිලිකා, පිපිලික තෙමේ සෙමෙන් යයි; යනු උදාහරණකොට පුලලිඟු පිපිලික ශබ්දයක්ද ඇතැයි සඞ්ගරාවාමි කියත්ලු) නිඤ්ඤු, නිඤ්ඤරියි; කණිකා, පරමාණුයි; භාඪඃ, බිදීමි ආදි යයි; සුරුඛා, උමඟයි; සුචි, ඉදිකටුව හෝ විදිනාකටුවයි; ඒසි, පහ

ශිරාසි ටීකාහා සන්නයි.

1418 පිවත්ය, මැලියම්; චිතණ්ඩා, වාදභෙදයෙකි; කාකිණී, පණ මෙහි සතරවැනි භාගයයි; චූර්ණී චූර්ණිකායි; ශාණී 'ශණපට විශෙෂ' යනුයෙන් ශණපිළිවඟියෙකි—මරාඨි ටිකායි 'ප්‍රාවාරවිශෙෂ:, යනුයෙන් පොරෝණය හෝ උතුරු සළුවයි-බාරුණසි ටිකා-'නිකෂ' ඉති සාමි ටිකා—යනුයෙන් ඝණගලයි-අකාරාන්තයමුත් ඊබන්තයෙන් ඝණගල අප්‍රකටයි-ද්‍රැණී, කන්‍යායායි; 'දරත් මෙලච්ඡජාතිෂ්' යනුයෙන් වැද්දන් ආදී පිපිසරුයි — සාති, දැන අවසාන දෙක්හි; කන්‍ථා, මැටිබිත්ත ආදිය; ආසන්දී, පිඨ විශෙෂයෙක් (වේවැලින් වී පුටුගසිද කියත්—දික් කඟලා පුටුයයි නොයෙක් පෑලි සන්නයි)-නාභි, කසතුරු ආදියයි; රාජ සභා, රජුන්ගේ සබයයි—

1419. ඛල්ලරී, උඩැක්කියයි; චම්පී, ගී වෙසෙසක්; පාරී, ඇතුන් පා ඛඳනා රැහැන් ආදියයි; හොරා, රාශ්‍යඛ්‍යයි; ලටවා, කුරුලු වඟියක්; සිඛාවලා, වැල්හිරි ආදියයි; ලාඝා, ලාකඛයි; ලිඝා, ලූකාණඛයි-ලේඛයි; ගණ්ඩූෂා, මුඛකබලයි; (ගණ්ඩූෂයි පුලලිහුද පෙණේ); ගෘධ්‍රයි; රකතවාත නිමිතින් සිහල්ඉසක්සෙයින් දන හිදිම හට ගන්නා රොගයි; වමයි, යඤපාත්‍රයි (ප්‍රණීතා සිද ප්‍රසිඛයි, වෛද්‍ය ශාස්ත්‍රයෙහි මාෂපිඨවපොලිකා විශෙෂයයි කියත්ලු—පපඩාද?); මසි, අදුන් දූලිවිශෙෂයි—සත්‍රිලිඛශෙෂයි.

1450. සභෙදානුචරා:, භෙද අනුචරයන් සහිතවූ; සපත්‍නීයා:, පත්‍නීය ශබ්දයනුත් සමඟ (මේ මතු කියන ශබ්දයෝ); පුංසෙව, පුලලිඟුයෙහි වෙති; සුර දෙවියන්ට නම්—පත්‍නීයශෙෂ සමානාර්ථශබ්ද—අමර, නිර්ජර, යනාදියයි—භෙද, තුෂිත, සාධ්‍ය, ඉන්ද්‍ර, සුත්‍රාම යනාදියයි—අනුචර—සුනන්ද යනාදියයි—අසුර, අසුරයන්ට නම්; දෛත්‍ය, අදෙතෙය යනාදිය පත්‍නීයයි—වෙපචිත්ති, පුලොම යනාදිය භෙදයි-කුහ, මාණඩ යනාදිහු අනුචරයෝයි—සඛී දෙව්ලොවයි—නාක, ත්‍රිදිව යනාදිය පත්‍නීයයි—ද්‍යෞ, දිව්, ත්‍රිවිෂටප, ශබ්දයන් ස්ත්‍රී නපුංසකයයි පූර්‍වොක්ත බැවින් බාධිතයි—යාග, යජ්මානයි—යඥ, මඛ යනාදිය පත්‍නීයයි—අග්නිෂ්ටොම යනාදිය එහි භෙදයි—එහිම භෙදවූ ඉෂ්ටි ආදීන්ගේ ස්ත්‍රීත්වය පූර්‍වොක්ත හෙයින් බාධිතයි—අද්‍රි, පර්වතයි හිරි, ශෛල යනාදිය එහි පත්‍නීයයි—මෙරු, මන්දරාදිය භෙදයි—ගන්ධ මාදන, යනු නපුංසකත්‍වඛ උක්ත බැවින් බාධිතයි—සෙසුත් බාධිත යමක් ශෛලවඟියෙහි උක්ත නසින් දන්න—මෙඝ, වලාහයි; ඝන යනාදිය පත්‍නීයයි—ආවර්තාදිය භෙදයි—ද්‍රෝණ, සි නපුංසක බැවි පූර්‍වොක්ත බැවින් බාධිතයි—අබ්ධි, මුහුදයි—සමුද්‍ර, පාරාවාරාදිය පත්‍නීයයි ද්‍රැ, වෘෂයයි—ශාඛි යනාදිය පත්‍නීයයි—අශ්වත්ථ, වටාදිය භෙදයි—පටලා, ශිංශපා යනාදීන්ගේ ව්‍යහි වාරය පූර්‍වොක්තයි—කාල කලි—සමය ආදිය පත්‍නීයයි—මාසාර්ධ භෙදයි—වෙලා, දින, තිථි ආදීන් පූර්‍වොක්ත බැවින් බාධිතයි—අසි, කඩුවයි—මණ්ඩලාග්‍ර, යනාදිය

පය්‍යායයි—නඤකාදීහු හෙදයි—ඊලී යනාදිය බාධිතයි—ගර. ඊග යයි; බාණ යනාදිය පය්‍යායයි—ඉෂුර්වයොඃ යි කී බැවින් විශෙෂදර්ශිතයි—ඉරි, සතුරායි; විෂ්, විවෙෂින් යනාදිය පය්‍යායයි—ආතතායි යනාදිය හෙදයි.

1451. කර, සුඛකම්-සුඛක, කිරණ, හස්ත, යන මේයි-දීධිති ආදින්ගේ සත්‍රිවඨ පූර්‍වොක්ත හෙයින් පුලලිඛග බාධිතයි—ගණ්ඩ නොපුලයි; ඔෂධ, තොලයි; දයනවාසස් යනු බාධිතයි—දෙස්, බාහුවයි 'වයොඃ භූජබාහුසිංපූර්‍වොක්ත' හෙයින් විශෙෂ දතයුතුයි—දන්න දන්හ; රද යනාදිය, විශෙෂයි—ජම්හ යනාදිය හෙදයි—කණ්ඨ, ගෙලයි; කෙශ, හිසකේයි—කව යනාදිය පය්‍යායයි; නඛ, නියයි; කරරුහ යනාදිය පය්‍යායයි; නඛො, 'සත්‍රී' යනාදිය විශෙෂයි — අහනාහානාහාඃ අහන, අහ, යන ශබ්ද වය අන්තකොට ඇත්තෝද පුලලිඟුයි—අහ්නඃ පූර්‍වී= පූර්‍වාහ්නඃ, පෙරවරුයි—අපරාහ්නඃ, යනාදියද මෙම නයයි—වෙ අහනී සමාහාරතෙ—ඖහඃ, යනාදියද මෙම නයයි—සෙෂවඩහෙදනාවි, විෂ විශෙෂයි; පුලලිඟුයෙහි වෙති—ගරලං, විෂං, පුංසිකලිවෙව කාකොලුංයි බාධිතයි—රාත්‍රාහ්නඃ රාත්‍ර යනු අන්තකොට ඇති ශබ්දද පුලලිඟුයි—මෙහි රාත්‍ර නම්—සමාසාන්තයෙහි රාත්‍රිශබ්දයහට ආදෙශ රාප යකි—අහශ්ච රාත්‍රිශ්ච—අහොරාත්‍රඃ, දවරුයි—සර්‍වරාත්‍ර, සුර්‍වරාත්‍ර, අපර රාත්‍ර, යනාදියද මෙම නයයි—ප්‍රාගහඃඛ්‍යකාඃ සඛ්‍යාශබ්ද පූර්‍වකොට ඇති රාත්‍රාහ්නයෝ පුලලිඟු නොවෙති—පඤ්චරාත්‍රං, ගණරාත්‍රං, යනාදි යද උදාහරණයි—පඤ්චරාත්‍රනම් ඤනොපාය පසයි—බොහෝ රාත්‍රී නුගණරාත්‍රනම්.

1452. ශ්‍රීවෙෂවාද්‍යශ්ච, සිරිවටු ආදීවූ; නිය්‍යාසඃ, ද්‍රවසාරයෙ පුලලිඟුහ—ආදි ශබ්දයෙන්—ශ්‍රීවාස (සිරිවටු); වෘකධූප, (බොහෙ මැලියම් ජාති එක්කොට සැදු සුවඳ දුමකි); ච ශබ්දයෙන්, ගුගුලු සිහලකාදිය (තුරුක් තෙල් ගන්න—අබාධිතාඃ, අනිෂිඩවූ; අසන් නන්නාඃ, අස්, අන්, අන්ත කොට ඇත්තෝද පුලලිඟුහයෝයි-'අඩ්ගිරස්' එනම් ඍෂිය; ඒධස්, මහබඹ; වන්‍ද්‍රමස්, සඳ; අස් අන්තයි—කෘෂණ වර්‍ණවන්, ගින්නයි; මඝවන් ඉන්‍ද්‍රයි; අන් අන්තයි—වයස්, ලොමන්, යනාදිය පූර්‍වයෙහි නපුංසකඵල කීහෙයින් බාධිතයි—කශෙරුපතු වශතූනි, කශෙරු ජතු වසතු ශබ්දයන්; භිඛා, හැර තුරුවිරාමඛාඃ, තුය රැය යන දෙන්නා අන්තකොට ඇත්තෝ පුලලිඟුහයහ-(කශෙරු නම්, පිටකටු හෝ කෙකටියයි—ජතු, ලාකඩයි; වසතු ධනාදියයි) ඔවුන් හැර තුරු අන්තයෝ, හෙතු, සෙතු, ධාතු, කුරු මෙරු කිංශාරු යනාදියයි—ඳරු, ශම්ශ්‍රු ආදිය කශෙරු ආදින්ට උපලඤණ හෙයින් නපුංසකයි.

1453. අථ,වැලි; කෂණභමරොපානන්තාඃ, කකාරාදී මෙවණීෂ්ටිකය; උපා-නන්තකොට ඇති; අමි මොහු; යදි අදනන්තාඃ, ඉදින් අකාරාන්තවූ නම් පුල්ලිඟුයි-අඛ්ක, ලොක, සථිපික යනාදිය ක උපානන්තයි-ශුල්ඛා, වල්ගා-දිය මුඛබාධිතයි—ඔෂ, පෙලාෂ, පක්ෂ යනාදිය ෂ උපාන්තයි—වර්ෂ ආ-දිය පූර්වබාධිතයි—පාෂාණ, ගුණ, කිරණ ආදිය ණ උපාන්තයි-විෂාණා-දිය බාධිතයි-කෞසුම්භ, දහී, ශලභ ආදිය භ උපාන්තයි-කුසුම්භ-ආදිය බා ධිතයි—හොම, ග්‍රාම, ගුල්ම, ව්‍යාම ආදිය ම උපාන්තයි—පද්ම ආදිය බාධිතයි-සිකර, ක්ෂීර ආදිය ර උපාන්තයි-අජීර ආදිය බාධිතයි.

පථනයඃ ථොපාන්තාඃ, පාදී වණීෂ්ටිකය උපාන්තකොට ඇත් තෝ පුල්ලිඟුයි-උදාහරණ, යූප; බාෂප, කලාප, ආදිය ප උපාන්තයි-කුතපාදිය බාධිතයි,-වෙපථු, රොමන්ථ ආදිය ථ උපාන්තයි – අපථ්‍යාදිය බාධිතයි—ඉන, ඝන, භාන්තු ආදිය න උපාන්තයි—වනාදිය බාධිතයි-අය, ව්‍යය, ජ්‍යාය, තන්තුවායාදිය ය උපාන්තයි—මෘගයාදිය බාධිතයි-රස, භාසාදිය ස උපාන්තයි—බිසාදිය බාධිතයි—පට, වටාදිය ට උපාන්තයි—කිරීටාදිය බාධිතයි—ගොත්‍රාඛ්‍යාඃ, වංශඵලක ශබ්ද තෝ ගොත්‍රයෙහිත් අහෙදෙපචාරයෙන් පූර්වපුරුෂනාමයම ව්‍යව-හාර ශබ්දයෝ පුල්ලිඟුයි—උදාහරණ, භරද්වාජ ආදියයි; භරද්වාජෝ ගොත්‍රමඝමිකඃ—එසේම, කශ්‍යපෝ ගොත්‍රමයම්කඃ—වෙතස්‍යාගොත්‍ර-මයම්කඃ—යන ක්‍රමයෙන් විස්තර දතයුතුයි—චරණාඛ්‍යයාඃ, වෙද ශාඛාහදාරන්නවුන් එම නමින් කීයන කල පුල්ලිඟුයඃ—කඨ, බහ වෘච ආදියයි—මේ වේදශාඛාවන්ට නම්; කඨ නම් වෙදශාඛාව හෝ චරණය පුරුදුකරණ තැනැත්තේ ද; අහෙදෙපචාරයෙන් කඨයයි කියනු ලැබේ—එසේම බහවෘච යනුද ඍක්වේද චරණයයි—එය හදාරන්නේද අහෙදෙපචාරයෙන් එම නමි—මේ ආදි ශබ්ද පුල්ලිඟුය-යෝයි යනු හැඳිනි.

1454. ඝඤ්ජ්ඣන්ඞ්ණඤාඨ්‍රවඃ, ඝඤ්, අව, අප්, නඩ් ණ, ඤ, අට්‍රව් යන සජන ප්‍රත්‍යයන් අන්ත කොට ඇත්තෝ; නාමනි, නමක් කියන කල්හිද; අකථිරි, කතිනාවෙන් බැහැර කාරකයෙහිද; භාවේව, භාවය යන මෙහි වැටෙන්නෝ පුල්ලිඟුය—'ප්‍රාඝාදඃ'' පහය; ප්‍රසීදන්ති අස්මින් මනාංසි යි විග්‍රහයි—ප්‍රාසඃ, කුන්තය; ප්‍රකෘෂ්ටම්ණ අස්‍යතෙ යි විග්‍රහයි—වෙදඃ, ඍගාදි සතරයි; විදන්ති අනෙන යි විග්‍රහයි—ප්‍රපාතඃ, පළුනාදීන් වෙත දානාලයි; ප්‍රපන්නි අස්මාත් යි විග්‍රහයි—නාම හා ඛ්‍යාතාවචිනා කාරකයෙහි ඝඤ් උදාහරණයි—පාකඃ, පැසි මයි; පවනං යි විග්‍රහයි; ත්‍යාගඃ—ත්‍යජනං; රොගඃ—රුජනං ආදියද

ඉමමනායයි භාව, ඝඤ්—ජයඃ, දිනුම; වයඃ, කැපිකිරීම; නයඃ, ක්‍රම ආදිය; අව, මෙසේසි—කරඃ; බාහාදිය; ගරඃ, වැඟිරීම ආදිය; ලවඃ, ඡේදනදිඝ; පලවඃ, ඉපිලීම් ආදිය; අප මෙසේසි—යඥඃ, යාගය; ප්‍රශ්නඃ, පිළිවිසීම; නඞ්, මෙසේසි—මෙම නඞ් ප්‍රත්‍යඛ්‍යාන්‍යා යාවිසූ, ශබ්දයාගේ පුංඝඛ්‍යය පූර්වයෙහි බාධිතයි—නඞ් ප්‍රත්‍යයට උපලක්ෂණයෙන් නන් පසද ගන්න—ඝඩපනං, නිද්‍රාව; ඝ්‍යාදඃ, ආහරය; ණ මෙසේසි—උරච්ඡද,* කවවසි; ප්‍රච්ඡද, දඝනච්ඡද ප්‍රභෘතිහුද මෙම නයයි—ඝ මෙසේසි—වෙපථුඃ, වෙවිලීම; ඝඝවථු, දවථු යනාදියද මෙම නයයි—අථුච් මෙසේසි.

කර්තරි, කර්මණියෙහි කරණලද; ල්‍යුඃ, ල්‍යුට්ප්‍රත්‍යයද; භාවෙ, භාව යෙහි; ඉමනිච්, ඉමනිච්ඡා; කඃ, කප්‍රත්‍යයද යන මෙතෙක් ප්‍රත්‍යය අන්තකොට ඇත්තේ පුලලිහුයි—ත්‍රාදිතඃ, උපසර්ගයන් කෙරෙන් පර වූද; අන්‍යතඃ, සෙස්සන්කෙරෙන් ප්‍රර්වූද; ඝඃ, ස්‍රුසංඥධාතූන්ගෙන් පරකොට කරණලද; කිඃ, කි ප්‍රත්‍යාන්ත ශබ්දයද පුලලිහුයි-"නඤ්ඤඃ, නඤ්ඤයති; ච්—පුත්‍රාදිහුය; මරණඃ, මධුසූදනඃ, මධුං සූදයති; ච්, මධු නම් අසුරයා නිවාරණය කරන්නෙන් මරන්නෙන් මධුසූදන නම්; එනම්, විෂ්ණුයි—ප්‍රථිමන් පෘථොභාවඃ, පුළුල්බව; මහිඃන් මහතො භාවඃ, මහත්බව ආදී "පෘථ්වාදිභ්‍යා ඉමනිච්වා" යන සූත්‍රයෙන් වන්නාවූ ඉම නිව් ප්‍රත්‍යය මෙහි දතයුතුයි—භාවෙ යි කවර හෙයින් කියන ලදද? වරිමන් ආදින්ගේ පරිහාරප්‍රාප්තියයි; වරිමානම් පෘථිවියයි ඒ සූත්‍රි ලිහුයි—තවද මෙහි භාවෙ යන්න එලිපතුයෙහි තැබූ පහනක් සෙයින් පූර්වයාහා අපරය සමග්ත් සම්බන්ධ වේ—ආබූත්ඃ, යන්නැගීමයි; ප්‍රසවඃ, නැළිය-කඳු මුදුනයි පුං—ශෛල වගීයෙහි මේ පුන් නපුංසක බැව් පූර්වොක්තයයි—මේ භාවයෙහි ක ප්‍රත්‍යයට උදාහරණයි—ප්‍රධි, චක්‍රනාභිඃ; නිධි, නිදය ආදි, ප්‍රාරම්භාදිසි; ජලධි, වාරිධි සාගරයි; ප්‍රාදින් හා ශබ්දයන්ගෙන් පරවසිපි ස්‍රුසංඥයාගෙන් භාවයෙහි කළ කි ප්‍රත්‍යයාගේ පුලලිහු බැව් හි උදාහරණ මෙසේ දන්න

1455. අසමාහාරෙ, සමාහාරයෙන් බැහැර; චනෙව, වාඤ්චසමාස යෙහි අශ්වවඩවෙෘ, අශ්වවඩවාන්; සි පුලලිහුවේ; සමාහාරයෙහි; නම් අශ්වවඩවං සි නපුංසකයි—සූයෙෂ්ඨපශ්‍යියපූර්වඃ, රවිවඤ්චනාම යන් පෙරටුකොට ඇත්තාවූද; අයඃ පූර්වකොපිව, අයඃ ශබ්ද පෙරටු කොට ඇත්තාවූද; කානනඃ කානනශබ්දය පුල්ලිහුයි—සූයෂ්කානනඃ, අකීකානනඃ, සූයෂ්කානනපාෂාණයයි කියති; චන්ද්‍රකානනඃ, සොම කානනඃ, චන්ද්‍රකානන පාෂාණයයි කියති—සඵටික විශෙෂයි; අයස් කානනඃ, ලොහකානනඃ කානනවිශෙෂයි.

1456. වටකඃ, හත්වටයි—අඟඝලායි; අනූවකඃ වෙදුවයුවයෙකි, රලූකඃ, රොමුපිළිසි; කුඩඛකඃ, ගහනයි—සෙවනපුඛඃ, ඒ පඟිලියයි; නාසුඛඃ, සාමවෙදයෙහි ව්‍යවහාර නිපාත විශෙෂවූ ඔඛාරයි; සමුදගඃ, සම්පුටකයි—කරඬුවයි; විට, ඛුතීනයි; පට්ට, දඬු අස්නයි; ඛටාඃ තුලාසි—තරාදියයි; ඛටාඃ, අඞ්කූපාදියයි.

1457. කොට්ට, දුගී නුවරයි; අරඝට්ට, ලින් විශෙෂයකි. අශෙරඃ වක්‍රාවයවසදෘශෙඃ කාෂ්ඨවිශෙශෙඃ ඝට්‍යතෙ අසෞ—අරඝට්ටඃ" යි ටීකාසි-සමහර ආචාර්‍ය්‍ය මතයක් ටානනවගීයෙහි උ්වත් කොට්ටාර, සිරකාරාදනකොට බිඳ "කොට්ටාරෙ නාගරෙ භූපෙ ප්‍රෂ්කරිණ්‍යාඤ්චපාඨකෙ" යන රභසකොෂ දක්වයි; ඝට්ට, තොට් (නහන්ට බස්නාවූ හෝ සුඛකම් ගන්නා තැනයි; හට්ට, සල්පිලයි; පිණ්ඩ, ගුළාවයි; ගොණ්ඩා, නෙරූ නැබයි; "ගොණ්ඩාපාමරජනෙෂු ච වෘඩනාභෙෂු ච සම්මතඃ" රුද්‍රකොෂයි පවණ්ඩ, බඩයි; "පිවිණ්ඩ"යිද පාඨයි-පිවණ්ඩවත්, යි දැක්වූවත් ප්‍රත්‍යයෙන් මත්තෙහි දක්වන ගඩු ශබ්ද දීන්නේ පුංසත්වයද මෙසේ මැයි දක්වති—ගඩු, ගලගණ්ඩයි; කර්ණ්ඩු, කරඬුවයි; ලගුඩ, මුතුරුයි; වරණ්ඩ, මුඛරොගයි; කිණ, කිරගැටයි; (වණ සුවවූ කැළලද කියත්); ක්‍ෂුණ, ලී විදින පණු විශෙෂයි (ගුලලා අම්බුලම්පාළුවායයි ව්‍යවහාර කුරුවෙණියා ආදියයි.

1458 දෘති, වම්හසත්‍රිකායි; සීමන්ත, කෙශ වින්‍යාසයි; හරිත්, පලාවණ්ණියි; රොමන්ථ, ගවාදීන් විසින් කෑ ගොදුරු වමාරා නැවත විකීමයි; උදගීථ, සාමවෙද භෙදයකි; බුද්බුද, බුබුලයි; කාසමර්දී, තුවරගසයි වෙසවාරභෙදඃ යි භානුදීක්‍ෂිතවීකායි: අර්බුද, දශකොටි ඇයි කුඤ්ජ, ශිලාපභාණ්ඩ ආදියයි; එන, පෙන=ජලවිකෘතියි; සතූප, දුගැබ=සෑය; ප්‍රූපක=ප්‍රූප යාගස්‍යාවභෘය; (ක්ෂීරස්වාමීන් විසින් ප්‍රූපක=ප්‍රූප-යි දර්ශිතවූ.

1459. ආතප, සූර්‍ය්‍යාලොකයි; නාභි, පෙකණිය කියනකල සත්‍රිලිඟු බැවි පූර්‍ණොක්තයි; ක්ෂත්‍රියෙක්ෂ්‍වාකු වාවිවූයේ පුල්ලිඟුයි; කණප, යවුලකුණානඃ, ලන්සයයි ව්‍යවහාරයි—කුණප යීද මරාරි පාඨයි; පූති, ගන්ධොශවෙපිව යි, මෙදිනි කොෂයෙන් එහි අර්‍ථාදර්ශිතයි—ක්ෂුර, දැලිපිහියායි, කෙදර, විනිශ්චයාදී ව්‍යවහාරයි—සමහරු වෘක්ෂ විශෙෂයෙකැයි කියත්—වමරීස්සෝ පුරාණ සන්නයි ඒ සැබෑනම් "කෙකර" යි පාඨයි; සූර, නදී ආදීන්නේ දෙගොඩ තලාඝන මහවතුරයි; ක්ෂුරප්‍ර, ඊදැඩු විශෙෂයෙකි (බුරප්‍ර යි කවඹී මිතියාදිකොට රාජමුකුටාදී කිසිවෙක් කියත්ලු); චක්‍ර, පලාවගීයෙකි (ඇඹුල් වගීයකට නමැයි පූරාණ සන්නයි); ගොල, ගුලිකායි සැමියන් මලතැනැන්තියඃ

ගේ සොරසැමියන්ට උපන් පුතු කෙමරහිද) යි ප්‍රශ්න යන්නයි ඒ දැඩි. යෙහි (ගොලක යයි පූර්‍ව දර්ශිතයි; භිඞ්ගුල, දැඟිඟුලි 'භිඞ්ගුලු' යි උකා. රාතනදු වෙයි භාහුදිඝිත වීකායි, උදන්තයා නපුංසකයි ප්‍රරාණ. යන්නයි); සුදගල, ආත්මයෙහිද ශරීරයෙහි ද වැටේ.

1460. වෙතාල, යක්ෂාවෙශ ඇති,මළසිරුරයි; "භූතාවිෂ්ටශවඃ" යි භාහු දීඝිතයි; සර්ව්වශෙෂයෙක යක්ෂයන්ට නම් ප්‍රරාණ යන්නයි;) මල්ල– යනු, බාහුයුඛ දක්ෂවූ මල්ලව ආදියයි; හල්ල, අඩසඳවන් මහත්තල ඇති ඊවගීඝයෙහි (සිංහල සහ මරාටී "හල්ලමල්ලශ්ච') යි පාඨයි ප්‍රරෝ ඛාශ, යාගයෙහි පිරියුතු මුඛ කබලයි; පව්විශ, කෙවේරියයි; "අස්‍රහෙ දඃ=ශස්‍රහෙදඃ "යි ටීකාදෙක්හි; කුසූලිසි පරණයන්නයි); කුලමාෂ, තලපයි "අඞ්ගවිතෙත්‍රා යවඃ කුතසිත මාෂොවා" මරාටි ටීකායි; රහස, හෂීයි; කවාහ, හත්වටාදි පාකභාජනයි; පතඤ්ඣහ, කෙලවිලාවයි.

ලිඛාදිසඞ්ග්‍රහඃ යි.

1461. අන්‍යවච, බාධිතදූයින් පෙස්සද; ඛාරණ්‍ය, ඛාරණ්‍යාදි වාහලිකඃශ බ්දයා අක්‍ෂතකොට ඇත්තෝ; ඉඟිනෙ, නපුංසකලිඞ්ගයෙහි වැටෙත්— ඛ, ඉන්ද්‍රිය, ජීව්‍ර නඃස් ආදියයි; අරණ්‍ය, විපින, වන, කානනාදියයි; පණී, පත්‍ර, දල, පලාශ, ආදියයි; ශෙන්‍ර, බිල පාතාලාදියයි; භිම' තුහින, ආදියයි; උදක, ජල, නීරාදියයි; ශීත, ශීතල, ශිශිර යනාදියයි; උෂ්ණ, තිගම ආදියයි; මාංඃ—පිසිත, තරඃසාදියයි; රුධිර, ලොහිත, ර කතාදියයි. මුඛ, වක්ත්‍ර, ලපන ආදියයි; අක්ෂි, නෙත්‍ර, චක්ෂුස් ආදියයි; ද්‍රව්‍ණ, ධනාදියයි; බල, ශෞඃය්‍ය, සෙතෘඃයාදියයි.

1462. එල, එල කපිත්‍ථාදියයි. (හල, කියාද කිසිතැනෙක පෙණේ, එ සේ කල නිරීෂ කුටකාදියයි), හෙම, සවර්ණ, කනකාදියයි—ශුලව, තා ම්‍රාදියයි; ලොහ, කාලායඃසාදියයි; සුඛ, ශාත, ශර්ම්මාදියයි; දුඃඛ, කෘච්ඡ්‍ර, කඃවාදියයි; ශුභ,කුශල' කල්‍යාණාදියයි;අශුභ, අකල්‍යාණ, අමඞ්ගලාදි යයි; ජලපුෂ්ප, කුමුදු, කමල, උත්පලාදියයි; ලවණ, සෛන්ධව, මෙව කාදියයි; ව්‍යඤ්ජන, තෙමන, නිඃසාරාදියයි (ව්‍යඤ්ජනවිශෙෂවූ දධි තක්‍රාදියද ගැණේයි;) අනුලෙපන, චන්දන කුඞ්කුමාදියයි.

1463. කොට්‍යඃ අන්‍යා, කොටිශබ්දයෙන් අන්‍යවූ; ශතාදිසඞ්ඛ්‍යා, ශත ආදී ශඞ්ඛ්‍යාතොමෝ; "ඉඟිනෙ" යි අනුවර්ත්තතයි—එනම්, ශත සහස්‍ර යනාදියයි; ලක්ෂ, ලක්ෂාශබ්දඃ; වා, විකල්පයෙන් ලක්ෂ කියා නපුංස ක ලිඟුවේ; තත්, එම ලක්ෂ සඞ්ඛ්‍යාව; නියුතඤ්ච, නියුත කියා දවෙයි (ලක්ෂ නියුත ශබ්ද සමානාර්ථයහයි යනුනාවිසි) යන්, යම් ශබ්දය ක්; ව්‍යවකුම්, මිසවර ඇත්තේ; අසිසුඤනාත්‍රතං, අස් ඉස් උස් අන් යනා

මේ අන්තානෙ ට ඇත්තේනම් භෙදනපුංසකයි-පයස්, මන්ස්; නභස්, ආදිය අපුණ්ණයි; සර්පිස්, ජ්‍යොතිස් යනාදිය ඉපුණ්ණයි; වප්සස්, සප්‍රස් යනාදිය උපුණ්ණයි; චම්මන්, ශම්මන් යනාදිය අන්නන්තයි. අකතීන්රි, කතීන්‍ය කාරකයෙන් බැහැර; අනාන්තං, අන් යන්න අන්නකොට ඇති ශබ්ද නපුංසකයි: ගමනං, මරණං, කරණං, දානං, යනාදිය එහි උදාහරණයි; "අකතීන්රි" යනුයෙන්, ඉධම්ව්‍රාහ්මණානං නන්දනං යනාදිය බාධිතයි.

1464 ශිෂ්‍යං, පරිශිෂ්‍යවූහෝ සති පුංසක්‍යයෙන් ඉතිරිවූ; ත්‍රාණන්තං, ත්‍රාණාරාන්ත ශබ්දය; සලොපධං, දන්ත්‍යසකාර ලකාර අන්ත්‍යසවිරයෙන් පූර්ව කොට ඇති ශබ්දය (ඔහිනෙයි අනුවර්තනයෙන් නපුංසකයි); පාත්‍ර, ගාත්‍ර, වස්ත්‍ර, වහිත්‍රාදිය ත්‍රාන්තයි; බිස, අක්ෂිතවිස, ආදිය සොපධයි; කුල, මූල, ආදිය ලොපධයි; ශිෂ්‍ය යනුයෙන්, පුත්‍ර වෘත්‍ර හංස, පතඝ, ශිලා, කාල, යනාදිය බාධිතයි. ප්‍රාක්සඞ්ඛ්‍යායාඃ නිතිම්, සඞ්ඛ්‍යාශබ්ද උපපද කොට ඇති; රාත්‍රම්, රාත්‍රශබ්දය නපුංසකයි; ත්‍රිරාත්‍රං, පඤ්චරාත්‍රං, යනාදිය තද්ධිතාන්තයි. සඞ්ඛ්‍යායාඃ නිතම් යනුයෙන්, අර්ධරාත්‍රඃ, මධ්‍යරාත්‍රඃ, යනාදිය බාධිතයි—මේ "රාත්‍ර" යන්න සමාසාන්ත අනුකරණයි; පාත්‍රාදීනෙතඃ, පාත්‍ර ආදී අකාරාන්ත ශබ්දයෙන් උපලක්ෂිතවූ; එකාදිඃ විගුඃ, එකවචන අර්ථකොට ඇති විගුසමාසාන්ත ශබ්දය; ලක්ෂ්‍යානුසාරතඃ, ආපන්නප්‍රයොගානුසාරයෙන් නපුංසක ලිඞ්ග වෙයි; "පඤ්චරාත්‍රං" යනාදියයි; ආදි ශබ්දයෙන් චතුර්විධං යනාදිය ගන්නේයි-ලක්ෂ්‍යානුසාරතඃ යන්නේ ඒ-පඤ්චමූලී, ත්‍රිලොකී, යනාදීන්ගේ අපවාදයි—එකාදීඃ, යනු කුමටද? පඤ්චඝාපාලඃ යනාදිය පිළිගැනීමයි; මේ විගුසමාසය තබ්තාදීයි.

1465. වතෙවඝඞ්ව්‍යයීභාවෙ, වත්‍රසමාසයාගේ එකත්වයද අව්‍යයීභාවසමාසයද (නපුංසකයි); "පාණිපාදං, මණ්ඩූකමත්‍රස්‍යං" යනාදිය වතෙවකීභාවොදාහරණයි; "අභියන්ති, උපගඞ්ගං" ආදිය අව්‍යයීභාවොදාහරණයි—සඞ්ඛ්‍යාව්‍යයාත් පරඃ, සඞ්ඛ්‍යාශබ්ද අව්‍යය ශබ්දයන්ගෙන් පරවූ; පථඃ, පථශබ්දය (නපුංසකයි); 'ත්‍රිපථං චතුෂ්පථං" යනාදිය සඞ්ඛ්‍යා පූර්වපදයට උදාහරණයි-ත්‍රයාණාං පථාං සමාහාරඃ, යනාදිය විග්‍රහයි-'ත්‍රිපථං, කාපථං" යනාදිය අව්‍යය පූර්වෝදාහරණයි-සඞ්ඛ්‍යාව්‍යයාත් යනුවෙන් ධර්මපථඃ, ත්‍රෛගපථඃ, යනාදිය බාධිතයි-මෙහි "පථ" යනුද සමාසාන්ත අනුකරණයි-ඝඝඪ්‍යාඃ, ඝඝඪ්‍යන්තායාකෙරෙන් පරවූ; ඝ්‍යා ඝ්‍යායාශබ්දය නෙම; වෙත්, ඉදින්; බහූනාං, බොහෝදෙනාසම්බන්ධ නම් නපුංසකයි—උදාහරණ 'ත්‍රිඝ්‍යං, යනාදියයි-ත්‍රිණාං පඤ්චිණාං ඝ්‍යායි චාක්‍යයි—ශලභඝ්‍යං, ඉක්ෂුඝ්‍යං, වෘක්ෂඝ්‍යං, යනාදිශබ්ද මෙම නයයි—"බහූනාං" යනු කුමටද? කුඩ්‍යඝ්‍යා, තරුඝ්‍යා, යනාදියෙ

හි නොවන පිණිසයි—මෙහි කුඛ්‍යර්ථ ශ්‍රායා; තරොඃ ශ්‍රායා, යනු විග්‍රහයි—සංහතෞ, ෂෂ්ඨ්‍යන්තායා සෙරෙන් පරවූ සමූහාර්ථයෙහි වැටෙන් නාවූ; සභා, සභාශබ්දය ද (එසේම).

1466. අරාජකාත්, රජින් ශබ්දවර්ජිතකොට ඇති; රාජාමනුෂ්‍යාර්ථාත් රාජාර්ථ අමනුෂ්‍යාර්ථ ෂෂ්ඨ්‍යන්ත-ශබ්දයන් සෙරෙන්; පරා, පරවූ සභා, සභාශබ්දයා; ශාලාර්ථා අර්ථ, ගෘහාර්ථවූවන් නපුංසකයි-දෘසිසභං, නෘපසභං, රක්ෂඃ සභං, යනු-ඉමාඃ දිශඃ, මොහු දිඞ්මාත්‍රයි; ඉනසභං, ප්‍රභුසභං යනාදිය රාජන් ශබ්දවර්ජිතකොට ඇති තත්පර්‍යාය ශබ්දයන්ගෙන් පරවූ සභා යන්නහුගේ නපුංසකත්වයෙහි උදාහරණයි-රක්ෂඃසභං පිශාච සභං, යනාදිය අමනුෂ්‍යපර්‍යායයන් සෙරෙන් පරවූ සභා යන්නාගේන පුංසකත්වයෙහි උදාහරණයි—අරාජකාත් යනු කුමටද? රාජසභා යනාදියෙහි නොවන පිණිසයි-චන්ද්‍රගුප්තසභා, යනුත්-රාජපර්‍යායවෙසින් ම නපුංසකත්වනිරාසයයි—ෂෂ්ඨ්‍යඃ යනු කුමටද? නෘපතිර්ෂ්‍යයෙ සභා =නෘපතිසභා, යනාදියෙහි නපුංසකත්වයාගේ ප්‍රතිෂේධපිණිසයි—අමනුෂ්‍යාර්ථාත් යනු කුමටද? දෘසීන්ගේ ශාලා යන අර්ථයෙහි දෘසිසභා යන්නගේ නපුංසකත්ව නිරසාපිණිසයි—දෘසිසභං යනු දෘසිසමූහමැයි—නෘපසභං-යනු රාජ්‍යමිතිහෝ රාජමන්දිරයි; රක්ෂඃසභං-යනු රාක්ෂස සමිති හෝ රාක්ෂස ශාලයි.

1467. උපඥෝපක්‍රමාණාන්ච්, උපඥශබ්ද උපක්‍රමශබ්ද අන්තකොට ඇත්තාවූද ෂෂ්ඨ්‍යි තත්පුරුෂය; තදාදිවිධ්‍යර්කාශනෙ, ඒ උපඥාදිශබ්ද ප්‍රථමොපපත්තිබෑවි ප්‍රකාශනයෙහිලා නපුංසකයි; කොපඥකොපක්‍රමාදි, කොපඥය කොපක්‍රමය යන්නාදිය උදාහරණයි; ඒ මෙසේයි—කස්‍ය බ්‍රහ්මණ උපඥඃ=කොපඥම්; කස්‍ය බ්‍රහ්මණ උපක්‍රමඃ=කොපක්‍රමම්; කොපඥං ප්‍රජා, කොපක්‍රමංලොකඃ, ප්‍රජාතොමෝ බ්‍රහ්මනිර්මිති හෙයින් ප්‍රථමකොට ඔහුවිසින් දක්නාලද්දා-ලොකයතෙමේ බ්‍රහ්මනිර්මිතිය යනු අර්ථයි-"උපඥ ඥතමාද්‍යං යත්තේ ඥත්වාරම්භ උපක්‍රමඃ" මෙහිම යට බඹවග උක්තශ්ලෝකාර්ධයෙන් උපඥ උපක්‍රම ශබ්දයන්ගේ අර්ථදර්ශනයයුතුයි—තදාදිඞ් යනු කුමටද? ඉදවදත්තොපඥ ප්‍රාකාරඃ, දෙවදත්තොපක්‍රමොරථඃ, යනාදීන්ගේ නපුංසකත්වාභාව පිණිසයි—උශිනරනාමස්, උශිනරනාමයන් විෂයෙහි ෂෂ්ඨ්‍යසමාසාන්තවූ; කන්ථා කන්ථාශබ්ද නපුංසකවෙයි—සෞඛ්‍යසම්කන්ථං, වාඤ්ඡිකන්ථං, යනාදිය උදාහරණයි—උශිනර—යනු කුමටද? දෘෂිකන්ථා යනාදියෙහි නොවන පිණිසයි—නාමස්—යනු කුමටද? චිරණකන්ථා යනාදියෙහි නපුංසකනොවන පිණිසයි—සිච්‍රවට දනවූහෝ නගරවිශෙෂයකට නම්.

1468. නාණඃවිදභ්‍යඃ නය ණය කය වකාරඉත්ය යන මොවුන් කෙරෙන්; අන්‍යෙ, බැහැරවූ; භාවෙ, භාවයෙහි කරණලද; අදන්තප්‍රත්‍යයඃ, ක්‍රියාර්ථයන් කෙරෙන්වූ තව්‍යාදී යම් අකාරාන්තප්‍රත්‍යකෙනෙක්

වෙත්නම් ඔහුද එසේම, සමූහෙ, සමූහාර්ථයෙහිද; භාවකර්මණෝඃ, භාවය කර්මය යන දෙක්හි තඩිත අදන්තප්‍රත්‍යයෝද නපුංසකලිඞ්ගයන යනු අර්ථයි; උදාහරණ, භවිතව්‍යං භූතං, බ්‍රහ්මභූයං, යනාදියයි, බ්‍රහ්ම බව හෝ පරසමයාභිමත මහබඹු හා එකීභාවය බ්‍රහ්මභූයනම් වේ-නාණකව් දෙහ්‍යා 'ත්‍යෙ-යනු කුමටය? ප්‍රශ්නඃ, න්‍යාදඃ, ආඛ්‍යාතඃ චයඃ යනාදින්ගේ නපුංසකව නිරාස පිණිසයි-හෙඞ්ගං=නිඝ්නානාං සමූහඃ; ඕ පගවකම්=උපගූනාං සමූහඃ; මේ ආදිය සමූහතඩිත උදාහරණයි; ශොභනං; මෞනං=මුනෙර්භාවඃ; මාර්දවං=මෘදෝර්භාවඃ; මානොඤ්ජකං=මනොඥස්‍ය භාවඃ, ආදිය භාවතඩිතතොදාහරණයි—ශෞකල්‍යං=ශුකලස්‍ය කර්ම භාවොවා; බ්‍රාහ්මණ්‍යං=බ්‍රාහ්මණස්‍ය කර්ම භාවොවා; රාජ්‍යං=රාඥඃ= කර්ම-චෞර්‍යඤ්=චොරස්‍ය කර්ම, යනාදිය කර්මතඩිතොදාහරණයි—පුණ්‍යසුදිනාභ්‍යානතු, පුණ්‍යය සුදිනය යන ශබ්දයන් දෙදෙනා කෙරෙන්; පරඃ, පරවූ; අහඃ, සමාසාන්තාව සිටි අහන්ශබ්දය නපුංසකයි; පුණ්‍යාහං, සුදිනාහං, පවිත්‍රදින ප්‍රශස්තදින යනු අර්ථයි.

1469. ක්‍රියාව්‍යයානාං, ක්‍රියාශබ්ද අව්‍යය ශබ්දයන්ගේ; භෙදකානි, විශෙෂණයෝ: එකත්‍රෙපි, නපුංසකලිඞ්ගයෙහිද එකත්‍රයෙහිද වෙත් සුඛංතිෂ්ඨති. සුවසේ සිටි හෝ වෙසෙයි; සලීලං නාට්‍යති බාලා, ලඳ රිඟනාමෝ ලීලාසහිතව නටයි; රම්‍යං සවඃ, සිත්කලු අහස හෝ දෙව ලොවයි; සුබදං ප්‍රාතඃ, සැපදෙන පෙරවරුයි; ක්‍රියාව්‍යයවිශෙෂණාදාහරණ මෙම නයයි—උක්ත-යනු සාමවෙද ගීවිශෙෂයකි; තොටක යනු සගණයතරකින් බඳනාලද පාදයකි, මෙසේ චතුරාවෘත්තකෙළේ තොටක වෘත්තයයි—චොව, අනුභවකොට ඉතිරිඵලය තල්ඵලය; 'ඵලාවශිෂ්ට"යි භාවුදීක්ෂිත හෙයින් අවශිෂ්ටඵලමාත්‍රයෙක හැඟේ-ඇටකෙහෙලැයි කොයෙක් පාලිසන්නපොත්වල පෙණයි-මොවං සිද සමහරු කියති එසේ නම් කදලිඵලයි-පිවිඤ්, මොනරපිල් (මොණරුන්ගේ කුඩුම්බියයි පරණයන්නයි—ගෘහසඤ්ඣ, ගෙහි වැඹයි; නිරීට, වෙළුනයි: (ශිරොභූෂණයයි)ද සමහරු කියති; මම්ම්, සඤ් ආදි එක්සිය සතක් මර්මසථානයි (ප්‍රාණසථානයි) සන්නයි; යොජන, යොදනයි.

1470. රාජසූය, රජුන්විසින් පමණක්කටයුතු යාගවිශෙෂයකි—'රාඥා ත්‍රෙතව්‍යඃ අභිෂෙකචාරා නිෂ්පාදයිතව්‍යඃ, කියා හෝ රාඥ ලතාස්මිංඃ ත්‍රෙමඃ සූයතෙ අත්‍ර" කියා හෝ විග්‍රහයි—වාජපෙය, යාගභෙදයෙකි—"වාජමන්නං පෙෂ්ඨා සුරා පෙයමත්‍ර" යි විග්‍රහයි—ගද්‍ය, කවීන් විසින් කරණලද ඡන්දොරහිත පාඨයි—(කාදම්බරී අදියයි) පද්‍ය, එසේම කවීන් විසින් කරණලද ශ්ලොක විශෙෂයයි; (කවෙඃ කාත්‍රෙත යනු, කුමටය ? ප්‍රවෘත්තී ආදිය අභිධායක කල පුං ආදි ලිඞ්ගත්‍රය පිණි

සයි; එසේම පඞ්කාදිය වාච්‍යකල පදය් යනාදි ලිඞ්ගවිශෙෂ පිණිසයි)—මාණික්‍ය, රත්නභෙදයි—"මණිකෙ මණිපුරාකෙඛ නගරෙ භවං" යි විග්‍රහයි භාෂ්‍ය, පදඤ්ජිකථනයි; සිඤ්ඣර ඊයම්න් කරණලද භාජනභෙදයි-වීර, වැහැරියි; චීවර, තපස්විවස්ත්‍රයි; "ශාක්‍යභික්ෂු ප්‍රාවරණං" යි ශ්‍රුතත්‍යාචාරීහු කියත්ලු—පිඤ්ඣර ලිඞ්ගී ආදීන්ගේ මැදිරියයි "පඤ්ඣර" සිද පාඨයි.

1471. ලොකායත, චාර්වාකශාස්ත්‍රයි; හරිතාල, සිරියලි; විදල, හුණ බිඩලුයෙන් කළ භාජනයි (එසේම උදුම්බ ආදි බියලියෙහිද වැටෙයි); සථාල, (අන්නභාජන) තැටිය-පාකභාජනඝෝයි; වාහලික, කොකුම් ආදියයි (වාහලව) සිද පාඨයි.

නපුංසකසඞ්ග්‍රහ නිම්.

පුන්නපුංසකයොඃ, වක්ෂ්‍යමාණශබ්ද පුන්නපුංසක ලිඟුදෙක්හි වැටෙත්; ඒ ශබ්දනම්; ශෙෂඃ, ගතවගීයෙහි නොකියනලදදෙයද; අඛිඛී, සඃවොඛිම්=අඛිඛිං-යි විග්‍රහයි යාගභාගය; පිණ්‍යාක, තලමු රුවටයි; කුණටක, රොඹුදුහැ ආදියයි.

1472. මොදක, හත්වටයි; තණ්ඩක, උපතාපවිශෙෂයි "දණ්ඩක" සිද පාඨයි; ටඞ්ක, ගල්කටුවයි, සිංහලසන්නයෙහි "තඞ්ක ශබ්ද ප්‍රියාවිරාගයෙන්වූ තාපයෙහි" යි පෙණෙයි; ශාටක, වස්ත්‍රභෙදයි; ඛණ්ඩිට, ප්‍රදෙශවිශෙෂයකි "කඤ්චිඃ ස්ථානභෙදඃ වස්ත්‍රභෙදෙ වා ඛණ්ඩිටමිත්‍යපි" මරාටී- [ඛණ්ඩිටශබ්දය ග්‍රාමශතමධ්‍යසථවූ ඒ ග්‍රාමශතයෙහි වසන්නාවූ ජනයාවිසින් ආශ්‍රයනියවූ ග්‍රාමයෙහි වැටෙයි—එහෙයින් කිහු-ඛණ්ඩිටානාම, ග්‍රාමශත ජනොපජීව්‍යොග්‍රාමඉති] යනු පරණසන්නයි; අඛ්බුද, රොගවිශෙෂද සඞ්ඛ්‍යාවිශෙෂද වෙයි; පාතක, බ්‍රහ්මහත්‍යාදි අශුභ කර්මයි; 'පාතුක' සිද ගීතගොවිඳුදියෙහි පෙණේ; උද්වෙග, පටන් ගැන්ම, උත්සාහය; වරක, වෛද්‍යශාස්ත්‍රයි; (සමහරකෙනෙක් 'කරක' සි ලියාගෙන සේලදෙකක් එක්කොට මැසූ පිළියට නමැයි කියති "කරකඉති පාඨෙ සූනවස්ත්‍රං" යි පිකාදෙක්හි, තමාල, තමලුගසයි (හුනු පොත්තෙහිද වැටෙයි) සන්නයි; ආමලක, ඇඹුලුයි "ආමලකොධාත්‍රිඵලං" යි මරාටී-(ආමලක්‍යාඃ ඵලං නිත්‍යං වෘඛෙතිමයවි තස්‍ය ඵලේ ලුක්) බාරාණසී-සිංහලපාඨයෙහි සහ සන්නයෙහි ("මාලක"යි ශබ්දය ලියා ග්‍රාමදෙකක් මධ්‍යවූ වලද පත්‍රශිරායෙහි හෙවත් පත්කුරයෙහිද ජනපදයෙහිද පර්වතභූමියෙහිද ක්ෂෙත්‍රයෙහිද වැටෙයි) කියත්; නඩ, හුණ ආදියයි; "නඩොනනාම්රංතෘණභෙදෙ ච" යි පිකාදෙක්හි—(නලයයි ඛ්‍යාතවූ අන්‍යපදෙශයෙහි හටගන්නා තෘණවිශෙෂයක වැටේ) පරණසන්නයි.

1473. කුෂ්ඨ, අටලොස්වැදෑරුම්වූ කුෂ්ඨරොගයයි (කුෂ්ඨංයි වීවගීප්‍රථමා නතව මරාවී); මුණ්ඩ, ශිරෝදින් මුඩුකිරීමයි; ශිබ්‍ර, සුරාවිශේෂයකි; බුධ්න, බැදිමස්, පනසාදින්ගේ අස්ථිභාග්‍යන මෙහි; කිසීතැනෙක (පුන්න, කියාද එසේම ඝෝෂ්‍ය කියාද පෙණේ—පුන්නාම්. පුන්නකා දියයි, ඝෝෂ්‍ය නම් සෙටවන්දෙයයි); ඝෙණ්ඩික, විරගඩ්ජනායි, ඝෙණ්ඩ, මොඝකුශලාදියයි; කුටීම, භිත්තිවිශෙෂයි (මණිකුටිම යනාදි තන්හි මිණිඑබ්බවූහෝ දැවානබැඳි බිමයි): සඞ්ගම, සංයෝගයි සුරතාදිය හෝයි; ඝනමාන, මානවිශෙෂහෝ රිදිපලමහෝයි; අම්, අක්ෂිරොගයෙකි; ශම්බල, වර්ණභෙද මාන්‍ථිපකර්ණ යනාදියයි; අව්‍යය, නිපාතයි; තාණ්ඩව, නැටීමයි.

1474. කවිය, අශ්වාදින්ගේ මුඛවලල්ලයි කඳු, නේලුඔල ආදියයි කාඡිඝ, කපුය, පාරාවාර, සමුද්‍රාදියඝි; යුගන්ධර, රථදණ්ඩයි; සූප, යාගසථමඝයි; ප්‍රග්‍රීව, රුක්මුදුන, ගෙයඉදිරිගාලුව. කවුළුව යන මෙහි; පාත්‍රීව, යාගයෙහි ව්‍යවහාර පාත්‍රයෙකි; සූෂ, පත්‍රාදිරසයි; චමස, දරුයෙන්නිර්මිත සොමපානපාත්‍රඝි; චිකකස, සවයෙන් ඉදි කළ ආහාර විශෙෂයෙකි.

1475. අඞ්ගීදෙව, ගොමය, කෂාය ආදි මේ වගීයෙහිලා, සෘතා දිනාං, ඍතශබ්දාදීන්ගේ; පුංස්ත්වාද්‍යං, පුල්ලිඞ්ග භාවාදිය; ධ්‍රැවම්; එකාන්තයෙන්; වෛදිකං. වෙදශාස්ත්‍රයයි; ඉහ, මෙහිලා; තත් න උක්තම්, ඒ නොකියනලදී වෙත්, ඉදින්; ලොකෙ අපි, ලෞකික ව්‍යවහාරයෙහිත්; තත් අස්ති, එසේ ඇත්නම්, ඝෙෂවත්, කිවාසින් ඉතිරියක්සේ; අස්තු, වේවා.

පුන්නපුංස්කඝභිග්‍රහ නිම.

1476. අපත්‍යාන්නාඃ, අපත්‍යප්‍රත්‍යාන්තශබ්දයෝද; ද්විචතුඃෂට්පදෙ රගාඃජාතිභෙදඃ, ච්පද චතුෂ්පද ෂට්පද උරග සඞ්ඛ්‍යාත ජාතිවිශෙෂ වාචිශබ්දයෝද; ස්ත්‍රියොගෙඃ සහ, ස්ත්‍රිඅර්‍ථහා පවත්නා; පුමාඛ්‍යාශෙ, පුරුෂවාචක ශබ්දයෝද; ස්ත්‍රී පුංෂශ්‍රයාඃ, ස්ත්‍රී පුංලිඞ්ගවයෙහි වැටෙනි-උදාහරණ "උපගොරපත්‍යං. පුමාන්=ඔෂපවඃ, ස්ත්‍රී ඔෂපගවී-වෛදෙහඃ, වෛදෙහි, අපත්‍යාන්තයි-මානුෂඃ, මානුෂී; ශූද්‍රඃ. ශූද්‍රා; ආදිය ද්විපාදයි-මෘගඃ, මෘගී; අජඃ, අජා; ආදිය චතුෂ්පාද්‍යි-භ්‍රමරඃ, භ්‍රමරී, ආදිය ෂට්පදයි-නාගඃ, නාගී, ආදිය උරගයි-ඉන්‍ද්‍ර, ඉන්‍ද්‍රාණී, මාතුලඃ, මාතුලී, එසේම මාතුලානී, ආදිය පුරුෂ සමායොග ස්ත්‍රී ශබ්දයි-මල්ලක-යනු (මල්වැල් විශෙෂයෙකි-මල්ලකඃ, මල්ලිකා.

1477. මුනි, යති ආදියයි; (ඌම්මී සි-මරාවි-එහි අර්‍ථ, තරඞ්ගයි)-වරාටක, බෙලිකටුයි; වරාටකඃ, වරාටිකා; සවාති. සානැකතයි; වර්ණක චන්‍දනාදියයි; ක්‍රීඩාවලි, රුක්වෙසෙසෙකි; (කිංශුකවෘක්ෂසදෘශඃ මොඛා

ඉති ප්‍රසිඩඃ) සි-මරාරිසි; මනු, මනුරජසි; මනුඃ, මනාවී; මූෂා, කෝවසි; මූෂඃ, මූෂා; සෘපාවි, මාන්හෙදසි; සෘපාවඃ; සෘපාවි; "අසෘපාවි"සි පදවෙඡිදන්ම්, ලෝහිතධාරාසි අඤ්ඡි-කකිඤ්ඡු. ඩෙඛර=ඉලඳ; කකිඤ්ඡුඃ, කකිඤ්ඡූඃ; යෂ්ටි, රිටි ආදියසි: ශාරි, කුඩාපිළි ආදියසි; කරී. තුනරියසි; කුටී, ගබ්නෙවල්, පැල්, ආදියසි.

සන්ත්‍රී පුංස සඞ්ග්‍රහසි.

1478. භාවනිර්‍යයෝඃ, භාවකර්මකාරකදෙක්හිවූ; ෂ්‍යඤ්, ෂ්‍යඤ්ප්‍රත්‍යයද වුඤ්, වුඤ්ප්‍රත්‍යයද යන දෙක; ඛවිචව, කිසිතැනෙක්හිම; සන්ත්‍රී නපුංසකයෝඃ සන්ත්‍රී නපුංසකදෙක්හි-වැටෙයි; ඖචිත්‍යං=ඖචිති-උචිතස්‍ය භාවඃ කර්මවා; මෛත්‍ර්‍යං=මෛත්‍රී, මිත්‍රස්‍ය භාවඃ කර්මවා, යනාදිය ෂ්‍යඤ් ප්‍රත්‍යයට උදාහරණසි; වුඤ්, වුඤ්ප්‍රත්‍ය තෙමේ; ප්‍රාක්උදාහෘතඃ, පූර්වයෙහි ප්‍රකාශකරණලදි; මෛථුනකං=මෛථුනිකා—මිථුනස්‍ය භාවඃ කර්මවා, යනාදිය උදාහරණසි.

1479. ෂඤ්‍යාඤනප්‍රාක්පදඃ, ෂඤ්සිවිභක්‍ත්‍යඤනපූර්ව පදකොට ඇති; සෙනා ශ්‍යා ශාලා සුරා නිශා සෙනාදි ශබ්දයෝ (තත්පුරුෂයෙහි සමාසවූවෝ පුන්නපුංසකයෙහි); වා, විකල්පයෙන් වෙති; නාසෙනං ස්‍යාත්, නාසෙනං යනාදිය වෙයි-නාසෙනං=නාසෙනා, නාසාං සෙනා; =ෂ්වනිශං=ෂ්වනිශා—ශුනාං නිශා; ගොශාලං=ගොශාලා, ගවාං ශාලා; ඉතරෙව, සෙස්සෝද; දික්, මෙසේම උදාහරණ කටයුක්තාඃ-කුඛ්‍යවර්‍ශ්‍යං,=කුඛ්‍යවර්‍ශ්‍යා, කුඛ්‍යස්‍ය ශ්‍යා, කුඛ්‍යානාං ශ්‍යා යි බහුවචන විනම්, කුඛ්‍යවර්‍ශ්‍යං යි නපුංසකබව පූර්වයෙහිම නිගවිතසි; යවසුරං=යවසුරා, යනාදිය ද මෙසේ මැසි.

1480. ආබන්නන්නොත්තරපදඃ, ආප්ප්‍රත්‍යයාන්ත ශබ්ද හා අන් ප්‍රත්‍යයාන්ත ශබ්ද උත්තරපදකොට ඇති; දිඟුණ්ඩ, දිඟුඩමාසයද; අපුංසි, පුල්ලිඟුයෙහි නොවෙයි. සන්ත්‍රී නපුංසකයයි සේසි; නඤ ලුප්, අන්ප්‍රත්‍යයාන්ත නකාරද ලොප්වෙයි-ත්‍රිබට්වං=ත්‍රිබට්වී-ත්‍රිඃසු බට්වාඃ සඞ්ඛ්‍යාතාඃ—බට්වානම් මඤ්ඡකසි; මේ ආදිය ආබන්ත උදාහරණසි—ත්‍රිතඤඃ=ත්‍රිතඤී-ත්‍රයඃ තඤාඃ සමාහෘතාඃ-සමාසවූකල් තඤන් ශබ්දාන්ත නකාරලුපතයි-තඤන් යනු වඩුවන්ට නම්.

සන්ත්‍රී නපුංසකාඤ්ඡ්‍රහසි.

1481. ත්‍රිඤු, මේ විඤ්‍යමාණ ශබ්ද ෂටකයලිඞ්ත්‍රයෙහි වේ-එනම්, පාත්‍රී පාත්‍රං, පාත්‍රං—බදනසි පුටි, පුටඃ පුටං—පඤ්චත්‍රාදී කිසිවකින් වෙළා බැඳිගුළාවකි; එසේම පද්දොටුවෙක්-වාටි, වාටඃ, වාටං-වැටි ආදියයි-පෙටි, පෙටඃ, පෙටං—පෙට්ටි ආදියසි—කුවලි, කුවලඃ, කුවලං-ඩෙඛර ආදියයි-දණ්ඩි, දණ්ඩිඃ දණ්ඩිං—දෙණ්ඩි. සවප්‍රධානෙ උභයාඞ්ප්‍රධානවූ; චනෙව, චාඞ්ඡමාසයෙහි හෙවත් ඉතරීතරචඤ යෙහි; පරලිඞ්ගං, පරපදයාගේ ලිඞ්ගවේසි; තත්පුරුෂෙව, තත්පුරුෂ

සමාසයෙහි ද; තත්, එම පරකීය ලිඞ්ගවන්නේය; කුකඞ්කුටමයූයෞ=මයූරීකුකඞ්කුටෞ-මෙසේ වඳුපරපද ලිඞ්ගතාදනයුතුයි; ධාන්‍යාර්ථීඃ සර්ථීති=ධාන්‍යෙනඅර්ථීඃ, සර්ථාත්ථීති යි විග්‍රහයි-මෙසේ තත්පුරුෂ පරවලලිඞ්ගතා දනයුතුයි-කියනලද තත්පුරුෂ පරවලලිඞ්ගතාපවාද වක්‍ෂ්‍යමාණ දැයින් දනයුතු.

1482. අර්‍හාන්තාඃ, අර්‍හශබ්දයා අන්තකොට ඇතතාවූද; ප්‍රාප්‍තලම් ප්‍රාපතාපන්නප්‍රාප්‍තාඃ, ප්‍රාදිහුය, අලංය, ප්‍රාපතය, ආපන්නය, යන මොවුන් උපපදකොට ඇත්තාවූද, (තත්පුරුෂ සමාසපදයෝ); පරෙ පගාඃ-විශෙෂ්‍යාධිතාලිඞ්ගවති-උදාහරණ-ඒජාර්‍හාඃ ඒජාර්‍හාඃ, ඒජාර්‍හම්= බමුණන්විසින්ය සපයනලද, සූප, යවාගු, ක්‍ෂීර පිළිවෙළින් අර්‍හාති— අර්‍හශබ්දයන්න උදාහරණ මෙසේ යි "අර්‍හෙන නිත්‍යසමාසෙ විශෙෂ්‍ය ලිඞ්ගතාව ඉති වක්තව්‍යම්"යි වාර්‍තිකයි: අතිමාලඃ=අතික්‍රාන්තෙ මාලාං හාරඃ; අතිමාලා, අතික්‍රාන්තා මාලාංභූයං; අතිමාලං-අතික්‍රාන්තං මාලාං ඉදං; අවකොකිලඃ, අවකෘෂ්ටඃ කොකිලයා-මේ නයින් ප්‍රාදියද දනයුතුයි-අලඞ්කුමාරිඃ=අලඞ්කුමාරියෙව් අයං, අලඞ්කුමාරිඃ ඉයං, අලඞ්කුමාරි ඉදං, යනු අලංයනනට උදාහරණයි; ප්‍රාපතජීවිකඃ=ප්‍රාප්තඃ ජීවිකාං ඒජඃ-ප්‍රාපතජීවිකා-ප්‍රාපතා ජීවිකාං භූත්‍රී— ප්‍රාපතං ජීවිකාං-ප්‍රාපතපූර්‍වී උදාහරණ මෙසේයි; ආපන්නජීවිකඃ— යනාදියද මෙම නයයි. තඩිතාඥෝවිගුඃ, තඩිත අර්‍ථකොට ඇති විගුසමාසයද; සඞ්ඛ්‍යා, සඞ්ඛ්‍යාශබ්දද; සර්‍වනාම, සර්‍වනාමද; තදන්තකඃ, එම සඞ්ඛ්‍යා සර්‍වනාම අන්තකොට ඇතතාවූ සමාසපදද අභිධෙයලිඞ්ගයි-පඤ්ච කපාලඃ-පඤ්චභූ, කපාලෙභූ සංහතඃ, පුරොඩාශඃ; එසේම පඤ්ච කපාලං හවිඃ තඩිතාර්‍ථවිගුසමාසයෙහි උදාහරණ මෙසේයි; එකඃ, එකා, එකං— ත්‍රයඃ, තිස්රඃ, ත්‍රීණි-චත්වාරඃ, චතස්රඃ, චත්වාරි-බහවඃ, බහව්‍යඃ, බහූනි, සඞ්ඛ්‍යා උදාහරණ මෙසේයි; සර්‍වඃ, සර්‍වා, සර්‍වං-සර්‍වනාම උදාහරණ මෙම නයයි; ඌනත්‍රයඃ, ඌනතිස්රඃ, ඌනත්‍රීණි—සඞ්ඛ්‍යානන්ත උදාහරණ මෙසේයි; පරමඃසර්‍වඃ, පරම සර්‍වා, පරමසර්‍වං-සර්‍වනාමානන්ත උදාහරණ මෙසේයි.

1483. අදිඞ්නාමිනාං, දිශානාමයන්හැර සෙසඃන්ගේ; බහුව්‍රීහිඃ, අන්‍යාර්‍ථෙ සමාසයද වාච්‍යලිඞ්ගයි; තදුදාහෘතම්, ඊට උදාහරණ; උත්තරං, තමන්ම දනනාලැබේවා-බහුධනඃ-බහුධනා, බහුධනං-යනු උදාහරණයි; අදිඞ්නාමනාං-යනු, කුමටය? දක්‍ෂිණපූර්‍වා=දක්‍ෂිණස්‍යාඃ පූර්‍වස්‍යාඃශබ්දිශොඃ-යනාදිය දිග්වාචක බැවින් ස්ත්‍රී ලිඞ්ගගුණ ද්‍රව්‍යක්‍රියායොගොපාධයඃ, ගුණද්‍රව්‍යක්‍රියා සම්බන්ධ [illegible]කොට ඇතොත්; පරනාමිනඃ, වාච්‍යලිඞ්ගයි; එ කෙසේද-ගඞ්ගා [illegible]ජීවී; ගඞ්ගවත්-අශ්වා, ගඞ්ගවත් කුසුමං, ගුණයොගොදාහරණයි; දණ්ඩිනී, දණ්ඩී, යනාදිය මෙසේම ද්‍රව්‍යයොගොදාහරණයි; [illegible]වකඃ, පාචිකා; ආදිය ක්‍රියායොගොදාහරණයි.

1484. අසංඥයාං, සංඥ ශබ්දයෙන් බැහැර; කර්තරි, කර්තෘවෙහි නිවෘත්තවූ; කෘතඃ, කෘත්ප්‍රත්‍යයාන්තයෝද; කර්තරි, කර්තෘයෙහිත්; කර්මණි; කර්මයෙහින් කරණලද; කෘත්‍යාඃ, කෘත්‍යප්‍රත්‍යයාන්තයෝද; වාච්‍යලිඟයි එනම්-කර්ත්‍රී, කර්ත්‍රා, කර්තෘ-කාරිකා, කාරකඃ, කාරකං=යනු, කෘත් උදාහරණයි; අසංඥයාං යනු' කුමටය? ප්‍රජා, හරිඃ, ආදීන්ගේ නියතලිඞ්ගතා නිවෘත්තියයි-කර්තරි යනු, කුමටය? කෘතිඃ යනාදීන්ගේ නිරාසපිණ්ඩියයි-වාච්‍යත්වඃ, වාච්‍යත්වා, වාච්‍යත්වං-වසති-යනු, විග්‍රහයි-කෘත් උදාහරණ මෙසේයි-කර්තව්‍යඃ, කර්තව්‍යා, කර්තව්‍යං-ක්‍රියතෙ කර්තුංයොග්‍යෝවා, යි විග්‍රහයි; කර්මයෙහි සිඞ්කෘත්‍ය උදාහරණ මෙසේයි-තෙන රක්‍ෂ්‍යාදි අර්ථේ, එයින්රඳනලදුයි යනාදි අර්ථයෙහි කරණලද; අණාද්‍යන්තාඃ, අණ් ආදිප්‍රත්‍යයන් අන්තකොට ඇති තද්ධිතයෝ, නානාර්ථභෙදකාඃ, අනෙකාර්ථභෙදවෙති; එහෙයින් වාච්‍යලිඞ්ගයි-කෞසුම්භී කුසුම්භෙන රක්‍ෂ්‍යාසාවියි විග්‍රහයි, කෞ, සුම්භඃ පවඃ, කෞසුම්භං වාසඃ යනාදිය උදාහරණයි; අණාදියි, ආදිශබ්දයෙන් ග්‍රාම්‍යා, ග්‍රාම්‍යඃ, යනාදිය ගත යුතුයි.

1485. ගවිසංඥකාඃ, ෂාන්ත නාන්ත සඞ්ඛ්‍යා ශබ්දඃ කතිශබ්දයද ශත ෂට්සංඥකශබ්දයෝය; යුෂ්මදස්මත්තිඞ්වත්‍යයම්, යුෂ්මද්, අස්මද් ශබ්දඃ නිඞ්ගතහෝ ආඛ්‍යාතපදඃ අව්‍යයඥෝ උපසර්ගී නිපාත යන මෙහු; නිර්ද්‍රව්‍යමාඃ, ලිඞ්ගත්‍රයෙහි එකරූපයි—උදාහරණ-ඉමෙ ෂට්, ඉමාඃ ෂට්, ඉමානි ෂට්, මේ ෂාන්තයි-පුරුෂාඃපඤ්ච, ස්ත්‍රියඃ පඤ්ච, ඵලානි පඤ්ච, මේ නාන්තයි-කතිපුමාංසඃ, කති ස්ත්‍රියඃ, කති කුලානි, කතිශබ්ද එකරූපතා මෙසේයි-කිං පුමාන්, කිං ස්ත්‍රී ආදි යුෂ්මද් ශබ්ද එකරූපතායි-අහං පුමාන්, අහං ස්ත්‍රී ආදිය අසහිත් ශබ්ද එක රූපතායි-ඝතොභවති, ඝටාලිභවති, ධනං භවති, ආඛ්‍යාත එකරූප තායි-විරොධේ, විප්‍රතීෂ්‍ඨඛකල හෙවත් පූර්වයෙහි කී දයක් පසුව අන්පරිද්දෙකින් කියන කල; පරං, පසු කිදෑ ගන්නේයි-එනම්. මානුෂශබ්දයහට "කෂණහමරොප්‍යන්තාඃ" යනුයෙන් කෂණාදින් අන්තකොට ඇත්තෝ පූර්වලිඞ්ගයහසි පළමුකොට කියා පසුව "විචතුඃ ෂට්පදෙරගාඃ" යන්නෙන් විලිඞ්ග විධානහෙයින් පසු විධානය ගත යුතුයි-ඒ මෙසේයි-විප්‍ර[illegible]නිහෙයින් විලිඞ්ගතා දතයුතුයි-අයං මානුෂඃ, ඉයං මානුෂී, උදාහ[illegible] මෙසේයි. ශෙෂනාමු, මෙයින් ඉසිරි කිසි වක් පෙණේ නම්; [illegible]ප්‍රයොගතඃ. ආපාතප්‍රයොගයෙන් හෙවත් භාෂ්‍යකාරාදීන්ගේ හ[illegible]කාදි මහාකවීන්ගේ ප්‍රයොගයෙන්, ඥෙයං, අවබොධ කටයුතුයි.

1486. ඉති, මෙසේ [illegible] මෙතෙනින්; අමරසිංහකෘතෙන, අමර සිංහ නම් ආචාරීන්විසින් [illegible] නාමලිඞ්ගානුශාසනය, නාමලිඞ්ගානුශාසන යෙහි; තෘතීයඃ, [illegible]; සාමාන්‍යකාණ්ඩඃ, සාමාන්‍යකාණ්ඩයතෙම සාඞ්ගඃ එව අදයා [illegible] කරණ ලදුයේම; සම්වර්ණිතඃ, නිරූපිතයි.

ලිඞ්ගාදිසඞ්ග්‍රහවගීව්‍යාඛ්‍යානය නිමි.

INDEX

අමරකොෂ

අඩොලිපි අකාරාදිය.

මුලපමන් සඬකිණ්ඩගීයනෙක්

අඩොලිපි.

අ.	පිටු.	ෙලා:
අංකුරය	54	323
අකුරුසහිතවූවා (මුද්ද)	104	640
අකුරුහල	50	299
අකුස්ස	123	770
අක්ෂෝහිණිය	129	180
අක්මාව	98	598
අගනැමිදෑ	170	1076
අගස්තිතාරකාව	15	88
අගස්තිභායන්‍යාව	15	89
අගස්තියා	5	88
අඟිල්	107	658
අඟුණ (කරගස්)	61	365
අඟුළු	51	308
අග්නිභායන්‍යාව	112	693
අග්නිවිශෙෂ	111	691
අත්පතුල	98	603
අවල්ල	50	303
අවහැවිරිදිවූවා	89	510

අ.	පිටු.	ෙලා:
අඩක් හැම්බූ හෝ ගිතෙල් ආදියෙන් බැද්දවූ හෝ යවා දින් උයාපු ආහාරය	142	892
අඩනැව	40	245
අඩයටි ගත්තේ	127	798
අඩුකලා ඇත්ති (පුණුපොහොය)	19	112
අණ්ඩකොෂය	99	608
අණ්ඩජයෝ	167	1056
අතපසුකිරීම	114	708
අතර (දෙතෙර)	39	239
අතර (හසතිකුම්භය)	123	766
අතර	13	74
අතරුවෝ	126	788
අතිදෘනය	182	1146
අතිප්‍රසිඬිය	182	1146
අතිමානය	33	200
අතිවිස්තීර්ණය	28	170
අතිවිඩයන්	69	419

අ.	පිටු.	ශ්ලෝ:
අතිශයාර්ථප්‍රකාශක ප්‍රත්‍යානන්තරශබ්ද	176	1117
අතිශය	11	62
අතිසාරඇත්තේ	16	591
අතීතවූයේ (ගාළ)	47	286
අතුනුබහන	98	598
අතුනුවර	49	292
අත්‍යර්ථමූඝයා	165	1043
අත්‍යර්ථයෙන් සතුරා කරා යන්නේ	128	803
අත්‍යන්ත වියෝගය	180	1138
අත් ආදිය වක්වූයේ	95	580
අත්කර	100	612
අත්තන	66	397
අත්තලෙහි තාලශඝාදනයකරන්නා	54	974
අත්ල	100	613
අත්වලල්ල	104	639
අදනැහැත්තේ	97	593
අදුනලා	66	399
අදුන්වෙසෙසක්	150	952
අදුර	36	219
අදුරුබහුලරැ	18	109
අධිකබලඇත්තේ	128	804
අධිකරණනායකයා	113	734
අධිකෂත්තිය	132	831
අධිකොළණ්ය	18	101
අනඹයා	4	20
අනාගතකාලය	121	758
අනාදරය	33	200
අනිවාරිකදෑ	172	1089
අනුන් අයන් කැනැත්තේ	161	1021
අනුන්ගෙන්වූ ලජ්ජාව	33	201
අනුන් කෙරෙහි ද්‍රොහ කරන්නේ	166	105
අනුන් දෙස් කොදුරා කියන්නේ	166	1502
අනුන් බත්කා වැඩෙන්නේ	162	1025
අනුකරණශබ්ද සාදෘශ්‍යය	180	1135
අනුකූලබව	119	741
අනුචරයා	127	800
අනුභවය	143	905
අනුරාගශබ්දය	27	163
අනුව යන්නේ	171	1084
අනෘතය	171	1086
අනෘතඩිණය	181	1140
අනෘතෘප්‍රරනායකයා	118	737
අන්‍යඔප්පනරදුන්මෙහි ඥනය (මොඝ විෂයෙන්)	29	141
අන්මවකුස උපන්නේ	91	557
අන්සතුයෙහි ආසාව	33	202
අපකාරය	179	1133
අපවර්ග-ඛානිය	178	1125
අපාන්‍යප්‍රත්‍යයවාච්‍ය යන්හේසමූහයෝ	184	1108
අපරාධක්‍රියාව	121	755
අපරීක්ෂාකාරී නැනැත්තේ	161	1022
අපවර්ද (තත්පරයෙන් යෙදීම)	182	1148
අපවාදයෙන් කෙළෙසුනන්	165	1048
අපහරණය	180	1134
අප්‍රධානදෑ	168	1065
අබ්‍රාහ්මන් සමූහය	186	1158
අප්‍රියවාදීවූයේ	164	1041
අබ	138	867
අබරණ	103	633

අ.	පිටු.	පෙළ:
අබ්‌රණමු ගත්තේ	149	946
අබරණහඬ	29	176
අභිප්‍රාය	180	1138
අභිසාරිකාව	89	542
අභිඤ්ඤා	167	1058
අමාත්‍යාදීන්ගේ ශෘහෝපවනය	53	312
අමු	137	866
අම්මු ඉඟුරු	141	887
අමුඟඳ	25	147
අමුන්නා	113	705
අමුන්නන්ට සුදුස්ස	113	705
අමුඵල	56	334
අම්බවයසා	152	963
අඹ	59	353
අඹුලැඹිලිය	76	460
අඹුසැමියෝ	93	570
අඹුසැමියන්ගේ මව්	92	563
අඹුසැමියන්ගේ මව් පියෝ	93	569
අයන් මාත්‍රය	161	1021
අයනය(හෙවත් අඩවස්)	20	117
අරක්කැම්මියෝ	139	877
අරටුව	55	331
අරත්ත	71	434
අරම	53	321
අරලු	63	378
අරලූ	55	330
අරිට්ඨලකුණෙන් කෙලෙසිපැණ ඇත්තේ	166	1049
අරිසස්	96	586
අරුණුපැහැ	25	150
අරුන්නැතිනෙපුල	28	167
අර්ජුනයාගේ දුන්න	130	813

අ.	පිටු.	පෙළ:
අසීත්‌විත වචන	26	154
අශිස් ඇත්තේ	96	541
අලංකරණස්වභාවය	103	632
අලංකාරසිලිවූයේ	163	1034
අල (පිසුම්)	45	274
අලරිය (කනේරු)	66	396
අලසයා	154	980
අල්පාවකාශය	172	1090
අවපසලොස්වක	19	112
අවබෝධකෙළේ	176	1113
අවමානය	114	707
අවවාදයිච්ස්නේ	162	1029
අවරගිර	52	313
අවසථාව	23	133
අවැඩනෙපුල	28	166
අවිචර්‍ජනාව පවත්නා ක්‍රියාව හෝ ක්‍රියාවන්හු	177	1119
අවිපරිතයා	160	1013
අවියන්තෙපුල් ඇත්තේ	164	1042
අවි හණගාන්නා	153	963
අවුරුදුපනා වදන්නි	146	922
අවුරුද්ද	21	124
අවුදු හෙවත් බැදිමස්	157	1002
අව්‍යාකරණීයබස	26	164
අව්ව	17	103
අෂනපර්ණි	77	469
අශ්වගන්ධ විශෂ	124	777
අශ්වවිශෂ	124	774
අසාදීන්ගේ පාඛදනා බාණ	146	923
අසපුව	109	675

අ.	පිටු.	ශ්ලෝ.
අසමෝදගම්	76	464
අසරුවෝ	126	789
අසම්බන්ධතෙපුල	29	172
අසු (ශක්‍රයාගේ)	7	41
අසුන්ගේ නාසය	124	778
අසුන්ගේ ගෙලසවම්පය	124	777
අසුපිටින් දිනාගින් යාහැකිවූයේ	124	776
අසුරයෝ	2	7
අස්කඳ	124	776
අස්කුර	124	778
අස්ථිරතැනැත්තේ	165	1048
අස්න	109	670
අස්පැටවා	124	775
අස්රැල	124	777
අස්වැන්න	72	435
අස්හඬ	124	776
අස්හල	50	298
අහංකාර ඇත්තේ	167	1055
අහම්පුර්විකාව	132	829
අහස	12	68
අහස්ගඟ	8	44
අහිතුණ්ඩිකයා	37	227
අළුතවැදුම්දෙන	146	921
අළුන්දෑ	171	1083

ආ.		
ආකරය	52	318
ආකල්පය	103	631
ආකාර සැඟවීම	35	212
ආකුලවූහෝ වෙන්වූ දෑ	170	1077
ආක්‍රාණය කරණ දෑ	173	1095
ආජානෙයඅස්සු	124	773
ආජඤ්ඤව	121	754
ආත්මය	23	133
ආපස්සමදු	78	472
ආයුඇත්තේ	159	1011
ආයුධසිල්පයෙන් රැකෙන්නේ	127	796
ආයුධය	129	811
ආරංචිය	27	159
ආරංචිකථා	27	159
ආරම්භය	181	1144
ආරොහනයට සුදුසු වූයේ	123	772
ආලෙපද්‍රව්‍යය	173	1095
ආලෝකය	17	102
ආසාඇත්ති	89	541

ඇ.		
ඇකය	99	609
ඇඟඉලීම	106	653
ඇඟසුවඳගැම	106	653
ඇඟිලිඅග	116	723
ඇඟිලි	100	614
ඇට (පියුම්)	45	274
ඇට	98	600
ඇටමැස්සා	85	516
ඇටවැල් ආදිය	104	636
ඇටසැකිල්ල	98	601
ඇඩවේරිය	63	382
ඇනා	122	763
ඇනිකළපක්ෂි ආදිය	87	532
ඇනිලිය	140	880
ඇනින්න	122	765
ඇතු (ශක්‍රයාගේ)	8	42
ඇතුන්පිටලනකඹ	123	771

ඇ.	පිටු.	ශ්ලෝ:
ඇතෝවුරන්ට සුදුසු වූයේ(උයන)	54	322
ඇත් අශ්වාදි වාහනය	126	797
ඇත්කීඳ	123	768
ඇත්තුඹ	123	766
ඇත්දෙමළු	59	355
ඇත්නිය	51	380
ඇත්පැටවා	122	764
ඇත්රැල	122	765
ඇත්වගපුල්	69	416
ඇත්හඬ (පරසෙන්මඩනා පිණිසකරණ)	133	836
ඇත්හල	132	772
ඇඳ	109	670
ඇදනැති දේදුන්න	14	79
ඇදගියයුතු බස් ඇත්තේ	119	742
ඇඳිරිය	36	219
ඇදිලිහාවේදයන්ගේ මිශ්‍රය	114	710
ඇපකාරයෝ	158	1005
ඇමතියෝ	118	733
ඇමදිම්ඇකරන්නේ	161	1022
ඇඹල	58	346
ඇඹුල්වේ	76	460
ඇල	43	256
ඇලය	100	611
ඇලළදී	143	903
ඇලියපිගුණ	32	195
ඇලුනු දෑ	170	1073
ඇල්කසඹිලියා	68	411
ඇල්ල	52	316
ඇස	102	625

ඇ.	පිටු.	ශ්ලෝ:
ඇසල	57	343
ඇසළ මස	20	120
ඇසුරුකිරීම	175	1130
ඇස්ගුලය	123	767
ඈ.		
ඈනුම	35	113
ඉ.		
ඉකිරි	70	424
ඉකිලිය	99	605
ඉක්මනා	11	60
ඉක්මන් දෑ	172	1088
ඉක්මයාම	183	1151
ඉඟි (අභිප්‍රායානුරූප ශාරීරිකව්කාර)	179	1133
ඉපිහිතෙල් ආදිය දියවූයේ	174	1105
ඉපිගේ	106	652
ඉණිමග	51	309
ඉතා ආසා ඇත්තේ	162	1027
ඉතා උස්හඬ	30	180
ඉතා කිපෙනසුලුවූයේ	164	1037
ඉතා කුඩා දෑ	169	1067
ඉතා ගැඹුර	40	264
ඉතා දුර දෑ	170	1074
ඉතා බිහිසුනු බිම	132	829
ඉතා මහලුවූයේ	94	575
ඉතා වැඩුනු දෑ	171	1082
ඉතා විහිදුනු සුවඳ	25	145
ඉතා සමීප දෑ	170	1074
ඉතා හිර දෑ	170	1087
ඉතා හොබනා දෑ	159	1063

ඉ.	පිටු.	ශ්ලෝ:
ඉතිරිරස	23	144
ඉත්තෑවා	82	496
ඉදි	80	489
ඉදිබුඳෙන	42	255
ඉදිමුම	95	584
ඉදිරිය	123	769
ඉදිබු හෝ කැස්බෝ	41	252
ඉඳුරන් දිනුවෝ	115	715
ඉඳුරෝ	24	143
ඉද්ද	64	389
ඉන්ඵඩ	100	612
ඉන්‍ද්‍රජාලමායාව	153	972
ඉන්‍ද්‍රජාලිකයා	153	972
ඉන්‍ද්‍රියදමනය	177	1121
ඉන්‍ද්‍රියාකර්ෂණය	180	1139
ඉන්‍යටදළඅතර	123	768
ඉපදීම	23	134
ඉබුරු (ගුරුන්ද)	61	369
ඉබුල්	61	366
ඉබුල්පුලුන්	159	956
ඉම	52	311
ඉරියව්	114	707
ඉරිවෙරිය	73	441
ඉලඇට පිට ඇටරැස	184	1160
ඉල ඇට	98	601
ඉලක්කය	130	815
ඉල්මස	21	121
ඉල්ලාගත් දෙය	136	853
ඉල්ලිම	177	1124
ඉල්ලීම	113	704
ඉල්ලූ නො ඉල්ලූ දෑ	135	852
ඉල්ලූයේ	174	1103
ඉවද	69	419

ඉ.	පිටු.	ශ්ලෝ:
ඉවසුයේ	174	1102
ඉවුර	39	238
ඉස	102	627
ඉසකෙස්	102	627
ඉසනෙමාලිමු	178	1128
ඉසුරන් ගෙවල්	50	301
ඉස්සා	41	249
ඉෂ්ඨඵලදායකයා	159	1012

ඊ.		
ඊට ඉදිරිය	99	606
ඊතණ	78	477
ඊමනඹිම	53	318
ඊය	130	815
ඊශ්‍යාව	33	202
ඊශ්වරයා (සවාමියා)	160	1015
ඊෂ්වරයා	5	25

උ.		
උකටලිය	34	207
උකටලිවූයේ	160	1013
උකස	147	931
උකුණුවළ	101	620
උකුළ	99	606
උකුසුවඟියක්	84	510
උකුස්සා	83	503
උක්ගස්	79	483
උක්මුල්	151	960
උක්සකුරු	142	893
උගුල්මලපත් ආදිය	155	988
උගුර	101	620
උගුරැස්ස	59	356

ඌ.	පිටු.	ඡෙදය:
උහුස්	152	963
උඩහු බව	33	200
උඩහු වූයේ	162	1028
උඩනැඟීම	179	1130
උඩපනිතු සුලුවූයේ.	163	1034
උඩුකුඩුව	50	304
උණ	184	1151
උණගසින් කෙලේ (තවුස් සැරමිටිය)	115	717
උතුම් දෙන	145	917
උතුම් ශොභාව	15	86
උත්තරය	27	162
උත්සවයෑ	36	216
උත්සාහය	179	1129
උත්සාහය	34	207
උත්සාහ ඇත්තේ	160	1014
උදය	18	106
උදලු ආදිය	137	862
උදාසීර	52	313
උදාර අදහස් ඇත්තේ	159	1008
උදාසීනවූයේ	119	739
උදාහරණය	27	161
උදු දෑ	170	1077
උදුපියලි	75	458
උදු මූං ආදිය	139	874
උදුවප්මස	20	118
උද්ගතමද ඇත්තේ	162	1028
උදාහරය	179	1129
උදෙසාඅණය	27	164
උනුන්ට විරුදු නෙපුල	28	168
උනුන් බිඳුවන්නේ	166	1052
උපවය	178	1128
උපකාපය්	179	1132

උ.	පිටු.	ඡෙදය:
උපදෙස්	111	684
උපභාග.	180	1138
උපමාව	157	997
උපවාසය	114	709
උපාධ්‍යායභාය්‍යාව	90	547
උපායවත් ආරම්භය	111	684
උපුල්	44	268
උපුල් කොල	73	445
උමතු බව	34	204
උයන	54	322
උයන (වෙසවුණ් රජුගේ)	11	65
උයන [ශක්‍රයාගේ]	7	41
උයනෙහි උපන්නේ (මොර)	58	348
උරගල	156	993
උරහිස	100	610
උරෙහි සරඝ බැඳිමල්	108	668
උලපය	55	328
උලින් පැලූ මස්	142	895
උල් නාසා ඇත්තේ	94	578
උසභා විශාලත්වය (සමරුක් ආදිය)	183	1154
උස් දෑ	170	1075

ඌ.

ඌරල	77	470
ඌරා	81	491
ඌරුවී	77	470

ඍ

ඍතුව	20	117

එ.	පිටු.	ශ්ලෝ:
එකඟය	171	1085
එකගුරුහු අතැවැස්සෝ	110	683
එකධුරයක් උසුලන්නේ	145	915
එකල	121	758
එකල්හිවූ එල	121	758
එකාවැල	104	638
එක්අවුරුදු වූවා	145	918
එක්කළ දෙයත්ල ආදිය (විහිදූ)	101	617
එක්කෙළේ	173	1098
එක්කොට දික්කළ ඇඟිලි	101	617
එක්වවේද උඟන්නේ	110	683
එක්වූ සඳහිරු	19	114
එන්සාල්	73	444
එරඬු	61	370
එරබදු	57	345
එල ඊතණ	79	478
එලකිහිරි	6	370
එලිපත	50	304
එල්වදු (හෙවත් කැකිරි)	72	440
එළඹසිටි මනි ඇත්තේ	161	1030
එළු කුකුල් ආදී සුදුව	158	1007
එළුදෙන	146	926
එළු පාලකයා	153	972
එළු ලොමින් කළ කම්බිලි	151	957
එළුවා	146	926
ඒ.		
ඒලාචනී	76	459

ඔ	පිටු.	ශ්ලෝ:
ඔශ්වයඝ්‍රය	6	31
ඔ.		
ඔටු තිරළු එළු සමූහය	147	927
ඔටුවා	146	925
ඔඛම [හෙවත් රාබොන බදුන]	158	1004
ඔඛම	140	882
ඔඩුවණ	96	586
ඔලිඳ	69	417
ඔවුනොවුන් බලා කරණ අනිමානය	132	830
ඔසප්	91	553
ඔසප් ඇත්තී	91	552
ඔසප්කල් ඉකුත්වූවා	91	553
ඔසබිය	72	436
ඔහොරිය	106	651
ඕ.		
ඕපපානිකයෝ	167	1055
ඕම්	58	347
ක.		
කකාළේ	174	1100
කකුළුවා	41	252
කහළුවිණා	81	493
කටරොළු	71	423
කටිය	99	606
කටු ඉඹුල්	61	366
කටු කරඬු	65	393
කටු කරෝසන	67	405
කටුස්සා	82	501
කටුවැල්බටු	68	413

කං.	පිටු.	ශ්ලෝ:
කට්ටිකද	183	1153
කඩල	138	868
කඩිප්පු ආදිය	31	184
කඩු ආදින්ගේ බැම්ම	130	814
කඩු ආදියෙහි මිට	130	819
කඩු ගත්තේ	127	799
කඩු තුඩු ආදිය	131	822
කඩුව	130	818
කඩුව [විෂ්ණුහුගේ]	4	24
කණ	102	626
කණ කොකා	85	514
කණ මැදිරියා	85	517
කණමිමැස්සා	85	516
කණුව	54	517
කණිමලාදිය	97	597
කණියාගේ දුන්න	129	812
කතර මහ	48	290
කත්ලිය	151	991
කථනය	179	1130
කථාරම්භය	27	161
කද	54	881
කඳ ඇට	145	913
කඳ කුමරු	6	34
කදුර	53	317
කදුලු	102	625
කන්දෙන් හුනුගල්	53	317
කන්වැයා හෝ පත්නැයා	80	502
කනෆාව	89	540
කනෆාවගේ පුත්‍රයා	41	556
කපු	72	435
කපු පිළි	102	643
කපුරු	607	662
කපොතාදි සමූහය	87	532
කප්පරවෙල්ලි	73	442
කබ	98	599
කබ ඇන්නේ	97	592
කබඳය	135	847
කබරගොයා	41	253
කඹුරුවන් පැහැ	26	152
කඹුරු සම	156	995
කමණ්ඩලාව	115	717
කම්කරු	161	1024
කම්බලා දියෙන් වැසුවේ	125	783
කම්මුල	123	767
කම් සය දන්නේ	107	676
කම්හි ශූරතැනැත්තේ	161	1023
කම්‍මාරී	110	678
කර්මේන්ද්‍රිය	24	143
කර	101	620
කරඇඹිමට සුදුස්සා	144	912
කරඩුව	109	671
කරණයා	152	963
කරතෝගඟ	43	264
කරද	61	367
කරනැවැම්යා	153	971
කරපලඳනාව	104	636
කරබානා වලසා	81	490
කරබෙඤ්ය හෙවත් කසට	60	360
කරභය	100	613
කරමැටි	46	277
කරමැටි බිම	46	278
කරඹ	64	387
කරල්	138	871
කරල් ආදිය ඇඟිඳීම	135	85
කරවිල	78	474
කරාබු	107	65

ක.	පිටු.	ගෙලා:
කරාටිය	31	185
කරුණාව	32	196
කරුණා ඇත්තේ	161	1020
කලමාදිය	139	870
කලලය	93	570
කලවය	99	605
කලාපි සමූහය	184	1160
කලහ විශෙෂයක්	179	1132
කල්පාන්තය	22	126
කල්පිත ධූපය	107	660
කලාකෞශල්‍යාදි කර්ම එනම් ශිල්ප	157	996
කලාව	20	115
කලු අගිල්	107	659
කලු හෝ අදුරුනිල	25	149
කළුදුරු	141	886
කලුවූයේ [සුවස ලුණු]	71	430
කවුඩා	84	509
කවුඩු සිඹිරි	60	358
කවුඩු වගීයක්	83	510
කවුළුව	50	306
කවේළු	76	463
කසට රස	25	144
කසයෙන් තැළිය යුත්තේ	163	1049
කසලගොඩ	51	309
කසා	140	891
කසා පැහැ	25	149
කසාවන් අගිල්	107	657
කසාවන්වූයේ	65	393
කසාවන්වූවා (සීනිද්ද)	65	391
කස්ඇත්තේ	96	570
කස්තලාදිය	30	182

ක.	පිටු.	ගෙලා:
කස්තුරු	107	662
කෂ්යෙක්	148	936
කළු නොකළ රන් රිදී	149	941
කළය	140	881
කළාලය හෝ පැලැල්ල	139	876
කළඅබ	138	869
කළතුඹ	151	955
කළුදුරු	141	886

කා.

කා ඉනිරිදෙය	144	906
කාචණ්ඩනක	71	430
කාඩ්	141	889
කාමුකතැනැත්තී	89	541
කාමුකතැනැත්තේ	62	1028
කාසික දුක	38	231
කාරණා නැතිවිසිම	177	1120
කාය්‍යප්‍රතීක්ෂාතය	182	1145
කාරා දැම්ම	183	1156
කාලය	18	105
කා වැයම් නොක රන්නේ	162	1026
කාෂායාව හෙවත් ඇසිපිය අටලොසක් හෙලනකාලය	20	115

කැ.

කැකිරි	78	476
කැට බිඳින මුගුර	137	862
කැවිකිරීම	18	438
කැටුව යන්නේ	164	1039
කැඩපත	104	672

කෑ.	පිටු.	ශෙලා:
කැඩුමේ-කැපුමේ	175	1109
කැඳ	143	900
කැඳවා මෙහෙයීම	183	1152
කැඳවීම	27	160
කැඳවීම	178	1126
කැඳවීම් අපි නිපාත	32	192
කැදැල්ල	86	526
කැන්මේරිය	77	471
කැන්මේරිය	72	433
කැපීම	178	1125
කැමැතිසේ යනාදී	144	907
කැමැත්ත	178	1126
කැරපොත්තා	85	515
කැසීම	96	585
කැස්ස	95	584
කෑ.		
කෑයේ	196	1116
කෑරලා	83	505
කි.		
කිඩාරම්	78	476
කිණිහිරිය	63	379
කිතුල්	80	489
කිඳිවැල්	67	402
කින්නාරම් ආදියෙහි හඬ	29	177
කිපෙන සුලුවූයේ	164	1037
කිපෙන්නී	88	536
කිබිසීම	75	584
කිඹුලා	41	252
කිඹුල් පැහැ	26	151
කිඹුල්මුව	125	786

කි.	පිටු.	ශෙලා:
කිඹුල් වැන්න	77	468
කියත	157	996
කියන්නේ	164	1040
කියන්ට හෝ අසන්ට හෝ නොහැක්කේ	165	1043
කියඹුවැල	102	628
කිරළා	84	512
කිරි	143	901
කිරි කවෙලු	69	419
කිරිපලු	61	358
කිරිබත්	112	695
කිරිල්ලි (ගේ කිරිල්ලි)	83	507
කිරිවගීසක්	142	894
කිරුළු බැඳිමල්	108	668
කිලාස ඇත්තේ	87	593
කිලාසය	76	585
කිලිටි පිළි	105	647
කිලිටිහල ඇ	168	1061
කිලොමය	97	579
කිවි	16	93
කිසිවක් පතන්නේ	163	1032
කිසිල්ල	100	611
කිස්ස	47	283
කිහිරි	61	369
කිංපුරුෂයා	11	66
කී.		
කීකරු දෙන	146	920
කීකිරිදිය	77	471
කීනෙපුල් නැවත කීම	28	168
කීර්තිය	27	163
කීර්ය	176	1113

කු.	පිටු.	ගෙලා:
කුකුරු මුවන්	62	94
කුකුළා	83	506
කුජ	16	94
කුට්ටනිය	90	551
කුඹය	40	243
කුඩා දෑ	168	1066
කුඩා ප්‍රාණීහු	83	520
කුඩාවිල	42	259
කුඩාවූයේ (සමින් කළ කුඩා තෙල් කුලාව)	149	883
කුඩුම්බිය	102	628
කුඩුම්බිය	85	520
කුඩුලිය	50	304
කුඩුවෙලඟ	77	466
කුදෑ	150	949
කුදු තැනැත්තේ	95	580
කුදු තැනැත්තේ	97	592
කුන්තායුධය	131	822
කුන්තායුධ ගත්තේ	127	799
කුන්දුරුක්කම්	73	441
කුමරී	32	191
කුමුදු	44	268
කුමුදුවිල්	44	269
කුමුදු බෝවූයේ (දෙශය)	47	282
කුඹලා	153	967
කුඹුක්	61	364
කුරයන් වැනි නාසා ඇත්තේ	95	579
කුරුඔලුව	51	305
කුරු තැනැත්තේ	95	580
කුරු දෑ	170	1075
කුරුදු පොතු	75	454
කුලදෙටුවා (ශිල්පියාගේ)	152	966
කුලය	109	673
කුලරක්ෂා	162	1027
කුලසත්‍රී	102	539
කුලිය-පඬිය	157	999
කුලෙහි උපන්නේ	109	674
කුල්ල	139	876
කුශටය	76	586
කුසතණ	80	485
කුසහොන් දරුවෝ	93	571
කුහක බව	116	724
කුහුල් බව	35	209

කූ.

කූටයුධාදියෙහි සීමාපගමනය	133	837
කූරු [ඉත්තෑ]	82	496

කෙ.

කෙණ්ඩය	99	604
කෙත	137	861
කෙත් පඬුකිය	137	861
කෙමන හෝ පැස	40	247
කෙල	98	599
කෙලඅතාලු බස	29	172
කෙලමලාව	109	671
කෙලිඳ	64	386
කෙලෙසුයේ	174	1104
කෙවිට	137	862
කෙස්ගි ගැවසූ මල්	108	667
කෙහෙල්	71	432
කෙහෙල්මුව ආදිය	82	498

කෙ.	පිටු.	ශ්ලෝ:
කෙළඹර	184	1157
කෙළෙඹියා	160	1016
කෙළඹඟ	182	1147
කේ.		
කේශ පාසය	103	630
කො.		
කොකා	84	511
කොඤ්ඹු	106	656
කොක්නා ලිහිණියා	86	574
කොක්නාවා	82	496
කොට කඩුව	131	820
කොට දිඹුලා	63	381
කොටවියඹුරු	74	451
කොටුගුල් ආදියෙහි තැබුයේ (ධාන්‍ය)	138	873
කොඬි ගත්තේ	127	800
කොඹඩාල	103	635
කොනඹුරු හෙවත් කොත්තමල්ලි	141	887
කොනලේ	66	401
කොඳ	65	392
කොපුල	123	766
කොබෝගෙඬි වලල්ල	51	306
කොබෝලිල	57	342
කොමඩු හෝ පුසුල්	78	475
කොමල හෝ සිවුමැලි දෑ	171	1083
කොමු	138	868
කොමුපිළි	105	643
කොර තැනැත්තේ	95	581
කොරමරුව හෙවත් පෙනේරේ	139	876
කොරවක්‍ක	83	508

කෝ.	පිටු.	ශ්ලෝ:
කොරසානි	76	464
කොවුලා	84	508
කොස්	63	380
කොස්වාලිහිණියා	84	511
කෝ.		
කෝපාදිය ඇඟඹීම	32	194
කෝප බැල්ම	35	215
කෝපය	34	204
කෝඹු	28	346
කෝමාරිකා	65	393
කෝව	156	994
ක්‍ර.		
ක්‍රමයෙන් පෙර පසු භාගය	123	769
ක්‍රමයෙන් යාගකරන්නේ	110	680
ක්‍රි.		
ක්‍රියා පමාවූයේ	161	1022
ක්‍රියා මාත්‍රය (සිරුරු පහයන)	106	653
ක්‍රියායෙහි අලසයා හා මුග්ධයා	161	1022
ක්‍රියායෙහි උත්සාහ ඇත්තේ	161	1023
ක්‍රියායෙහි දක්ෂවූයේ	159	1009
ක්‍රියායෙහි ව්‍යාපෘතවූයේ	161	1023
ක්‍රියායෙහි සමර්ථයා	161	1023
ක්‍රියාරහිත බව	35	211
ක්‍රියාව	177	1119

ක්ෂ.	පිටු.	ශ්ලෝ:
ක්ෂණය	20	115
ක්ෂත්තෘ	152	964
ක්ෂත්‍රියයෝ	117	130
ක්ෂත්‍රිය භාර්‍යාව	90	547
ක්ෂත්‍රිය සමූහය	118	733
ක්ෂත්‍රිය ස්ත්‍රී	90	546
ක්ෂමාව	33	202
ක්ෂයරෝගය	75	582
ක්ෂෙපකෙළේ	165	1047

ග.		
ගං ඇසින් වෙළෑ දෑ (පවුරු)	173	1096
ගංගා විශෙෂ	43	265
ගංගානම් ගහ	43	262
ගහ	43	260
ගහදියෙන් පැසෙන්නේ	47	285
ගඩනනම් මත්ස්‍යවිශෙෂ	41	248
ගණදෙව්	6	33
ගණන්වාචිශබ්ද	147	933
ගඳ සුණුකිරීම	179	1131
ගදා යුධය (විෂ්ණුගේ)	4	24
ගනසිනිදු වූයේ	163	1035
ගඬශෙෂය නැවත වැඩීම	106	654
ගබඩා ගේ	50	299
ගම	51	310
ගමවෙත	52	311
ගම් අසිනි නැසි වඩුවා	153	970
ගම් අසිනි වඩුවා	153	970
ගම් ඌරා	155	984
ගම්මිරිස්	140	885
ගම් මුදලියා	118	736
ගරණාදිය	183	1155

ග.	පිටු.	ශ්ලෝ:
ගරුකටයුත්තා	32	192
ගරුකටයුත්තේ	159	1010
ගර්හිණී සමූහය	91	554
ගල හෝ අතලගල	52	315
ගල් කටුව	157	995
ගල් සෙවෙල්	150	954
ගවාදීන් මෙහෙයීම	184	1157
ගව්ව	48	291
ගස්කැලිය	72	436

ගා.		
ගායත්‍ර්‍යාදිය	112	694
ගාළු	47	286
ගාළුමැද කණුව	146	923

ගැ.		
ගැටෙන දන ඇත්තේ	95	579
ගැටේ හෝ කැකුල	56	335
ගැඩවිලා	41	252
ගැත්තෝහෝ දාසයෝ	154	978
ගැන්ම	178	1120
ගැප් ඇත්ති	91	554
ගැප්ගැන්ම	178	1120
ගැප් නැන්මෙහි යොග්‍යවූවා	146	920
ගැප් හෙලන්නි	145	919
ගැඹුර	40	246
ගැඹුරු විල	42	256
ගැඹුරු හඬ	30	180
ගැම් දම්	117	728
ගැමි බස	26	171
ගැල	125	781
ගැල්බරක්	148	937
ගැවසුනෙස්	102	629

ඟැ.	පිටු.	පෙළ:
ඟැණුන් කොපුල් ආදියේගිකස්තුරු	176	654
ඟැණුවෙසින් නටන්නා	31	189
ඟි.		
ඟිජු තැනැත්තේ	162	1027
ඟිජුලිඟිණියා	84	510
ඟිණියයුතු දෑ	169	1070
ඟිණු දෑ	169	1070
ඟිනෙල්	143	902
ඟිනෙල් දී ආදිය	143	901
ඟිනි ආදින්හය	122	759
ඟිනි කබල	139	879
ඟිනි ගානා ලිය	111	690
ඟිනි දල්වනකල් කියන වේදය	112	693
ඟිනිදෙවියා පුදන්නේ	110	683
ඟිනිදෙවියා පිදුම හැරඟියේ	116	724
ඟිනිපුපුර	9	53
ඟිනිසිළු	9	52
ඟින්න	9	49
ඟින්නෙඟි පිටු දෑ	112	698
ඟිමහානසෘතුව	21	122
ඟිරවා	84	510
ඟිරිනිල්ල	65	394
ඟිලන් තැනැත්තේ	96	590
ඟිලන් බව	178	1128
ඟිලිහුනේ	175	1109
ඟිලිහෙන, වැඩෙන සුලුවූයේ	163	1032
ඟිවිස්සස්	176	1114
ඟිවුලු	57	340

ඟී.	පිටු.	පෙළ:
ඟීතාදින් හා නැටීම් සම බව	31	187
ඟී ඝඩ	29	178
ගු.		
ගුගුල්ගස්	59	353
ගුණයෙඟි දෙස් තැබීම	33	202
ගුදය	99	605
ගුප්තිය	178	1126
ගුරු ආදින්ට කිතරු බව	114	706
ගුරුන්ගෙන් අනුඥ ලද්දේ	110	681
ගුරු භායර්‍යාව	90	547
ගුල්පය	55	328
ගෘ.		
ගෘහය	49	295
ගෘහාදින් ඉදිරිය	51	310
ඟෙ.		
ඟෙඩි (ඩෙඹර)	59	356
ඟෙතු දෑ	172	1091
ඟෙන්දගම්	150	952
ඟෙපල	51	310
ඟෙරින් අයත් සියල්ල	143	900
ඟෙරින් බදනා බාණ	146	923
ඟෙරින් විසින් පුරා භුක්තවූයේ	144	909
ඟෙරි රැල	144	908
ඟෙරි භූමියා	144	908
ඟෙලින් ඉදුරා එල්ලෙන මල්	118	668
ඟෙලෙඟි ලූයේ	116	721
ඟෙවතු	53	320

ගේ.	පිටු.	ශ්ලෝ:
ගේ කුරුල්ලා	83	507
ගො.		
ගොකටු	69	418
ගොඩගොයා	81	495
ගොඩබිම	46	278
ගොනා	814	909
ගොනැස්ස	51	306
ගොනුන් විසින් ඇද්ද හැක්කේ (ගැල)	125	781
ගොනුන් විසින් පිහිටෙවූ ගැබ් ඇත්තී	145	919
ගොන් කැකිරි	78	476
ගොන් රැළ	144	910
ගොපලුගම	51	311
ගොපල්ලා	141	907
ගොම	143	900
ගොම වැරටි	143	901
ගොවියා	136	853
ගොළුවා	160	1018
ගෝ.		
ගෝදිවි	72	439
ගෝනකොල	75	456
ගෝනුස්සා	33	503
ගෝපාලසත්‍රී	90	545
ගෝ මහිසාදිධනය	144	908
ගෝරසසාමාන්‍යය	143	903
ගෝලයා	110	682
ගෞ.		
ගෞතම බුදුරජ	2	6

ඝ.	පිටු.	ශ්ලෝ:
ඝ්‍රාණ පද	29	172
ඝ්‍රාමනාදිය	184	1161
ඝ්‍රාසය (හෙවත් බත් පිඩ)	143	904
ඟ.		
ඟන දැ	169	1071
ඟණ්ඩවණ්ටි	74	452
ච.		
චක්‍රායුධය (විෂ්ණුගේ)	4	23
චණ්ඩාලයා	152	965
චණ්ඩාලයෝ	154	981
චතුරඞ්ගික තූර්‍ය්‍ය	30	183
චතුරෝපාය	120	749
චතුර්වර්ගී සම්පත්	117	729
චන්ද්‍රයා	14	82
චරපුරුෂයා	119	742
චංචල දැ	170	1079
ඡා.		
ඡාමරය	122	760
ඡි.		
චිත්තක්‍රියාව	23	137
චිත්තවිකාරය	179	1130
චිත්ත විකෘති	33	199
චිත්තොපශමය	177	1121
ඡෝ.		
ඡෝරක (හිතුරු පියලි)	74	447
ඡෝලකාදිසන්නාහය	126	792
ඡෝලිය	106	650

ඡ.	පිටු.	පෙළා:
ඡත්‍රය	122	761
ජ.		
ජටාමාංශ	75	453
ජටාමාංස	151	961
ජටාව	102	629
ජටාව (ඊශ්වරයාගේ)	5	30
ජනපදය	46	281
ජරාව	94	573
ජරාව	178	1127
ජලජසත්තු	41	251
ජල පිණිස හැරූ වළ	39	241
ජල විකෘති	39	236
ජලාදින්ගේ නිරන්තර ගතිය	180	1136
ජලාබුජයෝ	167	1055
ජවය	10	95
ජී.		
ජීවක	75	462
ජීවනිකාවැල්	76	461
ජීවය	135	888
ජීවිකාව	135	850
ඩි.		
ඩිඹිනිය	102	624
ඩා.		
ඩානැගීම	35	211
ඩැ.		
ඩැක්කිය	31	184

න.	පිටු.	පෙළා:
නකුල්	107	661
නකු හා අරුත් සතර	26	157
නණ	138	870
නණකොල	80	487
නණ වගීයක්	80	487
නත බඳින ඇණය	31	185
නත් යතක් ඇතිවිණාව	30	181
නත්‍වය දුන්ම	178	1128
නද වැස්ස	14	80
නන උඩුව	99	609
නපස්පිණිස නොකැම	116	724
නපස් විශෙෂ	116	723
නඹ	149	947
නඹ ආදිය	149	941
නඹකරුවා	153	969
නඹෙන්කළ මස්ස	148	938
නමලු	64	387
නරඳ	168	1066
නරප්පුව	51	309
නරුණ බව	94	572
නරුණයා	94	574
නරුණ සිවිපාවා	155	984
නරුණිය	89	540
නකීය	24	138
නල	80	488
නල කැලල	95	581
නලකෙත්	126	856
නලගිරිත්තා	83	505
නලමල්	65	395
නලමුරුවට	138	866
නල්	80	488
නල්ල	102	923
නවුස් අස්න	115	717
නවුස් සැරයටිය	115	717
නවුසා	115	713

නා.	පිටු.	ශ්ලෝ:
තාලමූලිකා	27	438
තාලය	31	187
තාලාඝිත හඬ	30	181
තාලිය හෙවත් සැළිය	140	881
නැ.		
තැනූ පියුම්විල	42	259
තැබූ හෝ දමූ දෑ	173	1049
තැල්ල	145	913
තැවුයේ	175	1108
නි.		
නිකුළු	151	961
නිටිඟ	64	385
නින්න ලබු	78	475
නිපි	18	105
නිපල්	151	961
නිප්පිලි මුල්	151	960
නිඹක් දෙවිය හැක්කී	146	922
නිඹක් ලහසක් පමණ කෙත් ආදිය	136	859
නිඹිරි	60	358
නිඹිරිගේ	50	299
නියුණු කළු දෑ	173	1096
නිරය	106	656
නිරස්තාවාලු	70	427
නිරිතු	138	868
නිරිසතුන්ගේ හඬ	29	178
නිරියන් සමූහය	87	530
නු.		
නුවු සැබෑ බස	28	171
නුවූ සින් ඇත්තේ	159	1021
නුව	86	225
නුනිකෙළේ	174	1104

නු.	පිටු.	ශ්ලෝ:
නුනිදූ	169	1071
නුනිදී	143	901
නුන්අවුරුදුවූවා	145	918
නුන්ආකාර මැනීම්	148	935
නුන්ගින්න	111	691
නුන්ගිරි ඇනි කර	101	620
නුබරි	74	450
නුඹ	48	587
නුර	54	324
නුරු ආදියෙහි ඵල	56	334
නුරුක් නෙල්	107	660
නුරුපෙල	54	323
නුලාභාරාදි දැනය	177	1121
නුලාවිස්සෙක්	148	1121
නෘ.		
නෘණ	80	485
නෘණ බෝවූයේ (දේශය)	47	283
නෘණ වෙසෙසක්	80	484
නෘණ සමූහය	80	487
නෘපති අවසන් නැතුව බලන දෑ	167	1038
නෘපතිය	144	906
නෙ.		
නෙම්ම	182	1147
නෙමුනේ	157	1111
නෙමෙනල	77	470
නෙලඹු	60	359
නෙලියා	42	256
නෙලිස්සා	36	229
නෙලි හෙවත් මදට	60	350
නෙල්ඇසතු	60	362
නෙල්ල	156	994
නෙවරක් සෑවේ	136	858

ණ.	පිටු.	ගෙලා:
ණ්තාවකුලි	40	242
තොට්ල	62	372
තොරණ	51	307
තොරුවූ දෑ	172	1088
තොල්කෙළවර	102	622
තොල්	101	622
ත්‍ර.		
ත්‍රෝඩ්‍රව	103	635
ත්‍රෝතැන්න	35	212
ත්‍රෝමරය	131	822
ත්‍රෝසාදියෙන් භටගත් ඉක්මන	35	212
ත්‍ර.		
ත්‍රිකූට	52	313
ත්‍රිවර්ගය	120	748
ත්‍රිවර්ගසම්පත්	117	729
ත්‍රිවේද	26	155
ත්‍රිසන්ධ්‍යාව (හැන්දෑ තුන)	18	107
ත්‍රිශකර්ණිය	120	748
ත්‍යාගය හෙවත් දානය	113	700
ද.		
දකුණතට යටින්ඳු ජපනුය	166	721
දකුණෑලෙහි වණඇත්තේ	155	985
දකුණුසිරුර	172	1090
දක්ෂයා	154	980
දක්ෂිණාග්නිවිශෙෂයක්	112	692
දක්ෂිණාර්හයා	159	1010
දඩයම් බල්ලා	155	984

ද.	පිටු.	ගෙලා:
දඬු (රත්නෙළුම්)	45	272
දඬුවමට නුසුදුස්සා	32	193
දණ්ඩනය	120	750
දත්	102	623
දත්දෙවිසුද	68	409
දැදඟැන්නේ	96	591
දන	99	604
දන්නේ	163	1035
දප්බිදුනේ	165	1045
දබරඇඟිල්ල	100	613
දඹඵල	56	338
දඹුබත්	42	899
දර	55	332
දරඤය	134	846
දරුවන් නැත්ති	89	543
දරුවන් වැදීම	178	1128
දරුවෝ	92	560
දලබුව	93	570
දලඹුවා	83	503
දලු (පියුම්)	45	274
දලුක්	66	396
දලුලනදෑ	167	1056
දලුව හෝ කිනිත්ත	55	333
දවස	18	106
දසරුව	100	610
දහම් සිතිම	34	206
දහසට නායකයා	126	791
දහසියා	138	872
දළ පිලි	105	648
දා.		
දාතුඩුවා ජලකාකා	84	105
දානපතියා	159	1011
දානපතියා	119	744
දායකද හොඟිද වූයේ	160	1013

දෘ.	පිටු.	ශ්ලෝ:
දෘශාදය	121	757
දෘවල්ල	105	646
දෘශය	9	53
දෟ.		
දෟඩ් අදුර	36	219
දෟඩ් කැමැත්ත	34	206
දෟඩ්යේ ඟැලවිදෟ	171	1081
දෟන්න	76	463
දෟන්වූ දෟ	174	1103
දෟමුනේ	115	714
දෟමුනේ	174	1103
දෟමුයේ	175	1112
දෟල	40	267
දෟලින් මුවන් බඳින වැද්ද	154	975
දෟවිල්ල	178	1127
දෟළි ආදිය ඇත්තී	90	547
දෟ.		
දෟකැත්ත	137	883
දෟයේ	174	1104
දෟල	40	247
දෟවුරුද්දකින් ඟැප්ඟන්නී	146	921
දෟවුරුදුවූවෝ	145	918
දෟසමන්	65	392
දී.		
දික්දන ඇත්තේ	75	579
දික්දෟ	170	1074
දික්පතීහු	12	71
දික්ඛව	105	616
දීඟැනිනියෝ	13	73

දී.	පිටු	ශ්ලෝ:
දීඟැන්හු	13	72
දීත්තිඛිය	64	389
දීනනසුල්ලා	128	806
දීනයාගේ අටවෙනි භාඟය	113	703
දීනියසුත්ත	126	803
දීනියහැක්කේ	128	803
දීනිම	179	1130
දීනුම	133	839
දීඝ අඩක් හෙව කකාළ කිරි ආදිය	174	1101
දීඝ ඉතිරීම	39	241
දීඝනයා	36	221
දීඝපරණලා	44	269
දීඝබරණා	36	221
දීඝබින්දු	39	237
දීඝමිත්ත	67	404
දීඝමිදෙල්	63	380
දීඹුල්	57	341
දීඝවූ දෟ	173	1095
දීඝසලාව	39	237
දීඝාලුව	40	244
දීඝෙන් නැඟි වැල්ල	39	240
දීඝෙන් හැනූ බැදිපිටි	142	898
දීඝෙඟිවූයේ (හොමු)	58	350
දීලිඝෙන්නා	103	633
දීව	102	623
දීවබොජුන	8	44
දීවඝින	39	239
දීවිපහුරු	74	448
දීවිපැවැත්ම	135	849
දීවිපිණිය තපස් රක්නේ	117	725
දීවිරීම	27	161

දී.	පිටු.	පෙළ:
දිවිසම් අතුළරථය	125	782
දිවිමෙහි දැකෘයා	128	803
දිවිමෙහි සුරවූයේ	124	784
දිශා	12	69
දිශායෙහි වූදේ	12	70
දිළින්දු	163	1054
දී.		
දීපෙරලිදිය	143	904
දීප්තිනැත්තේ	174	1105
දීමෝරුඅලළන කළය	146	924
දීසගිතගිතෙල්	112	695
දු.		
දුගඳ	23	147
දුටුඔසප්ඇත්තී	87	540
දුනුකම්පුරුදුකිරීම	130	815
දුනුකෙළවර	130	813
දුනුකේ	80	489
දුනුගත්තේ	127	798
දුනුදිය	130	814
දුනුපෙළුම්හඬ	133	837
දුනුමැද	130	814
දුන්න	129	812
දුන්න (ඊශ්වරයාගේ)	5	30
දුමාපිව්‍යඤ්ජනාදිය	142	896
දුම්මල	107	659
දුම්පැහැ	26	169
දුම්මැල්ල	78	474
දුරදෑ	170	1074
දුරවබොධකථා	27	158
දුරු	141	886
දුරුතු මස	20	119
දුරුහිස්මහ	48	290

දූ.	පිටු.	පෙළ:
දූගිදි ප්‍රවෙශ මාගීය හෝ ප්‍රවෙශය	181	143
දූචිලයා	94	576
දූර්විවේක දෑ	172	1090
දූව	92	559
දූවගේ සැමියා	92	564
දූහුල්පිළි	105	645
දූ.		
දූඉන්නන් මෙහෙයීම හෙවත් ඇත මැත සැවීම	158	1070
දූකෙළවන්නෝ	158	1005
දූකෙළින්නා	158	1005
දූකෙළිය	158	1569
දූනක්‍රියාව	119	740
දූනයා	119	745
දූනසූනි	90	540
දූදු	77	469
දූපුත්තු	93	569
දූපුතුන් ඇත්ති	88	538
දූපෙරුව	158	1007
දූලි	132	827
දූලිගැසුනුදෑ	173	1094
දෙ.		
දෙකොපුල්	101	622
දෙණ	40	242
දෙතුන් යලක් කීම	27	164
දෙතෙර	39	239
දෙන	145	916
දෙනට නැකත	15	90
දෙනුන් රැල	144	910

ඉදං	පිටු.	පෙළ:
දෙපසලොස්වක්ති යාග	116	719
දෙබර	59	356
දෙබරා	85	516
දෙබෑම	102	624
දෙල්	63	380
දෙවනවිඩිය	114	711
දෙවන ලද්දේ හෝ දෙන ලද්දේ	165	1045
දෙවරක් සරණගියා	91	555
දෙවරක් සෑවේ	136	858
දෙවැදෑරුම් හැඟවිම් ලකුණු	32	194
දෙවියන් කරා යන්නේ	164	1039
දෙවියන් පිණිස පිසූ ආහාරාදිය	112	694
දෙවියන් පිළිබඳ අහෝරාත්‍රිය	21	125
දෙවියෝ	1	2
දෙවොල	50	298
දෙවිගදඹෝ	9	48
දෙවිතුරු	8	45
දෙවිරිය	8	43
දෙවිරුසි	8	43
දෙවිලොව	1	1
දෙවිවෙසහනෝ	8	47
දෙවි සබය	8	44
දෙළුම්		64384

දේ.

දේදුන්න	14	79
දේවදරු	62	372
දේවතාවතී	1	5
දේවදලි	64	883
දේවයෝනි	1	6
දේවවෛද්‍යයෝ	8	46

ඉදේ.	පිටු.	පෙළ:
දේවපිතෘන්ගේ බත්	112	696
දේවකාදිගංගිවූයේ	44	267
දේවබව	116	723
දේශය	46	281

දෙ.

දෙඩම්	57	344
දෙඹ	57	345
දෙර	51	308
දෙරකඩ	51	307
දෙරටුපාලයා	118	735
දෙසකියන්නේ	164	1042
දෙළ	34	205
දෙළ ඇත්ත	91	553

දෝ.

දෝන	101	617
දෝනාපිණිස බදනාලද්දී	146	922
දෝලාදිය	125	782

දව්.

දව්ගුණ දඬුවම	121	756
දව්සඛ්‍යාක්‍රියා හිනකෙළේ	117	726

දෙව

දෙවඟයට සුදුස්සේ	166	1050

ධ.

ධජය	132	828
ධනය	148	940
ධනවතා	160	1015
ධනාදියෙහි ආදරානිශය	181	1141

ඛ.	පිටු.	ශ්ලෝ:
ඛනුශ්සිලායෙහි දැක්වූයේ	127	797
ඛමාදියෙන් සෙවීම	120	750
ඛා.		
ඛාන්‍යාදිරාස	87	531
ඛාන්‍යසඤ්චය හෝ ඛාන්‍යාදිය කැපීම	181	1142
ඛාරණප්‍රභුව	23	137
ඛී.		
ඛින්ද්‍රිය	24	143
ඛු.		
ඛුනිසත්‍රී	89	542
න.		
නය	135	852
නයගිමි නයකාර දෙන්නා	136	854
නමීදෘගග	43	263
නලල්පට	103	635
නලල්හිවූයේ (කියඹුවැල)	102	628
නලලී	123	767
නලළ	102	624
නලළතිලකාව	106	655
නලළෙහි බැඳිමල්	108	667
නලී හෙවත් පබුලුපැල	74	449
නවින් මස	20	119
නවොද්ගත	122	764
නා.		
නාකෙසරු	64	388
නාගයෝ	36	220
නාගවඟියක්	37	195

නා.	පිටු.	ශ්ලෝ.
නාව්‍යයෙහි වෙශ්‍යාව	31	189
නාම්බා	144	912
නාලිකාශස්ත්‍රය	131	820
නාසය	101	621
නාසානැත්තේ	94	573
නැ.		
නැකත් හා තරු	15	90
නැකත් දන්නේ	119	743
නැටීම	31	188
නැටුම් හා ගී වැයුම්	31	188
නැට්ටුවෝ	153	973
නැණැත්ති	89	544
නැත්තේ (මනාරජෙකු)	47	286
නැම	39	241
නැවින් තරණය කළයුතු ජලය	39	241
නැවින් පසුකළ දෙය	40	245
නැවියා	40	243
නැව්වෙළඳ	40	243
නැහැලනුලූයේ	145	913
නෑ.		
නෑබව	93	567
නෑම	106	653
නෑයෝ	93	566
නෑසමූහයා	39	567
නි.		
නික	64	387
නිකට	101	622
නිසිලී මස	20	120
නික්මවූයේ	165	1044
නික්මීම	180	1136
නිටුල්ගස්	75	465

නි.	පිටු.	ගෙලා:
නිතම්බකූපයෝ	99	607
නිතිසේවනය	179	1129
නිදනපුල්ලෝ	164	1038
නිදන්	12	67
නිදිකුඹ	76	461
නිදිගත්තේ	164	1038
නිදිමනින් ඇස් බමන්නේ	164	1037
නිදිමරණසුලුවූයේ	164	1037
නිදිමැරීම	180	1137
නිදිම	181	1189
නින්ද	35	214
නින්දිත බොහෝසේ ඇත්තේ	164	1041
නින්දිතදෑ	167	1059
නින්දිතදූය	173	1098
නින්දිතව කියන්නේ	164	1042
නිපැමාත්‍රය	173	1099
නිමවූයේ	174	1104
නිම්වලල්ල	125	785
නිය	100	615
නියමය	116	720
නියමුවෝ	40	243
නියැලුනේ	160	1014
නිරන්තරය	11	61
නිරය	38	229
නිරයෙහි අභාග්‍යය	38	229
නිරිසත්තු	38	229
නිරිෂ්ණය	182	1149
නිරෝගි තැනැත්තේ	96	589
නිරෝගි බව	95	582
නිම්ලගතිය	14	85
නිර්‍ණාණ ශබ්දය මුනි ගිනි ආදියෙහි වැටේ	164	1101
නිර්විකාරදෑ	170	1078
නිලදරන්නෝ	118	735

නි.	පිටු.	ගෙලා:
නිලමැස්සා	84	575
නිලුපුල්	44	268
නිල්ගිරිතිල්ල	65	394
නිල්ලූනු	77	467
නිල්සේපාලිකා	65	390
නිවණ	29	141
නිවස(වෙසවුණිරජුගේ)	11	66
නිශ්චලදෑ	170	1076
නිශ්චය	29	138

නී.

නීවයා	154	977
නීතිය	178	1127

නු.

නුග	59	352
නුගුණකීම	28	165
නුනුවණ	24	142
නුමුකළයව	137	866
නුවන්කෙළ	102	626
නුවරදෙර	51	307
නුවර	49	292
නුවර (ශක්‍රයාගේ)	7	40
නුවර (වෙසවුණි රජුගේ)	11	66

නෙ.

නෙත්‍රානනය	123	767
නෙලුම්දැලි	45	273
නෙලුම්මල්	44	270
නෙලුම්විල	44	270
නෙල්ලි	62	377

නො.	පිටු.	ශ්ලෝ:
නොඅඩුදු	169	1070
නොකලණ බස	28	170
නොගැඹුර	40	246
නොපටු බස	29	173
නොපතිනියගේ පුතා	92	558
නොපලහන්නේ	54	326
නොපැහැදිලි බව	40	245
නොපිළි ගැන්ම	179	1131
නොමග	48	290
නොමනා මග	48	289
නොමලින්පලහන්නේ	54	325
නොමැහැලිසත්‍රිය	90	550
නොයෙක්මුවජාතිහු	82	499
නෝවඩ්‍රාලා ඇත්ති (පුණුපොහොය)	19	112
නොවිචාරා වදුදිය කරන්නේ	166	1051
නොවූවාක් බිණීම	29	173
නොසතුට	38	230
නොසම අඩ	14	48
නොසැලකියේ	175	1112
නොසේදූ අළුත් පිළි	105	644

ප.		
පඤ්ඤය හෙවත් අඩමස	20	166
පඤ්ඤානන්තය හෙවත් පැදව දසීදවය	19	111
පක්ෂි වර්ගයක්	48	508
පටපිළි	105	643
පටහබෙරහඬ	113	837
පඩු පැහැ	25	148
පඬුරු	121	756
පණ්ණාල	135	848
පණාව	109	671
පණ්ඩිවුඩතෙපුල	28	169
පණ්ඩිතයා	31	190
පණ්ඩිතයෝ	104	676
පණ්ණදූකැනි	183	1153
පතඟි	151	961
පතිව්‍රතා සත්‍රිය	88	538
පතුල	93	603
පතෝල	72	437
පත්කැල	58	349
පත් කොහොල	123	770
පත්‍රය	55	333
පත්‍රාදි විත්‍යාශය	108	669
පදනම	49	294
පද්කසේනාව	127	796
පදුරු	138	871
පන්දුව	109	670
පන්සල	49	297
පබලු	149	943
පමණබලන්නෝ	159	1012
පයින් යාම	180	1134
පයොධර	99	609
පයොධරාග්‍රය	99	609
පරණදූ	171	1082
පරදනා ලද්දේ	134	841
පරදු තැබූ දූ හෙවත් දූකෙළියෙහි පැරදී ගියකල දෙනදෙය	158	1006
පරමී පරායත්ත සදූප දෙශය	178	1125
පරමී පරාවේ නැයෝ	93	565
පරසෙන් මඩනා පිණිස කරණ අහඞ්කාර ශබ්දය	133	836
පරස්ත්‍රියගේ පුතා	91	556

ප.	පිටු.	ශ්ලෝ:
පරිහාසය	35	210
පර්වතය	52	312
පර්වතපාර්ශ්වය	52	316
පර්වතභේද	52	314
පලඟන්නේ	54	325
පලහැටියා	85	517
පලහෙණ සිවියේ	54	326
පලමෙක්	148	939
පලස	105	648
පලා	140	884
පලා ආදිය	75	455
පලා යාම හෝ පසුබැස්ම	134	840
පලාවන් පැහැ	25	149
පලි ගැන්ම	133	836
පලිස් ගන්නේ	127	800
පලිඟ	130	819
පලුපත	40	244
පවන් දන් කථා	26	157
පවන්	10	57
පවනින් හඬන හුණ	73	481
පවිත්‍ර දෑ	167	1060
පවිත්‍රවූයේ	115	716
පවිත්‍රාහාර	142	896
පවුර	49	294
පවි	22	127
පවිතල (මොනර කුඩිම්බිය)	71	431
පවිනසනජපය	116	719
පවිනොකරන්නේ	166	1051
පවිවෙතබිම	53	318
පසඇට	158	1006
පසක්කටහැකිදෑ	171	1084
පස්ක් නොකට හැකිදෑ	171	1084
පසස්නා මැටි	46	277
පසස්නා සිත් ඇත්තේ	159	1008
පශ්චාදෙර	50	305
පසු තැවිල්ල	34	203
පසුම්බිය හෝ ගෝනිය	139	876
පසුර	40	240
පශුශබ්දය	82	502
පශුසමූහය	87	531
පහන	109	670
පහන් ඉතෙල් ආදිය	142	899
පහය	50	300
පහය (ශක්‍රයාගේ)	7	41
පහරදීම් ආදියෙන් සතුරන් බල බිඳීම	133	839
පළමු නුවණ	111	684
පළමු හිදී භාර්‍යාව	89	539
පළල් බව	105	646
පළොල්	62	374
පළොල් පැහැ	25	150
පළොල් මල්	56	339
පා.		
පා අඟ දක්වා වැටෙන පිළි	106	651
පාකපත්‍රය	140	880
පාකළමල	174	1102
පාකළමූ	174	1102
පාණවැස්ස (පාන්වැස්ස)	46	80
පාතබලාලූ මුව ඇත්තේ	164	1038
පාතවැටීම	182	1145
පාතාලය	36	217
පාදෝනාපැන්	113	704
පාපොල	95	584
පාසලඹ	104	641

පෑ.	පිටු.	ශ්ලෝ:
පැකිලීම	35	214
පැවියා (ඔටු)	146	925
පැවියා (ගේකුරුලු)	83	507
පැවියා	86	527
පැණි	56	336
පැනැලිනාසඇත්තේ	94	577
පැනිරීම	177	1124
පැනිරෙන හෝ ගලන සුලුවූදෙය	163	1036
පැන්දුරු පෙදෙස	46	278
පැන්හල	50	298
පැපිලිය	70	424
පැමිණියහැක්කේ	173	1098
පැලෑටිය	54	327
පැස හෝ බිස්ස	139	876
පැහැදිලිබව	40	245
පැහැරගැන්ම	180	1135

පෑ.		
පැළවිය පසලොස්වක යන දෙකඅතර	19	111
පැළවිය	18	105

පි.		
පික්මල්	85	452
පිතුපැහැ	26	151
පිච්චල	60	359
පිවකටුඅඟ	99	608
පිටකටුව	98	601
පිට	100	610
පිටිසර	46	280
පිණාගියේ	175	1108
පිණායාම	117	1122
පින්	97	594

පි.	පිටු.	ශ්ලෝ:
පින්තලමලයෙන් කළ අදුන්	150	953
පින්තල	149	947
පිනෘ දේවතාවන් පිළිබඳ අහෝ රාත්‍රිය	21	125
පිදියයුත්තේ	113	704
පිදීම	114	706
පිදුයේ	174	1103
පිදුරු	136	872
පිදුරෙන් තොරකළ ධාන්‍ය	138	873
පිනැත්තේ	159	1008
පිනි	15	89
පිනිරාශිය	15	87
පින්	22	128
පිපෙනසුලුවූයේ	163	1035
පිඹුරා	36	221
පියන	14	81
පියල්	59	354
පියසිතෙළ	51	305
පියස්ස	50	305
පියහුගෙහි වසන්නී	89	541
පියහු සහෝදරියගේ පුතා	91	557
පියාගස්	60	363
පියාපත්	86	525
පියාමුල	86	525
පියාවැන්න	160	1018
පියාසැඹීම	86	526
පියා (විෂ්ණුහුගේ)	3	17
පියා (මුත්තාගේ)	93	565
පියා	31	190
පියා	92	560
පියුම්විල	42	259
පියුම්සමූහය	45	273

පි.	පිටු.	ශ්ලෝ:
පියෝ (අඹුසැමියන්ගේ)	92	563
පිරවූයේ	174	1104
පිරිමින් රහසඟ	99	608
පිරිය	43	260
පිරිවර කදු	53	318
පිරිවැරීම	180	1138
පිරිස (ඊශ්වරයාගේ)	6	31
පිරිහෙලා බිඳීම	28	166
පිරුණු බුරුලුඇත්ති	146	921
පිලාව	41	250
පිලාව	98	598
පිල්කඩ	57	307
පිල්වැටිය	85	520
පිසිම	178	1126
පිස්සු තැනැත්තේ	97	595
පිලකාදින් පැතිරයාම	181	1141
පිලා	95	580
පිළිකුල	32	197
පිළිකුල	182	1150
පිළිගත්තේ	176	1114
පිළිගැන්ම	179	1131
පිළියම	95	582
පිළියෙලකළඹින්න	111	691
පිළිරැව්	29	178
පිළිරුව	157	997
පිළිවෙල	114	708
පී.		
පීඩාව	38	230
පීනසය	95	583
පීරුෂස්	103	630
පීල්ල	44	269
පු.		
පුඩුකළඳ	173	1094
පුණ්‍යපාඨොය	19	111

පු.	පිටු.	ශ්ලෝ:
පුනා	92	559
පුතු (වෙසවුණිගේ)	11	65
පුත්‍ර (ශක්‍රයාගේ)	7	41
පුත් (අනඩහයාගේ)	4	22
පුත්‍රාදින්ගේ භාර්‍යාවෝ	89	541
පුදනලදුයේ	175	1107
පුන්කලස	122	761
පුරඅවපක්ෂඅදක	20	116
පුරාණ කථා	26	157
පුරුෂයාගේ සහෝදරී	92	561
පුරුක්	79	481
පුරුදුකරණකල විය පැත්තකයෙදුනේ	145	918
පුරුද්ද	181	1141
පුරුෂය	101	619
පුරුෂයෝ	88	533
පුලිල	59	352
පුලුහෙවත් හබලපෙති	142	897
පුවක්	80	488
පුවහු	62	374
පුවටා	66	401
පුවපුටුපය හා උත්‍රපුටු පය	15	91
පුස නැකත	15	90
පුසිකලඟොනා		912
පුස්සරථය	125	780
පුස්වැන්න	68	412
පුෂ්පරිණ්‍යාදි තැනිම	113	699
පුළුවය	99	607
පූ.		
පූ	142	898
පූකරු	139	878
පූකිරිය	140	882

පූ.	පිටු.	ශ්ලෝ:
පූඩාවා	41	253
පූජිකථා	26	156
පූජිවරිතය	177	1121
පෙ.		
පෙටියා	41	249
පෙණය	37	225
පෙනිතෝර	77	466
පෙනෙල්ල	140	880
පෙම්කරුසුවද	25	145
පෙරටුව යන්නා		801
පෙරපසුපිරුදුබස	28	171
පෙරපරදෙදිනෙන් යුත්රැ	18	109
පෙරලා සිතීම	24	139
පෙරවාගත්පිළි	105	645
පෙරවියා	118	734
පෙහෙරා	153	967
පො.		
පොකුරුමුල්	77	465
පොඛුරු	74	447
පොරව	131	821
පොරොද්ද	123	771
පොරොඳු ඉඹවකිරිම හෝවිම	147	932
පොරොන්දුව හෙවත් හිඳිසුම	24	140
පොරොඳුඋහිතවෙළඳුම	147	933
පොරෝෂය	106	605
පොලියෙන් රැකීම	136	853
පොලියෙන්රැකෙන් නේ	136	854
පො.		
පොලී	80	488
පොසොන් මස	20	120
පොළ	96	585
පොළොව	45	275
පෝ		
පෝෂණය කෙළේ	174	1102
ප්‍ර.		
ප්‍රකෂිය	23	133
ප්‍රකෘතිය	23	133
ප්‍රකෘතිවිකාරයමුහුකුරා යාම	179	1133
ප්‍රඥව	23	126
ප්‍රතාපය	120	1146
ප්‍රත්‍යක්ෂකාරණය	182	1145
ප්‍රත්‍යවෙක්ෂාව	182	1146
ප්‍රථමය	176	1086
ප්‍රදෙශාදිය	100	615
ප්‍රධානඳ	168	1062
ප්‍රධානයෝ	118	734
ප්‍රධානවිධිය	114	711
ප්‍රධානවූවා (වෛශ්‍යාසත්‍රී)	90	551
ප්‍රපානය	52	315
ප්‍රබන්ධකථා	27	158
ප්‍රමාදය	34	208
ප්‍රවාහිකාව	96	587
ප්‍රසිඛිය	178	1127
ප්‍රසිඛවූයේ	160	1014
ප්‍රස්තාව	118	1142
ප්‍රස්ථමානඟබද	418	938
ප්‍රශස්තය	22	131
ප්‍රශ්න හෝ මහත් ලය ඇත්තේ	128	805
ප්‍රඤනය	27	162

ප්‍රා.	පිටු.	ශ්ලෝ:
ප්‍රාණිසමූහය	87	530
ප්‍රාප්තාවෘත්ත ඇත්තේ	144	911
ප්‍රාවීනාව	113	704
ප්‍රි.		
ප්‍රියතෙපුල	28	167
ප්‍රියවාදීවූයේ	164	1041
ප්‍රී.		
ප්‍රීතිය	22	128
ෂ්ප්‍ර		
ෂ්ප්‍රේමය	181	1143
ඵ.		
ඵල (අත්තන)	66	397
ඵලපාකාන්තයෙහි නස්නේ	54	
ඵලපාකාන්තයෙහි නස්නෝ	75	455
ඵල වතී	56	337
බ.		
බකමූණා	83	504
බකල ඇත්තේ	95	579
බක්මය	20	119
බක්මී	60	361
බට	79	482
බටදඩු	79	492
බටබෝවූයේ (දෙශය)	47	282
බටසමූහය	80	487
බඩ	99	609
බඩරකින්නා	162	1026
බඩසාඇත්තේ	192	1025
බඩසාය	143	904
බඩුගන්නා	147	929

බ.	පිටු.	ශ්ලෝ:
බඩුවිකුණන්නා	177	929
බතින් පෙරුකෑද	142	899
බත්	142	898
බිඳනාලද ඔටුපැටියෝ	146	925
බඳනාකණුව	146	294
බදුන	140	883
බදුනෙහි පිසුයේ	142	895
බදුලු	60	362
බබුස්තණ	79	182
බමරා	85	518
බමුණුරුස	184	1156
බමුණුවූයේ (දෙවරක් සරණගිය තැනැත්තියගේ සැමියා)	91	555
බමුණෝ	109	675
බඹපුත්	8	46
බඹය	101	619
බඹසරවස් ඇත්තේ	115	714
බරඅදින්නේ	124	774
බරඋසුලන්නා	154	976
බරඋසුලන්නේ	145	915
බලඇත්තේ	94	576
බලභද්‍රයා	3	18
බලයෙන් හසුකොට ගත්තේ	135	848
බලාත්කාරය	133	837
බලාත්කාරයෙන් හෙළීම	38	230
බලි	121	756
බලුදඹ	72	437
බල්ලා	155	983
බසට නුසුදුසු තෙපුල	29	173
බහුප්‍රකාරදෑ	172	1088
බළලා	81	459
බළල්ලුණු	14	892

බා.	පිටු.	ශ්ලෝ:
බාලඤාල ගැබිගත්තා	146	920
බාලඤව	94	572
බාලසමූහය	184	1159
බාලයා	94	574
බාහුදූගහ	43	264
බාහුව	100	612
බාහුවලයි	104	636
බෑ.		
බැටළුවා	146	929
බැඳිපත්(යකඩගියෙහි)	130	816
බැඳියවාදිය	142	897
බැදුම	179	1132
බැන්ද	174	1100
බැබිල	70	426
බැම්මැද	102	624
බැම්ම	178	1127
බැම්ම	121	755
බැම්ම හා ඇතුන්බඳින ටැඹ	123	770
බැලතණ	80	486
බැල්ම (ඇස්කොණින්)	102	626
බැල්ලි	155	984
බැහැරලන ලද්දේ	165	1047
බැහැරලන සුලුවූයේ	163	1035
බැහැරලීම	182	1149
බැහැරලූවා	173	1099
බැළමෙහෙවර කරන්නා	161	1024
බැළයා	154	976
බෑ.		
බෑනාගේ යහළුවෝ	117	729
බෑයා	117	727
බෑයාට පළමුව පරිණය කෙළේ	117	727

බි.	පිටු.	ශ්ලෝ:
බිජුවට	86	526
බිණිම	26	153
බිදුනු නැමුනුදූ	173	1096
බිනරමස	21	121
බින්දූදැල	123	768
බින්දේ පැලුයේ	175	1106
බිමපෙරලෙන අවසථා වෙහි අඟවාදින්වනම්	124	779
බිම්කොහොඹ	76	462
බිම්නල්	78	476
බිම්නෙල්ලි	73	446
බිම්බය	14	84
බිඹුවැල්	75	458
බියවන සුලුවූයේ	163	1037
බියෙන්පලාගියෝ	165	1041
බිලය	36	217
බිලිකටුව	40	247
බිලිලනුව	40	247
බිසව	32	191
බිසෝගෙය	50	302
බිහිරිනැනැත්තේ	95	580
බු.		
බුද	16	94
බුදුරජ	2	8
බුඞිසමපත්	181	1143
බුන්වත් ඇත්තේ	117	725
බුරුම කටුආදිය	183	1154
බුරුල්ල හෝ නනය	176	923
බුලත්	72	439
බුලු	62	377
බුහුනනී	32	193
බුහුනනියගේ සැමියා	31	190

බෙ.	පිටු.	ශ්ලෝ:
බෙරය	31	184
බෙරු	68	414
බෙලගිනදූ	168	1061
බෙල්ලෝ	42	254
බෙලි	58	257
බෙහෙත	95	582
බෙහෙත් ද්‍රව්‍ය	75	455
බෙහෙත් මුලින්කරණ උවවාටනාදිය	177	1122

බො.		
බොඩහඹු ආදිය	139	875
බොනපිළිවෙළ	158	1002
බොරු අපවාදය	27	162
බොරුබස	29	173
බොරුබිණීම	27	162
බොරළු සහිතවූයේ	47	284
බොලට	99	604
බොල	138	872
බොහෝකෙහෙඇත්තේ	94	577
බොහෝ දරුවන් වදන්නී	146	920
බොහෝදූ	169	1068
බොහෝ දෙනකුගේ කෑදවීම	27	160
බොහෝ බස්ඇත්තේ	164	1041
බොහෝ බණනේ	164	1040
බොහෝ බුදිනු හැක්කා	162	1025

බෝ.		
බෝ හෙවත් ඇසතු	57	310

බ්‍ර.	පිටු.	ශ්ලෝ:
බ්‍රහ්මවයස්දී සතර දෙනා	109	675
බ්‍රහ්මදරු හෙවත් මහ ඇඹිලි	60	361
බ්‍රහ්මබව	116	723
බ්‍රහ්මයන් පිළිබඳ අහෝ රාත්‍රිය	21	125
බ්‍රහ්මයා	2	11
බ්‍රහස්පතී යාගය කරන්නේ	110	680
බ්‍රහ්මාඥය	114	71

භ.		
භය	23	177
භයක්‍රුත් පිපාසාදීන් ව්‍යාකුලවූයේ	163	1031

භා.		
භාගයෙක්	148	939
භාග්‍යය හෙවත් පිණ	23	132
භාජනය	112	696
භාග්‍යවා	88	537
භාග්‍යවා (ශක්‍රයාගේ)	7	40
භාග්‍යවාගේ සහෝදරයෝ	92	564
භාරදාසයක්	148	939

හි.		
හිකනිය	49	295
හික්ෂාදිය පිණිසඇවිදීම	114	707
හික්ෂා සඞ්ඝය	115	718

හූ.		
හූර්ජ පත්‍ර	61	365

භේ.	පිටු.	පෙළ.
භේද (උග්ගස්)	79	485
භේද (සදුන්)	108	663
භේද (සත්‍රිජාතීන්ගේ)	88	537
භේද (ඛාජන)	112	696
භේද (සියක්පවින්කළ මුතුහර)	104	637
භේද (ජලජසත්තු)	41	251
භේද (සාමාන්‍යපක්ෂි)	86	523
භේද (සෙනාවින්‍යාස යෙහි)	129	808
භේද (කිරිලහෙවත් කුණුකරඳ)	61	368
භේද (මිහිඟුබෙර)	30	183
භේද (නිරය)	38	228
භේද (චණ්ඩාල)	155	982
භේද (මුහුදෙහි)	38	233
භේදය	120	750
ම.		
මඤ්ඤා	83	502
මක්කානියහෙවත් විසදණ්ඩ	137	865
මහ	48	288
මඩගලරථය	125	781
මඩ	39	240
මඩසහිතවූයේ	47	283
මඩුව	50	300
මණ්ඩලය	13	74
මණ්ඩලකුළුඝය	96	586
මණ්ඩලිකරජ	117	731
මණ්ඩසහිතවුදී	142	896
මතුමැරුගොනා	112	697
මතුපල	121	758
මතුහදනාපිළි	105	649
මත්දඬුවහොහොත් කිරිකොටීනදණ්ඩ	146	924

ම.	පිටු.	පෙළ.
මත්‍සයයා	41	248
මත්‍සයවිශෙෂ	41	250
මද	123	766
මදඇන්නේ	122	764
මදක්නැම්ලස්දෑ	170	1075
මදක්පඬුපැහැ	25	148
මදක්සදඇන්නී (අවපසලොස්වක)	19	113
මදක්සැලෙනදෑ	172	1092
මදගලිතවූයේ	122	765
මදවෙක්හෝඅසෙකක්	148	935
මදසිනාව	35	212
මඛ්‍යමදෙශය	46	280
මඛ්‍යමරාත්‍රිය	19	110
මඛ්‍යමසිනාව	35	213
මඩුපුළුපයෙන්පෙරූ සුරා	158	1002
මනාතෙපුල	28	169
මනාපිළි	105	648
මනාමහ	48	289
මනාරජෙකුඇන්නේ	47	286
මනාවඋසුලනඅස්සු	124	773
මනුෂ්‍යාදිසමූහය	87	531
මනුෂ්‍යයෝ	88	533
මනොසිලාදිය	53	319
මනොසිල	151	958
මන්ත්‍රාදියෙන්වෘහ කිරීම	177	1123
මන්ත්‍රාදීන්කටයුතු හිංසාව	180	1137
මෙඤ්ඡණය	17	103
මනවනතරය	22	126
මරණය	134	845
මරණාදීන්තොරකිරීම	177	1123
මරාම්ණී	149	942

ම.	පිටු.	ශ්ලෝ:
මම්බිදිනේ	172	1089
මල	56	336
මල	98	599
මලබඩය	96	587
මලසින්ත	73	444
මලයෙන්කිලිටිදැ	167	1060
මලාව	140	881
මලින්පලගන්නේ (තුර)	54	325
මල්කැණ	56	335
මල්ගෙණසිටියේ	54	326
මල්ල-පැස-පෙට්ටිය	156	991
මල්ලවඇල්ලීම	133	835
මව	32	192
මවශේසහෝදරියෝ	92	563
මවි	92	561
මවිපසමුන්තෝ		
මවිපියෝ	93	569
මසින්මසදෙනදන්	113	307
මස්	97	595
මස්බුදිනේ	161	1024
මස් මරන්නා	40	246
මස්විකුණාජීවත්වන්නා	154	975
මහඅත්ත	55	330
මහඇඟිලිමුල	116	722
මහඇමතියෝ	118	733
මහකුලඇත්තේ	109	674
මහගොනා	144	911
මහඩැක්කිය	31	184
මහණහු	115	713
මහදඩකලත්	21	432
මහනහර	97	597
මහනහරය	98	598

ම.	පිටු.	ශ්ලෝ:
මහනැඹ ඇත්තේ	97	593
මහනැඹ	97	593
මහපටඇඟිලිදබරඇඟිලි අතර	116	722
මහමෙර	8	45
මහරළු	39	237
මහරි	63	382
මහලුගොනා	144	911
මහලුපිළි	105	647
මහලුබව	94	572
මහලුසමූහය	94	572
මහල්ලා	94	574
මහවනය	53	320
මහවම්මුතු	79	479
මහවැවකොළු	72	437
මහවේ	49	294
මහසැලි	140	881
මහසිනාව	35	212
මහාදේවින්වසින්යවනු ලබන්නාවූඅන්තඃපුරචාරිණී	90	550
මහාභය	32	197
මහායාග	111	685
මහාවැයම්ඇත්තේ	159	1008
මළපියන්නිසා දෙන්නේ	113	702
මළබාණහෙවත් රැහැන	155	988
මළවුන්නිසාළුදවස දෙනදෙය	113	702
මළසිරුර	135	847
මළහුනිසානැයේ	161	1024
මළාහු	134	846

මා.	පිටු.	ශෙලා:
මාගඹයා	152	963
මාගමුන්නිතඹ	99	606
මාගමුන්රහසඟ	99	608
මාතුලභාගිනීව	92	562
මාතෘදේවතාවෝ	6	31
මානසිකදුක	38	230
මාපටඇඟිලිආදීඑ	100	614
මාරණය	134	841
මාරුකළදැ	136	835
මාරුකිරීම	147	930
මාගීගිකයා	120	746
මාලාකාරයා	152	966
මාසය	20	116
මාහිෂ්‍යයා	152	964
මාහැඟිපිළි	105	645
මැ.		
මැපි	46	277
මැපිකැට	137	862
මැඩහතු	72	439
මැඩිදෙන	42	255
මැඬියා	42	255
මැණික(විෂ්ණුහුගේ)	4	24
මැණික්වැන්න	77	465
මැද	100	611
මැදින් මඟ	20	119
මැදිවයස්හිවැන්දඹුව කහපිළිහඳිනි	90	549
මැනීම්අසීඝබද	148	935
මැලිබව	35	215
මැලියම්(ඉඹුල්)	61	366
මැහැලි	89	544
මැහීම	177	1123

මී.	පිටු.	ශෙලා:
මිට(පලිහ) (පලඟ වැරදීමකි)	130	819
මිටින්පෙළාගැන්ම	179	1132
මිපිරියන	101	618
මිපිවූයේ	94	578
මිතුරා	119	741
මිතුරුරජ	118	738
මිථුන	86	527
මිථ්‍යාදෘෂ්ටිය	24	139
මිදිවැල්	70	427
මිදුල	50	304
මිදෙනකිරි	112	694
මිනිබිරි	92	561
මිනිස්සමූහය	184	1160
මිනිස්පමණින්(බ්‍රහ්මයන් පිළිබඳඅහෝරාත්‍රිය)හෙවත් රුදුවල්කල්පයයි	21	125
මියයන්වහොත්නැත්නම්ජීවත් කරණබෙහෙත්	135	849
මිරිහු	18	104
මිල	147	929
මිලයෙන්ගතහැක්කේ	147	931
මිහිතුබෙර	30	183
මිහිතුබෙරවයන්නේ	154	974
මිහිරන්	150	950
මී.		
මී	151	957
මීඅඹ	59	353
මීඅහ	150	950
මීඉපි	151	957
මීහස්	58	347
මීටඅඟනිදිග	46	279
මීතුග	67	407
මීමා	81	493
මීමැස්සා	85	515
මීයා	82	501

මු.	පිටු.	ශ්ලෝ.
මුංඇදීකරල්	138	873
මුංඇදීකෙත්	136	857
මුංවැන්න	71	433
මුඛවලල්ල	124	778
මුකුනුවැන්න	75	457
මුගුර	131	820
මුගුරුපොරෝඇයුධ කොටඇත්තේ	127	799
මුඩුතැනැත්තේ	95	580
මුඩුසෙවෙනිගේ	50	300
මුතු	149	942
මුතුබෙල්ලා	42	254
මුතුබෙල්ලාහෝනඛනම් ගණිද්‍රව්‍යය	74	450
මුතුමැණික්ආදියවිදින කටුව	157	995
මුතුයෙන්කරණලද්දේ	104	636
මුතුවැලැනායකමිණ	103	634
මුතුහර	104	637
මුත්තා	93	565
මුදල්නායකයා	118	736
මුදැන්න	52	316
මුදුනහෝකුළ	52	315
මුදුන්කුඩිඹිය	102	629
මුදුන්මල්කඩ	108	667
මුදුව	104	639
මුරජාදිය	30	182
මුරා(තලිස්පතුරු)	73	442
මුරුන්ගා	58	250
මුරුන්ගාඇට	151	960
මුළිා	67	403
මුල	55	331
මුලුදෙව	139	877
මුල්(සැවැන්දරා)	79	483
මුල්කාරණය	23	132

මු.	පිටු.	ශ්ලෝ.
මුල්මුදල	147	930
මුල්හෝඅල (කුමුදු)	44	269
මුඹ	101	621
මුවආදින්ගේසම්	115	718
මුවදඩයම	155	985
මුවසිරස	15	91
මුවසිරසමත්තෙහිතරු	16	92
මුවා	82	497
මුවාටඅසිනිවූයේ	82	497
මුවෙන්නොබණනේ	165	1044
මුවෙන්නොබිණීම	114	707
මුසලයෙන්පහට යුත්තේ	166	1050
මුස්න	51	309
මුහුද	38	232
මුහුදුපෙන	151	955
මුහුදුලුණු	141	891
මුහුලු	63	383
මුළුතැන්ගෙය	139	877
මුළුලෙව්හිඇඳිරිය	36	220

මූ.

මූකලා-ඉදුනා	174	1102
මූකළකැකුල	56	335
මූත්‍ර	98	599
මූදුඋරා	41	249
මූනඉවත්කරන්නේ	164	1038
මූර්ඛතැනැත්තේ	166	1053
මූර්ඡාඇත්තේ	97	593
මූර්ඡාව	133	838
මූලාරම්භය	181	1144

මෘ.

මෘගපක්ෂීන්නඝන උපකරණ	155	987

මෙ	පිටු.	ශ්ලෝ:
මෙරමාගෙගිවැසසවප්‍රධානව කෙඟප්‍රසාධනාදීවූ		
ශිල්පකරන්නී	90	550
මෙවුණ්දමින්බැණීම	28	167
මෙවුල්දම	104	640
මෙහිඇට	64	386
මෙහිකැබිලු	63	382
මෙහිදඹු	138	872
මෙහිනටු	140	884
මෙහිඵල	80	489
මෙහෙයීම	179	1129
මෙහෙයුදෑ	172	640
මේ.		
මේඝධ්වනිය	13	77
මේඝපඛ්‍යාතිය	13	76
මේඝය	13	75
මේඝයෙගිවූදෙය	13	76
මේදතෙල්	97	596
මේදෙනවඅයිනිදෑ	82	497
මේපස්ගතිම	124	778
මේරය	158	1003
මේඟාදිහු	16	96
මෝ		
මොනරහඬ	85	520
මොනරා	85	519
මොර	58	348
මොලොක්අවියත්හඬ	30	180
මොවුන්ගේසමූහය	127	795
මොහොත	20	115
මොහොල	139	875
මෝ.		
මොක්ෂපීඨයෙගිවූ ඟුනය	24	141
මෝරා	41	252
මෞ.		
මෞනඇත්තේ	115	713

ය.	පිටු.	ශ්ලෝ:
යකඩ	150	948
යකඩ බැඳි මුගුර	131	820
යකඩමල	150	948
යජුර්වේදියදන්නේ	111	688
යවහදනාපිළි	105	649
යවිකුඹ	123	780
යවිබඳිහෙවන්මුවින	99	605
යද්දෙස්සා	153	972
යමරජ	9	53
යමුනාගඟ	41	265
යව	137	865
යව	139	874
යවකාරලුණු	151	958
යවාදියපැසෙන්නේ	136	856
යහපතඋපදවන්නාවූ දෙවය	22	131
යහපත්අවයවසහසිරුරු ඇත්තේ	160	1017
යහළුබව	119	741
යහළුසමූහය	184	1159
යා.		
යාඟාදියටසුදුස්ස	113	699
යාඟකරුවෝ	111	689
යාඟක්‍රියාව	113	699
යාඟවැමිඅඟ	111	690
යාඟපඤ්ඡාපයුඤ්ඣානාඃ	112	697
යාඟපිණ්ඩිසමරණුලද්දේ	112	698
යාඟබිමවැට	111	690
යාඟය	111	685
යාඟයවසැරසුනේ	110	682
යාඟයවසුදුසුවූයේ	124	744
යාඟයසැදුබිම	111	689
යාඟයෙහිබමුණන්ගේ සතුතිභූමිය	183	1152
යාඟසීලිවූයේ	110	680

යා.	පිටු.	ශ්ලෝ:
යාගයඩාම්	110	679
යාගවිධිදන්නේ	111	687
යාගවිශෙෂ	113	699
යාගශෙෂභුක්තශෙෂය	113	700
යාගාගනියෙතියාග කරන්නේ	112	692
යාචකයා	166	1054
යානපරිපරාව	126	787
යාමය	19	110
යාවජ්ජීවයෙන්කරණ අස්ථෙයාදිය	116	720
යු.		
යුක්තායුක්තවිභාගය	121	754
යුක්තිය	121	753
යුක්තියුක්තබස	28	170
යුගල	86	527
යුදපිණිසයාම	131	824
යුදපිණිසවූයානය	125	780
යුදයටඅතිශයඋත්සාහය	181	1144
යුධය	132	832
යුධයටකැඳවීම්භඬ	133	836
යුධයෙන්බිඳීම	134	840
යුධයෙහිඉසලන තොප්පිය	125	793
යුධයෙහිදක්ෂ තැනැත්තේ	128	806
යුධයෙහිපලා නොයන්නෝ	132	827
යුධයෙහිභයනැත්තහුගේ සතුරාකරායාම	131	825
යුධවූකල්හි හෝ මතුවන කල්හිපානය	132	832
යුධසංඝට්ටනය	133	836
යුවතිසමූහය	91	554
යුවරජ	31	190
යුහුතෙපුල	29	172
යූ.	පිටු.	ශ්ලෝ:
යූපවලය	111	690
ශය.		
යෙහෙළි	89	544
ශයා.		
යොන්ඉඳි	80	489
යොන්රටඋපදිනබෙහෙත් විශෙෂයක්	150	954
යොහොඹු	65	391
ශශ්.		
යෝධයෝ	126	790
ර.		
රචනාව පිරුණුබව	108	669
රජ	32	191
රජකුල වූයේ	199	674
රජගෙය	50	301
රජදරුවෝ	117	730
රජසුහුරා	32	192
රජුන්ට සියපසින්වන භය	122	759
රජුන් රක්නෝ	118	735
රජුන්වෙත වංශක්‍රම කියන්නෝ	131	826
රඤ්ඤන්කෙළේ (රාජාසනය)	122	760
රඤ්ඤන්කෙළේ (ඇටඩැල)	104	636
රත	25	150
රතුකැට	149	992
රතුපුලව බදුපැහැ	25	150
රතුමූනු	77	467
රතුවූයේ (කටුකරඹු)	65	393
රතුවූයේ (ගිරිනිල්ල)	65	394
රතුහෙල්මැලි	44	267
රත්නෙඑම්	45	272

ර.	පිටු.	ශ්ලෝ:
රත්න්වුල්	66	399
රත්මුරුංගා	58	351
රත්ලොත්	60	360
රත්සීදුන්	108	664
රථඇණය	125	785
රථකාරයා	152	965
රථසමූහය	125	784
රථස්වාමියා	128	815
රථාචාර්ය්‍යයා (ශක්‍රයාගේ)	7	41
රථාදීන්ගේ පූජාභාගය	125	784
රථාවයව	125	784
රථාවරණය	125	786
රදවා	153	971
රන්	149	944
රන්ආදිය කපනකතුර	154	995
රන්ආදියෙන් ගොනා එලූකෙහෙ	153	630
රන්ආදි ලොහොසියල්ල	150	949
රන්කරුවා	153	969
රන්කෂ්‍යෙක්	148	926
රන්කෙණ්ඩිය	122	761
රන් තරුදිය	156	993
රන්පලමෙක්	198	936
රන්බලන්නා	118	736
රන්වන්වූවා (මහවැට කොළු)	72	437
රවටනලද්දේ	165	1048
රවුල	103	631
රසදිය	150	949
රසදුන්	150	951
රසාදියෙන් යුක්ත වස්තුජාතාදිය	142	895
රහස	121	756
රහුවැල	104	642
රළු	39	235
රළු හෝ කැකුලුදැ	171	1081

ර.	පිටු.	ශ්ලෝ:
රාක්‍ෂසයෝ	10	55
රාගාදි සහිතවූයේ	115	716
රාශීඋනුන් ව්‍යෝගය	182	1146
රාජචිත්‍රය	122	761
රාජසමූහය	118	732
රාජසූය නම් යාගය කෙළේ	118	732
රාජාදි සේවනය	135	857
රාජාදින්ටසතුති කියන්නේ	131	826
රාජාලියා	83	504
රාජාසනය	122	760
රාජාඛ්‍යසත හෝ අට	120	746
රුහල	158	1002
රුහල	50	299
රුහු	16	95
රුහුවිසින් ගන්නා ලද්දහු	19	114
රාජ හංසයා	84	513
රාශින්ගේ පහළවීම	16	96

ල.		
රැකියේ	17	1111
රැලට නායකවූයේ	122	764
රැවපිලිබස	35	214
රැවපිල්ල	34	203
රැවපිල්ලෙන් පරාබැඳ ගත්තේ	166	1052
රැවීම	35	214
රැස්වූ යෝධ සේනාව	123	790
රැස්කළදැ	173	1074
රැස්මඩල	17	101
රැහැණිය	72	440
රැහැන් ආදියෙන් බඳනාලද්දේ	17	101

ඍ.	පිටු.	ශ්ලෝ:
ඍදවල් දෙක	20	116
ඍදවල් සමකාලය	20	118
ඍසියා	85	517
ඎ.		
ඎකිල්ල	55	330
ඎව	40	244
ඎදී	149	946
ඎදී කහවණුව	148	938
ඎදී තුත්තම්	150	951
ඎය අදින්නේ	124	775
ඎය පත්ල	125	786
ඎයැදුරු (අරුණයා)	17	100
ඎයන	101	618
ඎයනැබ	125	785
ඎයන් හාර සියයක්	48	291
ඎළා වදුරෝ	81	492
ඏ.		
ඏකඟුණ	58	348
ඏක්අත්තන	57	342
ඏක්පලන සැත් වෙසෙ සක්	157	995
ඏක් පෙනෙල	58	351
ඏක් මුදුන	55	331
ඏක් සිදුර	55	332
ඏක්වැල් ආදිඤ	167	1056
ඏසිහු	115	714
ඐ.		
ඐකඩ (පෙතැල්ල)	156	990
ඐනැඟුඤ (මිල)	149	941
ඐපාදි පස	24	142
ඓ.		
ඓරදි කොලහඬ	29	176

ඕ.	පිටු	ශ්ලෝ:
ඕණු (මල්)	53	336
ඕණු (පියුම්)	45	274
ඖ.		
ඖමු පිළි	105	643
ඖෂ.		
ඖෂගභේද	96	588
ඖෂය	95	583
ඖෂී තැනැත්තේ	96	590
ඖෂොදඝමය	35	213
ඖෂයෝ	103	631
ක.		
ක්වැරදවූයේ	127	797
කජාකේළේ	173	1097
කජාව	33	201
කජා සිලිතැනැත්තේ	163	1033
කතණ	80	487
කතාදින් වැසුනුලෙන	53	319
කදඤ	172	1092
කදරුවෝ	94	573
කපඅ	14	85
කප හෝ කැලැල්	95	581
කප්නාරහ	66	398
කබු	78	475
කමාවස්සා	144	911
කය	100	610
කා.		
කාකඩ	107	657
කාහම්ල	147	930
කෑ.		
කැබුණේ	175	1110

ලී.	පිටු	ශ්ලෝ:
ලිංමුවච්ච	42	258
ලිංවැස්ම	42	258
ලිඛාදුවය	99	677
ලිද	42	257
ලිදෙන්දියනාගන තුල්‍ය යනාදය	156	989
ලින්ආදියෙන්නැගුදා	173	1095
ලිප	139	879
ලියනහලා	72	438
ලියන්නා	119	744
ලියමන	119	745
ලිහිණියා	85	514
ලිහිණිවැද්ද	154	975
ලී.		
ලීදඬු	55	332
ලීමැ	137	866
ලු.		
ලුණුවරණ	57	344
ලෙ.		
ලෙල්ල	55	331
ලෙහිදුදරුවෝ	92	560
ලේ.		
ලේ	97	596
ලේහයක්	142	894
ලෝ.		
ලොහොකපනකටුව	156	994
ලොහොකරුවා	153	968
ලොහොපිළිරුව	157	996
ලෝ.		
ලෝකය	46	279
ලෝතුඩුවා	83	505
ලෝභඇත්තේ	162	1027
ලෝලු	59	354

ව.	පිටු.	ශ්ලෝ:
වංඇපල	70	422
වංකඇදහස්ඇත්තේ	166	1051
වකපුෂප	66	401
වකුගඩුව	97	596
වක්අත්ත	137	863
වක්දැහෝනැමිදැ	170	1076
වගපුල්	69	416
වජ්‍රඛවනිය	13	78
වටදැ	170	1075
වටමුං	138	867
වටැස්ස	78	473
වඩබාගනිය	9	52
වඩුවා	153	970
වණය	93	586
වණික්හල	49	293
වණුක්මල්	151	956
වණුවැල්	69	421
වතුරබොහෝවූයේ	47	283
වතුර	38	234
වත්සුණු	109	671
වත්සුණුසුවඳ	25	146
වද	65	395
වදකසා	70	422
වදදෙන	195	919
වදනමස	93	570
වදනාසුලුවූයේ	163	1033
වදන්පතිවූයේ	164	1040
වදයටඇරසුනේ	166	1049
වදුරුමැ	67	406
වදයටසුදුස්සේ	166	1050
වන	139	875
වනකපු	72	436
වනමුං	137	867

ව.	පිටු.	ශ්ලෝ:
වනය	53	320
වනසමූහය	54	323
වනසුලුවූයේ	163	1034
වණ්ණවැල්කෂායෙන්වූ තුත්තම්	150	951
වන්දිවිශෙෂ	131	826
වන්දිභට්ටයෝ	131	826
වන්දිවිශෙෂයක්	153	973
වපරතැනැත්තේ	95	581
වපුවසැවේ	136	857
වප්මය	21	121
වමතටයවින්ලූයේ (ජපහුය)	116	721
වමනය	96	587
වමනයකෙළේ	174	1102
වම්මුතු	79	479
වම්සිරුර	172	1090
වයඔදිග	46	280
වරදපමණක්දන්නේ	166	1051
වරදූල	155	988
වරමදු	156	992
වරූ	66	400
වරූ-තණ්-උමා	138	870
වරුණයා	10	56
වගී (රාජහංසයන්ගේ)	84	513
වෂිය	20	117
වෂිසෘතුව	21	123
වලඝයාල්	70	425
වලසා	81	492
වලහාබිණීම	28	169
වලාවැන්න	72	438
වලිතනිඝිතනිය	49	295
වල්ගුද්ද	64	389

ව.	පිටු.	ශ්ලෝ:
වල්ළරබදු	61	368
වල්රොද	54	323
වල්ලහෝකැණ	55	332
වවුලා	85	515
වසඟවූයේ	162	1030
වසන්තඍතුව	21	122
වසවාසිසාදික්කා	108	664
වස්කුලල්ආදිය	30	182
වස්කුලල්පිඹින්නේ	154	975
වස්ත්‍රකාරණා	104	642
වස්ත්‍රාදියපැලිම	177	1123
වස්සන්දෙනුන්රැළ	144	910
වස්සා	144	912
වහන	153	991
වහනතරාව	105	648
වහනාූතපාතය	19	114
වළ	36	218
වළයා	41	249

වා.

වාක්‍යය	26	154
වානමූවා	82	496
වාතරෝගඇත්තේ	96	591
වාද්‍යභේද	31	186
වාරිමාගීය	39	238
වාණීගෙනයන්නා	154	976
වාලධිය	124	779
වාසුකීනාරජ	36	220
වාහනය(ගුරුළාවිෂ්ණු හුගේ)	4	24

වැ.

වැඟිරීම	178	1127
වැගුරුණේ	173	1098
වැට	49	294

වැ.	පිටු.	ශ්ලෝ:
වැටෙනසුලුවූයේ	163	1034
වැඩිමහල්ලා	94	575
වැඩිහෝඉතිරිදැ	170	1081,
වැඩීම	178	1127
වැඩෙනසුලුවූයේ	163	1033
වැදිගම	52	311
වැදීම	114	712
ඔැවූතැනැත්තී	90	548
වැවූසත්දිනෙන් ඇෙනාකිරි	143	904
වැන්දඹුසත්‍රී	89	543
වැලඳගැන්ම	182	1148
වැලපීම	28	168
වැල්මිට	100	612
වැලලිදිනය	14	80
වැලිතලාව	39	240
වැලිබොහෝවූයේ	47	284
වැලුක්	79	482
වැල්මදට	68	410
වැල්මී	71	429
වැව	42	259
වැව්බැම්ම	43	260
වැසිදියෙන්පැයෙන්නේ	47	285
වැසිනැවතීම	14	79
වැසිපොද	14	80
වැසුයේ	174	1103
වැස්ස	14	79
වැහෙනමදඇන්තේ	122	765
වැල්කුදැ	173	1097

ව.	පිටු.	ශ්ලෝ:
විකිණීයයුත්න	147	932
විකුණනුපිණිසතැබූදැ	147	931
විකෘතිකමීය	179	1133
විවාළේ	174	1105
විජිනිපත	109	672
විතවජිකාඛ්‍යය	76	585
විදහුඇතුල්	100	616
විදිශා	13	74
විදිශීය	130	817
විදුරවිය (ශක්‍රයාගේ)	8	42
විදුලිඑලිය	13	78
විදුලිය	13	77
විද්දේ-සිදුරුකෙළේ	174	1105
විද්‍යෝපදෙශදෙන්නී	90	546
විධිවූලෙසවිදය හැදෑරීම	114	712
විනාශයබලාගියදැ	173	1097
විභ්‍රාභිමපවිඅතර	46	281
විපත්ගතවූයේ	165	1047
විපත්තිය	129	811
විපශ්‍යිසය	183	1151
විපරීතදැ	172	1089
විපාශාගඟ	43	264
විමන(වෙසවුණි රජුගේ)	11	66
වියඇදියඋසුලන්නේ	145	914
වියත	100	616
වියදම	180	1135
වියන	106	652
වියබැම්ම	137	863
වියමන	156	990
වියරුබල්ලා	155	983
වියලිඵල	56	339
වියලිමස්	79	595
වියවුල්ඇත්තේ	137	863
වියෙන්විය	125	786
විරතිය	183	1156

වි.	පිටු.	ශ්ලෝ:
විරොධය	181	1139
විලද	142	897
විලම්බිතාදිය	31	187
විලවුන්	108	665
විලාසදූක්වීම	32	194
විලිකුකුළා	84	512
විලුඹ	99	604
විල්	42	259
විල්පලාදිය	78	477
විල්ලිහිණියා	84	511
විල්ලිහිණිය	85	514
විවණීකෙළේ	165	1046
විවාදය	27	161
විවේකය	114	709
විශ්වේකය	120	751
විශ්වප්‍රදියාගයකෙළේ	110	681
විස්වාසය	121	752
විශෙෂ (වහන්)	156	992
විෂ්ණු	3	13
විෂ්ණුහුගේශඛ්ය	4	23
විෂපෙවූහි	130	817
විෂය	24	42
විෂයෙන්නැසිය යුත්තේ	166	1050
විසමය	32	197
විස	37	225
විසඇටආදිය	37	225
විසභේද	37	226
විසමයඇත්තේ	163	1031
විසල්දෑ	168	1065
විසවෙදෑ	37	227
විසානැකත	15	90
විසිරිදෑ	176	1091
විස්තරය	181	1140
විසතීණීය	181	1140
විස්මෘතදෑ	172	1092
විහිදෙනසුවද	25	146
විළිනැත්තේහෝ නොහික්මුනේ	162	1030
වී.		
වී	137	865
වීආදිය	138	871
වීආදියහුලංකිරීම	183	1154
වීපිය	48	2 1
වීණාකය	31	185
වීණාදණ්ඩ	31	185
වීණාදිය	30	182
වීණාව	30	181
වීණාහඩ	29	177
වීබූව	138	873
වීරබව	32	196
වීරභායෂ්‍යව	90	548
වීරමාතාව	90	548
වීයෂ්‍ය	34	207
වීවගීයක්	138	870
වීහැල්පැහෙනකෙත්	136	855
වෙ.		
වෙඩරු	143	902
වෙණවයන්නෝ	154	974
වෙනඹ්ම	48	287
වෙද	96	589
වෙරලවටුවා	83	504
වෙළීම-සමහකතිය	178	1126
වෙවුලුම	36	216
වෙශ්‍යාසත්‍රී	90	551
වෙසක් මස	20	120
වෙසඹුසමූහය	91	554
වෙසවූණිරජ	11	63

වෙ.	පිටු.	ශ්ලෝ:
වේසෙස්සක්(සුභාවෙහි)	111	687
වෙසෙසක්(රජහුගේ)	50	301
වෙසෙස්නැණැත්ති	89	544
වෙස්මෙරලීම	35	211
වෙහෙසුයේ කෙලෙසුයේ	174	1104
වෙළඳුම	147	929
වෙළඳුම	135	852
වෙළඹ	124	775
වෙළඹුන්රැස	124	775
වෙළෙන්දු	147	928
වෙළෙප	55	333
වේ.		
වේගය	184	1157
වේගවත්තැනැත්තේ	128	802
වේගවත්දැඟලායනදැ	173	1094
වේතරණිය	38	229
වේදඋගන්වන්නේ	110	678
වේදතෝරන්නේ	110	679
වේදධර්මය	25	155
වේදපාඨයෙහිඉසෙන කෙලබින්දු	114	710
වේදපුහුණුකෙළේ	117	725
වේදය	26	155
වේදවිධිය	114	711
වේදහදරන්නේ	110	678
වේදඞ්ග	26	156
වේදාභ්‍යාසකිරීම	115	718
වේදුරමහඇත්තේ	110	682
වේදුරමහය	26	156
වේබෝවූයේ (දෙශය)	47	282
වේමග	48	291
වේලාගස්	76	459
වේසවාර	140	885
වේහාගෙය	49	293

වෝ.	පිටු.	ශ්ලෝ:
වෝවුන්න	103	634
ව්‍ය.		
ව්‍යඝාදින්ගේඋප	53	329
ව්‍යාපගමයෙන්ගැඹි හෙලන්නි	195	919
ව්‍යෙ.		
ව්‍යෙදෙහකයා	152	964
ව්‍යෙරය	34	203
ව්‍යෙශ්‍යභාර්‍යාව	90	547
ව්‍යෙශ්‍යයෝ	135	850
ව්‍යෙශ්‍යස්ත්‍රී	90	546
ව්‍ය.		
ව්‍යඤ්ජනයා	164	1040
ව්‍යඤ්ජනදැ	172	1087
ව්‍යඤ්ජනිය	23	135
ව්‍යඤ්ජනය	142	894
ව්‍යඤ්ජිදැ	172	1087
ව්‍යවසථාතැබීම	122	760
ව්‍යසනයෙන් පෙළුනේ	165	1048
ව්‍යා.		
ව්‍යාකුලසිත්ඇත්තේ	160	1013
ව්‍යාඛ්‍යානකරන්නි	90	546
ව්‍යාශ්‍රයා	81	490
ව්‍යාපාදය	24	139
ව්‍යූහභේද	129	809
ව්‍යූහයාගේපසුභාගය	129	805
ව්‍ර.		
ව්‍රතපිණිසනැසේ	115	714
ව්‍රතපිණිසපිළි හෝනේ	115	715
ව්‍රතය	114	709
ව්‍රී.		
ව්‍රීහිප්‍රභේද	138	870

ඝ.	පිටු.	ශ්ලෝ:
ඝක්‍රයා	7	36
ඝකනිය	132	831
ඝතපුෂ්ප	77	471
ඝනි	16	94
ඝබ්ද කළ දෑ	174	1100
ඝබ්දකිරීම	178	1126
ඝබ්දශිලිවූයේ	165	1043
ඝරත්සෘතුව	21	123
ඝරීරය	98	602
ඝරීරවායු	10	59
ඝරීරාවයව	98	602
ඝස්ත්‍රවාහනාදීපුජන විධිය	131	823
ඝෂ්‍යාදී පිඩනය	133	838
ඝා.		
ඝාපය	184	1175
ඝාස්ත්‍රඥයා	159	1011
ඝාස්ත්‍රදන්නේ	119	744
ඝාස්ත්‍රයෙන් දෙන්නේ (මළවුන්හා මළ පියන් නිසා)	113	702
ඡි.		
ඡිරොජාලය	103	635
ඡිල්පි යා	152	966
ඡිඡිරසෘතුව	21	122
ඡී.		
ඡීතදුඃඛ	43	264
ඡීතලගුණය	15	87
ඡීතලවූදෙය	15	87
ඥ.		
ඥක්‍රඛාතුව	97	394
ඥද්ධබව	114	710
ඥඛග තැනැත්තියගේ පුතා	91	556
ඥඛය හෙවත් යඛපත	22	129

ඥ.	පිටු.	ශ්ලෝ:
ඥඛයුක්තවූයේ	167	1055
ඥඛාඥඛ දන්නී	91	552
ඥද්‍රඛාසීත්‍යාව	90	545
ඥද්‍රයෝ	152	962
ඥද්‍රසත්‍රී	90	545
ඨඃ.		
ඨෙලඹා ඇත්තේ	97	592
ඨශා.		
ඨොකාදියෙන් බුන් සිරුරු ඇත්තේ	166	1049
ඨොණහොය	43	265
ඨොභාමාත්‍රය	15	86
ශ්‍රී.		
ශ්‍රීඇත්තේ	161	1019
ශ්‍රීක්‍රියාදීන් හොබනී	88	536
ශ්‍රෞ.		
ශ්‍රෞඋඌඊ ශබ්ද	163	1064
ෂ.		
ෂට්ගුණය	120	747
සං.		
සංකරයෝ	152	962
සංකීර්ණ	172	1091
සංක්ෂෙපය	181	1139
සංග්‍රහය	27	158
සංඝමය	180	1136
සංයුක්ත කෙළේ	173	1097
සංවර්ණය	178	1125
සංවිගය	181	1144
සංසකාර හීනවූයේ	117	725
සංසේදජයෝ	167	1056

ස.	පිටු.	ශ්ලෝ:
සක්‍ක	42	254
සකසේනරඝාතනාදානය කරන්නේ	161	1019
සක්බෙල්ලෝ	42	254
සක්මල් (වැල්දෙණි)	73	681
සක්වලගල	52	113
සක්ෂිතිරජ	117	731
සක්වාලිහිණියා	84	511
සජාතිය සමූහය (ශිලපි යාගේ)	152	966
සර්ජකාක්ෂාර	151	959
සඳුවලනය	178	1123
සටබව	34	208
සතරකන් මන්ත්‍රණය	120	751
සතරමං සන්ධිය	48	290
සතරස් පොකුණ	42	258
සතරින් කොටය	148	939
සතාදියෙන් අධිකදෑ	169	1069
සතුරා	119	739
සතුරුපිටුබලි	119	739
සතුරුරජ	118	738
සත්පෙතිදෑ සමන්	65	392
සත්‍යයයිඅදහනලද්ද	24	139
සත්සෘෂිහු	16	95
සඛියා	23	134
සඛිසම්පදා ඇත්තේ	160	1018
සදරුස	14	85
සඳරුසින්යුත්රැ	18	109
සඳර්ඛානැත්නී (අවපස ලොස්වක්හී)	19	113
සඳහිරුඟත්ග්‍රහු	19	113
සදෘකාලිකදෑ	170	1078
සදෑස්පිල්	85	520
සදුන්	108	475

ස.	පිටු.	ශ්ලෝ:
සදුන්ආදිගැමහෝ ගානදෑ	182	1145
සධර්ම සමූහය	87	531
සඛ්‍යානය	179	1129
සඤ්ඣාදි නිමාව	32	193
සන්නාලියා	153	967
සන්නාහය	126	793
සන්නාහයෙන් සැරසෙන ලද්දේ	127	794
සන්නිවේසය	51	310
සන්විසිඇටක් ඇත්තේ	104	638
සපු	63	383
සපාලා	76	1162
සපාසවර	30	179
සබවින්නිමල්දෑ	167	1060
සභාව	111	686
සභාශාලාව	49	297
සභිකජනයෝ	111	688
සමපත්තිය	129	810
සම්විජිනිය	112	695
සම්කරුවා	153	968
සම	97	594
සමඇඹ	14	84
සමඟින් බණනතෙපුල	28	168
සමත්බැව් පහළකිරීම	132	830
සමන්පුප්සේ සුවඳැති අඟිල්	107	659
සමවයස් ඇතිමිත්‍රයා	119	741
සමාගම	182	1147
සමානයන්යේසමූහය	87	530
සමානජාතිසමූහය	87	530
සමානබලඇතිඑම සතර	117	729
	157	998
සමානාර්ය	163	1039
සමාවනසුලුවූශය්		

ස.	පිටු.	ශ්ලෝ:
සමින්කළ තෙල්කුලාව	140	883
සම්පබ්ව	181	1141
සම්පය	169	1072
සම්පලිඳ	42	257
සම්පාශ්‍රය	180	1137
සමූහය	87	528
සමෘද්ධියා	160	1116
සයනය	108	669
සයානුපාසණ්ඩයෝ	115	716
සරස්නාකැකිරි	87	476
සරලුව	140	884
සරසයන්නේ	164	1039
සරසනලද්ද	103	632
සරසවිය	26	153
සළීයා	37	222
සවිවේදහදුලේ	110	681
සල්	61	364
සල්පිල	49	293
සල්‍යොද්ධරණය	180	1133
සවස	18	107
සවිහනම් පක්ෂියා	83	505
සහල්ලක්සේකළදු	173	1095
සහල්ල	156	991
සහපානය	143	905
සහභෝජනය	143	905
සහෝදරිගේ පුතා	92	564
සහෝදරි	92	561
සහෝදරයා	94	575
සහෝදරයෝ	93	564
සහෝදරයාගේ භාර්‍යාව	92	562
සහෝදරසහෝදරියෝ	93	568
සහෝදරයාගේ පුතා	93	568

සා.	පිටු.	ශ්ලෝ:
සාතාවාරිය	69	420
සාදුරණ්ඩු	172	1087
සානගොන් ආදිහු	145	914
සාපය	177	1124
සාමය	120	750
සාමාන්‍යපක්ෂියා	86	521
සාමාන්‍යපිළි	105	647
සාමාන්‍යතරු	15	89
සාම්භරනම් ලුණු	141	892
සාමාන්‍යය	23	135
සාරවත්වූ මැටි	46	272
සාලොම්	151	957

සැ.

සැකකටයුතුදු	157	1010
සැකය	27	138
සැඟවී ගියේ	134	881
සැඟවුදු	173	1094
සැට්ටලන ඇමතියෝ	118	737
සැඩබස	28	171
සැඩොලී	156	993
සැදුහැ ඇත්තේ	163	1032
සැදුයේ	175	1106
සැනසුවන්	174	1103
සැබැබස	29	174
සැබෑ	67	408
සැම	62	171
සැම්වියහෙවත් කසය	156	992
සැමිපුත් නැත්නී	89	543
සැමියා	93	567
සැමියා ඇත්නී	89	544
සැමියාගේ සහෝදරයා	92	564
සැමියාගේ සහෝදරයන්ගේ අඹුවෝ	92	562

සැ.	පිටු.	ශ්ලෝ:
සැමියා නොමළකල සොරසැමියාව දුවඋපන්නේ	93	568
සැමියා මළකල සොරසැමියාට දුවඋපන්නේ	93	569
සැරසීම	123	771
සැරසීම	103	633
සැරසූ කොණ්ඩය	102	629
සැලකුම්නැණ	23	137
සැලීමහෝ සෙලවීම	177	1122
සැලෙන සුලුදෑ	171	1080
සැවගැලවූ සඳියා	37	222
සැවැන්දරා	79	483
සැළක්සේ බඩඇත්තේ	94	576
සෑ.		
සෑවේ	136	857
සි.		
සිඟුරුපියලි	78	473
සිත	23	135
සිතියමින් රූකැනීම	156	99
සිතිවිල්ල	23	137
සිත්තරා	153	968
සිත්පෙළීම	34	206
සිත්බිඳිනා ලදුයේ	165	1046
සිදුරුකිරීම	178	1126
සිදුරු සහිතවූවක්	36	218
සිදුලුණු	141	892
සිනාව	32	197
සිනිදු ආහාර	142	896
සින්දූරම්	151	955
සිඹුරට	46	279
සිඹිහුරු	141	888
සිප්හල හෝ කම්හල	50	298
සියකැමතිසේ හැසිරීම	177	1120

සි.	පිටු.	ශ්ලෝ:
සියකැමැත්තෙන් යන්නේ	128	805
සියක් පවින්කෙළේ - (මුතුහර)	104	637
සියක්පලමෙක්	148	937
සියරවින් පරරවින් උපදනාභය	122	759
සියලු අනයන්නේ	164	1039
සියලුඛුර උසුලන්නේ	145	916
සියල්ලආශ්‍රයනය අසිහින් විත ශබ්දඅර්ථය පිළිවෙළින්	177	1120
සියඹලා	60	363
සියඹලා	140	885
සියුම් මොළොක් අවියත් හැඩ	30	180
සිරගේ	135	848
සිරුරපහයනක්‍රියා	106	653
සිරිකත	4	22
සිරිතේක්කු	66	399
සිරිය	131	821
සිරිල හෙවත් කුණුකරද	61	367
සිරිවටු	107	660
සිළුමිණ	103	634
සිළුහිළුල්ලෙනමල්	108	667
සිවලා	81	494
සිවංගුරු	53	319
සිවිගෙය	125	782
සිවිය	69	417
සිවුරහ සෙනහ	129	807
සිවුරහ සෙනහ	122	762
සිවුරහ සෙන්සැරසීම හෝ රැස්වීම	131	823
සිවු අවුරුදුවූවා	145	918
සිවුකුලය	109	678
සිවුහල	49	297

ඝි.	පිටු.	ශ්ලෝ:
සිසාරා දැම්ම	181	1139
සිහිකිරීම	34	207
සිහින් සැම	62	371
සිංහයා	81	490
ඝී.		
සීතකසාය	174	1100
සීනිද්ද	65	390
සීනුක්	70	425
සීලය	34	204
සීසෑම	135	851
සු.		
සුංකම්	121	756
සුංගාඩම්	40	244
සුංගිය	42	256
සුතු-පෙරුන්කායම්	141	890
සුතුපත්	141	890
සුණුකෙළේ	173	1099
සුණුවඩුවා	153	967
සුද	25	147
සුදුදෙන	148	917
සුදුසුබව	121	753
සුදුසුවූයේ	124	775
සුදුස්සෙහි පිරිහීම	121	752
සුදුස්සෙහි පැවැත්ම	121	755
සුභාසුභසූචකවිකාර	133	838
සුරගුරු	11	92
සුරා	154	1000
සුරාකරුවා	153	971
සුරාකල්කය	158	1003
සුරාතැනීම	158	1003
සුරාබීජ	158	1003
සුරාමණ්ඩි	158	1004
සුරාවිත හෙවත් මත්පැන් බඳුන	158	1004

සු.	පිටු.	ශ්ලෝ:
සුලැඟිලි වෙදැඟිලිඅතර	116	723
සුලැඟිල්ලෙන්ගත් රියන	101	618
සුලුකුර	75	455
සුලුදඬකලත්	71	432
සුලුපිය මහුපියෝ	92	663
සුලුබුරුද	77	468
සුවඅාදිය විදීම	177	1124
සුවඳ කම්බලයෙන් වැසුයේ	125	783
සුවඳ කළවත්සුණු	108	666
සුවඳකසා	75	454
සුවඳ කැවීම	108	666
සුවඳ කැවුදය	108	669
සුවඳ ගැන්වූයේ	142	896
සුවඳතණ	80	456
සුවඳතුඹ	151	955
සුවඳසුණු	108	665
සුවසලුණු	142	893
සුවසේ දෙවියහැක්කී	146	921
සූ.		
සූතයා	152	964
සූරයා	128	806
සූසීයා	16	96
සූසීයාගේ භාත්පස විද්‍යමාන වන්නෝ	17	100
ෂෂ.		
සෙනෙවියා	126	791
සෙනේහ ඇත්තේ	161	1019
සෙන් පැතිරයාම	131	825
සෙන්හා සතුරාකරයාම	131	824
සෙම	97	594
සෙමින් යන්නා	128	801

සෙ.	පිටු.	ශ්ලෝ:
සෙලවීම	171	1080
සෙල්ලම'	35	211
සෙවීම	113	703
සෙවූයේ	175	1110
සෙවෙල	44	269
සෙසුරාජ සත්‍රිහු	32	191
සෙසුරාජ සත්‍රිහු'	88	537
සේ.		
සේදූපටපිළි	105	645
සේදූපිළි යුගල	105	644
සේනා වලනය	131	825
සේනා පිටිපස	129	808
සේනා භේද	129	810
සේනා රක්නෝ	126	790
සේනා රැක්ම	122	762
සේනා වියවුල්	162	828
සේනා වින්‍යාසය	129	808
සේනා විශෙෂය	129	809
සේවකයා	118	738
සො.		
සොඬින් ඉස්නාපෙන	123	766
සොරක්‍රම	155	987
සොරසැමියා	93	367
සොරාගත්දෑ	172	1093
සොරාගත් බඩු	155	987
සොහොන	135	847
සොළොස් ලහස් කෙත් ආදිය	136	859
සොළසින්අඩ	14	84
සෝ.		
සෝකය'	34	203
සෝකාද්න්වූ ශබදවිකාර	27	164
සෝමපානය	115	718

සෝ.	පිටු.	ශ්ලෝ:
සෝමපානය කරන්නේ	110	680
සෝමපානයෙහි යාඥ සඛාමි	110	679
සෝමරාජී	68	415
සෞ.		
සෞඛ්‍යාදින් ප්‍රසිද්ධයා	160	1015
සතු.		
සතුති කෙළේ	176	1115
සතුතිය	27	163
සතුතිවාදී වූයේ	165	1043
සථා.		
සථානපඤ්චකය හෙවත් සිවිමෙහි ආකාරපස	130	814
සත්‍රි.		
සත්‍රිජාතිය	88	534
සෙන.		
සෙනහය	34	203
සප.		
සපඤිය	178	1127
සමෘ.		
සමෘති ශාස්ත්‍රය	27	158
සව.		
සවභාවගුණ	23	133
සවභාවය	35	215
සවයංජාත පොකුණ	42	258
සවරවෙසෙසක්	26	156
සවර්ණ ක්ෂීර	75	457
සවප්‍රධානවූයේ	161	1020
සෙව.		
සෙවඡාවෙන් වලඳහයා වෙන් කොටගත්නී	89	539

හ.	පිටු.	ශ්ලෝ.
හංසයා	84	512
හංසිය	85	514
හකුරුවෙසෙසක්	142	893
හකුලුවාතඹනලද්ද	27	151
හක්පිඹින්නා	153	969
හට්ටවිලාසිනී	74	449
හඬ	29	175
හඳනාලද්දේ	127	794
හදවත	97	596
හනුව	101	622
හම්විදිනකටුව	157	996
හරණාලද්දේ	165	1044
හෂිය	179	1130
හවඹිආදිය	104	641
හස්තාදින්මැඩිම	181	1140
හස්තාභරණය	104	640
හස්තිගර්ජනාව	133	836
හා.		
හාන්පසසිටින්නෝ	126	791
හාවයෝ	35	209
හැ.		
හැඟවීම (චිත්තාවිකෘතියය)	33	919
හැඬිම	35	213
හැදෑරීම	182	1147
හැන්ද	140	884
හැමූපවන්	174	1101
හැව	37	225
හි.		
හිංසාසීලිවූයේ	163	1033
හික්මියා	82	501
හික්මුනේ	161	1030
හියවුර	130	817

හි.	පිටු.	ශ්ලෝ.
හිරමුසු	71	431
හිරියල්	150	953
හිරුරැස්	17	101
හිරාකෙස්රැස	102	628
හිසමුඩුකෙළේ	172	1091
හිස්ඇට	98	601
හිස්කබල	98	600
හිස්දෑ	168	1061
හිස්බිම	40	278
හිස්මොල	97	597
හී.		
හීගත්තේ	127	798
හීගවපාලනවෙලඳුම්	135	851
හීනඅවයවඇත්තේ	94	578
හීන්ඇටමැස්සා	85	516
හීන්එන්සාල්	73	444
හීන්නාරං	59	357
හීන්පණිස (කරවිතල)	66	398
හීන්මුල	55	330
හීන්වම්මුතු	79	479
හීවැල	137	863
හීවැල	150	949
හීවිට	137	864
හු.		
හුණගස්	79	480
හුණමකුළු	151	959
හුදකලාදෑ	172	1087
හුනිද (ඔලිඳ)	69	414
හුවමාරුනින්ද	182	1150
හූ.		
හූ හෙවත්නූල්	156	989
හූ (නූල්) තැනුයේ	175	1106
හූනා	82	501

හු.	පිටු.	ශෙලා:
හෙය	48	287
හෙලඅබ	131	868
හෙලනෙළුම්	45	272
හෙලපණිස	66	399
හෙලබටු	71	433
හෙලලූනු	77	467
හෙලලොත්	59	352
හෙලවදකසා	70	422
හෙලවරා	66	400
හෙලසේපාලිකා	65	390
හෙල්මැලි	44	267
හෙල්ලය	131	822

හේ.	පිටු.	ශෙලා:
හේමන්තඍතුව	21	122
හො		
හොඹනාදූ	167	1057
හොමුහස්	58	349
හොයඳුන්	150	950
හොර	63	376
හොරු	165	98
හෝ.		
හෝනාපිණිසසැදුබිම	111	689
හෝපලු	64	384
හෝමකටයුතුඅදය	112	698
හෝවැල	40	249

අමරකොෂඅඩොලිපිඅකාරාදිය නිමි.

අමරකොෂයේ වර්ගපරිපාටිය

ප්‍රථමකාණ්ඩය.

පිට			
1	සඞ්ඝ	වර්ගය.	1
12	ව්‍යෝම	,,	2
12	දිශ්	,,	3
18	කාල	,,	4
23	ධී	,,	5
26	ශබ්දාදි	,,	6
30	නාට්‍ය	,,	7
36	පාතාලභොගි	,,	8
38	නරක	,,	9
38	චාරි	,,	10

දවිතියකාණ්ඩය.

45	භූම්	වර්ගය	11
49	පුර	,,	12
52	ශෛල	වර්ගය	13
53	වනෞෂධි	,,	14
81	සිංහාදි	,,	15
88	මනුෂ්‍ය	,,	16
109	බ්‍රහ්ම	,,	17
117	ක්ෂත්‍රිය *	,,	18
135	වෛශ්‍ය	,,	19
152	ශූද්‍ර	,,	20

තෘතියකාණ්ඩය.

159	විශෙෂ්‍යනිඝ්නවර්ගය		21
177	සඞ්කීර්ණ	,,	22
285	නානාර්ථ	,,	23
149	අව්‍යය	,,	24
255	ලිඞ්ගාදිසඞ්ග්‍රහ	,,	25
263	ඒමවර්ත්‍යාඛ්‍යානය		

* ඍතුම්නි=ඊයා.